

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

18426

Կապ

Մեծապ Մարտիկի տնային

Մասնագրություն

Ձեռագիր

Գեորգ ԲԱՄԳՈՒԲՋԵԱՆԻ

Ապրիլի 21 Ապրիլ 1968

Պատվագրություն

18426

Գ Ո Ր Ծ Ք

Ե Ռ Ե Ք Ե Լ Ո Յ

Թ Ո Ւ Դ Թ Ք

Պ Օ Ղ Ո Ս Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Թ Ո Ւ Դ Թ Ք Կ Ը Թ Ո Ւ Դ Ի Կ Ե Ը Յ Յ

Յ Ա Յ Տ Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Յ Ո Ղ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Ի Հ Ա Յ Ր Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Տ. Տ. Ն Ե Ր Մ Ի Ս Ի Ս Բ Բ Ա Ջ Ա Ն Կ Ա Թ Ո Ւ Ղ Ի Կ Ո Ս Ի

Ա Մ Ե Ն Ա Յ Ն Հ Ա Յ Ո Յ

Ե Ի Ի Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Գ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ս. Ե Ր Ո Ւ Ս Ա Ղ Ե Մ Ի

Տ. Ջ Ա Ք Ա Ր Ի Ա Յ Ա Ր Բ Ե Պ Ե Ս Կ Ո Պ Ո Ս Ի

Ե Ի Ի Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Գ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Կ Ո Ս Ա Ն Դ Ի Ն Ո Ւ Պ Օ Լ Ս Ո Յ

Տ. Մ Ա Տ Թ Ե Ո Ս Ի Ա Ր Բ Ե Պ Ե Ս Կ Ո Պ Ո Ս Ի

Ի Կ Ո Ս Ա Ն Դ Ի Ն Ո Ւ Պ Օ Լ Ի Ս

Ի Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ի Յ Ո Ղ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Մ Ի Ի Հ Ի Ն Տ Ի Ս Ե Ա Ն

1846 == Ռ Մ Ղ Ե

Յ Ա Կ Ո Ւ

1846

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE

PHYSICAL SCIENCES

CHICAGO, ILL.

1846

PHYSICAL SCIENCES

LIBRARY

CHICAGO, ILL.

1846

PHYSICAL SCIENCES

LIBRARY

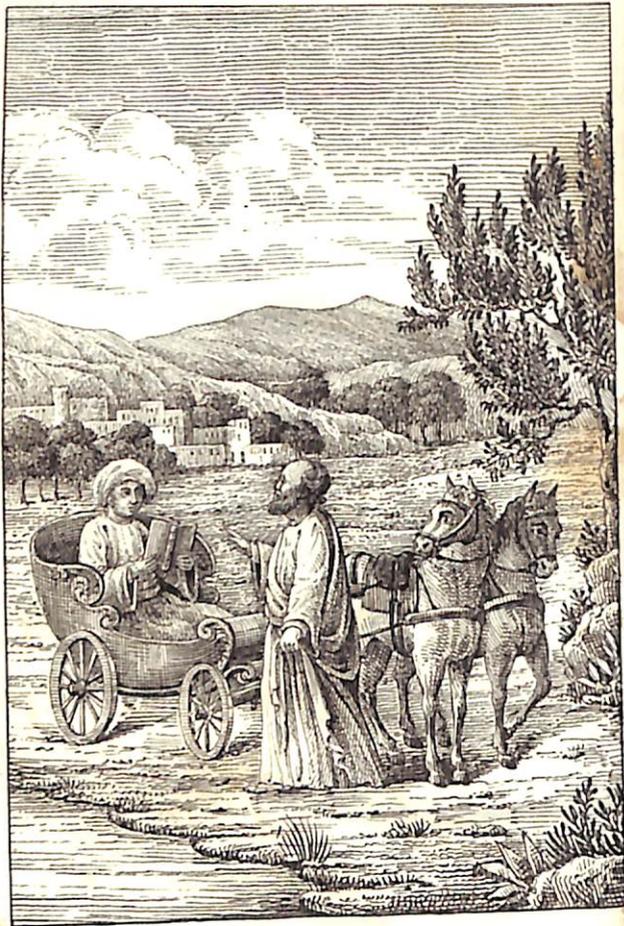
CHICAGO, ILL.

1846

PHYSICAL SCIENCES

LIBRARY

CHICAGO, ILL.

Ախաիցեն արդեօք
ցար ընթիւնուուցուսպ:

Երես 26

Գ Ո Ր Ծ Ք
Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

Գ Լ Ե

- 1 **Օ**ՒՆՆՆ առաջին՝ զոր արարի վասն ամենայնի ո՛ր թէօլփիլէ . զոր ըսկրասաւ յիսուս առնել և ուսուցանել,
- 2 * մինչեւ յօրն պատուիրելոյ առաքելացն ՚ի ձեռն հոգւոյն սբբոյ . զորս ընտրեացն , և վերացաւ : * Որոց յանդիման կացոյց զինքն կենդանի յետ չարանացն իւրոց ՚ի բազում արուեստքս՝ յաւուրս քառասուն երեւել նոցա՝ և ասել վասն արքայութեանն
- 3 աստուծոյ : * Եւ ՚ի հաղորդել ընդ նոսա հացիւ , պատուէր տայր նոցա՝ յերուսաղէմէ մի մեկնել , այլ սպասել աւետեացն հօր՝ զոր ըւարուքն յինէն :

* Օ՛ր յովհաննէս մկրտեաց 'ի ջուր . 5
այլ դուք մկրտիցիք 'ի հոգին սուրբ ,
նչ յետ բազում ինչ աւուրցս այսոցիկ :
* Եւ նորա մատուցեալ հարցանելին 6
զնա՝ և ասելին . տէր՝ եթէ 'ի ժամա-
նակի աստ յայսմիկ հասուցանելոց ի-
ցես զարքայութիւն իտրայէլի : * Ասէ 7
ցնոսա . նչ է ձեզ գիտել զժամս և ըզ
ժամանակս , զոր հայր ետ յիւրում իշ-
խանութեան . * այլ առջիք զօրութիւն 8
'ի հասանել հոգւոյն սրբոյ 'ի վերայ
ձեր . և եղիջիք ինձ վիպք յերուսա-
ղէմ և յամենայն հրէաստանի և 'ի սա-
մարիա , մինչեւ 'ի ծագս երկրի : * Եւ 9
դայս իբրեւ ասաց , մինչդեռ հայէին
նորա՝ վերացաւ . և ամսն կալաւ զնա
յաչաց նոյ : * Եւ մինչդեռ պշուցեալ 10
էին ընդ երկինս երթալոյ նորա , և ա-
հաւասիկ արք երկու երեւեցան նոցա
'ի հանդերձս սպիտակս , * որք և ասաւ 11
ցին . արք գալիլեացիք՝ զի՛ կայք հայե-
ցեալ ընդ երկինս : Այս յիտուս՝ որ վե-
րացաւն 'ի ձէնջ յերկինս , սոյնպէս ե-
կեսցէ՝ զորօրինակ տեսիք զնա երթալ
յերկինս : * Այս դարձան յերուսաղէմ 12
յանուանեալ լեռնէն ձիթենեաց . որ
է մերձ յերուսաղէմ ըստ շաբաթու

13 ճանապարհի : * Եւ իբրեւ մտին , ելին
'ի վերնատուն՝ ուր վանքն իսկ էին .
պետրոս և յակոբոս՝ յովհաննէս և
անդրէաս՝ փիլիպպոս և Թովմաս՝ բար-
թողովմէոս և մատթէոս՝ յակովբոս
արլիեան և շմաւոյն նախանձայոյղ և
14 յուդա յակովբեան : * Առքա ամենե-
քեան էին հանապազորդեալ միաբան
յաղօթս հանդերձ կանամբք , և մարե-
մաւ մարքն յիտուսի՝ և եղբարք նր :
15 * Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յարուցել
պետրոս 'ի մէջ եղբարցն՝ ասէ . և էր
անդ բազմուի անուանց իբրև հարիւր
16 և քսանից : * Աքք եղբարք՝ պարտ էր
կատարել գրոյն , զոր յառաջագոյն ա-
սաց հոգին սուրբ 'ի բերանոյ դաւթի,
վասն յուդայի՝ որ եղեւ առաջնորդ
17 ունելեացն յիտուսի . * զի 'ի Թիւս մեր
էր ընդ մեզ . և հասեալ էր նմա վեճակ
18 սրաշտամանս այսորիկ : * Աս ստացաւ
գեօղ 'ի վարձուց անիրաւութեան . և
ուռուցեալ հերձաւ ընդ մեջ՝ և հե-
19 ղաւ ամենայն փոր նորա : * Եւ յայտնի
եղեւ ամենեցուն որ բնակեալ են յե-
րուսաղէմ . մինչեւ կոչել գեղջն այն-
միկ բարբառոյն իւրեանց ակեղդա-
20 մայ . այսինքն է՝ գեօղ արեան : * Օ՛ր

գրեալ է 'ի գիրս սաղմոսաց . եղիցի
 բնակու-թի' նորա աւերակ , և մի որ ի-
 ցէ՝ որ բնակիցէ 'ի նմա . և զկարգ նր'
 առցէ այլ : * Արդ՝ պարտ է յարանցս 21
 յայտցանէ՝ եկելոցս ընդ մեզ յամե-
 նայն ժամանակի , յորում մուտ և ել
 առ մեզ տէր յիսուս . * սկսեալ 'ի մկրտ.
 տու-թենէն յովհաննու մինչեւ յորն՝
 յորում վերացաւ 'ի մէնջ . վկայ յա-
 բու-թեան նորա ընդ մեզ լինել միում
 'ի սոցանէ : * Այլ կացուցին երկուս . 23
 զյովսէփ՝ որում բարսաբայն կոչէին ,
 որ անուանեցաւն յուստոս . և զմա-
 տաթիա : * Այլ կացեալ յաղօթս՝ ա- 24
 սեն . դու տէր սրտագէտ ամենայնի՝
 յայտնեա՛ զմի որ՝ զոր ընտրեցեր 'ի սո-
 ցանէ յերկոցունց . * առնուլ զվիճակ 25
 պաշտամանս այսորիկ՝ և զառաքելու-
 թեան , յորմէ անկաւ յուզաս գնալ
 'ի տեղի իւր : * Այլ ետուն վիճակս նց , 26
 և երանէր վիճակն մատաթեայ . և հա-
 ղ մարեցաւ ընդ մետասան առաքեալսն :

Գ | : Բ .

Այլ 'ի կատարել աւուրցն պենտէ 1
 կոստէից՝ էին ամենեքեան միաբան 'ի

2 միասին : * Այլ եղև յանկարծակի հրն-
 չիւն յերկնից՝ եկեալ իբրև սաստիկ
 հողմոյ . և ելից զամենայն տունն յու-
 3 բում նստէին : * Այլ երեւեցան նոցա
 բաժանեալ լեզուք իբրև 'ի հրոյ . և
 նստաւ իւրաքանչիւր 'ի վերայ նոցա :
 4 * Այլ լցան ամենեքեան հոգւով սրբով ,
 և սկսան խօսել յայլ և այլ լեզուս՝ ոնց
 5 և հոգին տայր բարբառել նոցա : * Այլ
 էին յերուսաղէմ բնակեալ հրէայք
 արք երկիւղածք՝ յամենայն ազգաց որ
 6 'ի ներքոյ երկնից : * Այլ իբրև եղև
 բարբառս այս՝ եկն միաբան բաղմու-
 թիւնն և խոնեցաւ . զի լսէին յիւ-
 7 րաքանչիւր լեզուս խօսել նոցա : * Ս-
 քանչանային ամենեքեան , և զարմանա-
 յին՝ և ասէին ընդ միմեանս . ո՞չ աւա-
 սիկ ամենեքին սոքա որք խօսինս՝ գա-
 8 լիլեացիք են . * և զնորդ լսեմք մեք
 յիւրաքանչիւր բարբառս մեր յորում
 9 ճնեալ եմք : * Պարթեւք , և մարք , և
 իլամացիք , և որ բնակեալ են 'ի միջա-
 գետս , 'ի հրէաստանի և 'ի գամիրս 'ի
 10 պոնտոս և յասիայ . * 'ի փոխադիայ և
 'ի սամիլիլիայ՝ յեգիպտոս և 'ի կողմանս
 11 եկք հռովմայեցիք : * Հրէայք՝ և եկք

նոցուն , կրէտացիք և արաբացիք՝ լըսեմք խօսից նոցա 'ի մեր լեզուս զմեծամեծս աստուծոյ : * Աքանչանային 12 ամենեքեան զարմացեալք , և ասէին ցմիմեանս . զի՛նչ կամիցի այս լինել : * Եւ կիսոցն ընդ խաղարկեալ ասէին , 13 թէ քաղցուալից իցեն : * Յարուցեալ 14 պետրոս հանդերձ մետասանիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր՝ և խօսեցաւ ընդ նոսա . սրբ հրէաստանեայք՝ և որ բնակեալ էք յերուսաղէմ ամենեքին , այս ձեզ յայտնի լիցի՝ և սննկնդէք բանից իմոց : * Աչ որպէս դուքդ կարծէք՝ թէ 15 սորբա սրբեալ իցեն . զի դեռ երեք ժամք են աւուրս : * Եւ այս է՝ որ ա 16 սացաւ 'ի ձեռն մարգարէին յովելեայ : * Եւ եղևիցի յետ այսորիկ յաւուրս յե 17 տինս՝ ասէ աստուած , հեղից հոգւոյ իմմէ 'ի վերայ ամենայն մարմնոյ . և մարգարէացին ուստերք ձեր , և դըստերք ձեր . և երխասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն , և ծերք ձեր երազովք երազեացին : * Եւ 'ի վերայ ծառայից ի 18 մոց՝ և 'ի վերայ ազախնայց իմոց՝ յաւուրս յայնտսիկ հեղևից յոգւոյ իմմէ , և մարգարէացին : * Եւ տաց նշանս 19 յերկինս 'ի վեր՝ և նշանս յերկիր 'ի խա

նարհ , արիւն և հուր և մրրիկ ծխոյ : 20 * Երեգակն դարձցի 'ի խաւար , և լուսին յարիւն՝ մինչչեւ եկեալ իցէ օր 21 տեառն մեծ և երեւելի : * Եւ եղևիցի ամենայն որկարդասցէ զանուն տեառն , կեցցէ : 22 * Եւ ինչացիք , լուարուք զբանս ԱԲ զայստսիկ . զյիսուս նազովրեցի , զայր ցուցեալ յաստուծոյ 'ի ձեզ զօրուք՝ և նշանօք և արուեստիւք , զոր արար նովաւ աստուած 'ի միջի ձերում . ուր 23 և դուք իսկ գիտէք : * Օնա նկատեալ խորհրդով և կանխագիտու թեամբն աստուծոյ՝ մատնեալ 'ի ձեռս անօրին նաց՝ բեւեռեալ 'ի փայտի սպանիք . 24 * զոր աստուած յարոյց՝ լուծեալ զերկունս մահու . քանզի ոչ էր հնար ըմբռնել նմա 'ի նմանէ : * Դաւիթ իսկ ասէ զնմանէ , յառաջագոյն տեսանէի զտէր առաջի իմ յամենայն ժամ , զի ընդ աջմէ իմմէ է , զի մի սասանեցայց . 26 * վասն այսորիկ ուրախ եղել սիրտ իմ , և ցնծացաւ լեզու իմ . և ս մարմին 27 իմ բնակեացէ յաւսով : * Օ ի ոչ թողցես զանձն իմ 'ի դժոխս , և ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել զապակա 28 նու թիւն : * Օ անուցեր ինձ զձանա

պարհս կենաց . Ըրուցեր զիս ուրախու-
 թեամբ յերեսաց . քոյ 'ի քաղցրութի-
 * Լ'բք եղբարք՝ պարտ է համարձա . 29
 կուլթեամբ ասել վասն նահապետին
 դաւթի . զի մեռաւ՝ և թաղեցաւ . և
 գերեզման նորա կայ 'ի միջի ձերում՝
 մինչեւ ցայսօր : * Օ՛ ի մարգարէ էր , 30
 և գիտէր՝ եթէ երգմամբ երգուաւ
 նմա աստուած 'ի պողոց յորովայնէ նր'
 նստուցանել յաթոռ նորա : * յառա 31
 ջադոյն ծանուցեալ խօսեցաւ վասն
 յարութեանն . քրիստոսի՝ զի ոչ թողաւ
 ոգի նորա 'ի դժոխս , և ոչ մարմին նր'
 ետես զապականութիւն : * Օ՛ այս յի 32
 սուս յարսց աստուած՝ որում ամե-
 նեքին մեք վկայեմք : * Լ'ջոյն աստու- 33
 ծոյ բարձրացեալ , զաւետիս հոգւոյն
 սքջ ընկալեալ 'ի հօրէ՝ սիւեաց զայս ,
 զոր դուք իսկ տեսանէք՝ և լռէք : * Օ՛ ի 34
 ոչ եթէ դաւիթ ել յերկինս . ասէ իսկ
 ինքն՝ ասաց տէր ցտէր իմ , նիստ ընդ
 աջմէ իմմէ՝ * մինչեւ եդից զթշնամիս 35
 .քո պատուանդան ոտից քոց : * Լ'րգ՝ 36
 ճշմարտիւ գիտասցէ ամենայն սուսն
 իսրայելի , զի և տէր զնա և օծեալ
 ամ արար . զայն յիսուս՝ զոր դուքն
 խաչեցէք : * Լ'ւ լուեալ զայս՝ զղջացան 37

'ի սիրտս իւրեանց . և ասեն ցպետ-
 րոս՝ և ցայլ առաքեալսն . զն՛նչ գոր-
 38 ծեսցուք արք եղբարք : * Լ'սէ ցնոսա
 պետրոս . ապաշաւեցէք՝ և մկրտեսցի
 իւրաքանչիւրօք 'ի ձէնջ յանուն տեա-
 ուն յիսուսի . քրիստոսի 'ի թողութի
 մեղաց , և ընկալէք զաւետիս հոգւոյն
 39 սքջ : * Օ՛ ի ձեզ են աւետիքս՝ և որդ-
 ւոց ձերոց , և ամենայն հեռաւորաց՝
 40 զորս կոչեսցէ տէր աստուած մեր : * Լ'ւ
 այլովք բանիւք բազմօք վկայութիւն
 դնէր , և միսիթարէր զնոսա՝ և ասէր .
 ապրեցարձեք յազգէ աստի խոտորելոյ
 41 յայամանէ : * Ոմանց յօժարութեամբ
 ընկալեալ զբան նորա մկրտեցան . և
 յաւելան յաւուր յայնմիկ ոգիք իբրև
 երէք հազարք :
 42 * Լ'ւ էին հանապազորդեալք վար- ԵԳ
 դապետութե առաքելոցն , և հազոր-
 դութեան՝ և բեկանելոյ հացին , և
 43 աղօթից : * Լ'ւ լինէր ամենայն անձին՝
 ահ և երկիւղ . բազում նշանք և ար-
 ուեստք 'ի ձեռս առաքելոցն գործե-
 44 ին : * Լ'մենայն հաւատացեալքն էին
 'ի միասին , և ունէին զամենայն ինչ
 45 հասարակաց : * Լ'ւ զստացուածս և
 զինչս վաճառէին , և բաշխէին զայն

ամենեցուն՝ ում զիարդ պիտոյ ինչ լի-
 նէր : * Հանապազօր կանխեալ միա 46
 բանութեամբ ՚ի տաճարն , և առ-
 տընին՝ բեկանէին զհացն , և առնուին
 կերակուր ուրախութեամբ և միա
 մըտութեամբ սրտիւ : * օրհնէին զսօժ՝ 47
 և ունէին շնորհս առ ամենայն ժողովուրդն .
 և տէր յաւելայր ՚ի փրկեալս
 սըն հանապազօր ՚ի նոյն :

ԳԼ : Գ .

Պետրոս և յովհաննէս ելանէին ՚ի 1
 տաճար անդր յիններօրդ ժամու աղօ-
 թիցն : * Եւ էր այր մի կաղ յորովայնէ 2
 մօր իւրոյ՝ զոր բարձեալ գնէին հա-
 նապաղ առ դրան տաճարին , որ կու-
 չէր գեղեցիկ . խնդրել ողորմութիւն
 յայնցանէ՝ որ մտանէին ՚ի տաճարն :
 * Որոյ տեսեալ զպետրոս և զյովհանն 3
 նէս՝ զի մտանէին ՚ի տաճարն , աղա-
 չէր ողորմութիւն առնուլ : * Հայե- 4
 ցաւ ՚ի նա պետրոս յովհաննու հան-
 դերձ , և ասէ . հայեսոց ՚ի մեղ : * Եւ 5
 դարձաւ ՚ի նոսա , և ահն ունէր առ-
 նուլ ինչ ՚ի նոցանէ : * Եւ ասէ պետ- 6
 րոս . արծաթ և ոսկի ոչ ունիմ . բայց

զոր ունիմս՝ զայս տաց քեզ . յանուն
 յիսուսի քրիստոսի նազովրեցւոյ արի՛
 7 և գնա՛ : * Եւ կալեալ զաջոյ ձեռանէ
 նորա՝ յարոյց զնա . և անդէն հաստա-
 8 տեցան բարձք նորա՝ և սրունք : * Ի վեր
 վազեաց և սկսաւ գնալ , և եմուտ
 ընդ նոսա ՚ի տաճարն . գնայր և վազ
 9 վազէր՝ և օրհնէր զաստուած : * Եւ ե-
 տես ամենայն ժողովուրդն զնա՝ զի
 10 գնայր և օրհնէր զաստուած . * և գի-
 տէին զնա՝ զի սա էր , որ նստէր վա-
 սըն ողորմութեան առ գեղեցիկ դրան
 տաճարին , և լցան զարմանալեօք ՚ի
 11 վերայ նշանին՝ որ եղեւ : * Եւ մինչ
 նա ունէր զպետրոս և զյովհաննէս ,
 ընթացաւ ամենայն ժողովուրդն առ
 նոսա ՚ի սրահն՝ որ կոչէր սողովմոնի՛
 12 զարմացեալք : * Երբեւ ետես պետ-
 րոս , պատասխանի ետ ժողովրդեանն .
 սքք իսրայէլացիք՝ զի զարմացեալ էք
 ՚ի վերայ այտորի՛ կամ ընդ մեզ՝ զի էք
 պշուցեալ , իբրու թէ անձին զօրու-
 թեամբ ինչ՝ կամ քաջութեամբ արա-
 13 ըեալ իցէ գնալդ դմա : * Եւ ստուած
 արբահամու՝ և աստուած սահակայ՝
 և աստուած յակոբայ , աստուած հար-
 ցըն մերոյ փառաւորեաց զորդի իւր

զլիսուս . զոր դուքն մասնեցիք՝ և
 ուրացայք առաջի պիղատոսի , 'ի դա
 տել նորա արձակել : * Եւ դուք ըզ 14
 սուրբն և զարդարն ուրացայք , և
 խնդրեցիք այր մի մահապարտ շնոր
 հել ձեզ : * Եւ զառաջնորդ կենացն 15
 սպանիք , զոր աստուած յարոյց 'ի մե
 ուելոց . որում մեք խոկ վկայ եմք : * Եւ 16
 հաւատովք անուան նորա զսա՝ զոր
 տեսանէքս և գիտէք , հաստատեաց ա
 նուն նորա . և հաւատքն որք նովաւ ,
 ետուն դմա զառողջու թիւնս զայս՝
 յանդիման ձեր ամենեցուն : * Եւ արդ 17
 եղբարք՝ գիտեմ զի անգիտութեամբ
 արարիք՝ որպէս և իշխանքն ձեր : * Եւ 18
 աստուած՝ որպէս յառաջագոյն պատ
 մեաց 'ի բերանոյ ամենայն մարգարե
 ից զչարչարելն քրիստոսի իւրոյ՝ նոյն
 պէս և կատարեաց : * Եւրդ՝ սպաշա 19
 ւեցէք և դարձարուք 'ի ջնջել զմեզս
 ձեր . * որպէս զի եկեսցեն ժամանակք
 հանգստեան յերեսաց տեառն . և ա
 ռաքեսցէ զյառաջագոյն նկատեալն
 ձեզ՝ զլիսուս քրիստոս : * Օր պարտ է 21
 երկնից ընդունել մինչեւ 'ի ժամանակս
 ամենեցուն հաստատելոյ . զորոց խօ
 սեցաւ աստուած 'ի բերանոյ սրբոց

իւրոյ մարգարէից :
 22 * Սոլեսս ասաց ցհարան մեր , թէ Ե՛ր
 մարգարէ յարուսցէ ձեզ տէր ան
 ձեր յեղբարց ձերոց իբրեւ զիս , նման
 լուիջիք՝ ըստ ամենայնի՝ որ զինչ և
 23 խօսեսցի առ ձեզ : * Եւ եղիցի ամե
 նայն անձն՝ որ ոչ լուիցէ մարգարէին
 այնմիկ , սատակեսցի 'ի ժողովրդեանն :
 24 * Եւ ամենայն մարգարէք՝ որ 'ի սա
 մուէլէ և այսր՝ խօսեսցան , և պատմե
 25 ցին զաւուրս զայստիկ : * Գուք էք
 որդիք մարգարէիցն՝ և ուխտին , զոր
 ուխտեաց աստուած ընդ հարս ձեր ,
 և ասէ ցաբբահամ . 'ի զաւակի քում
 օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի :
 26 * Ձեզ նախ յարոյց աստուած զորդի
 իւր , և աւաբեաց զնա օրհնել զձեզ՝
 'ի դառնալ ձեզ իւրաքանչիւր 'ի չա
 բեաց ձերոց :

ԳՂ : Գ .

1 Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ
 ժողովրդեանն , հասին 'ի վերայ նոցա
 քահանայապետքն և իշխանք տաճա
 2 րին՝ և սաղուկեցիքն , * զայրադնեալք՝
 վասն ուսուցանելոյ նց զժողովուրդն՝

և պատմեցայ յիսուսիւ զյարուածի՛ մե-
 քեւոց : * Սխեցին ՚ի նոսա զձեռս իւ- 5
 րեանց . և եդին զնոսա ՚ի բանտի՛ մին-
 չեւ ՚ի վաղիւն , զի էր ընդ երեկս :
 * Իսկ բազումք ՚ի լսողաց բանին՝ հա- 4
 լատացին . և եղեւ թիւ մարդկան
 իբրեւ հազարաց հնգից : * Եւ եղեւ 5
 ՚ի վաղիւ անդը՝ ժողովել նոցա զըշ-
 խանան և զերիցունս և զգլխորսն յե-
 րուսաղէմ , * և զաննա քահանայա- 6
 պետ՝ և զկայիափա , և զյովհաննէս և
 զաղէքսանդրոս , և որք միանգամ էին
 յազգէ քահանայութեանն : * Եւ կա- 7
 ցուցեալ զնոսա ՚ի մէջ՝ հարցանէին .
 որով զօրութեամբ կամ որով անուամբ
 արարէք դուք զայս : * Յայնժամ պետ- 8
 րոս լցեալ հոգւով սրբով՝ ասէ ցնո-
 սա . իշխանք ժողովրդեան՝ և երիցունք
 իսրայէլի . * Եթէ արժան ինչ իցէ դա- 9
 տել զմեզ այսօր վասն երախտաց ա-
 ուքն միոյ տկարի , որով սա բժշկեցաւ :
 * Յայանի լիցի ամենեցուն ձեզ՝ և 10
 ամենայն ժողովրդեանդ իսրայէլի . զի
 յանուն յիսուսի քրիստոսի նազով-
 րացւոյ՝ զոր դուքն խաչեցէք՝ զոր ան-
 յարոյց ՚ի մեռելոց , նովաւ սա կայ ա-
 լատիկ առաջի ձեր ողջացեալ : * Եւ է 11

վէմն անարդեալ ՚ի ձէնջ շինողաց , որ
 12 եղեւ գլուխ անկեան . * և չիք այլով
 իւրք փրկութիւն . զի և ոչ անուն այլ
 գոյ ՚ի ներքոյ երկնից տուեալ ՚ի մար-
 դիկ՝ որով արժան իցէ կեալ մեզ :
 15 * Հայեցեալ ՚ի համարձակութիւնն ԱՆ
 պետրոսի և յովհաննու , և ՚ի վերայ
 հասեալ թէ արք տգէտք՝ և առանց
 դպրութեան են , զարմանային . զի ճա-
 նաչէին զնոսա՝ թէ ընդ յիսուսի էին .
 14 * և զայրն ևս տեսանէին զբժշկեալն՝
 զի կայր ընդ նոսա . և ոչինչ կարէին
 15 տալ պատասխանի : * Եւ հրամայեալ
 նոցա արտաքս քան զատեանն ելանել ,
 16 խորհեցան ընդ միմեանս , * և ասեն .
 զինչ արացուք արանցս այսօցիկ՝ զի
 երեւելի նշան եղեւ ՚ի ձեռն սոցա .
 ամենայն իսկ բնակչաց երուսաղէմի
 17 յայտ է , և ոչ կարեմք ուրանալ : * Եւ
 զի մի առաւել ճարակեցի ՚ի ժողո-
 վուրդն , սպառնացուք նոցա՝ մի ևս
 խօսել յանունն յայն՝ մի ումբ ՚ի
 18 մարդկանէ : * Եւ կոչեցեալ զնոսա պա-
 տուիրեցին ամենեւին մի խօսել՝ և
 19 մի ուսուցանել յանուն յիսուսի : * Իսկ
 պետրոս և յովհաննէս պատասխանի
 ետուն՝ և ասեն ցնոսա , եթէ արժան

իցէ առաջին աստուծոյ՝ ձեզ լսել ա-
 ռաւել քան աստուծոյ, ընտրեցէք :
 * ԼԵ՛ւ մեք ոչ կարեմք՝ զոր տեսարն և 20
 լուսք՝ չխօսել : * Երբա սպառնացեալ 21
 արձակեցին զնոսա՝ և ոչինչ գտեալ
 թէ՛ որպէս պատուհասեացեն զնոսա՝
 վասն ժողովրդեանն . զի ամենեքեան
 վառաւոր առնէին զաստուած՝ վասն
 իրացն եղելոց : * Օ՛ ի ամաց էր այրն՝ 22
 աւելի քան զքառասուն՝ յորոյ վերայ
 եղեւ նշանս այս բժշկութեան : * Եւ 23
 անտի արձակեալ՝ եկին առ իւրեանց-
 որն , և պատմեցին՝ որչափ ինչ ասա-
 ցին ցնոսա քահանայապետքն և երի-
 ցունքն : * Եւ նոցա լուեալ ամբար 24
 ձին զձայնս իւրեանց առ աստուած՝
 և ասեն : Դո՛ւ տէր աստուած՝ որ
 արարեր զերկինս և զերկիր՝ զծով և
 զամենայն որ ՚ի նոսա . * որ ՚ի բերանոյ 25
 հօր մերոյ դաւթի ծառայի .քո՝ ՚ի ձե-
 ուն հոգւոյն սրբոյ ասացեր . զմե՞ խը-
 ուովեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք
 խորհեցան ՚ի սնտոխ . * յանդիման ե- 26
 ղեն թագաւորք երկրի , և իշխանք ժո-
 ղովեցան ՚ի միասին վասն տեսան և
 վասն օծելոյ նորա : * Ժողովեցան ար- 27
 դարեւ ՚ի քաղաքիս յայսմիկ ՚ի վերայ

926

սրբոյ որդւոյ .քո յիսուսի՝ զոր օծերն ,
 հերովդէս և պոնտոս պիղատոս՝ ալ-
 28 գօք և ժողովրդովք իսրայէլի , * առ-
 նել՝ որչափ ձեռն .քո և կամք յառա-
 29 ջագոյն սահմանեցին լինել : * Եւ արդ-
 տէր՝ հայեանց ՚ի սպառնալիս նոցա , և
 տուր ծառայից .քոյ ամենայն համար-
 30 ձակութեամբ խօսել զբանն .քո . * ՚ի
 ձգել զձեռն .քո ՚ի բժշկութիւն , և
 նշանս և արուեստս՝ լինել անուամբն
 31 սրբոյ որդւոյ .քո յիսուսի : * Եւ մինչ
 կային նոքա յաղօթս՝ շարժեցաւ տե-
 ղին՝ յորում էին ժողովեալ , և լցան
 ամենեքին հոգւով սրբով . և խօսէին
 զբանն ից համարձակութեամբ :
 32 * Եւ բաղմութե հաւատացելոցն
 էր սիրս և անձն մի . և ոչնիք ՚ի նոցա
 նէ ասէր զընչից իւրոց թէ իւր իցէ .
 այլ էր նոցա ամենայն ինչ հասարա-
 33 կաց : * Եւ զօրութեամբ բաղմաւ տա-
 յին վիպութիւն առաքեալքն զյա-
 լութեն տեսան յիսուսի .քրիստոսի .
 և շնորհք մեծամեծք էին ՚ի վերայ ա-
 34 մենեցուն նոցա : * Եւ ոչնիք կարօտէր
 ՚ի նոսա . զի որ միանգամ տեսարքն էին
 գեղից կամ ասպարանից՝ վաճառէին և
 35 բերէին զգինս վաճառելոցն , * գնէին

Ա. 2

առ ոտս առաքելոցն . և բաշխեին իւրաքանչիւր՝ որպէս ումէք պիտոյ ինչ լինէր : * Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն բառ 56 նաբաս յառաքելոց անտի , որ թարգմանի՝ որդի մխիթարութեան , ղեւտացի յաղպէ՝ կիպրացի . * էր նորա 57 գիւղ , վաճառեաց՝ և եբեր զգինան՝ եղ առ ոտս առաքելոցն :

ԳԼ Ե .

Իսկ այր ոմն անանիա անուն , հան 1 ղերձ կնաւ իւրով սափիրաւ՝ վաճառեաց ագարակ . * և խորեաց ՚ի գնոց 2 անտի՝ գիտելով և կնոջն . և եբեր մասն ինչ՝ եղ առ ոտս առաքելոցն : * Լսէ պետրոս . անանիա՝ ընդէր ելից 3 սատանայ զսիրա քո՝ ստելքեղ հոգւոյն սրբոյ , և խորել ՚ի գնոց գեղջն . * ոչ աղաքէն մինչ կայրն՝ քո էր , և ՚ի 4 վաճառելն՝ ընդ քո իշխանութեամբ էր . զի է՝ զի եղիր ՚ի սրտի քում զիրս զայս . ոչ ստեցեր մարդկան , այլ այ : * Եւ լուեալ անանիա զբանս զայստօիկ՝ 5 անկաւ՝ և եհան զոգի . և եղեւ ահ մեծ ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ լուանն զայն : * Յոտն կային երիտասարդքն՝ 6

և ամփոփեցին զնա , և տարան թա 7 ղեցին : * Եւ եղեւ իբրեւ ժամք երէք անցին , և կին նորա ոչ գիտեր զինչ եղեալն էր , եմուտ ՚ի ներքս : 8 * Պատասխանի ետ նմա պետրոս՝ և աւտ . սաս դու ինձ՝ թէ այնչտօի գնոց զգեօղն վաճառեցիք : և նա ասէ . այս 9 այնչտօի : * Եւ ասէ ցնա պետրոս . զի է՝ զի միաբանեցայք դուք իորձել ըլ հոգին տեառն . ահա ոտքն՝ որ թաղեցին զայրն քո ՚ի դրան , հանցեն և ըլ 10 քեղ : * Եւ անկաւ անդէն առ ոտս նորա՝ և եհան զոգի . մտին երիտասարդքն՝ գտին զնա մեռեալ , և հանին 11 թաղեցին առ առն իւրում : * Եւ եղեւ երկիւղ մեծ ՚ի վերայ ամենայն եկեղեցւոյն , և ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ լուան զայն : 12 * Եւ ՚ի ձեռս առաքելոցն լինեին նը շանք և արուեստք բազումք ՚ի ժողովողեանն . և էին միաբան ամենեքեան 13 ՚ի սրահին սողովոնի : * Եւ յայլոց անտի ոչք իշխեր մերձենալ առ նոսա . 14 այլ յարգէր զնոսա ժողովուրդն : * Եւ առաւել ևս յաւելուին հաւատացեալքն ՚ի տէր , բազմութի արանց և 15 կանանց . * մինչեւ ՚ի հրատարական հա

ԳՈՐԾ՝Ք

ևե

նել զհիւանդս, և դնել պատգարա-
 կօք և մահճօք իւրեանց. զի ընդ ան-
 ցանելն պետրոսի՝ գտնէ հովանի նորա
 հասցէ ումէք ՚ի նոցանէ: * Եւ ժողը 16
 վեր բաղմու թիւն շուրջ ՚ի քաղաքաց
 անտի յերուսաղէմ, բերէին զհիւան-
 դքս և զնեղեալս յայտոց պղծոց. որք
 և բժշկէին ամենեքեան: * Յարու 17
 ցեալ քահանայապետն, և ամենեքին
 որ ընդ նմա՝ և աղանդ սաղուկեցւոց՝
 լցան նախանձու: * Եւ արկին ըզձե 18
 ուրս յառաքեալսն, և եղին զնոսա հը-
 բապարակաւ ՚ի բանտի: * Լլպա հրեշ- 19
 տակ տեառն գիշերի եբաց զդուրս
 բանտին, և հանել զնոսա՝ ասէ. * Գը 20
 նացէք՝ կացէք ՚ի տաճարին, և խօսե-
 յարուք ընդ ժողովրդեանն զամենայն
 պատգամս կենացս այսոցիկ: * Եւ իբ 21
 բեւ լուան, մտին ընդ առաւօտն ՚ի
 տաճարն՝ և ուսուցանէին: Եկն քա-
 հանայապետն՝ և որ ընդ նմա, կոչե-
 ցին միաբան զատեանն՝ և զամենայն
 ծերակոյտ որդւոցն խորայէլի, և ա-
 ռաքեցին ՚ի բանտն անել զնոսա: * Եւ 22
 իբրեւ եկին սպասաւորքն՝ ոչ գտին
 զնոսա ՚ի բանտին. դարձեալ անդրէն
 պատմեցին, * և ասեն. թէ զբանտն 23

գտաք փակեալ ամենայն զգուշու թի,
 և զպահապանն զի կային առ դրանն.
 բացաք՝ և ՚ի ներքս զոր ոչ ևս գտաք:
 24 * Իբրեւ լուան զբանս զայս իշխանք
 տաճարին և քահանայապետքն՝ հիա-
 նային վասն նոցա, թէ զի նչ արդեօք
 25 լինիցի այն: * Եւ եկն ոմն պատմեաց
 նոցա՝ թէ ահա արքն զորս եղիք ՚ի
 բանտի՝ կան ՚ի տաճարին, և ուսու- 26
 ցանեն զժողովուրդն: * Յայնժամ եր-
 թեալ իշխանն սպասաւորօքն հան-
 դերձ՝ ամ զնոսա ոչ բռնու թեամբ.
 քանզի երկնչէին ՚ի ժողովրդեանէն՝ զի
 27 մի քարկոծեցին: * Եւ անեալ զնոսա՝
 կացուցին յատենի, եհարց ցնոսա քա- 28
 հանայապետն, * և ասէ. ոչ պատուի-
 թելով պատուիրեցաք ձեզ՝ մի ուսու-
 ցանել յանունն յայն, և արդ՝ ահա
 ւասիկ լցիք զերուսաղէմ ուսմամբ ձե-
 րով, և կամիք անել ՚ի վերայ մեր զա- 29
 բիւն զառն զայնորիկ: * Պատասխանի
 ետ պետրոս և այլ առաքեալքն և ա-
 սեն. հնազանդեւ պարտ է աստուծոյ
 30 առաւել՝ քան մարդկան: * Լստուած
 հարցն մերոց յիսուս՝ զոր դուք
 31 սպանիք կախեալ զփայտէ: * Օնա ան
 առաջնորդ և փրկիչ բարձրացոյց աջու

վնն իւրով տալ ապաշխարու թիւն իւրայելն՝ և թողու թիւն մեղաց : * Եւ 52
 մեք եմք վկայք բանիցս այսոցիկ , և հոգին սուրբ՝ զոր ետ աստուած հընազանդելոց իւրոց : * Եւ նորա իւրեւ լուան , առատանային և խորհելին սպանանել զնոսա :

ԲԿ * Յարուցել մնն ՚ի մէջ ատենին փա 54
 ըիսեցին՝ որում անուն էր գամաղինէլ , օրէնսուսոյց՝ պատուական ամենայն ժողովրդեանն . հրամայեաց սակաւիկ մի զարան արտաքս տանել : * Եւ ասէ 55
 ցնոսա . ա՛ղք խորայելայիք՝ հայեցարո՛ւք ՚ի ձեզ վասն արանցս այսոցիկ՝ զինչ արժան իցէ գործել : * Յառաջ 56
 քան զաւուրս զայսոսիկ յարեալ թեւ զաս՝ ասել զանձնէ , թէ իցէ ոմն . յոր անկան արք թուով իբրեւ չորեք հարիւր , որ սպանաւ՝ և ամենեքեան որ միաբանել էին ընդ նմա , քակտեցան՝ և եղեն յոչինչ : * Յետ նորա յարեալ 57
 յուրա գալիլեացին՝ յաւուրս աշխարհագրին . և ապատամբեցոյց ժողովուրդ բազում զինի իւր . և նա կորեալ՝ և ամենեքեան որ նմայն հաւանեալ էին , ցրուեցան : * Եւ զարդիս ասեմ ձեզ , 58
 ՚ի բայ կացէք յարանցդ յայդցանէ՝ և

թոյլ տուք դոցա . զի թէ ՚ի մարդկա նէ իցէ խորհուրդդ այդ կամ գործդ , 59
 քակտեցի . * սպա թէ յաստուծոյ է՝ ո՛չ կարէք քակտել զդոսա , գուցէ և 40
 աստուածամարտք գտանիցիք : * Հաւանեցան նմա . և կոչեցեալ զառաքեալսն՝ գան հարին , և պատուիրեցին՝ մի ևս խօսել յանուն յիսուսի . 41
 և արձակեցին զնոսա : * Եւ նորա գընացին խնդալով յերեսաց ատենին , զի վասն անուան տեառն արժանի է 42
 զեն անարդելոյ : * Եւ զամենայն օր ՚ի տաճարին և առանին ո՛չ դադարէին ուսուցանել՝ և աւետարանել զյիսուս քրիստոս :

Գ Լ Գ .

1 Եւ յաւուրսն յայնոսիկ ՚ի բազմա նալ աշակերտացն , եղև տրտունջ յունաց առ հեբրայեցիան . զի արհա մարհեալ լինէին ՚ի պաշտամանն հա 2
 նապազորդ այլիք նոցա : * Կոչեցին երկոտասանքն զբազմու թի՛ աշակերտացն՝ և ասեն . ո՛չ է հաճոյ մեզ թուրու զբանն աստուծոյ՝ և պաշտել 3
 զսեղանս : * Ինորեցէք եղբարք՝ վկայ

եալս 'ի ձէնջ արս եօթն, (լիս հոգւ
 ւով սրբով և իմաստութեամբ). զորս
 կացուսցուք 'ի վերայ պիտոյիցս այ
 սոցիկ. * և մէք աղօթից և սաշտամանն 4
 և բանին հպատակ լիցուք : * Եւ հա 5
 ճոյ թուեցաւ բանն առաջի ամենայն
 բաղմութեանն . և ընտրեցին զստե
 փաննոս՝ այր լի հաւատովք և հոգւով
 սրբով, և զիիլիպպոս և զսրբորոսն և
 զնիկանովրա և զտիմոյնա և զսարմե
 նա՝ և զնիկողայոս զեկն անախրացի :
 * Օրս կացուցին առաջի առաքելը 6
 ցրն . և աղօթս արարեալ՝ եդին 'ի
 վերայ նոցա զձեռս : * Եւ բանն առ 7
 տուծոյ աձէր . և բաղմանայր թիւ ա
 շակերտացն յոյժ յերուսաղէմ : և բա
 ղում ժողովք 'ի քահանայիցն անապին
 հաւատոցն :

ԲԲ * Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք և 8
 զօրութիւն , առնէր արուեստս և նը
 շանս մեծամեծս 'ի ժողովրդեանն :
 * Յարեան ոմանք 'ի ժողովրդեանն, որ 9
 կոչէր լիբեացւոց՝ և կիւրենացւոց՝ և
 աղէքսանդրացւոց՝ և որ 'ի կիւլիւ
 կեցւոց՝ և յասիա, վիճել ընդ ստե
 փաննոսի . * և ոչ կարէին զգէմ ու 10
 նել իմաստութեանն և զհոգւոյն, ու

11 ըով խօսէր : * Յայնժամ հրասուրե
 ցին արս ոմանս ասել . թէ լուաք ըզ
 դորա խօսել բանս հայհոյութեան 'ի
 12 մովսէս և յաստուած : * Եւ խռովե
 ցին զժողովուրդն և զերիցունս և ըզ
 դպիրսն . և հասեալ 'ի վերայ՝ յափրշ
 13 տակեցին զնա՝ և ածին յատեան : * Եւ
 կացուցին վկայս սուտոս՝ որ ասէին ,
 այրս այս ոչ դադարէ խօսել բանս
 հայհոյութեան զտեղւոյն սրբոյ՝ և զօ
 14 բինացն : * Եւ աք 'ի դմանէ զի ասէր՝
 թէ յիսուս նազովրեցի նա քակեսցէ
 զտեղնս զայս , և փոխեսցէ զօրէնս՝ զըր
 15 եա մեզ մովսէս : * Եւ հայեցեալ 'ի
 նա ամենեցուն՝ որ նստէին յատենին ,
 տեսին զերեսս նորա իբրեւ զերեսս
 հրեշտակի :

ԳԼ Լ :

1 Ասէ քահանայապետն՝ թէ արդա
 րեւ այդ այդպէս իցէ : * Եւ նա ա
 2 սէ . արք եղբարք և հարք՝ լուարուք
 ինձ : Աստուած փառաց երեւեցաւ
 հօր մերում արբահամու մինչդեռ 'ի
 միջագետս էր, մինչև բնակեցուցեալ
 3 էր զնա 'ի խառան . և ասէ ցնա : * Եւ

յերկրէ քու մմէ և յազգէ քու մմէ , և
 եկ յերկիր՝ զոր ցուցից քեզ : * Յայն 4
 ժամ ելեալ յերկրէն քաղզէացւոց
 բնակեցաւ 'ի խառան : և անտի յեա
 մեռանեցոց հօր 'նորա՝ փոխեաց , և
 սրանդխտեցոց զնա յերկրիս յայսմիկ ,
 յորում գուք այժմ բնակեալ էք : * Եւ 5
 ոչ ետ նմա ժառանգութիւն 'ի սմա ,
 և ոչ քայլ մի ոտին . և խոտացաւ
 տալ նմա զսա 'ի բնակութիւն , և գաւ
 ւակի 'նորա յեա 'նորա , մինչ ոչ գոյրնր
 սրգի : * Խօսեցաւ աստուած այսպէս , 6
 թէ եղիցի զաւակ 'նորա սրանգուխո
 յօտար երկրի . և ծառայեցուցեն ըզ
 նա՝ և չարչարեցեն ամս չորեքհարիւր :
 * Եւ զսոգն՝ որում ծառայեցեն՝ դաւ 7
 տեցայց ես , ասէ աստուած . և յեա
 այսորիկ ելցեն՝ և սրաչտեցեն զնա 'ի
 տեղւոյս յայսմիկ : * Եւ ետ նմա ուխտ 8
 թրխատութեան : և ասպա ճնաւ զի
 սահակ , և թրխատեաց զնա յաւուր
 ութերորդի . և խահակ զլակովք . և
 յակովք զերկրտասան նահապետան :
 * Եւ նահապետքն նախանձեալ ընդ 9
 յովսեփայ՝ վաճառեցին յեգիպտոս . և
 էր աստուած ընդ նմա : * Եւ վրկէց 10
 զնա յամենայն նեղութեանց 'նորա . և

ետ նմա շնորհս և խմատութիւն աւ
 ոաջի փարաւովնի արքային եգիպտաց
 ւոց . և կացոց զնա ի շնան եգիպտաց
 11 ւոցն՝ և ամենայն տան 'նորա : * Եւ
 եկն սով յամենայն երկիրն եգիպտոսի ,
 և 'ի քանան նեղութիւն մեծ . և ոչ
 12 գտանեին կերակուր հարբն մեր : * Եւ
 լուեալ յակովքայ թէ գտանի կերա
 կուր յեգիպտոս , առաքեաց զհարսն
 13 մեր յառաջագոյն : * Եւ յերկրորդու մն
 ետ ծանօթս յովսեփի եղբարց իւրոց .
 և յայտնի եղեւ ազգն նր՝ փարաւով
 14 նի : * Եւ աքեաց յովսեփի՝ և կոչեաց
 զլակովք զհար իւր , և զամենայն ազ
 գատոհմն՝ ոգիս եօթանասուն և հինգ :
 15 * Եւ էջ յակովք յեգիպտոս՝ և վախ
 16 ճանեցաւ ինքն և հարբն մեր : * Եւ
 փոխեցան 'ի սիւքեմ , և եդան յայրին ,
 զոր ստացաւ արբահամ գնոց արծա
 թոց յորդւոցն եմովքայ՝ 'ի սիւքեմ :
 17 * Իբրեւ մերձեցաւ ժամանակ աւետ
 եացն զոր խոտացաւ ամբ արբահամու ,
 աճեաց ժողովուրդն՝ և բազմացաւ
 18 յեգիպտոս , * մինչեւ յարեաւ այլ
 թագաւոր յեգիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր
 19 զյովսեփի : * Եւ հնարեցաւ ազգին մե
 րում , և չարչարեաց զհարսն մեր՝ աւ

նեւ ընկեցիկ զմանկունս նոցա՝ զի մի
 ապրեսցին : * Յորում ժամանակի ծը- 20
 նաւ և մովսէս, և էր կայտառ առա-
 ջի աստուծոյ . որ և սնաւ 'ի տան հօր
 իւրոյ ամիսս երիս : * Եւ յընկեցիկն 21
 առնել զնա՝ եբարձ զնա դուստր փա-
 րաւովնի, և սնոց զնա իւր յորդէգի-
 րըս : * Եւ վարժեցաւ մովսէս ամե- 22
 նայն իմաստութեամբ եգիպտացւոցն .
 և էր զօրաւոր բանիւք և գործովք
 իւրովք : * Իբրեւ լցաւ նորա քառաս 23
 նամեայ ժամանակ, անկաւ 'ի սիրտ նր՝
 շրջել զեղբարբքն իւրովք՝ զորդւովքն
 իսրայելի : * Եւ տեսեալ զոմն զրկեալ՝ 24
 զչարեցաւ, և խնդրեաց ըզմեծ զըր-
 կելոյն՝ սպանեալ զեգիպտացին : * Ի զ 25
 մտաւ ամէր թէ իմացին եղբարբ նր՝,
 զի աստուած 'ի ձեռն նորա տալոց էր
 զփրկութիւն նոցա . և նոքա ոչ իմա-
 ցան : * Եւ 'ի վաղիւ անդր երեւե- 26
 ցաւ նոցա մինչդեռ մարտնչէին՝ և
 վարեաց զնոսա 'ի խաղաղութիւն, ա-
 սէ . սրբ՝ եղբարբ էք, ընդէր զրկէք
 զմիմեանս : * Իսկ որ զրկէր զընկերն, 27
 մեթեաց զնա՝ և ասէ . ո՞ կացոյց ըզ-
 քեզ իշխան և դատաւոր 'ի վերայ մեր :
 * Անթէ սպանանէ՞ կամիցիս զնա՝ զոր 28

օրինակ սարաներ երէկ զեգիպտացին :
 29 * Եւ փախեաւ մովսէս 'ի բանիցս յայա-
 ցանէ, և եղեւ պանդուխտ յերկրին
 մադիամու . ուր ծնաւ երկուս որդիս :
 30 * Եւ 'ի կատարել ամացն քառասնից, ԲԳ
 երեւեցաւ նմա յանապատի ըերինն սի-
 նայ հրեշտակ տեառն 'ի բոց հրոյ մո-
 31 րենւոյն : * Եւ մովսէսի տեսեալ՝ զար-
 մացաւ ընդ տեսիլն . և 'ի մատչելն նր՝
 32 նշմարել՝ եղեւ ձայն տեառն : * Եւ
 եմ աստուած հարց քոց, աստուած
 արբահամու՝ և սահակայ՝ և յակով-
 քայ . և զահի հարեալ մովսէս՝ ոչ իշ-
 33 խէր հայել : * Եւ ասէ ցնա տէր . լոյժ
 զիջիկս ոտից քոց, զի տեղիդ՝ յորում
 34 դուդ կացեր՝ երկիր սուրբ է : * Տե-
 սանելով տեսի զչարչարանս ժողովըր-
 դեան իմոյ՝ որ յեգիպտոս, և լուայ հե-
 ծութեան նոցա, և իջի փրկել զնու-
 սա . և արդ՝ եկ առաքեցից զքեզ
 35 յեգիպտոս : * Օյն մովսէս՝ զոր ու-
 րացանն և ասեն . ո՞ կացոյց զքեզ իշ-
 խան և դատաւոր 'ի վերայ մեր, զնա
 աստուած իշխան և փրկիչ առաքեաց
 'ի ձեռն հրեշտակին, որ երեւեցաւ
 36 նմա 'ի մօրենւոյն : * Եւ եհան զնոսա՝
 արարեալ նշանս և արուեստս յերկրին

եզխարտացւոց՝ և ՚ի կարմիր ծախուն ,
 և յանապատին՝ ամս քառասուն :
 * Այս է մովսէս , որ ասաց ցարդին 57
 խորայելի . մարգարէ յարուոցէ ձեզ
 տէր աստուած ձեր յեղբարց ձերոց
 իբրեւ զիս , նմա լուխլիք : * Սա է՝ որ 58
 եղեւ յեկեղեցւոջն յանապատին ընդ
 հրեշտակին , որ խօսեցաւ ընդ նմա
 ՚ի լերինն սինայ՝ և ընդ հարսն մեր .
 որ ընկալաւ զսրտագամս կենդանիս՝
 սալ մեզ : * Որում ոչ կամեցան հնա 59
 զանդ լինել հարքն մեր . այլ մերժեցին՝
 և դարձան սրախւք իւրեանց յեզխար
 տոս : * Եւ ասեն ցահարոյն , արս մեզ 40
 ամս , որ երթայցեն առաջի մեր . զի
 մովսէսն այն՝ որ եհան զմեզ յերկրէն
 եզխարտացւոց , ոչ գիտեմք զի եղեւ
 նմա : * Եւ արարին յառուրսն յայնու 41
 սիկ որթ , և մատուցին զսնս կոոց ,
 և ուրախ լինէին ՚ի գործս ձեռաց իւ
 րեանց : * Վարձոց աստուած՝ և մատ 42
 նեաց զնոսս ՚ի սլաշտօն զօրութեան
 երկնից . որպէս և գրեալ է ՚ի գիրս
 մարգարէից . միթէ զսնս և սլատա
 րագս մատուցէք ինձ զամս քառա
 սուն յանապատին՝ տունդ խորայելի :
 * և առիք զլրանն մողորայ , և զաստ 45

զնն աստուծոյն հռեմիսայ , զպատկեր
 սրն՝ զոր արարիք երկիրպագանել նյ .
 և փոխեցից զձեզ յայն կողմն բաբել
 44 լայւոց : * Խորանն վկայութեան էր
 ընդ հարսն մեր յանապատին . որպէս
 հրաման ետ որ խօսէրն ընդ մովսէսի ,
 առնել զայն ըստ օրինակին զոր ետես :
 45 * Օ որ և ընկալեալ բերին հարքն մեր
 հանդերձ յետուա ՚ի վիճակ ազգա
 ցնն , զորս մերժեաց աստուած յերե
 սաց հարցն մերոց . մինչեւ յառուրս
 46 դաւթի , * որ եզխտ շնորհս առաջի
 աստուծոյ , և խնդրեաց գտանել ըզ
 47 յարկս աստուծոյ յակովբայ : * Աս և
 48 սողովման շինեաց նմա տուն : * Այլ
 ոչ եթէ բարձրեալն ՚ի ձեռագործ տա
 49 ասէ . * երկինք ալթուս իմ են , և եր
 կիրս պատուանդան ոտից իմոց . ո՞ր
 պիտի տուն շինեցիք ինձ , ասէ տէր .
 կամ զի՞նչ ակզի հանգստեան իմոյ .
 50 * ոչ ձեռն իմ արար զայս ամենայն :
 51 * Խտտապարանոցք և անթլիատք սրբ
 ախւք և ախանջօք . դուք հանապաղ
 հոգւոյն սրբոյ հախառակ կայք . ոն
 52 հարքն ձեր և դուք : * Օ ո՞ ՚ի մարգա
 րէիցն ոչ հալածեցին հարքն ձեր , և

սպանին զայնուսիկ որ յառաջագոյն
 պատմեցին վասն գալստեան արդա-
 րոյն, որոյ դուք այժմ մատնիչք և ըս-
 տանողք եղէք. * Եբ առիք զօրէնս ՚ի 55
 հրամանս հրեշտակաց, և ոչ սահե-
 ցիք: * Եւ լուեալ զայս զայրանային 54
 ՚ի սիրտս իւրեանց, և կրճտէին զա-
 տանունս ՚ի վերայ նորա: * Եւ նա էր 55
 ըն հոգւով սրբով, հայեցաւ յերկինս՝
 և ետես զփառս աստուծոյ, և զլի-
 սուս զի կայր ընդ աջմէ աստուծոյ,
 և ասէ՝ ահա տեսանեմ զերկինս բա-
 ցեալ՝ և զօրդի մարդոյ զի կայ ընդ
 աջմէ աստուծոյ: * Եւ զաղակեալ ՚ի ձայն 56
 մեծ՝ խցին զականջս իւրեանց, և դի-
 մեցին առ հասարակ ՚ի վերայ նորա:
 * Եւ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քար 57
 կոծէին, և վկայքն դնէին զձորձս իւ-
 րեանց առ սոս երխտասարդի միջ՝ որ
 կոչէր սաւուղ: * Եւ քարկոծ առնէին 58
 զստեփաննոս, որ կարգայր և ատէր,
 ատէր յիսուս՝ ընկալ զօգի իմ: * Եւ 59
 ծունր՝ և աղաղակեաց ՚ի ձայն բարձր,
 ատէր՝ մի համարիր դոցա զայս մեզս,
 և զայս իբրեւ ասաց՝ ննջեաց, և սօ-
 զոս էր կամակից սպանման նորա:

զգրուենսն ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի՝ որն
 25 զի սպանցեն զնա: * Եւ առեալ զնա
 աշակերտացն ՚ի գիշերի՝ ընդ պարիս-
 սպն կախեալ իջուցին վանդակաւ:
 26 * Իբրեւ եկն սօղոս յերուսաղէմ, ընդ-
 ելանէր յարիլ յաշակերտսն, և ամե-
 նեքեան երկնէին ՚ի նմանէ, հա-
 27 լատային թէ իցէ աշակերտ: * Բայց
 բառնաբաց առեալ զնա՝ ած առ ա-
 ռաքեալսն, և ստամեաց նոցա՝ նրպէս
 ՚ի ձանսպարհին ետես զոտէր, և զի
 խօսեցաւ ընդ նմա, և զի ՚ի դամաս-
 կոս համարձակեցաւ յանուն յիսուսի:
 28 * Եւ էր ընդ նոսա ՚ի մտանել և ե-
 լանել յերուսաղէմ, համարձակեալ
 29 յանուն տեառն: * Խօսէր՝ և վիճէր
 ընդ յոյնսն, և նոքա խոկային սպա-
 30 նանել զնա: * Եւ իմացեալ եղբայր
 իջուցին զնա ՚ի կեսարիա, և առա-
 31 քեցին զնա ՚ի տարտն: * Բայց եկե-
 ղեցին ընդ ամենայն հրեաստան՝ և ՚ի
 սամարիա և ՚ի գալիլեա ունէր խաղա-
 զու թիւն, շինեալ և երթեալ զհեա
 երկիւղի տեառն, և միսթարու թք
 հոգւոյն սրբոյ բազմանայր:
 52 * Եւ եղև ՚ի շրջէն պետրոսի առ ԲԵ
 ամենեքումբք, իջանել նմա և առ

սուրբսն՝ որ բնակեալ էին ՚ի լիւգիայ :
 * Եւ եգիտ անդ այր մի, որում անուէն 55
 էր ենեա, ու թամեան դնէր ՚ի մա-
 հիճս անդամալըծ : * Եւ ասէ ցնա 54
 պետրոս . ե՛նեա՛ բժշկէ զքեզ տէր
 յիսուս քրիստոս, արի՛ և քեզէն թօ-
 թափեա՛ զանկողինս քո : և վաղվազա-
 կի յարեաւ : * Եւ տեսին զնա ամե- 55
 նեքեան, որ բնակեալ էին ՚ի լիւգիայ
 և ՚ի սարովնայ, որք և դարձան իսկ
 ՚ի տէր : * Եւ ՚ի յարպէ էր կին ոմն 56
 աշակերտեալ՝ անուէն տաբիթա, որ
 թարգմանեալ կոչի այճեմնիկ . սա էր
 լի գործովք բարեօք և ողորմութիւք
 զոր առնէր : * Եւ եղեւ յաւուրսն 57
 յայնտիկ հիւանդանալ նմա և մեռաւ
 նել . լուացին զնա՝ և եղին ՚ի գբս-
 տիկոնի անդ : * Եւ մերձ էր լիգիա 58
 ՚ի յարպէ . աշակերտացն լուեալ եթէ
 պետրոս անդ է, առաքեցին երկուս
 արս առ նա՝ աղաչել, զի մի դանդաւ
 զեսցի գալ առ նոսա : * Եւ յարու 59
 ցեալ պետրոս՝ եկն ընդ նոսա . զոր՝
 իբրեւ եկն՝ հանին ՚ի վերնատունն,
 և կացին շուրջ զնովաւ այրիքն ամե-
 նայն . լային և ցուցանէին զճորձս և
 զհանդերձս, որչափ առնէր նոցա այ-

40 ճեմնիկն : * Եւ հանեալ արտաքս զա-
 մենեսեան պետրոսի, եդ ծուեր՝ ե-
 կաց յաղօթս . և դարձաւ ՚ի մարմնն
 և ասէ . տաբիթա՛ արի կաց յանուէն
 տեառն յիսուսի քրիստոսի : և նա ե-
 բաց զաչս իւր . և տեսեալ զպետրոս՝
 41 նստաւ կանգուն : * Չեռն ետ նմա՛
 և յարցց զնա . կոչեաց զսրբսն և զայ-
 րիս, առաջի կացոց զնա կենդանի :
 42 * Եւ յայտնի եղեւ ընդ ամենայն յուր-
 պէ, և հաւատացին բազումք ՚ի տէր :
 45 * Եւ եղեւ աւուրս բազումս լինել
 նմա ՚ի յարպէ՝ առ ումեմն սիմոնի
 իսաղախարդի :

ԳԼ Ժ .

1 Եւ յոր մի էր ՚ի կեսարիա՝ անուէն ԳԿ
 կուռնէլիոս՝ հարիւրապետ, ՚ի գնդէ
 2 որ կոչէր իտալացի . * բարեպաշտօն՝
 և երկիւղած յաստուծոյ ամ տամբ
 իւրով . առնէր ողորմութիւնս բա-
 զումս ՚ի ժողովրդեանն, և յաղօթս
 կայր առ աստուած յամենայն ժամ :
 5 * Եւ տես ՚ի տեսլեան յայտնապէս զին-
 ներորդ ժամու աւուրն՝ զհրէշտակ
 աստուծոյ, զի մտանէր առ նա՝ և ա-

սէր ցնա . կուռնէլիէ : * Աւ նա հայե 4
 ցեալ ընդ նա՝ զարհուրեցաւ , և ասէ .
 զի է սէր : և ասէ ցնա . աղօթք քո՝
 և ողորմութիւնք քո ելին յիշատակաւ
 առաջի աստուծոյ : * Աւ արդ՝ յղեա՛ 5
 արս ՚ի յապտէ՝ և կոչեա՛ զսիմոն զմն՝
 որ կոչի պետրոս . * նա մտեալ է առ 6
 սիմոնի ումեմն խաղախորդի , որոյ է
 տունն մերձ ՚ի ծով : * Աւ իբրեւ գը 7
 նաց հրեշտակն՝ որ խօսէր ընդ նմա ,
 կոչեաց երկուս ՚ի ծառայից իւրոյ՝ և
 զինուոր մի բարեպաշտօն ՚ի սպասաւ
 ւորացն իւրոյ , * և պատմեալ նոցա 8
 զամ՝ առաքեաց զնոսա ՚ի յապտէ : * Աւ 9
 ՚ի վաղիւ անդր ՚ի ճանապարհ անկաւ
 նել նոցա՝ և մօտ ՚ի քաղաքն լինել ,
 ել պետրոս ՚ի տանիսն կալ յաղօթս
 զվեցերորդ ժամուն : * Քաղցեալ՝ և 10
 կամէր ճաշակել . և ՚ի պատրաստելն
 նոցա՝ եղեւ ՚ի վերայ նորա զարմա-
 ցումն : * Աւ ատանէր զերկինս բա 11
 ցեալ . և զչորեցունց տանոց կապեալ
 անօթ ինչ իբրեւ զկտաւայ մեծի , ի-
 ջեալ նստեալ ՚ի վերայ երկրի . * յու 12
 բում էին ամենայն չորբոտանիք և սո-
 զունք երկրի՝ և թռչունք երկնից :
 * Աւ եղեւ ձայն առ նա . արի՛ պետ 15

14 բոս , զե՛ն՝ և կէր : * Աւ պետրոս ա-
 սէ . բաւ լիցի սէր , զի նչ երբէք կե-
 15 րաց խառնակ ինչ և անսուրբ : * Չայն
 եղեւ կրկին անգամ առ նա . զոր ամ
 16 սրբեաց՝ դու մի պղծեր : * Այս եղեւ
 երկիցս և վերացաւ անօթն յերկինս :
 17 * Աւ մինչդեռ զարմացեալ էր ընդ մի-
 տրս պետրոս՝ թէ զինչ իցէ տեսիլն՝
 զոր ետես . ահա՛ արքն առաքեալք ՚ի
 կուռնէլեաց՝ հարցին զապարանիցն սի-
 18 մոնի , կացին առ դրանն . * կոչեցին՝
 և հարցանէին , եթէ սիմոն՝ որ կոչին
 19 պետրոս՝ աստ մտեալ իցէ : * Աւ մինչ-
 դեռ պետրոս զմտաւ ամէր վասն տես-
 լեանն , ասէ հոգին ցնա . ահաւասիկ
 20 արք ոմանք խնդրեն զքեզ : * Այլ ա-
 ըն էջ՝ և երթ ընդ նոսա առանց ի-
 րիք խղճելոյ , զի ես առաքեցի զնո-
 21 սա : * Աւ իբրեւ էջ պետրոս առ նո-
 սա , ասէ . ահաւասիկ ես եմ՝ զոր
 խնդրէքն . զի՛նչ իբք են՝ վասն որոյ ե-
 22 կիբդ : * Աւ նոքա ասեն , կուռնէլիոս
 հարիւրապետ՝ այր արդար և երկիւ-
 զած յաստուծոյ , վիայեալ յամենայն
 ազգէն հրէից . հրաման առ ՚ի հրեշ-
 տակէ սրբոյ՝ կոչել զքեզ ՚ի տուն իւր՝
 23 և լսել բանս ՚ի քէն : * Արջեաց զնո

սա 'ի ներքս՝ և առ իւր ագոյց . և 'ի վաղիւ անդր յարուցեալ պետրոս՝ գընաց ընդ նոսա . և ոմանք յեղըարց անտի որ 'ի յոսպէ էին՝ եկին ընդ նմա :

* Այլ 'ի վաղիւ անդր մտին 'ի կեաւ 24 ըրա . և կուռնէլիոս մնայր նոցա , կուչեցեալ զաղգաստհմն իւր՝ և զկարեւոր բարեկամն :

ԳԲ * Այլ եղեւ 'ի մտանէլն պետրոսի՝ 25 ընդ առաջ եղեւ նմա կուռնէլիոս , անկեալ առ ոտն՝ երկիր սբադանէր :

* Այլ պետրոս կանգնեաց զնա՝ և ա 26 սէ . յոսն կաց՝ և ես ինքն մարդ եմ :

* Այլ խօսելով ընդ նմա եմուտ 'ի ներ 27 քըս . և գտանէր անդ ժողովեալ բազումն :

* Այլ ասէ ցնոսա . դուք ինք 28 նին գիտէք՝ սրպէս անմարթ է առն հրէի հպել կամ մերձեալ առ այլադ գի . և ինձ աստուած եցոյց մի զք խառնակ կամ անսուրբ ասել 'ի մարդկանէ :

* Վասն այսորիկ և առանց ընդ 29 բանս ինչ անելոյ եկի կոչեցեալ բայց արդ հարցանեմ , յի՞նչ պէտս կոչեցիք զիս :

* Այլ կուռնէլիոս ասէ . յառաջ 30 բան զչորս աւուրս մինչ ցայս ժամ կայի յաղօթս յինն ժամն 'ի տան ի մուժ , և ահա այր մի եկն եկաց ա

ռաջի իմ 'ի հանդերձս սպիտակս , և 51 ասէ : * Այլ ոնէլիէ՝ լսելի եղեն աղօթքքո . և ողորմու թիւնքքո յիչե 52 ցան առաջի աստուծոյ :

* Այլ արդ՝ յղեն 'ի յոսպէ՝ և կոչեն զսիմոն , որ կոչեցեալն է պետրոս . սա մոտեալ է 'ի տուն սիմոնի ուրումն խաղախորդի մերձ 'ի ծովն . որ եկեացէ , և խօսեա 53 ցի բանս ընդ քեզ :

* Այլ ես խկ և խկ յղեցի առ քեզ . դու բարեոք ա բարեր՝ զի եկիր . արդ՝ ամենեքին մէք առաջի աստուծոյ կամք լսել զիմ , զոր հրամայեալ է քեզ 'ի տեառնէ : 54 * Աբաց պետրոս զբերան իւր՝ և ա սէ . ճշմարտութեամբ հասեալ եմ , զի ոչ գոյ ակնառութիւն առ 'ի յաս 55 տուծոյ . * այլ յամենայն աղգս՝ որ երկրնչին 'ի նմանէ՝ և գործէ զարդարու թիւն , ընդուռնելի է նմա :

* Օբանն առաքեաց որդւոցն խորայելի՝ աւե տարանել զխաղաղութիւն 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի . սա է ամենայնի 56 տեր :

* Վուք ինքնին գիտէք զբանն , որ եղեւ ընդ ամենայն հրէաստան բա կսեալ 'ի գալիլէէ յեա մկրտութեն՝ 57 զոր բարոզեաց յովհաննէս :

* Օ յի տուս որ 'ի նազարեթէ՝ զոր օծն ասու

ուած հողւով սրբով և զօրութեամբ .
 որ շրջեցաւ բարի առնել՝ և բժշկել
 զամենայն ըմբռնեալս ՚ի սատանայէ .
 զի աստուած էր ընդ նմա : * Աւ մեք 59
 վկայ եմք ամենայնի՝ զոր արար յերկրին
 հրէաստանի՝ և յերուսաղէմ . զոր և
 սպանին կախեալ զվայտէ : * Օ՛նա 40
 աստուած յարցց յերրորդ աւուր . և
 ետ նմա յայտնի լինել . * ո՛չ ամենայն 41
 ժողովրդեանն , այլ մեզ վկայիցս յա
 ռաջագոյն ընտրելոցս յաստուծոյ . որ
 և կերաք՝ և արբաք ընդ նմա՝ յետ յա
 բութէ նորա ՚ի մեռելոց : * Աւ սրտ 42
 ուիրեաց մեզ քարոզել ժողովրդեանն՝
 և վկայութիւն դնել , թէ նա է սահ
 մանեալն յաստուծոյ՝ դատաւոր կեն
 դանեաց և մեռելոց : * Նմա ամենայն 45
 մարգարէք վկայեն , թողութիւն մե
 ղաց առնուլ անուամբ նորա՝ ամենայն
 հաւատացելոց ՚ի նա : * Աւ մինչդեռ 44
 խօսէր պետրոս զբանա զայս , հան
 գեաւ հողին սուրբ ՚ի վերայ ամե
 նեցուն՝ որ լսէին զբանն : * Օ՛արմա 45
 ցան՝ որք ՚ի թլիստութէ անտի հա
 ւատացեալք եկեալ էին ընդ պետրո
 սի . զի և ՚ի հեթանոսս պարգեւք հող
 ւոյն սրբոյ զեղուին : * Քանզի լսէին 46

ի նոցանէ խօսել լեզուս՝ և մեծացու
 47 ցանել զաստուած : * Յայնժամ պա
 տասխանի ետ պետրոս . միթէ զջուր
 ք սրգելուլ կարէ՞ առ ՚ի չմկրտելոյ
 զոսա , որք և զհողին սուրբ ընկալան՝
 48 որպէս և մեք : * Աւ հրամայեաց նո
 ցա մկրտիլ յանուն յիսուսի քրիս
 տոսի = յայնժամ աղաչեցին զնա լինել
 անդ աւուրս ինչ :

ԳԼ : ԺԱ .

1 Առան առաքեալքն և եղբարք՝ որ Գ Գ
 էին ՚ի կողմանս հրէաստանի , զի և
 ՚ի հեթանոսս ընկալան զբանն աստու
 2 ծոյ : * Բայց յորժամ ել պետրոս յե
 բուսաղէմ , խղճէին ՚ի նմանէ որ ՚ի
 3 թլիստութէ անտի հաւատացեալքն .
 * և ասէին , թէ եմուտ առ արս ան
 4 թլիստոս՝ և եկեր ընդ նոսա : * Աւ
 սկսաւ պետրոս պատմել նոցա կար
 5 դաւ՝ և ասէ : * Աս էի ՚ի քաղաքին ՚ի
 յոպպէ յաղօթս՝ և տեսանէի ՚ի զար
 մացման տեսիլ . իջանել անօթ ինչ
 իբրեւ կտաւոյ մեծի զչորեցունց տըու
 նոց կախեալ յերկնից՝ և եհաս մին
 6 չեւ առ իս : * Յոր պշուցեալ հայէի .

և տեսի զչորքոտանին երկրի, և զգա
 զանս՝ և զսողունս, և զթռչունս երկ-
 նից. * և լուայ բարբառ՝ որ ասէր 7
 ցիս. արի պետրոս՝ զէ՛ն և կէր: * Եւ 8
 ասեմ. քան լիցի տէր, զի խառնակ ինչ
 և անսուրբ ոչ երբէք եմուտ ՚ի բերան
 իմ: * Պատասխանի ետ ինձ երկիցս ան- 9
 դամ բարբառն յերկնից. զոր ան սրբ-
 բեաց՝ դու մի խառնակ համարիր:
 * Եւս եղև երկիցս, և վերացաւ աւ 10
 մենայն դարձեալ յերկինս: * Եւ ասա՛ 11
 անդրէն երեք արբ եկին կային առ ա-
 պարանկոյն՝ ուր եսն էի, առաքեալքն ՚ի
 կեսարիայ առիս: * Եւ ասէ ցիս հո 17
 գին՝ երթալ ընդ նոսա՝ և մի ինչ խզ-
 ճեւ: եկին ընդիս և սորա վեցեքին
 եղբարքս, և մտաք ՚ի տուն առնն այ-
 նորիկ: * Եւ պատմեաց մեզ՝ ո՞նչ ետես 15
 զհրեշտակն ՚ի տան իւրում, զի կայր և
 ասէր ցնա. առաքեա՛ ՚ի յոպպէ, և
 կոչեա՛ զսիմոն ըզկոչեցեալն պետրոս.
 * որ խօսեացի բանս ընդ քեզ, որովք 14
 կեցցես դու՝ և ամենայն տուն քո:
 * Եւ իբրեւ սկսայ խօսել՝ եկն հոգին
 սուրբ ՚ի վերայ նոյ, ո՞նչ և ՚ի վերայ մեր
 ՚ի սկզբանն: * Յիշեցի զբանն տեսուն 16
 զոր ասէրն. յովհաննէս մկրտեաց ՚ի

ջուր. բայց դուք մկրտիցէք ՚ի հոգին
 17 սուրբ: * Իսկ արդ՝ եթէ զհասարակաց
 պարգեւն ետ անձ և նոցա՝ որպէս և
 մեզ՝ ՚ի հաւատալն ՚ի տէր յիսուս քր-
 իստոս. ես զի՛նչ կարող էի արգե-
 18 լուլ զանձ: * Եւ լուեալ զայս՝ լուեցին
 և փառաւոր առնէին զանձ՝ և ասէին.
 ուրեմն և ՚ի հեթանոսս ետ անձ զա-
 պաշխարութիւն կենաց:
 19 * Եւ ցրուեալքն ՚ի նեղութէն որ
 եղև ՚ի վերայ ստեփաննոսի՝ հասին
 մինչեւ ՚ի փիւնիկէ և ՚ի կիպրոս և
 յանտիոքիայ. ոչ ումք խօսէին զբանն,
 20 բայց միայն հրէից: * Եւ էին ոմանք
 ՚ի նոցանէ արք կիպրացիք և կիւրե-
 նացիք՝ որք մտեալ յանտիոք՝ խօսէին
 ընդ յոյնն աւետարանեալ զտէր յի-
 21 սուս: * Եւ էր ձեռն տեսուն ընդ նո-
 սա, և բազմուի հաւատացեցոց դար-
 22 ձաւ ՚ի տէր: * Եւ եղև բանս այս
 յականջս եկեղեցւոյն՝ որ էր յեթմ,
 վանն նոյ, և առաքեցին զբառնաբաս
 25 միջեւ յանտիոք. * որ իբրեւ եկն՝ և
 ետես զշորհան աստուծոյ՝ ուրախ
 եղև, և մխիթարէր զամենեսին՝ յօ-
 ժարութեամբ սրտի կալ նոցա ՚ի տէր:
 24 * Օ, ի էր այր զուարթամիս՝ և լի

հոգևով սրբով և հաւատովք . և յա
 ւելաւ ժողովուրդ բազում տեառն =
 * Եւ ել ՚ի տարսովն խնդրել զսօղոս , 25
 և գտեալ զնա՝ ած յանտիրք = * Եւ 26
 եղև ընդ զամն ողջայն ժողովել յեկե-
 ղեցին՝ և ուսուցանել ժողովուրդ բա-
 զում , և անուանել նախ յանտիրք զա-
 շակերտան Քրիստոսնեացս = * Ի նոգ ա 27
 ւուրան ընդ այնոսիկ իջին յերուսա-
 ղէմէ մարգարէք՝ յանտիրք = * Յարու 28
 ցեալ մի ոմն ՚ի նոցանէ անուն ագա-
 բոս՝ նշանակեաց հոգւովն սովմեծ լի-
 նել ընդ ամենայն աշխարհ՝ որ եղև
 առ կողբեալ = * Ի այց յաշակերտաց 29
 անտի ոմ զեարդ կարող որ էր իւրա-
 քանչիւրոք ՚ի նոցանէ որոշեցին առա-
 քել ՚ի պէտս եղբարցն որ բնակեալ էին
 ՚ի հրէաստանի . * զոր և արարին իսկ՝ 30
 առաքեալ առ երիցունան ՚ի ձեռն
 բառնաբայ և սօղոսի :

Գ Լ ; Ժ Բ .

Ի նոգ ժամանակն ընդ այնոսիկ արկ 1
 հերովդէս արքայ ձեռն՝ չարչարել զու-
 մանս յեկեղեցւոյն , * և սպան զյա 2
 կովբոս զեղբայրն յովհաննու սրով =

3 * Ետեա եթէ հաճոյ է հրէիցն , յա
 ւել ևս ունել զպետրոս . և էին ա-
 4 ւուրքն բազարջակերաց = * Օր իբ-
 րեւ կալաւ՝ եդ ՚ի բանտի , և մատ-
 նեաց չորից չորրորդաց զնուորաց
 պահել զնա . և կամէր յետ զատկին
 5 ածել զնա ժողովողեանն = * Եւ պետ-
 րոս ՚ի պահեստի էր ՚ի բանտին , և ա-
 զօթք ստէպ լինէին յեկեղեցւոյն վա-
 6 սրն նորա առ ամ = * Իբրեւ կամեցաւ
 զնա ածել հերովդէս . ՚ի գիշերին յայն
 միկ էր պետրոս ՚ի քուն ՚ի մեջ երկուց
 զնուորաց՝ կապեալ կրկին շղթայիւք .
 և պահապանքն առաջի գրանն պահէին
 7 զբանտն = * Եւ ահա հրէշտակ տեառն
 եկն եկաց ՚ի վերայ՝ և լոյս ծագեաց ՚ի
 տանն , և խթեաց զկողմն պետրոսի՝ յա-
 8 րոյց զնա՝ և ստէ , արի վաղվաղակի . և
 անկան շղթայքն ՚ի ձեռաց նորա = * Եւ
 ստէ հրէշտակն ցնա . սձ զքօսի քո ,
 և սրկ զհողաթախս յոտս քո . և արար
 այնպէս = և ստէ ցնա , սրկ զձորձս քո՝
 9 և եկ զկնի իմ = * Եւ ելեալ երթայր
 զհետ , և ոչ գիտէր թէ ճշմարիտ իցե-
 որ ինչ եղևնն ՚ի հրէշտակէն . զև հա-
 10 մարէր երազ տեսանել = * Եւ իբրեւ
 անցին նորա ըստ մի պահ և ըստ եր-

կուս , եկին մինչեւ ՚ի դուռն երկա-
 թի՝ որ հանէր ՚ի քաղաքն . որ ինքնին
 բացաւ նոցա . և մտեալ անցին ընդ
 փողոց մի . և վաղվաղակի ՚ի բաց եկաց
 ՚ի նմանէ հրեշտակն : * Նշւ պետրոս իբ- 11
 րեւ ՚ի միտս եղեւ , ասէ . արդ գիտեմ
 ճշմարիտ եթէ առաքեաց տէր զհրեշ-
 տակ իւր , և փրկեաց զիս ՚ի ձեռաց
 հերովդի , և յամ ակնկալու թէ ժողո-
 վըրդեանն հրեից : * Նշւ լեալ ՚ի միտս՝ 12
 եկն ՚ի տուն մարեմու մօր յովհաննու ,
 որ կոչեցաւն մարկոս . ուր էին բազումք
 ժողովեալ և աղօթս առնէին : * Նշւ ՚ի 15
 բազմեւ զգուրս գրանն , մատեաւ ա-
 ղախին մի՝ ունկն գնէր . որում անուն
 էր հուովդէ : * Նշւ ծանուցեալ զձայնն 14
 պետրոսի՝ ՚ի խնդարլնն ոչ եբաց զգու-
 ուրն . ՚ի ներքս ընթացեալ պատմեաց ,
 թէ պետրոս առ գրանն կայ : * Նոքա 15
 ասեն ցնա՝ մոլիս : և նա ևս սնդէր՝
 թէ այսպէս է : և նոքա ասէին՝ հրեշ-
 տակ նորա իցէ : * Նշւ պետրոս ստեպ 16
 բազխէր . իբրեւ բացին , տեսին զնա
 և զարմացան : * Նշւ նա ձեռամբ ցու- 17
 ցանէր նոցա լուել . և պատմեաց՝ ո՞ր
 տէր եհան զնա ՚ի բանտէն . և ասէ՝
 պատմեցէք յակովբայ և եղբարց զայս :

18 և եւ զնայ յայլ տեղի : * Նշւ իբրեւ
 այգ եղեւ՝ էր խռովու թի մեծ ՚ի մէջ
 զինուորացն , զի արդեօք պետրոսն ե-
 19 ղեւ : * Նսկ հերովդէս իբրեւ խնդրեաց
 զնա՝ և ոչ եգիտ , հարցեալ զպահա-
 պանսն՝ հրամայեաց սպանանել : և ի-
 20 ջեալ ՚ի հրեաստանէ ՚ի կեսարիա՝ և
 20 անդ լինէր : * Նշւ էր հերովդէս ցառ-
 մամբ ընդ տիւրացիս և ընդ սիդովնա-
 ցիս . և նոքա առ հասարակ եկին առ
 նա . և ՚ի բանի արարեալ զբղաստոս սե-
 նեկապետն արքայի , խնդրէին զխա-
 զաղու թի վասն կերակրելոյ երկրին նց
 21 յարբուսուստ : * Նաուր միում յե-
 րեւելուջ՝ հերովդէս զպեցեալ էր ըզ
 հանդերձ թագաւորութե՝ և նստէր
 յատենի , և խօսէր ընդ նոսա հրա-
 22 պարակաւ : * Նշւ ամբոխն աղաղակէր՝
 25 թէ նոյ բարբառ է , և ոչ մարդոյ : * Նշւ
 անդէն եհար զնա հրեշտակ տեառն ,
 փոխանակ զի ոչ ետ փառս նոյ . և ե-
 24 ղեալ որդնալից՝ սատակեցաւ : * Նշւ
 բանն նոյ աճէր և բազմանայր :
 25 * Նառնաբաս և սօղոս դարձան յե- Գ 2
 րուսաղէմէ՝ իբրեւ կատարեցին զպաշ-
 տօնն . առեալ էր ընդ իւրեանս և ըզ
 յովհաննէս՝ որ կոչեցեալն էր մարկոս :

Գ Ի : Ժ Գ .

1 Են տմանք յանտիրք ըստ եկեղեց-
 2 ւոյն, մարդարէք և վարդապետք, բառ-
 նաբաս՝ և շմաւովն կոչեցեալն նիւ-
 3 գէր, և զուկիրոս կիւրենացի, և մա-
 նայեն գայեակորդի հերովդի չորրոր-
 4 գապետի, և սօղոս : * Սինչգեռ ՚ի
 5 պաշտաման տեառն կային՝ և պահէին,
 6 ասէ հողին սուրբ, որոշեցէք ինձ ըզ-
 բառնաբաս և զսօղոս ՚ի գործ՝ յոր կո-
 7 ճեցեալ է իմ զգոսա : * Յայնժամ պա-
 8 հեալ և աղօթս արարեալ՝ եղին ձեռն
 ՚ի վերայ նց՝ և արձակեցին : * Եւ նք
 առաքեալք ՚ի հողւոյն սրբոյ՝ իջին ՚ի
 սելեւկիա, և անտի նաւեցին ՚ի կիս-
 9 բոս : * Եւ հասել ՚ի սաղամինա՝ պատ-
 10 մէին զքանն նոց ՚ի ժողովուրդս հրե-
 կցըն, ունէին և զյովհաննէս պաշտօ-
 11 նեայ : * Ըջեալ ընդ ամ կղզին մինչև
 ՚ի պափոս, գտին անդ զայր ոմն մոգ
 սոււս մարդարէ՝ հրեայ, որում անուն
 12 էր բարեյեսուս : * Որ էր ընդ փոխանա-
 կի բղեղիսին սերգեայ սօղոսի՝ առն ի-
 մասանոց : նք աղաչեալ զբառնաբաս և
 զսօղոս՝ խնդրէր ըսել զքանն նոց : * Ինդ-

13 գէմ եկաց նց եղիմաս մոգ, բանդի այս-
 պէս թարգմանի անուն նք, խնդրէր
 14 շրջել զփոխանակ բղեղիսին ՚ի հաւա-
 9 տոց : * Եւ սօղոս, որ և սօղոսն՝ ըջեալ
 10 հողւով սրբով հայեցաւ ՚ի նա, * և ա-
 սէ. ո՞վ լի ամ նենգու թք և խորաման-
 կուք որդի սատանայի՝ թշնամի ամ ար-
 դարուէ, ո՞չ լուս ՚ի թիւրեղոյ զձանա-
 11 պարհս տեառն զուղիղս : * Եւ արդ՝ ա-
 հա ձեռն տեառն ՚ի վերայ քո, և եղի-
 ցիս կոյր՝ չտեսանել զարեւ մինչեւ ՚ի
 ժամանակ մի. և անդէն անկաւ ՚ի վե-
 12 րայ նք մեզ և խաւար, և շրջեալ խընդ-
 13 բեր առաջնորդս : * Յայնժամ տեսեալ
 14 փոխանակի բղեղիսին զիրսն որ եղեն՝
 հաւատաց, զարմացեալ ընդ վարդա-
 պետու թիւնն տեառն :
 15 * Եւ ամբարձեալ ՚ի պափեայ սօղոս
 սեանց՝ եկին ՚ի պերդէ պամփիւլեայ,
 յովհաննէս մեկնեալ ՚ի նոցանէ՝ դար-
 16 ձաւ յեհմ : * Եւ նք գնացեալ ՚ի պեր-
 դեայ՝ եկին յանտիրք պիսիդեայ, և մը-
 տեալ ՚ի ժողովուրդն յաւուր շաբա-
 17 թուց՝ նստան : * Եւ յետ ընթեռնոյ
 զօրէնան և զմարդարէս, առաքեցին առ
 նոսա ժողովրդապետքն՝ և ասեն, արք
 և զբարք՝ եթէ իցեն ՚ի ձեզ բանք միւ-

Գ Ե

Թարուէ առ ժողովուրդդ՝ խօսեցաւ
 րուք: * Յոսն եկաց սօզոս՝ շարժեաց 16
 զձեռնն և ասէ . արք ինչացիք՝ և այք եր-
 կրնչիք յոյ՝ լուարուք: * Լ՛ծ ժողովրդ 17
 դեանս այսորիկ խրայելի ընտրեաց ըզ-
 հարսն մեր . և զժողովուրդն բարձրա-
 ցոյց ՚ի սկանդխտուէ յերկրին եգիպ-
 տացւոց . և ՚ի բազուկ բարձրեհան ըզ-
 նոսա անտի: * Եւ իբրեւ քառասնա 18
 մեաց ժամանակ կերակրեաց զնոսա յա-
 նապատի: * Եւ քակեալ ազգս եօթն 19
 յերկրին քանանու՝ ժառանգեցոյց նոյ
 զերկիր նոյ՝ * իբրեւ ամս չորեքհարիւր 20
 և յիսուէն: և յետ այսորիկ ետ նոյ դա-
 տաւորս մինչեւ ՚ի սամուէլ մարգարէ:
 * Եւ անտի յառաջ խնդրեցին Թագա 21
 ւոր . և ետ նոյ ամ զսաւուղ որդի կի-
 սեայ՝ այր յազգէ բենիամինի , ամս քա-
 ռասուէն: * Եւ իբրեւ փոխեաց զնա , 22
 յարոյց նոյ զդաւիթ Թագաւոր , որում
 և ասաց վկայուք . գտի զդաւիթ որդի
 յեսսեայ այր ըստ սրտի իմում . որ ա-
 րասցէ զամ զկամս իմ: * Ի սորա զաւա 23
 կէ ամ ըստ աւետեացն յարոյց ինչի
 զփրկիչն յիսուս . * ըստ յառաջագոյն 24
 քարոզութէն յովհաննու . առաջի ե-
 րեսաց մտին նորա մկրտութի ապաչ

խարութեան՝ ամենայն ժողովրդեանն
 25 խրայելի: * Եւ իբրեւ ընոյր յովհան-
 նէս զընթացսն , ասէր . զո՞ որ կարծէք
 զինէն՝ թէ իցեմ . չեմ ես այն . այլ ա-
 հա գայ զինի իմ , որում չեմ արժանի
 26 զկօշիկս ոտիցն լուծանել: * Լ՛քք եղ-
 բարք՝ որդիք աբրահամեան տոհմին ,
 և որ ՚ի ձեզ երկիրդաճք իցեն յոյ . ձեզ
 բանս այս փրկութեան առաքեցաւ:
 27 * Լ՛այց որ բնակեալ են յերուսաղէմ ,
 և իշխանք նոյ՝ անձանօթ եղեն ՚ի նմա-
 նէ . և ըստ բարբառոյ մարգարէիցն ,
 որ զամ շաբաթսն ընթեռնուին՝ դա-
 28 տեալ՝ կատարեցին . * և ոչ մի ինչ պատ-
 ճառս մահու գտեալ խնդրեցին ՚ի պի-
 29 զատուէ սպանանել զնա: * Եւ իբրեւ
 կատարեցին զամ՝ որ վասն նր գրեալ
 էր , իջուցեալ ՚ի փայտէն՝ եդին ՚ի գե-
 30 ընդմանի: * Եւ ամ յարոյց զնա ՚ի մե-
 ռեւոյ . որ երեւեցաւ աւուրբք բազ-
 31 մօք այնոցիք , * որ ելեալ էին ընդ նմա
 ՚ի գալիլէէ յեէմ , որք և արդ իսկ վկայք
 32 են նորա առ ժողովուրդն: * Եւ մեք
 ձեզ աւետարանեմք զխոստումն որ առ-
 33 հարսն եղեալ էր: * Եւ ի զնոյն ամ կա-
 տարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝ յարու-
 ցեալ զիսուս . որպէս և ՚ի սաղմոսին

գրեալ է յերկրորդում. որդի իմ ես
 դու . և ես այսօր ծնայ զքեզ : * Եւ 54
 զի յարոյց զնա 'ի մեռելոյ , և ոչ ևս
 դառնալոյ է յապականութի . այսպէս
 ասէ , եթէ տայ ձեզ զարբութիւնսն
 դաւթի զհաւատարիմս : * Քանզի և 55
 'ի միւսումն ասէ . ոչ տայես սէյքում
 տեսանել զապականութի : * Եւ 56
 լիթ յազգի անդ իւրում պաշտեայ .
 և 'ի կամս ւննջեայ , և յաւերլաւ առ
 հարս իւր՝ և ետես զապականութի :
 * Բայց՝ զոր ամեն յարոյց՝ ոչ ետես զա 57
 պականութիւն : * Յայտնի լիցի ձեզ 58
 արք եղբարք , զի սովաւ ձեզ թողուի
 մեղաց աւետարանի : և յամէ՝ յորմէ
 ոչ կարացիք օրինօքն մովսէսի արդա
 բանալ . * սովաւ ամ որ հաւատայ՝ ար 59
 դարանայ : * Օգնչ կացէք՝ գուցէ 40
 եկեցէ 'ի վերայ ձեր ասացեալն 'ի
 մարգարէս : * Տեսէք արհամարհօրք՝ 41
 և զարմացարո՛ւք և եղծարո՛ւք . զի գործ
 մի գործեմ ես յաւուրս ձեր , գործ՝
 որում ոչ հաւատայցէք՝ եթէ որ պատ
 մեցէ ձեզ : * Եւ իբրեւ ելին անտի , 42
 աղաչէին 'ի միւսում շաբաթու խօ
 սել նոցա զնոյն բանս : * Իբրեւ արձա 43
 կեցաւ ժողովուրդն , զհետ երթային

բազումք 'ի հրէից անտի և 'ի պաշտօ
 նէից եկամոսից՝ զպօղոսի և զբառնա
 բայ . որք խօսէին ընդ նոսա , և հա
 լանեցուցանէին զնոսա կալ մնալ 'ի
 շնորհսն աստուծոյ :
 44 * Եւ 'ի գալ միւսոյ շաբաթուն , 7-4
 գրէթէ ամքաղաքն ժողովեցաւ լսել
 45 զբանն ւննջ : * Իբրեւ տեսին հրէայքն
 զամբօսն՝ լցան նախանձու . և ընդ
 դեմ՝ դարձեալ ասացելոցն 'ի սլօղոսէ՝
 46 հայհոյէին : * Համարձակեալ պօղոսի
 և բառնաբայ՝ ասէին . առ ձեզ նախ
 պարտ էր խօսել ըզբանն ւննջ . և քզի
 դուք մերժեցէք զնա , և ոչ արժանի
 համարիք զձեզ կենացն յաւիտենակա
 նաց , ահաւասիկ դառնամք 'ի հեթա
 47 նոսա : * Օ 'ի այսպէս պատուիրեայ
 մեզ տէր . եդի զքեզ 'ի լոյս հեթա
 նոսաց՝ լինելքեզ 'ի վրկուի մինչեւ
 48 'ի ծագս երկրի : * Օ այս լուեալ հե
 թանոսացն՝ ուրախ լինէին , և փա
 ռաւոր առնէին զբանն տեսուն . և հա
 լատացին՝ որք էին կարգեալ 'ի կեան
 49 սըն յաւիտենականս : * Եւ շրջէր բա
 50 նըն ւննջ ընդ ամ դաւառն : * Բայց հրէ
 այքն գրգռեցին զպաշտօնեայ կանայս
 զգաստս՝ և զգլխաւորս քաղաքին , և

յարուցեալ հալածանս 'ի վր' պօղոսի
 և բառնաբայ՝ հանին զնոսս 'ի սահ-
 մանացն իւրեանց : * Եւ նոցա թօթաւ 51
 փեալ զփոշին յտից 'ի վր' նոցա , եկին
 յիկոնիոն : * Եւ աշակերտքն ընուին 52
 խնդութք՝ և հոգւով սրբով :

ԳԼ : ԺԴ .

Եւ եղեւ յիկոնիոն 'ի միասին մտաւ 1
 նել նոցա 'ի ժողովուրդ հրէիցն , և խօ-
 սել նոյնպէս . մինչեւ հաւատալ հրէ-
 ից՝ և յունաց բազմաց յոյժ : * Իայց 2
 անհաւան հրէայքն յարուցին և չարա-
 ցուցին զանձինս հեթանոսացն 'ի վր'
 եղբարց : * Իազում ժամանակս շրջին 3
 համարձակեալք տեառն վկայութի ,
 բանիւ շնորհաց իւրոց , և տալ նշանս
 և արուեստս լինելոյ 'ի ձեռս նոցա :
 * Եւ եղեն հերձուածք 'ի բազմութե 4
 բաղաքին . տմանք էին 'ի հրէայսն , և
 ոմանք յառաքեալսն : * Իբրեւ եղեւ 5
 դիմել հեթանոսացն և հրէից իշխա-
 նօքն իւրեանց՝ 'ի թշնամանել և 'ի
 քարկոծել զնոսս , * ազգ եղեալ նոցա՝ 6
 փախեան 'ի բաղաքս լիկայոնացւոց 'ի
 լիւսորա և 'ի դերբէ՝ և շուրջ զգա-

ւառաւն , և անդ աւետարանէին :
 7 * Եւ այր մի լիւսորացի տկար յու-
 տից նստէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւ-
 8 րոյ , որոյ երբէք չէր գնացեալ : * Սա
 լուաւ զխօսան պօղոսի . որոյ հայեցել
 'ի նա , և տեսեալ թէ ունի հաւա-
 9 արս փրկուէ , * ասէ մեծաձայն . քեզ
 ասեմ յանուն տեառն մերոյ յի . քի՛ յի
 տըն կաց 'ի վերայ ոտից քոց ուղիղ .
 10 և վազվազէր՝ և գնայր : * Եւ ժողու-
 վըրդոցն տեսեալ՝ զոր արարն պօղոս ,
 բարձին զձայնս իւրեանց լիկայոնարէն ,
 և ասեն . անձ նմանեալք մարդկան ի-
 11 ջին առ մեզ : * Եւ կոչէին զբառնաբաս
 դիոս , և զպօղոս հերմէս , բանդի նա
 12 էր առաջնորդ բանին : * Իսկ քուրմն
 դիայ՝ որ կայր առաջի բաղաքին , ցուլս
 և պսակս հասուցեալ 'ի դուռնն՝ հան-
 13 դերձ բազմութիքն՝ կամեր զոհել : * Եւ
 լուեալ առաքելոցն բառնաբայ և պօ-
 ղոսի , պատառեալ զհանդերձս իւ-
 րեանց՝ արտաքս վաղեցին յամբոխէն .
 14 աղաղակէին , * և ասէին . արք՝ զի՛նչ
 գործէք զայդ . մէք ձեզ նմանողք կա-
 րեօք մարդիկ եմք , աւետարանել ձեզ
 յայդպիսի ունայնուէց դառնալ յան-
 կենդանի . որ արար զերկինս և զերկիր

ԴԲ

և զծով՝ և զամ՝ որ ՚ի նոսա = * Ար յան 15
 ցեալ աղբան՝ թոյլ ետ ամ՝ հեթանոսաց
 գնալ ՚ի ճանապարհս իւրեանց = * ԼԷ 16
 սակայն ոչ եթէ առանց վկայուէ զինքն
 եթող՝ բարերարութեն տալ յերկնից
 ձեզ անձրեւս՝ և ժամանակս ստղաբե-
 րաս, ընուլ կերակրովք և ուրախութիւն
 սիրտս ձեր = * ԼԷ զայս ասացեալ՝ հա 17
 զիւ ըւեցուցանէին զժողովուրդսն ՚ի
 չորհելոյ նց. այլ գնալ յիւրաքանչիւր
 տեղիս =

ԳԳ * ԼԷ ՚ի շրջելն նց և յուսուցանել է 18
 կին հասին յանտիրոքէ և յիկոնիէ հրե-
 այք. և ՚ի վիճել նց համարձակութիւն
 պատրեցին զժողովուրդսն ՚ի բաց կալ
 ՚ի նոցանէ, և ասէին՝ թէ ոչինչ ճշմար-
 տուի ասեն, այլ զամ ստեն. և քարիւ-
 ծեալ զպօղոս՝ քարչեցին արտաքս քան
 զքաղաքն, և համարէին զնա մեռեալ =
 * ԼԷ ՚ի պատել զնովաւ աշակերտացն՝ 19
 յարեաւ եմուտ ՚ի քաղաքն. և ՚ի վա-
 զիւ անդր ել բառնաբաւ հանդերձ ՚ի
 դերբէ = * ԼԷ տարանեալ ՚ի քաղաքին 20
 յայնմիկ՝ և աշակերտեալ զբազումս,
 դարձան ՚ի լիւստրայ՝ և յիկոնիսն՝ և
 յանտիրոքիայ, * հաստատել զանձինս 21
 աշակերտելոցն՝ և մխիթարել կալ հաս-

տատուն ՚ի հաւատան. և թէ բազում
 նեղութիւն պարտ է մեզ մտանել յաբբա-
 22 յունին նց = * Չեռնադրեցին նց ըստ ե-
 կեղեցւոյ՝ երիցունս. աղօթս արարեալ
 հանդերձ պահօք, յանձն արարին զնո-
 սա տեառն՝ յոր հաւատացեալն էին =
 25 * ԼԷ շրջեալ ընդ պիսիգայ՝ եկին ՚ի
 24 պամիլիւլեայ. * և խօսեցեալ ՚ի պերդէ
 25 զբանն տեառն, իջին յատալիայ = * ԼԷ
 անտի նաւարկեալ՝ գնացին յանտիրոք,
 ուստի էին յանձն արարեալ շնորհացն
 26 նց՝ ՚ի գործն զոր կատարեցին = * ԼԷ կել
 և ժողովեալ զեկեղեցին՝ պատմեցին
 որչափ արար ամ ընդ նոսա. և զի եբաց
 27 հեթանոսաց դուռն հաւատոց = * Շ քր
 ջէին ժամանակս ոչ սակաւ ընդ աշա-
 կերտան =

ԳԼ ԺԵ.

1 ԼԷ ոմանք իջեալ ՚ի հրէաստանէ՝ ԳԳ
 ուսուցանէին զեղբարս. եթէ ոչ թըւ
 փատիք ըստ օրինացն մովսէսի՝ ոչ կա-
 2 ըէք ապրել = * ԼԷ ՚ի լինել ոչ սակաւ
 հակառակուէ և խնդրոյ՝ պօղոսի և
 բառնաբայ ընդ նոսա, եդին երանել
 պօղոսի և բառնաբայ և ոմանց ՚ի նոցա-

նէ՛ առ առաքելն և երիցունս յեհմ՝
 վասն խնդրոյն այնորիկ : * Նոքա յու
 5 զարկեալք յեկեղեցւոյն , շրջեցան ընդ
 փիւնիկէ . և ընդ սամարիայ պատմէին
 զգարձն հեթանոսաց , և առնէին ու
 6 լախու թիւն մեծ ամ՝ եղբարց : * Նւ
 հասեալք յերուսաղէմ , ընկալէլք յե
 կեղեցւոյն և յառաքելոցն և յերիցանց՝
 պատմեցին որչափ ինչ արար ընդ նոսա
 7 ստուած : * Յարեան ոմանք ՚ի հերձ
 ուածոյն փարիսեցւոց հաւատացէլք ,
 և ասեն՝ թէ պարտ է թլիստել զդու
 8 սա , և պատուիրել պահել զօրէնսն
 մովսէսի : * Նւ ժողովեցան առաքելքն
 և երիցունք տեսանել փասն բանիս այ
 9 սորիկ : * Նւ յետ բազում խնդիր լի
 նելոյ՝ յոսն եկաց պետրոս՝ և ասե
 ցնտա . սրբ եղբարք՝ դուք ինքնին
 10 գիտէք , զի յաւուրոյն առաջնոց ՚ի մի
 ջի ձերում ընտրեաց ամ բերանով ի
 մով լեւ հեթանոսաց բանին աւետա
 11 րանի , և հաւատալ : * Նւ սրտագէտն
 աստուած զկայեաց նոյ , տալով նոցա
 12 զհոգին սուրբ ուր և մեղ . * և ոչինչ
 ընտրութի արար ՚ի մէջ նոցա և մեր ,
 13 հաւատովք սրբեալ զսիրտս նոյ : * Նոք
 ընդէր փորձէք զամ , գնել լուծ ՚ի վե

րայ պարանոցի աշակերտացն , զոր ոչ
 հարքն մեր՝ և ոչ մէք կարացար բառ
 11 նալ : * Նւ շնորհօքն տեսան յիսուսի
 քրիստոսի հաւատամք ասրել , զոր
 12 օրինակ և նոքա : * Ու եաց ամենայն
 ժողովուրդն , և լսէին բառնաբայ և
 պօղոսի պատմելոյն . որչափ արար ամ
 նշանս և արուեստս ՚ի հեթանոսս ՚ի
 13 ձեռս նոցա : * Նւ յետ լուելոյն նոյ՝ պատասխանի ՚ի ե
 14 րա յակովբոս և ասէ . սրբ եղբարք՝
 15 լուարուք ինձ : * Շմաւոն պատմեաց՝
 սոյ յառաջագոյն ամ այց արար առնուլ
 ժողովուրդ ՚ի հեթանոսաց անուան
 16 իւրոյ : * Նւ այնմ միաբանին բանք մար
 17 գարէիցն . որպէս և գրեալ է : * Յետ
 այսորիկ դարձայց և շինեցից զյարկսն
 դաւթի զանկեայն , և զկործանեալսն
 նորա վերստին շինեցից՝ և կանգնեցից
 18 զնա . * որոյ զի խնդրեցեան մնացորդք
 մարդկան զտէր . և ամենայն հեթա
 19 նոք յորոց վերայ կոչեցեալ է անուն
 իմ , ասէ տէր . որ առնէ զայս ամ
 20 * յայտնի է ՚ի յաւիտեանցն , (տեսան
 21 գործ իւր) : * Ու ասն որոյ և ես իրա
 22 լունս համարիմ , մի նեղել զայնոսիկ՝
 23 ցք ՚ի հեթանոսացն դառնան առ ամ :

* Այլ ապ թուղթ առնոսա, խորշել 20
 'ի կերակրոց կուոյ՝ և 'ի պոռնկուլթէ
 և 'ի մեռելութեոյ՝ և յարենէ : * Օ՛ր 21
 մովսէս յազգացն առաջնոց ըստ քա
 ղաբաց զքարոզիչան իւր ունի 'ի ժու
 ղովան ըստ ամ շաբաթուց ընթերցել :
 * Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ առարե 22
 լոյն և երիցանցն ամ եկեղեցեաւն ,
 արս ընտրեալս 'ի նոցանէ առարել
 յանտիրք ընդ պողոտի և ընդ բառնա
 բայ , զյուզա՝ զկոչեցեալն բարաբայ ,
 և զշիզա՝ արս գլխաւորս . * գրեալ 25
 առ եղբարս 'ի ձեռն նոցա զայս ինչ :
 Առարեալք և երիցունք և եղբարք ,
 յանտիրք և 'ի սիւրիա և 'ի կիւլիկիայ
 եղբարցդ՝ որ 'ի հեթանոսացդ էք , սղ
 ջոյն : * Քանզի լուար՝ թէ ոմանք իբրև 24
 'ի մէնջ խառնեցուցին զձեզ բանիւք ,
 խախտել զանձինս ձեր . առեն թըրիա
 տել և պահել դօրէնան՝ որոց ոչ հրա
 մայեցար : * Հաճոյ թուեցաւ մեզ մի 25
 աբան ժողովելոցս , արս ընտրեալս
 յղել առ ձեզ ընդ սիրելիս մեր՝ ընդ
 բառնաբայ և ընդ պողոտի . * արք՝ որք 26
 մասնեցին զանձինս իւրեանց վասն
 անուան տեառն մերոյ յիսուսի քրիս
 տոսի : * Արդ՝ առարեցար զյուզա և 27

զշիզա . և նոյ 'ի բանից զնոյն պատուել :
 28 * Օ՛ր հաճոյ թուեցաւ հոգւոյն սբյ
 և մեզ , մի ինչ աւելի բերն գնել ձեզ .
 բայց միայն 'ի կարեւորացս յայտոցիկ
 29 * 'ի բայ կալ , 'ի զոհեցոյ կուոյ՝ և յա
 ընէնէ՝ և 'ի հեղձուցեցոյ՝ և 'ի պոռն
 կուլթէ . յորոց պահեալ զանձինս բար
 30 ւոր գործէք . ողջ լերուք : * Այլ նորա
 արձակեալք՝ իջին յանտիրք , և ժողո
 վեալ զժողովուրդն՝ ետուն զթուղթն :
 31 * Այլ ընթերցեալ՝ ուրախ եղէն 'ի վե
 32 րայ մխիթարութեանն : * Յուզա և
 շիզա , զի և նորա մարգարէք էին՝ բա
 նիւք բազմօք մխիթարեցին զեղբարս՝
 33 և հաստատեցին : * Այլ եղեալ անդ ժա
 մանակս՝ արձակեցան խաղաղութեամբ
 34 յեղբարց առ առարեալսն : * Այլ հա
 ճոյ թուեցաւ շիզայի մնալ անդէն :
 35 * Բայց պողոս և բառնաբաս չըջին
 յանտիրք , ուսուցանել և սուտարա
 նել՝ և այլովք բազմօք՝ զբանն տեառն :
 36 * Իսկ յետ աւուրց ինչ ատէ պողոս Դ 2
 ցբառնաբաս . դարձցուք և չըջացուք
 զեղբարք՝ ըստ ամ քաղաքաց յորս
 քարոզեցար զբանն տեառն՝ թէ որոյ
 37 ունիցին : * Բառնաբաս կամէր առ
 նուլ և զյովհաննէս զկոչեցեալն մար

կոս . * Բայց պօղոս աղաչէր՝ թէ ըզ 58
մեկնեալն 'ի նոցանէ 'ի պամիրիւլեայ ,
և զչեկեալն ընդ նոսա 'ի գործն , մի
առնուլ ընդ ինքեանս : * Եւ եղև 59
գժտուլ թիւն՝ մինչեւ մեկնել նոցա 'ի
միմեանց , բառնաբայ առնուլ զմար
կոս՝ նաւել 'ի կիպրոս : * Եւ պօղոսի 40
ընտրեալ զշիրա՝ ել , յանձն արարեալ
չնորհացն այ՝ յեղբարց անտի : * Եւ 41
չօջէր 'ի կողմանս ասորուոց և կիւլիւ
կեցուոց , և հաստատէր զեկեղեցիսն :

ԳԼ ԺՕ .

Եկն եհաս 'ի գերբէ և 'ի լիւսորա . 1
և ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն
տիմոթէոս , որդի կնոջ հրէի հաւատա
ցելայ՝ և հօր հեթանոսի : * Ար վկայեալ 2
էր 'ի լիւսորացուոց և յիկոնացուոց եղ
բարց : * Օսա կամեցաւ պօղոս ընդ իւր 5
տանել . և առեալ թըրիատեց զնա վասն
հրէիցն , որ էին 'ի տեղիսն յայնտիկ .
քանզի գիտէին ամենեքին զհայր նր՝ թէ
հեթանոս էր : * Իբրեւ անցանէին ընդ 4
քաղաքսն՝ աւանդէին նյ՝ պահել զհրա
մանսն պատուիրեալս յառաքելոցն և
յերիցանցն՝ որք յերուսաղէմ : * Եւ ե 5

կեղեցիքն հաստատէին 'ի հաւատս ,
և յաւելուին 'ի թիւն հանապազօր : ~ ~ ~
6 * Եւ շրջեցան ընդ փուլգիա և ԳԻ
ընդ կողմանս գաղատացուոց , արգե
լեալք 'ի հողուոյն սրբոյ խօսել զբանն
7 յասիայ : * Բայց եկեալ առ միւսեաւ՝
թեւակոսիսէին երթալ 'ի բիւթանիա ,
և ոչ համարձակեաց նոցա հոգին յի :
8 * Եւ անցեալ ըստ միւսիա՝ իջին 'ի տը
9 բովադա : * Եւ տեսիլ երեւեցաւ 'ի գիւ
շերին պօղոսի . այր ոմն մակեդոնացի
կայր , աղաչէր զնա՝ և ասէր . անցեալ 'ի
10 մակեդոնիա՝ օգնեսցես մեզ : * Եւ իբ
րեւ զտեսիլն ետես , վազվազակի խընդ
րեցաք ելանել 'ի մակեդոնիա . տեղե
կացեալք՝ թէ հրաւիրեաց զմեզ տէր
11 աւետարանել նյ : * Եւ ելեալ 'ի տրու
վադայ՝ գէտ ուղի գնացաք 'ի սամոթ
րակէ , և 'ի վաղիւ անդր 'ի նորքաղաք .
12 * և անտի 'ի փիլիպպուս , որ է ա
ռաջին վիճակ՝ մակեդոնացուոց քա
ղաք՝ կողովնիա . և անդ 'ի քաղաքին դա
13 դարեալ մեր աւուրս ինչ . * յաւուրն
չաբաթու ելաք արտաքոյ քաղաքին առ
գետափն՝ ուր համարէր աղօթս մա
տուցանել . և նստեալ խօսէաք ընդ
14 ժողովեալ կանայս : * Եւ կին ոմն ա

նուն լիդիա ծիրանալաճառ՝ ՚ի թիւա
 տիր քաղաքէ՝ երկիւղած յնց՝ լուաւ .
 զորոյ տէր իսկ եբաց զսիրտն անսալ խօ
 սիցն սօղոսի : * Եւ իբրեւ մկրտեցաւ 15
 ինքն և տուն իւր, աղաչէր և ասէր .
 եթէ համարիցիք զիս հաւատացեալ
 տեառն, մտեալ ՚ի սուն իմ՝ ագերութի .
 և բռնադատեաց տարաւ զմեզ : * Եւ 16
 եղև մինչ երթայաք մեք յաղօթս, սա
 տահեաց մեզ աղախին ոմն՝ զոր ունէր
 այս հարցուկ . որ շահս բազումս տայր
 տերանց իւրոց՝ մոլելովն : * Եւ 17
 եղեալ սօղոսի և մեր՝ աղաղակէր և ա
 սէր . արքս այս՝ ծառայք նց բարձրելոյ
 են, որ պատմեն ձեզ զճանապարհս
 փրկուե՛ : * և զայս առնէր ՚ի բազում 18
 աւուրս : Օպրացեալ սօղոս՝ դարձաւ
 և ասէ ցայսն . պատուիրեմքեզ յա
 նուն յի քի, ե՛լ ՚ի դմանէ . և ել ՚ի նը
 մին ժամու : * Իբրեւ տեսին տեարքն 19
 նր՝ եթէ հատաւ յոյս շահի նց, առել
 զսօղոս և զշիզա՝ ձգեցին ՚ի հրապա
 րակ առ իշխանսն : * Եւ ածեալ զնոսա 20
 առ զօրագլուխսն՝ ասէին . արքս այս
 խռովեցուցանեն զքաղաքս մեր . ին
 քեանք հրէայք են, * և պատմեն մեզ 21
 օրէնս՝ զոր չէ արժան մեզ ընդունել .

և ոչ առնել . զի հռովմայեցիք եմք :
 22 * Եւ կուտեցաւ ամբոխն ՚ի վերայ նց .
 և զօրագլուխքն պատառեցին զհան
 դերձս իւրեանց . հրամայեցին դան
 23 հարկանել . * և բազում վէրս եղեալ
 ՚ի վերայ նոցա՝ արկին ՚ի բանտ, պատ
 ուիրեցին բանտապետին զգուշութի
 24 պահել զնս : * Որոյ առեալ զայսպիսի
 պատուէր՝ արկ զնս ՚ի ներքին բանտն .
 25 և զոտս նց պնդեաց ՚ի կոճեղս : * Եւ
 ՚ի մեջ գիշերոյն սօղոս և շիզա կային
 յաղօթս՝ և օրհնէին զսօ . և ունին
 26 դնէին նոցա կալանաւորքն : * Եւ ե
 ղև յանկարծակի շարժումս մեծ՝ մին
 չեւ ՚ի շարժել հիմանց բանտին . և
 բացան անդրէն դրուներն սմ, և ամե
 27 նեցուն կապանք լուծան : * Իբրեւ
 զարթեաւ բանտապետն՝ և ետես բա
 ցեալ զգուրս բանտին, ձգեաց զսու
 սեր՝ և կամէր երթալ զիւրովին . կար
 28 ծէր փախուցեալ զկապեալսն : * Եւ
 գոչեաց ՚ի ձայն մեծ սօղոս՝ և ասէ .
 մի ինչ գործէր ընդ անձնքո չար, քան
 29 զի ամենեքին ատու եմք : * Ինդրեաց
 լոյս՝ և դիմեաց ՚ի ներքս . և զահի հա
 րեալ անկաւ առաջի սօղոսի և շիզայի .
 30 * և ածեալ զնս արտաքս՝ ասէ . տեսաք՝

զինչ պարտ է ինձ առնել՝ զի ապրե-
 ցայց = * Եւ նորա ասեն. հաւատո՞ւ ՚ի 21
 տէր յիսուս քրիստոս, և ապրեսցիս
 դու՝ և ամ տուն քո = * Եւ խօսեցան 52
 նմա զբանն տեառն՝ և ամենեցուն որ
 էին ՚ի տան նորա = * Եւ առեալ զնն 53
 ՚ի նմին ժամու գիշերուոյն՝ ըւսաց ՚ի
 վերաց անտի. և մկրտեցաւ ինքն և
 իւրքն ամենեքեան անդէն վազվազա-
 կի = * Եւ ածեալ զնոսա ՚ի տուն իւր, 54
 եղ առաջի նոցա սեղան. և ուրախ ե-
 ղեւ ամ տամբն հաւատացեալ յամ՝ =
 * Եւ իբրեւ այգ եղեւ՝ առաքեցին զօ- 55
 րագլուխքն զնուիրակն, և ասեն. ար-
 ձակեա՛ս զարտգ զայդոսիկ = * Եւ պատ- 56
 մեաց բանտապետն զբանսն՝ պօղոսի,
 եթէ առաքեցին զօրագլուխքն զի ար-
 ձակիցիք. արդ ելէ՞ք՝ և երթայք խա-
 զաղուծիք = * Իսկ պօղոս ասէ ցնոսա. 57
 դան հարեալ զմեզ հրապարակաւ՝ ա-
 րբս անմեղս հռովմայեցիս արկին ՚ի
 բանտ, և արդ ըւերեացն հանեն զմեզ.
 ո՞չ այդպէս, այլ եկեսցեն՝ ինքեանք իսկ
 հանցեն զմեզ = * Եւ պատմեցին զօրա- 58
 գլխացն նուիրակքն զբանսն. զահի հա-
 րան իբրեւ ըւան՝ թէ հռովմայեցիք
 են. և եկեալ աղաչեցին զնոսա = * Եւ 59

իբրեւ հանին, աղաչէին գնալ ՚ի քա-
 40 ղաքէն = * Եւ ելեալ ՚ի բանտէն՝ մտին
 առ լիւդիա. և տեսեալ զեղբարս՝ մը-
 խիթարեցին զնոսա, և գնացին =

ԳՎ : ԺԼ :

- 1 Եւ շրջեալ ընդ ամփիպօլիս և ընդ ^{ԵԿ} Եպի-
 սափոզնիա, եկին ՚ի թեսաղոնիկէ, ուր
- 2 էր ժողովուրդ հրեից = * Եւ ըստ սու-
 վորուծեանն պօղոս եմուտ առ նոսա,
 և ՚ի շաբաթս երիս խօսեցաւ ընդ նս
- 3 ՚ի գրոց = * Բանայր՝ և դներ առաջի,
 եթէ պարտ էր քրիստոսի չարչարիլ և
 յառնել ՚ի մեռելոց. և թէ նա է քնն
- 4 յիսուս՝ զոր ես պատմեմ ձեզ = * Եւ
 ամանք ՚ի նոցանէ հաւանեցան, և վի-
 ձակեցան պօղոսի և շիղայի. բայց
 պաշտօնեիցն հեթանոսաց էր բազ-
 մուծիւն յոյժ, և ՚ի կանանց գլխա-
- 5ւորաց ո՞չ սակաւք = * Եւ նախանձե-
 ցան հրեայքն, և առեալ արս ոմանս
 գուհիկս անօրէնս՝ ամբոխ արարեալ
 խռովեցին զքաղաքն. և կուտեալ առ
 յապարանսն յասովնի, ինդրեցին զնս
- 6 ածել ՚ի հրապարակ = * Եւ իբրեւ ո՞չ
 գտին զնոսա՝ քարչէին զյասովն և զու-

մանս եղբարս առ քաղաքապետսն . բու
 ղոք բարձեալ՝ թէ որք զաշխարհս խը
 ռովեցին՝ սոքա և այսր հասին . * զորս 7
 ընկալեալ է յաստիսի . և սոքա ամբն
 հակառակ հրամանացն կայսեր գոր
 ծեն . թագաւոր զոմն ասեն զյիսուս :
 * Եւ խռովեցուցին զժողովուրդսն և 8
 զքաղաքապետսն , որ լսէին զայս : * Եւ 9
 առեալ երաշխաւորութի առ 'ի յա
 ստիսայ և յայլոցն՝ արձակեցին զնոսա :
 * Բայց եղբարք վաղվաղակի գիշերայն 10
 յուղարկեցին զպօղոս և զշիղայ 'ի բե
 բիա . որք իբրեւ հասին անդր 'ի ժո
 ղովուրդն հրէից գնացին : * Օ՛ի սո 11
 քա էին ազնուականադոյնք՝ քան որ
 'ի թեսաղոնիկն էին . որք ընկալան ըզ
 բանն ամենայն յօժարութք . հանա
 պազ քննէին զգիրս , եթէ իցէ այս
 այսպէս : * Եւ բաղուժք 'ի նոցանէ 12
 հաւատացին . և 'ի յունաց կանանց
 զգաստից՝ և յարանց՝ ոչ սակաւք :
 * Բայց իբրեւ գիտացին՝ որ 'ի թե 13
 սաղոնիկէ հրէայքն էին , եթէ և 'ի
 բերիայ պատմեցաւ 'ի պօղոսէ բանն
 ասյ , եկին և անդր՝ շարժել և խոռ
 վեցուցանել զժողովուրդսն : * Յայն 14
 ժամ վաղվաղակի զպօղոս առաքեցին

եղբարք գնալ մինչեւ 'ի ծովեզր . և
 մնացին շիղա և տիմոթէոս անդէն :
 15 * Եւ որք տանէին զպօղոս , ածին ըզ
 նա մինչեւ յաթէնս . և առեալ պատ
 ուէր 'ի նմանէ առ շիղա և տիմոթէոս ,
 զի վաղվաղակի եկեացեն առ նա . և
 գնացին :
 16 * Եւ յաթէնս 'ի մնալ նոցա պօղոսի , ^{ԵԲ}
 զայրանայր հոգի նորա 'ի նմա . զի տե
 սանէր 'ի կուսպաշտութե զքաղաքն :
 17 * Եւ խօսէր 'ի ժողովրդեանն ընդ հը
 բէայս և ընդ պաշտօնեայսն՝ և 'ի հը
 բապարակսն զամօր՝ որոց և պատա
 18 հէին : * Ոմանք յեպիկուրեանցն , և
 'ի սոոյիկեանց փիլիսոփայից հակա
 ռակէին ընդ նմա . և ոմանք ասէին ,
 զի՛նչ կամիցի սերմանաքաղս այս խօ
 սել . իսկ այլք , թէ օտարոտի իմն դից
 թուի պատմիչ լինելայ . քանզի զյիսուս
 19 և զյարութիւնն աւետարանէր : * Եւ
 առեալ զնա ածին յարիսպագոսն , և
 ասէին . կարասցուք իմանալ՝ թէ զի՛նչ
 է նոր վարդապետութիւնդ՝ որ 'ի քէն
 20 պատմի : * Օտարացուցիչս իմն բերես
 'ի լսելիս մեր . կամիժք գիտել թէ
 21 զի՛նչ կամիցի այս լինել : * Օ՛ի աթե
 նացիք ամենեքին՝ և եկքն օտարք ոչ

յայլ ինչ պարապէին , բայց ասել ինչ
 կամ լսել նորապոյնս : * Լկաց պօղոս 22
 'ի մէջ արիսպագին՝ և ասէ . սրբ ա-
 թեանացիք , ըստ ամենայնի իբրեւ պաշ-
 տօնասէրս տեսանեմ զձեզ : * Քանզի 23
 շրջեալ և տեսեալ զպաշտամունս ձեր ,
 դտի բազին մի՝ յորում գրեալ էր ,
 անձանօթի նյ . զոր դուքն յանձանօ-
 թրս պաշտէք , ես զնոյն պատմեմ ձեզ :
 * Ը՛ճ՝ որ արար զաշխարհս և զամ՝ որ 24
 'ի նմա , նա երկնից և երկրի է տէր .
 ոչ 'ի ձեռագործ տաճարս բնակէ ,
 * և ոչ 'ի ձեռաց մարդկան պաշտի 25
 իբրեւ կարօտ իմիք . նա տա ամենայնի
 կեանս և շունչ՝ և զամ ինչ : * Ըրար 26
 'ի միջէ արեւնէ զամ ազգս մարդկան՝
 բնակեալ 'ի վերայ ամ երեսաց երկրի .
 հաստատեաց կարգեալ ժամանակս և
 սահմանագրութիս բնակութեան նոյ՝
 խնդրել զամ . * զի թերեւս զննիցեն 27
 զնա՝ և գտանիցեն . նաև ոչ հեռի իսկ
 է յիւրաքանչիւր ումեքէ 'ի մէնջ :
 * Օ՛րի նովաւ կեամք և շարժիմք և 28
 եմք , սրտէս և ոմանք 'ի ձերոց ճար-
 տարաց ասացին , թէ՛ նորա և աչք
 իսկ եմք : * Լլւ արդ՝ որովհետեւ աղբք 29
 եմք նյ , ոչ պարտիմք համարել ոսկեոյ՝

կամ արծաթոյ՝ կամ քարի , որ 'ի ճար-
 տարութենէ և 'ի մտաց մարդոյ քան
 դակեալ իցէ , զամականն լինել նմա-
 30 նող : * Բայց զժամանակս անգիտու-
 թեանն անտես արարեալ աստուծոյ ,
 արդ զայս պատուիրէ մարդկան՝ ամ
 31 ումեք ապաշխարել : * Քանզի հաս-
 տատեաց օր՝ յորում պարտ է դատել
 զաշխարհս արդարութք , 'ի ձեռն ա-
 ուրն՝ որով սահմանեաց տալ հաւատս
 ամենեցուն՝ յարուցեալ զնա 'ի մե-
 32 ուերոց : * Իբրեւ լուան զյարութի մե-
 ուերոց , ոմանք ծաղր առնէին . կէսքն
 ասէին՝ լուիցուք 'ի քէն վասն այդու-
 33 բիկ միւսանգամ : * Լլւ ապա պօղոս ել
 34 գնաց 'ի միջոյ նոցա : * Լլւ ոմանք արք
 անկեալք 'ի նա , հաւատացին . ընդ-
 որս էր և դիոնէսիոս արիսպագացի ,
 և կին մի անուն գամարիս՝ և այլք
 ընդ նոսա :

ԳԼ : ԺԲ :

1 Յետ այսորիկ մեկնեալ պօղոսի յա ԵԳ
 2 թեանացւոց անտի՝ եկն 'ի կորնթոս . * և
 եգիտ հրէայ զամն անուն ակիւղաս՝
 յազգէ պնտացի , այն ինչ եկեալ յիւ-

տալիայ . և զպրիսկիղա կին նր՝ վասն
հրամանին կողոզեայ՝ որոշել զամ հրե-
այս 'ի հռովմայ . և յարեցաւ 'ի նս :
* Եւ վասն զի համարուեստ էր , ե 5
ղեւ առ նոսա՝ և գործէր . քանզի է-
ին խորանակարք արուեստիւ : * Եւ 4
խօսէր 'ի ժողովրդեանն ըստ ամ շա-
բաթուց , և հաւանեցուցանէր զհը-
րէայս և զհեթանոսս : * Եւրեւ իջին 5
'ի մակեդոնիա՝ շիղա և տիմոթէոս ,
ստիպէր հոգւովն պօղոս դնել վկայու-
թիւն հրէիցն՝ թէ յիսուս է քրիստոսն :
* Եւ ընդդէմ դառնալ նոցա՝ և 'ի 6
հայհոյել , թօթափեաց զձործս՝ և ա-
սէ ցնոսա . արիւն ձեր 'ի գլուխս ձեր ,
քաւեալ եմ ես . յայսմ հետէ 'ի հե-
թանոսս երթամ : * Եւ գնացեալ ան 7
տի՝ եմուտ 'ի տուն ուրումն , որում
անուն էր տիտոս յուստոս՝ պաշտօ-
նեայ ւն . որոյ ապարանքն էին մերձ
'ի ժողովեողն : * Երեսպոս ժողովրդա- 8
պետ հաւատաց 'ի տէր ամ տամբ իւ-
րով . և բազմաց 'ի կորնթացւոցն ըւ-
եալ՝ հաւատացին և մկրտեցան : * Եւ 9
ասէ տէր 'ի գիշերին տեսեամբ ցպօ-
ղոս . մի երկնչիւր՝ այլ խօսեաց՝ և մի
լուեր . * քանզի ես ընդ քեզ եմ , և 10

ոչ զք ընդդէմ դարձցի քո՝ 'ի չարչա-
րել զքեզ . քանզի ժողովուրդ է իմ
11 բազում 'ի քաղաքիս յայսմիկ : * Եւ
նստաւ անդ տարի մի և ամիսս վեց՝
ուսուցանել նոցա զբանն ւն :
12 * Եւ գաղիովնաւ փոխանակաւ բը-
դեշխին արայեցւոց , յարեան միաբան
հրէայք 'ի վերայ պօղոսի , և ածին զնա
13 յատեան . * և ասէին , եթէ արտաքոյ
օրինաց պատրէ սա զմարդիկ՝ պաշտել
14 զամ : * Եւ իբրեւ մերձ էր պօղոս
բանալ զբերան իւր , ասէ գաղիովն ցը
հրէայսն . եթէ էր ինչ անիրաւութի
կամ խարդախութի չարեաց՝ ով հրէայք ,
15 'ի դէպ էր ինձ անսալ ձեզ : * Եւ
եթէ ինդիրք ինչ են վասն բանի և
անուանց և օրինաց ձերոց՝ տեսէք ձե-
զէն . քանզի դատաւոր այդպիսի իրաց
16 չկամիմ լինել : * Եւ մերժեաց զնոսա
17 յատենէ անտի : * Եւ առեալ ամենե-
ցուն յունացն զսոթենէս ժողովր-
դապետն՝ հարկանէին առաջի ատե-
նին . և ոչինչ զայնմանէ գաղիովնի
18 փոյթ լինէր : * Եւ այց պօղոսի տակաւին
մնացեալ աւուրս բազումս , յեղբարց
հրաժարեալ՝ նաւէր յատորիս . և ընդ-
նմա պրիսկիղա և ակիւղա փոքրել

զգլուխ 'ի կենքրայ, քանզի ուխտագիր
 էր: * Եւ հասեալ յեփեսոս՝ զնոսա 19
 եթող անդ, և ինքն մտեալ 'ի ժողը
 վուրդն խօսէր ընդ հրէայսն: * Եւ ա 20
 ղաչեցին զնա՝ բազում ժամանակս լի
 նել անդ. և ոչ առ յանձն. * այլ հը 21
 րաժարեաց 'ի նոցանէ, և ասէ. դար
 ձեալ շրջեցայց առ ձեզ այ կամօք: ամ
 բարձաւ յեփեսեայ, * և իջեալ 'ի կե 22
 սարիայ՝ ել և ետ ողջոյն եկեղեցւոյն.
 էջ յանտիրք: * Եւ եղեալ անդ ժամա 23
 նակ ինչ, ել շրջել կարգաւ ընդ գաղա
 տացւոց աշխարհն և ընդ փոխգիրս,
 հաստատել զամենայն աշակերտեալն:
 * Հրէայ ոմն ապեղէս անուն՝ աղէք 24
 սանդրացի յազգէ, այր ճարտարաբան,
 եկն եհաս յեփեսոս. զօրաւոր էր գը
 րովք: * Սա էր տեղեկացեալ ճանա 25
 պարհին տեառն, և եռայր հոգւով.
 խօսէր՝ և ուսուցանէր ճշմարտութի
 վանն յիսուսի. գիտէր միայն զմկրտու
 թիւնն յովհաննու: * Սա սկսաւ հա 26
 մարձակել 'ի ժողովրդեանն. և լուեալ
 'ի նմանէ ակիւղայ և պրիսկիղայ, ա
 ոին զնա առ իւրեանս, և ճշմարտա
 գոյնս պատմեցին նմա զճանապարհն
 այ: * Իբրեւ կամեցաւ նա գնալ յա 27

քայիս, յօժարեալ եղբարք՝ գրեցին
 առ աշակերտսն ընդունել զնա: որ
 իբրեւ եհաս անդ՝ բազում նպաստ
 լինէր հաւատացելոցն՝ 'ի ձեռն շնոր
 28 հացն: * Քանզի պնդագոյն զհրէայսն
 յանդիմանէր հրապարակաւ. ցուցա
 նել գրովք՝ եթէ քրիստոսն է յիսուս:

Գ | : Ժ | Թ | .

- 1 Եւ եղև մինչդեռ ապօղոսն 'ի կո ԵԵ
 րընթոս էր, պօղոսի շրջեալ զվերին
 կողմամբքն՝ և իջեալ յեփեսոս, և գը
 2 տեալ զոմանս զաշակերտս, * ասէ ցը
 նոսա. եթէ հոգի սուրբ ընկալարձեք
 'ի հաւատալն: նորա ասեն ցնա. այլ
 և ոչ թէ հոգի սուրբ գուցէ՝ լուեալ
 3 է մեր: * Եւ ասէ, իսկ յի՛նչ մկրտե
 ցարուք: նորա ասեն. 'ի յովհաննու
 4 մկրտութիւն: * Եւ ասէ պօղոս. յով
 հաննէս մկրտեաց մկրտութի ապաշ
 խարութեան ամ ժողովրդեանն. և
 ասէր, զի որ գալոցն է յետ նորա՝ 'ի
 նա հաւատացեն. այսինքն է՝ 'ի յի
 5 սուս քրիստոս: * Եւ իբրեւ լուան,
 մկրտեցան յանուն տեառն յիսուսի:
 6 * Եւ 'ի գնել 'ի վերայ նոցա պօղոսի

րաստոս , և ինքն մնաց ժամանակ ինչ
 յասիայ = * Եւ եղև ՚ի ժամանակին 23
 յայնմիկ խռովուլթիւնն ոչ սակաւ վն
 ճանապարհին = * Իսկ դեմեարիոս ոմն 24
 անուռն՝ արծաթապործ , գործէր մեհ-
 եանս արծաթիս արտեմի դից . և տայր
 ճարտարացն լինել ոչ սակաւ շահ .
 * որ ժողովեաց իսկ զձեռագէտս ար- 25
 ուեստին , և ասէ . արբ՝ դուք ձեզէն
 իսկ գիտէք , զի յայտմ գործոյ է շահ
 մեզ = * Եւ տեսանէք և լսէք՝ եթէ ոչ 26
 միայն զեփեսացւոց , այլ գրեթէ զամ
 իսկ ասիացւոց՝ սօղոսս այս հաւանե-
 ցուցեալ շրջեաց բազում ժողովս՝ ա-
 սել , թէ ոչ են աստուածք՝ ձեռա-
 գործք = * Եւ ոչ միայն այս ճգնէ ըզ 27
 մեր կողմս գալ ՚ի յանդիմանու թիւն ,
 այլ և զմեծին նոյ արտեմեաց զմեհեանն
 յոչինչ համարել . նաև քակելոց և ս
 իցէ մեծութի նորա , զոր ամ ասիա՝
 և տիեզերք սլաշտեն = * Եւ զայս իբ- 28
 րեւ լուան , լի եղեն բարկութք . ա-
 զաղակէին և ասէին , մեծ է արտեմիս
 եփեսայեցւոց = * Եւ լցաւ քաղաքն 29
 խռովութք . գիւմեցին առ հասարակ
 ՚ե թէատրոնն , յափշտակէին զգայիոս
 և զարիստարբոս մակեդոնացի՝ զուղե-

50 կիցսն սօղոսի = * Իայց սօղոս իբրեւ
 կամեցաւ մտանել յամբոխն , ոչ թո-
 51 ղին զնա աշակերտքն = * Ոմանք և յա-
 սիապետացն՝ որ էին նոյ բարեկամք ,
 յլէին առ նա՝ և աղաչէին , մի տալ
 52 զանձն ՚ի թէատրոնն = * Եւբ այլ իմն
 աղաղակէին . զի էր ժողովն նոյ խռո-
 վեալ . և բազումք ՚ի նոցանէ ոչ գի-
 տէին , թէ վասն ոյր ժողովեալ իցեն =
 53 * Եւ յամբոխէն բազմութէ յառաջ
 կալան զաղէքսանդրոս . և իբրեւ ա-
 ծին զնա հրէայքն յառաջ , աղէքսանդ-
 րոս շարժեաց զձեռն՝ և կամէր պա-
 54 տասխանի առնել ամբոխին = * Իբրեւ
 գիտացին՝ եթէ այրն հրէայ է , միա-
 բարբառ եղեալ յամենեցունց՝ իբրև
 ժամս երկուս աղաղակել , եթէ մեծ
 55 է արտեմիս եփեսացւոց = * Եւեցոյց
 դստրապետն զամբոխն՝ և ասէ . արբ ե-
 փեսացիք՝ իսկ ո՞ է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ
 գիտէ զեփեսացւոց քաղաքս մեհենա-
 զարդ՝ մեծին արտեմեայ դիցն , և դի-
 56 ոսկետեայ = * Եւ զի այդ այդպէս է ան-
 շուշտ՝ ձեզ սարտ է հանդարտել , և
 57 մի ինչ յանդգնութք գործել = * Եւ իբ
 զարսդ զայդոսիկ այսր , ոչ մեհենակա-
 58 սղուտս՝ և ոչ հայհայիչս նոյ մերոյ = * Օ ի

եթէ դեմե տրիոս և որք ընդ նմա ճարտարք՝ ունիցին ինչ ընդ ումեք բանս, յատեան երթիցեն, և դատաւ որք դոն, և ամբատտան լիցին զմիմեանց : * Լպա եթէ վասն այլ իրիք խնդիր 59 իցէ՝ յօրինաւ որ ժողովսն վճարեսցեն : * Քանզի և մեզ վիշտ վտանդի է ընդ 40 կռուոյս այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցանաց լինելոյ, զորմէ ոչ կարասցուք սլատասխանի տալ վասն ժողովոյս այսորիկ : Եւ զայս ասացեալ՝ արձակեաց զժողովսն :

ԳԼ Ի

Եւ յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կռ 1 չեաց սօղոս զաշակերտսն, և մխիթարեաց, ողջոյն ետ՝ և ել գնաց ՚ի մակեդոնիա : * Եւ շրջեալ ընդ կողմանսն 2 ընդ այնոսիկ՝ և մխիթարեալ զնս բանիւք բազմօք, եկն յեւլադայ : * Եւ 3 բեւ արար անդ ամիսս երիս, եղեւ նմա դաւ ՚ի հրէիցն, մինչդեռ կամեր ելանել յատրիս. խորհուրդ կալաւ 4 դառնալ ընդ մակեդոնիայ : * Եւ երթայր ընդ նմա մինչեւ յասիայ՝ սոսիս պատրոս սիրա բերիացի, և ՚ի թեսա-

զնիկեցւոյ՝ արիստարքոս և սեկունդոս՝ և գայիոս դերբացի, և տիմոթէոս, և ասիացիք՝ տիւքիկոս և տրոսիմոս : * Սորա յառաջ երթեալ մնային 5 մեզ ՚ի տրովադայ : * Եւ մեք նաւեցաք յետ աւուրցն բաղարջակերաց ՚ի փիլիպպեայ՝ և եկաք առ նոսա ՚ի տրովադա՝ մինչեւ յաւուրս հինգ. անդ 7 դադարեցաք աւուրս եօթն : * Եւ յաւուրն շաբաթուց՝ մինչդեռ ժողովել էաք բեկանել զհացն, սօղոս խօսեր ընդ նոսա՝ զի գնալոց էր ՚ի վաղիւ անդր. և երկայնեաց զբանն մինչեւ ՚ի 8 մեջ գիշերոյն : * Եւ ին ըսպտերք բազումք ՚ի վերնատանն, ուր էաքն ժողովեալ : * Եւ նստէր ոմն երիտասարդ՝ անուն եւտիքոս ՚ի վերայ սատուհանին, նիրհէր ՚ի բուն թանձրութե՝ ՚ի խօսելն սօղոսի յաճախ, ընկղմեալ ՚ի 9 քնոյ անտի՝ անկաւ յերրորդ դատիկոնէն ՚ի վայր, և բարձաւ մեռեալ : * Եւ իջեալ սօղոսի անկանէր զնովաւ. առնայր զնա ընդ գիրիս՝ և ասէր. մի խը 10 ոովիք, բանզի հոգի սորա ՚ի ամին է : * Եւ ել եբեկ զհացն՝ և ճաշակեաց. և բաղում և ս խօսեցաւ մինչեւ յաւ 11 ուաւօս, և ապա ել գնաց : * Եւ ածին

մեկնեցայ՝ գայցեն գայլք յաիշտակողք
 'ի ձեզ, որ ոչ խնայեսցեն հօտին : * Եւ 50
 'ի ձէնջ յարիցեն արք՝ որք խօսեցին
 թիւրս, ձգել զաշակերտան զկնի իւ-
 րեանց : * Եւ ան այտորիկ արթուն կաւ 51
 ցէք . և յիշեցէք՝ զի զերկեամ մի զցայգ
 և զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արտասու օր
 խրատել զմի մի իւրաքանչիւր : * Եւ 52
 արդ՝ յանձն առնեմ զձեզ այ՝ և բանի
 շնորհաց նր, որ կարողն է շինել՝ և տալ
 ձեզ ժառանգու թի՛ր ընդ սուրբսն ամ :
 * Եւ զամթոյ՝ կամ ոսկույ՝ կամ հանդեր 53
 ձից՝ ոչ ուրուք 'ի ձէնջ ցանկացայ .
 * դուք ինքնին գիտէք՝ զի զպէտան իմ 54
 և որոց ընդ իսն էին՝ պաշտէին ձեռքս
 այս : * Եւ զամինչ ցուցի ձեզ . զի այս 55
 պէս պարտ է վաստակել, դարմանել
 զհիւանդս . և յիշել զբանն տեառն յի,
 զոր ինքնին իսկ ասաց . երանելի է մա-
 նաւանդ տալ . քան առնուլ : * Եւ զայս 56
 իբրեւ ասաց , եդեալ ծունր ամենեւ
 քումբք՝ եկաց յաղօթս : * Եւ զուժլաւ 57
 լիւն եղև ամենեցուն . և անկեալ
 զպարանոցաւն պօղորս՝ համբուրէին
 զնա : * Եւ զորքէին մանաւանդ 'ի վերայ 58
 բանին՝ զոր ասէր , թէ ոչ և ս տեսանե-
 լոց են զերեսս նր . և յուղարկեցին զնա
 'ի նաւ անդր :

Գ Լ Ի Ը .

1 Եւ իբրեւ եղև երանել մեզ և մեկ 2 Բ
 նել 'ի նցէ , հանդէպ գնացել եկաք 'ի
 կով . և 'ի վաղիւ անդր 'ի հռոգ ոն , և
 2 անտի 'ի պատարայ : * Եւ գտեալ նու
 մի՛ զի երթայր 'ի փիւնիկէ , և ելեալ 'ի
 3 նա գնացաք : * Եւ յայտ եղեալ կիւս
 րեայ՝ թողաք զնա 'ի ձախակողմն , նա
 ւեցաք յատրիս , և իջաք 'ի տիւրոս .
 քանզի անդ էր նաւն թափելոց զբե-
 4 ոխնս : * Եւ գտեալ զաշակերտան՝ կա
 ցաք անդ աւուրս եօթն . որք ասէին
 ցպօղոս 'ի ձեռն հոգւոյն՝ մի երանել
 5 յերուսաղէմ : * Եւ իբրեւ եղև մեզ
 կատարել զաւուրսն՝ ելեալ գնայաք ,
 յուղարկեալ զմեզ ամենեցուն հան-
 դերձ կանամբք և որդուովք մինչեւ
 արտաքոյ քաղաքին . և եդեալ ծունր
 6 առ ծովեղերին՝ կացաք յաղօթս : * Եւ
 հրաժարեցաք 'ի միմեանց՝ և ելաք 'ի
 նաւն . և նոքա դարձան յիւրեանց տե-
 7 զիս : * Եւ մեր զնաւն առխեթեալ 'ի
 տիւրոսէ՝ հասաք 'ի պտղէմայիդա . և
 ողջոյն տուեալ եղբարց՝ եղաք օր մի
 8 առ նոսա : * Եւ 'ի վաղիւ անդր ելեալ

անտի՛ եկաք ՚ի կեսարիա . և մտեալ
 յապարաննն փիլիպպոսի աւետարան-
 չի, որ էր յեօթանց անտի, ապաք առ-
 նմա : * Նորա էին դասերք չորք՝ կոյսք 9
 մարգարէք : * Նա ՚ի լինելն մեր անդ ա- 10
 լուրս բաղուժն, էջ ոմն ՚ի հրէաստա-
 նէ մարգարէ՛ անուճ ապաբոս : * Նա 11
 եկեալ առ մեզ, առեալ զգօտին պօ-
 ղոսի՛ կապեաց զոտս և զձեռս իւր , և
 ասէ . այսպէս ասէ հօգին սուրբ . զայրն
 որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս կապեացեն
 յերուսաղէմ՝ հրէայք , և մասնեացեն
 ՚ի ձեռս հեթանոսաց : * Նա իբրեւ 12
 լուաք զայն՝ աղաչէաք մեք , և որ ՚ի
 տեղւոջն էին՝ չեւանել նմա յերուսա-
 ղէմ : * Յայնժամ պատասխանի ետ պօ- 15
 ղոս . զինչ գործէք , զի լայրդ և ճմլե-
 ցուցանէք զսիրտ իմ . քանզի ես ոչ
 միայն կապելոյ՝ այլ և մեռանելոյ յե-
 րուսաղէմ պատրաստ եմ վասն ան-
 ուանն տեառն յի քի : * Նա ՚ի չանսայն 14
 նորա՛ լուեցաք , ասեմք . տեառն կամք
 լիցին :

29 * Նա յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հան 15
 դերձեալ ելանէաք յեհմ : * Նկին 16
 ընդ մեզ և յաշակերտաց անտի կե-
 սարացւոց , և տանէին զմեզ առ ո-

րում վանս ունելոց էաք՝ մնասովնի ու-
 մեմն կիպրացւոյ՝ առաջին աշակերտի :
 17 * Նա ՚ի մտանելն մեր յեհմ , խնդուք
 18 ընկալան զմեզ եղբարք : * Նա վաղիւ-
 անդր եմուտ պօղոս ընդ մեզ առ յա-
 19 կովբոս . և եկին ամ երկիցունքն : * Նա
 ողջայն տուեալ նոցա՝ պատմէր մի ըստ
 միովէ՛ զոր արար ամ ՚ի հեթանոսս ՚ի
 20 ձեռն պաշտաման նորա : * Նա նոցա
 լուեալ՝ փառաւոր առնէին զամ : և
 ասեն յնա . տեսանէս եղբայր՝ քանի
 բիւրք են հաւատացելոցն հրէից , և
 ամենեքեան նախանձաւոր օրինացն են :
 21 * Նայց իրազեկ եղեն վասն քո՝ թէ ա-
 պրատամբուի ուսուցանես ՚ի մովսեսե՛
 որոց ՚ի հեթանոսս ամ հրէայք են .
 ասես՝ մի թլփատել զորդիս նոցա , և
 22 մի ըստ կրօնիցն գնալ : * Նրդ՝ զինչ
 լինիցի՛ սպաքէն լսեն , եթէ եկեալ
 23 ես : * Նրդ զայս արա՛ զոր ասեմք քեզ .
 են ՚ի մեզ արք չորք ուխտադիրք յան-
 24 ձինս իւրեանց . * զնոսա առեալ՝ սրբ-
 բեսցիս ընդ նոսա . և ճախեա՛ ինչ ՚ի
 նոսա՛ զի գերծցեն զգլուխս . և գի-
 տասցեն ամենեքին , թէ զորոց իրա-
 զեկն եղեն զքէն՝ ոչինչ է . այլ միա-
 25 բանիս և դու պահել զօրէնս : * Նայց

վասն հաւատացելոցն հեթանոսաց ,
 մեք առաքեցաք՝ որպէս ընտրեցաք , մի
 ինչ այնպիսի պահել նոցա . բայց միայն
 զդուշանալ ՚ի կռոց զսհելոյ , և յա
 րենէ , և ՚ի հեղձուցելոյ , և ՚ի սրու
 նկուծի : * Յայնժամ՝ պօղոսի առեալ 26
 զարսն՝ ՚ի վաղիւ անդր ընդ նոսա սրբ
 բեալ եմուտ ՚ի տաճարն . յայտ առ
 նել զկատարումն աւուրցն սրբուծի ,
 մինչեւ մատեալ ՚ի վերայ իւրաքան
 չիւր ուրուք ՚ի նոցանէ պատարագ :
 27 * Եւ իբրեւ մերձ էին եօթն աւուր
 բքն ՚ի կատարել , տեսեալ զնա ՚ի տա
 ճարին ասիացւոց հրէիցն՝ զեղուին ըզ
 նովալ զամ զամբօխն , և արկեալ ՚ի նա
 ձեռս՝ աղաղակէին . * Գրք իսրայելա 28
 ցիք՝ օգնեցէք . այս այր է՝ որ հակա
 ոակ ժողովրդեանն և օրինաց և տեղ
 ւոյս այսորիկ՝ ամենեցուն ամ ուրեք
 ուսուցանէ . մինչեւ հեթանոս ևս ե
 մոյծ ՚ի տաճարն և պղծեաց զուրբ
 տեղին : * Քանզի էր յառաջագոյն տե
 սեալ զտրոփիմոս զեփեսացի ՚ի քաղա
 քին ընդ նմա . զոր կարծէին , եթէ ՚ի
 տաճար անդր եմոյծ պօղոս : * Հար 29
 ժեցաւ քաղաքն ամ , և կուտեցաւ ժռ
 ղովուրդն . և առեալ զպօղոս՝ ձգէին

արտաքոյ տաճարին . և վաղվաղակի
 31 վիակեցան դրուներն . * և խնդրէին զնա
 սպանանել : Եհաս զրոյց ՚ի հաղարապետ
 գնդին , եթէ խռովեալ է ամ երու
 32 սաղէմ : * Արոյ անդէն առեալ զօրա
 կանս և հարիւրապետս՝ դիմեաց ՚ի վր
 նոյ . և նոյ տեսեալ զհաղարապետն և ըզ
 զօրականն , դադարեցին ՚ի հարկանե
 33 լոյ զպօղոս : * Յայնժամ՝ մատուցեալ
 հաղարապետն կալաւ զնա , և հրամայ
 եաց կապել կրկին շղթայիւք՝ և հար
 ցանէր՝ թէ ո՞ իցէ , և զինչ իցէ արա
 34 ընէ : * Եւ այլ իմն աղաղակէին զնմա
 նէ յամբօխին . իբրեւ ոչ կարաց գի
 տել զսոյոգն վասն ամբօխին , հրամա
 35 յեաց ածել զնա ՚ի բանակն : * Եւ իբ
 րեւ եհաս յաստիճանն , դէպ եղեւ
 բառնալ բերել զնա ՚ի զօրականացն՝
 36 վասն բռնուծեան ամբօխին : * Քան
 զի զհետ երթայր բաղմուծի ժողովր
 37 դեանն , և ասէին՝ բարձ զգա : * Սինչ
 դեռ մտանեւոց էր պօղոս ՚ի բանակն ,
 ասէ ցհաղարապետն՝ եթէ արժան ի
 ցէ ինձ խօսել ընդ քեզ . և նա ասէ .
 38 յու՛նարէն գիտե՛ս . * մի՛ արդեօք դու
 իցես եգիպտացին , որ յառաջ քան
 զայս աւուրս աստուամբեցուցեր՝ և

հաներ յանապատ չորս հազարս արս
 սիկարեանս : * Եւ ասէ պօղոս , ես եմ 59
 այր հրէայ 'ի տարսոնէ կիլիկեցւոց , ոչ
 աննշան քաղաքի քաղաքացի . աղաչեմ
 գբեզ հրամայեա՛ն ինձ խօսել առ ժողո
 վուրդդ : * Եւ 'ի հրամայելն նր՛ , պօղոս 40
 կացեալ 'ի վր՛ աշտիճանացն՝ շարժեաց
 զձեռն ժողովրդեանն . իբրեւ բազում
 լուծիւն լինէր , սկսաւ բարբառել
 հեբրայեցւոց բարբառովն՝ և ասէ :

ԳԼ : ԻԲ .

Երբ եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ 1
 այժմ առ ձեզ պատասխանատուուես :
 * Իբրեւ լուան՝ թէ հեբրայեցւոց լեւ 2
 զուաւն բարբառեցաւ նոցա՝ առաւել
 ևս դադարեցին 'ի լուծիւն : * Եւ 3
 ասէ . ես եմ այր հրէայ ծնեալ 'ի տար
 սովնի կիլիկեցւոց՝ սնեալ 'ի քաղաքիս
 յայսմիկ առ ոտս գամաղիէլի , խրա
 տեալ ըստ ճշմարտութե՛ հայրենի օ
 րինաց . նախանձայոյզ էի այ՛ որպէս
 ամենեքին դուք այսօր : * Որ զսոյն ճա 4
 նապարհ վարեցի մինչեւ 'ի մահ , կա
 պել և մատնել 'ի բանտս արս և կա
 նայս . * որպէս և քահանայապետդ վը 5

կայէ ինձ՝ և ամ՝ ծերակոյտդ . յորոց և
 թուղթս առեալ առ եղբարս 'ի դա
 մասկոս երթայի , ածել և անտի կա
 6 պեալս յե՛մ , զի պատժեսցին : * Եւ
 եղեւ ինձ 'ի գնալն և 'ի մերձե՛նալ 'ի
 դամասկոս , զմիջաւուրքն յանկարծա
 կի յերկնից փայլատակեալ լոյս սաս
 7 տիկ զինեւ . * և անկայ յերկիր , և
 լուայ բարբառ՝ որ ասէր ցիս . սաւո՛ւղ
 8 սաւուղ՝ զի՞ հալածես զիս : * Եւ ես
 ետու պատասխանի՛ թէ՛ ո՛վ ես տէր :
 և ասէ ցիս . ես եմ յիսուս նազովրա
 9 ցի՛ զոր դուն հալածես : * Իայց որ
 ընդ իսն էին՝ զլոյսն տեսանէին . այլ
 զձայնն ոչ լսէին՝ որ խօսէր ընդ իս :
 10 * Եւ ասեմ , զինչ արարից տէր : և ասէ
 ցիս տէր . յարուցել երթիցես 'ի դա
 մասկոս , և անդ պատմեսցի քեզ վասն
 11 ամի որ հրաման է քեզ առնել : * Իբրև
 ոչ տեսանէի 'ի փառաց լուսոյն այնու
 ըիկ , զձեռանէ ձգեալ 'ի նոցանէ՛ որ
 12 ընդ իսն էին , մտի 'ի դամասկոս : * Եւ
 նանիա ոմն այր երկիւղած ըստ օրի
 նաց , վկայեալ յամ՝ բնակչաց՝ որ 'ի
 13 դամասկոս հրէայքն էին . * եկն եկաց
 առ իս՝ և ասէ . սաւո՛ւղ եղբայր՝ 'ի
 14 վեր հայեաց : * Եւ ես նոյնժամայն 'ի

վեր հայեցայ ՚ի նա . և նա ասէ ցիս .
 23 ամհ հարցն մերոց յառաջադոյն ընտ-
 րեաց զքեզ ճանաչել զկամս նորա , և
 տեսանել զարդարն , և լսել բարբառ
 ՚ի բերանոյ նորա . * զի եզիցիս վկայ 15
 նորա առ ամ մարդիկ՝ որոց տեսերն և
 լուար : * Եւ արդ՝ զի հեղգաս , արի՛ 16
 մկրտեանց և լուան զմեզս քո ՚ի կարգալ
 զանուն նր՝ : * Եւ եղեւ ինձ ՚ի դառ 17
 նալն յեհմ՝ և կալ յաղօթս ՚ի տաճա-
 րին , լինել ՚ի զարմացման . * և տեսաւ 18
 նել զնա՝ զի ասէր ցիս . փուլթան էլ
 յեհմէ վազվաղակի , քանզի չե՛ն ըն-
 դուներոց զքո վկայութիւն վասն իմ :
 * Եւ ես ասեմ . տէր՝ ինքեանք իսկ 19
 գիտեն՝ զի ես էի որ ՚ի բանտն տայի ,
 և գան հարկանէի ըստ ժողովրդոց ըզ
 հաւատացեալս ՚ի քեզ : * Եւ յորժամ 20
 հեղար արիւնն ստեփաննոսի վկայի
 քոյ , ես ինքն էի՝ որ ՚ի վերայ կայի ,
 և կամակից լինէի սպանման նորա , և
 պահէի զհանդերձս սպանողացն նո-
 րա : * Եւ ասէ ցիս . գնա՛ , զի ես ՚ի 21
 հեթանոսս հեռաւորս առաքեցից ըզ
 քեզ : * Եւ ունին դնէին նմա մինչեւ 22
 ցայս բան . սպա բարձին զձայնս իւ-
 րեանց՝ և ասեն . բարձ յերկրէ զարդ-

պիսիդ՝ զի չէ՛ պարտ այդպիսուոյդ կեալ :
 23 * Եւ յաղաղակեին նոցա՝ և ընկենուլ
 զհանդերձս՝ և զփոշին ցանել յօդան ,
 24 * հրամայեաց հաղարապետն մուծա-
 նել զնա ՚ի բանակն . ասէր՝ գանիւ
 հարցանել զնա , զի գիտացից վասն ու-
 րոյ յանցման այնպէս աղաղակէին ըզ
 25 նմանէ : * Եւ իբրեւ սրկեցին զնա փու-
 կովք , ասէ սյօղոս ցհարիւրապետն՝ որ
 ՚ի վերայ կայր . եթէ զայր հռովմայե-
 ցի և անարատ սպրտ իցէ ձեզ գան
 26 հարկանել : * Իբրեւ լուաւ հարիւրա-
 պետն , մատուցեալ առ հաղարապետն
 պատմեաց՝ և ասէ . զինչ կամիս առ-
 նել՝ քանզի այրս այս հռովմայեցի է :
 27 * Եւ մատուցեալ հաղարապետն , ասէ
 ցնա . ասա՛ գու ցիս՝ հռովմայեցի՛ ես .
 28 և նա ասէ , այո՛ : * Պատասխանի ետ
 հաղարապետն . ես բազում գլխոց ըզ
 զինուորուիս զայս ստացայ : ասէ սյօ-
 29 ղոս . ես ծնեալ իսկ ՚ի դմին եմ : * Եւ
 վաղվաղակի ՚ի բաց կացին ՚ի նմանէ՝ որ
 հարկանելոցն էին զնա . և հաղարա-
 պետն իսկ երկեաւ , իբրեւ գիտաց ե-
 թէ հռովմայեցի է . և զի կապեալն
 ևս էր զնա :

50 * Եւ ՚ի վաղիւ անդր կամէր գիտել 22

զճշմարտան , թէ զինչ չարախօսութի
 իցէ հրէիցն . արձակեաց զնա՝ և հը-
 րամայեաց կոչել զքահանայապետան
 և զամ ատեանն . և ի շուցեալ զպօղոս
 կացոյց ՚ի մէջ նոցա :

ԳԼ . ԻԳ .

Եւ հայեցեալ պօղոսի յատեանն՝ 1
 ասէ . ա՛րք եղբարք՝ ես ամ ուղիւ մը
 տօք քնացեալ եմ առաջի նոյ մինչեւ
 ցայսօր : * Եւ քահանայապետն անա- 2
 նիա հրամայեաց սպասաւորացն հար-
 կանել զբերան նորա : * Յայնժամ պօ- 3
 ղոս ասէ ցնա . հարկանելոց է զքեզ
 ամ՝ որմ բռնեալ . և դու նստիս դա-
 տել զիս ըստ օրինաց , և առանց օրի-
 նաց հրամայես զիս հարկանել : * Եւ 4
 որ շուրջն կային՝ ասեն . զքահանայա-
 պետ նոյ հայհոյես : * Եւ ասէ պօղոս . 5
 ո՛չ գիտէի եղբարք՝ եթէ իցէ քահա-
 նայապետ . գրեալ իսկ է՝ զիշխան ժու-
 ղավորեան քո ո՛չ հայհոյեսցես : * Իբ- 6
 րեւ գիտաց պօղոս՝ եթէ մի կողմն
 սադուկեցւոց է՝ և միւսն փարիսեց-
 ւոց , ազաղակեր ՚ի մէջ ատենին . ա՛րք
 եղբարք՝ ես փարիսեցի եմ , որդի փա-

րիսեցւոյ . վասն յուսոյ և յարութե՛
 7 մեռելոց՝ ես աւասիկ դատիմ : * Եւ
 զպս իբրեւ ասաց՝ եղեն հերձուածք
 փարիսեցւոցն և սադուկեցւոց . և
 8 պատառեցաւ բազմութիւն : * Վանդի
 սադուկեցիքն ասեն , չէք յարութի ,
 ո՛չ հրեշտակ՝ և ո՛չ հոգի . բայց փարի-
 9 սեցիքն խոստովանին զերկոսեան : * Եւ
 եղեւ ազաղակ մեծ . յոտն կացին ու
 մանք ՚ի դպրաց անտի ՚ի կողմանէ փա-
 րիսեցւոց , հակառակէին և ասէին .
 ոչինչ չարութիւն գտանմք յառնս
 յայսմիկ , բայց թէ հոգի խօսեցաւ ՚ի
 10 դմա՝ կամ հրեշտակ : * Եւ ՚ի բազմա-
 նալ ամբօխին՝ երկուցեալ հազարա-
 պետն թէ գուցէ ճեղքիցի պօղոս ՚ի
 նոցանէ , հրամայեաց զօրականին իջա-
 նել յափշտակել զնա ՚ի միջոյ նոյ , և
 11 ամել ՚ի բանակն : * Եւ ՚ի վաղուեան
 գիշերին եկաց առ նմա տէր , և ասէ .
 քաջալերեանց պօղէ , զի որպէս վկայե-
 ցեր վասն իմ յերուսաղէմ , նոյնպէս
 պարտ է քեզ և ՚ի հռովմ վկայել :
 12 * Եւ իբրեւ այգ եղեւ՝ արարեալ ջե
 ժողով հրէիցն՝ նղովեցին զանձինս ո՛չ
 ուտել և ո՛չ ըմպել՝ մինչեւ սպանցեն
 13 զպօղոս : * Եւ էին աւելի քան զքա-

ուսուուն՝ որոց զայս ընդ միմեանս երդ-
մուննս արարեալ էր : * Որք մատեան 14
առ քահանայապետն և երկցունս՝ և
ասեն . նզովիւք նզովեցաք զանձինս՝
ոչինչ ճաշակել մինչեւ սպանցուք ըզ-
պօղոս : * Ի այց դուք զգացուցէք հա 15
զարապետին հանդերձ ատենիւ , զի ի-
ջուսցէ զնա առ ձեզ , որպէս թէ կա-
միցիք ճշմարտագոյնս ինչ գիտել ըզնը-
մանէ . և մէք յառաջ քան զմօտել նր՝
պատրաստ եմք ՚ի սպանանել զնա : * Եւ 16
ըւեալ քեռորդւոյն պօղոսի զգաւա-
ճանու թիւնն , եկն եմուտ ՚ի բանակ
անդր՝ պատմեաց պօղոսի : * Եւ կոչե- 17
ցել պօղոսի առ իւր զմի ՚ի հարիւրա-
պետաց անախ՝ ասէ . զպատանիս զայս
տանր առ հազարապետն , զի ունի ինչ
պատմել նմա : * Եւ նր՝ առեալ զնա 18
տարաւ առ հազարապետն՝ և ասէ .
կապեալն պօղոս կոչեաց զիս , և աղա-
ջեաց զպատանիս զայս ասել առ քեզ ,
ունի ինչ խօսել ընդ քեզ : * Եւ եալ
զձեռանէ նորա հազարապետին գնաց
մեկուսի , հարցանէր թէ զի՞նչ ունիս
խօսել ընդիս : * Եւ նա ասէ . հրէայք 20
միաբանեցին աղաչել զքեզ , զի ՚ի վա-
ղել զպօղոս իջուսցես յատեան , իբրև

թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս հար-
21 ցանել վասն նորա . * արդ՝ դու մի՛ ան-
սայցես նոյ . քանզի դարան գործեալ է
նմա ՚ի նոցանէ՝ առանց աւելի քան
զքառասուն , որ նզովեցին զանձինս՝
ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝ մինչեւ սպան-
ցեն զնա . արդ պատրաստ են՝ և ըս-
22 պասեն քում հրամանի : * Եւս հա-
զարապետն արձակեաց զպատանին՝
պատուիրեալ մի ումէք ասել , թէ զայս
23 զգացուցեր ինձ : * Եւ կոչեաց երկուս
՚ի հարիւրապետացն՝ և ասէ . պատ-
րաստեցէք զօրականս երկերիւր , ոնց
զի երթիցեն մինչեւ ՚ի կեսարիա . և
հեծեալս եօթանասուն՝ և տիգաւորս
երկերիւր , ՚ի յերկից ժամու գիշերոյն .
24 * և գրաստ պատրաստական՝ ոնց զի ի-
ջուցեալ զպօղոս սպրեցուսցեն . և առ-
25 փելիքս դատաւոր , * գրեալ թուղթ ,
26 որ ունէր օրինակ զայս : * Եւ զօրիս լիւ-
սիաս առ քաջ դատաւորդ փելիքս՝ ող-
27 ջոյն : * Օյրս զայս կալեալ ՚ի հրէից՝
և մերձ ՚ի սպանանել ՚ի նոցանէ . հա-
սեալ ՚ի վր զօրականաւ սպրեցուցի ,
28 իմացեալ թէ հռովմայեցի է : * Եւ
բաստանէինն զգմանէ , իջուցի զգա

Եստեան նոցա : * Օրդր գտի ամբաս 29
 տանեալ վասն խնդրոյ իրիք իւրեանց
 օրինաց . և ոչինչ արժանի մահու կամ
 կապանաց ունէր վնաս : * Իբրեւ ազդ 30
 եղեւ նենգութեան յայրդ լինելոյ ՚ի
 նոցանէ՝ յղեցի առքեղ . հրաման տը
 ւեալ և չարախօսացն խօսել զդմանէ
 առաջի . քո . ողջլեր : * Եւ զօրականացն 31
 ըստ հրամանի նորա առեալ զպօղոս՝
 ածին գիշերայն յանտիպատրիս : * Եւ 32
 ՚ի վաղիւ անդր արձակեալ զհեծեալս
 ընդ նմա երթեալ՝ դարձան ՚ի բա
 նակն : * Երբա մտին ՚ի կեսարիա . և 33
 սուրեալ ցդատաւորն զթուղթն , ա
 ռաջի կացուցին նր և զպօղոս : * Իբ 34
 բեւ ընթերցաւ՝ եհարց թէ յորմէ
 նահանգէ իցէ . և ստուգեալ եթէ ՚ի
 կիւլիկեայ է . * լուայց քեղ ասէ՝ յոր 35
 ժամ և չարախօսքն քո եկեսցեն . և
 հրամայեաց յապարանսն հերովդի պա
 հել զնա :

ԳՂ . Ի՛Ի .

Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանա 1
 յապեան անանիա հանդերձ ծերովքո
 մամբք , և ճարտարախօսաւ տերտիւ

ղեաւ ոմամբ . որք և զգացուցին դա
 2 տաւորին վասն պօղոսի : * Եւ ՚ի կո
 չեղն զնա՝ սկսաւ տերտիւ զոսն ամբաս
 տան լինել և ասել : Բաղում խաղա
 զութի գտեալ է ՚ի քէն՝ և իրաց ուղ
 զութի ազգիս այսորիկ քով խնամով .
 3 * ամիւ և ամ ուրեք շնորհակալ եմք՝
 4 քայլդ փելքս՝ ամ գոհութք : * Բայց
 զի մի աւելի ևս աշխատ արարից ըզ
 քեզ , աղաչեմ լսել մեզ կարճ ՚ի կար
 5 ճոյ՝ քոյին հեղութքդ : * Բանղի գը
 տաք զայրս զայս ապականիչ և խռովիչ
 ամ հրէից՝ որք են ընդ տիեզերս , և
 առաջնորդ նազովրացուոց հերձուա
 6 ծոյն : * Որ և զտաճարն իսկ կամեցաւ
 պղծել . զոր և կալաք , և ըստ մերոց
 7 օրինաց դատել կամեցաք : * Եկեալ
 լիւսիաս հազարապետ՝ մեծաւ բռնու
 8 թեամբ ՚ի ձեռաց մերոց եհան : * Հը
 ղամայեաց և չարախօսացն նորա գալ
 առ քեզ . յորմէ դու իսկ բաւական լի
 նիցիս վերստին դատեալ , ամի հասու
 լինել զորոց մեքս ամբաստանեմք ըզ
 9 դմանէ : * Սիբանեցին և հրէայքն՝
 10 ասեն՝ այդ այդպէս է : * Պատասխանի
 ետ պօղոս , յակնարկել նմա դատաւո
 րին խօսել . Իբաղում ամաց լինել քեզ

գատաւոր աղբիւս սյտորիկ գիտեմ. յօ-
 ժարութիք վն իմոց իրաց պատասխա-
 նի առնեմ: * Քանզի կարող ես գի- 11
 տել, զի ոչինչ աւելի է իմքան զաւուրս
 երկոտասան՝ յորմէ հետէ ելի երկիրպա-
 գանել յերուսաղէմ: * Եւ ոչ ՚ի տա 12
 ճարի անդ գտին զիս ընդ ումէք խօ-
 սեցեալ, և կամ ժողովս արարել բազ-
 մաց, ոչ ՚ի ժողովուրդս՝ * և ոչ ՚ի բա 13
 զաքի. և ոչ յանդիման առնել կարեն
 քեզ՝ վասն որոյ այժմդ չարախօսեն զի-
 նէն: * Քայց զայս խոստանամքեզ, ե- 14
 թէ ըստ ճանապարհին՝ զոր ասեն հեր-
 ձուած, այնպէս պաշտեմ զհայրենի
 անձն. հաւատացեալ անի՝ որ ինչ յօ-
 րէնս և ՚ի մարգարէս գրեալ է: * Աւ 15
 նիմ յոյս առ անձ. որում և գորբա իսկ
 ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է
 արդարոց և մեղաւորաց: * Յորում և 16
 ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ միտս ունել
 առ անձ և առ մարդիկ յամ ժամ: * Ի 17
 բազում ամաց ողորմութիս եկի առ-
 նել յաղբիւս. և ետու պատարագիս.
 * որովք գտին զիս սրբեալ ՚ի տաճարին՝ 18
 ոչ բազմօք և ոչ ամբօխիւ: * Ոմանք 19
 յասիացւոց անտի հրէայք՝ որոց պարտ
 էր գալ առաջի բո՝ և ամբաստան լի-

20 նել, եթէ ունիցին ինչ զինէն. * և
 կամ ինքեանք սորբա ասացեն, զինչ
 գտին յիս անիրաւութիւն՝ մինչդեռ
 21 կայի յատենին: * Քայց միայն վասն մի-
 ւոյ բարբառոյս այտորիկ՝ զոր աղաղակե-
 ցի մինչ կայի ՚ի մեջնոցա. եթէ վասն
 յարութեան մեռելոց դատիմ ես այ-
 22 սօր ՚ի ձէնջ: * Եւ յապաղեաց զնոսա
 փելքս, զի ստուգադոյնս գիտէր վասն
 ճանապարհին, ասէ. յորժամ լիւսիաս
 հաղարապետ իջցէ այսր՝ տեղեկացայց
 23 վասն ձեր: * Հրամայեաց հարիւրա-
 պետին պահել զնա. և ունել յըն-
 դարձակի, և մի զոք յիւրոց անտի ար-
 գելուլ ՚ի պաշտելոյ զնա:
 24 * Եւ յետ աւուրոց ինչ եկն փելքս եւ
 հանդերձ դրուսեղաւ կնաւ իւրով, որ
 էր հրէայ. կոչեաց զպօղոս՝ և լուաւ
 ՚ի նմանէ վն որ ՚ի յիսուս բրիստոս հա-
 25 ւատոյն: * Եւ ՚ի խօսելն նորա վասն
 արդարութեան և ժուժկալութեան
 և հանդերձեալ դատաստանին, զահի
 հարեալ բելքս, ետ պատասխանի.
 26 Դու առ այժմ երթ և յորժամ ժամ լի-
 նիցի, կոչեցից զբեզ: * Սիանգամայն և
 ակն ունէր՝ թէ տացի ինչ նմա ՚ի պօղո-
 սէ, վասն որոյ և ստէպ կոչեցեալ զնա՝

խօսէր ընդ նմա : * Եւ ՚ի կատարել 27
 երկուց ամսոյ՝ եկն փոխանակ փելլքսն՝
 փեստոս սրբիկոս : իբրեւ կամեցաւ
 շնորհս առնել հրէիցն՝ փելլքս , եթող
 զպօղոս կապեալ :

ԳԼ ԻԵ .

Փեստոս իբրեւ եհաս յիշխանու 1
 թիւնն , յետ երից աւուրց ել յերու-
 սաղէմ ՚ի կեսարիայ : * Եւ զգացուցին 2
 նմա քահանայապետքն և գլխաւորք
 հրէիցն զպօղոսէ , * և աղաչէին խնդ- 3
 րել շնորհս ՚ի նմանէ . զի կոչեացէ զնա
 յերուսաղէմ . դարան գործեալ սպա-
 նանել զնա ՚ի ճանապարհի : * Իսկ փես- 4
 տոս արար պատասխանի՝ պահել զնա
 ՚ի կեսարիայ . թէ ինքն իսկ ընդ հուպ
 անդր երթալոց է : * Եւ որ ՚ի ձէնջ 5
 կարողք իցեն՝ ասէ , ընդ իս իջեն , և
 եթէ իցէ ինչ յառնն վնաս՝ ամբաս-
 տան լեցին զնմանէ : * Եւ լեալ անդ ա- 6
 ւուրս՝ ոչ աւելի քան զութ կամ զտա-
 սըն , եկն էջ ՚ի կեսարիա . և ՚ի վաղիւ
 անդր նստեալ յատենի , հրամայեաց
 ածել զպօղոս : * Եւ իբրեւ եկն՝ կա 7
 ցին շուրջ զնովաւ՝ որ յերուսաղէմէ

իջեալ էին հրէայք . բազում և ծանր
 վնասս դնէին՝ զոր ոչ կարէին ցուցա-
 8 նել : * Բանդի առնէր պատասխանի պօ-
 ղոս , եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ ՚ի
 տաճարն՝ և ոչ ՚ի կայսր ինչ վնասակար
 9 եմ : * Բայց փեստոս կամեցեալ հրէիցն
 շնորհս առնել՝ պատասխանի ետ պօ-
 ղոսի՝ և ասէ . կամիս յերուսաղէմ ելա-
 նել՝ և անդ վասն դոցին իրաց դատել
 10 առաջի իմ : * Եւ ասէ պօղոս . յատենի
 կայսեր հասեալ կամ , ուր պարտ է ինձ
 դատել . հրէից ինչ չէմ վնասակար , ոմ
 11 և դու իսկ քաջ գիտես : * Ապա թէ
 վնասակար իցեմ՝ և արժանի մահու
 ինչ գործեցի , ոչ զանգիտեմ ՚ի մեռա-
 նելոյ . իսկ եթէ ոչինչ իցէ՝ զորոց սո-
 քա ամբաստան լինին զինէն , ոչ ոք կա-
 րէ զիս դոցա շնորհել . ՚ի կայսր բողո-
 12 քեմ : * Յայնժամ փեստոս խօսեցեալ
 ընդ խորհրդակցին՝ արար պատասխա-
 նի , ՚ի կայսր բողոքեցեր՝ առ կայսր եր-
 թիջիր :
 13 * Իբրեւ անցին աւուրք ինչ՝ ագրիպ էր
 պաս արքայ և բերինիկէ եկին ՚ի կե-
 14 սարիա՝ յողջոյն փեստոսի : * Եւ իբրեւ
 աւուրս բազումս հանէին անդր , փես-
 տոս զեկոց արքայի զպօղոսէ՝ և ասէ .

այր մի է աստ մնացեալ կապեալ 'ի փի-
 լքսէ : * Վասն որոյ իբրեւ չողայ յե- 15
 բուսաղէմ, զգացուցին ինձ քահանա-
 յապետքն և գլխաւորք հրէիցն . խնդ-
 րէին յինէն առնել նմա սլատուհաս :
 * Որոյ ետու սլատասխանի , եթէ չէ՞ օ- 16
 րէն հռովմայեցւոյ շնորհել ումբ զքբ ,
 մինչչեւ ամբաստանեալն յանդիման
 ունիցի զգատախազսն՝ և տեղի պա-
 տասխանւոյ առնուցու վասն ամբաս-
 տանուէն : * Այլ իբրեւ եկին այսր՝ ոչ 17
 ինչ յապաղեցի , այլ 'ի վաղիւն նստել
 յատենի՝ հրամայեցի ածել զայրն :
 * Վասն որոյ մատուցեալ ամբաստանքն 18
 և ոչ մի ինչ վնաս չարութեան 'ի մէջ
 բերէին՝ զորոյ եսն կարծէի . * քայց խըն 19
 դիրս ինչ՝ որ վն իւրեանց պաշտաման
 ունէին ընդ նմա . և վասն յսի ուրումն
 մեռելոյ , զորմէ ասէր պօղոս թէ կեն-
 դանի է : * Նբրեւ յանհնարս մտի վասն 20
 այնպիսի իրաց քննութե , ասեմ , եթէ
 կամիցի երթալ յերուսաղէմ , և անդ
 դատել վասն նոցին իրաց : * Բայց 'ի 21
 պօղոսի բողբքելն՝ զի պահիցի 'ի քաջի
 արանցն յանդիմանութի , հրամայեցի
 պահել զնա՝ մինչեւ տաց տանել առ
 կայսր : * Ագրիպպաս ցփեստոս ասէ . 22

կամէի և ես լսել առնն . և նա ասէ՝
 'ի վաղիւ լուիցես :
 23 * Այլ 'ի վաղիւ անդր իբրեւ եկն ագ- ԵԻ
 րիպպաս և բերինիկէ՝ բաղում և երե-
 լեղի սպասուք , և մտին յատեանն հան-
 դերձ հաղարայեւտօքն և արամբք պա-
 տուականօք քաղսքին . և հրամայեալ
 24 փեստոսի՝ ածին զպօղոս : * Այլ ասէ
 փեստոս , արքայ ագրիպպա՝ և ամենայն
 արք՝ որք ընդ մեզ էք . տեսանէք զսա ,
 վասն սորա ամ ժողովք հրէից ամբաս-
 տան եղէն ինձ յերուսաղէմ , և աստ
 աղաղակէին՝ թէ չէ պարս դմա կեալ :
 25 * Բայց ես 'ի վերայ հասի թէ ոչինչ է
 դորս արժանի մահու գործեալ . և գո-
 բա ինքնին բողբք կալեալ առ քաջ ա-
 26 ըանցն , խորհեցայ յղել : * Վասն որոյ
 ստուգութեամբ ինչ գրել տեառն ի-
 մում ոչ ունիմ . վասն այնորիկ ածի
 զգա առաջի ձեր՝ և մանաւանդ ա-
 ռաջի քո արքայ ագրիպպա . որպէս
 վերստին քննեալ՝ մարթացից ինչ գրել :
 27 * Բանդի անպատեհ իմն թուի ինձ՝
 տալ տանել կապեալ մի , և ոչինչ վնաս
 զնմանէ նշանակել :

Գ Լ Ի Օ

Եւ ազրիսպարս ասէ յսօղոս . հրա 1
մայեալ է քեզ վասն քո խօսել . յայն
ժամ սօղոսի ձգեալ զձեռն՝ առնէր
պատասխանի : * Վասն ամ ամբաստա 2
նութեան հրէիցդ զինէն՝ արքայ ազ-
րիսպա՝ համարիմ զանձն երանելի . զի
քո առաջի այսօր տալոց եմ պատաս-
խանի : * Վանաւանդ զի գիտակ ես 3
իսկ ամ կրօնից և խնդրոց հրէից . վս-
որոյ աղաչեմ երկայնամուտք լսել ինձ :
* Քանզի զկենաց խնոց՝ որ ՚ի մանկուէ , 4
՚ի սկզբանէ լեալ յաղբի իմում յե-
րուսաղէմ , տեղեակ են ամ հրէայք :
* Յառաջագոյն գիտեն ՚ի վաղուց հե- 5
տէ , եթէ կամիցին վկայել . զի ըստ
ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն մերոց
կեցեալ եմ փարիսեցի : * Եւ արդ վս 6
յուսոյն՝ առ հարսն եղելոյ աւետեացն
յայ՝ դատեալ կամ յատենի . * յոր եր 7
կոտասան աղգատոհմիս մերոյ անպա-
կաս զցայդ և զցերեկ պաշտեալ ակն
ուռնին հասանել . վասն որոյ յուսոյ ամ
բաստանիմ արքայ ՚ի հրէիցդ : * Օրնչ 8
անհաւատ թուի ձեզ եթէ ամ զմե-

9 ռեալս յարուցանէ : * Եւ իսկ ինքնին
պատշաճ համարէի՝ զբաղում ինչ հա-
կառակ անուանն յիսուսի նազովրեց-
10 ւոյ գործել : * Օր և արարի իսկ յե-
րուսաղէմ . և զբաղումն ՚ի սրբոցն ես
բանտարգել առնելի , ՚ի քահանայա-
պետիցն առեալ իշխանութի . և զըս-
11 սաներոցն նոյ բերէի համար : * Եւ ըստ
ամ ժողովրդոցն՝ բաղում անգամ պատ-
ժեալ զնոսա բռնադատելի հայհոյել .
առաւել ևս մոլեալ ՚ի վերայ նոյ՝ հա-
լածէի մինչեւ յարտաքին քաղաքսն :
12 * Որովք գնացեալ ՚ի դամասկոս՝ իչ
խանութք և հրամանօք քահանայապե-
13 տիցն , * զմիջաւորքն ՚ի ճանապարհի
տեսի՝ արքայ՝ յերկնից առաւել քան ըզ-
լուսաւորութի արեգակսն ծագել զինև
լոյս , և զնորօք՝ որ ընդ իսն երթային :
14 * Եւ ամենեցուն մեր անկանել յեր-
կիր , լուայ ձայն որ ասեր ցիս՝ հեբ-
րայեցւոց բարբառովն . սաւո՞ւղ սա-
ւուղ՝ զի՞ հալածես զիս . խիստ է քեզ
15 ընդ դէմ խթանի արացել : * Եւ ես
ասեմ , ո՞ ես տէր : և տէր ասէ . ես
16 եմ յիսուս՝ զոր դուն հալածես : * Եւ
արի և կայ ՚ի վերայ ոտից քոյ . զի վս
այսորիկ երեւեցայ քեզ՝ առնուլ ըզ-

բեզ ՚ի ձեռն պաշտօնեաց և վկայ՝ ու
 րոց տեսերդ զիս , և որոց երեւեցայց
 բեզ . * փրկել զբեզ ՚ի ժողովրդենէդ՝ 17
 և ՚ի հեթանոսաց , յորս ես առաքե-
 ցից զբեզ . * բանալ զաչս նոյ , դար 18
 ձուցանել ՚ի խաւարէ ՚ի լոյս , և յիշ-
 խանութէ սատանայի՝ յսձ . առնու-
 նոցա զթողուի մեղաց , և վիճակ ընդ
 սուրբս՝ հաւատովքն որ յիս = * Ուստի 19
 անբայ ագրիպպա՝ ոչ եղէ անհաւան
 երկնաւոր տեսլեանն . * այլ նախ որոց 20
 ՚ի դամասկոս և յեհմ՝ էին , և ընդ սձ՝
 գաւառս հրէաստանի և ՚ի հեթանոսս ,
 պատմեցի զղջանալ՝ և դառնալ յսձ
 կենդանի . արժանի ապաշխարութեան
 գործս գործել = * Վ ասն այսորիկ հրէ- 21
 ից կալեալ զիս ՚ի տաճարին , կամէին
 սպանանել = * () գնութի հասեալ առ 22
 յոյ՝ մինչեւ ցայսօր կացի վկայեալ
 փոքու և մեծի . ոչինչ արտաքոյ ա-
 սել՝ քան զոր մարգարէքն և մովսէս
 խօսեցան զհանդերձելոցն լինելոյ . * եւ 23
 թէ չարչարելոց է քրիստոսն , եթէ ա-
 ռաջին ՚ի յարուէ մեռելոյ՝ լոյս պատ-
 մելոց է ժողովրդեանն՝ և հեթանո-
 սաց = * Նորս զայս պատասխանի 24
 սուեալ , փեստոս ՚ի ձայն մեծ ասէ ,

մոլիս պօղէ , բաղում գպրու թիբդ ըզ
 25 բեզ ՚ի մոլուի՝ զարձուցանեն : * Իսկ
 պօղոս ասէ , ոչ մոլիմ՝ քաջդ փեստոս ,
 այլ զցածութե և զճշմարտուէ բանս
 26 բարբառիմ : * Վիտակ իսկ է այսոցիկ
 անբայ , ընդ որում և համարձակեալդ
 խօսիմ . քանզի ծածկել ՚ի քէն իմիք ՚ի
 սոցանէ՝ չառնում յանձն . զի ոչ եթէ
 յանկեան ուրեք գործեալ իցէ այս =
 27 * Հաւատամս արբայ ագրիպպա մար-
 28 գարէից . գիտեմ զի հաւատոսս = * Նշ-
 ասէ ագրիպպաս ցպօղոս , փոքու իմն
 հաւանեցուցանես զիս լինել . քրիստո-
 29 նեաց = * Նշ պօղոս ասէ . խնդրէի յոյ՝
 և փոքու և մեծաւ՝ ոչ միայն զբեզ՝
 այլ զամենեսեան որ լսեն ինձ այսօր՝
 լինել այսպիսի որպէս և եսս եմ , բաց
 30 ՚ի կապանաց աստի = * Յոռն եկաց ար-
 քայն և դատաւորն և բերինիկէ , և
 31 որ ընդ նոսայն նստէին = * Նշ իբրեւ
 գնացին , խօսէին ընդ միմեանս և ա-
 սէին . թէ ոչինչ արժանի մահու կամ
 32 կապանաց գործէ այրս այս = * Իսկ ագ-
 րիպպաս ցփեստոս ասէ . արձակել
 մարթ էր զայրս զայս՝ եթէ ոչ էր բու-
 ղըբեալ ՚ի կայսր =

ԳԼ: ԻԼ:

Իբրեւ հրամայեցաւ մեզ նաւել 1
 յիտալիա, տային զպօղոս՝ և զայլս ու
 մանս կապեալս ցհարիւրապետ մի, ու
 բուժմանն էր յուղիոս սեբաստեան
 գնդին: * Եւ ելեալ ՚ի նաւ մի անդ- 2
 րամինտացի, որ երթալոց էր ՚ի կող-
 մանս ասիացւոց՝ գնացաք. էր ընդ
 մեզ և արիստարքոս՝ մակեդոն թեսա-
 ղոնիկեցի: * Եւ ՚ի վաղիւ անդր իջաք 3
 ՚ի սիդոնի. և մարդասիրու թիւն ցու-
 ցել յուղիա առ պօղոս, հրամայեաց
 առ բարեկամսն երթալ և դարման
 գտանել: * Եւ անտի ելեալ խոնար 4
 հագոյն նաւեցաք ՚ի կիպրոս՝ վասն հող-
 մոյն ընդդէմ լինելոյ: * Յայնժամ ընդ 5
 մեջ ծովուն կիւլիկեաց և պամփիլեաց
 նաւեալ իջաք ՚ի սմիւռայ լիկիացւոց:
 * Եւ անդ գտեալ հարիւրապետին ըզ 6
 նաւ մի աղէքսանդրացի՝ որ երթայր
 յիտալիա, եմոյժ զմեզ անդր: * Եւ ՚ի 7
 բազում առուրս ծանրանաւեալք հա-
 զիւ հասաք առ կնիդաւ. և ՚ի չթու-
 ղացուցանել մեզ հողմոյն, նաւեցաք
 խոնարհագոյն ՚ի կրետէ առ սաղմոս

8 նեաւ: * Հաղիւ անցեալ առ նովաւ՝
 եկաք ՚ի տեղի ինչ՝ որ կոչէր գեղեցիկ
 նաւահանդիսա. յոր հուպ էր քաղա-
 9 քըն զասեայ: * Եւ իբրեւ բազում
 ժամանակք անցանէին, և սխալ ևս
 լինէր նաւելոյն. և վասն այն ինչ ևս
 պահոցն անցանելոյ, տայր խրատ պօ-
 10 ղոս, * և ասէ ցնոսա. արք՝ տեսանեմ
 զե թշնամանօք և բազում վնասու՝ ոչ
 միայն բեռինդ և նաւիդ, այլ և ան-
 ձանց մերոց լինելոյ է նաւարկուիս:
 11 * Իսկ հարիւրապետն նաւապետին և
 նաւաւարին առաւել անսայր՝ քան բա-
 12 նիցն պօղոսի: * Իբրեւ դժպատեհ իմն
 թուէր նաւահանդիստն առ ՚ի ձմե-
 րել, բազումք խորհեցան գնալ անտի,
 թերեւս կարացեն հասանել ՚ի փիւ-
 նիկէ՝ ձմերել ՚ի նաւահանդստին կրե-
 տացւոց, որ հայէր ընդ հրաւակողմն
 13 և ընդ աշխարհն: * Եւ ՚ի շնչել հարա-
 ւոյն, համարեցան ուր դիմեալն էին
 հասանել. և արկեալ մօտ անցանէին
 14 զկրետեաւ: * Եւ ոչ յետ բազում ժա-
 մուց՝ անկաւ զնովաւ հողմուռուցիկ,
 15 որ կոչի եւրակիկլոն: * Բնդ յափշտաւ
 կել նաւին և ՚ի չհանդուրժել ընդդէմ
 հողմոյն, թոյլ տուեալ երթայաք և դա-

16 յաք : * Ի կողմին զիմեալ որ կոչէր կը զօրեա , հաղիւ կարացաք ըմբռնել ըզմակոյին : * Օ որ առեալ յօգնականուի կապէին ընդ նաւն , երկուցեալ թէ գուցէ 'ի յորձանուտն անկանիցին , ի ջուցեալ զառադասուն՝ այնոյ երթային և գային : * Եւ 'ի սաստկագոյն վշտա նալոյն մերոյ՝ 'ի վաղիւ անդր զկարասին ընկեցիկ առնէին : * Եւ յերթր աւուր ընդ իւրեանց ձեռն՝ զգործին նաւին ընկեցին : * Իբրեւ ոչ արեւ՝ և ոչ աստեղք երեւէին 'ի բազում աւուրս , և ձմեռն ոչ սակաւ կայր 'ի վերայ , ապա բառնայր ամ յոս փրկու թէ մերոյ : * Եւ զի բազում աւուրս նօթի էին , յայնժամ պօղոս կացեալ 'ի մէջ նոցա՝ ասէ . պարտ էր ձեզ ով արք՝ անտալ ինձ , և ոչ ելանել 'ի կրետեայ՝ և շահել զվիշտս զայս՝ և զմնաս : * Եւ արգ՝ խրատեմ զձեզ քաջալերել . զի մնաս անձին՝ և ոչ միում 'ի ձէնջ լինիցի , բաց 'ի նաւէդ : * Բանդի երեւեցաւ ինձ յայսմ փիշերի հրեշտակ անձնոյ եսն եմ , և պաշտեմ զնա , * և ասէ . մի երկնչիւ պօղէ , կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդիման լինել . և ահա շնորհեալ է քեզ անձնեսեան , որ են

25 ընդ քեզ 'ի նաւիդ : * Եւ ասն այսորիկ քաջալերացարուք անք , զի հաւատամ յանձ՝ թէ այսպէս լինի՝ զորօրինակ խօսեցաւ ընդիս : * Բայց 'ի կողմին հասանէ մեզ անկանել :

27 * Իբրեւ չորեքտասաներորդ գիշեր լինէր՝ մինչդեռ ծփեաք 'ի հանդրին անդուռս , 'ի մէջ փիշերին կարծէին նաւավարքն եթէ հասեալ իցեն

28 յաշխարհ ուրեք : * Եւ ընկեցեալ ըզգուռնան՝ գտին գիրկս քսան , և սակաւ ինչ դադարեալ՝ դարձեալ ընկեցին՝ և գտին գիրկս հնգետասան :

29 * Օ ահի հարեալ թէ գուցէ 'ի խիստ ինչ տեղիս անկանիցին , յետուստ կողմանէ ընկեցին խարխիսս չորս . ըզձանային այգուն լինելոյ : * Բայց նաւավարքն խնդրէին փախչել 'ի նաւէ անտի . և իջուցել զիւրն 'ի ծով անդր՝ պատճառանօք՝ որպէս թէ առաջ կողմանէ խարխիսս ձգելոյ իցեն :

31 * Եւ պօղոս ցհարիւրապետն և ցղօրականսն . եթէ ոչ դոքա մնան 'ի նաւիս՝ դուք ապրել ոչ կարէք : * Յայնժամ զօրականքն հատին զլարս կրին՝ և 'ի բաց ընկեցին : * Եւ մինչդեռ այգուն կամէր լինել , աղաչէր պօղոս զա

Ե.Ձ

մենեսեան առնուլ կերակուր , ստէ .
այս չորեքտասաներորդ օր է՝ որում ա-
կրն ունիք նօթիս կատարել , և չէ՛ ինչ
ճաշակել : * Վասն որոյ աղաչեմ զձեզ՝ 54
ճաշակել կերակուր , զի այն իսկ վա-
սըն ձերոյ փրկութեան է . զի ոչ ու-
րուք ՚ի ձէնջ մազ մի ՚ի գլխոյ կորի-
ցէ : * Եւ իբրեւ ասաց զայս , առեալ 55
հաց՝ գոհացաւ զոյ առաջի ամենե-
ցուն . եբեկ՝ և սկսաւ ուտել : * Եւ 56
քաջալերեցան ամբին , և նոքա առին
կերակուր : * Եւ էպք ամ հոգիք ՚ի 57
նաւին՝ երկերիւր եօթանասուն և
վեց : * Իբրեւ յապեցան կերակրովն , 58
թեթեւացուցին զնաւն՝ թափեալ ըզ-
ցորեանն ՚ի ծովն : * Եւ իբրեւ այգ 59
եղեւ՝ զերկիրն ոչ ճանաչէին , բայց
զգոգ մի նշմարէին՝ թէ ամին ծովուն
իցէ . յոր խորհէին թէ հնար ինչ իցէ՝
զերծուցանել զնաւն : * Եւ զխարխիս 40
սըն հատեալ՝ ընկեցին ՚ի ծովն , թողա-
ցուցին զխառնելիս թեւոցն , և ՚ի
բաց առին զառագաստն , և ետուն
հողմոյն յամին կոյս ծովուն : * Եւ նկեալ 41
՚ի տեղի մի երկծով՝ թիւրեցին զնա-
ւըն . և առաջին կողմն նաւին խրեալ՝
անշարժ մնայր , և յետին կողմն քա-

42 կէր ՚ի բռնութենէն : * Եւ զօրակա-
նացն խորհուրդ արարեալ՝ զի զկապ-
եալսն սպանցեն , և մի որ լուղիցէ և
43 փախիցէ : * Եւ հարիւրապետն քանդել
կամեցաւ սպրեցուցանել զսօղոս՝ ար-
գել զնոսա ՚ի խորհրդոյն . հրամայեաց
զի որ կարողն իցեն լուղեւ՝ անկանի-
ցին նախ , և ՚ի ցամաք ելանիցեն .
44 * և զայսն՝ զորս ՚ի տախտակս , և զորս
յայլ ինչ կահ ՚ի նաւէ անտի . և այս-
պէս եղեւ ամենեցուն փրծանել յեր-
կիր :

Գ Լ : Ի Բ :

1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք
թէ մեղիտինէ եր անուն կղզւոյն . բայց
բարբարոսքն շնորհեցին ոչ սակաւ
2 մարդասիրութի մեզ : * Քանզի լուցին
խարոյկ՝ և ընկալան զամենեսին զմեզ
վասն անձրեւին որ ստիպէր՝ և վասն
3 ցրտոյն : * Եւ ՚ի ժողովել սօղոսի խաիւ
ինչ բազում՝ և զնեւ ՚ի վերայ խա-
րուկին , իժ մի ՚ի ջերմութեն ելեալ
4 կալաւ զձեռանէ նր՝ * Եւ իբրեւ տե-
սին բարբարոսքն կախեալ զգազանն ըզ-
ձեռանէ նորա , ստէին ցմիմեանս . ու-

րեմն սարանող է այրս այս՝ որ թէպէտ
 և ապրեցաւ ՚ի ծովէն, իրաւունքն չե-
 տուն կեալ: * Եւ նորա թօթափեալ 5
 դգաղանն ՚ի հուրն, եղեւ նմա չար և
 ոչինչ: * Եւ նորա ակն ունէին նմա 6
 այտնը՝ կամ անկանելոյ և յանկարծա-
 կի մեռանելոյ: իբրեւ շատ ակն կա-
 լեալ և տեսանէին թէ ոչինչ վնասե-
 ղեւ նմա՝ դարձեալ դարձուցեալ ըզ-
 բանսն՝ ասէին թէ ամ ոմն է: * Եւ 7
 շուրջ զտեղեաւն զայնուիկ էին գիւղք
 գլխաւորի կղզւոյն՝ որում անուն էր
 սրպղիտս. որ ան զմեզ յերաշխի զերիս
 աւուրս՝ և սիրով ընկալաւ: * Եւ եղեւ 8
 հօրն սրպղեայ ՚ի ջերմն և յախտ թան-
 չից հիւանդանալ դնել: առ որ մըտ-
 եալ սօղոս՝ և կացեալ յաղօթս՝ եդ
 զձեռն և բժշկեաց զնա: * Եւ իբրեւ 9
 այս եղեւ, այլ հիւանդք՝ որ էին ՚ի կղզ-
 ւոջն՝ գային և բժշկէին. * որք և բա- 10
 զում սատուովք սատուեցին զմեզ. և
 իբրեւ գնացաք, ետուն՝ որ ինչ պետք
 էին:

Եէ * Եւ յետ երից ամսոց ելաք ՚ի նաւ 11
 մի աղէքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ՚ի
 կղզւոջն նշանաւորաւ դիտակուրաց-
 ւոց: * Եւ իջեալ ՚ի սիրակուսա՝ եղաք 12

13 աւուրս երիս: * Ուստի գնացեալ հա-
 սաք ՚ի հռեգիոյն. և յետ աւուր մից
 ՚ի շնչել հարաւոյն, երկօրեայք եկաք
 14 ՚ի պատիողոս: * Ուր և գտաք եղբարս՝
 աղաչեցեալք ՚ի նոցանէ լինել աւուրս
 15 եօթն. և ապա ելաք ՚ի հռովմ: * Եւ
 անտի լուեալ եղբարց զմէնջ՝ ելին ընդ
 առաջ մեր մինչեւ յսրգոստայն ապ-
 փեայ՝ և երիցն կրպակաց. զորս տես-
 եալ սօղոսի՝ գոհացաւ զայ՝ և քաջա-
 16 լերեցաւ: * Եւ իբրեւ մտաք ՚ի հը-
 ուովմ, հրամայեցաւ սօղոսի լինել ա-
 ոանձինն հանդերձ զինուորաւն՝ սահ-
 17 սանաւ իւրով: * Եւ եղեւ յետ երից
 աւուրց՝ կոչել նմա զհրէիցն գլխաւո-
 րըս. և իբրեւ եկին, ասէ ցնոսա. ես՝
 անք եղբարք՝ ոչինչ հակառակ գործել
 ժողովդեանն՝ կամ կրօնիցն հայրե-
 նեաց, կայեալ յեմէ՝ մատնեցայ ՚ի
 18 ձեռս հռովմայեցւոց: * Որք իբրեւ
 դատեցան զիս՝ կամեցան արձակել, վն
 և ոչ մի ինչ վնաս մահու գտանելոյ յիս:
 19 * Ի հակառակել հրէիցն, հարկ եղեւ
 բողբել ՚ի կայսր. իբր ոչ եթէ զադ
 գէն խմէ ունէի ինչ չարախօսել:
 20 * Վասն այսր սատձառանաց աղաչեցի
 զձեզ՝ տեսանել և խօսել. քանզի վն

յուսոյն խորայելի կամ ՚ի շղթայս յայտոսիկ : * Եւ նորա ասեն ցնա . մէք ո՛չ 21
 թուղթս ինչ վնք . քո ընկալայք ՚ի հրէատոտանէ , և ո՛չ եկեալ որ յեղբարց պատմեաց՝ կամ խօսեցաւ ինչ վնք . քո չարութիւնն : * Բայց աղաչեմք ՚ի բէն 22
 լսել թէ զինչ խորհիցիս . զի վասն հերձուածացդ այդորիկ յայտ իսկ է մեզ , զի ամ ուրեք հակառակութիւն կրէ : * Եւ եղեալ նմա օր մի , եկին 23
 ՚ի վանսն առ նա բազումք . որոց պատմէր վկայութք զարքայութիւն անյ . և հաւանեցուցանէր զնոսա վն յիսուսի , յօրինացն մովսէսի և ՚ի մարդարեկից՝ յայգուէ մինչեւ ցերեկայ : * Եւ ու 24
 մանք հաւանէին բանիցն , և կէսքն չը հաւատային : * Եւ անսիաբանք լեալ 25
 միմեանց՝ արձակէին . յասելն սօղոսի բան մի , թէ բարւոր խօսեցաւ հոգին սուրբ ՚ի ձեռն եսայեայ մարդարէի առ հարսն մեր . * և ասէ . երթ 26
 առ ժողովուրդն , և ասասցես . լսելով լուիջիք՝ և մի իմասջիք , և տեսանելով տեսջիք՝ և մի տեսջիք : * Օ՛ի 27
 թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանն այնորիկ , և աղանջօք իւրեանց ծանր լուան . և զաչս իւրեանց կափուցին , զէ

մի երբէք տեսցեն աչօք և աղանջօքն լուիցեն և սրտիւք իմասցին՝ և դարձ 28
 ցին , և բժշկեցից զնոսա : * Եւ արդ՝ յայտնի լիցի ձեզ , զի հեթանոսաց առաքեցաւ փրկութիւն անյ՝ նորին և լուի 29
 ցեն : (* Եւ իբրեւ զայս ասաց՝ արտաքս դնային ՚ի նմանէ հրէայքն . որք ունէին ՚ի մէջ ինքեանց զբազում խըն 30
 դիրս :) * Եւ եղև զերկեամ մի՛ բու 31
 վանդակ իւրով վարձու . * և ընդունէր զամենեսեան որ մտանէին առ նա : 32
 * Վարողէր զարքայութիւն անյ , և ուսուցանէր վասն տեսան յիսուսի քրիստոսի , անխափան՝ ամենայն համար ձակութեամբ :

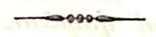

Թ ՈՒՂ Թ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍՆ

ԳՂ Ե

ԱԲ

ՊՕՂՈՍ ծառայ յնի քսի, կոչեցել 1
 առաքեալ, որոչեալ յաւետարանն ւնյ .
 * որ յառաջ խոստացաւ ՚ի ձեռն մար 2
 գարէից իւրոց գրուք սրբուք, * վասն 3
 որդւոյ իւրոց եղելոյ ՚ի զաւակէ դաւ-
 թի ըստ մարմնոց, * սահմանելոյ որդ 4
 ւոյն ւնյ զօրութեամբ ըստ հոգւոյն
 սրբութե . ՚ի յարութե մեռելոց յիբի 5
 տեառն մերոյ . * որով ընկալաք շնորհս
 և առաքելութի ՚ի հնազանդութիւն
 հաւատոց յամ հեթանոսս վն անուան
 նորա . * յորս և դուք էք կոչեցեալ յի 6
 բի : * Ա մենեցուն սրոց էք ՚ի հռովմ,
 սիրելեաց ւնյ՝ կոչեցելոց սրբոց, շնորհք 7

ընդ ձեզ և խաղաղուի յնյ հօրէ մեր 8
 մէ՛ և ՚ի տեառնէ յսէ քսի : * Նախ գու
 հանամ զնյ իմոյ ՚ի ձեռն յնի քսի վասն
 ձեր ամենեցուն . զի հաւատք ձեր 9
 սրտմեալ են ընդ ամ աշխարհ : * Ա ը
 կնյ է ինձ ամ, զոր սրաշտեմն հոգւով
 իմով՝ յաւետարանի որդւոյ նի, * թէ 10
 ոնց զխշատակս ձեր առնեմ յամ ժամ
 յաղութս իմ, աղաչելով՝ զի թերևս
 երբէք յաջողեցի ինձ կամօքն ւնյ գալ 11
 առ ձեզ : * Քանզի անձկացեալ եմ տե-
 սանել զձեզ, զի փոխեցից ՚ի ձեզ ջը-
 նորհս ինչ հոգեւորս՝ առ ՚ի հաստա-
 12 տել զձեզ . * այսինքն է, մխիթարակից
 լինել ձեզ վասն ընդ միմեանց իմոյ և
 13 ձերդ հաւատոց : * Այ կամիմ եթէ
 տգէտք իցէք եղբարք . զի բազուման
 գամ յօժարեցի գալ առ ձեզ, և ար
 գելայ մինչեւ ցայժմ . զի և ՚ի ձեզ գը-
 տից պտուղ ինչ որպէս և յայլ հեթա-
 14 նոսս : * Քանզի յունաց և բարբարո-
 սաց իմաստնոց և անմտից սարսապան
 15 եմ, * այնպէս՝ որչափ իմովսանն յօ-
 ժարութե՛ և ձեզ որ ՚ի հռովմդ էք՝ ա-
 16 լետարանել : * Օ ինչ եթէ ամօթ ինչ
 համարիմ զաւետարանն . քանզի զօրու-
 թիւն ւնյ է ՚ի փրկութիւն ամ հաւա-

տացելոց . նախ հրէի՛ և ապա հեթաւ
նոսի : * Օ ի արդարութի՛ն այ՛ նովաւ 17
յայտնի ՚ի հաւատոց ՚ի հաւատս . ոտդ
և գրեալ է , թէ արդարն ՚ի հաւատոց
կեցցէ :

~ ~ ~
ԱԳ ~ ~ ~
* Քանզի յայտնելոց է բարկութի՛ն 18
այ՛ յերկնից ՚ի վերայ ամ ամբարշտուէ՛
և անիրաւութեան մարդկան . որք ըզ
ճշմարտութի՛ն անիրաւութի՛ք ունին .

* վասն զի գիտութի՛ն այ՛ յայտնի է ՚ի 19
նոսա . քանզի ամ իսկ յայտնեաց նց :

* Օ ի աներեւոյթք նք՛ ՚ի սկզբանէ աչ 20
խարհի , արարածովքս իմացեալ տե-
սանին . այսինքն է՛ մշտնջենաւորութի
և զօրութի և ամուսութիւն նորա զի ոչ
գտանիցեն ամենեկին տալ պատասխա-
նի :

* Օ ի ծանեան զամ՛ , և ոչ իբրեւ 21
զամ՛ փառաւորեցին՝ կամ գոհացան .
այլ նանրացան ՚ի խորհուրդս իւրեանց ,
և խաւարեցան անմտութի՛ք սիրտք նց :

* Օ անձինս առ իմաստունս ունէին՝ 22
յիմարեցան : * Եւ փոխեցին զփառս

աներդին այ՛ ՚ի նմանութի՛ պատկերի
եղծանելի մարդոյ և թռչնոց և չոր-
քոտոնեաց և սողնոց : * Վ ասն որոյ 24
մատնեաց զնոսա ամ ՚ի ցանկուի սրբ-
տից նց ՚ի պղծութի՛ , անարգել ըզ

25 մարմինս իւրեանց յանձինս իւրեանց .
որք փոխանակեցին զճշմարտութի՛ն այ՛
ընդ ստուէ . հնազանդեցան՝ և պաշտե-
ցին զարարածս , և ոչ զարարիչն . որ է

26 օրհնեալ յաւիտեանս , ամէն : * Վ ասն
այնորիկ մատնեաց զնոսա ամ ՚ի կարիս
անարգութի . զի էգբ նց փոխանակե-
ցին զպէտս բնականս ՚ի պէտս անբը-

27 նականս : * Նոյնպէս և արուացն թռ-
ղեալ զբնական պէտս իգուէն , բոր-
բորեցան ցանկութի՛ք իւրեանց ՚ի մի-
մեանս . արուք ընդ արուս զխայտա-
ռակութիւն գործէին , և զգարձ փո-
խարինին՝ որ պարտ էր մոլորութեան
նոցա՝ յանձինս իւրեանց ընդունէին :

28 * Եւ որպէս՝ զի ոչ ընտրեցին զամ՛ ու-
նել ՚ի գիտուէ , մատնեաց զնոսա ամ
՚ի միտս անարգութի՛ գործել զանար-

29 ժանս . * զլ ցեալսն ամ անիրաւութի՛ք ,
պոռնկութի՛ք անզգամութի՛ք ագահութի՛ք
չարութի՛ք , լի նախանձու , սպանութի՛ք
հեռիւ՝ նենգութի՛ք չարաբարութի՛ք ,

30 չոք մոգք * չարախօսք ամատեացք թրշ-
նամանողք ամբարտաւանք ամբարհա-

31 ւաճք , գտիչք չարեաց , զճնողս անար-

32 գորոյնք աննուէրք անողորմք : * Ոյք

հասեալ էին յայ իրաւանցն վերայ, ե-
թէ ոչք զայսպիսիսն գործեն՝ արժանի
են մահու, և ոչ միայն որ զայն առ-
նեն, այլ և որ կամակիցն լինին գոր-
ծելեացն:

ԳՂ. Բ.

Վասն որոյ առանց պատասխանի 1
տալոյ ես ո՛վ մարդ՝ որ դատիադ: զի
որով դատիս զընկերն, զանձն քո դա-
տապարտես, զի դու զնոյն գործես՝
որով դատիսն:

Ե՛ր * Քանզի գիտեմք, եթէ այ դատաւ 2
տանն ճշմարտութիւն է ՚ի վերայ այ-
նոցիկ՝ որ զայնպիսիսն գործեն: * Իսկ 3
արդ՝ խորհիցիս զայս ո՛վ մարդ, որ դա-
տիս զայնոսիկ՝ որ զայնպիսիսն գործեն՝
և դու զնոյն գործես. եթէ դու ապ- 4
րելոց իցես ՚ի դատատանաց անտի
այ: * Եթէ զմեծութեամբ քաղցրու- 4
թեան նորա, և զներելովն և զերկայն-
մտութեամբն արհամարիցես. չգիտի- 5
ցես՝ զի քաղցրութիւնն այ դբեզ յա-
պաշխարութիւն անէ: * Եւ ըստ իրա- 5
տութեան քում, և ըստ անդեղջ սրտի 6
դանձես անձին քում բարկութիւն՝ 6

յաւուր բարկութեան և յայտնութիւն
6 արդար դատաւորութեանն այ: * Ար-
հատուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գոր-
7 ծըս իւրեանց. * որ համբերութեամբ
են ՚ի գործս բարութեան՝ զփառս և
զպատիւ և զանեղձութիւն խնդրեն,
8 զկեանսն յաւիտենից: * Իսկ որ ՚ի հա-
կառակութենէ անտի են և ապրս-
տամբք ՚ի ճշմարտութենէ՝ և զհետ
երթեալ զանիրաւութեան, բարկու-
9 թիւն և սրտմտութի, * նեղութիւն
և անձկութիւն ՚ի վերայ ամ մարդոյ՝
որ գործէ զչար, նախ հրէի՝ և ապա
10 հեթանոսի: * Փառք պատիւ և խա-
ղաղութիւն ամի՝ որ գործէ զբարի.
11 նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի: * Օ՛ր
ոչ է ակնառութիւն առաջի այ:
12 * Արք միանգամ արտաքոյ օրինացն
մեղան, արտաքոյ օրինացն և կորնչին. և
որք ընդ օրինօքն մեղան, օրինօքն և
13 դատեսցին: * Օ՛ր ոչ եթէ որ լսելիք
օրինացն են՝ արդարացեալ են առաջի
այ, այլ առնելիք օրինացն արդարաւ
14 ցին: * Եւ յորժամ հեթանոսք՝ որ
զօրէնս ոչ ունին, բնութիւն զօրինացն
գործիցեն, նորա որ զօրէնսն ոչ ունին՝
15 անձանց իւրեանց իսկ են օրէնք. * որք

Ե՛ւ

ցուցանեն զգործս օրինացն գրեալ ՚ի սիրտս իւրեանց՝ վկայու թիւ մտաց իւրեանց, և յանդիմանել զմիմեանս ՚ի խորհրդոց իւրեանց, կամ թէ պատասխանի իսկ տալ, * յաւուրն՝ յուրում գատիցի ամ զգաղանիս մարդկան՝ ըստ աւետարանիս իմոց, ՚ի ձեռն յիտուսի քրիստոսի : * Ապա եթէ դու 17 հրէայ անուանեալ ես, և յեցեալ ես յօրէնան՝ և պարծիս յամ, * և գիտես 18 զկամն նր՝ և ընտրես զլաւն, և խըրատեալ ես յօրինացն. * վտահ ես 19 յանձն քո առաջնորդ լինել կուրաց՝ լոյս խաւարեւոց * խրատիչ անդգամաց՝ 20 վարդապետ տղայոց. ունել զկերպարանս գիտութե և ճշմարտութե օրինացն : * իսկ արդ՝ որ ուսուցանես 21 զընկերն, զանձն քո ոչ ուսուցանես. որ քարոզես չգողանալ՝ գողանաս. * որ 22 ասես չչնալ՝ շնաս. որ գարշիս ՚ի մեհենաց՝ զսեղանս կողոսրտես. * որ օ 23 բինօքն պարծիս՝ յանցանել ըստ օրէնսրն զամ զանարգես : * Օ ի անուն ամ 24 վասն ձեր հայտոյի ՚ի մեջ հեթանոսաց՝ որպէս և գրեալ է :

156 * Թլխատու թի օգնէ՝ եթէ զօրէնան 25 պահիցես. ապա եթէ յանցաւոր օրի-

նացն իցես, թլխատու ի քո անթլխատու թիւն եղեւ : * իսկ եթէ անթլխատու ին զիրաւունս օրինացն պահիցէ. ոչ ապաքէն անթլխատու ի նր 27 ՚ի թլխատու ի համարեացի. * և դատիցի որ ՚ի բնէ անթլխատու ի է՝ զօրէնան կատարելով՝ զքեզ, որ գրովն և թլխատու թիւն յանցաւոր օրինացն իցես : * Օ ի ոչ եթէ որ յայտնի հրէայն է, և ոչ որ յայտնի մարմնով թլխատու ի. * այլ որ ՚ի ծածուկ հրէայն է, և թլխատու թիւն սրաի հոգւով և ոչ գրով. որոց գովութիւնն ոչ ՚ի մարդկանէ է, այլ յատուծոյ :

Գ Ի . Գ .

- 1 իսկ արդ՝ զինչ աւելի է հրէին, կամ զինչ օգուտ ՚ի թլխատութե ան
- 2 աի : * Իաղում ինչ ամ իրօք, նախ այն իսկ զի հաւատարիմ եղեն պատգամքն
- 3 ամ : * իսկ արդ՝ եթէ չէր հաւատալցեալ ոմանց՝ մի թէ անհաւատու թիւն նոցա զամ հաւատան խափանէր. քաւ
- 4 լիցի : * Արդ՝ եղիցի ամ ճշմարիտ՝ և ամ մարդ սուտ. որպէս և գրեալ է. որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո, և

յաղթեացես 'ի դատել քեզ : * Իսկ 5
 արդ՝ եթէ ապիրատուին մեր զայ ար-
 դարուին յանդիման կացուցանէ՝ զինչ
 ասեմք . միթէ անիրաւ ինչ է ամ՝ որ
 ածէ զբարկուի , * ըստ մարդկուէ ա 6
 սեմ . քան լիցի : ապա թէ ոչ զխորդ
 դատի ամ զաշխարհ : * Օ ի եթէ ճըշ 7
 մարտութին այ յիմում ստուծէն ա
 ռաւելաւ 'ի փառս նորա , զի՞ ևս ես
 իբրեւ զմեղաւոր դատիմ : * Եւ կամ 8
 թէ՛ որպէս հայհայիմքն , և ող ասեն
 զմէնջ սմանք ասել , թէ արասցուք ըզ
 չար՝ զի եկեացէ բարի . որոց դատաւ
 տանքն յիրաւի են : * Եւ արդ՝ իւ իւ 9
 լիք առաւել իցեմք . ապաքէն և ոչ
 իւիք . քանզի յառաջագոյն իսկ մեղա
 դիր եղեաք հրէից և հեթանոսաց՝ ա
 մենեցուն ընդ մեղօք լինելոյ : * Որպէս 10
 և գրեալ է . թէ ոչնք է արդար՝ և ոչ
 մի . * և ոչ գոյ՝ որ իմանայ , և ոչնք է՝ 11
 որ խնդրէ զամօ : * Ամենքեան խոտո 12
 ըեցան , 'ի միասին անախտանացան :
 ոչ նք է որ առնէ զբաղըրութիւն և
 ոչ նք է մինչեւ 'ի մի : * Գերեզման բաց 13
 է կոկորդ նոցա , լեզուօք իւրեանց
 նենգաւորք եղեն : թոյնք իժից 'ի ներ-
 քոյ շրթանց նոցա : * Որոց բերանք ա 14

15 նիծիւք և դառնուծք լի են : * Երազ
 16 են ոտք նոցա հեղուլ զարիւն : * Իե-
 կումն և թշուառութիւն 'ի ճանաւ
 17 սարհս նոցա . * և զճանապարհն խա
 18 զաղութեան ոչ ճանեան : * Ոչ է եր-
 կիւղ այ առաջի աչաց նոցա :
 19 * Իայց գիտեմք՝ որ ինչ միանգամ օ ԲԴ
 ըէնքն ասեն՝ այնոցիկ որ ընդ օրինօքն
 են ասեն . զի ամենայն բերան խցցի ,
 և դատապարտ լիցի ամ աշխարհ այ :
 20 * Օ ի 'ի գործոց օրինաց ոչ արդարաս
 ցի ամ մարմին առաջի նորա . քանզի
 21 օրինօքն է գիտութի մեղաց : * Իայց
 արդ՝ առանց օրինացն իսկ արդարուին
 այ յայանեալ է՝ վկայեալ յօրինաց ան
 22 տի՝ և 'ի մարգարէից : * Բանզի արդա
 բութիւնն այ 'ի հաւատոց անտի յնի
 քնի յամ հաւատացեալս : և ոչինչ
 23 է խտիր : * Բանզի ամենեքեան մեղան ,
 և նուաղեալ են 'ի փառաց անտի այ :
 24 * Եւ արդարանան ձրի նորին շնորհօք
 25 'ի ձեռն փրկութեան որ 'ի քն յն . * զոր
 յառաջն եղ ամ 'ի բաւութի 'ի ձեռն
 հաւատոց արեամբն նորա , 'ի հանդէս
 արդարութեան նորա վասն թողութե
 26 յառաջագոյն մեղացն գործելոց , * 'ի
 ներեին այ՝ 'ի հանդէս արդարութեան

նորա ՚ի ժամանակի յայսմիկ . զի եղևցի նա արդար , և արդարացուսցէ զայն՝ որ ՚ի հաւատոցն յսի : * Իսկ արդ՝ ընդ են 27 սրբանքն . արգելան : յորոց օրինաց , ՚ի գործոց անտի . ոչ , այլ ՚ի հաւատոցն օրինաց : * Քանզի համարիմք հաւա 28 տովք արդարանալ մարդոյ՝ առանց գործոց օրինաց : * Եթէ հրէից միայն իցէ 29 անձ՝ և հեթանոսաց ոչ . այս՝ և հեթաւնոսաց : * Օ՛ր եթէ մի է անձ՝ որ ար 30 դարացուցանէ զթլիատուծիւն ՚ի հաւատոց , ապա և զանթլիատուծիւնն նովին հաւատովք : * Արդ՝ զօրէնսն ինչ 31 խտիանեմք հաւատովքս , քան լիցի . այլ զօրէնսն հաստատեմք :

ԳԼ : Գ .

Իսկ արդ՝ զինչ ասիցեմք զգտանելն 1
 աբրահամու նահապետին մերոց ըստ մարմնոց : * Օ՛ր եթէ աբրահամու գոր 2
 ծովք էր արդարացեալ՝ ունել ունէր պարծանս՝ այլ ոչ առ անձ : * Իսկ զինչ 3
 ասիցէ գիր . հաւատաց աբրահամ յանձն և համարեցաւ նմա յարդարուծիւն : * Իաց այնմ որ գործիցեն , ոչ համա 4
 ըին վարձքն ըստ շնորհաց՝ այլ ըստ

5 պարտեաց : * Իսկ այնմ որ ոչն գործիցէ՝ բայց հաւատացէ յայն՝ որ արդարացուցանէ զամբարիշտան , համարին 6 հաւատք նորա յարդարուծիւն : * Որպէս և դաւիթ ասէ զերանուծի մարդոյ՝ որում անձ համարի արդարուծիւն 7 առանց գործոց : * Երանի որոց թողան անօրէնուիք , և որոց ծածկեցան մեղք 8 իւրեանց : * Երանեալ է այր՝ որում ոչ համարեցի տէր զմեզս նորա : * Արդ՝ երանուիս այս ՚ի վր թլիատուծեան է , եթէ ՚ի վերայ անթլիատուծեան . քանզի ասեմք՝ եթէ համարեցան աբրահամու հաւատքն յարդարուծիւն : 10 * Արդ զիսորդ համարեցան . մինչդեռ ՚ի թլիատուծեան էր՝ եթէ յանթլիատուծեան : ոչ ՚ի թլիատուծեանն , այլ 11 յանթլիատուծեան : * Եւ նշանակ առ զթլիատուծիւնն , ինիք արդարուծե հաւատոցն՝ որ յանթլիատուծեան 12 տի . * զի եղևցի նա հայր ամենայն հաւատացելոց , որ յանթլիատուծեանտի իցեն , առ ՚ի համարելոց և նուցա արդարուծիւն . և հայր թլիատուծեան՝ որոց ոչ ՚ի թլիատուծեանտի և եթ , այլ և որոց երթացեն ընդ հետս անթլիատուծեան հա

Լատոց հօր մերոց աբրահամու :
 ԳԴ * Օ ի ո՛չ եթէ օրինօքն են աւետիքն 15
 աբրահամու՝ և զաւակի նր՝ ժառանգ
 լինեւ շարհի, այլ ՚ի հաւատացն ար
 դարութէ : * Օ ի եթէ որք յօրինացն 14
 են, ժառանգք իցեն . ասլա ընդունայն
 են հաւատքն՝ և դատարկ աւետիքն :
 * Քանզի օրէնքն զբարկութի գործեն . 15
 բայց ուր ո՛չ են օրէնք՝ և ո՛չ յանցանք
 ինչ : * Վասն այնորիկ ՚ի հաւատոց ան 16
 տի, զի ըստ շնորհացն իցէ . առ ՚ի լի
 ներոց հաստատուն աւետեացն ամե
 նայն զաւակին . ո՛չ այնմ միայն՝ որ յօ
 րինաց անտի, այլ և այնմ որ ՚ի հաւա
 տոցն աբրահամու, որ է հայր մեր ա
 մենեցուն . * որպէս և գրեալ է, թէ 17
 հայր աղգաց բազմաց արարից զբեզ
 առաջի աստուծոյ . որում՝ հաւատաց
 եթէ կենդանի առնէ զմեռեալս, և
 կոչէ զգոյն իբրեւ զգոյ : * Որ յանոյսն 18
 յուսով հաւատաց լինել նմա հայր աղ
 գոց բազմաց . ուղ և ասացան, թէ այն
 պէս եղևի զաւակ քո : * Եւ նա ո՛չ 19
 երկմտեաց ՚ի հաւատոցն . թէ պէտ և
 հայեցաւ ՚ի մարմին իւր այնուհետեւ
 իբրեւ ՚ի մեռեալ . քանզի զհարկւրաւ
 մենիւք ուրեմն էր . և ՚ի մեռելութի

20 յարգանդին սառայի : * Իայց յաւե
 տեացն նյ ո՛չ երկմտեաց անհաւատու
 թեամբ . այլ զօրացաւ հաւատովք ,
 21 ետ փառս նյ . * և հաստատեցաւ ՚ի
 միտս իւր , եթէ որ խոստացան՝ կա
 22 ըողէ առնել : * Վասն որոց համարե
 23 ցաւ նմա յարգարութի : * Մրդ՝ զի
 գրեցան , ո՛չ եթէ վասն նորա միայն՝
 24 եթէ համարեցաւ նմա . * այլ և վասն
 մեր՝ որոց համարելոց է . որք հաւա
 տամք յայն՝ որ յարոյցն զյն զտէր մեր
 25 ՚ի մեռելոց . * որ մատնեցաւ վե՛յան
 ցանաց մերոց . և յարեաւ վասն զմեզ
 արդարացուցանելոյ :

Վ. 2

ԳՂ . Ե .

1 Մյսուհետեւ արդարացեալք ՚ի
 հաւատոց անտի, խաղաղութի կալուք
 առ նա ՚ի ձեռն տեառն մերոց յնի
 2 քնի . * որով և զընծայութի ընկալաք
 հաւատովք ՚ի շնորհս յայտոսիկ՝ յու
 3 ըում կամք, և պարծիմք յուսով փա
 4 ռացն նյ : * Եւ ո՛չ այսչափ միայն, այլ
 և պարծիմք ևս ՚ի նեղութիւնս մեր .
 քանզի գիտեմք, եթէ նեղութիւք զհամ
 4 բերութի գործեն, * համբերուի ըզ

հանդէս , հանդէս դոյս . * յոյս՝ ոչ
 երբէք ամաչեցուցանէ . զի սէրն ւն
 սփռեալ է ՚ի սիրտս մեր , ՚ի ձեռն հոգ-
 ւոյն սիջ՝ որ տուաւ մեզ : * Օ ՚ի մինչ-
 դեռ տկարքն էաք՝ քրիստոս վասն մեր
 ՚ի ժամանակի ՚ի վերայ ամբարշտաց
 մեռաւ : * Օ ՚ի վասն սրգարոյ հաղիւ-
 որ մեռանիցի . այլ վն բարւոյ թերևս
 համարձակիցի որ մեռանել : * Յայտ
 նեաց ամ զսէրն իւր ՚ի մեզ . զի մինչ
 դեռ մեղաւորքն էաք , * քն վն մեր
 մեռաւ . որչափ ևս առաւել յարդա-
 րանալս մերում այժմիկ արեամբն նր՝
 ապրեսցուք նովաւ ՚ի բարկութն ան-
 տի : * Օ ՚ի եթէ մինչ թշնամիքն էաք՝
 հաշտեցաք ընդ ւն մահուամբ որդւոյ
 նր . որչափ ևս առաւել ՚ի հաշտելս
 մերում՝ ապրեսցուք կենօքն նր : * Եւ
 ոչ այսչափ միայն , այլ և պարծիմք ևս
 յամ ՚ի ձեռն տեառն մերոյ յիսուսի
 քրիստոսի . որով և զհաշտութիւնն
 իսկ ընկալաք :

9.2
 * Օ ՚ի որպէս ՚ի միօջէ մարդոյ մեղք
 յաշխարհ մտին և ՚ի մեղաց անտի մահ .
 և այնպէս յամ մարդիկ տարածեցաւ
 մահ՝ որով ամենեքին մեղան : * Քան
 զի մինչեւ յօրէնսն մեղք էին յաշխար-

հի . բայց մեղք ոչ համարին , ուր օ-
 14 թէնք ոչ իցեն : * Եւ թագաւորեաց
 մահ յաղամայ մինչեւ ցմովսէս և ՚ի
 վերայ չյանցուցեցն , ըստ նմանուե
 յանցուածոյն աղամայ . որ է օրինակ
 15 հանդերձեցն : * Եւ ոչ որպէս յան-
 ցանքն՝ նոյնպէս և շնորհքն . զի եթէ
 միոյն յանցանօք բազումք մեռան , որ-
 չափ ևս առաւել շնորհքն ւն և պար-
 դեւքն՝ շնորհօք միոյն մարդոյ յիսուսի
 քրիստոսի ՚ի բազումս առաւելաւ :
 16 * Եւ ոչ որպէս ՚ի միօջէ յանցուցեցն
 պարգեւքս . զի դատաստանն ՚ի միօջէ
 յանցուածոյ անտի ՚ի դատապարտու-
 թիւն . այլ շնորհքն ՚ի բազմաց յան-
 17 ցուածոյն յարդարութի : * Օ ՚ի եթէ
 ՚ի միոյն յանցանաց մահ թագաւորեսց
 միովն , որչափ ևս առաւել որք զառ-
 ւելութիւն շնորհաց և զպարգեւաց
 արդարութն առնուցուն , կենօք թա-
 գաւորեսցեն ՚ի ձեռն միոյն յիսուսի
 18 քրիստոսի : * Եւ ուրեմն՝ ուն միոյն
 յանցանօք յամ մարդիկ դատապար-
 տութի , նայնպէս և միոյն արդարութն
 յամ մարդիկ արդարութիւն կենաց :
 19 * Օ ՚ի որպէս անհնազանդութք միոյն
 մարդոյ՝ մեղաւորք բազումք եղեն .

նոյնպէս և հնազանդուի միոյն , ար-
 դարք բազու մք եղիցին : * Յայց օրէնքն 20
 'ի ներքս անկան , զի յանցանքն բազ-
 մասցին . զի ուր առաւել եղէն մեղ-
 քն , առաւել ևս յաւելան շնորհքն :
 * Օ ի որպէս թագաւորեցին մեղքն 21
 'ի մահու անդ , նոյնպէս և շնորհքն
 թագաւորեացին արդարուի 'ի կեան-
 սըն յաւիտենից 'ի ձեռն յիսուսի քը-
 Վ. 2 ըիստոսի տեառն մերոյ :

ԳՂ : Օ :

Իսկ արդ՝ զինչ ասիցեմք , յաճա- 1
 խեսցոմք 'ի մեղսն՝ զի շնորհքն բազ- 2
 մասցին : * Քաւ լիցի : որք մեռաք մեղա- 2
 ցն , զիա՞րդ տակաւին 'ի նմին կեց- 3
 ցեմք : * Լ թէ ոչ գիտէք՝ զի որ միան- 3
 գամ մկրտեցաք 'ի քրիստոս յիսուս՝ 'ի 4
 մահ անդր նորա մկրտեցաք : * Թաղե- 4
 ցաք ընդ նմին մկրտուքն 'ի մահ . զի 5
 որպէս յարեաւ քրիստոս 'ի մեռելոց 6
 փառօք հօր , նոյնպէս և մեք 'ի նորո-
 գումն կենաց շրջեսցուք : * Օ ի եթէ 5
 տնկակից եղեաք նմանութեան մահու
 նորա . այլ և յարու թէ նորա լինիցիմք : 6
 * Օ այս գիտասցիք՝ զի հին մարդն մեր՝

խաչակից եղել նորա , զի խաւիանես-
 ցի մարմին մեղացն , մի ևս ծառայել
 7 մեզ մեղացն : * Օ ի որ մեռանին՝ ար-
 8 դարացեալ է 'ի մեղաց անտի : * Իսկ
 եթէ մեռաք ընդ քնի , հաւատամք՝ թէ
 9 և կեցցուք ընդ նմա : * Քիտեմք՝ եթէ
 քս յարուցեալ է 'ի մեռելոց . այսու-
 հետեւ ոչ մեռանի , և մահ նմա ոչ
 10 ևս տիրէ : * Օ ի որ մեռաւն՝ մեղա-
 ցն մեռաւ միանգամ , և որ կենդա-
 11 նին է՝ կենդանի է այ : * Եյնպէս և
 դուք համարեսցիք զանձինս մեռեալս
 մեղացն , և կենդանիս աստուծոյ 'ի քը-
 ըիստոս յիսուս 'ի տէր մեր :
 12 * Սի այսուհետեւ թագաւորեցեն Գ 4
 մեղք 'ի մահկանացու մարմինս ձեր հը-
 13 նազանդել ցանկութեց նորա : * Լ
 մի պատրաստեք զանդամս ձեր զէն ա-
 նիրաւութե մեղացն . այլ պատրաս-
 տեցէք զանձինս ձեր այ՝ որպէս 'ի մե-
 14 ուելոց 'ի կենդանիս . և զանդամս ձեր
 զէն արդարութեն այ : * Օ ի մեղք
 ձեզ ոչ տիրեսցեն . քանզի ոչ էք ընդ
 15 օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք : * Իսկ արդ՝
 զիա՞րդ , մեղիցոմք՝ զի չեմք ընդ օրի-
 16 նօք այլ ընդ շնորհօք . քաւ լիցի : * Ոչ
 գիտէք՝ թէ որում պատրաստեք զան-

ձինս ձեր ծառայս 'ի հնազանդութի ,
 ծառայէք , որում հնազանդիքն , եթէ
 մեզաց՝ 'ի մահ , և եթէ 'ի հնազան-
 դութիւնն արդարութեան՝ 'ի կեանս :
 * Այլ շնորհք այ . զի էիք ծառայք մե- 17
 զաց՝ հնազանդեցայք 'ի սրտէ՝ որում
 աւանդեցայք յառակ վարդապետուէ :
 * Արդ՝ ազատեցեալք 'ի մեզաց՝ ծառա- 18
 յեցէք արդարութեան : * Արդևիօ- 19
 բէն ասեմ վասն տկարութե՝ մարմնոյ
 ձերոյ . զի որպէս պատրաստեցիք զան-
 դամս ձեր ծառայս պղծութե և անօ-
 բէնուէ յանօրէնուի . նոյնպէս և այ-
 ժլմ պատրաստեցէք զանդամս ձեր ծա-
 ռայս արդարուէ 'ի սրբութի : * Օ՛ի 20
 մինչ ծառայքն էիք մեզաց՝ ազատա-
 ցեալ էիք յարդարութէն : * Իսկ արդ՝ 21
 զինչ պտուղ ունէիք յայնժամ , որովք
 այժմդ զամօթի հարեալ էք . զի վախ-
 ճան նոցա մահ է : * Իայց արդ ազա- 22
 տացեալք 'ի մեզացն՝ և ծառայեալք
 աստուծոյ՝ ունիք զպտուղ ձեր 'ի սրբ-
 ութի , և վախճան նորա կեանք յա-
 ւիտենից : * Օ՛ի թոշակն մեզաց մահ 32
 է . այլ շնորհքն այ կեանք յաւիտենից
 'ի բրիստոս յիսուս 'ի տէր մեր :

ԳԼ Ի .

1 Եթէ ոչ գիտէք եղբարք , զի ընդ ԴԳ
 գիտունս օրինաց խօսիմ . զի օրէնք տի-
 րեն մարդոյ՝ որչափ ժամանակս կեն-
 2 դանի իցէ : * Քանզի կին առնակին
 'ի կենդանի այր իւր կապեալ կայ օ-
 բինօք . իսկ եթէ մեռցի այրն , արձա-
 3 կեալ է յօրինաց առն : * Այս ուրեմն
 մինչ կենդանի է այրն , շուն կոչի՝ ե-
 թէ լինիցի առն այլում : և եթէ մեռ-
 ցի այրն՝ ազատ է յօրինացն , չհամա-
 րեալ շուն՝ եթէ լինիցի առն այլում :
 4 * Այսուհետեւ և դուք եղբարք՝ մե-
 ռայք օրինացն մարմնովն քնի , լինել
 այլում որ 'ի մեռելոցն յարուցեալ է ,
 5 զի պտղաբեր լիցուք այ : * Քանզի
 մինչ էաքն մարմնով , կարիք մեզաց՝ որ
 օրինօքն էին՝ զօրանային յանդամս մեր ,
 առ 'ի պտղաբեր առնելոյ զմեզ մահու :
 6 * Իայց այժմ դատարկացաք յօրինաց
 անտի . քանզի մեռաք այնմիկ՝ որով
 ըմբռնեալն էաք , առ 'ի ծառայել մեզ
 նորողութք հոգւոյն՝ և ոչ հնութք
 7 գրոյն : * Իսկ արդ զինչ ասեմք . օրէնքն
 մեզք իցեն . քսւ լիցի : այլ զմեզս ոչ

գիտէի, եթէ ոչ օրինօք . և զցանկու
 թիւնն ոչ ճանաչէի, եթէ ոչ օրինացն
 էր ասացեալ մի ցանկանայցես : * Պատ 8
 ճառս առին մեղքն պատուիրանաւն,
 և գործեցին յիս զամ ցանկութիւնն .
 զի առանց օրինացն մեղքն մեռեալ է
 ին : * Եւ ես առանց օրինացն երբեմն 9
 էի կենդանի . այլ իբրեւ եհաս յիս
 պատուիրանն, մեղքն կենդանացան .
 * և ես մեռայ . և գտաւ ինձ պատ 10
 ուիրանն՝ որ ՚ի կեանսն էր, նոյն ՚ի
 մահ : * Օ ՚ի մեղացն պատճառս ա 11
 ռեալ պատուիրանաւն՝ խաբեցին զիս,
 և նովին սպանին :

ԴԶ * Եւ յառհետեւ օրէնք սուրբ են՝ 12
 և պատուիրանն սուրբ և արդար և
 բարերար : * Իսկ արդ՝ ինձ բարին մահ 13
 եղեւ . քաւ լիցի . այլ մեղքն . զի ե
 բեւեացին մեղքն բարեաւն գործել
 ինձ զմահ, զի եղիցին ըստ առաւե
 լութեան մեղքն մեղաւոր ՚ի ձեռն
 պատուիրանին : * Վիտեմք՝ զի օրէնքն 14
 հոգեւոր են . այլ ես մարմնաւոր եմ,
 ընդ մեղօք վաճառեալ : * Օ ՚ի զոր 15
 գործեմն ոչ գիտեմ, ոչ եթէ զոր կա
 միմն՝ զայն առնեմ, այլ զոր ատեամն
 զայն գործեմ : * Եւս թէ զոր ոչն կա 16

միմ՝ զայն առնեմ, վկայեմ օրինացն՝
 17 եթէ բարւօք են : * Եւս արդ՝ ոչ ե
 թէ ես գործեմ զայն, այլ բնակեալ
 18 յիս մեղքն : * Վիտեմ զի ոչ բնա
 կեալ է յիս, այսինքն ՚ի մարմնի ի
 մում, բարի ինչ . զի կամքն առաջի
 19 կան ինձ . և առնել զբարին ոչ : * Օ ՚ի
 ոչ եթէ՝ զոր կամիմ զբարին՝ առնեմ,
 այլ զոր ոչն կամիմ զչարն, զայն գոր
 20 ծեմ : * Եւս եթէ զոր ոչն կամիմ
 զայն առնեմ, ոչ ևս ես առնեմ զայն՝
 21 այլ բնակեալ յիս մեղքն : * Եւս արդ՝
 գտանեմ զօրէնս այնորիկ՝ որ կամիցին
 առնել յիս զբարին . և ինձ չարն ա
 22 ռաջի կայ : * Հաճեալ եմ ընդ օրէնսն
 23 այ ըստ ներքին մարդոյն . * բայց տե
 սանեմ այլ օրէնս յանդամս իմ, զի
 նեալ հակառակ օրինաց մտաց իմոց .
 և գերեալ զիս օրինօքն մեղաց՝ որ են
 24 յանդամս իմ : * Եւս մի տառապեալ
 եմ ես՝ ո՞վ ապրեցուցէ զիս ՚ի մար
 25 մոյ աստի մահու : * Եւս շնորհքն այ
 ՚ի ձեռն յսի քսի տեառն մերոյ :
 Եւս ուրեմն՝ ես ինքնին մտօք ե
 իմովք ծառայեմ օրինացն աստուծոյ,
 և մարմնով օրինացն մեղաց :

ԳԼ: Բ:

1 Թէ այդպէս իցէ՝ ոչինչ դատաւ
 պարտութիւն է այնոցիկ՝ որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Օ ՚ի օրէնք հոգւոյն կե-
 2 նաց ՚ի քրիստոս յիսուս ազատեցին զիս
 յօրինաց մեղացն և մահու : * Օ ՚ի որ
 3 անհնարին էր օրինացն՝ որով տկարա-
 նայր մարմնով . անձ զորդին իւր առա-
 4 քեաց ՚ի նմանութիւն մարմնոց մեղաց՝
 և վասն մեղաց , և դատապարտեաց
 զմեզս ՚ի մարմնի անդ . * զի արդարու
 5 թիւն օրինացն կատարեսցի ՚ի մեզ ,
 որք ոչ ըստ մարմնոց գնայցեմք՝ այլ
 6 ըստ հոգւոյն : * Օ ՚ի որք ըստ մարմ-
 նոյն են՝ զմարմնոյն խորհին , և որք ըստ
 7 հոգւոյն՝ զհոգւոյն : * Օ ՚ի խորհուրդ
 մարմնոց մահ է , և խորհուրդ հոգւոյն
 կեանք և խաղաղութիւն : * Քանզի
 8 խորհուրդ մարմնոց թշնամութիւն է
 յանձ՝ զի օրինացն այլ ոչ հնազանդի .
 9 նաև կարէ իսկ ոչ : * Օ ՚ի որ մարմնովն
 են , այլ հաճոց լինել ոչ կարեն : * Բայց
 10 դուք ոչ էք մարմնով՝ այլ հոգւով , ե-
 թէ իցէ հոգին այլ ՚ի ձեզ բնակեալ .
 ապա եթէ որ զհոգի . քրիստոսի ոչ ու-

11 նի , սա չէ նորա : * Իսկ եթէ քրիստոս
 ՚ի ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ է վն
 մեղաց , և հոգին կենդանի է վն ար-
 12 դարութե : * Եթէ հոգի այնորիկ՝ որ
 յարոց զյս ՚ի մեռելոց , բնակեալ է
 ՚ի ձեզ . ապա և որ յարոց զյս քս ՚ի
 մեռելոց՝ կենդանացուցէ զմահկա-
 նացու մարմինս ձեր բնակեալ հոգ-
 13 ւովն իւրով ՚ի ձեզ :
 14 * Եթէ յառհաստե եղբարք՝ պարտապան
 եմք ոչ մարմնով՝ ըստ մարմնոց կեալ :
 15 * Օ ՚ի եթէ ըստ մարմնոց կեցեք՝ մե-
 ռանելոց էք . իսկ եթէ հոգւով զգոր-
 16 ծըս մարմնոց սպանանիցեք՝ կեցջիք :
 17 * Օ ՚ի որ հոգւովն այլ վարին , նոքա են
 18 որդիք այլ : * Օ ՚ի ոչ առիք զհոգին
 ծառայութեան միւսանգամ յերկիւղ ,
 այլ առիք զհոգին որդեգրութեան ,
 19 որով աղաչեմք արքայ , հայր : * Եւրն ին-
 քն հոգին վկայէ հոգւոյս մերում ,
 20 եթէ եմք որդիք այլ : * Եւ եթէ որդիք ,
 ապա և ժառանգք . ժառանգք այլ՝ և
 ժառանգակիցք . քրիստոսի . եթէ չար-
 21 չարանացն կցորդք լինիմք , և փառա-
 22 ցն հաղորդ լինելոց եմք : * Ինձ այս
 պէս թուի՝ եթէ ոչ են արժանի չար-
 չարանք ժամանակիս հանդերձելոց

փառացն՝ որ յայտնեւոց են ՚ի մեզ :
 * Օ ի ակնկալու թի՛ արարածոց՝ յոյս 19
 նու թեան որդւոյն նոյ սպասէ : * Օ ի 20
 ընդունայնու թեան արարածք հնա-
 զանդեցան , ոչ իւրեանց կամաւ՝ այլ
 վասն այնորիկ՝ որ հնազանդեցոյցն յու-
 սով . * զի և ինքեանք իսկ արարածքն 21
 ազատեսցին ՚ի ծառայութի՛ սպակա-
 նու թեան՝ յազատութի՛ փառաց որդ-
 ւոյն նոյ : * Քանզի գիտեմք , եթէ՛ նմ 22
 արարածք հեծեն և երկնեն մինչեւ
 ցայժմ : * Եւ ոչ այսչափ միայն . այլև 23
 մեք իսկ՝ որ զպտուղ հոգւոյն ունիմք
 անձամբ յանձինս մեր հեծեմք՝ որդէգ-
 րութեան ակնկալեալ փրկուե մարմ-
 նոյ մերոյ : * Օ ի յուսով սպրեցաք . 24
 այլ յոյս տեսանելի՛ չէ՛ յոյս . զի զոր
 տեսանէ որ՝ զի և ս յուսայ : * Ապա թէ 25
 զոր ոչն տեսանեմք՝ յուսամք , համբե-
 րութիք ակն ունիմք : * Այնպէս և հո- 26
 գին ՚ի թիկունս հասանէ տկարութե՛
 մերում . զի զոր կամքն յաղթս՝ որոյ
 արժան իցէ՛ ոչ գիտեմք . այլ ինքնին
 հոգին բարեխօս լինի ՚ի հեծութիւնս
 անմուռնչս : * Իայց որ քննէն զսիրտս՝ 27
 գիտէ զինչ խորհուրդ է հոգւոյն . զի
 ըստ աստուծոյ բարեխօսէ վասն սբց :

28 * Իայց գիտեմք՝ եթէ՛ որոց սիրեանն զած՝
 յնմի գործակից լինի ՚ի բարիս՝ որք
 29 հրաւիրանաւն կոչեցան : * Օ ի զորս
 յառաջն ճանաչէր՝ յառաջագոյն և
 հրաւիրեաց կերպարանակից լինել
 պատկերի որդւոյն իւրոյ . զի եղիցի
 նա անդրանիկ ՚ի մէջ եղբարց բազմաց :
 30 * Եւ զորս յառաջագոյնն հրաւիրեաց՝
 զնոսին և կոչեաց . և զորս կոչեացն ,
 զնոսին և արդարացոյց . և զորս ար-
 դարացոյցն , զնոսին և փառաւորս ա-
 31 րար : * Իսկ արդ զինչ ասեմք առ այս .
 եթէ՛ նմ ՚ի մեր կոյս է , ո՛վ իցէ մեր
 32 հակառակ : * Որ յիւր որդին ոչ խնայ-
 եաց , այլ վասն մեր ամենեցուն մաս-
 նեաց զնա . զեմք ոչ նովաւ հանդերձ
 33 զնմ շնորհիցէ մեզ : * Ո՛վ իցէ որ մե-
 զադիր լինիցի ընտրելոց նոյ . նմ է որ
 34 արդարացուցանէ , * իսկ արդ՝ ո՛վ է որ
 դատապարտ առնիցէ : Քրիստոս յի-
 սուս՝ որ մեռաւն , մանաւանդ թէ յա-
 ըուցեալ իսկ է . և է ընդամէ նոյ , որ
 35 և բարեխօս իսկ է վասն մեր : * Արդ՝
 ո՛վ մեկնեսցէ զմեզ ՚ի սիրոյն քրիստոսի ,
 նեղութի՛ թէ անձկութի՛ թէ հալա-
 ծանք՝ թէ սով՝ թէ մերկութիւն՝ թէ
 36 վիշտք՝ թէ սուր . * որպէս և գրեալ

է . վասն ըստ մեռանիմք զօրհանապաղ,
 համարեցաք իբրեւ զոչխար 'ի սպանդ :
 * Այլ յայտմ' ամի առաւել յաղթեմք 57
 նովաւ՝ որ սիրեացն զմեզ : * Քանզի 58
 հաստատեալ եմ, եթէ՛ ոչ մահ է ոչ
 կեանք և ոչ հրեշտակք և ոչ իշխանու-
 թիւնք , և ոչ որ կանս և ոչ հանդեր-
 ձեալքն , և ոչ զօրուիր , * և ոչ բարձ- 59
 բուծիւն և ոչ խորուծի , և ոչ այլ
 ինչ արարած՝ կարէ մեկնել զմեզ 'ի սի-
 բոյ անտի աստուծոյ , որ 'ի բրիստոս
 յիսուս 'ի տէր մեր :

Գ Լ . Թ .

~ ԵՒ ~
 Ստուգուծք ասեմ 'ի բրիստոս՝ և 1
 ոչ ստեմ , վկայեն ինձ միտք իմ 'ի հո-
 գի սուրբ . * զի տրամուրի է ինձ յոյժ՝ 2
 և անպակաս ցաւք սրտի իմոյ : * Օ՛ ի 3
 ուխտիւք խնդրէի ես իսկ ինքնին նը-
 զով լինել 'ի բրիստոսէ , վասն եղբարց
 իմոց և աղգականաց ըստ մարմնոյ , * որ 4
 են իսրայելացիք . որոց որդէգրուծիւն
 և փառքն և կտակարանքն և օրէնս-
 դրուիւն և սրաշտօնն և աւետիքն , * ու 5
 բոց հարքն , յորոց և ըս' ըստ մարմ-
 նոյն , որ է 'ի վերայ ամենեցուն ամ

6 օրհնեալ յաւիտեանս . ամէն : * Աչինչ
 է մարթ' եթէ՛ անկած լինիցի բանն
 այ . զի ոչ ամենեքեան՝ որ յիսրայելէն
 7 են , նոքա իսրայելեանք իցեն . * և ոչ
 որ զաւակն աբրահամու են՝ ամենե-
 քեան որդիք իցեն . այլ իսահակաւ
 8 կոչեսցի . բեզ զաւակ : * Այսինքն՝ ոչ
 եթէ՛ որ որդիք մարմնոյն են , են որ-
 դիք այ . այլ որդիք աւետեացն համա-
 9 ըին 'ի զաւակ : * Քանզի աւետեաց իսկ
 է բանս այս , եթէ՛ 'ի ժամանակի յայս
 10 միկ եկից՝ և եղևի որդի սառայի : * Այլ
 ոչ այնչափ միայն՝ այլ և 'ի հռեբեկայ
 'ի միոջէ անկողնոյ սահակայ հօր մե-
 11 բոյ : * Օ՛ ի մինչչեւ ծնեալ էին , և մինչ
 չեւ բարի ինչ՝ կամ չար գործեալ է-
 ին : զի ըստ ընտրուեն առաջագրու-
 12 թիւնն այ հաստատեսցի . * ոչ 'ի գոր-
 ծոց՝ այլ յայնմանէ որ կոչեացն՝ ասա-
 13 ցաւ նմա . * թէ երէցն կրտսերոյն ծա-
 ուայեսցէ . որպէս և գրեալ է , թէ
 զյակովք սիրեցի , և զեսաւ ատեցի :
 14 * Իսկ արդ՝ զինչ ասեմք . միթէ՛ անի-
 15 բաւուծիւն իցէ այ . բան լիցի : * Օ՛ ի
 մովսէսի ասէ . ողորմեցայց՝ որում ո-
 զորմեցայցն , և գթացայց՝ յորս գթա-
 16 ցայցն : * Ապա ոչ ըստ այնմ ինչ է՝ որ

կամիցին , և ոչ ըստ այնմ՝ որ ընթա-
նայցէ . այլ ըստ այ՝ որ ողորմին :
Ե.Ձ * Քանզի ասէ գիր ցիարաւոն . Թէ 17
վասն այնորիկ գրգռեցի զքեզ , զի ՚ի
քեզ ցուցից զղորութի իմ , և պատ-
մեացի անունն իմ ընդ ամենայն երկիր :
* Ապա ուրեմն՝ ում կամի ողորմի , և 18
ում կամի՝ խտտանայ = * Իսկ արդ՝ աւ 19
սիցես , Թէ մեզ ևս զի՞ դնէ՝ զի կա-
մաց նորա ոչ որ կայ հակառակ : * Իսկ 20
արդ՝ դու ո՞վ ես մարդ՝ որ պատաս-
խանի տաս այ = միթէ ասիցէ՞ ստեղծ-
ուածն ցստեղծիչն՝ Թէ ընդէր այդ-
պէս արարեր զիս : * Այլ Թէ ոչ ունիցի 21
իշխանութի բրուտն կաւոյն , ՚ի նմին
զանգուածոց առնել անօթ՝ զոմն ՚ի
պատիւ և զոմն յանարգանս : * Ապա 22
եթէ կամէր անճ ցուցանել զբարկու-
թիւնն , և յայտնի առնել զղորութի
իւր . որ համբերն բազում երկայնմը
տու թէ անօթոյն բարկութե՝ պատ-
րաստելոցն ՚ի կորուստ : * Օ , ի յայտ 25
նի արասցէ զմեծութի փառաց իւրոց
՚ի վերայ անօթոյն ողորմութե՝ , զոր
պատրաստեաց ՚ի փառս : * Օ , որս և 24
կոչեաց զմեզ , ոչ միայն ՚ի հրէից՝ այլև
՚ի հեթանոսաց . * ոնչ և յովսէէ ասէ . 25

Ե.Ձ

կոչեցից՝ զոր ոչ ժողովուրդն իմ , ժո-
ղովուրդ ինձ . և զսիրեցեալն՝ սիրե-
26 ցեալ , և զչողորմեալն՝ ողորմեալ : * Այլ
եղիցի ՚ի սեղևոյ յորում ասացաւ նոյ՝
Թէ ոչ ժողովուրդ իմ դուք , անդ կու-
չեսցին նոքա որդիք այ կենդանւոց :
27 * Ասայի աղաղակէ վասն խորայելի . ե-
թէ իցէ թիւ որդւոցն խորայելի իբ-
րեւ զաւազ ծովու՝ սակաւ ինչ մնա-
28 ցորդք մնասցեն : * Օ , ի բան մի հա-
կիրճ և համառօտ արդարութի . ըզ
բանն հակիրճ արասցէ տէր ՚ի վերայ
29 երկրի : * Այլ որպէս ասէ եսայի . Թէ
ոչ տեսուն զորութեց թողեալ էր մեզ
զաւակ , իբրեւ զսողոմ լինէաք՝ և գու-
մորայ նմանէաք :
30 * Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք . զի հե- 24
թանոսք՝ որ ոչ երթային զհետ արդա-
րութեան՝ հասին արդարութե՝ , այնմ
արդարութե՝ որ ՚ի հաւատոց անտի :
31 * Այլ խորայել երթայր զհետ օրինացն
արդարութե՝ և յօրէնս արդարութե՝ն
32 ոչ ժամանեաց : * Ինդէր . զի ոչ ՚ի հա-
ւատոց՝ այլ իբրեւ ՚ի գործոց օրինաց .
քանզի գթեցին նոքա առ վնասն գայ-
33 թագղութեան . * որպէս և գրեալ է .
ահաւասիկ դնեմ ՚ի սիօն քար գայ-

24

ԹագղուԹէ և վէմ գլորման . և ամ որ հաւատացէ ՚ի նա՝ մի ամաչեացէ :

ԳՂ . Ժ .

1 Ե՛ղբարբ՝ իմ կամբ սրտի և աղօթք
 առ անձ , վասն նոյնն ՚ի փրկուԹիւնն :
 * Քանզի վկայեմ նոյ՛ թէ զնախանձն նոյ
 2 ունին , այլ ոչ գիտուք : * Օ՛ ի տգէտ
 են նոյ արդարուԹեն , և զիւրեանցն
 խնդրեն կացուցանել . զի արդարու
 3 Թեանն նոյ ոչ հնազանդեցան : * Քանզի
 կատարած օրինացն քրիստոս է՝ յար
 4 դարուԹիւն ամենայն հաւատացելոց :
 5 * Սուսէս գրէ զարդարուԹին , որ
 յօրինաց անտի է . թէ արացէ զայն
 մարդ՝ կեցցէ նովին : * Իսկ զհաւատոցն
 6 արդարուԹէ այսպէս ասէ . մի ասի
 ցես ՚ի սրտի քում , ո՞վ ելանիցէ յեր
 կինս , այսինքն է՝ զքրիստոս իջուցա
 7 նել . * կամ ո՞վ իջանիցէ յանդուռս ,
 այսինքն է՝ զքրիստոս հանել ՚ի մեռե
 8 լոց : * Այլ զինչ ասէ գիր . մերձ է
 բանն ՚ի բերան քո՝ և ՚ի սրտի քում
 է . այսինքն է՝ բանն հաւատոց զոր քա
 9 ռողեմք : * Օ՛ ի եթէ խոստովանեացես
 բերանով քով տէր զքիսուս . և հա

27

10 ւատացես ՚ի սրտի քում , թէ անձ յա
 11 րոյց զնա ՚ի մեռելոց , կեցցես : * Օ՛ ի
 սրտիւ հաւատայք յարդարուԹի , և
 12 բերանով խոստովանիք ՚ի փրկուԹի :
 13 * Քանզի ասէ գիր . ամ՝ որ հաւա
 14 տացէ ՚ի նա , մի ամաչեացէ : * Օ՛ ի
 ոչ գոյ խտիր հրէի և հեթանոսի . քան
 15 զի նոյն տէր է ամենեցուն , բաւական
 16 յամենեւին՝ ոյք կարդան առ նա : * Օ՛ ի
 17 ամ՝ որ կարդացէ զանուն տեառն՝
 18 կեցցէ : * Իսկ զխմորդ կարդացեն՝ յոր
 ոչն հաւատացին . կամ զխմորդ հաւա
 19 տացեն՝ որում ոչ լուան . կամ զխմորդ
 լուիցեն առանց ուրուք քարոզելոյ .
 20 * կամ զխմորդ քարոզեացեն , եթէ ոչ
 առաքեսցին . ոնք և գրեալ է . իբրեւ
 21 զի գեղեցիկ են ոտք աւետարանչացն
 խաղաղուԹե և աւետարանչացն բա
 22 րուԹէ : * Այլ ոչ ամենեքեան հնա
 23 զանդ եղեն աւետարանին . եսայի ա
 24 զաղակէ . տէր՝ ո՞ հաւատաց լոյ մե
 25 րում : * Այա ուրեմն՝ հաւատք ՚ի
 26 լուելոյ են , և լուր ՚ի բանէն քրիստոսի : 27
 27 * Այլ ասեմ , միթէ ոչ լուան . մա
 28 նաւանդ՝ զի ընդ ամ երկիր ել քար
 29 բառ նոցա , և ընդ ծագս տիեզերաց
 30 խօսք նոյ : * Այլ ասեմ , միթէ իէլ ոչ

լուաւ . նախ մովսէս ասէ , ես նախան-
 ձեցուցից զձեզ սչինչ ժողովրդեամբ ,
 և ազգաւ անմտաւ զիճեցուցից զձեզ :
 * Ի այց եսայի համարձակի իսկ և ա-
 սէ . գտայ այնոցիկ որ զինն ոչ խընդ-
 րէին . յայտնի եղէ այնոցիկ որ զիննէն
 ոչ հարցանէին : * Այլ առ իսրայէլ ա-
 սէ . զոր ամ ձգեցի զձեռս իմ առ ժո-
 ղովուրդ անհաւան և հակառակող :

ԳԼ ԺԵ

Իսկ արդ՝ ասեմ , միթէ մերժեաց 1
 ամ զժողովուրդ իւր . քաւ լիցի . քան-
 զի և ես իսրայէլացի եմ , ՚ի զաւակե-
 աբրահամու յազգէ բենիամենի : * Այլ 2
 մերժեաց ամ զժողովուրդ իւր , զոր
 յառաջն ծանեաւ . թէ ոչ գիտէք յե-
 ղիս զինչ ասէ գիր . որպէս ամբաստան
 լինի այ զիսրայէլէ : * Տէր՝ զմարգարէս 3
 քո կոտորեցին , և զսեղանս քո կործա-
 նեցին . ես մնացի միայն , և խնդրեն
 զանձն իմ : * Այլ զինչ ասէ նմա պա- 4
 տասխանին . թողի ինձ ասէ՝ եօթն հա-
 զար այր , որ ոչ կրկնեցին ծուներ բա-
 հաղու : * Եւ այսպէս և յայսմ ժամանա- 5
 կի մնացորդք՝ ըստ ընտրութե շնոր-

հացն եղեն : * Իսկ եթէ շնորհօք՝ ոչ
 ևս ՚ի գործոց . ապա թէ ոչ՝ շնորհքն՝
 ոչ ևս շնորհք լինին : * Իսկ արդ՝ զոր
 խնդրէին իէլ , այնմ ոչ եհաս . բայց
 ընտրութեն եհաս . և այլքն կուրա-
 ցան . * որպէս և գրեալ է . ետ նոյ ամ
 հոգի յիմարութեան . աչս՝ որովք ոչ
 տեսանիցեն , և ականջս՝ որովք ոչ լը-
 սիցեն , մինչեւ յայսօր ժամանակի :
 * Եւ գաւիթ ասէ , եղիցին սեղանք
 նոցա յորոգայթ և ՚ի յորս և ՚ի գայ-
 թագղութիւն և ՚ի հատուցումն նո-
 ցին : * Իսաւարեցին աչք նոցա զի մի
 տեսցեն . և զթիկունս նոցա հանա-
 11 պալ կորացն : * Իսկ արդ ասեմ , միթէ
 վասն այնորիկ յանցեան զի կործանես-
 ցին . քաւ լիցի : * Այլ նոցա յանցանօքն
 վրկութի հեթանոսաց . զի նախանձ
 12 արկցէ նոցա : * Իսկ եթէ յանցանքն նոյ
 մեծութիւն աշխարհի , և պարտուին
 նոցա մեծութիւն հեթանոսաց . որ-
 չափ ևս առաւել լրութիւն նոցա :
 13 * Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ ցոր-
 չափ ժամանակս իցեմ հեթանոսաց ա-
 14 նեմ , * զի թերեւս նախանձ արկից նոյ
 մարմնով իմով և ազրեցուցից զմանս

'ի նոցանէ : * Օ ի եթէ մերժու մն նյ 15
 հաշտութի աշխարհի է . իսկ ընդու
 ներութիւնն զինչ իցէ , եթէ ոչ կեն
 դանութիւն 'ի մեռելոց : * Իսկ եթէ 16
 սկիզբն սուրբ է՝ և զանկուածն . և ե
 թէ արմատն՝ ապա և ոստքն : * Եթէ 17
 յոտոց անտի ոմանք փշրեցան , և դու
 որ ձիթենիդ վայրենի էիր՝ պատուա
 տեցար 'ի նոսա , և բաժանորդ եղեր
 արմատոյն՝ և պարարութե ձիթեն
 ւոյն , * մի պարծիր առ ոստովքն . ա 18
 պա պարծիցիս՝ ոչ եթէ դու զարմատն
 'ի վեր ունիս , այլ արմատն զբեղ : * Իսկ 19
 արդ՝ ասիցես , ոստքն փշրեցան՝ զի ես
 պատուաստեցայց : * Բարեք է՝ ան 20
 հաւատութքն փշրեցան , և դու հա
 ւատովք հաստատեցար . մի հպարտա
 նար՝ այլ երկիր : * Օ ի թէ ամ 'ի բուն 21
 ոստն ոչ խնայեսց , գուցէ երբէք և
 'ի քեզ ոչ խնայիցէ : * Երբ՝ տես ըզ 22
 քաղցրութի՝ և զաստկութիւն ան . 'ի
 վերայ կործանելոցն սաստկութի , և
 'ի վր քո քաղցրութիւն ան , եթէ կաց
 ցես 'ի նմին քաղցրութե . ապա թէ
 ոչ և դու կոծուպեսցիս : * Եւ նոքա ե 23
 թէ ոչ 'ի նմին անհաւատութե կայցեն ,
 պատուաստեցին . զի կարող է ամ

24 միւսանդամ պատուաստել զնս : * Օ ի
 եթէ դու 'ի բուն 'ի վայրենի ձիթեն
 ւոյ անտի՝ հատար՝ և յանբուն 'ի բարի
 ձիթենւոյն պատուաստեցար , որչափ
 ևս առաւել նք՝ որ բունքն իսկ են՝
 պատուաստեցին յիւրեանց ձիթեն
 ւոյն :
 25 * Ոչ կամիմ եղբարք եթէ տգէտք ԵԲ
 իցէք խորհրդոյս այսմիկ , զի մի յան
 ձինս ձեր իցէք իմաստունք . զի կու
 բութի փոքր 'ի շատե եղել իսրայել .
 26 մինչեւ լուսն հեթանոսաց մտցէ , * և
 ապա ամ իսրայել կեցցէ . սոյ և գրեալ
 է . եկեցէ 'ի սիսիւն փրկիչ և դար
 ձուսցէ զամբարշտութիւն 'ի յսկով
 27 բայ : * Եւ այս նոցա՝ որ յինէն ուխտ ,
 28 յորժամ բարձից զմեզս նոցա : * Մտ
 աւետարանիս թշնամիք են վե՛ ձեր ,
 ըստ ընտրուեն սիրելիք վասն հարցն :
 29 * Բանդի անդեղ ին շորհք՝ և կո
 30 չումն ան : * Օ ի սոյ և դուք երբեմն
 ապստամբ էիք յայ՝ և արդ ողորմուի
 31 գտիք առ նյ ապստամբութքն , * նոյն
 պէս և նոքա այժմ ապստամբ եղեն առ
 ձերով ողորմութե , զի և նոքա ողոր
 32 մութիւն գտցեն : * Բանդի արգել ամ
 զամենեւին յանհաւանութե , զի ամե

նեցուն ողորմեացի = * Ո՛վ խորք մե՛ 55
 ծուլթեան և իմաստուէ և գիտուէն
 ւայ . ո՞րպէս զի առանց քննելոյ էն դա
 տաստանք նր՝ , և առանց զննելոյ էն
 ճանապարհք նորա = * Օ՛ր ի ո՞վ գիտաց 54
 զմիտս տեառն , կամ ո՞վ խորհրդակից
 եղեւ նմա . * կամ ո՞վ ետ նմա փոխ , 55
 և առնուցու զփոխարէն ՚ի նմանէ :
 * Օ՛ր ՚ի նմանէ՝ և նովաւ՝ և ՚ի նոյն ամ՝ : 56
 և նմա փառք յաւիտեանս . ամէն :

ԳԼ ԺԲ .

Աղաչեմ զձեզ եղբարք գթու թքքն 1
 ւայ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պա
 տարագ կենդանի սուրբ՝ հաճոյ ւայ՝
 զխօսուն պաշտօնդ ձեր . * և մի կեր 2
 պարանիք կերպարանօք աշխարհիս այ
 սորիկ . այլ նորոգեցարուք ՚ի նորոգու
 թիւն մտաց ձերոց , առ ՚ի քննել ձեզ
 զլաւն , և եթէ զինչ էն կամքն ւայ՝ բա 3
 րին և հաճոյն և կատարեալն = * Օ՛յս
 ասեմ շնորհօքն ւայ՝ որ տուեալ էն ինձ ,
 ամենայնի որ է ՚ի ձեզ . մի առաւել
 ինչ խորհելքան զարժանն խորհելոյ .
 այլ խորհել ՚ի զգաստանալ իւրաքան
 չիւր՝ որպէս և բաժանեաց ւած չափ

4 հաւատոց = * Ո՞րպէս ՚ի միում մարմնի
 անդամս բազումս ունիմք , և անդամքն
 5 ւամ՝ ոչ զնոյն գործ ունին = * Նոյնպէս
 և բազումքս մի մարմին եմք ՚ի քս .
 այլ իւրաքանչիւր միմեանց անդամք
 6 եմք = * Ի՛այց ունիմք մեք շնորհս ըստ
 շնորհացն , որ տուեալ էն մեզ ազգս
 ազգս . եթէ մարգարէութի՛ ըստ չա
 7 փուն հաւատոց , * եթէ պաշտօն՝ ըստ
 պաշտամանն , եթէ որ ուսուցանէն՝
 8 ըստ վարդապետութեն . * եթէ որ
 մխիթարէն՝ ըստ մխիթարութեն . որ
 առասն է՝ զուարթութք , որ վերա
 կացուն է՝ փուլթով . որ ողորմին՝ լըջ
 9 մտութք = * Սէր առանց կեղծաւորու
 թեան , ատել զչար , զհետ երթալ բա
 10 րեաց . * յեղբայրսիրութեան առ մի
 մեանս գթածք . ՚ի պատիւ զմիմեամքք
 11 ելանել . * ՚ի փոյթ՝ մի վեհերոտք . հոգ
 ւով եռացէք , տեառն ծառայեցէք ,
 12 * յուսով խնդացէք , նեղութե համ
 13 բերեցէք , աղօթից ստեպ կացէք . * ՚ի
 պէտս սրբոց հաղորդեցարուք . զհիւ
 14 րասիրութե զհետ երթայք = * Օրհ
 նեցէք զհալածիչս ձեր , օրհնեցէք և
 15 մի անիծանէք = * Խնդալ ընդ խնդա
 16 ցողս , լալ ընդ լացողս . * գնոյն մի

մեանց խորհիջիք . մի ամբարտաւա
նէք՝ այլ ընդ խոնարհս զիջանիցիք .
մի լինիք իմաստունք յանձինս ձեր .
* մի ումեք չարի չար հատուցանէք . 17
խորհեցարուք զբարիս առաջի ամ
մարդկան : * Աթէ հնար ինչ իցէ ձեզ՝ 18
ընդ ամ մարդկան զխաղաղութի կալ
ջիք : * Սի զանձանց վրէժխնդրէք սի
րեւիք , այլ սուք տեղի բարկութեան .
քանդի գրեալ է . իմ է վրէժխնդրու
թիւն , և ես հատուցից ասէ տէր :
* Այլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամի 20
քո՝ հսկ տուր նմա , և եթէ ծարա
ւի՝ ջուր տուր նմա . զայս արարեալ
կայծակունս հրոյ կուտեսցես ՚ի գը
լուխ նորա : * Սի յաղթիր ՚ի չարէն . 21
այլ յաղթեա՛ բարեաւն չարին :

ԳԼ ԺԳ

Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութ
իցէ՝ ՚ի հնազանդութե կացցէ . քան
զի ոչ ուստեք է իշխանութի , եթէ ոչ
յայ . և որ ենն , յայ կարգեալ են :
* Այսուհետեւ որ հակառակ կայ իշ
խանութեն , այ հրամանին հակառակ
կայ . և որք հակառակն կան , սնձանց

5 գատաստանս ընդունին . * զի իշխանքն
ոչ են յերկիւղ բարեաց գործոց՝ այլ
չարաց : Կամիս չերկնչել յիշխանու
թենէ անտի , զբարիս գործեա՛ , և ըն
4 կալցիս զգովութի ՚ի նմանէ . * զի այ
պաշտօնեաց է քեզ ՚ի բարիս : Այա ե
թէ չար գործիցես , երկիր . զի ոչ ե
թէ վարասպար ածեալ է սուսեր ընդ
մէջ : այ սպասաւոր է՝ վրէժխնդիր ՚ի
բարկութիւն , այնմ՝ որ զչարն գոր
5 ծիցէ : * Ա սան որոյ հարկ է հնազանդ
լինել՝ ոչ միայն վասն բարկութեն ,
6 այլև վասն մտացն խղճի : * Ա սան այ
նորիկ և հարկս հարկանէք , զի այ
սպասաւորք են ՚ի նոյն կանխեալք :
7 * Արդ՝ հատուցէք իւրաքանչիւր ըզ
պարտս . որում զհարկ՝ զհարկն , որում
զմաքս՝ զմաքսն , որում զերկիւղ՝ զեր
կիւղն , որում զպատիւն՝ զպատիւն :
8 * Ա մի ումեք պարտապան գտանի
ցիք , բայց զմիմեանս սիրելոյ . զի որ
9 սիրէ զընկերն , զօրէնան կատարէ , * ըզ
մի շնայցեսն , և մի գողանայցես , և
մի սուտ վկայիցես , և մի ցանկանայ
ցես . և եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝
յայն բան բովանդակի , եթէ սիրես
10 ցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո : * Աէր

ընկերի իւրում չար ոչ առնէ . լրումն
 օրինացն սէր է : * Եւ զայս գիտասցիք 11
 վասն ժամանակիս . զի արդ ժամ իսկ
 է մեզ ՚ի քնոյ զարթնուլ . զի այժմ
 մերձ է մեզ վրկուծի քանզի յորժամ
 հաւատացաքն . * գիշերն մերժեցաւ 12
 և տիւն մերձեցաւ . ՚ի բնոց արասցուք
 այսուհետեւ զգործսն խաւարի , և ըզ
 գեցցուք զգէնն լուսոյ : * Իբրեւ ՚ի 15
 տունջեան զգաստացեալք շրջեսցուք .
 մի անառակուծքք և արբեցուծքք ,
 և մի խառն անկողնուք և սղծուքք ,
 և մի նախանձու և հակառակուծք .
 * այլ զգեցարուք զտէր յիսուս քրիս 14
 տոս , և մարմնոյ խնամ մի տանիք ՚ի
 ցանկուծիւնս :

ԳԼ ԺԳ

Եւ զտկարացեալն ՚ի հաւատոս ըն 1
 կալարուք մի խղճիւ երկմտուծեց :
 * Ոմն հաւատոյ ուտել զամ . և որ հի 2
 ւանդն է , բանջար կերիցէ : * Որ ու 3
 տէն , զայն որ ոչն ուտէ մի անգոս
 նեցէ . և որ ոչն ուտէ , զայն որ ու
 տէն , մի դատեսցի . քանզի ամ զնա 4
 ընկալաւ : * Դու ով ես որ դատիս

զայլոյ ծառայ . իւրում տեառն կայ
 կամ անկանի . բայց կացցէ՝ զի կարող
 5 է տէր հաստատել զնա : * Ոմն պահէ
 օր ըստ օրէ՝ և ոմն պահէ զօրհանա
 պազ . իւրաքանչիւրոք զիւր միտս հա
 6 ճեացէ : * Որ խորհի զօրն տեառն խոր
 հի . և որ ոչն խորհի զօրն , տեառն չը
 խորհի . և որ ուտէ , տեառն ուտէ և
 գոհանայ զայ . և որ ոչն ուտէ , տեառն
 7 չուտէ , և գոհանայ զայ : * Օ ի ոչ
 ոք ՚ի մէնջ անձամբ կեայ , և ոչ ան
 8 ձամբ մեռանի : * Եթէ կեամք տեառն
 կեամք , և եթէ մեռանիմք՝ տեառն
 մեռանիմք . և արդ՝ եթէ կեամք և ե
 9 թէ մեռանիմք՝ տեառն եմք : * Բանդի
 ՚ի նոյն իսկ և քրիստոս մեռաւ և ե
 կեաց , զի մեռելոց և կենդանեաց
 10 առ հասարակ տիրեսցէ : * Դու զի
 դատիս զեղբայր քո . կամ ընդէր ան
 գոսնես զեղբայր քո : Բանդի ամենե
 քին կալոց եմք առաջի ատենին քոի :
 11 * Օ ի գրեալ է . կենդանի եմես ա
 սէ տէր . զի ինձ կրկնեսցի ամենայն
 ճուրճ և ամ լեզու խոստովան լեցի
 12 այ : * Եւ պա ուրեմն՝ իւրաքանչիւրոք
 ՚ի մէնջ ընդ անձին համարս տացէ այ :
 13 * Եսուհետեւ՝ մի զմիմեանս դա

տեսցուք . այլ առաւել զայս դէք 'ի
մտի՝ չգնել գայթազողութի եղբօրն :
* Օայս գիտեմ , և հաստատեալ եմ 14
'ի քրիստոս յիսուս , զի ոչինչ է պիղծ
նովաւ . բայց այնմ , որ համարիցի որ
ինչ պիղծ՝ նմա է պիղծ : * Օ ի եթէ 15
վասն կերակրոյ եղբայրն քո տրտմի ,
ոչ ևս սիրով գնացեր . մի կերակրովն
քով զնա կորուսաներ , վասն որոյ քնն
մեռաւ : * Սի հայհոյեսցի բարին ձեր : 16
* Օ ի ոչ է արքայութինն այ կերակուր 17
և ըմպելի , այլ արդարութիւն և խըն
դութիւն և խաղաղութիւն 'ի հոգին
սուրբ : * Օ ի որ յայսմ ծառայէ քնի , 18
հաճոյ է այ՝ և ընտիր մարդկան : * Այա
այսուհետեւ զհետ երթիցուք զնա . 19
զաղութեան , և զչինութեան՝ որ առ
միմեանս : * Սի վասն կերակրոյ քակեր 20
զգործ այ՝ ամ ինչ սուրբ է , այլ չար
այնմ մարդոյ է՝ որ խղճիւն ուտիցէ :
* Աւ է ոչ ուտել միս , և ոչ ըմպել 21
գինի . և ոչ՝ որով եղբայրն քո գայ
թազղի կամ գթէ կամ տկարանայ :
* Դու ապաքէն հաւատս ունիս , կա՛լ 22
առանձինն առաջի այ . երանի որ ոչ
դատիցի զանձն , որով զընկերն փոր
ձիցէ : * Բայց որ խղճէն , թէպէտ և 23

ուտիցէ՝ դատապարտեալ է՝ զի ոչ
լստ հաւատոց , զի ամ ինչ՝ որ ոչ 'ի
հաւատոց է՝ մեղք են : Այլ այնմ , որ
կարողն է հաստատել զձեզ լստ աւե
տարանիս իմում և լստ քարոզութեն
յիսուսի քրիստոսի , լստ յայտնութե
խորհրդոյն՝ ժամանակօքն յաւիտենից
լուեցելոյ , և յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձե
ւըն գրոց մարգարէականաց՝ լստ հը
րամանի մշտնջենաւորին այ , 'ի հնա
զանդութիւն հաւատոց , յամ հեթա
նոսս ծանուցելոյ՝ միայնոյ իմաստնոյն
այ , 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի , որում
փառք յաւիտեանս . ամէն :

Գ Լ Ժ Ե

- 1 Պարտ է մեզ՝ որ կարողս եմք՝ ըզ եր
տկարութիւն տկարացն բառնալ . և
- 2 մի անձանց և եթ հաճոյ լինել : * Այլ
իւրաքանչիւրք 'ի մէնջ ընկերին հա
ճոյ լիցի 'ի բարիս՝ վասն շինութեան :
- 3 * Քանզի և քրիստոս ոչ եթէ անձին
հաճոյ եղէ , այլ որպէս և գրեալ է .
նախատինք նախատչաց քոց անկան 'ի
- 4 վերայ իմ : * Բայց որ ինչ գրեցաւն՝
'ի մեր վարդապետութիւն գրեցաւ .

զի համբերու թիւ և մխիթարու թեամբ
 4 բրոց , զյոյսն ընկալցուք : * Այլ ամ
 համբերու թե և ամենայն մխիթարու
 թեան , տացէ ձեզ զնոյն խորհել ընդ
 միմեանս ըստ յիսուսի քրիստոսի . * զի
 6 միաբանու թիւ 'ի մի բերան փառաւոր
 առնիցէք զամ , և զհայր տեսուն մե-
 7 րոյ յիսուսի քրիստոսի : * Վասն որոյ
 ընկալարուք զմիմեանս . ուղ և քն ընկա-
 8 լաւ զձեզ 'ի փառս ւայ : * Այլ ասեմ ,
 թէ քրիստոսի սպասաւոր թրիատու
 թեանն լինել վասն ճշմարտու թեանն
 9 ւայ էր , առ 'ի հաստատուն առնելոյ
 զաւետիս հարցն : * Այլ հեթանոսք
 վասն ողորմու թե փառաւոր առնեն
 զամ , որպէս և գրեալ է . վասն այսորիկ
 10 գոհացայց զբէն 'ի հեթանոսս , և ան-
 ուան քում սաղմոս ասացից : * Այլ
 դարձեալ ասէ . ուրախ լերուք հե-
 11 թանոսք ընդ ժողովրդեան նորա : * Այլ
 դարձեալ թէ , օրհնեցէք ամ հեթա-
 նոսք զտէր , և գովեցէք զնա ամ ժո-
 12 ղովուրդք : * Այլ դարձեալ եսայի ա-
 սէ . եղիցի արմատն յեսսեայ . և որ
 կանգնելոցն է իշխան հեթանոսաց ,
 'ի նա հեթանոսք յուսասցին : * Այլ
 13 ամ յուսոյ լի արասցէ զձեզ ամ խըն-

14 գու թիւ և խաղաղու թիւ , առաւելու
 ձեզ յուսով զօրուք հոգւոյն սրբոյ :
 * Հաստատեալ եմ և ես ինքնին եղ
 բարբ իմ՝ վասն ձեր , զի դուք լի էք
 բարու թեամբ . լի էք ամ գիտու թիւ ,
 15 կարող էք զմիմեանս խրատել : * Այլ
 համարձակագոյնս գրեցի առ ձեզ եղ
 բարբ իմ՝ փոքր 'ի շատէ , իբրեւ յի-
 շեցուցանելով ձեզ վասն շնորհացն՝ որ
 16 տուեալ են ինձ յայ . * լինել ինձ սպա-
 սաւոր յնի քնի 'ի հեթանոսս , ըղձա-
 կերտս առնել զաւետարանն ւայ , զի ե-
 ղիցի պատարագն հեթանոսաց ընդու-
 17 նելի՛ սրբեալ հոգւովն սրբով : * Ու-
 նիմ այսու հետեւ պարծանս 'ի քն յի
 18 առ ամ : * Վանդի ոչ իշխեմ խօսել
 ինչ՝ զոր ոչ գործեաց քրիստոս ինեւ 'ի
 հնազանդու թիւ հեթանոսաց՝ բանիւք
 19 և արդեամբք , * զօրու թեամբ նշանաց
 և արուեստից , զօրուք հոգւոյն սբոյ .
 որպէս ինձ յերուսաղէմէ և շուրջ՝
 մինչեւ 'ի կողմանս լիւրիկացւոց շուրջ
 20 զաւետարանն քրիստոսի : * Այնպէս
 առատացեալ յաւետարանել , ոչ ուր
 անուանեցաւ քրիստոս , զի մի իբրեւ
 յայլոյ հիման վերայ շինիցեմ , այլ ուղ
 21 և գրեալ է , * թէ որոյ ոչ պատմեցաւ

վասն նորա՝ տեսցեն . և որոց ոչ իցե
 լուեալ՝ ՚ի միտ առցեն : * Վասն որոց ²²
 շատ խափանեցայ գալ առ ձեզ : * Բայց ²³
 անդ՝ ոչ ևս գոյ ինձ տեղի ՚ի կողմանս
 յայտասիկ . և անձուկ յոյժ ունիմ ՚ի
 բազում ամաց գալ առ ձեզ : * Յոր ²⁴
 ժամ անցանիցեմ ՚ի սպանիա , ակն ու
 նիմ յանցանելն առ նոսա՝ տեսանել
 զձեզ . և ՚ի ձէնջ յուղարկիլ անդր ,
 եթէ նախ իսկ փոքր ՚ի շատէ ձեօք լը
 ցայց : * Բայց այժմ երթամ յեէմ ²⁵
 պաշտել զսուրբսն : * Քանզի հաճոյ ²⁶
 թուեցաւ մակեդոնացւոցն և պրայեց
 ւոցն հաղորդուի ինչ առնել ընդ աղ
 քատս սրբոցն՝ որ ենն յեէմ : * Հա ²⁷
 ճոյ թուեցաւ , քանզի և պարտապան
 իսկ էին նոցա . զի եթէ հոգեւորացն
 նոցա հաղորդ եղեն հեթանոսք , պար
 տին և մարմնաւորացն կցորդ լինելնց՝
 * Մըդ՝ զայս կատարեալ և կնքեալ ըզ
 պտուղնց , անցից առ ձեօք ՚ի սպա
 նիա : * Օչայս գիտեմ , զի ՚ի գալն առ ²⁹
 ձեզ , լրութեամք օրհնութեան աւե
 տարանին քրիստոսի եկից :

ԵԵ * Մղաչեմ զձեզ եղբայրք ՚ի ձեռն ³⁰
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի և սի
 բով հոգւոյն , պատերազմակից լինել

31 ինձ յաղթա վասն իմ առ ամ . * զի
 ապրեցայց յապտամբայն , որ ՚ի հրէ
 սաստանի են . և պաշտօնն իմ որ յեէմ ,
 32 ընդունելի լիցի սրբոցն . * զի ինդուք
 եկեալ առ ձեզ ՚ի կամս անց , հանգեայց
 33 ընդ ձեզ : * Եւ ամ խաղաղութե ե
 ղիցի ընդ ձեզ ամենեսին . ամէն :

ԳԼ ԺՕ

- 1 Յանձն առնեմ ձեզ զփիբէ զբար
 մեր , որ է սպասաւոր եկեղեցւոյն կենք
- 2 բացւոյ . * զի զնա ընկալջիք ՚ի տէր՝ ար
 ժանի սրբոյ , և վերակացու լինիջիք
 նմա՝ յոր պէտս իրաց և կոչեսցէ ըզ
 ձեզ . քանզի և նա վերակացու եղև
- 3 բաղմաց , և ինձ իսկ գլխովին : * Ող
 ջնն տաջիք պրիակեայ և ահուիրայ՝
 գործակցայ իմոյ ՚ի քրիստոս յիսուս .
- 4 * որք ընդ անձին իմոյ զիւրեանց պա
 րանոցս մատուցին , զորոց ոչ ես միայն
 գոհանամ , այլ և ամ եկեղեցիք հե
 5 թանոսաց : * Եւ առ տնին եկեղեցւոյն
 նց՝ ողջնն տաջիք եպեմտեայ սիրել
 ւոյ իմոյ՝ որ է պտուղ ասիացւոյ ՚ի քս :
- 6 * Ողջնն տաջիք մարեայ՝ որ բազում
- 7 վաստակս վաստակեաց ՚ի ձեզ : * Ող

ջնն տաճիք անդրոնիկեայ և յունեայ
 ազգականաց իմոյ՝ և գերեկցաց , որք
 երեւելիքն իսկ են յառաքեալս . որք և
 յառաջ իսկ քան զիս եղեն ՚ի քրիստոս :
 * Ողջն տաճիք ամպղեայ սիրելւոյ ի 8
 մոյ ՚ի տէր : * Ողջն տաճիք ուրբա 9
 նեայ գործակցի իմոյ ՚ի տէր , և ստա
 քեայ սիրելւոյ իմոյ : * Ողջն տաճիք 10
 ապեղեայ՝ որ ընտիրն է ՚ի տէր : * Ող 11
 ջնն տաճիք նոցա , որ յարիստաբուղ
 եայ տանէ անտի են . ողջն տաճիք հե
 րովգիովնայ ազգականի իմոյ : ողջն
 տաճիք այնոցիկ՝ որք ՚ի նարկիսեայ տա
 նէն իցեն ՚ի տէր : * Ողջն տաճիք տը 12
 ըիփոնեայ և տրիփոսեայ վաստակաւո
 րաց ՚ի տէր : ողջն տաճիք պերսիգեայ
 սիրելւոյ , որ բազում վաստակս վաս
 տակեաց ՚ի տէր : * Ողջն տաճիք ուու 15
 փեայ ընտրելոյ ՚ի տէր , և մօր նորա և
 իմոյ : * Ողջն տաճիք ասինկրիտեայ՝ 14
 փղենգոնտեայ՝ երմեայ՝ պատրոբայ՝ եր
 մայ , և որ ընդ նոսա եղբարք իցեն :
 * Ողջն տաճիք փիղողդեայ՝ յուղեայ՝ 15
 ներեայ՝ և քեռ նորա . և ուղիմպեայ ,
 և որ ընդ նոսա սուրբք ամենեքին ի
 ցեն : * Ողջն տաճիք միմեանց ՚ի համ 16
 բոյր սրբու թեան . ողջն տան ձեղ

ամենայն եկեղեցիք քրիստոսի :
 17 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գիտե՛լ էջ
 զայնպիսինն , որ հերձուածս և գայ
 թագղու թիս առնիցեն արտաքոյ վար
 դասպետու թեն՝ զոր դուքն ուսայք .
 18 և խորշեցարուք ՚ի նոցանէ : * Օ ի այն
 պիսիքն տեառն մերում քրիստոսի ոչ
 ծառայեն , այլ իւրեանց որովայնի . և
 քաղցրաբանու թիք և օրհնու թեամբ
 19 պատրեն զսիրոս անմեղաց : * Օ ի ձեր
 հնազանդու թին առ ամենեսեան հա
 սեալ է . և արդ՝ ՚ի ձեզ ուրախ եմ .
 բայց կամիմ զձեզ իմաստունս լինել
 20 ՚ի բարիս՝ և անմեղս ՚ի չարիս : * Այլ
 ամ խաղաղու թեան խորտակեացէ ըզ
 սատանայ ընդ ոտիւք ձերովք մերձ
 ընդ մերձ : շնորհք տեառն մերոյ յի
 21 սուսի քրիստոսի ընդ ձեզ : * Ողջն
 տայ ձեզ տիմոթեոս եղբայր և գոր
 ծակից իմ , և զուկիոս , և յասովն , և
 22 սոսիպատրոս՝ ազգականք իմ : * Ողջն
 տամ ձեզ՝ և ես տերտիոս , որ զթուղ
 23 թըս գրեցի ՚ի տէր : * Ողջն տայ ձեզ
 գայլոս ասպնջական իմ , և ամ եկե
 ղեցւոյն : Ողջն տայ ձեզ երաստոս շա
 հապ քաղաքիս , և կուարտոս եղբայր :
 24 * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիս

տոսի ընդ ձեզ ընդ ամենեօին . ամէն :
 * Այլ այնմ , որ կարողն է հաստատել ²⁵
 զձեզ ըստ աւետարանիս իմում , և ըստ
 քարոզուէն յիսուսի քրիստոսի , ըստ
 յայտնութե խորհրդոյս այսորիկ՝ ժա-
 մանակօք յաւիտենից լռեցելոյս . * և ²⁶
 յայտնելոյ այժմիկ ՚ի ձեռն գրոյց մար-
 գարէականաց՝ ըստ հրամանի մշտնջե-
 նաւորին ւնյ , ՚ի հնազանդութի հա-
 լատոց , յամ հեթանոսս ծանուցելոյ , ²⁷
 * միայնոյ իմաստնոյն ւնյ ՚ի ձեռն յի
 քրիստոսի . նմա պատիւ և փառք յա-
 լիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ահա հոռովայեցիս գրեցաւ ՚ի Կրնիւսէ ՚ի
 յեռն Գիբեայ սարկասագի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՅԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐԻՆԹԱՅԻՍԵ ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼ Ա

- 1 ՊՕՂՈՍ կոչեցեալ առաքեալ յիւսիս
 քրիստոսի կամօքն ւնյ , և սոսթենէս
- 2 եղբայր . * եկեղեցւոյդ ւնյ որ է ՚ի կորն-
 թոս նուիրելոց ՚ի քրիստոս յիսուս ,
 կոչեցելոց սրբոց՝ ամենեքումքք հան-
 դերձ , որք կարդան զանուն տեառն
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի յամ տեղիս
- 3 նոցա՝ և մեր : * Հնորհք ընդ ձեզ և
 խաղաղութի յայ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի
- 4 տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ : * Ղու-
 հանամ զայ իմոյ յամ ժամ վասն ձեր՝
 ՚ի վերայ շնորհացն ւնյ՝ որ տուեալ են
- 5 ձեզ ՚ի քրիստոս յիսուս . * զի յամի
 մեծացարուք դուք նովաւ՝ ամ բանիւ

և ամ գիտու թք . * որպէս վկայու թին 6
 իսկ այ հաստատեցաւ ՚ի ձեզ . * զի 7
 գուք մի նուազիցիք՝ և մի իւրիք շնոր-
 հօք , ահն կարեալ յայտնուէ տեառն
 մերոյ յիսուսի . քրիստոսի . * որ և հաս 8
 տատեցէ զձեզ մինչեւ ՚ի կատարած՝
 անարատս՝ յօրն տեառն մերոյ յիսուսի
 քրիստոսի : * Աւատարիմ է ամ , ու 9
 ըով կոչեցարուք ՚ի հաղորդուի որդւոյ
 նի յիսուսի . քրիստոսի տեառն մերոյ :
 ԱՁ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք անուամբն 10
 տեառն մերոյ յիսուսի . քրիստոսի . զի
 զնոյն բան ունիցիք ամենեքեան , և մի
 իցեն ՚ի ձեզ հերձուածք . քանզի էիք
 հաստատեալք ՚ի նոյն միտս և ՚ի նոյն
 հանձար : * Աղգ եղեւ ինձ վասն ձեր 11
 եղբարք՝ ՚ի քղրացւոց անտի , թէ
 հակառակուիք են ՚ի ձեզ : * Աւարդ 12
 ասեմ իսկ , եթէ իւրաքանչիւրոք ՚ի
 ձէնջ ասէ . ես պօղոսեան եմ , և միւ-
 սոն՝ եթէ ես ապօղոսեան , և միւսն՝
 եթէ ես կեփայեան . և միւսն՝ եթէ
 ես քրիստոսեան : * Իսկ արդ՝ բաժա 13
 նեալ ինչ իցէ քրիստոս . միթէ պօղոս
 ՚ի խաչ ելեալ իցէ վասն ձեր , կամ յա-
 նուն պօղոսի մկրտեցարուք : * Ղոհա 14
 նամ զայ իմոյ՝ զի ոչ զք ՚ի ձէնջ մկրտ-

տեցի , բայց միայն զկրիստոս՝ և զբա-
 15 յիտս . զի մի ոք ասիցէ , * թէ յիմ ա-
 16 նուն մկրտեցարուք : * Տալ ետու կնէք
 և տանն ստեփանեայ . և զայլ ոք ոչ
 17 գիտեմ ամենեւին՝ թէ մկրտեցի : * Օ ի
 ոչ առաքեաց զիս քրիստոս մկրտել՝ այլ
 աւետարանել . ոչ ճարտարու թք բա-
 նից , զի մի ընդունայն լիցի խաչն . քի :
 18 * Օ ի ճառ խաչին , կորուսելոցն յի-
 մարու թիւն է . այլ վրկեւոցս մեզ՝ զօ-
 19 բու թի այ : * Օ ի գրեալ է . կորու-
 սից զիմաստու թիւն իմաստնոց , և ըզ
 խորհուրդս խորհրդականաց արհա-
 20 մարհեցից : * Ուր իմաստուն , ուր
 դպիր , ուր քննիչ աշխարհիս այսորիկ .
 ոչ ապաքէն յիմարեցոց ամ զիմաստու ի
 21 աշխարհիս այսորիկ : * Քանզի իմաս-
 տու թեամբն այ ոչ ծանեաւ աշխարհ
 իմաստու թիւն զամ . հաճեցաւ ամ յի-
 մարու թեամբ քարոզու թեանն՝ ապ-
 րեցուցանել զհաւատացեալս :
 22 * Իսկ որովհետեւ հրեայք նշան հայ-
 ցեն , և հեթանոսք զիմաստու ի խընդ-
 23 րեն . * մեք քարոզեսցուք զխաչեւեալն
 քրիստոս , հրեից դայթաղու թի , և
 24 հեթանոսաց յիմարու թիւն . * բայց
 նոցին իսկ կոչեցելոցն հրեից և հե-

ԲԿ

Թանոսաց , զքրիստոս՝ այ զօրու թիւն՝
 և այ իմաստու թիւն : * Օ ի յիմարն 25
 այ իմաստնագոյն է քան զմարդիկ . և
 տկարն այ զօրագոյն է քան զմարդիկ :
 Թէպէտ և զձեր իսկ կոչումնդ տե 26
 սիբ եղբարք , զի ոչ բազում իմաս-
 տունք ըստ մարմնոյ , և ոչ բազում հը-
 զօրք , և ոչ բազում աղնուականք .
 * այլ զյիմարս աշխարհիս ընտրեաց ան՝ 27
 զի յամօթ արասցէ զիմաստունս . և
 զտկարս աշխարհիս ընտրեաց ան , զի
 յամօթ արասցէ զհօրս . * և զանտոհ 28
 մքս աշխարհի և զարհամարհելս ընտ-
 րեաց ան՝ և զսչինչսն , զի զէսն իմն
 խափանեացէ . * որպէս զի մի պարծես 29
 ցի ան՝ մարմին առաջի այ : * Օ ի ՚ի 30
 նմանէ դուք էք ՚ի քրիստոս յիսուս ,
 որ եղեւ մեզ իմաստու թի յայ , արդա-
 բու թի և սրբու թիւն և փրկու թի .
 * զի որպէս և գրեալ է . որ պարծին՝ 31
 ՚ի տէր պարծեսցի :

Գ 1 : Բ .

Եւ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ եղբ 1
 բարք՝ ոչ ըստ առաւելութե ինչ բա-
 նից իմաստու թե պատմել ձեզ զվկա

2 յու թիւն այ : * Օ ի ոչ եթէ ՚ի մտի
 եդի գիտել ինչ ՚ի ձեզ՝ բայց միայն
 զյիսուս քրիստոս , և զնոյն ՚ի խաչ ե-
 3 լեալ : * Եւ ես տկարութիւն՝ և երկիւ-
 զիւ և դողութիւն բազմաւ եղէ առ
 4 ձեզ . * և բանն իմ և քարոզութիւն ,
 ոչ պատիր բանիւք իմաստու թեան՝
 այլ արդեամբք հոգւոյն և զօրութիւն .
 5 * զի հաւատք ձեր մի իցեն իմաստու-
 թեամբ մարդկան , այլ զօրութիւն այ : ԱԶ
 6 * Օ իմաստու թի խօսիմք ընդ կատա-
 րեալս . զիմաստու թի՝ ոչ զաշխարհիս
 այտորիկ , և ոչ զիշխանաց աշխարհիս
 7 այտորիկ զխափանելեացս . * այլ խօ-
 սիմք զայ իմաստու թին ծածուկ խոր-
 8 սահմանեաց ան՝ ՚ի փառս մեր . * զոր
 ոչոք յիշխանաց աշխարհիս այտորիկ
 ծանեաւ . զի եթէ էր ծանուցեալ՝ ոչ
 9 արդեօք զտէրն փառաց ՚ի խաչ հանե-
 ին : * Եւ որպէս և գրեալ է . զոր
 10 ակն ոչ ետես , և ունկն ոչ լուաւ , և
 ՚ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ , պատրաս-
 տեաց ան՝ սիրելեաց իւրոց :
 10 * Եւ մեզ յայտնեաց ան՝ հոգւովն ԲԴ
 իւրով . զի հոգին զան՝ քննէ՝ և զսորս
 11 այ : * Օ ի ո՞ որ ՚ի մարդկանէ գիտէ

ինչ զմարդոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն՝
 որ 'ի նմա . նոյնպէս և ոչ զայնոս որ գի-
 տէ՝ եթէ ոչ հոգին այ : * Այլ մեք ոչ 12
 եթէ զհոգի աշխարհիս առաք՝ այլ ըզ-
 հոգին որ յայ . զի ծանկցուք զայն՝ որ
 յայն շնորհեցաւ մեզ : * Այլ զոր խօ 13
 սիմքս՝ ոչ եթէ մարդկեղէն ուսմամբ
 ճարտարութիւն բանից, այլ վարդապե-
 տութիւն հոգւոյն ընդ հոգեւորս զհո-
 գեւորսն համեմատեմք : * Քանզի շին 14
 չաւոր մարդ ոչ ընդունի զհոգւոյն այ՝
 զի յիմարութի է նմա . և ոչ կարէ գի-
 տել եթէ հոգեպէս քննիցի : * Իսկ հո 15
 գեւորն քննէ զամ, և ինքն յուսմեքէ ոչ
 քննի : * Իսկ արդ՝ ո՞վ գիտաց զմիտս 16
 տեսան, որ և խրատտու լինիցի նմա .
 այլ մեք զմիտս քրիստոսի ունիմք :

ԳԻ : Գ .

Այլ ես եղբարք՝ ոչ կարացի խօսել 1
 ընդ ձեզ իբրեւ ընդ հոգեւորս՝ այլ
 իբրեւ ընդ մարմնաւորս : * Իբրեւ աը 2
 զայցոց 'ի քս, կաթն ջամբեցի ձեզ՝ և
 ոչ կերակուր, զի ոչ ևս կարէիք . նաև
 արդ իսկ ոչ կարէք . քանզի դեռ մարմ-
 նաւոր էք : * Աւր և արդ են իսկ 'ի ձեզ 3

հեռ և նախանձ . ոչ ապաքէն մարմ-
 նաւոր էք՝ և ըստ մարդկան գնայք :
 4 * Յորժամ ասէ որ 'ի ձէնջ՝ ես պողոս-
 եան եմ, և միւսն՝ թէ ես պողոս-
 սեան, ոչ մարդիկ էք . իսկ արդ՝ ո՞վ
 5 է պողոսն, կամ ո՞վ է պողոսն : * Պաշ-
 տօնեայք՝ որովք հաւատացէքն, և իւ-
 6 բարանչիւր որպէս և տէր ետ : * Այս
 տնկեցի, պողոս ջուր ետ, այլ ամ ա-
 7 ճեցոց : * Այսուհետեւ՝ ոչ այն որ ինչ
 է՝ որ տնկեացն . և ոչ այն՝ որ ջուրն
 8 ետ . այլ որ աճեցոյցն ամ : * Որ տըն-
 կեացն և որ զջուրն ետ՝ մի են . բայց
 իւրաքանչիւրոք զիւր վարձս առնու-
 9 ցու ըստ իւրում վաստակոց : * Օ՞ի
 այ գործակից եմք, այ արդիւն էք, այ
 10 շինած էք : * Ըստ շնորհացն աստուծոյ՝
 որ տուեալ են ինձ, իբրեւ իմաստուն
 ճարտարապետ հիմն եգի . բայց այլ
 է՝ որ շինէն . այլ իւրաքանչիւրոք ըզ-
 11 գոյշ լիցի՝ թէ որպէս շինիցէ : * Օ՞ի
 հիմն այլ որ ոչ կարէ դնել քան զե-
 12 դեպն՝ որ է յիտուս քրիստոս :
 * Այլ որ շինէ 'ի վերայ հիմանս այ-
 սորիկ՝ ոսկի արծաթ՝ ականս պատուա-
 13 կանս՝ վայտ խոտ եղէգն, * իւրաքան-
 չիւր գործն յայտնելոց է . զի օրն ընտ-

րեացէ, զի հրով յայտնեւոց է: * Լ 14
 զիւրաքանչիւր գործն զիւրդ և իցէ՝
 հուրն փորձեսցէ: * Լ թէ ուրուք գոր- 15
 ծըն զոր շինեաց՝ կացցէ, վարձս առ-
 ցէ. և եթէ ուրուք գործն այրեսցի՝
 տուժեսցի, բայց ինքն կեցցէ. այլ
 այնպէս՝ որպէս թէ ՚ի հուր: * Ո՞չ գի- 16
 տէք՝ եթէ տաճար էք այ՝ և հոգի այ
 բնակեալ է ՚ի ձեզ: * Լ թէ որ զտաճար 17
 այ՝ սպահանէ, սպահանեսցէ զնա ամ.
 զի տաճար այ՝ սուրբ է, որ էք դուք:
 * Սի որ զանձն խաբեսցէ, եթէ որ կա 18
 մեցի ՚ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշ-
 խարհիս յայսմիկ, յիմար լիցի՝ զի եղի-
 ցի իմաստուն: * Օ ՚ի իմաստունի աշ- 19
 խարհիս այտրիկ յիմարուն է առաջի
 այ. քանզի գրեալ է՝ թէ որ ըմբռնէ
 զիմաստունս ՚ի խորագիտութե իւ-
 րեանց: * Լ զարձեալ թէ տէր ճա- 20
 նաչէ զխորհուրդս իմաստնոց՝ զի են
 ընդունայն: * Լ յառհետեւ մի որ 21
 պարծեսցի ՚ի մարդկանէ: * Օ ՚ի ամ 22
 ինչ ձեր է. եթէ սոզոս, եթէ սպու-
 ղոս, եթէ կեփաս, եթէ աշխարհ, ե-
 թէ կեանք, եթէ մահ, եթէ որ կա-
 նրս, եթէ հանդերձեալքն. ամ ինչ 23
 ձեր է. * դուք քրիստոսի, քրիստոս այ: 25

ԳՎ: Դ:

1 Լ յապէս համարեսցին զմեզ մար-
 դիկ, իբրեւ զպաշտօնեայս քրիստոսի՝
 և հազարապետս խորհրդոցն աստու-
 2 ծոյ: * Լ որդ՝ ինդիր է ՚ի մէջ հազա-
 րապետաց՝ եթէ որ հաւատարիմ
 3 գոցի: * Լ յլ ինձ և այս անարգանք
 են, եթէ ՚ի ձէնջ դատեցայց՝ կամ
 բնաւ իսկ ՚ի մարդկանէ. նաև զանձն
 4 իմ ո՞չ քննեմ: * Օ ՚ի ոչինչ գիտեմ
 զանձին իմոյ. այլ ո՞չ եթէ այսու ար-
 դարանամ, զի որ քննեն զիս՝ տէր է:
 5 * Լ յառհետեւ մի յառաջ քան զժա-
 մանակն դատիք. մինչեւ եկեսցէ տէր,
 որ լուսաւոր առնիցէ զգաղտնիս խա-
 ւարի, և յայտնիցէ զխորհուրդս սրբ-
 6 եղիցի յայ: * Օ այս եղբարք՝ առակե-
 ցի յանձն իմ և յապողոս վասն ձեր.
 զի ՚ի մէնջ ուսջիք՝ մի ինչ առաւել
 քան զգրեալն իմանալ. զի մի այր քան
 զքնկեր հպարտանայցէք ՚ի վերայ ըն-
 7 կերին: * Իսկ արդ ո՞վ է՝ որ քննիցէ
 զքեզ. զի՞նչ ունիս՝ զոր ո՞չ իցէ ա-
 ռեալ. և եթէ առեր՝ զի սպարծիս իբ-

ըեւ զչառեալ: * Արդէն իսկ յագեալ 8
 իցէք՝ և արդէն մեծացարուք, առանց
 մեր թագաւորեցիք. և երանի թէ
 թագաւորէիք՝ զի և մեր ընդ ձեզ
 թագաւորէաք: * Ինձ այսպէս թուի՝ 9
 եթէ զմեզ զառաքեալս յետնորդս ա-
 րար ամ՝ իբրեւ զմահապարտս. զի
 տեսիլ եղեաք աշխարհի, և հրեշտա-
 կաց և մարդկան: * Սէք յիմարք վս 10
 քրիստոսի, և դուք իմաստունք ՚ի քս.
 մեր տկարք՝ և դուք հզօրք. դուք փա-
 ռաւորեալք՝ և մեր անարգք: * Սին 11
 չեւ ցայսօր ժամանակի՝ և քաղցեաք
 և ծարաւեցաք և մերկ գնացաք և
 կուփահարեցաք և անհանգիստ եղեաք.
 * և աշխատեցաք ձեռօք մերովք. բամ 12
 բասէին զմեզ՝ օրհնեաք. հալածէին՝
 յանձն առնուաք. * հայհոյէին՝ աղա 13
 չեաք. իբրեւ առակ նշաւակի եղեաք
 ամ աշխարհի. ամենեցուն փարելի լի-
 նել մինչեւ ցայժմ: * Աչ եթէ յամօթ 14
 ինչ առնելով զձեզ՝ գրեմ զայս, այլ
 իբրեւ զորդիս սիրելիս խրատեմ: * Թե 15
 պէտ և բիւր դաստիարակս ունիցիք
 ՚ի քրիստոս՝ այլ ոչ եթէ բազում հա-
 րըս. զի ՚ի քս յս աւետարանաւն ես
 ճնայ զձեզ: * Արդ՝ աղաչեմ զձեզ նը 16

մանողք ինձ եղիջիք՝ (ոսի և ես քսի):
 17 * Վասն այնորիկ առաքեցի առ ձեզ
 զտիմոթէոս, որ է իմ որդի սիրելի՝
 և հաւատարիմ ՚ի տէր. որ յիշեցու-
 ցէ ձեզ զճանապարհս իմ, որ ՚ի քս յս.
 որպէս և ամ ուրեք՝ յամ եկեղեցիս
 18 ուսուցանեմ: * Որպէս թէ ես չիցեմ
 գալոց առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան:
 19 * Այլ եկից հուպ ընդ հուպ՝ եթէ
 տէր կամեսցի. և ՚ի միտ առից ոչ ըզ
 բանս հպարտացելոցն, այլ զզօրութի:
 20 * Օ ի ոչ եթէ բանիւք է արքայու թին
 21 ան, այլ զօրութի: * Արդ՝ որպէս կա-
 միք՝ գաւազանաւ եկից առ ձեզ, ե-
 թէ սիրով հոգւոյն՝ հեղու թէ և ար-
 դարու թեան և խոնարհու թեան:

ԳԼ: Ե.

1 Ինաւ և անուանի իսկ ՚ի ձեզ ըն-
 դէք պոռնիկութի, և այնպիսի պոռն-
 կութիւն՝ որ ոչ և ՚ի հեթանոսս, ոնի
 2 թէ զկին հօր իւրոյ ունել: * Այլ դուք
 հպարտացեալ էք. և ոչ առաւել սը-
 գացարուք, զի բարձցի ՚ի միջս ձեր-
 3 մէ՝ որ զգործն զայն գործեաց: * Օ ի
 ես թէպէտ մարմնով մեկուսի եմ, սա-

կայն հոգւոյ մերձ եմ. բայց արդէն
 իսկ իբրեւ ՚ի մօտոյ ընտրեցի. զայն՝
 որ այնպէսն գործեաց. * յանուն տեառն 4
 մերոյ յի քնի ժողովել ձեզ ՚ի միա-
 սին և իմոյ հոգւոյս զօրութիւն հան-
 դերձ տեառն մերոյ յի քնի, * մատ 5
 նել զայնպիսին սատանայի ՚ի սատա-
 կումն մարմնոյ. զի ոգին ասրեացի յա-
 ւուրն տեառն մերոյ յի քնի: * Ոչ 6
 բարւոք են պարծանքդ ձեր. ոչ գի-
 տէք՝ եթէ փոքր մի խմոր գամ զանգ-
 ուածն խմորէ: * Սրբեցէք ՚ի բաց ըզ 7
 հին զխմորն՝ զի եղիջիք նոր զանգուած.
 որպէս էքդ անխմորք. քանզի զատիկ
 մեր զենաւ քս: * Այսուհետեւ ա 8
 բացուք տօնս. մի ՚ի խմորն հին, և
 մի ՚ի խմորն չարութեան և անղգա-
 մութեան. այլ յանխմորս ստուգու-
 թեան և ճշմարտութեան:

ԲԶ * Գրեցի ձեզ ՚ի թղթի այգբ չխառ 9
 նակել ընդ պոռնիկս: * Այլ ոչ եթէ 10
 ընդ պոռնիկս աշխարհիս այտորիկ՝ կամ
 ընդ ազահս և ընդ յափշտակողս՝ կամ
 ընդ կուսարիչոս. ասպ թէ ոչ պարտ
 էիք և յաշխարհէ իսկ ելանել: * Բայց 11
 արդ՝ գրեցի ձեզ չխառնակել. եթէ
 որ եղբայր անուանեալ, կամ պոռնիկ

իցէ կամ կուսարիչո՝ կամ ազահ՝
 կամ բամբասող՝ կամ արբեցող՝ կամ
 յափշտակող, ընդ այնպիսումն և հաց
 12 մի ուտել: * Օ՛ր կայ իմ և զարտա-
 քինան դատելոյ. ոչ ասպքէն դուք ըզ
 13 ներքինսդ դատիցիք. * և զարտաքինսն
 անձ դատեսցի. բարձէք զչարն ՚ի մի-
 ջոյ ձերմէ:

ԳԼ Գ.

1 Իշխե՞ որ ՚ի ձէնջ՝ եթէ իբր ինչ ի-
 ցեն ընդ ընկերի իւրում, դատել ա-
 ուջի անիրաւաց, և ոչ առաջի սրբոց:
 2 * Եթէ ոչ գիտէք՝ զի սուրբք զաշխարհ
 դատին. և եթէ ձեզք դատի աշխարհ՝
 3 ասպ ոչ էք արժանի անարգ ատենից:
 4 * Ոչ գիտէք եթէ զհրեշտակս դա-
 5 տիմք, թող թէ զերկրաւորս: * Օ՛րկ
 6 բաւոր ատենոնս եթէ յանձն առնու-
 7 ցուք, զանարգսն եկեղեցւոյ դատա-
 8ւորս նստուցէք: * Առ ամօթոյ ձերոյ
 9 ասեմ. այնչափ ոչ գոյ որ իմաստուն
 10 ՚ի ձեզ, որ կարիցէ իրաւունս ընտ-
 11 բել ՚ի մէջ եղբօր իւրոյ: * Այլ եղբայր
 12 ընդ եղբօր դատի, և զայն ՚ի մէջ ան-
 13 հաւատից: * Այլ արդ՝ ամենեւին իսկ

վատթարուծի է 'ի ձեզ , զի դատաստանք իսկ գոն 'ի միջի ձերում . ընդէր ոչ դուք զրկիք , և ոչ դուք առաւել նեղիք : * Այլ դուք զրկէք և նեղէք , 8
 և այդ՝ զեղբարս ևս : * Այլ է ոչ գիտէք՝ զի անիրաւք զարքայուծին այ ոչ ժառանգէն . մի խաբիք՝ ոչ պոռնիկիք , ոչ կռապարիշտք , ոչ շունք , * ոչ իգա 10
 ցեալք , ոչ արուագէտք , ոչ գողք ոչ ագահք , ոչ արբեցողք , ոչ բամբա սողք և ոչ յափշտակողք՝ զարքայուծիւն այ ոչ ժառանգէն : * Այլ դուք 11
 այնպիսիք ոմանք էիք . այլ լուացարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ արդարացարուք յանուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի , և 'ի հոգին այ մերոյ :
 94 * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ 12
 ամ ինչ օգուտ է . ամ ինչ ինձ մարթ է , այլ ոչ եթէ ես ընդ իշխանուծք ուրուք լինիցիմ : * Աերակուր որովայն 13
 նի , և որովայն կերակրոյ . այլ ամ ըզսա և զնոսա խափանեսցէ . բայց մարմին ոչ պոռնիկուծեան՝ այլ տեառն , և տէր մարմնոյ : * Այլ ամ՝ որ և ըզ 14
 տէրն յարոյց , և զձեզ յարուսցէ զօրուծեամբ իւրով : * Ոչ գիտէք՝ եթէ 15
 մարմինք ձեր անդամք են քրիստոսի .

արդ՝ առեալ զանդամս քրիստոսի , առնիցեմք անդամս պոռնկի . քաւ լի 16
 ցի : * Այլ է ոչ գիտէք՝ զի որ մերձե նայ 'ի պոռնիկ՝ մի մարմին է . եղիցին , ասէ , երկոքին 'ի մարմին մի : 17
 * Այլ որ մերձե նայ 'ի տէր՝ մի հոգի է : 18
 * Բախերուք 'ի պոռնիկուծեան : * Ամ մեղս՝ զոր և գործէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է . իսկ որ պոռնկին՝ 19
 յիւր մարմինն մեղանչէ : * Այլ է ոչ գիտէք՝ զի մարմինք ձեր տաճար են հոգւոյն սրբոյ՝ որ է 'ի ձեզ զոր ունիք 20
 յայ . և չէք անձանց տէր , * քանզի գլնոց գնեցայք : Բառաւոր արարէք զամ՝ 'ի մարմինս ձեր և յոգիս , որ է յայ :

ԳԼ : Է .

- 1 Այլ վասն որոյ գրեցիքն առիս , բարւոք է մարդոյ՝ 'ի կին մարդ չմերձե նալ : * Բայց վասն պոռնիկուծեան իւրաքանչիւրոք զիւր կին կալցի . և իւրաքանչիւրոք կին զիւր այր կալցի : 3
 * Անոջ՝ այր իւր զպարտսն հատուսցէ . 4
 նոյնպէս և կինն՝ առն իւրում : * Այլ կին մարմնոյ իւրում ոչ իշխէ՝ այլ այրն . նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ ոչ

Ելչես՝ այլ կիինն : * Մի զըկէք զմիմեանս . 5
 բայց եթէ ինչ ՚ի միաբանութե՛ առ
 ժամանակ մի , զի ուխտիցն պարապիւ
 ցէք , և դարձեալ ՚ի նոյն դարձչիք ,
 զի մի փորձեսցէ զձեզ սատանայ վասն
 անխառնութե՛ ձերոյ : * Օչոյս ասեմ՝ 6
 ներերլով՝ և ոչ հրաման տալով . * քան 7
 զի կամիմ եթէ՛ ամենայն մարդ լինէր
 իբրեւ զիս . այլ իւրաքանչիւրոք զիւր
 շնորհս ունի յաստուծոյ՝ ոմն այսպէս
 և ոմն այնպէս : * Իայց ամուրբեացն և 8
 այրեացն ասեմ , լաւ է նց՝ եթէ կայ
 ցեն իբրեւ զիս . * ապա թէ ոչ ունիւ 9
 ցին ժոյժ՝ ամուսնացին . զի լաւ է
 ամուսնանալ՝ քան զՉեռնուլ : * Այլ 10
 կանամբեացն պատուիրեմ , ոչ ես՝ այլ
 տէր . կնոջ յառնէ մի մեկնել : * Ապա 11
 եթէ մեկնեսցի , անայր մնացէ՛ կամ
 անդրէն ընդ առն իւրում հաշտեսցի .

ՎՁ և առն՝ զկին իւր մի թողուլ :
 * Իայց այլոց ես պատուիրեմ , ոչ 12
 եթէ տէր . եթէ որ եղբայր՝ կին ու
 նիցի անհաւատ , և նմա հաճոյ իցէ
 բնակել ընդ նմա՝ մի թողցէ զնա :
 * Այլ կին , որ ունիցի զայր անհաւատ՝ 13
 և նմա կամ իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի
 թողցէ զայրն . * զի սուրբ է այրն ան 14

հաւատ կնաւն , և սուրբ է կինն ան
 հաւատ արամբն . ապա թէ ոչ՝ որդե
 քրն ձե՛ր պիղծ են . բայց այժմ սուրբ
 15 են : * Ապա եթէ անհաւատն մեկնես
 ցի , մեկնեսցի . զի ոչինչ հարկ ՚ի վե
 րայ կայ եղբօրն կամ քեռն՝ յայնպիսի
 իրս . քանզի ՚ի խաղաղութի կոչեաց
 16 զմեզ ամ : * Օ՛ր գիտես կին դու՝ ե
 թէ զայրն քո ապրեցուսցես . կամ զի
 գիտես այր դու՝ եթէ զկին քո ապ
 17 րեցուսցես : * Այլ թէ ոչ՝ իւրաքանչիւր
 ումեք որպէս և բաժանեաց տէր , զիւ
 րաքանչիւրոք ոնդ և կոչեաց աստուած՝
 այնպէս գնացէ . և այսպէս ընդ ամ
 18 եկեղեցիս պատուէր տամ : * Թլփա
 տեալ որ կոչեցաւ՝ մի ցանկացի ան
 թրլփատուութե . յանթլփատուութե՛ որ
 19 կոչեցաւ՝ մի թլփատեսցի . * զի թրլ
 փատուութի ոչինչ է՝ և անթլփատուութի
 ոչինչ . այլ պահպանութի աստուծոյ
 20 պատուիրանացն : * Իայց իւրաքանչիւ
 րոք յոր կոչումն կոչեցաւ՝ ՚ի նմին կաց
 21 ցէ : * Օ՛առայ կոչեցար՝ մի փոյթ լե
 ցի քեզ . այլ թէ և կարիցես ազատ լե
 22 նել՝ քեզ այնպէս լաւ իցէ : * Օ՛ր որ
 ՚ի տէր կոչեցեալ է ծառայն՝ ազատ
 տեառն է . նոյնպէս և որ ազատն կո

չեցեալ է՝ ծառայ քնի է : * Ղնոց դը 23
 նեցայք՝ մի լինիք ծառայք մարդկան :
 * Իւրաքանչիւրք՝ յոր կոչու մն կոչե 24
 ցաւ՝ եղբարք , 'ի նմին կացցէ առաջի
 աստուծոյ :

97 * Այլ վասն կուսանաց՝ հրամանն ինչ 25
 'ի տեսանէ ոչ ունիմ . բայց խրատ
 տամ՝ ուղ որորմեցոյ ուրուք 'ի տեսաւ
 նէ , հաւատարիմ լինել : * Համարիմ՝ 26
 Թէ այնպէս լաւ իցէ : բայց վասն վը
 տանկին որ 'ի վերայ կայ՝ բարւոք է
 մարդոյ՝ Թէ այնպէս իցէ : * Կապեալ 27
 ես 'ի կին , մի խնդրեր արձակել . ար
 ձակեալ ես 'ի կնոջէ , մի խնդրեր կին :
 * Օ՛ր եթէ ամուսնանայցես՝ ոչ մե 28
 դար . և եթէ ամուսնանայցէ կոյսն՝ ոչ
 մեղաւ , բայց նեղութի մարմնոց ու
 նիցին այնպիսիքն . այլ ես խնայեցի 'ի
 ձեզ : * Իայց զայս ասեմ՝ եղբարք՝ եթէ 29
 ժամանակս կարճեալ է այսուհետեւ .
 զի որ ունիցին կանայս՝ որպէս Թէ չու
 նիցին . * և որ լայցեն՝ որպէս Թէ ոչ 30
 լայցեն . և որ խնդանն՝ ուղ Թէ չխըն
 դայցեն . և որ գնենն՝ որպէս Թէ չու
 նիցին . * և որ վարենն զաշխարհս՝ ուղ 31
 Թէ չվայելցեն . զի անցեալ է վայել
 չուԹիւն աշխարհիս այսորիկ : * Այլ 32

կամիմ զձեզ անհոգս լինել . զի որ ան
 կինն է՝ հոգայ զտեսանն , Թէ ուղ հա
 33 ճոյ լըցի տեսանն . * և որ կանամբին է ,
 հոգայ զաշխարհիս՝ Թէ որպէս հաճոյ
 34 լըցի կնոջ իւրում : * Եւ ահա մեկնե
 ցան 'ի միմեանց առնակինն և կոյսն .
 զի կոյսն հոգայ զտեսանն՝ զի իցէ սուրբ
 հոգւով և մարմնով , և առնակինն հո
 գայ զաշխարհիս՝ Թէ որպէս հաճոյ լը
 35 ցի առն իւրում : * Այլ զայս վասն ձե
 րոյ օգտի ասեմ . ոչ եթէ խեղդ ինչ
 արկանեմ՝ ձեզ , այլ վասն պարկեշ
 տութեան՝ և հպատակութե տեսառն
 առանց զբաղանաց :
 36 * Ապա Թէ որ ամօթ համարեցի 92
 վասն կուսին իւրոյ՝ եթէ իցէ ելեալ
 ըստ չափ , և այնպէս ինչ պարտ իցէ
 լինել . զոր կամեցի արասցէ , ոչ մե
 37 զանչէ՝ ամուսնացի : * Իսկ որ հաս
 տատեալ է 'ի սրտի իւրում , և վտանկ
 ինչ ոչ իցէ նմա , իշխանութիւն ունի
 'ի վերայ կամաց իւրոց . և զայն ընտ
 րեաց 'ի սրտի իւրում՝ պահել զկոյսն
 38 իւր , բարւոք առնէ : * Եւ որ ա
 մուսնացուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք
 առնէ . և որ ոչ ամուսնացուցանէ՝ լաւ
 39 ևս առնէ : * Կին կապեալ է՝ ցորքան

ժամանակս կենդանի է այր նորա . ապա եթէ ննջիցէ այր նորա , ազատ է՝ ում կամիցի ամուսնանալ . այլ միայն տերամբ : * Բայց երանելի ևս է՝ Թէ 40 այնպէս կացցէ ըստ իմում խրատու . ես այսպէս համարիմ , եթէ և յիս ի ցէ հոգի աստուծոյ :

ԳԼ Բ :

Այլ վն զոհից կռոցն գիտեմք՝ եթէ 1
ամենեքին գիտուի ունիմք : գիտուի հպարտացուցանէ , այլ սէր շինէ : * Այլ 2
Թէ որ կամիցի գիտել ինչ , չևևս գիտաց՝ ոն արժանն էր գիտել : * Բայց որ սիրէ զանձ , նա է տեղեկացել ՚ի նմանէ : * Այլ վն կերակրոցն զոհեաց՝ գիտեմք 4
եթէ ոչինչ իսկ կուռքք են յաշխարհի . զի չիք որ անձ բաց ՚ի միայն : * Օ ի Թէ 5
պէտ և իցեն անուանել աստուածք՝ եթէ յերկինս և եթէ յերկրի . որպէս և են աստուածք բազումք՝ և տեսրբ բազումք . * այլ մեզ մի է անձ հայր՝ յոր մէ անձ , և մէք ՚ի նա , և մի տէր յմ 42. քն՝ որով ամենայն , և մէք նովաւ : * Այլ ոչ յամենեսոսն գիտուեմք է , 7
ումանք առ խղճի մտաց մինչեւ ցայժմ

զկռոցն իբրեւ զզոհեալ ուտեն . և խիղճ մտացն նոց՝ քանզի տկար է , պղծի : * Այլ կերակուր զմեզ առաջի անջ կացուցանէ . ոչ եթէ չուտեմք՝ պա կասիմք ինչ , և ոչ եթէ ուտեմք՝ առ 9
ուաւելումք ինչ : * Բայց զգտն լերուք՝ գուցէ իշխանուեմք ձեր այդ՝ գայ 10
Թագղուեմք լինիցի տկարացն : * Այլ Թէ որ տեսնիցէ զքեզ՝ որ զգիտուեմք ունիս՝ բազմեալ ՚ի մեհենի՝ ոչ ապա խիղճ մտաց նորա , որ տկարուեմք բզգա զածեալ է՝ անդրէն շինիցի ուտել ըզ 11
զոհեալն . * և կորնչիցի տկար եղբայրն ՚ի բում գիտուեմքն , վն որոյ քնն մե 12
ուաւ : * Այլ այնպէս յանցուցել յեղբարս , և զխիղճ մտաց տկարացն զայ 15
բացուցեալ , ՚ի քն մեղանչէ : * Վ ասն որոյ՝ եթէ կերակուր գայ Թագղեցուցանէ զեղբայրն իմ , ոչ կերայց միս յաւիտեան , զի մի զեղբայրն իմ գայ Թագղեցուցից :

ԳԼ Թ :

1 Անչ ապաքէն ազատ եմ , ոչ ապաքէն առաքեալ եմ , ոչ ապաքէն զտէր մեր յմ քն աչօք իմով տեսի , ոչ ապաքէն գործ

իմ դուք էք 'ի տէր : * Թէպէտ և այ 2
 լոց չիցեմ առաքեալ՝ այլ դէպ ձեզ
 եմ. զի կնիք իսկ առաքելութի իմոյ
 դուք էք 'ի տէր : * Իմ պատասխանի 5
 ուր զիս հարցանիցեն՝ այս է : * Սիթէ 4
 ոչ ունիցիմք իշխանութի ուտել և ըմ
 պել : * Սիթէ ոչ ունիցիմք իշխանու 5
 թիւն զբորս կանայս շրջեցուցանել
 ընդ մեզ. որպէս և այլ առաքեալքն,
 և եղբարքն տեառն, և կեփաս : * Եւ 6
 թէ միայն ես և բառնաբաս ոչ ունի
 ցիմք իշխանութի չգործել ինչ : * Ո՞ր 7
 երբէք զինուորիցի իւրովք թողաիօք .
 ո՞րք տնկիցէ պաբի և 'ի սլողոյ նր՝ ոչ
 ուտիցէ . ո՞րք արածիցէ խաչն՝ և 'ի
 կաթանէ խաչինն ոչ ուտիցէ : * Սիթէ 8
 ըստ մարդկութեան խօսիցիմ՝ զայս .
 կամ թէ և օրէնքն զսոյն ոչ ասիցեն :
 * Ի մովսէսի իսկ յօրէնան գրեալ է . ոչ 9
 կապեցես զցոռակ եղին կալսուոյ :
 միթէ զեզմնց ինչ փոյթ էր այ : * Ոչ 10
 ասարէն վասն մեր ասէ . քանզի վասն
 մեր գրեցաւ : զի յուսով պարտի որ
 սերմանէն՝ սերմանել . և որ կասուն՝
 յուսով վայելել : * Եթէ մէք 'ի ձեզ 11
 զհոգեւորն սերմանեցաք՝ մեծ ինչ է,
 եթէ 'ի ձէնը զմարմնաւորսդ հնձիւ

12 ցեմք : * Եթէ այլք ձերով իշխանուբո
 վայելեն, ոչ առաւել ևս մէք : այլ ոչ
 'ի գործ ինչ արկաք զիշխանութիւնս
 զայս . բայց ամի համբերեմք . զի մի
 խախան ինչ լինիցիմք աւետարանին
 13 քնի : * Ոչ գիտէք եթէ որ 'ի տաճա
 րին գործեն, 'ի տաճարէ անտի ու
 տեն . և որ սեղանոյն պաշտօնեայք են,
 14 'ի սեղանոյ անտի վայելեն : * Եւնպէս
 և տէր հրաման ետ, որոց զաւետա
 րանն աւետարանեն, յաւետարանէ
 15 անտի կեալ : * Բայց ես և ոչ զմի ինչ
 յայտցանէ արկի 'ի գործ, և ոչ գրե
 ցի զայդ՝ զի ինձ այնպէս ինչ լինիցի .
 լաւ է ինձ մանաւանդ մեռանել, և
 ոչ զի զպարծանս իմ որ ընդունայն հա
 16 մարիցի : * Օ՞ր եթէ աւետարանեմ,
 ոչինչ են ինձ պարծանք, քանզի հարկ
 'ի վերայ կայ . բայց վայ է ինձ, եթէ
 17 ոչ աւետարանեմ : * Եթէ կամաւ
 զայն առնեմ, վարձք են ինձ . և եթէ
 ախամոյ՝ տնտեսութի յանձն է ինձ :
 18 * Եւ արդ՝ զինչ վարձք իցեն ինձ, ե
 թէ յաւետարանելն ձրի տաց զաւե
 տարանն՝ զի մի զեղծիցիմ ինչ իշխա
 նութիւս իմով յաւետարանի անդ :
 19 * Քանզի ազատ էի յամէ՝ և ամենե

ցուն զանձն 'ի ծառայու թէ կացուցի .
 զի զբազումս շահեցայց : * Եղէ ընդ 20
 հրէայան իբրեւ զհրէայ , զի զհրէայսն
 շահեցայց : * Եղէ ընդ օրինօք իբրեւ 21
 զայնոսիկ՝ որ ընդ օրինօքն էին . իբր
 ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի , այլ զի որ
 ընդ օրինօքն իցեն՝ և զնոսա շահե-
 ցայց : ընդ անօրէնս եղէ իբրեւ զա-
 նօրէն . իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի
 ւնայ , այլ ընդ օրինօք . քրիստոսի . զի շա-
 հեցայց զանօրէնան : * Եղէ ընդ տկա 22
 ըրս իբրեւ զտկար՝ զի զտկարսն շահե-
 ցայց : ընդ ամենայնի ամենայն եղէ .
 զի թերեւս ապրեցուցից զամանս :
 * Օ այս ամ առնեմ վասն աւետարա 23
 նին , զի կցորդ եղէց նմա :

74 * Ոչ գիտէք՝ եթէ որ յասպարիսին 24
 ընթանան , ընթանալ ամենեքին ըն-
 թանան . բայց մի որ առնու զյաղ-
 թու թիւնն . այնպէս ընթացարձեք՝ զի
 հասանիցէք : * Ամենայն որ պատերազ 25
 մի՝ ամենայնի ժուժկալ լինի . նորա
 զի զեղծանեղի պսակն առնուցուն՝ և
 մեք զանեղծութեան : * Արդ՝ ես իսկ 26
 այնպէս ընթանամ , ոչ որպէս յանե-
 րեւոյթս այնպէս մրցիմ , ոնդ ոչ թէ
 զհողմս ինչ կոծելով . * այլ ճնշեմ ըզ 27

մարմինս իմ և հնազանդեցուցանեմ .
 զի գուցէ որ այլոցն քարոզեցի՝ ես ինք-
 նին անուխտան գտանիցիմ :

ԳԼ : Ժ .

1 Ոչ կամիմ , եթէ տգէտք իցէք եղ
 բարք , զի հարբն մեր ամենեքին ընդ
 2 ամսովն էին . և ամենեքին ընդ ծովն
 3 անցին . * և ամենեքին 'ի մովսէս մկր-
 4 տեցան յամսն և 'ի ծովն . * և ամենե-
 5 քին զնոյն հոգեւոր կերակուրն կե-
 6 ըան . * և ամենեքին զնոյն հոգեւոր
 7 ըմպելին արբին , զի ըմպելին 'ի հոգե-
 8 ւոր վիմէն՝ որ երթայր զհետ նոցա .
 9 և վէմն էր ինքն քրիստոս : * Այլ ոչ ե-
 10 թէ ընդ բազումս 'ի նոցանէ հաճե-
 11 ցաւ ամ . քանզի տապաստ անկան յա-
 12 նապատի անդ : * Եւ այն օրինակաւ
 13 լինէր վասն մեր . զի մի լիցուք ցան-
 14 կացողք չարեաց , ոնդ և նոքայն ցան-
 15 կացան : * Եւ մի կուսպարիչտք լինել
 16 ոնդ ոմանք 'ի նոցանէ , ոնդ և գրեալ է .
 17 նստաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել
 18 և յարեան 'ի խաղալ : * Եւ մի պոռնը-
 կեսցուք . ոնդ ոմանք 'ի նոցանէ պոռնը-
 կեցան , և անկան 'ի միում աւուր քը

սան և չորք հաղարք : * Եւ մի փորձեաւ 9
 ցուք զատէր . որպէս ոմանք 'ի նոցանէ
 փորձեցին , և յօձից անտի սատակե-
 ցան : * Եւ մի տրանջեցուք . որպէս 10
 ոմանք 'ի նոցանէ արանջեցին , և կու-
 րեան 'ի սատակէէ անտի : * Այլ այն 11
 ամ օրինակաւ անցանէր ընդ նոսա .
 բայց գրեցաւ վասն մերոյ խրատու ,
 յորս վախճան յաւխտեանցն եհաս :
 ԴԴ * Այսու հետեւ որ համարիցի հաս 12
 տատուն կալ՝ զգոյշ լիցի , գուցէ ան-
 կանիցի : * Փորձու թիւն 'ի ձեր վերայ 13
 ոչ է եկեալ բաց 'ի մարդկանէ . այլ
 հաւատարիմ է աստուած՝ որ ոչ արկցէ
 զձեզ 'ի փորձու թիւ առաւելքան ըզ-
 կար ձեր . այլ արասցէ ընդ փորձու-
 թեանն և զելլ՝ զի համբերել կարաս-
 ջիք : * Վասն որոյ սիրելիք իմ , փախե- 14
 ռուք 'ի կուսպաշտու թէ : * Իբրեւ ընդ 15
 իմաստունս խօսիմ . ընտրեցէք ձեզէն՝
 զոր ասեմս : * Իստակն օրհնու թեան 16
 զոր օրհնեմք՝ ոչ սպարէն հաղորդու-
 թիւն է արեանն քրիստոսի . հացն զոր
 բեկանեմք՝ ոչ սպարէն հաղորդու թի-
 է մարմնցն քրիստոսի : * Օ՛ր մի հաց՝ 17
 մի մարմն եմք բաղումքս . զի ամե-
 նեքին 'ի միօրէ հացէ անտի վայելեմք :

18 * Տէսէք զիտարցէ ըստ մարմնոյ . ոչ
 սպարէն՝ որ ուտեն 'ի զոհիցն՝ հաղորդ-
 19 են սեղանոյն : * Իսկ արդ զինչ . ասեմ ,
 թէ զոհեալն իցէ՞ ինչ . և կամ թէ
 20 կոււքն իսկ իցէ՞ն ինչ : * Այլ զոր զու-
 հենն հեթանոսք , դիւաց՝ և ոչ այլ զու-
 հեն : ոչ կամիմ զձեզ հաղորդս դիւաց
 լինել . քանզի ոչ կարէք զբաժակն
 տեսուն ըմպել՝ և զբաժակն դիւաց .
 21 * և ոչ կարէք 'ի սեղանոյ տեսուն վա-
 22 յելել՝ և 'ի սեղանոյ դիւաց : * Եթէ
 նախանձ ինչ արկանիցեմք տեսուն . մի
 23 թէ զօրագոյնք իցեմք քան զնա : * Ամե-
 նայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ ամ ինչ
 օգուտ է . ամ ինչ ինձ մարթ է , այլ
 24 ոչ ամ ինչ շինէ : * Ս'ի որ զանձին և եթ
 25 ինդրիցէ՝ այլ և զընկերին : * Ամենայն
 ինչ որ 'ի սպանդանոցի վաճառի , կե-
 րայք՝ և մի խորէք վասն խղճի մտաց .
 26 * զի տեսուն է երկիր լիւ իւրով :
 27 * Եթէ որ կոչէ զձեզ յանհաւատից՝
 և կամիցիք երթալ , զամ ինչ՝ որ առա-
 ջի դնիցի , կերայք՝ և մի խորէք վասն
 28 խղճի մտաց : * Ապա եթէ որ ասացէ
 ձեզ՝ թէ այդ զոհեալ է , մի ուտիցէք
 վասն նորա՝ որ գուշակն եղեւ , և
 29 վասն խղճի մտացն : * Այլ զևիղճ մը

տացն ասեմ ո՛չ զԼԵՐՆ , այլ զԸՆԿԵՐԻՆ .
 Իսկ ընդէր բնաւ աղաոտութիւնս իմ
 դատիցի յայլոյ խղճէն մտաց : * Եթէ 30
 ես չնորհօք վայելեմ , ընդէր հայհոյի
 ցիմ , վն որոյ եսն գոհանամ : * Արդ՝ 31
 եթէ ուտիցէք՝ եթէ լմսիցէք՝ եթէ
 զինչ և առնիցէք , զամ ինչ ՚ի փառս
 ւայ արասջիք : * Առանց գայթաղուի 32
 դնելոյ հրէից և հեթանոսաց լինիջիք՝
 և եկեղեցւոյն ւայ : * Արպէս և ես աւ 33
 մենեւին ամենեցուն հաճոյ լինիմ . ո՛չ
 խնդրեմ զանձին օգուտ , այլ զբազմաց՝
 զի ասրեսցին :

Գ Լ Ժ Ա

72 Եմանողք ինձ եղերո՛ւք , որպէս և 1
 ես քրիստոսի : * Գոյլեմ զձեզ՝ զի զամ 2
 ինչ զլիմ յիշէք . և որպէս աւանդեցի
 ձեզ՝ զաւանդութիւնն ունիցիք : * Կա 3
 միմ զի գիտիցէք դուք . եթէ առն աւ
 մենայնի գլուխ քրիստոս է , և գլուխ
 կնոջ այր , և գլուխ քնի ւամ : * Ամե 4
 նայն այր՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ
 մարգարէանայցէ՝ և զգլուխն ծած
 կեալ ունիցի , յամօթ առնէ զգլուխն
 իւր : * Եւ ամենայն կին՝ յորժամ յա 5

ղօթս կայցէ՝ կամ մարգարէանայցէ
 բացաւ գլխով՝ յամօթ առնէ զգլուխն
 իւր , զի այնպէս համարէ՝ թէ գերծ
 6 եալ իցէ : * Օ ի եթէ ոչ սքողեսցի
 կին , փոքրեսցէ զհերս իւր . ապա ե
 թէ անպատեհ է կնոջ փոքրել կամ
 7 գերծուլ , սքողեսցի : * Ան մարդոյ
 չէ պարտ ծածկել զգլուխ իւր , զի
 պատկեր և փառք ւայ է . իսկ կին փառք
 8 առն իւրոյ է : * Օ ի ո՛չ եթէ այր ՚ի
 9 կնոջէ է , սյլ կին յառնէ : * Բանդի ո՛չ
 իսկ հաստատեցաւ այր վասն կնոջ , սյլ
 10 կին վասն առն : * Վասն այնորիկ պար
 տի կինն շուք դնել գլխոյն վասն հրեշ
 11 տակաց : * Բայց ո՛չ կին առանց առն ,
 12 և ո՛չ այր առանց կնոջ ՚ի տէր : * Օ ի
 որպէս կին յառնէ՝ նոյնպէս և այր ՚ի
 13 կնոջէ , բայց ւամ յայ : * Այլ դուք ձե
 զէն տուք զիրաւդ . արժան է կնոջ
 մարդոյ հորանի յաղօթս կալ առաջի
 14 ւայ : * Եւ ո՛չ բնութիւն իսկ ուսուցա
 նէ զձեզ . զի այր եթէ գիտաւոր է՝
 15 անարգանք են նմա . * բայց կին եթէ
 գիտաւոր է՝ փառք են նմա . զի գէսք
 փոխանակ զգետուու տուեալ են նմա :
 16 * Այա թէ որ կամի հակառակող լի
 նել , մեք չունիմք այնպիսի սովորու

12 Թիւն , և ոչ եկեղեցիքն աստուծոյ :
 * Այլ զայս պատուիրեմ , ոչ ոնց թէ 17
 գովեցեմ , զի ոչ 'ի բաւ անդր՝ այլ 'ի
 վատթարն նկրտիք : * Նախ՝ յորժամ 18
 'ի մի վայր ժողովեցիք յեկեղեցին , լը-
 սեմ եթէ հերձուածք գոն 'ի ձեզ . և
 սակաւ ինչ հաւատացի : * Բայց և 19
 հերձուածք լինելոց են 'ի ձեզ . զի որ
 ընտիրքն իցեն 'ի ձեզ՝ երևեսցին : * Եւ 20
 արդ՝ 'ի ժողովելն ձեզ 'ի միասին՝ ոչ է
 տունն տեառն ձեզ տեղն հաց ուտե-
 լոյ : * Օ՛ր ի իւրաքանչիւր որ զիւր ընթ 21
 բիս յառաջանայ ուտել , և ոմն քաղ-
 ցեալ և ոմն արբեալ : * Սիթէ տու 22
 նրս ոչ ունիցիք ուտելոյ կամ ըմպելոյ .
 եթէ զեկեղեցեսմէն այ արհամարհի-
 ցէք , և յամօթ առնէք զչքաւորսն :
 զինչ ասացից . գովեցից զձեզ . յայ-
 գըմ ոչ գողեմ : * Օ՛ր ես ընկալայ 'ի 23
 տեառնէ՝ զոր և ձեզն աւանդեցի , ե-
 թէ տէր յիսուս 'ի գիշերին յորում
 մատնէր , առ հաց . * գոհացաւ՝ եւ 24
 բեկ և ասէ . առէք՝ և կերայք . այս
 է մարմին իմ , որ վասն ձեր բաշխի .
 զայս արարէք առ իմոյ յիշատակի :
 * Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն 25
 առ և ասէ . այս բաժակ՝ նոր ուխտ

է իմով արեամբ . զայս արարէք քա-
 նիցս անգամ եթէ ըմպիցէք՝ առ ի-
 մոյ յիշատակի : * Բանիցս անգամ թէ
 ուտիցէք զհացս զայս , և զբաժակս
 ըմպիցէք , զմահն տեառն պատմեցէք ,
 26 մինչեւ եկեսցէ նա : * Այսուհետև՝
 որ ուտիցէ զհացս , կամ ըմպիցէ զբա-
 ժակս տեառն անարժանութեամբ ,
 պարտական եղիցի մարմնոյ և արեան
 28 տեառն : * Փորձեսցէ մարդ զանձն իւր ,
 և ապա 'ի հացէ անտի կերիցէ , և 'ի
 29 բաժակէն արբցէ : * Օ՛ր որ ուտէ և
 ըմպէ անարժանութէ՝ դատաստանս
 անձին իւրում ուտէ և ըմպէ . զի ոչ
 30 խորէ զմարմինն տեառն : * Վասն այ-
 նորիկ իսկ են 'ի ձեզ բազում հիւանդք
 և ախտաժէտք . և շատ ևս այն են ,
 31 որ և ննջեցեալք իսկ իցեն : * Օ՛ր ե-
 թէ զանձինս քննէաք՝ ապա ոչ դատա-
 32 պարտէաք : * Եւ եթէ դատիմք՝ 'ի
 տեառնէ խրատիմք . զի մի ընդ աշ-
 33 խարհի դատապարտեսցուք : * Այսու-
 հետև եղբարք՝ յորժամ 'ի մի վայր ժո-
 34 ղովեցիք ուտել միմեանց մնասջիք : * Այ-
 պա թէ որ քաղցեալ իցէ՝ 'ի տան իւ-
 րում կերիցէ . զի մի 'ի դատապարտուի
 ժողովեցիք : Բայց զայլ ինչ յորժամ ե-
 կից՝ յայնժամ պատուիրեցից :

ԳԼ ԺԲ

ԵԿ

1 Այլ վասն հոգեւորացն եղբարք՝
 2 ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք : * Ղի-
 տէք իսկ զի մինչ հեթանոսքն էիք ,
 առ կուռսն անմուռնչս սրպէս եր-
 3 թայիք և գայիք : * Վասն որոյ ցու-
 ցանեմ ձեզ . զի ոչ որ հոգւով նոյ խօ-
 սի և ասիցէ թէ նզովեալ յիսուս , և
 ոչ որ կարէ ստեղ տեր զյիսուս , եթէ
 ոչ հոգւովն սրբով : * Թէպէտ և բա-
 4 ժինք շնորհաց են՝ այլ հոգի նոյն է :
 * Եթէ բաժինք սրաշտամանց են , այլ
 տերնոյն է : * Եթէ բաժինք յաջողու-
 5 թեանց են , այլ նոյն է . որ յաջողէ
 զամ յամենայնի : * Իայց իւրաքանչիւր
 6 ումէք տուեալ է յայանուի հոգւոյն՝
 առ իւրաքանչիւր օգուտ : * Ումեմն
 7 ՚ի հոգւոյն տուեալ է բան իմաստու-
 թեան . այլում բան գիտութե ըստ
 8 նմին հոգւոյ . * միւսումն հաւատք նո-
 9 վին հոգւով . այլում շնորհք բժշկու-
 թեանց նովին հոգւով . * այլում յաջո-
 10 ղութիք զօրուէց . այլում մարգարէ-
 ութի . այլում ընտրութի հոգւոյ . այ-
 լում ազգք լեզուաց . այլում թարգ-

11 մանութի լեզուաց : * Այլ զայս ամ
 յաջողէ մի և նոյն հոգի , և բաժա-
 նէ իւրաքանչիւր որպէս և կամի :
 12 * Որպէս մարմին մի է , և անդամս
 բազումս ունի . և ամ բազում ան-
 դամք մարմնոյն՝ մի մարմին է . նոյնպէս
 13 և քրիստոս : * Բանդի միով հոգւով
 մեք ամենեքին ՚ի մի մարմին մկրտե-
 ցաք . եթէ հրէայք , եթէ հեթանոսք ,
 եթէ ծառայք , եթէ ազատք , ամե-
 14 նեքին զմի հոգի արբաք : * Բանդի
 մարմին ոչ մի անդամ է , այլ բազում :
 15 * Եթէ ասիցէ ոտն , զի չեմ ձեռն՝
 չեմ ՚ի մարմնոյ անտի , ոչ այնու չիցէ
 16 ՚ի մարմնոյ անտի : * Այլ եթէ ասիցէ
 ունկն , վասն զի չեմ ակն՝ չեմ ՚ի մար-
 մնոյ անտի , ոչ այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ
 17 անտի : * Եթէ ամ մարմին ակն էր՝ ուր
 էր ունկն . և եթէ ամ լսելը էր՝ ուր
 18 էին հոտոտելք : * Իայց արդ՝ նոյն եզ-
 ղանդամսն՝ զմի մի իւրաքանչիւր ՚ի նո-
 ցանէ ՚ի մարմին՝ որպէս և կամեցաւ :
 19 * Այս թէ էր ամ մի անդամ , ուր էր
 20 մարմին : * Իայց արդ՝ անդամք բազում
 21 են , և մարմին մի : * Ոչ կարէ ակն ա-
 սել ցձեռն , թէ չեմ ինձ պիտոյ , և
 կամ դարձեալ գլուխ ցոտս՝ թէ չեմ

ԵԿ

ինձ պիտոյ : * Այլ առաւել որ թուին 22
անդամք մարմնոյն թէ տկարագոյնք ի-
ցեն , կարեւորք են . * և որ թուինն 23
թէ անարգագոյնք իցեն մարմնոյն , այնց
առաւելագոյն պատիւ առնեմք . և ա-
մօթոյքն մեր առաւել ևս պարկեշ-
տու թիւն ունին : * Այլ պարկեշտոյցն 24
մերոց չէ ինչ պիտոյ . քանզի անձ խառ-
նեաց զմարմնն , և նուազին առաւել
ևս պատիւ ետ . * զի մի իցեն հերձ- 25
ուածք ՚ի մարմնի անդ , այլ զի նոյնք
զմիմեանց հոգայցեն անդամքն : * Այլ 26
թէ վշտանայ ինչ մի անդամն , վշտա-
նան ամենայն անդամքն ընդ նմա . և
եթէ փառաւորի մի անդամն , խնդան
ամենայն անդամքն ընդ նմա : * Այլ 27
դուք մարմին քրիստոսի էք՝ և անդամք
վ. 2 յանդամոց նորա :

* Այլ զորս եղ աստուած յեկեղեց 28
ւոջ՝ այս են . նախ՝ զառաքեալս , երկ-
րորդ՝ զմարգարէս , երրորդ՝ զվարդա-
պետս , ասպ զօրութիս , ասպ շնորհս
բժշկութեանց , օգնութիս՝ վարիչս ,
ազգս լեզուազ , թարգմանութիւնս
լեզուաց : * Սի թէ ամենեքին առա 29
քեալք իցեն , մի թէ ամենեքին մար-
գարէք իցեն . մի թէ ամենեքին վար-

դապետք իցեն . մի թէ ամենեքին զօ-
րութիւնք իցեն . * մի թէ ամենեքին
շնորհս բժշկութեանն ունիցին . մի թէ
ամենեքին ՚ի լեզուս խօսիցին . մի թէ
31 ամենեքին թարգմանիցենն : * Իայց
նախանձաւոր լերուք շնորհացն , որ
լաւն են : Այլ ես առաւել ևս ճա-
նասարհ ցուցանեմ ձեզ :

ԳՎ ; ԺԳ .

1 Այլ զէզուս մարդկան խօսիցիմ 32
և զհրեշտակաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ ,
եղէ ես իբրեւ զպղինձ , որ հնչէ . կամ
2 իբրեւ զծնծղայս՝ որ զօղանջեն : * Այլ
եթէ ունիցիմ մարգարէութի , և գի-
տիցեմ զխորհուրդս անձնս՝ և զամ գի-
տութիւն . և եթէ ունիցիմ զամ հա-
ւատս՝ մինչեւ զերինս փոփոխելոյ , և
3 սէր ոչ ունիցիմ , ոչինչ եմ : * Այլ ե-
թէ ջամբիցեմ զամ ինչս իմ աղքատաց ,
և մատնիցեմ զմարմնս իմ յայրումն ,
և սէր ոչ ունիցիմ , ոչինչ օգտիմ :
4 * Սէր երկայնամիտ է՝ քաղցրանայ . սէր
ոչ նախանձի , ոչ ամբարհատաձէ , ոչ
5 հպարտանայ . * ոչ յանդգնի , ոչ խրնդ-
բէ զիւր , ոչ գրգռի , ոչ խորհի զչար .

* Ինչ խնդայ ընդ անիրաւու թիւն՝ այլ 6
 խնդայ ընդ ստուգու թիւ . * Թմի աւե 7
 ւէ . Թմի հաւատայ . ամենեւին յու
 սայ . Թմի համբերէ : * Մէր ինչ երբէք 8
 անկանի . եթէ մարգարէութիք են՝
 խափանեացին . եթէ լեզուք՝ լռեա 9
 ցեն . եթէ գիտութի՝ խափանեացի :
 * Քանզի փոքր ՚ի շատէ գիտեմք . և 9
 փոքր ՚ի շատէ մարգարէանամք : * Այլ 10
 յորժամ եկեացէ կատարումն , փոքր
 ՚ի շատէս խափանեացի :
 24 * Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօ 11
 սէի , իբրեւ զտղայ խորհէի , իբրեւ
 զտղայ համարէի . այլ յորժամ եղէ այր՝
 զտղայութեանն ՚ի բաց խափանեցի :
 * Այժմ տեսանեմք իբրեւ ընդ հայե 12
 լի օրինակաւ , այլ յայնժամ դէմ յան
 դիման . այժմ խեղամուտ եմ փոքր ՚ի
 շատէ , այլ յայնժամ գիտացից՝ որպէս
 և նայն ծանեաւ զիս : * Բայց արդ՝ 15
 մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր , սոքա երե
 քեան . և մեծ քան զոտս սէր է :

ԳԼ ԺԳ .

Օ հետ երթայք սիրոյ , և նախան 1
 ձաւոր լերուք հոգեւորացն՝ առաւել

2 զի և դուք մարգարէանացէք : * Օ ի
 որ խօսի ՚ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան
 խօսի , այլ ընդ աստուծոյ : զի ոչոք է
 որ լսէ , բայց հոգւով խօսի խորհուր
 3 դրս : * Խոյ որ մարգարէանայն , մարդ
 կան խօսի շինութի և մխիթարութի
 4 և սփոփութիւն : * Ար խօսի ՚ի լե
 զուս՝ զանձն իւր շինէ . և որ մար
 5 գարէանայն՝ զեկեղեցին շինէ : * Կա
 միմ զի ամենեքին դուք ՚ի լեզուս խօ
 սիցիք՝ առաւել զի մարգարէանացէք .
 զի լաւ է որ մարգարէանայն՝ քան զայն՝
 որ ՚ի լեզուս խօսիցի . բայց եթէ թարգ
 մանիցէ՝ զի եկեղեցին շինութի առ
 նուցու :
 6 * Բայց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից 22
 առ ձեզ ՚ի լեզուս խօսելով . զինչ օ
 գուտ լինիցիմ ձեզ՝ եթէ ոչ խօսիցիմ ,
 կամ յայտնութեամբ , կամ գիտու
 թեամբ , կամ մարգարէութիք , կամ
 7 վարդապետութիք : * Այնպէս՝ որպէս
 անշունչքն ձայն տայցեն , եթէ փող
 և եթէ քնար . զի եթէ ընտրութիւն
 ինչ բարբառոյն չառնիցեն , զիսոգ
 ձաճաչիցի փողայն հարկանել՝ կամ քը
 8 նարին հնչէ : * Քանզի եթէ խառ
 նաձայն արձակիցի փողն , ով պատրաս

տեսցի 'ի սրտերազմ = * Նոյնպէս և 9
 դուք՝ եթէ լեզուօք ոչ նշանակիցէք
 դբանն՝ զխորդ ճանաչիցին խօսքն . զի
 լինիցիք այնուհետեւ իբրեւ ընդ օդս
 խօսեցեալք = * Օ՛րի այնչափ աղբք ձայ 10
 նից են յաշխարհի , և ոչինչ անձայն
 է : * Իսկ արդ՝ եթէ ոչ գիտիցեմ զդու 11
 բուծի ձայնին , լինիցիմ այնմ , որ խօ
 սիցին ընդ իս՝ խուժ , և նա որ խօսի
 ցին ընդ իս՝ դուժ : * Նոյնպէս և 12
 դուք՝ քանզի նախանձորքք էք հոգեւ
 ւորացն , վասն շինուածոյ եկեղեցւոյն
 խնդրէք՝ զի առաւել ևս իցէք = * Վ՛ր 13
 որոյ որ խօսին 'ի լեզուս , աղօթս ա
 բացէ՝ զի և թարգմանիցէ = * Եթէ 14
 կամ յաղօթս լեզուաւ՝ հոգին իմ կայ
 յաղօթս . այլ միտք իմ անարող են =
 * Իսկ արդ՝ զինչ իցէ . կացից յաղօ 15
 թրս հոգևով , կացից յաղօթս և
 մտօք . սաղմոս ասացից հոգևով , սաղ
 մոս ասացից և մտօք = * Այլ թէ ոչ՝ 16
 եթէ օրհնիցես հոգևով , որ կայցէ 'ի
 տեղւոյ տգիտին , զխորդ ասիցէ 'ի
 քում գովութեանն՝ զամէնն . քանզի
 զոր ասեան՝ նա ոչ գիտէ = * Օ՛րի դու 17
 բարւոք գոհանաս , այլ ընկերն ոչ շինի :

28 * Ղոհանամ զայ՝ վասն ամենեցուն 18

19 ձեր՝ առաւել լեզուաւ խօսիմ = * Այլ
 'ի մէջ եկեղեցւոյ կամիմ բանս հինգ
 մտօք խօսել՝ զի և դայս խրատիցեմ ,
 20 քան բազում բանս լեզուաւ = * Եւ
 բարք մի՛ լինիք տղայք մտօք , այլ 'ի
 չարեաց տղայացարո՛ւք , և մտօք կա
 21 տարեալ լինիջիք = * Քանզի և յօրէնսն
 գրեալ է , եթէ յօտար լեզուս՝ և 'ի
 շքեռնս օտարոտիս խօսեցայց ընդ ժու
 ղովորեանդ ընդ այդմիկ , սակայն և
 ոչ այնպէս լուիցեն ինձ՝ ասէ տէր =
 22 * Այլ ուրեմն լեզուք նշանակի վասն
 են՝ ոչ հաւատացելոց՝ այլ անհաւա
 տից . իսկ մարգարէութի՝ ոչ անհա
 23 ւատից՝ այլ հաւատացելոց = * Այլ
 եթէ դայցէ եկեղեցին ամենայն 'ի մի
 վայր , և ամենեքին 'ի լեզուս խօսի
 ցին , և մտանիցեն անդր տգէտք կամ
 անհաւատք . ո՞չ ասիցեն՝ եթէ զի մու
 24 լիքդ = * Իսկ եթէ ամենեքին մարգա
 րէանայցեն , և մտանիցէ որ անդր ան
 հաւատ՝ կամ տգէտ , յանդիմանի յա
 մենեցունց , և քննի յամենեցունց .
 25 * և գաղտնիք սրտի նորա յայտնի լե
 նին = և ապա անկեալ 'ի վերայ երեսաց
 երկիրպագանիցէ այ , և խոստովան լե
 նիցի՝ թէ արդարեւ ան է 'ի ձեզ :

29 * ԼԷ արդ՝ զի նչ իցէ էղբարբ . յոր 26
 ժամ 'ի մի վայր ժողովլցիք , իւրաքան
 չիւրոք 'ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի ,
 թէ վարդապետութի ունիցի , եթէ
 յայտնու թի ունիցի , թէ լեզուս ու
 նիցի , եթէ թարգմանութի ունիցի ,
 ամենայն 'ի շինած լինիցի : * ԼԷ թէ 'ի 27
 լեզուս որ խօսեսցի՝ երկուք , և եթէ
 ևս աւելի՛ երեք , և ապա մի ըստ մի
 ողէ . և մինն թարգմանիցէ : * ԼԷ պա ե 28
 թէ չիցէ որ՝ որ թարգմանիցէ , լուս
 լիցի յեկեղեցւոջն . ընդ միտս իւր՝ և
 ընդ նոյ խօսեսցի : * Բայց մարգարէք 29
 երկու կամ երեք խօսեսցին , և այլքն
 քննեսցեն : * ԼԷ պա եթէ այլ ումեք՝ որ 30
 նստիցին՝ յայտնեսցի , առաջինն լուս
 ցէ : * Քանզի կարող էք ամենեքին մի 31
 ըստ մի ողէ մարգարէանալ . զի ամե
 նեքեան ուսանիցին , և ամենեքեան
 մխիթարեսցին : * Քանզի և հոգիք իսկ 32
 մարգարէից՝ մարգարէից հնազանդին :
 * Օ՛ի ո՛չ եթէ խառլու թէ է ամ՝ այլ 33
 խաղաղու թէ , որպէս յամ՝ եկեղեցիս
 սրբոյ : * Լանայք՝ յամ՝ եկեղեցիս լուս 34
 լիցին . զի ո՛չ հրամայի նոյ խօսել՝ այլ
 հնազանդ լինել . որպէս և օրէնքն իսկ
 ասեն : * ԼԷ պա եթէ ուսանել ինչ կա 35

միցին , 'ի տան զարս իւրեանց հարցա
 նիցեն . քանզի անպատեհ է կնոջ մար
 36 դոյ յեկեղեցւոյ խօսել : * ԼԷ թէ 'ի
 ձէնջ բանն նոյ ել . և կամ առ ձեզ
 37 միայն եհաս : * Իսկ եթէ որ համարի
 ցի մարգարէ լինել՝ կամ հոգեւոր ,
 գիտասցէ՝ զոր գրեցիդ առ ձեզ , թէ
 38 տեսուն պատուիրանք են : * ԼԷ պա թէ
 39 որ տգիտանայցէ , տգիտասցի : * ԼԷ
 սուհետեւ էղբարբ , նախանձեցարուք
 մարգարէանալ՝ և զխօսելն լեզուօք մի
 40 արգելուք : * ԼԷ ամ՝ ինչ ձեր պարկեշ
 տութիւն և ըստ կարգի լինիցի : ԼԷ

ԳԼ : ԺԵ .

1 Յուցանեմ ձեզ էղբարբ զաւե
 տարանն իմ , զոր աւետարանեցի ձեզ .
 զոր և ընկալարուք , յոր և հաստատեա
 2 լդ էք . * որով ապրեսցայքն . որով բա
 նիւ աւետարանեցի ձեզ՝ թէ ունի
 ցիք . բայց եթէ 'ի զուրինչ հաւատայ
 3 ցէք : * Օ՛ի ես ձեզ զայն նախ աւան
 դեցի՝ զոր և եսն ընկալայ . թէ և քն
 մեռաւ վասն մեղաց մերոց՝ ըստ գը
 4 բոց . * և զի թաղեցաւ , թէ և յար
 եաւ յաւուր երբօրդի՝ ըստ գրոց .

* և թէ երեւեցաւ կեփայի , և ապա 5
 երկոտասանիցն . * ապա երեւեցաւ ա 6
 լեղի և ս քան զհինգ հարիւր եղբարց
 միանգամայն . յորոց բազումք կան
 մինչեւ ցայժմ , և ոմանք ննջեցին :
 * Այլ ապա երեւեցաւ յակովբայ , ա 7
 պա առաքելոցն ամենեցուն : * Հուսկ 8
 յետոյ քան զամենեսին իբրեւ անար
 գի միոջ երեւեցաւ և ինձ : * Օ ի ես 9
 իսկ եմ արուսն առաքելոց , որ չեմ
 իսկ արժանի թէ կոչեցայց առաքեալ .
 զի հալածեցի զեկեղեցին ւնյ : * Այլ 10
 շնորհօքն ւնյ եմ՝ զինչ և իցեմ . և շք
 նորհք նորա որ յիս՝ ընդունայն ինչ
 ոչ եղեն . այլ առաւել քան զնոսա ա
 մենեսին վաստակեցի . և ոչ եթէ ես՝
 այլ շնորհքն ւնյ՝ որ ընդ իս : * Արդ՝ 11
 եթէ ես և եթէ նորա՝ այսպէս քա
 բողեցաք , և դուք այսպէս հաւատա
 ցիք : * Ապա եթէ քրիստոս քարոզի՝ 12
 թէ ՚ի մեռելոց յարուցեալ է , զիա՞րդ
 ասեն ոմանք ՚ի ձէնջ՝ եթէ յարութի
 մեռելոց չիք : * Այլ յարութիւն մե 13
 ռելոց չիք , ապա և քրիստոս չէ յա
 բուցեալ : * Այլ եթէ քրիստոս չիցէ 14
 յարուցեալ , ընդունայն է քարոզու
 թիւնն մեր . ընդունայն են և հա

15 ւատքն ձեր . * և դտանիցիմք սուտ
 վկայք ւնյ , զի վկայեցաք զւնյ՝ թէ յա
 բոց զքրիստոս . զոր ոչն արդեօք յա
 բոց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնիցեն :
 16 * Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն՝ ա
 17 պա և քրիստոս չէ յարուցեալ : * Այլ
 եթէ քն չիցէ յարուցեալ , ընդու
 նայն են հաւատքն ձեր . և տակաւին
 18 ՚ի նմին մեղս կայցէք : * Իսկ արդ՝ որ
 ննջեցինն ՚ի քրիստոս , կորեա՞ն ար
 19 դեօք : * Այլ թէ այսու կենօքս միայն
 յուսացեալ եմք ՚ի քրիստոս , ողորմե
 լն եմք քան զամենայն մարդիկ :
 20 * Այլ արդ՝ քրիստոս յարուցեալ է ^{օր}
 ՚ի մեռելոց՝ առաջին պտուղ ննջեցե
 21 լոց . * քանզի մարդուլ եղեւ մահ , և
 22 մարդուլ յարութի մեռելոց : * Որպէս
 ադամաւն ամենեքին մեռանին , նոյն
 պէս և քրիստոսիւ ամենեքեան կեն
 25 դանացին : * Իւրաքանչիւր յիւրում
 կարգի . նախ քրիստոս , և ապա քրիս
 24 տոսեանք ՚ի գալստեանն նորա : * Այլ
 ապա կատարած . յորժամ տացէ ՚ի ձե
 ուր զթագաւորութիւնն ւնյ՝ և հօր .
 յորժամ խափանեացէ զամ իշխանուիս
 25 և զամ պետութի և զզօրութի : * Օ ի
 պարտ է նմա թագաւորել՝ մինչև դի

ցէ զամ թշնամիս ՚ի ներքոյ ոտից իւրոց = * Յետին թշնամին խափանի՝ 26 մահ . և զամ ինչ հնազանդ արար ՚ի ներքոյ ոտից նորա = * Այլ յորժամ աւսիցէ . թէ հնազանդեալ է նմա ամ, յայտ է՝ թէ բաց յայնմանէ՝ որ հնազանդեցայ նմա զամ = * Այլ յորժամ հնազանդեցի նմա ամ՝ յայնժամ և ինքքն որդի հնազանդեցի այնմ, որ հնազանդեցայ նմա զամ . զի եղիցի ամ ամ յամի = * Այլ թէ ոչ զինչ գործիցեն որ մկրտիցինն վասն մեռելոց, եթէ արդարեւ մեռեալք ոչ յառնիցեն . ընդէր իսկ բնաւ մկրտին վասն նոցա . * ընդէր և մեք ճգնիմք յամ ժամ, * և հանապաղ մեռանիմք = ՚ի սարձանս ձեր երդնում եղբարք՝ զոր ունիմ ՚ի բրիստոս յիսուս ՚ի տէր մեր = * Այլ թէ վասն մարդոյ ՚ի գազանամարտի լեալ էի յեփեսոս, զինչ օգուտ էր ինձ, եթէ մեռեալք ոչ յառնեն = կերիցուք արբցուք՝ քանզի վաղիւ մեռանիմք = * Այլ խաբիք . ապականեն զբարս քաղցունս բանք չարք =

26 * Աթափեցարուք արդարուք՝ և մի մեղանչէք . զի զբիտուի նոյ ոչ ունին ումանք . առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ = * Այլ

ասիցէ որ . զիսորդ յառնեն մեռեալք՝ 26 կամ որով մարմնով գայցեն = * Այնմիտ դու զոր սերմանեսն, ոչ կենդանանայ՝ 27 եթէ ոչ մեռանիցի = * Այլ զոր սերմանեսն, ոչ զնոյն մարմին զոր ծնանելուցն իցէ՝ սերմանես, այլ հատ մերկ . եթէ ցորենոյ իցէ՝ և եթէ այլոց սերմանեաց = * Այլ ամ տայ նմա մարմին՝ որպէս և կամի . և իւրաքանչիւր սերմանեացն զիւր մարմին = * Այլ ամ մարմին նոյն մարմին է, այլ մարմին է մարդկան, և այլ մարմին անասնոց, այլ մարմին թռչնոց՝ և այլ մարմին ձրկանց = * Այլ մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք երկրաւորք . այլ այլ փառք երկնաւորաց՝ և այլ փառք երկրաւորաց = * Այլ փառք արեգական, և այլ փառք լուսնի, և այլ փառք աստեղաց, և աստղքան զաստղ առաւել է փառք = * Այնպէս և յարու թի մեռելոց, սերմանի ապականու թի՝ և յառնէ առանց ապականուէ . * սերմանի անարդու թի՝ և յառնէ փառք . սերմանի տկարու թի՝ և յառնէ զօրու թեամբ . * սերմանի մարմին շնչաւոր՝ և յառնէ մարմին հոգեւոր . եթէ գոյ մարմին շնչաւոր, գոյ և հոգեւոր = * Այլ

պէս և գրեալ է, եղև մարդն առաջին ադամ 'ի շունչ կենդանի. երկրորդ ադամ 'ի հոգի կենդանարար : * Բայց ոչ նախ հոգեւորն . այլ շնչաւ 46
 ւորն , և ապա հոգեւորն : Առաջին 47
 մարդն յերկրէ՝ հողեղէն . իսկ երկրորդ մարդն՝ տէր յերկնից : * Ուր հողեղէնն , 48
 նոյնպէս և հողեղէնքս , և ուր երկնաւորն՝ նոյնպէս և երկնաւորքն : * Այլ 49
 որպէս զգեցաք զպատկեր հողեղինին . զգեցցուք և զպատկեր երկնաւորին : 50
 * Բայց զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ մարմին և արիւն զարքայութիւնն նոյն ժառանգել ոչ կարեն . և ոչ ապակա նութի զանապականութի ժառանգէ : * Արդ՝ խորհուրդ մի ասեմ ձեզ . ա 51
 մենեքեան ննջեսցուք , այլ ոչ ամենեքեան նորոգեսցուք : * Յանկարծակի 52
 յական թօթափել 'ի փող յետին . քանզի փող հարկանի , և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութե , և մեք նորոգեսցուք : * Օ ի պարտ է ա 53
 պականութես այսմիկ զգենուլ զանապականութի , և մահկանացու իս այսմիկ զգենուլ զանմահութի : * Այլ յոր 54
 ժամ մահկանացուս այս զգեցցի զանմահութի , և ապականութիս զանապակա

նութի , յայնժամ եղլցի բանն՝ որ գրեցաւ . եթէ ընկլաւ մահ 'ի յաղթութի : 55 * Այլ է մահ յաղթութի քո . ո՞ր գեթոյք 56
 խայթոց քո : * Խայթոց մահու մեղք 57
 են , և զօրութի մեղաց օրէնք : * Այլ շնորհք նոյն որ ետ մեզ զյաղթութի 'ի ձեռն տեսառն մերոյ յի քնի : 58 * Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրեւոյ լիք , հաստատուն եղերուք , անշարժ կացէք , առաւել լերուք 'ի գործս տեսառն յամենայն ժամ . գիտասցէք՝ զի վաստակքն ձեր ոչ են ընդունայն առաջի տեսառն :

ԳԼ : ԺՕ .

1 Այլ վասն հաշուին , որ 'ի սուրբան է , որպէս պատուէր ետու եկեղեցեացն գաղատացուց , նոյնպէս և դուք 2
 առնիջէք : * Բայտ իւրաքանչիւր միաշաբաթուցն իւրաքանչիւրոք 'ի ձէնջ անձին իւրում գանձեսցէ՝ որ ինչ և 3
 յաջողեսցի : * Օ ի մի յորժամ գացեմ , յայնժամ հաշիւք լինիցին : այլ յորժամ եկից՝ զոր միանգամ ընտրեցէք թղթովք , զնոսա առաքեցից տա 4
 նել զշնորհսն ձեր յերուսողէմ : * Այլ

Թէ արժան իցէ և ինձ երթալ ընդ
 իս երթիցեն : * Այլ եկից առ ձեզ 5
 յորժամ 'ի մակեդոնիա անցանիցեմ :
 բայց իբրեւ շրջեցայց 'ի մակեդոնիա ,
 * Թէ դէպ լիցի , առ ձեզ մնացից' և 6
 կամ ձմերեցից . զի և դուք յուղար-
 կիցէք զիս՝ ուր և երթալոցն եմ : * Օ՛ր 7
 ոչ կամիմ զձեզ այժմ 'ի հարեւանցի
 տեսանել . ակն ունիմ ժամանակ ինչ
 առնել առ ձեզ , եթէ տէր հրամա-
 յեացէ : * Բայց այժմ լինիմ յեփեսոս 8
 մինչեւ ցպէնտեկոստէ . * զի դուռն 9
 բացեալ է ինձ մեծ և կարեւոր , և
 հակառակորդք բազում են : * Արդ՝ 10
 եթէ եկեսցէ տիմոթէոս՝ տեսջիք զի-
 ւորդ աներկիւղ լինիցի առ ձեզ . զի
 զգործ տեսառն գործէ՝ որպէս և եսս .
 * մի որ զնա անգոսնեսցէ : և յուղար 11
 կեսջիք զնա խաղաղութի՛ն զի եկեսցէ
 առ իս . քանզի ակն ունիմ նմա եղ-
 բարբք հանդերձ :

Ա. 2 * Այլ վասն ապողոսի եղբօր՝ յոյժ ա 12
 զաչեցի զնա՝ զի եկեսցէ առ ձեզ եղ-
 բարբք հանդերձ . և արդեօք ոչ էին
 կամք զի այժմ եկեսցէ . այլ եկեսցէ
 յորժամ և սրարպեսցէ : * Հսկեցէք՝ 13
 հաստատուն կացէք 'ի հաւատոս , ժրա-

14 ցարձւք զօրացարձւք : * Վեհայն ինչ
 15 ձեր սիրով լինիցի : * Աղաչեմ զձեզ
 եղբարք՝ գիտէք զտունն ստեփանեայ
 և փորտունատեայ՝ որ են պտուղ ա-
 քայեցւոց , և 'ի պաշտօն սրբոցն կար-
 16 գեցին զանձինս . * զի և դուք հնա-
 զանդ լինիցիք այնպիսեացն . և ամի՛ որ
 17 գործակից իցէ և վաստակակից : * Ու-
 րախ եղէ 'ի գալ ստեփանեայ և փոր-
 տունատեայ և սքայիկոսի , զի զձեր
 18 պակասուիդ նորբա լին . * քանզի հան-
 գուցին զոգի իմ՝ և զձեր . արդ՝ ծանի-
 19 ջիք զայնպիսին : * Ողջոյն տան ձեզ ե-
 կեղեցիքն ասիացւոց : ողջոյն շատ տան
 ձեզ 'ի տէր՝ ակուիղաս , և պրիսկիղա՝
 հանդերձ առտնին եկեղեցեաւն իւ-
 20 բեանց : * Ողջոյն տան ձեզ եղբարք ա-
 մենբեան : Ողջոյն տուք միմեանց 'ի
 21 համբոյր սրբութեան : * Ողջոյնդ այդ՝
 22 իմոյ ձեռին պօղորսի է : * Եթէ որ ոչ
 սիրէ զտէր յս , եղիցի նզովեալ՝ մարա-
 23 նաթայ : * Շնորհք տեսառն մերոյ յսի
 24 քի ընդ ձեզ : * Եւ սէրն իմ ընդ-
 ամենեսին ձեզ 'ի քս յս . ամէն :

Ար իորնլայիս առաջին լուղլ՝ գրեցաւ 'ի
 փիլիպեայ , 'ի յեռն սպեփանեայ և փորպո-
 նապեայ և աքայիկոսի :

ԹՈՒՎ Թ

ԳՕԴՈՍԻ ԱՌԵՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹ ԱՅԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԻ; Ա.

1 ՊՕՂՈՍ անաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքն ւնյ, և տիմոթէոս եղբայր. եկեղեցւոյդ ւնյ՝ որ է ՚ի կորնթոս՝ սրբովքդ ամենեքումբք՝ որ են յամ կողմանս արայեցւոյ : * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յնյ հօրե մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ : * Օրհնել է ասուած և հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի . հայր գթութեց, և ւնձ ւնձ մխիթարութե . * որ մխիթարէն զմեզ յամ նեղութիս մեր . առ ՚ի կարող լինելոյ մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամ նեղութիս իցեն, մխիթարութեն՝ որով մեր մը

5 խիթարիմք յնյ : * Օ ՚ի որպէս առաւելան չարչարանքն քրիստոսի ՚ի մեզ . նոյնպէս և ՚ի ձեռն քրիստոսի առաւել լըցի և մխիթարութիւն մեր : * Օ ՚ի եթէ նեղիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան և փրկութե, և եթէ մխիթարիմք, վասն ձերոյ մխիթարութե և փրկութե, որ յաջողեալն է համբերութե նոյն չարչարանաց, զոր և մեքն չարչարիմք . * և յոյսն մեր հաստատուն է վասն ձեր . քանզի գիտեմք՝ եթէ ոնկ կցորդ եմք չարչարանացն՝ նոյնպէս և մխիթարութեն : * Քանզի ոչ կամիմ օգէտս լինել ձեզ եղբայրք՝ վասն նեղութեն մերոյ եղելոյ յասիա . զի առաւել քան զկար մեր ծանրացաք, մինչեւ անոյս լինելոյ մեզ և ՚ի կենաց :

9 * Այլ անձամբ յանձինս զլծիո մահու ընկալաք . զի մի յանձինս ապաստանիցիմք՝ այլ յամ՝ որ յարուցանէ զմեռեալս . * որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ և փրկեացեց . * քանզի յուսացեալ եմք, եթէ տակաւին փրկեսցէ օգնականութեամբ աղօթից ձերոյ վասն մեր : * Օ ՚ի ՚ի բազմադէմ շնորհացն՝ որ ՚ի մեզ, բազմօք յաճախեսցեն գոհութիւնքն վասն մեր :

ԲԴ * Քանզի պարծանք մեր այս են . 12
 վկայութիւն մտաց մերոց . զի սրբուք
 և ստուգութիւնն անուխն , և ոչ մարմնեղէն
 իմաստութիւն , այլ շնորհօքն ան շրջե-
 ցաք յաշխարհի . բայց առաւել ևս
 առ ձեզ : * Քանզի ոչ եթէ այլազգ 15
 ինչ գրեմք առ ձեզ , այլ զոր ընթեռ-
 նուցութիւն և գիտակ լինիցիք . քանզի
 յուսամ եթէ մինչեւ ՚ի վախճան գի-
 տիցեք . * ուր և խելամուտ եղէք մեզ 14
 փոքր ՚ի շատե . զի պարծանք ձեր եմք ,
 որպէս և դուք մեր յաւուրն տեսուն
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի : * Եւ յայս 15
 ապաստան կամէի նախ առ ձեզ գալ ,
 զի դուք կրկին շնորհս ընդունիջէք .
 * և ՚ի ձէնջ երթալ ՚ի մակեդոնիս , 16
 և դարձեալ ՚ի մակեդոնիսայ գալ առ
 ձեզ . և ՚ի ձէնջ յուղարկել ՚ի հրե-
 աստան : * Իսկ եթէ զայս խորհեցայ՝ 17
 միթէ թեթեւութեամբ ինչ գնացի .
 և կամ զոր խորհիմն՝ ըստ մարմնայ ինչ
 խորհիցիմ , այլ զի եղեցի յինէն կող-
 մանէ , այոն՝ այո , և ոչն՝ ոչ : * Զաւ 18
 ւատարիմ է անձ զի բանն մեր որ առ
 ձեզ եհաս՝ ոչ է այո , և ոչ : * Քանզի 19
 որդին ան յիսուս քրիստոս , որ ՚ի ձեզ
 մեօք քարոզեցաւ , ինեւ և սիղուանու

սիւ և տիմոթէիւ . ոչ եղեւ այո և ոչ .
 20 այլ այոն ՚ի նմին եղեւ : * Օ ՚ի որչափ
 աւետիքն ան են՝ ՚ի նմա այոն . վասն
 որոյ և նովին ամէնն մեօք ՚ի փառս ան :
 21 * Եւ որ հաստատեացն զմեզ ձեօք
 հանդերձ ՚ի քրիստոս , և որ օժ զմեզ ,
 22 ան է . * որ և կնքեաց զմեզ , և ետ
 զառհաւատեաց հոգւոյն ՚ի սիրտս մեր :
 23 * Եւ ես վկայ զան կոչեմ անձին ԲԶ
 իմոյ , զի վասն խնայելոյ ՚ի ձեզ՝ ոչ ևս
 եկի ՚ի կորնթոս . զի ոչ եթէ տիրեմք
 ձեզ հաւատովքս՝ այլ գործակից եմք
 շնորհացդ ձերոց . քանզի հաւատովք
 հաստատեալ կայք :

ԳՂ : Բ .

1 Իայց զայս և եթ ընտրեցի՝ զի մի
 միւսանգամ տրամութեամբ եկից առ
 2 ձեզ : * Օ ՚ի եթէ ես տրամեցուցաւ
 նեմ զձեզ . և ուր է՝ որ ուրախ առնիցե
 զիս , եթէ ոչ՝ որ տրամիցին յինէն :
 3 * Եւ զայս զի գրեցի՝ զի մի յորժամ
 գացեմ տրամութի ինչ կրիցեմ , ուս
 տի արժանդ իցե ինձ ուրախ լինել .
 յուսացեալ եմ ՚ի ձեզ ամենեւին , զի
 իմ ուրախութիս՝ ձեր ամենեցուն է :

* Օ՛ր ՚ի բազում վշտաց՝ և ՚ի նեղուէ 4
 սրտի գրեցի առ ձեզ բազում արտա
 սուօք . ոչ զի տրամեօջիք , այլ զի ըզ
 սէրն իմ գիտասջիք , զոր ունիմ առա
 ւելապէս առ ձեզ : * Այլա եթէ որ 5
 տրամեցոյց՝ ոչ եթէ զիս տրամեցոյց՝
 այլ փոքր ՚ի շատէ , զի մի ծանրացոյց
 ամենեցուն ձեզ : * Հատ է այնպիս 6
 ւոյն պատուհասն այն՝ որ ՚ի բազմաց
 անտի է : * Այսուհետեւ նմին հա 7
 կառակ՝ մանաւանդ շնորհել ձեզ նմա՝
 և մխիթարել . զի մի յառաւել տրբա
 մուէն ընկղմեցի այնպիսին : * Վասն 8
 որոյ աղաչեմ զձեզ հաստատել ՚ի նա
 գտէրն : * Վասն այնորիկ իակ և գրեցի . 9
 զի զչափ առից զձեր՝ եթէ յամենայնի
 հպատակ իցէք : * Օ՛ր եթէ ումէք 10
 շնորհիցէք՝ և ես , քանզի և ես եթէ
 շնորհիցեմ , զոր ինչ շնորհիցեմն՝ վասն
 ձեր ՚ի դեմս քրիստոսի . * զի մի զըր 11
 կիցիմք ՚ի սատանայէ . քանզի չեմք ինչ
 անտեղեակ խորհրդոյն նորա :
 ԳԿ * Այլ իբրեւ հասի ես ՚ի տրուադա 12
 յաւետարանն քրիստոսի , և դուռն
 բաց էր ինձ ՚ի տէր , * ոչ ետու հան 15
 գիտտ հոգւոյ իմում . քանզի ոչ գափ
 ես անդ զտիտոս զեղբայր իմ , այլ հը

բաժարեալ ՚ի նոցանէ՝ գնացի ՚ի մա
 14 կեդոնիսա : * Այլ այ շնորհք՝ որ յամի
 հուչակ հարկանէ զմէնջ ՚ի քս յս , և
 զհոտ գիտու թէն իւրոյ յայտնի առնէ
 15 մեօք յամ տեղիս . * զի հոտ անոյշ եմք
 քրիստոսի առ ամ՝ ՚ի մէջ փրկելոցն՝ և
 16 ՚ի մէջ կորուսելոցն . * ոմանց հոտ՝ մահ
 ուանէ ՚ի մահ , և ոմանց հոտ՝ կենդա
 նու թէնէ ՚ի կեանս . և առ այս ո՞ բա
 17 ւական իցէ : * Քանզի ոչ եմք իբրեւ
 զայլն , որ վաճառական լինին բանին
 այ . այլ իբրեւ ՚ի հաստատուէ , այլ
 իբրեւ յայ՝ առաջի այ ՚ի քս խօսիմք :

ԳՂ : Գ .

1 Այսանիմք այսուհետեւ վերստին
 զանձինս ընծայեցուցանել . թէպէտ
 և ոչ պիտոյ իցեն մեզ , որպէս ոմանց՝
 թուղթք ընծայու թե առ ձեզ , կամ
 2 ՚ի ձէնջ : * Այլ թուղթք մեր դուք
 էք . գրեալ ՚ի սիրտս մեր , ծանուցել և
 3 ընթերցեալ յամ մարդկանէ . * յայտ
 նեալք՝ զի էք թուղթք քրիստոսի ,
 պաշտեցեալ ՚ի մէնջ . և գրեալ՝ ոչ
 միով , այլ հոգւովն այ կենդանւոյ .
 ոչ ՚ի տախտակս քարեղէնս , այլ ՚ի

տախտակս սրտի մարմնեղէնս =
 Գ.Գ * Յոյս մի այսպիսի ունիմք 'ի ձեռն 4
 քրիստոսի առ ԹԾ . * Իբր ոչ եթէ ան 5
 ձամբ բաւական եմք խորհել ինչ իբ-
 րեւ 'ի մէնջ . այլ բաւականութիւն մեր
 յայ է . * որ և բաւականս արար ըզ 6
 մեզ՝ պաշտօնեայս նորոց կտակարանա-
 ցըս՝ ոչ գրով , այլ հոգւով . զի դիրն
 սպանանէ , այլ հոգին կեցուցանէ :
 * Օ՛ր եթէ պաշտօնն մահու գրով 7
 դրոշմեալ 'ի տախտակն քարեղէնս՝
 եղեւ փառօք , զի մի կարացեն հա-
 յել որդիքն խորայելի յերեսան մովսէ-
 սի՝ վասն փառաց երեսաց նք , որ խա-
 փանեւրցն էր . * որչափ ևս առաւել 8
 պաշտօն հոգւոյն եղիցի փառօք : * Օ՛ր 9
 եթէ պաշտօն դատաստարտուէն փա-
 ռօք էր , որչափ ևս առաւել պաշտօն
 արդարութեն փառօք = * Քանզի ոչ 10
 եթէ փառաւորի փառաւորեւն յայսմ՝
 մասին , վասն առաւելութ փառացն =
 * Օ՛ր եթէ որ խափանեւրցն էր՝ այն 11
 փառօք էր , որչափ ևս առաւել՝ որ կա-
 լոցն է՝ փառօք իցէ = * Եւ արդ՝ զի ու 12
 նիմք այսպիսի յոյս , բազում համար-
 ձակութիւն վարեցուք . * և ոչ որպէս 15
 մովսէս արկանէր .քող 'ի վերայ երեսաց

իւրոց , վասն չհայեւր որդւոցն խորա-
 14 յելի 'ի վախճան խափանեւրցն = * Ա՛յլ
 կուրացան միոք նոցա . քանզի մինչև
 ցայսօր ժամանակի՝ նոյն քող ձգեալ
 կայ 'ի վերայ ընթերցուածոց հին կը-
 տակարանացն . և ոչ վերանայ , զի քր-
 15 ըիստոսիւ խափանեւրց է = * Ա՛յլ մին-
 չեւ ցայսօր՝ յորժամ ընթերուուն ըզ
 մովսէս , նոյն առաջաստ կայ 'ի վերայ
 16 սրտից նոցա = * Ա՛յլ յորժամ դարձցին
 առ տէր՝ ապա վերացի առաջաստն =
 17 * Օ՛ր տր հոգին է . ուր հոգի տեսան
 է , անդ ազատութիւն է : Լ. 2
 18 * Բայց մեր ամենեցուն բացաւ ե-
 ըսօք զփառսն տեսան իբրեւ ընդ-
 հայելի տեսեալ՝ 'ի նոյն պատկեր նո-
 րոգիմք փառաց 'ի փառս . որպէս և 'ի
 տեսան հոգւոյ :

ԳՂ . Գ .

1 Վասն այսորիկ ունիմք զպաշտօնս
 զայս՝ որպէս և դուք զողորմութիւն ,
 2 և ոչ ձանձրանամք . * այլ հրաժարե-
 ցաք 'ի գաղտնեաց ամօթոյն . զի մի
 գնասցուք խորամանկութեամբ , և մի
 նենդեցուք զբանն այլ յայանու-

Թեամբ ճշմարտութեն ընծայեցուս
ցուք զանձինս մեր առ ամ միտս մարդ-
կան առաջի ւնյ ։ * Ապա թէ իցէ եւս 5
ծածկեալ աւետարանն մեր , 'ի մէջ
կորուսելցն է ծածկեալ . * որոց ասա 4
ուած աշխարհիս պսորիկ կուրացոց
զսիրտս անհաւատիցն , զի մի ծագես-
ցէ 'ի նոսա լուսաւորութիւն աւե-
տարանի փառացն քնի . որ է պատկեր
աներեւոութիւն ւնյ ։ * Օ ի ոչ եթէ զան 5
ձինս քարոզեմք , այլ զյիսուս քրիստոս
ղուէր . և զմեզ ծառայս ձեզ վասն քնի ։
* Օ ի ամ որ ասաց 'ի խաւարէ լյս 6
ծագել . որ և ծագեաց իսկ 'ի սիրտս
մեր 'ի լուսաւորութիւն գիտութե
փառացն ւնյ 'ի դէմն յիսուսի քրիստո-
սի ։ * Այսուհետեւ ունիմք զգանձս 7
զայս յամանս խեցեղէնս . զի առաւե-
լութիւն զօրութեանն իցէ յւնյ , և ոչ
'ի մէջ ։ * Յամենայնի նեղեալք՝ այլ 8
ոչ նուաղեալք . կարօտեալք՝ այլ ոչ
տարակուսեալք . * հալածեալք՝ այլ 9
ոչ էրեալք . չարչարեալք՝ այլ ոչ տա-
տակեալք . * յամժամ զմահն յիսուսի 10
'ի մարմինս մեր կրեցուք՝ զի և կեան-
քըն յիսուսի 'ի մարմինս մեր յայտնես-
ցին ։ * Վանդի միշտ մեր՝ որ կենդա 11

նիքս եմք , 'ի մահ մասնիմք վասն յի-
սուսի . զի և կեանքն յիսուսի յայտնի
լիցին 'ի մահկանացու մարմինս մեր ։
12 * Այսուհետեւ մահ 'ի մեզ զօրանայ ,
13 և կեանք 'ի ձեզ ։ * Արդ՝ ունիմք զնոյն
հոգի հաւատոց . որպէս և գրեալ է .
հաւատացի՝ վասն որոյ և խօսեցայ . և
մեք հաւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք
14 իսկ ։ * Օ այս գիտեմք՝ եթէ որ յարոյ-
ցըն զյիսուս , և զմեզ ընդ յիսուսի յա-
րուսցէ՝ և յանդիման կացուցէ ձեօք
15 հանդերձ ։ * քանզի ամ ինչ վասն ձեր
է . զի շնորհքն յաճախեալք 'ի բաղմաց
'ի գոհութենէ անտի՝ առաւելցցին
16 'ի փառս ւնյ ։ * Այսն որոյ և ոչ ձանձ-
րանամք . այլ թէպէտ և արտաքին մար-
դըս մեր ապականի , այլ ներքին մար-
17 դըն մեր նորոգի օրըստօրէ ։ * Օ ի առ-
ժամայն յաճախութիւն թեթեւ նե-
ղութեանս մերում՝ 'ի յաւիտենակա-
նըն առաւելլութիւն , զմեծութիւն
18 փառացն գործէ 'ի մեզ ։ * Վանդի ոչ
գիտեմք զերեւելիսս՝ այլ զաներե-
ւոյթան . զի երեւելիքս առ ժամանակ
մի են , և աներեւոյթքն յաւիտենա-
կանք ։

ԳԼ Ե

Քանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր 1
 տաճար շինուածոյս մերոյ քակտեսցի,
 շինած յայ ունիմք՝ տաճար առանց ձե-
 ուագործի, յաւիտենական յերկինս =
 * Եւ ընդ այս տաղտկամք . քանզի ըզ 2
 բնակուածիւն երկնից փափագեմք ըզ
 գենուլ . * միայն թէ յորժամ զգենու- 3
 ցումքն՝ ոչ մերկ գտանիցիմք = * Քան 4
 զի որեմք ընդ յարկաւս ընդ այսուիկ՝
 տաղտկամք ծանրացեալք . զի ոչ կա
 միմք մերկանալ , այլ զայն ՚ի վերայ
 այսր զգենուլ . զի ընկզմեսցի մահկա-
 նացուս ՚ի կենաց անտի = * Այլ որ յա 5
 ջողէն մեզ ՚ի սոյն՝ ան է , որ ետ մեզ
 զառհաւատչեաց հոգւոյն =
 Գ. 2 * Արդ՝ համարձակիմք յամ ժամ , և 6
 գիտեմք՝ եթէ որչափ յամեմք ՚ի մար-
 մնի աստ՝ օտարանամք ՚ի տեառնէ =
 * Օ ի հաւատովք գնամք՝ և ոչ կար- 7
 ծեօք = * Այլ համարձակիմք՝ և առա-
 ւել ևս հաճեալ եմք ելանել ՚ի մարմնոյ
 աստի՝ և մտանել առ անձ = * Վասն ո 9
 րոյ և առատանամք , զի եթէ յամի-
 ցեմք՝ և եթէ ելանիցեմք՝ հաճոյ և

10 եթ իցեմք նմա = * Քանզի ամենեցուն
 մեզ յանդիման լինել կայ առաջի ա-
 տենին քրիստոսի՝ զի ընկալցի իւրա-
 քանչիւր իւրով մարմնով՝ զոր ինչ գոր-
 ծեաց յառաջ՝ եթէ բարի , և եթէ
 11 չար = * Իսկ արդ՝ զահն տեառն գիտե-
 լով չափ , զմարդկան ինչ միտս հա-
 ճեմք . սակայն առաջի այ յայտներոյ
 եմք . բայց ես յուսամ և ՚ի ձեր միտս
 12 յայտնի լինել = * Իբր ոչ եթէ միւ-
 սանգամ զանձինս ինչ ընծայեցուցա-
 նեմք ձեզ , այլ պատճառս տամք ձեզ
 պարծանաց վասն մեր . զի ունիցիք առ
 այնտիկ՝ որ առ աչսն պարծիցին , և
 13 ոչ սրտիւք = * Օ ի եթէ առանցաք ինչ
 այն այ է . և եթէ զգաստանամք՝ այն
 14 ձեր է = * Օ ի սերն քրիստոսի ստիպէ
 զմեզ քննել զայս . զի եթէ մին փո-
 15 խանակ ամենեցուն մեռաւ , ապա ու-
 րեմն ամենեքեան մեռեալ էին . * և
 ՚ի վերայ ամենեցուն մեռաւ , զի որ
 կենդանիքն իցեն՝ մի անձանց իցեն
 կենդանիք , այլ այնմ՝ որ ՚ի վերայ ու-
 16 ցայն մեռաւ , և յարեաւ = * Այսու-
 հետեւ մեք ոչ զք գիտեմք մարմնով .
 զի թէպէտ և գիտեաք մարմնով ըզ
 քրիստոս՝ այլ արդ ոչ ևս նոյնպէս գի-

տեմք : * Իայց եթէ ինչ ՚ի քրիստոս 17
 նոր արարած իցէ . զի հինն անց , և
 արդ նոր եղև ամ : * Այլ ամ ինչ 18
 յայ՝ որ հաշտեցայցն զմեզ ընդ իւր ՚ի
 ձեռն քրիստոսի . և ետ մեզ զպաշ

42 տօնն հաշտութեան :

* Այլ քանզի ամ էր՝ քրիստոսիւ զաշ 19
 խարհս հաշտեցուցանել ընդ իւր , և
 չհամարել նոցա զմեզս իւրեանց , և
 եդ ՚ի մեզ զբանն հաշտութե : * Արդ՝ 20
 վասն քրիստոսի պատգամաւորիմք՝ ո՞նց
 և այ բարեխօսութիւն մեօք : աղաչեմք
 վասն քսի՝ հաշտեցարձեք ընդ այ :
 * Օ՛ր զայն՝ որ ոչն գիտէր զմեզս , վն 21
 մեր մեզս արար . զի մեք եղևցուք նու
 վաւ արդարութիւնն աստուծոյ :

ԳԼ : Օ :

Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք . 1
 մի ընդունայն զչորհանն այ ընդունել
 ձեզ : * Օ՛ր ՚ի ժամանակի ընդունել 2
 լութեան՝ ասէ , լուայ քեզ , և յա
 ւուր փրկութե օգնեցի քեզ : Ահա
 ւասիկ ժամանակ ընդունելի , ահա օր
 փրկութե : * Այլ և մի իւրք տայցեք 3
 պատճառս , զի մի արատեսցի պաշ

4 տօնն . * այլ յամի ընծայեցուցէք զան
 ձինս ձեր իբրեւ զպաշտօնեայս աս
 տուծոյ՝ համբերութիւն բազմաւ՝ ՚ի նե
 5 ղութիս ՚ի վիշտս ՚ի չարչարանս , * ՚ի
 գանս ՚ի բանտս ՚ի խռովութիս յաշ
 խատութիւնս ՚ի հսկմունս ՚ի պահս ,
 6 * ՚ի սրբութե՝ ՚ի գիտութե՝ յերկայն
 մտութեան ՚ի քաղցրութեան՝ ՚ի հոգի
 սուրբ , ՚ի սէր՝ առանց կեղծաւորու
 7 թեան , * ՚ի բանս ճշմարտութե , ՚ի
 զօրութեան աստուծոյ . վասն զինուն
 արդարութե որ ընդ աջմէն և ընդ ա
 8 հեկէն է . * փառօք և անարգութե , գու
 վութեամբ և պարսաւանօք , իբրեւ
 9 մոլարք՝ և ճշմարիտք . * իբրեւ անծա
 նօթք՝ և ծանուցեալք . իբրեւ մահ
 կանացուք՝ և ահաւասիկ կենդանի
 եմք . իբրեւ խրատեալք՝ և ոչ մահա
 10 պարտեալք . * իբրեւ տրտմեալք , և
 հանապազ ուրախ եմք . իբրեւ տնանկք՝
 և զբազումս մեծացուցանեմք . իբրեւ
 ոչինչ ունիցիմք , և զամենայն ինչ ու
 11 նիմք : * Իերանք մեր բացեալ են առ
 ձեզ՝ կորնթացիք . և սիրտք մեր ընդ
 12 արձակեալք : * Աչինչ նեղիք ՚ի մէնջ՝
 բայց եթէ ՚ի գութս ձեր նեղիցիք .
 13 * արդ՝ զնոյն հատուցումն իբրեւ ընդ

որդեակս ունիմ. ընդարձակեցարուք
 և դուք, * և մի լինիք լծակիցք անս 14
 հաւատից. քանզի զի՛նչ հաղորդու թի
 է արդարութեան ընդ անօրէնութե.
 և կամ զի՛նչ հաւասարութի է լուսոյ
 ընդ խաւարի. * և կամ զի՛նչ միաբա 15
 նու թիւն է քսի ընդ բելլարայ. կամ
 զի՛նչ բաժին կայ հաւատացելոյն ընդ
 անհաւատին. * կամ զի՛նչ նմանութի 16
 է տաճարի այ մեհենաց: Ապաբէն դուք
 տաճար այ կենդանուց էք. որպէս և
 ասաց անձ, թէ բնակեցայց ՚ի նոսա,
 և գնացից ՚ի նոսա. և եղէց նոցա անձ,
 և նոքա եղեցին իմ ժողովուրդք: * Աս
 որոյ ելէք ՚ի միջո նոցա և մեկնեցա
 ընդ, ասէ տէր. և ՚ի պիղծս մի մեր
 ձենայք. * և ես ընկալայց զձեզ, և 18
 ես եղէց ձեզ ՚ի հայր, և դուք եղի
 ջիք ինձ յուստերս և ՚ի դստերս, ասէ
 տէր ամենակալ:

ԳԼ: Լ:

Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս
 ունիմք սիրելիք՝ սրբեսցո՞ւք զանձինս
 մեր յամ պղծութենէ մարմնոյ և հո
 գւոյ, կատարեսցո՞ւք զսրբութիւն ա

2 հիւնն այ: * Տարայք մեզ, զի ոչ ու
 մեք մեղաք, և ոչ զոք եղծաք, և ոչ
 3 զոք զըկեցաք: * Այ եթէ ՚ի դատա
 պարտութի ինչ ասեմ. քանզի յառաջ
 իսկ ասացի, եթէ ՚ի սրտի մերում
 կայք՝ ՚ի կեալ և ՚ի մեռանել ընդ ձեզ:
 4 * Բաղում համարձակութի է ինձ ԴԿ
 առ ձեզ. բազում պարծանք են ինձ
 վասն ձեր. լի եմ միսիթարութի. ա
 ռաւելեալ եմ ուրախութի յամ նե
 5 զութիս մեր: * Բանդի յորժամ հա
 սաք մեք ՚ի մակեդոնիա, և ոչ միով
 իւրի հանգիստ գտաւ մարմնոյ մե
 րում, այլ յամի նեղեալք. քանզի ար
 տաքոյ մարտք՝ և ՚ի ներքոյ արհաւիրք:
 6 Այլ որ միսիթարէն զխոնարհս, միս
 թարեաց զմեզ անձ ՚ի գալստեանն տի
 7 տոսի: * Այ միայն ՚ի գալստեանն ՚ի
 այլ և ՚ի միսիթարութե՛ն՝ զոր միսիթարե
 ցաւ նա ՚ի ձեզ, ՚ի պատմել մեզ զան
 ձուկն ձեր՝ զողբումն ձեր՝ զնախանձն
 ձեր վասն իմ, մինչ առաւել ուրախ
 8 լինել ինձ: * Օ ՚ի թէ և տրամեցուցի
 զձեզ թղթոյն՝ ոչ զղջանամ, թէպէտ
 և զղջացեալ էի. քանզի տեսանեմ
 զի թուղթն այն թէ և առ ժամանակ
 9 մի տրամեցոյց զձեզ. * արդ՝ ուրախ

եմ, ոչ զի տրտմիցիք՝ այլ զի յապաշ-
խարուլթիւն տրտմեցարուք . քանզի
տրտմեցայք դուք ըստ ւայ . զի մի ի-
ւիք զըկեցիք ՚ի մէնջ = * Օ՛ի որ ըստ 10
ւայն տրտմուլթի է , սպաշխարուլթիւն
՚ի փրկուլթի առանց զըջանալոյ գործէ .
իսկ աշխարհի տրտմուլթի՝ մահ գոր- 11
ծէ = * Արդ՝ նոյն իսկ որ ըստ ւայն տըրտ-
մեցարուք , սրչափ ինչ փոյթ գործեաց
՚ի ձեզ , կամ աղերս կամ սաստ կամ
երկիւղ կամ անձուկ կամ նախանձ
կամ վրէժխնդրուլթիւն . քանզի յամի
ընծայեցուցիք զանձինս ձեր՝ սուրբս
լինել յերիդ յայդմիկ = * Ապա ուրեմն՝ 12
թէ և գրեցի ես առ ձեզ , ոչ վասն
այնորիկ որ զըկեացն , և ոչ վասն այ-
նորիկ՝ որ զըկեցաւն . այլ վասն յայտ-
նի լինելոյ փուլթոյն ձերոյ որ վասն
մեր՝ առ ձեզ առաջի ւայ = * Վասն այ- 15
նորիկ մսիթարեալ եմք ՚ի վերայ մսի-
թարուլթեն մերոյ . առաւել ևս խըն-
դացաք ՚ի վերայ խնդուլթեն տիտոսի .
քանզի հանգուցեալ էր հոգի նորա ՚ի
ձէնջ ամենեցունց = * Օ՛ի զինչ և 14
պարծեցայ առ նմա վասն ձեր՝ ոչ ա-
մաչեցի . այլ որպէս զամ ճշմարտու-
լթեամբ խօսեցաք ընդ ձեզ , նոյնպէս

և պարծանքն մեր առ տիտոսի ճշմա-
15 ըիտ եղեն = * Նաև գուլթք նորա ա-
ռաւել ևս են ՚ի ձեզ . քանզի յիշե-
ցուցանէր մեզ զամենեցուն զձեր
հնազանդուլթիւն , թէ որպէս ահիւ
16 և գողուլթք ընկալարուք զնա = * Ա-
արդ՝ ուրախ եմ . զի յամենայնի հա-
մարձակ եմ առ ձեզ =

ԳԼ Ը :

1 Յուցանեմ ձեզ եղբարք զչնորհան ԳԲ
ւայ՝ որ տուեալ են եկեղեցեացն մա-
2 կեդոյնացուց . * զի մեծաւ հանդի-
սիւ նեղուլթեան՝ առաւելուլթի խըն-
դուլթեանն նց , և ծանր աղքատուլթի
նոցա , առաւել եղել ՚ի մեծուլթի ա-
3 ռատուլթե նոցա . * զի ըստ կարի նց
4 վկայեմ , և աւելի քան զկար . * ինք-
նակամ բազում աղաչանօք աղաչէին
զչնորհան , և զհարորդուլթիւն պաշ-
տամանն , որ ՚ի սուրբսն՝ տալ ցմեզ =
5 * Ոչ որչափ ակն ունէաք , այլև զան-
ձինս ևս ետուն , նախ տեառն՝ և ա-
6 պա մեզ կամօքն ւայ . * աղաչել զտի-
տոս՝ զի որպէս սկսաւն յառաջագոյն ,
նոյնպէս և կատարեսցէ ՚ի ձեզ և զայդ

ևս շնորհ : * Այլ որպէս յամի առա 7
 ւել էք հաւատովք՝ և բանիւ և գի-
 տուլթիք և ամ՝ փութով, և որ 'ի մէնջ
 'ի ձեզ սէրն է, զի և յայդմ ևս շնոր-
 հի առաւել լինիցիք : * Ոչ որոջ հրա 8
 ման տալով ասեմ. այլ վասն այլոց փու-
 թոյ, և վասն ձերոյ սիրոյ՝ զմտերմու-
 թիւնդ փորձեմ : * Քանզի գիտէք ըզ 9
 շնորհսն տեսուն մերոյ յնի . քնի . զի վն
 ձեր աղքատացաւ՝ որ մեծատունն էր,
 զի գուք նորա աղքատութիւնն մեծաւ
 ջլք : * Այլ խրատ մի յայտիկ տամ . 10
 զի այն իսկ օգտի ձեզ է . որք ոչ մի-
 այն զառնելն՝ այլ և զկամելն յառաջա-
 գոյն սկսայք 'ի հերուն հետէ : * Բայց 11
 արդ և զառնելն իսկ կատարեցէք . զի
 որպէս յօժարութիւնն 'ի կամաց է,
 նոյնպէս և առնելն ըստ գոյին : * Օ՛ի 12
 եթէ յօժարութիւն առաջի կայ, ըստ
 գոյին ընդունելի է՝ և ոչ եթէ ըստ
 չգոյին : * Օ՛ի ոչ եթէ այլոց հանգիստ 13
 կամիցիմ, և ձեզ նեղութիւն : * Այլ 14
 հաւասարութիւն յայժմու ժամանա-
 կիս, ձեր առաւելութիւնդ 'ի նոցա
 պակասութեն . զի և նոցա առաւել-
 րութիւն եղիցի 'ի ձերում պակասու-
 թեանդ . զի եղիցի հաւասարութիւն

15 որպէս և գրեալ է . * Թէ որ բազումն
 առ՝ ոչ առաւելաւ, և որ սակաւն՝
 ոչ նուազեցաւ :
 16 * Բայց շնորհք այ՝ որ արկ զնոյն փոյթ Գ Գ
 17 վասն ձեր 'ի սիրտ տիրոսի . * զի զա-
 ղաչանսն ընկալաւ՝ և փութացաւ յօ-
 ժարագոյնս գիմեաց գալ առ ձեզ :
 18 * Այլ առաքեցաք ընդ նմա զեղբայրն՝
 որոյ գովութիւն յաւետարանի անդ է
 19 ընդ ամ՝ եկեղեցիս : * Այլ ոչ այսչափ
 միայն, այլ և ձեռնադրեալ յեկեղե-
 ցեաց անտի, նշգրեհակից մեր եղև
 'ի շնորհս յայտոսիկ՝ որ պաշտին 'ի մէնջ,
 'ի փառս տեսուն և 'ի մեր յօժարու-
 20 թիւն : * Բայց զայս խղճեաք իսկ թէ
 գուցէ արատ որ ինչ դնիցէ 'ի հաս-
 տատուէս յայտիկ՝ որ պաշտեցաւս 'ի
 21 մէնջ : * Քանզի խորհիմք զբարիս՝ ոչ
 միայն առաջի տեսուն, այլ և առաջի
 22 մարդկան : * Այլ առաքեցաք ընդ նոսա
 զեղբայրն մեր՝ զոր ընտրեցաք 'ի բա-
 ղում իրս բազում անգամ պինդ գը-
 տեալ . և առաւել ևս այժմ պնդա-
 23 գոյն՝ յուսով մեծաւ 'ի ձեզ : * Բայց
 եթէ վասն տիրոսի ինչ բանք են, իմ
 հաւասար է՝ և ձեր գործակից . և ե-
 թէ եղբարք մեր, առաքեալքն եկե-

ղէցւոյ՝ և փառք քրիստոսի : * Եւ արդ՝ 24
 զհանդէս սիրոյ ձերոյ՝ և զմերոյ պար-
 ծանացն փասն ձեր , 'ի դոսա ցուցլիք
 յանդիման ամենայն եկեղեցեաց :

Գ | Թ .

ԴԴ ԼՂԼ վն պաշտամանն՝ որ 'ի սուրբսն 1
 է , աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ :
 * Օ՛րի գիտեմ զյօժարու թի՛ ձեր , զոր 2
 փասն ձեր պարծեցեալ եմ 'ի մէջ մա-
 կեդոյնացւոցն , թէ քայեցիքն 'ի հե-
 բուն հետէ պատրաստ են . և ձեր նա-
 խանձն զբազումս յորդորեաց : * Եւ 3
 առաքեցաք զեղբարսն՝ զի մի պարծանքն
 մեր որ փասն ձեր՝ ընդունայն լինիցին
 'ի մասինդ յայդմիկ . այլ որպէս ասէի
 իսկ , պատրաստագոյնք գտանիջլիք .
 * գուցէ յորժամ գայցեն ընդ մեզ մա- 4
 կեդոյնացիքն՝ և գտանիցեն զձեզ ան-
 պատրաստս , և ամաչեացուք մեք . զի
 մի ասացուք՝ թէ դուք , 'ի մասինդ
 յայդմիկ պարծանաց : * Երդ՝ կարեւոր 5
 համարեցայ աղաչել զեղբարս , զի յա-
 ռաջածոյն իսկ եկեացեն առ ձեզ , և
 յառաջագոյն պատրաստեացեն զյա-
 ռաջագոյն խոստացեալ օրհնուիին ձեր

'ի պատրաստի ունել . այնպէս իբրեւ
 զօրհնու թի՛ , և մի իբրեւ զագահուի :
 6 * Քանզի որ սերմանէ ճշգրտով՝ ճշգրե-
 րով և հնձեացէ . և որ սերմանէ ա-
 ռատու թեամբ՝ առատու թեամբ և
 7 հնձեացէ : * Իւրաքանչիւր ոնց և յօ-
 ժարեցի որ սրտիւ , մի առ հարկի և
 տրամուէ . քանզի զտուրս զուարթա-
 8 ռատս սիրէ անձ : * ԼՂԼ կարող է անձ
 զանձ շնորհս առաւելուլ 'ի ձեզ . զի
 յամենայնի յամ ժամ զանձ բաւակա-
 նու թիւն ընկալեալ՝ առաւելուցուք
 9 յամ գործս բարու թեան , * որպէս և
 գրեալ է . սիրեաց և ետ տնանկաց .
 արդարու թի՛ նորա մնայ յաւիտեան :
 10 * ԼՂԼ այն որ պարգեւէ սերմն սեր- ԴԵ
 մանահանաց՝ և հաց 'ի կերակուր ,
 պարգեւեացէ և բազմացուցէ զսեր-
 մանիս ձեր , և աձեցուցէ զարդիւնս
 11 արդարու թե՛ ձերոյ . * յամենայնի մե-
 ծացեալք անձ առատուք՝ որ յօրինէն
 12 մեօք գոհուի անց : * Օ՛րի պաշտօն հար-
 կիս այսորիկ՝ ոչ միայն առ 'ի ընուլ բզ
 պակասու թիւն սրբոցն է , այլ և ա-
 ռաւելուլ բազմօք գոհու թիւնս անց .
 13 * հանդիսիւ պաշտամանս այսորիկ փա-
 ռաւորել զանձ 'ի վերայ հնազանդուէ

խոստովանու թէ՛ ձերոյ յաւետարանն
 քրիստոսի . և առատուք հաղորդու-
 թեանն ՚ի նոսա՝ և յամենեսին . և նոյ
 աղօթք վասն ձեր . քանզի անձկացեալ
 են առ ձեզ վասն առաւել շնորհացն
 ւոյ՝ որ ՚ի ձեզ : * Այլ շնորհք ւոյ ՚ի 14
 վերայ անպատու՝ սրբգեւացն նորա :

Գ Լ : Ժ .

Այլ ես իսկ սօղոս աղաչեմ զձեզ 1
 հեզու թէն և հանդարտութէն քսի ,
 որ յանդիման ձեզ՝ իբրեւ տառապել
 մի եմ ՚ի միջի ձերում . բայց ՚ի հե-
 ոուստ համարձակիմ առ ձեզ : * Այլ 2
 զաչեմ , զի մի ՚ի մօտոյ և եթ համար-
 ձակիցիմ վստահու թէ . կամ համա-
 բիցիմ յանդգնել ՚ի վերայ ոմանց՝ որ
 կարծեն զմէնջ՝ եթէ ըստ մարմնոյ
 գնացեմք : * Օ ի թէպէտ և մարմնով 3
 գնամք՝ այլ ոչ եթէ ըստ մարմնոյ զին-
 ուորիմք : * Օ ի զէն զինուորուէ մե- 4
 րոյ ոչ է մարմնաւոր , այլ զօրաւոր
 յոյ , առ ՚ի քակելոյ զամուրս , զխոր-
 հուրդս քակեմք , * և զսմ բարձրութի 5
 հպարտացեալ ՚ի վերայ գիտու թէն ւոյ .
 և գերեմք զսմ միտս ՚ի հնազանդու-

6 թիւնն քսի . * և ՚ի սրտորաստի ունիմք
 ինդրել զլիք ձե՛մ անհնազանդու թե՛-
 յորժամ ձեր ևս հնազանդու թիւնդ
 կատարեսցի :
 7 * Քստ իւրաքանչիւր երեսաց դի- Դ 2
 տեսցիք . եթէ որ վստահ յանձն իցէ
 քսի լինել , զայս խորհեսցի դարձեալ
 ՚ի միտս իւր . թէ որպէս նայն քսի է՝
 8 նոյնպէս և մեր : * Օ ի թէ առաւել
 ևս սրբօրէցաց վասն իշխանու թեանս
 մերոյ՝ զոր ետ մեզ տէր ՚ի շինել՝ և ոչ
 9 ՚ի քակել զձեզ , ոչինչ ամաչեսցից : * Օ ի
 մի թուեցայց իբրեւ ահ ինչ արկանել
 10 ձեզ թղթովքս : * Ասիցէք , թուղթքս
 ծանուկք են և սաստիկք . բայց տե-
 սիլ մարմնոյ տկար՝ և բանն արհամար-
 11 հեալ . * զսոս խորհեսցի այնպիսին , զի
 որպիսիք եմք բանիւք թղթոցդ ՚ի հե-
 ոուստ , նոյնպիսիք և ՚ի մօտոյ ար-
 12 դեամքք : * Քանզի ոչ իշխեմք կշուել
 և հաւասարել զանձինս մեր ոմանց ,
 որ զանձինս իւրեանց ձեզ ընծայե-
 ցուցանեն . այլ անձամք յանձինս՝
 զանձինս չափեն , և ՚ի կշուել անձամք
 13 յանձինս՝ ոչ առնուն ՚ի միտ : * Այլ
 մեր ոչ եթէ յանչափս ինչ սրբօր-
 ցուք . այլ ըստ չափոյ կանոնին , զոր

բաժանեաց մեզ անձ չափով՝ հասա
 նել մինչեւ առ ձեզ : * Իբր ոչ եթէ 14
 հասու ինչ չիցեմք 'ի ձեզ , և ձկտե
 ցուցանիցեմք զանձինս . քանզի մինչև
 առ ձեզ հասաք աւետարանաւն քնի :
 * Եւ ոչ յանչափս ինչ պարծիմք օտար 15
 վաստակօք : Իայց յոյս մի ունիմք զաճ
 մանն հաւատոց ձերոց՝ այդբէն 'ի ձեզ
 մեծանարյ՝ ըստ կանոնիս մերոյ յառա
 ւելլութիւն . * 'ի վեր ևս քան զձեզ 16
 աւետարանել՝ ոչ օտար կանոնաւ 'ի
 պատրաստականս ինչ պարծել : * Օ , ի 17
 որ պարծին՝ 'ի տէր պարծեսցի :
 ~~~~~
 ԲԿ * Օ , ի ոչ եթէ որ զանձն իւր ըն 18
 ծայեցուցանէ՝ նա է ընտրեալ . այլ զոր
 տէրն ընծայեցուցանէ :

ԳԼ ԺԸ

Եւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և 1
 իմուժ անդամութես . այլև անաս
 ցէք իսկ : * Նախանձեցուցանեմ ըզ 2
 ձեզ 'ի նախանձն ան . զի խօսեցայ ըզ
 ձեզ առն միում , իբրեւ զկոյս մի սք
 յանդիման կացուցանել քնի : * Իայց 3
 երկնչիմ գուցէ որպէս օձն խաբեաց
 զեւայ խորամանկութբ իւրով՝ ապա

կանեսցին միտք ձեր 'ի միամտութէն՝
 4 որ 'ի քն : * Օ , ի եթէ որ գալոցն իցէ՝
 այլ քն քարողիցէ՝ զոր մեքն ոչ քարու
 զեցաք , կամ ոգի օտար առնուցուք՝
 զոր ոչ առէք , կամ աւետարան օտար՝
 զոր ոչ ընկալարուք , բարեոք անասիք
 5 նոցա : * Իայց ես այսպէս համարիմ ,
 թէ ոչինչ իւրի պակաս իցեմ քան ըզ
 6 լաւ առաքեալսն : * Թէպէտ և տգէտ
 ևս իցեմ բանիւ , այլ ոչ եթէ գիտու
 թեամք . սակայն յամենայնի յայտնե
 7 ցաք զանձինս ամենեւին առ ձեզ : * Եւ
 եթէ վնաս ինչ գործեցի՝ զի զանձն
 խոնարհեցուցի . և այն՝ զի դուք
 բարձրասջիք . զի ձրի զաւետարանն
 8 ան աւետարանեցի ձեզ : * Օ , այլ եկե
 ղեցիս կողոպտեցի առեալ թոշակ 'ի
 9 ձեր սպասաւորութի : * Եւ յորժամ
 եկի առ ձեզ , թէպէտ և սակասեաց
 ինչ , ոչ զոք 'ի ձէն ձանձրացուցի ,
 զի զպակասութիւն իմ լին եղբարքն
 եկեալք 'ի մակեդոնացուոց . և յամի
 առանց ծանրանարյ ձեզ զանձն իմ
 10 պահեցի՝ և պահեցից : * Բանզի գոյ
 յիս ճշմարտութիւնն քրիստոսի :
 * Օ , ի պարծանքս այս ոչ արգելիս յի ԲԴ
 11 նէն 'ի կողմանս արայեցուց : * Ինդէր ,

իբրու թէ ոչ սիրիցեմ զձեզ, զայն ան
 գիտէ, * զոր առնեմն՝ և արարից, զի 12
 հատից զպատճառս այնոցիկ՝ որ զպատ-
 ճառսն կամիցին, զի որով պարծիցինն,
 և նոքա իբրեւ զմեզ գտանիցին = * () ի 15
 այնպիսիքն սուտ առաքեալք, մշակք
 նենգաւորք, կերպարանին ՚ի կերպա-
 րանս առաքելոց քնի = * Եւ չին ինչ 14
 զարմանք, քանզի և ինքն սատանայ կեր-
 պարանի ՚ի հրեշտակ լուսոյ = * Եւ ու 15
 չինչ է մեծ՝ թէ և պաշտօնեայք նր
 կերպարանին իբրեւ պաշտօնեայք ար-
 դարու թեան, որոց կատարածն եղիցի
 ըստ գործոց իւրեանց = * Դարձեալ 16
 ասեմ, մի որ համարեսցի զիս անըզ-
 գամ, ասպ թէ ոչ գննէ իբրեւ զա-
 նըզգամ ընկալարուք զիս, զի և ես
 փոքր մի ինչ պարծեցայ = * Եւ զոր 17
 խօսիմն՝ ոչ եթէ ըստ տեառն խօսիմ,
 այլ իբրեւ անդգամու թէ՛ ըստ կարգի
 այդց պարծանաց = * Եւ քանզի բա 18
 զումք պարծին ըստ մարմնոյ՝ և ես
 պարծեցայ = * Ստաղիւր իմն անսայիք 19
 անմտացն ձերովդ իմաստու թեամք =
 * Քանզի անսայք, եթէ որ խաբէ ըզ 20
 ձեզ, եթէ որ ծառայեցուցանէ, եթէ
 որ ուտէ զձեր, եթէ որ առնու ինչ,

եթէ որ հպարտանայ, եթէ որ զձեզ
 21 յանդիման հարկանէ = * Բա անար-
 գանացդ ասեմ, իբրեւ թէ՛ մեք տը-
 կարացաք արդեօք, յոր ինչ որ համար-
 ձակիցի, անդգամու թէ՛ ասեմ, հա-
 22 մարձակիմ և ես = * Եբրայեցիք իցեն,
 և ես, իսրայելացիք իցեն, և ես, զա-
 23 լակ արբահամու իցեն, և ես, * սաշ-
 տօնեայք քնի իցեն, յանդգնագոյնս
 սասցից՝ թէ՛ առաւել ևս ես, եթէ
 վաստակօք՝ առաւել, եթէ գանիւք՝
 ևս առաւել, եթէ բանտիւ՝ աւելի
 քան զնոսա, եթէ մահուամք՝ բա-
 24 զում անգամ = * ՚ի հրէից հնգիցս՝ քա-
 25 ռասուն միով պակաս արբի, * երիցս
 ձաղկեցայ, միանգամ քարկոծ եղէ,
 երիցս նաւակոծ եղէ, զտիւ և զգիւ-
 26 շէր յանդունդս տառապեցայ, * ՚ի
 ճանապարհս բազում անգամ = վիշտս
 ՚ի գետոց, վիշտս յաւազակաց, վիշտս
 յազգէ, վիշտս ՚ի հեթանոսաց, վիշտս
 ՚ի քաղաքի, վիշտս յանապատի, վիշտս
 27 ՚ի ծովու, վիշտս ՚ի սուտ եղբարց = * Ի
 ջանս՝ և ՚ի վաստակս, ՚ի տքնու թիւնս
 բազում անգամ, ՚ի քաղց և ՚ի ծա-
 րաւ, ՚ի պահս բազում անգամ, ՚ի
 28 ցուրտ և ՚ի մերկու թէ = * Թող զայլ

նեղու թիւնսն . և զի հանապաղ խու-
ժանն 'ի վերայ իմ կուտէր՝ և հոգք
ամ եկեղեցեացն : * Ո՞ հիւանդանայ՝ 20
և ոչ ես հիւանդանամ . ո՞ գայթապ զի՝
և ոչ ես տապանամ :

Բ. 2 * Եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ , ըլ 50
տկարու թէն պարծեցայց : * Ատուած 51
և հայր տեսառն մերոյ յձի քնի գիտէ՝
որ է օրհնեալ յաւիտեանս , զի ոչ սը-
տեմ : * Ի դամասկոս աղբապետն ա- 52
րետայ արքայի պահէր զքաղաքն դա-
մասկացուց ունել զիս . * և ընդ պա- 53
տուհանն վանդակաւ կախեցայ ընդ
պարխսն , և փախեայ 'ի ձեռաց նր :

ԳԼ ԺԲ .

Արդ՝ պարծել ինչ պարտ իցէ . այլ 1
օգնէ ինչ ոչ : Բայց եկից 'ի տեսիլս
և 'ի յայտնութիս տեսառն : * Գիտեմ 2
այր մի 'ի բրիտոս յառաջ քան զչո-
րեքոսասն ամ , եթէ մարմնով՝ ոչ գի-
տեմ , և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գի-
տեմ , ամ գիտէ . յափշտակեալ զայն
պիսին մինչեւ յերրորդ երկինս : * Եւ 5
գիտեմ զայնպիսի այր . եթէ մարմնով՝
և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ .

4 ամ գիտէ , * զի յափշտակեցաւ 'ի
դրախտն . և լուաւ բանս անճառս ,
5 զոր ոչ է պարտ մարդոյ խօսել : * Վ՞
այնպիսուոյն պարծեցայց . այլ վասն
անձին ինչ ոչ պարծեցայց , բայց եթէ
6 'ի տկարութիս : * Օ՞ ի եթէ և կամի-
ցիմ պարծել՝ ոչ եղէց անգգամ , քանզի
զարդարն ասեմ . այլ անխայեմ , գու-
ցէ որ համարիցի ինչ յիս աւելի՝ քան
զոր տեսանիցէ յիս՝ կամ լիցէ յինէն :
7 * Եւ զի մի առաւելութիւն յայտնու-
թեանցն հպարտացայց , տուաւ ինձ
խայթ մարմնոյ հրեշտակ սատան՝ կրու-
8 վեղ զիս . զի մի հպարտացայց : * Եւ
վասն այնորիկ երիցս անգամ ազաչեցի
9 զտէր՝ զի 'ի բայ արասցէ յինէն . * և
ասէ ցիս . շատ են քեզ շնորհք իմ , զի
զօրութի իմ 'ի տկարութե կատարի :
և արդ՝ լու ևս լիցի ինձ պարծել 'ի
տկարութիս , զի բնակեացէ յիս զօրու-
թիւնն քրիստոսի :

10 * Վասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկա- Գ. Դ
րութիս , ընդ թշնամանս , ընդ վիշտս ,
ընդ հալածանս , և ընդ նեղութիւնս
վասն քրիստոսի . զի յորժամ տկարա-
11 նամ , յայնժամ զօրանամ : * Եղէ ա-
նըդգամ , քանզի դուք ստիպեցիք զիս .

զի ինձ պարտ էր 'ի ձէնջ վկայութի առնուլ թէ ոչինչ պակաս գտայ քան զլաւ առաքեալն . զի թէպէտ և ես ոչինչ եմ . * սակայն նշանք առաքելոյ 12 գործեցան 'ի ձեզ՝ ամ համբերութիւն , նշանօք և արուեստիւք և զօրութիւնք : * Աւարդ զինչ իցէ , որով պակաս գը 15 տայք քան զայլ եկեղեցիս . բայց եւ թէ այնու՝ զի ես զձեզ ոչ ձանձրացուցի . շնորհեցէք ինձ զիմասդ զայդ : * Ահաւասիկ այս երիցս անգամ պատ 14 բաստեալ եմ գալ առ ձեզ . և ձեզ բեռն ինչ ոչ եղէց . զի ոչ խնդրեմ ինչ զձեր՝ այլ զձեզ . քանզի ոչ պարտին որդիք հարց գանձել այլ հարք որդւոց : * Բայց ես մտադիւրութիւ 15 ծախեցից , և ծախեցայց վն անձանց ձերոց . զի թէպէտ և յառաւել սիրոցն զձեզ սակաւ սիրիցեմ : * Այլ գը 16 բեթէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ , այլ քանզի խորագէտ էի , խելօք կալայ ըզ ձեզ : * Սիթէ որովք առաքեցին առ 17 ձեզ՝ նորօք ինչ ագահեցի 'ի ձէնջ : * Աղաչեցի զտիտոս՝ և առաքեցի ընդ 18 նմա զեղբայրն , միթէ ագահեաց ինչ զձեր տիտոս : ոչ նովին ոգւով գնացար . ոչ նովին շաւղօք շրջեցար :

19 * Ղարձեալ համարիցիք՝ եթէ յուր 20 զըք անկեալ ինչ ձեզ աղերսիցեմք : առաջի անց 'ի բրիստոս խօսիմք , զի ամ ինչ սիրելիք վասն ձերոց շինութե է : 20 * Այլ երկնչիմ , գուցէ եկեալ ոչ ոնկ ես կամինն գտանիցեմ զձեզ . և ես գը տանիցիմ ձեզ՝ որպէս և դուք ոչ կամիցիք : գուցէ դարձեալ հեռ , նախանձ , սրամտութիւք , գրգռութիւք , չարախօսութիւք , քսութիւնք , հպարտութիւք , ամբարտաւանութիւք , խռու 21 վութիւնք : * Ղուցէ դարձեալ յորժամ գայցեմ՝ նկուն ինչ առնիցէ զիս անձ իմ առ ձեզ . և սուգ առնուցում վասն բազմաց յառաջագոյն մեղուցելոց , և ոչ սողաչխարելոց՝ 'ի վերայ պղծութե և պոռնկութե և գիշութեան՝ զոր գործեցին :

ԳԼ ԺԳ

1 Այս երիցս անգամ գամ առ ձեզ . զի 'ի բերանոյ երկուց և երից վկայից 2 հաստատեսցի ամ բան : Յառաջ առ սացի և դարձեալ կանխաւ ասեմ յանդիման երկիցս անգամ . և այժմ 'ի բացուստ գրեմ յառաջագոյն յանցուցե-

լոյն՝ և այլոյն ամենեցուն . զի եթէ
 եկից դարձեալ՝ ոչ խնայեցից : * Եթէ 5
 դիմորձ ինչ խնդրէք զքրիստոսի , որ ի
 նեւս ընդ ձեզ խօսի . որ հղօրացեալն
 է 'ի ձեզ , և ոչ տկարացեալ : * Օ՛ի 4
 թէպէտ և խաչեցաւ 'ի մերմէ տկա
 րու թենէ , այլ կենդանի է զօրուքն
 ւնյ . և մեք թէպէտ և տկարանայցեմք
 վասն նորա , այլ կենդանի լիցուք ընդ
 նմա զօրու թեամբն աստուծոյ :
 ԴԿ * Փորձեցէք զանձինս ձեր , եթէ 5
 կայք 'ի նոյն հաւատս . քննեցէք զան
 ձինս , եթէ ոչ գիտէք զանձինս՝ զի 'ի
 քրիստոս յիսուս 'ի ձեզ է . բայց եթէ
 անպիտան ինչ իցէք : * Այլ ակն ու
 նիմ թէ գիտիցէք . զի մեք ոչ եմք ան
 պիտանք : * Այլ խնդրեմք յնյ՝ զի մի 7
 ինչ արտոցէ ձեզ չար : ոչ զի մեք ըն
 ակրք երեւեսցուք , այլ զի դուք զբա
 րիս գործիցէք՝ և մեք անպիտանք ի
 ցեմք : * Օ՛ի ոչ կարեմք ինչ հակա
 ռակ կալ ճշմարտութեն . այլ վերա
 կացու եմք ճշմարտութեն : * Խրախ 9
 եմք՝ յորժամ մեք տկարանայցեմք՝ և
 դուք զօրաւոր իցէք : զդոյն խակ և ա
 ղօթս առնեմք զձեր հաստատութիդ :
 * Վասն այնորիկ զայս 'ի հեռուս գը 10

րեմ . զի մի յորժամ եկից՝ սաստկու
 թեամք վարեցայց՝ ըստ իշխանուեա ,
 զոր ետ ինձ տէր 'ի շինել և ոչ 'ի բա
 11 կել : * Այսուհետեւ եղբարք , ողջ լե
 րուք՝ հաստատուն կացէք՝ միխթարե
 րեցարո՛ւք՝ միաբան լերուք՝ խաղաղու
 թիւն արարէք . և ան խաղաղութե և
 12 սիրոյ՝ եղիցի ընդ ձեզ : * Ողջոյն սուք
 միմեանց 'ի համբոյր սրբութե : ողջոյն
 13 տան ձեզ սքբ ան : * Հնորհք տեառն
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի , և սէրն ւնյ ,
 և հաղորդութիւն հոգւոյն սրբոյ ընդ
 ձեզ ամենեւսին , ամէն :

Ան իրիւնացիս երկրորդ՝ գրեցաւ 'ի Գլե
 պեայ . 'ի յեռն պիտոսի և զուկայ :

ԹՈՒՂ Թ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԵՒԵԼՈՅ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՅԻՄՆ

ԳԼ Ը

ԳԴ ՊՕՂՈՍ առաքեալ ոչ 'ի մարդկանէ 1
 և ոչ 'ի ձեռն մարդոյ , այլ 'ի ձեռն յի-
 սուսի քրիստոսի և այլ 'ի մարդոյ որ յարոյց
 զնա 'ի մեռելոց . * և որ ընդիս են 2
 եղբարք ամենեքին , եկեղեցեացո գա-
 ղատացոց : * Հնորհք ընդ ձեզ և խա- 3
 ղաղուծի յայ 'ի հօրէ և 'ի տեսանէ
 մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ . * որ ետ 4
 զանձն իւր վասն մեղաց մերոց , զի ըզ-
 մեզ փրկեսցէ յաշխարհէ աստի չարէ՝ 5
 ըստ կամացն այլ և հօր մերոյ . * ո-
 բուժ փառք յաւիտեանս յաւիտենից՝ 6
 ամէն : * Օարմանամ՝ զի այդպէս վաղ-
 վաղակի փոփոխիք յայնմանէ որ կոչեցն

զձեզ 'ի Հնորհն քրիստոսի՝ յայլ աւե-
 7 տարան . * որ ոչ գոյ այլ . բայց եթէ
 իցեն ոմանք որ խռովեցուցանիցեն ըզ-
 8 ձեզ , և կամիցին շրջել զաւետարանն
 քրիստոսի : * Այլ թէ մեք , կամ հը-
 րեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ
 աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ ,
 9 նզովեալ լիցի : * Որպէս յառաջագոյնն
 ասացաք՝ և արդ դարձեալ ասեմ , ե-
 թէ որ աւետարանեսցէ ձեզ աւելի
 10 քան զոր առիքն , նզովել լիցի : * Արդ՝
 մարդկան հաճոյ լինիցիմ , թէ այլ .
 կամ խնդրիցեմ մարդկան հաճոյ լի-
 նել . եթէ տակաւին մարդկան հաճոյ
 լինելի , ապա քնի ծառայ ոչ էի :
 11 * Տուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետա- ԳԶ
 րանն , որ աւետարանեցաւ յինէն . զի
 12 ոչ է ըստ մարդոյ . * քանզի և ոչ ես 'ի
 մարդոյ առի , և ոչ ուսայ յումեքէ .
 այլ 'ի յայտնուծեանէն յիսուսի քրիս-
 13 տի : * Քանզի լուեալ իսկ է ձեր զիմ
 գնացսն , որ երբեմն 'ի հրէութեան
 անդ . զի անչափ հալածէի զեկեղեցին
 14 այլ , և աւար հարկանէի զնա : * Այլ
 յառաջագոյն էի 'ի հրէութեանն քան
 զբաղում հասակակիցս իմ , որ յաղ-
 գին իմում էին . առաւել նախանձա-

խընդիր էի իմոյ հայրենի աւանդու-
 թեանցն : * Այլ յորժամ կամեցաւ անձ՝ 15
 որոչեաց զիս յորովայնէ մօր իմոյ , և կու-
 չեաց 'ի ձեռն շնորհաց իւրոց , * յայտ 16
 նել զորդին իւր ինեւ զի աւետա-
 րանեցից զնա 'ի հեթանոսս . անդէն
 վաղվաղակի ոչինչ զգացուցի մարմնոյ և
 արեան . * և ոչ ելի յերուսաղէմ , առ 17
 որ յառաջագոյն քան զիս առաքեալքն
 էին . այլ չոգայ յարաբիա , և դարձ-
 եալ դարձայ 'ի դամասկոս : * Ապա յետ 18
 երից ամաց ելի յերուսաղէմ տեսանել
 զպետրոս . և եղէ առ նմա աւուրս
 հնգետասան : * Օայլ որ յառաքելոց 19
 անտի ոչ տեսի , բայց միայն զյակովբոս
 զեղբայրն տեսուն : * Այլ զոր գրեմն 20
 առ ձեզ , ահաւասիկ առաջի անյ՝ զի ոչ
 ստեմ : * Ապա եկի 'ի կողմանս ասորւոց 21
 և կիլիկեցւոց : * Այլ յանձանս թա էի 22
 երեսօք եկեղեցեացն՝ որ 'ի Թլիատու-
 թենէ անտի էին 'ի քրիստոս : * Իայց 23
 զի լսելով լուեալ էր , թէ որ հալա-
 ծէրն զմեզ յայնժամ , արդ աւետա-
 րանէ զհաւատսն՝ զոր երբեմն խախ-
 տէր : * և փառաւոր առնէին ինեւ 24
 զաստուած :

ԳԼ Ի .

1 Ապա յետ ամաց չորեքտասանից
 միւսանդամ ելի յեմ ընդ բառնաբայ .
 2 առել ընդիս և զտիտոս : * Այլ ելի ըստ
 յայտնու թեն . և զգացուցի նոցա զա-
 ւետարանն՝ զոր քարոզէի 'ի հեթա-
 նոսս , առանձինն այնոցիկ՝ որ կար-
 3 ծեալքն էին , գուցէ ընդունայն ինչ
 ընթացեալ իցեմ , կամ ընթանայցեմ :
 4 * Այլ և ոչ տիտոս՝ որ ընդիս 'ի հեթա-
 նոսաց էր , բռնադատեցաւ Թլիատիլ .
 5 * այլ վասն սպրդողաց սուտ եղբարցն ,
 որք սպրդեցին մտանել դիտել զազա-
 6 տու թիւնն մեր՝ զոր սենիմք 'ի քրիստոս
 յն . զի զմեզ ծառայեցուսցեն : * Ո-
 7 րոց և ոչ առ ժամանակ մի անասցաք հը-
 նազանդուէն . զի ճշմարտուի աւետա-
 րանին հաստատեսցի առ ձեզ : * Իայց
 զկարծելոցն եթէ իցեն ինչ , որպիսի
 որ երբեմն էին , չէ ինչ ինձ փոյթ .
 քանզի ան ալն մարդկան ոչ առնու .
 զի ինձ կարծեալքն այնպիսի ինչ ոչ
 զգացուցին : * Այլ զնորին հակառա-
 կըն՝ իբրեւ տեսին թէ հաւատացեալ
 է ինձ աւետարանն անթլիատու թե .

ԵԿ

որպէս պետրոսի 'ի թլիատու թեան . 8
 * զի որ յաջողեացն պետրոսի յառաքե-
 լու թիւն թլիատու թեանն , յաջող-
 եաց և ինձ 'ի հեթանոսս . * Իբրեւ գի- 9
 տացին զչնորհան որ տուեալ էին ինձ ,
 յակովբոս՝ և կեփաս՝ և յովհաննէս ,
 որ կարծեալք սիւնքն էին , ձեռն ե-
 տուն հաւանութեան ինձ և բառնա-
 բայ . զի մեք 'ի հեթանոսս , և նորա
 'ի թլիատու թեանն . * բայց միայն զի 10
 զաղբատսն յիշեսցուք . զոր և ես փու-
 թացայ զնոյն առնել :

ԵՒ * Այլ յորժամ եկն կեփաս յանտի 11
 որ , ընդդէմ դարձայ նր . քանզի գող
 իբրեւ սողտեալ իմն էր : * Քանզի 12
 մինչեւ եկեալ էին ոմանք առ 'ի յա-
 կովբայ , ընդ հեթանոսս ուտէր ան-
 խտիր . իսկ իբրեւ եկին , զատանէր և
 որոշէր զանձն , երկուցեալ յայնցանէ՝
 որ 'ի թլիատու թէ անտի էին : * Այլ 13
 կեղծաւորեցան ընդ նմա և այլ հրե-
 այքն . մինչեւ բառնաբաս անգամ
 խոնարհեցաւ 'ի նց կեղծաւորութիւն :
 * Այլ իբրեւ տեսի թէ ոչ ուղիղ գլ- 14
 նան 'ի ճշմարտութի աւետարանին ,
 ասեմ ցկեփաս առաջի ամենեցուն ,
 եթէ դու որ հրեայդ ես՝ հեթանո-

սաբար՝ և ոչ հրեաբար կեաս , զի առդ-
 ստիպես հեթանոսաց լինել հրեարէն :
 15 * Այլ մեք բուն հրեայք եմք , և ոչ
 16 'ի հեթանոսաց մեղաւորք : * Այս
 գիտեմք՝ եթէ ոչ արդարանայ մարդ
 'ի գործոց օրինաց , եթէ ոչ 'ի հա-
 ւատոցն յիսուսի քրիստոսի . և մեք
 'ի քրիստոս յիսուս հաւատացաք , զի
 արդարացուք 'ի հաւատոցն քսի , և
 ոչ 'ի գործոց օրինաց . զի 'ի գործոց օ-
 րինաց ոչ արդարացի ամենայն մար-
 17 մին : * Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք ար-
 դարանալ 'ի քրիստոս , և գտանիցիմք
 մեղաւորք , ապա ուրեմն՝ քրիստոս մե-
 18 զանց պաշտօնեաց եղև . քաւ լիցի : * Այլ
 եթէ զոր քակեցին՝ զնոյն միւսանգամ
 շինիցեմ . ապա յանցաւոր զանձն իմ
 19 ես ինձէն երեւեցուցանեմ : * Այլ ես
 օրինօք , օրինացն մեռայ , զի ար կե-
 ցից , և ընդ քրիստոսի 'ի խաչ ելից :
 20 * Այլ կենդանի եմ այսուհետեւ , ոչ
 ես՝ այլ կենդանի է յիս քրիստոս :
 Այլ որ այժմս կեամ մարմնով , հաւ ԵԶ
 Լատովք՝ որդւոյն աստուծոյ կեամ .
 որ սիրեացն զիս , և մատնեաց զանձն
 21 վասն իմ : * Այլ ես ոչ անարգեմ ըզ
 շնորհան անց : զի եթէ յօրինաց անտի

էր արդարու թի, ապա քրիստոս զուր մեռաւ :

ԳԼ: Գ.

1 Ո՞ւնմիտ գաղատացիք, ո՞նախանձ արար զձեզ (ո՞չ հնազանդել ճշմարտութեան), որոց գրեթէ առաջի աչաց քրիստոս յիսուս գրեցաւ ՚ի խաչ ելեալ : * Օայս միայն կամիմ ուսանել ՚ի ձէնը . ՚ի գործոց օրինաց զհոգին ընկալարուք՝ եթէ ՚ի լոյ հաւատոց : * Այդչափ անմիտ էք . սկսեալ հոգւով՝ և արդ մարմնով վախճանիք : * Եւ այնչափ անցք անցին ընդ ձեզ զուր՝ եթէ իցէ զուր : * Իսկ արդ՝ որ բաշխեաց ՚ի ձեզ զհոգին՝ և յաջողեաց ՚ի ձեզ զգորութիւնս . ՚ի գործոց օրինաց է՝ եթէ ՚ի լոյ հաւատոց : * Որպէս աբրահամ հաւատաց յիմ՝ և համարեցաւ նմա յարդարութիւն : * Գիտիցէք արդեօք . զի որք ՚ի հաւատոց անտի են , նոքա են որդիք աբրահամու : * Յառաջագոյն գիտէր գիր , եթէ ՚ի հաւատոց անտի արդարացուցանէ անձ զհեթանոսս , յառաջագոյն խոստացաւ աբրահամու , թէ

7 ՚ի բեզ օրհնեսցին ամենայն ազգք :
 9 * Այսուհետեւ որք ՚ի հաւատոց անտի են՝ օրհնին ընդ հաւատացելոյն
 10 աբրահամու : * Օ ՚ի որ միանգամ ՚ի գործոց օրինացն են , ընդ անիծիւք են . քանզի գրեալ է . թէ անիծեալ ան մարդ՝ որ ոչ կացցէ յամ գրեալն ՚ի գիրս օրինաց՝ առնել զամենայն :
 11 * Օ ՚ի օրինօքն ոչ ոք արդարանայ առաջի ան , այն յայտ իսկ է . զի արդարն՝ ասէ , ՚ի հաւատոց կեցցէ :
 12 * Բայց օրէնքն չեն ՚ի հաւատոց , այլ որ արացէ զայն՝ կեցցէ ՚ի նոսին :
 13 * Բրիստոս գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն , եղեալ վասն մեր անէծք . զի գրեալ է , թէ անիծեալ ան , որ կախեալ կայցէ զփայտէ . * զի ՚ի հեթանոսս օրհնութիւն աբրահամու եղիցի ՚ի քրիստոս յիսուս . զի մեք զաւետիս հոգւոյն սրբոյ առցուք հաւատովք :
 15 * Իստ մարդկութե ասեմ , եղբարք , ապաքէն զմարդկան հաստատել կտակ ոչոք կարէ անարդել . և ոչ այլ հրաւան ՚ի վերայ այնր տալ : * Իսկ աբրահամու խոստացան աւետիքն , և զաւակի նր . և ոչ ասէ զաւակաց՝ իբրեւ զբազմաց , այլ իբրեւ զմիոյ , թէ՛ և

զաւակի բուժմ, որ է քրիստոս : * Բայց 17
 զայս ասեմ , զկտակն յառաջագոյն
 հաստատեալ յայ ՚ի քրիստոս . օրէնքն
 որ յետ չորեքհարիւր և երեսուն ամի 18
 եդան , ոչ կարեն խախտել առ ՚ի խա
 վանելոյ զաւետիսն : * Եթէ յօրինաց 18
 անտի է ժառանգութիւն , ապա ոչ ևս
 յաւետեացն = Բայց աբրահամու ա
 ւետեօք շնորհեաց ամ = * Իսկ զնչ 19
 իցեն օրէնք = յանցուածոց վասն յա
 ւելան , մինչեւ եկեսցէ զաւակն , ո
 բուժ խոստացեալն էր՝ կարգեալ հրեշ
 տակօք ՚ի ձեռն միջնորդի = * Իսկ միջ 20
 նորդ միոյ ուրուք ոչ է՝ Բայց ամ մի
 է = * Իսկ արդ՝ օրէնքն հակառակ ինչ 21
 իցեն աւետեացն այ . քաւ լեցի = զի
 եթէ տուեալ էին օրէնքն՝ որ կարող
 էին կենդանի առնել , ապա հաստատ
 յօրինաց անտի էր արդարուի = * Եւ 22
 փակեցին գիրք զամենեսին ընդ մե
 ղօք , զի աւետիքն ՚ի հաւատոց անտի
 յիսուսի քրիստոսի տացին հաւատա
 ցելոց = * Մինչեւ հաւատքն եկեալ 23
 էին ընդ օրինօքն փակեալ սրահեպ ՚ի
 հանդերձեալ հաւատսն , որ յայտնե
 լոց էին ՚ի մեղ = * Եւ օրէնքն դառ 24
 տիարակ եղեն մեղ ՚ի քրիստոս յի

սուս , զի ՚ի հաւատոցն արդարացուք =
 25 * Եւ իբրեւ եկին հաւատքն , ոչ ևս
 26 ընդ դատտիարակաւ եմք = * Բանդի ա
 մենեքին որդիք աստուծոյ էք հաւա
 27 տովք ՚ի յիսուս քրիստոս = * Որք մե
 անգամ ՚ի քրիստոս մկրտեցարուք , ըզ
 28 քրիստոս զգեցեալ էք . չէք խտիր , * ոչ
 հրէի՝ և ոչ հեթանոսի , ոչ ծառայի՝
 և ոչ ազատի . ոչ արուի՝ և ոչ իգի .
 զի ամենեքեան դուք մի էք ՚ի քրիս
 29 տոս յիսուս = * Եւ եթէ դուք քրիս
 տոսի էք , ուրեմն աբրահամու զաւակ
 էք՝ ըստ աւետեացն ժառանգք :

Գ Լ . Գ .

1 Բայս ասեմ . ցորքան ժամանակս 24
 ժառանգն տղայ է՝ չէ ինչ առաւել
 քան զծառայն . թէպէտ և տէր իցէ
 2 ամենեցուն . * այլ ընդ հազարապետօք
 է , և ընդ գաւառապետօք՝ մինչեւ ՚ի
 3 ժամանակակէտ հօրն = * Նոյնպէս և
 մեք մինչ տղայքն էաք՝ ընդ տարերքք
 աշխարհիս ՚ի ծառայութեան կայաք =
 4 * Եւ իբրեւ եկն լրումն ժամանակին ,
 առաքեաց ամ զորդին իւր՝ որ եղեւ
 5 ՚ի կնօջէ , և եմուտ ընդ օրինօք . * զի

զնոսա որ ընդ օրինօքն իցեն , գնեսցէ .
 զի մէք զորդէգրուԹիւն ընկալցուք :
 * Եւ զի էք դուք որդիք , առաքեաց
 6 անձ զհոգի որդւոյն իւրոյ 'ի սիրտս մեր՝
 որ աղաղակէ աբբա՝ հայր : * Եւսու
 7 հետեւ չէս ծառայ , այլ որդի . եթէ
 որդի՝ և ժառանգ ւնայ : * Եւսու
 8 ժամ մինչ ոչն գիտէիք զանձ՝ ծառայէիք
 այնոցիկ՝ որ ոչն էին 'ի բնէ անձք : * Եւսու
 9 այժմիկ ծանեաց զանձ , մանաւանդ Թէ
 ծանուցայք իսկ յայ , զիսորդ դառնայք
 միւսանգամ անդրէն 'ի տարերսն՝ 'ի
 տկարս և յաղքատս , որոց միւսանգամ
 զանձինս ծառայեցուցանել կամիք :
 * Օաւուրս խորէք՝ և զամիսս՝ և ըզ
 10 ժամանակս՝ և զտարիս : * Երկնչիմ 'ի
 11 ձէնջ , գուցէ Թէ 'ի զուր ինչ վաստա
 կեցի 'ի ձեզ : * Երկրուք իբրեւ զիս ,
 12 քանզի և ես իբրեւ զձեզգ էի : Եւ զբարբ՝
 աղաչեմ զձեզ , չիք ինչ ձեր մեղուցել
 առ իս : * Եթեք դուք՝ զի տկարուք
 13 մարմնոյ աւետարանեցի ձեզ զառա
 ջինն . և զփորձանսն որ 'ի մարմնի ի
 մում էին , * ոչ անարգեցիք՝ և ոչ ան
 14 գոսնեցիք . այլ իբրեւ զհրեշտակ ւն
 ընկալայք զիս՝ իբրեւ զբրիստոս յի
 սուս : * Իսկ արդ ուր է երանուԹին 15

16 ձեր , վկայեմ ձեզ՝ եթէ հնար ինչ էր՝
 զաչս ձեր հանէիք և տայիք ինձ : * Եւրդ՝
 զի Թչնամի իմն եղէ ձեզ , զի զատոյգն
 17 խօսեցայ : * Եւսու նախանձեցուցանեն
 զձեզ ոչ 'ի բարի . և արգելուց կամին
 զձեզ՝ զի նոյ նախանձաւորք ընկիցիք :
 18 * Բայց լաւ է նախանձաւոր լինել 'ի
 բարիս յամ ժամ , և ոչ միայն յորժամ
 'ի ձերում միջի իցեմ :
 19 * Երդեանիք իմ , զորս դարձեալ վե
 20 ըրստին երկնեմ , մինչեւ նկարեացի
 քրիստոս 'ի ձեզ : * Կամէի այժմ գալ
 առ ձեզ՝ և փոխել զբարբառ իմ . զի
 21 տարակուսեալ եմ ես վն ձեր : * Եւսեք
 ինչ ինձ՝ որ ընդ օրինօքն կամիք լինել
 22 չեցէ՝ ընթերցեալ ձեր զօրէնս : * Օ ի
 գրեալ է՝ Թէ աբրամահոու երկու որ
 դիք էին , մի յաղախնոյ անտի , և մի
 23 յաղատէն : * Եւսու որ յաղախնոյն էր՝
 ըստ մարմնոյ ծնեալ էր , և որ յաղա
 24 տէն՝ ըստ աւետեաց . * որ է առակ
 օրինակի : Օ ի այս ինքն են երկու
 կտակարանք , մի 'ի լեռնէ սինայ 'ի
 ծառայուԹիւն ծնեալ՝ որ է հագար :
 25 * Բանզի հագարն՝ լեռն սինայ է յա
 ըբբիս , հաւատար է այսմ երուսա
 ղէմի , զի ծառայէ որդւովք իւրովք

27

հանդերձ : * Այլ վերինն երուսաղէմ 26
 ազատ է՝ որ է մայր մեր ամենեցուն :
 * Օ՛խ գրեալ է . ուրմիս լեր ամուլ՝ 27
 որ ոչ ծնանելիր , գոչեան և աղաղա
 կեան՝ որ ոչդ երկնելիր . զի բազում են
 որդիք սկնդկիդ առաւել . քան զարամ
 բւոյն : * Այլ մեք եղբարք՝ ըստ սա 28
 հակայ աւետեացն որդիք եմք : * Այլ 29
 որպէս յայնժամ , որ ըստ մարմնոյն ծը
 նեալ էր՝ հալածէր զայն որ ըստ հո
 գւոյն , նոյնպէս և այժմ : * Այլ զինչ 30
 ասէ գիր . 'ի բաց հան զաղախինդ և
 զորդի դորա . զի մի՛ ժառանգեսցէ որ
 դի աղախնոյն՝ ընդ որդւոյն ազատի :
 * Վասն որոյ եղբարք՝ չեմք որդիք ա 31
 զախնոյն , այլ ազատին . ազատութեն ,
 որով քրիստոս զմեզ ազատեցոյց :

ԳՎ : Ե .

Պինդ կացէք այսուհետեւ , և մի 1
 միւսանգամ ընդ լծով ծառայութե
 մտանէք :
 22 * Ահա ասիկ ես պօղոս ասեմ ձեզ . 2
 զի եթէ թլիատիք , քրիստոս ինչ ձեզ
 ոչ օգնէ : * Վ կայեմ ամ մարդոյ՝ որ 3
 թլիատիցի , թէ պարտական է զամ

4 օրէնն կատարել : * Խափանեալ էք
 'ի քրիստոսէ՝ որ օրինօքն արդարա
 նայք . և անկեալ էք 'ի շնորհաց անտի :
 5 * Օ՛խ մեք հոգւոյն՝ 'ի հաւատոց յու
 6 սոյն արդարութե ակն ունիմք : * Օ՛խ
 'ի քրիստոս յիսուս՝ ոչ թլիատուի ինչ
 կարող է՝ և ոչ անթլիատութի . այլ
 7 հաւատք սիրով յաջողեալք : * Բար
 ւոք ընթանայիք , ո՞ն կասեցոյց զձեզ
 8 ճշմարտութեն չհաւանել : * Օ՛խ այն
 հրապոյրք՝ ոչ յայնմանէ են՝ որ կոչեացն
 9 զձեզ : * Փոքր մի խմոր զամենայն զանգ
 10 ուածն խմորէ : * Այլ ես յուսացեալ
 եմ 'ի ձեզ տերամք՝ թէ ոչ այլազգ
 ինչ խորհիցիք : և որ խռովեցուցանէ
 զձեզ՝ կրեսցէ դատաստան՝ ո՞րք և ի
 11 ցէ : * Այլ ես եղբարք՝ եթէ թլիա
 տուի քարոզէի՝ ընդէր տակաւին հա
 լածիմ : ապա ուրեմն խափանեալ իցէ
 12 գայթազղութի խաչին : * Արանի թէ
 մօտակտուր իսկ լինէին՝ որ զձեզն խռ
 13 ուովեցուցանեն : * Օ՛խ դուք յազա
 տուի կոչեցեալ էք՝ եղբարք , միայն
 զի ազատութի ձեր ոչ լինիցի 'ի պատ
 ճառս մարմնոյ . այլ սիրով ծառայե
 14 ցէք միմեանց : * Օ՛խ ամ օրէնք 'ի մի
 բան կատարին . 'ի սիրեսցեսն զընկեր

.քո իբրեւ զանձն քո : * Այա եթէ ըզ 15
միմեանս խածասիցէք՝ և ուտիցէք .
զգոյշ լերուք՝ գուցէ ՚ի միմեանց սա
տակիցիք :

ԷԴ * Այց զայս ասեմ . հոգւով գնացէք , 16
և զցանկուծիւն մարմնոյ մի կատա
րէք : * Օ ի մարմին ցանկայ հակառակ 17
հոգւոյ , և հոգի հակառակ մարմնոյ .
և զի սոքա միմեանց հակառակ են . մի
զոր կամիցիքն՝ զայն առնիցէք : * Իսկ 18
եթէ հոգւով վարիք , սպա չէք ընդ օ
րինօք : * Օ ի յայտնի են գործք մարմ
նոյ . այսինքն են՝ շնուծի , սրունկու
ծիւն , պղծուծի , գիջուծիւն , * կը 20
ռասպաշտուծիւն , կախարդուծիւն ,
թշնամուծի , հեռ , նախանձ , բար
կուծիւն , հակառակուծիք , երկպա
ռակուծիւնք , հերձուածք , * չարակ
նուծիւնք , սպանուծիք , արբեցու
ծիւնք , անառակուծիւնք , և որ ինչ 21
սոցին նման են : զոր յառաջագոյն իսկ
ասեմ ձեզ , որպէս կանխաւն ասէի ,
թէ որ զայսպիսի ինչ գործեն՝ զարբա
յուծիւնն այնչ ժառանգ են : * Իսկ այլ 22
տուղ հոգւոյն այս է . սէր խնդուծի
խաղաղուծիւն երկայնմտուծիւն ,
* քաղցրուծիւն բարուծի , հաւատք , 23

հեղուծիւն ժուծկալուծիւն , զայս
պիսեաց աստի օրէնքն չեն հակառակ :
24 * Իսկ որ քրիստոսեանքն են , զմարմ
նըս իւրեանց ՚ի խաչ հանին կարեօքն
25 և ցանկուծեամբք հանդերձ : * Այլ
կեամբ հոգւով՝ ընդ հոգւոյն և միա
26 բանեացուք : * Այլ մի լիցուք սնա
պարծք՝ միմեանց ձայն տալոյ , և ընդ
միմեանս նախանձելոյ :

ԳԼ Թ

1 Այլ զբարք՝ եթէ յանկարծ ըմբռնես
2 ցի որ ՚ի ձէնջ յինչ և իցէ յանցանս ,
3 դուք որ հոգեւորք էք՝ հաստատե
4 ցէք զայնպիսին հոգւով հեղուծե .
5 զգոյշ լինիցիք անձանց՝ զի մի և դուք
6 փորձիցիք : * Օ միմեանց բեռն բար
ձէք , և այնպէս կատարեցէք զօրէնսն
7 քրիստոսի : * Այլ համարիցի որ լի
8 նելինչ՝ և չիցէ , զանձն իւր խաբէ :
9 * Օ գործ իւր կշռեսցէ իւրաքանչիւր
10 որ , և սպա անձին իւրում միայն
11 պարծանա տացէ , և մի առ ընկերա
12 ւըն : * Օ ի իւրաքանչիւրոյ զիւր բե
13 ռըն բառնալոց է : * Հաղորդուի ա
14 րացէ աշակերտն վարդապետին՝ յա

մենայն բարու թիւս : * Մի խաբիբ . անձ 7
 ոչ արհամարհի : * Օ՛ր զոր ինչ սերմա 8
 նէ մարդ՝ զնոյն և հնձեացէ . որ սերմանէ 'ի մարմին իւր , 'ի մարմնոց անտի հնձեացէ զսպականու թիւ . և որ սերմանէ 'ի հոգին՝ 'ի հոգւոյ անտի հնձեացէ զկեանսն յաւիտենից : * Այլ 9
 զբարիս գործել մի ձանձրասցուք , զի 'ի ժամանակի իւրում հնձեացուք առանց լքանելոյ : * Այսուհետև մինչ 10
 դեռ ժամանակս 'ի ձեռս է՝ գործեսց՛ուք զբարիս առ ամենեսեան , մանաւանդ առ ընտանիսն հաւատոց : * Տեսեք՝ որպիսի գրով գրեցի առ ձեզ 11
 իմով ձեռամբ : * Օ՛ր որ միանգամ 12
 կամին բարեմարդիկ լինել մարմնով , նոքա ստիպեն զձեզ թրիատել . միայն զի մի զխաչին քրիստոսի զհետ երթայցեն : * Բանզի որ թրիատեալքն իսկ 13
 են , նք զորէնսն ոչ պահեն . այլ կամին՝ զի դուք թրիատեսցէք , զի ձերով մարմնով 14
 նովդ պարծեսցին :

* Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց 14
 միայն 'ի խաչն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի , որով ինձ աշխարհ 'ի խաչ ելեալ է՝ և ես աշխարհի : * Օ՛ր ('ի 15
 քրիստոս յիսուս) , ոչ թրիատու թիւն

ինչ է՝ և ոչ անթրիատու թիւ . այլ նոր 16
 արարածս : * Այլ որ միանգամ այսմ կանոնի միաբան լինին , խաղաղու թիւ 'ի վերայ նոցա և ողորմու թիւ՝ և 'ի վր 17
 իսրայէլին այ : * Այսուհետև աշխատ որ զիս մի արասցէ . զի ես զչարչարանսն քրիստոսի 'ի մարմնի իմում կրեմ : 18 * Շնորհք տեառն մերոյ յսի քսի ընդ ողւոյդ ձերում եղբարք , ամէն :

Այլ Գաղապայիս՝ Գրեցաւ 'ի հռովմէ :

ԸՆՏ * Վասն այնորիկ և ես իբրեւ լուայ 15
 զհաւատսն զձեր՝ որ 'ի տէր յիսուս , և
 զսէրն որ ընդ ամենայն սուրբս : * ոչ 16
 դադարեմ 'ի գոհանալոյ վասն ձեր՝
 յիշէլ զձեզ յաղօթս . * զի ամ տեսուն 17
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի հայրն փա-
 ռաց՝ տացէ՛ ձեզ զհոգին իմաստուած
 և յայնուածեան՝ գիտուածքն իւրով .
 * լուսաւոր առնել զաչս սրտից՝ առ 'ի 18
 գիտելոյ մեզ՝ զինչ է յոյս կոչման նր՝
 և զինչ մեծութիւնն փառաց ժառան-
 գութեան նորա 'ի սուրբս . * և զինչ 19
 է առաւելուածի մեծութե՛ն զօրութե՛ն
 նորա 'ի մեզ հաւատացեալս : ըստ յա-
 ջողութե՛ն կարողութե՛ն զօրութե՛ն իւրոյ ,
 * զոր յաջողեաց 'ի քրիստոս . զի յա 20
 ըոյց զնա 'ի մեռելոց . և նստոյց ընդ
 աջմէ իւրմէ յերկնաւորս , * 'ի վերայ 21
 ամ իշխանութեան՝ և պետութեան
 և զօրութեան և տէրութեան՝ և ամ
 անուան անուանելոյ , ոչ միայն յաշ-
 իսարհիս յայսմիկ այլ և 'ի հանդերձե-
 լումս : * Եւ զամ ինչ հնազանդ արար 22
 'ի ներքոյ ոտից նորա . և զնա եդ գը-
 լուխ 'ի վերայ ամ իրիք եկեղեցոյ ,
 * որ է մարմին նորա , լուումս որ զամ 23
 յամենայնի ընու :

ԳՂ Բ

1 Եւ դուք՝ որ մեռեալն էիք 'ի մեզս
 2 ձեր և յանցանս , * յորս երբեմն գնա-
 յիք ըստ յաւիտենի աշխարհիս այսու-
 ըիկ՝ ըստ իշխանին իշխանութե՛ն օդոյս
 այսոյ , որ այժմս ընդմտեալ է յորդի-
 3 սրն ապստամբութեան . * յորս և մեք
 4 ամենեքեան շղէաքերբեմն 'ի ցանկու-
 թիւնս մարմնոյ մերոյ , և առնէաք ըզ-
 կամս մարմնոյ՝ և զմտաց , և էաք ար-
 դարեւ որդիք բարկութեան իբրեւ
 այլքն :
 4 * Եւ ամ որ մեծն է ողորմութեամբ՝ ԸՁ
 վասն բազում սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիր-
 5 եացն զմեզ . * մինչդեռ մեռեալն էաք
 'ի մեզս մեր , կենդանիս արար զմեզ 'ի
 6 քրիստոս . քանզի շնորհօք ապրեցաք .
 * ընդ նմին յարոյց , և ընդ նմին նստոյց
 7 յերկնաւորս 'ի քրիստոս յիսուս : * Օ ի
 8 ցուցցէ 'ի յաւիտեանսն որ գալոցն են
 զառաւել մեծութիւն շնորհացն իւ-
 9 ըոյ՝ քաղցրութեամբ 'ի մեզ 'ի քրիս-
 տոս յիսուս : * Օ ի շնորհօք նորա էք
 փրկեալք 'ի ձեռն հաւատոցն : և այս
 ոչ 'ի ձէնջ , այլ ամ սրարգեւ է . * ոչ 'ի

գործոց , զի մի որ պարծեացի : * Օ ի 10
նորա արարածք եմք՝ հաստատեալք
քրիստոսիւ յիսուսիւ ՚ի գործս բարու-
թեանն , յորս յառաջագոյն պատրաս-
տեաց անձ , զի ՚ի նոյնս գնացուք :
* Վ ասն որոյ և դուք յիշեցէք՝ զի եր- 11
բեմն հեթանոսք էիք մարմնով . որ կու-
չեցեալն են անթրիատու թիւն՝ յան-
ուանեալ թրիատու թէ անտի մարմ-
նաւոր ձեռագործին . * զի էիք ՚ի ժա- 12
մանակին յայնմիկ առանց քրիստոսի ,
(և օտարացեալ էիք յառաքինու թե-
նէն իսրայէլի ,) և տարագիրք յուխտից
աւետեացն , և յոյս ինչ ոչ ունէիք՝ և
անանձք էիք յաշխարհի : * Իսկ այժմիկ 13
՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի , դուք՝ որ
երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մերձաւորք
եղերուք արեամբն քրիստոսի : * Օ ի 14
նա է խաղաղու թի մեր՝ որ արար զեր-
կոսեան մի . և զմիջնորմն ցանկոյն քա-
կեաց՝ զթշնամու թիւնն ՚ի մարմնի իւ-
րում . * և զօրէնս պատուիրանացն 15
հրամանօքն խափանեաց . զի զերկոսին
հաստատեացէ ինքեամբ ՚ի մի նոր
մարդ , և արասցէ խաղաղու թիւն . * և 16
հաշտեցուսցէ զերկոսին միով մարմ-
նով ընդ այ՝ խաչիւն իւրով , քանզի

սպան զթշնամու թի յանձին իւրում :
17 * Վ և եկն աւետարանեաց խաղաղու-
թիւնն ձեզ հեռաւորաց՝ և խաղաղու-
18 թիւն մերձաւորաց . * զի նովաւ ու-
նիմք զնուաճու թիւն երկօքին՝ միով
19 հոգւով առ հայր : * Վ աս այսուհե-
տեւ ոչ էք օտարք և պանդուխտք ,
այլ քաղաքակիցք սրբոց և ընտանիք
20 այ . * շինեալք ՚ի վերայ հիման առա-
քելոց և մարգարէից . որոյ է գլուխ
21 անկեանն քրիստոս յիսուս . * յորում
անձ շինուածն յօդեալ և պատշաճեալ
22 աճէ ՚ի տաճար սուրբ տերամբ : * Յու-
րում և դուք ընդ նմին շինիք ՚ի բնա-
կու թիւն աստուծոյ հոգւով : 42

ԳԼ : Գ .

1 Վ ասն այսորիկ ես պօղոս կապեալ
յիսուսի քնի վասն ձեր հեթանոսաց :
2 * Թերեւս լուեալ իցէ ձեր զոնտե-
սու թիւն շնորհացն այ , որ սուեալ
3 են ինձ ՚ի ձեզ : * Օ ի ըստ յայտնու-
թեանն ցուցաւ ինձ խորհուրդն . ուր
4 յառաջագոյն գրեցի առ ձեզ սակա-
ւուք . * առ ՚ի կարող լինելոյ ընթեռ-
նուլ և ՚ի միտ առնուլ զիմաստու թին

զիմ՝ ՚ի խորհրդեանն քսի : * Օ ՚ի այլոց 5
 ազգաց ոչ ցուցաւ որդւոց մարդկան .
 որպէս այժմ՝ յայտնեցաւ սրբոց իւրոց
 առաքելոց և մարգարէից՝ հոգւովն .
 * լինել հեթանոսաց ժառանգակիցս՝ 6
 և մարմնակիցս , և հաղորդս աւետեա-
 ցնն ՚ի քրիստոս յիսուս՝ աւետարա-
 նաւն , * որոյ եղէ ես սպասաւոր ըստ 7
 պարգեւաց շնորհացն ւայ՝ որ տուան
 ինձ ըստ յաջողութե զօրութե նր :
 * ինձ , որ տրուպս եմ ւամ ւբք՝ տուան 8
 շնորհքս այս , ՚ի հեթանոսս աւետա-
 րանել զանքննին մեծութիւնն քսի .
 * և լուսաւոր առնել զամենեսին , թէ 9
 զինչ է տնտեսութի խորհրդոյն , որ
 ծածկեալ էր յամ յաւիտեանց առ ւայ՝
 որ զամ ինչ արար : * Օ ՚ի յայտնեսցի 10
 արդ ի շխանութեց և պետութեց՝ որ
 յերկինս են ՚ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազ-
 մապատիկ իմաստութիւնն ւայ . * ըստ 11
 յառաջադրութե յաւիտեանցն՝ զոր
 արար ՚ի ձեռն տեառն մերոյ յսի քսի :
 * Որով ունիմք զհամարձակութիւն և 12
 զնուաճութիւն յուսով ՚ի ձեռն հա-
 լատոց նորա : * Վասն որոյ աղաչեմ 15
 մի ձանձրանալ ՚ի նեղութեա մերում ,
 որ վասն ձեր է . որ է փառք ձեր :

14 * Վասն այսորիկ գնեմ ծուներ առ հայր
 15 տեառն մերոյ յսի քսի . * ուստի ւամ
 նահապետութիւն յերկինս և յերկրի
 16 անուանի . զի տացէ ձեզ ըստ մեծու-
 թեան փառաց իւրոց , հաստատել զօ-
 րութիւն ՚ի ձեռն հոգւոյն իւրոյ ՚ի ներ-
 17 քին մարդն . * բնակել քրիստոսի հա-
 լատովք ՚ի սիրտս ձեր . սիրով արմա-
 18 տացեալք և հաստատեալք . * զի կա-
 րող լինիլիք հասանել ընդ ւամ սուրբս ,
 զինչ է լայնութիւն և երկայնութի և
 19 բարձրութի , և խորութի . * ձանաչել
 զառաւելութիւն գիտութեան սիրոյն
 քրիստոսի . զի լրջիք ւամ լրութիւն ւայ :
 20 * Վայնմ որ կարողն է առաւելքան
 զւամ ինչ առնել յաճախութիւն քան
 զոր ինդրեմքն և իմանամք . ըստ զօ-
 րութեանն՝ որ յաջողեալն է ՚ի մեզ :
 21 * Վաս փառք յեկեղեցւոյ , և ՚ի քս յս ,
 յամենայն ազգս յաւիտեանից յաւի-
 տեանս . ամէն :

Գ Ի ; Դ .

1 Արդ՝ աղաչեմ զձեզ ես՝ որ կապեալս
 եմ ՚ի տէր , արժանի գնալ կոչմանն՝
 2 յոր կոչեցարուք : * Վմենայն խոնար-

հուլթի՛ք՝ և հեղուլթի՛ք և երկայնմուռլթի՛ք՝
անսալ միմեանց սիրով : * Փուլթալ 5
պահել զմիաբանուլթի՛ն հոգւոյն յօգիւ
խաղաղուլթե՛ք : * Մի մարմին՝ և մի հո 4
գի . որպէս և կոչեցարուք , 'ի մի յոյս
կոչման ձերոյ : * Մի է տէր , մի հա 5
ւատք՝ մի մկրտուլթիւն : * Մի անձ , և 6
հայր ամենեցուն՝ որ 'ի վերայ անի և
ընդ ամենեսին՝ և յամենեսին 'ի մեզ :
* Այլ իւրաքանչիւր ումեք 'ի մէնջ տը 7
ւեալ են շնորհք ըստ չափոյ պարգեւ
ւացն քրիստոսի : * Վ ասն որոյ և ասէ , 8
եւ 'ի բարձունս՝ գերեաց զգերուլթի՛ .
և ետ պարգեւս մարդկան : * Որ ելն 9
զինչ է , եթէ ոչ՝ զի էջ նախ 'ի սոռ
բին կողմն երկրի : * Որ էջն , նոյն է՝ 10
և որ ելն 'ի վերոյ քան զանձ երկինս .
զի լցէ զանձ : * Այլ նա ետ զոմանս 11
առաքեալս , զոմանս մարդարէս , զու
մանս աւետարանիչս , զոմանս հովիւս
և վարդապետս . * առ 'ի հաստատուլ 12
սրբոց , 'ի գործ պաշտաման , 'ի շին
ուած մարմնոյն քրիստոսի . * մինչեւ 13
հասցուք ամենեքեան 'ի մի միաբանուլթի՛ն
հաւատոց և գիտուլթե՛ որդւոյն այ .
յայր կատարեալ 'ի չափ հասակի կա
տարմանն քրիստոսի : * Օ՛ր մի յայսմ 14

հետէ իցեմք տղայք խառլեալք և տա
տանեալք յամ՝ հողմոց վարդապետու
լթեան , խաբէուլթ մարդկան . խորա
մանկուլթի՛ 'ի խաբէուլթի՛ մուրուէ :
15 * Այլ ճշմարտեալք սիրով՝ անձեցուք
'ի նա զանձ , որ է գլուխ քրիստոս .
16 * ուստի անձ մարմնն յօգեալ և պաա
շաճեալ անձ խաղալեօք տարբերուէ՛
ըստ ազգեցուլթե՛ չափով ըստ իւրա
քանչիւր մասին՝ զաճումն մարմնոյ գոր
ծէ՛ 'ի շինած անձին իւրոյ սիրով :
17 * Արդ՝ զայս ասեմ , և ուխտեմ 'ի տէր .
մի ևս ձեզ զնոյն օրինակ գնալ՝ որպէս
և այլ հեթանոսք գնան՝ ունայնուլթի՛ք
18 մտաց իւրեանց . * որոց խաւարեալ են
սիրոք իւրեանց , և օտարացեալ են 'ի
կենաց անտի այ՝ վասն տգիտուէն՝ որ
որ է 'ի նոսա , վասն կուրուէ սրտից
19 իւրեանց : * Որք զանձանց իւրեանց
զոյսն հատին , և մատնեցին զանձինս
գիջուլթե՛ , 'ի գործս անձ պղծուէ ա
20 գահուլթի՛ք : * Այլ դուք ոչ այսպէս
21 ուսարուք զքս . * թէպէտ և լուա
րուք զմանէ , և նովալ ուսայք՝ ոնդ
22 է ճշմարտուլթին յիսուսի . * 'ի բաց
մերկանալ 'ի ձէնջ ըստ առաջին գնա
ցիցն զմարդն հին՝ զապականեալն ցան

կուլթեամբք խաբէուեն : * Եւ նորու 25
 գել հոգւովն մտաց ձերոց . * և զգեւ 24
 նուլ զնոր մարդն՝ որ ըստ այն հաս-
 տատեալ է՝ արդարու թք և սրբու թք
 ճշմարտութեն : * Եւ ասն որոյ ՚ի բայց 25
 ընկեցէք զստու թի . խօսեցարուք ըզ
 ճշմարտութի իւրաքանչիւր ընդ ըն-
 կերի իւրում . զի եմք միմեանց ան-
 դամք : * Բարկանայք՝ և մի մեղանչէք . 26
 արեգակն ՚ի վերայ բարկու թե ձերոյ
 մի մտցէ : * Եւ մի տայք տեղի սա 27
 տանայի : * Որ գողանայրն՝ մի ևս գո 28
 զասցի , այլ մանաւանդ վաստակեսցէ
 գործել ձեռօք իւրովք զբարիս , զի
 բաւական իցէ տալ ում պիտոյ իցէ :
 * Եւ նայն բան տգեղ ՚ի բերանոյ 29
 ձերմէ մի ելցէ . այլ որ ինչ բարին է
 ՚ի շինած պիտոյից , զի տացէ շնորհս
 այնոցիկ , որ լսենն : * Եւ մի տրտմե 30
 ցուցանէք զհոգին սուրբ այ , որով
 կնքեցարուք յաւուրն փրկու թե : * Եւ 31
 մենայն դառնու թի՝ և բարկու թի , և
 սրտմտու թի և ազաղակ և հայհոյու թի
 բարձցի ՚ի ձէնը ամ չարութիւն հան-
 դերձ : * Երուք ընդ միմեանս քաղ 32
 ցունք՝ գ թածք . շնորհել միմեանց , ոնկ
 և ամ քրիստոսիւ շնորհեաց մեզ :

Գ Ե Ե

1 Եղերուք նմանողք այ , իբրեւ որ
 2 դիք սիրելիք . * և գնացէք սիրով՝ ոնկ
 և քրիստոս սիրեաց զմեզ , և մասնեաց
 զանձն իւր վասն մեր՝ պատարագ և զե-
 3 նու մն այ ՚ի հոտ անու շից : * Եւ սրու
 նկու թի և ամ պղծու թի , կամ ագա-
 հու թիւն՝ և անուանեսցի մի ՚ի միջի
 ձերում , որպէս և վայել է սրբոց :
 4 * և զաղըու թի՝ կամ խօսք յիմարու թե
 կամ խեղկատակու թի՝ որ ոչ վայել է .
 5 այլ մանաւանդ գոհու թիւն : * Ու այս
 տեղեկացել գիտասջիք . թէ ամ սրու
 նիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ , որ է կը-
 ուսպարիշտ՝ ոչ ունի ժառանգու թիւն
 6 յարքայու թեն քրիստոսի և այ : * Եւ
 դ զձեզ խաբեսցէ բանիւք սնտուովք .
 զի վասն այսորիկ իսկ գայ բարկու թի
 այ ՚ի վերայ որդւոցն անհաւանուէ :
 7 * Եւ այսու հետեւ լինիք բաժանորդք
 8 նոցա : * Ու ի թէպէտ և երբեմն էիք
 խաւար , արդ լոյս էք ՚ի տէր , իբրեւ
 9 զորդիս լուսոյ գնացէք . * զի ստուղ
 լուսոյ ամ բարութի է՝ և արդարուք
 10 և ճշմարտութի : * Փորձեցէք զինչ է

հաճոյ տեսառն . * և մի կորորդ լինիք 11
անպտղու թէ գործոցն խաւարի , այլ
մանաւանդ յանդիմանեցէք : * Օ ի որ 12
'ի ծածուկ ինչ գործի 'ի նոսա՝ զայն և
խօսել աղտեղի է : * Այլ ամ ինչ յան 15
դիմանեալ 'ի լուսոյ՝ յայտնի լինի . զի
ամենայն ինչ որ յայտնի է՝ լայս է :
* Վասն որոյ և ասէ . արի՛ որ ննջեսոք , 14
և կանգնեաց 'ի մեռելոց , և լուսա-
տու լիցի քեզ քրիստոս :
~ ԹՎ * Տեսլիք՝ ող ճշմարտիւ գնացէք . 15
~ մի իբրեւ անիմաստք , * այլ իբրև ի 16
մաստունք . գնեցէք զժամանակս՝ զի
աւուրքս չարուէ են : * Վ ս այնորիկ մի 17
լինիք անմիտք , այլ իմացարուք զինչ
կամք են տեսառն : * Այլ մի արբենայք 18
գինևով , յորում զեղխու թիւն է . այլ
մանաւանդ լցարուք հոգևով . * խօսել 19
'ի սիրտս ձեր սաղմոսիւք , և օրհնու
թիք՝ և երգովք հոգևորօք . երգել
և սաղմոս ասել 'ի սիրտս ձեր տեսառն :
* Ղոհացարուք յամ ժամ 'ի վերայ ա 20
մենայնի , յանուն տեսառն մերոյ յի-
սուսի քրիստոսի՝ հօրն և ան : * նա 21
զանդ լերուք միմեանց երկիւղուն քե-
րիստոսի : * Վանայք իւրեանց արանց 22
հնազանդ լիցին իբրեւ տեսառն . * զի 23

այր է գլուխ կնոջ՝ որպէս և քրիստոս
գլուխ է եկեղեցւոյ . և ինքն է վեր
24 կիչ մարմնոյ : * Այլ որպէս եկեղեցին
հնազանդ լինի քեի , նոյնպէս և կա
25 նայք իւրեանց արանց յամի : * Աքք՝
սիրեցէք զկանայս ձեր . որպէս և քս
սիրեց զեկեղեցի , և զանձն իւր մատ
26 նեաց վասն նորա . * զի զնա սրբեսցէ
27 սրբութեալ աւազանին բանիւ . * զի կա
ցուսցէ ինքն իւր յանդիման փառա
ւոր զեկեղեցի , զի մի ունիցի ինչ ա
րատ՝ կամ աղտեղու թի , կամ այլ ինչ
յայնպիսեաց . այլ զի իցէ սուրբ և ա
28 նարատ : * Այնպէս պարտին արք սի
րել զիւրեանց կանայս՝ իբրեւ զիւ
րեանց մարմինս : որ սիրէ զկին իւր՝
29 զանձն իւր սիրէ : * Օ ի ոչոք երբէք ա
տեսայ զանձն իւր , այլ մեռցանէ և
դարմանէ զնա . որպէս և քս զեկեղե
30 ցի . * զի անդամք եմք մարմնոյ նորա ,
31 'ի մարմնոյ նորա և յոսկերաց նր : * Վ ս
այսորիկ թողցէ այր զհայր և զմայր
իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ , և
32 եղիցին երկօքին 'ի մարմին մի : * Ստոր
հուրդս այս մեծ է՝ բայց ես ասեմ 'ի
33 քս և յեկեղեցի : * Այլ և դուք նոյն
պէս մի լատ միոջէ . զի իւրաքանչիւր

որ զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրև զիւր անձն, և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ :

ԳԼ Թ :

Որդիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձե՛ 1
 րոց ՚ի տէր, զի այն է արժանն : * Պատ 2
 ուեա՛ս զհայր քո և զմայր, որ է առա 3
 ջին պատուիրան յաւետիան, * զի քեզ 4
 բարի եղևցի, և երկայնակեաց լինի 5
 ցիս ՚ի վերայ երկրի : * Հորք՝ մի զայ 6
 րացուցանէք զորդիս ձեր, այլ սնու 7
 ցանիջլք զնոսս խրատու և ուսմամբ 8
 տեառն : * Օ՛սուայք՝ հնազանդ լե 9
 րուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց,
 ահիւ և դողուք և միամտութեամբ
 սրտից ձերոց՝ որո՞ղ և քնի : * Սի առ
 ահանէ ծառայել իբրեւ մարդահա
 ճոյք, այլ իբրեւ ծառայք քրիստոսի
 առնել զկամս ւոյ, * սրտի մտօք ծառա
 յել իբրև տեառն, և մի իբրև մարդ
 կան : * Գիտասջիք՝ թէ իւրաքանչիւր
 որ որ զինչ առնէ զբարին, զնոյն ըն
 դունի և ՚ի տեառնէ՛ եթէ ծառայ
 և եթէ ազատ : * Եւ դուք տեա՛րք
 զնոյն առնիջլք առ նս, ներելով առ

նել զպատուհասն, գիտասջիք թէ և
 նոցա և ձեր տէր գոյ յերկինս, և ահ
 նառութիւնն ո՛չ գոյ առաջն նորա : Կ՛ջ
 10 * Եւ յառհետեւ զօրացարնէք տե
 րամբ, և կարողութք զօրութե՛ նորա :
 11 * Եւ զգեցարնէք զսպառազինութիւն
 ւոյ, զի կարող լինիջլք կալ ընդդէմ հը
 12 նարից սատանայի : * Օ՛ ի ոչ է մեզ
 պատերազմ ընդ մարմնոց և ընդ արեան,
 այլ ընդ իշխանութիս, և ընդ պե
 տութիս, և ընդ աշխարհակալս խաւա
 րիս այսորիկ՝ ընդ այսս չարութեան՝ որ
 ՚ի ներքոյ երկնից :
 15 * Վ՛անս այսորիկ առէք զսպառազիւ
 նութիւն ւոյ, զի կարող լինիցիք ՚ի դիմի
 հարկանել չարին՝ յառուրն չարուէ :
 14 * Եւ իբրեւ զամ ինչ կատարիցէք,
 հաստատուն կացէք, զտեղի կաջիք
 սնդեալ զմէջս ձեր ճշմարտութք, և
 15 զգեցեալ զգրահասն արդարութե՛, * և
 ագուցեալ զոտս պատրաստութք ա
 16 լետարանին խաղաղուէ : * Եւ ՚ի վե
 րայ ամի առէք զվահասն հաւատոց,
 որով կարող լինիջլք զամենայն նեոս
 17 մուխս չարին շեջուցանել : * Եւ ա
 ռէք զսաղաւարան փրկուէ, և զսու
 18 սեր հոգւոյն՝ որ է բանն ւոյ : * ամե

նայն աղօթիւք և խնդրուածովք՝ աղօթս առնել յամ՝ ժամանակի հոգւով : և ՚ի նայն տընիջիք ամ՝ ժուժ : 18 կալու թիւ և խնդրուածովք՝ վասն ամ սրբոց , * և վասն իմ . զի ինձ տացի 19 բան ՚ի բանալ բերանոյ իմոյ , համար ձակու թիւ ցուցանել զխորհուրդ աւետարանին . * վասն որոյ պատգամաւ 20 ւորիմ կապանօքս , զի նովին համար ձակեցայց , որպէս և պարս իցէ ինձ խօսել : * Իայց զի գիտիցէք և դուք 21 զինէն , զինչ գործ իցեմ . զամենայն ինչ ցուցցէ ձեզ տիւքիկոս սիրելի եղբայր՝ և հաւատարիմ պաշտօնեաց ՚ի տէր , * զոր առաքեցի առ ձեզ դմին 22 իրի . զի գիտասջիք դուք զմէնջ , և մը խիթարեացէ զսիրոս ձեր : * Իսաղա 23 զու թի ընդ եղբարս . և սէր հաւատովքն հանդերձ յաստուծոյ ՚ի հօրէ՝ և ՚ի տեսունէ յիսուսէ քնէ : * Հնորհք 24 ընդ ամենեօին՝ սք սիրեն զտէր մեր յիսուս քրիստոս անեղծու թիւ . ամէն :

Ան եկեասցիս՝ գրեցաւ ՚ի հոռովի ՚ի յեանիս
 պի-սիկոսի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂԱՍԻ ԸՌԱՅԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՑԻՍՆ

ԳԼ Ը

- 1 ՊՕՂԱՍ և տիմոթէոս ծառայք յիսուսի քրիստոսի՝ ամ սրբոց ՚ի քրիստոս յիսուս , որ էն ՚ի կողմանս փիլիպեցւոց , եպիսկոպոսակցօք և սարկաւազօք :
- 2 * Հնորհք ընդ ձեզ և իսաղաղու թի յայ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեսունէ յիսուսէ քրիստոսէ :
- 3 * Ղոհաննամ զայ իմոյ ՚ի վերայ ամ յիշատակաց ձերոց , * յամ ժամ յամ խնդրուածս իմ վասն ձեր ամենեցուն առնել աղօթս ինդու թիւ , * վասն հաղորդու թիւ ձերոց ընդ աւետարանին , յօրէ յառաջ նրմէ մինչև ցայժմ :
- 4 * Ղ ստահ եմյայդ , թէ որ սկսաւն ՚ի ձեզ զգործս բարեաց :

կատարեսցէ մինչեւ յօրն յսի . քսի .
 * որպէս իրաւ իսկ թուի ինձ խորհել 7
 զայս վասն ձեր ամենեցուն . վասն
 ունելոյ ինձ զձեզ ՚ի սրտի ՚ի կապանս
 իմում , և ՚ի պատասխանատուութե
 իմում . և ՚ի հաստատուեալ աւետարա
 նին , կցորդս ինձ շնորհաց զձեզ ամե
 նեսին լինել : * Վ կայ է ինձ ամ , որ 8
 պէս անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենե
 սին գթովքն յիսուսի . քրիստոսի : * Այլ
 զայն աղօթս առնեմ . զի սէրն ձեր ևս
 քան զևս առաւել լիցի ՚ի գիտութե
 և յամիմաստութեան . * ընտրել ձեզ 10
 զլաւն՝ զի իցէք հաստատուեք՝ և ա
 ռանց գայթաղութեան ՚ի յաւուրն
 քրիստոսի . * Ըրեալ պտղովք արդա
 րութեան ՚ի ձեռն յիսուսի . քրիստոսի
 ՚ի փառս և ՚ի գովեստ ւայ :

ԺԳ * Կամիմ թէ գիտիցէք եղբարք . զի 12
 որ ինչ վասն իմ էր , ևս քան զեւս ՚ի
 յառաջադիմութի աւետարանին եկն .
 * մինչեւ կապանաց իմոց յայտնի լի 15
 նել ՚ի քրիստոս յամ հրապարակիս , և
 առ այլս ամենեսին . * և առ բարդում 14
 եղբարս ՚ի տէր . որ վատահ են կապա
 նօքս իմովք՝ առաւել ևս համարձա
 կել՝ առանց երկիւղի զլանն ւայ խօ

15 սել : * Ոմանք առ նախանձու և հա
 կառակութե , և ոմանք մտադիւրու
 16 թեամբ իսկ զքս քարոզեն . * և ոմանք
 ՚ի սիրոյ . քանզի գիտեն՝ եթէ ՚ի պա
 տասխանատուութիւն աւետարանին
 17 կամ : * և ոմանք առ հետտութե ըզ
 քրիստոս պատմեն , այլ ոչ սրբութե .
 քանզի համարին նեղութիս յարու
 18 ցանել ՚ի վի կապանաց իմոց : * Բայց
 այս զինչ է . որով օրինակաւ և իցէ ,
 եթէ պատճառանօք՝ և եթէ ճշմար
 տութե , քրիստոս պատմի . և ընդ այս
 19 խնդամ , այլև ուրախ ևս եղէց : * Օ ՚ի
 գիտեմ , եթէ այս պահի ինձ ՚ի փր
 կութիւն՝ ՚ի ձերոց խնդրուածոց , և
 20 ՚ի պարգեւաց հոգւոյն յսի . քսի . * ըստ
 ակնկալութե և յուսոյն իմոյ . զի մի
 իւրիք յամօթ եղէց , այլ ամ համար
 ձակութե՝ որոյ և յամ ժամ , և այժմ
 մեծացի քրիստոս ՚ի մարմնի իմում ,
 21 եթէ կենօք՝ և եթէ մահու : * Օ ՚ի
 ինձ կեանք քս է , և մեռանել շահ :
 22 * Ապա եթէ կեանքս մարմնոյ՝ այս ինձ
 պտուղ գործոյ է . և զինչ ընտրեցից՝
 23 զայն ոչ գիտեմ : * Աեղեալ եմ յերկու
 ցունց՝ զցանկալն , ելանել և ընդ քսի
 24 լինել՝ առաւել լաւ համարիմ . * և

կալ մնալ աստէն 'ի մարմնի , կարեւոր
 ևս վասն ձեր : * Եւ զայս յուսացել 25
 Գիտեմ, եթէ կացից և մնացից ամե-
 նեցուն ձեզ, 'ի ձեր զարգանալ և խը-
 րախ լինել 'ի հաւատս . * զի պարծանք 26
 ձեր առաւել լիցին 'ի քրիստոս յս
 ինեւ 'ի միւսանգամ գալստեան ի-
 4,2 մում առ ձեզ :

* Սիայն թէ արժանի աւետարանին 27
 քրիստոսի Գնացէք : զի եթէ գացեմ,
 և տեսանիցեմ զձեզ . և եթէ հեռի
 իցեմ, և լսիցեմ զձէնջ . զի հաստա-
 տուն կացէք 'ի մի հոգի, և միով շքն-
 չով նահատակիցիք 'ի հաւատս աւե-
 տարանին . * և մի զանգիտիցէք՝ և մի 28
 իւիք 'ի հակառակորդաց անտի . որ է
 նոցա հանդէս կորստեան , և ձերոյ
 փրկութե՛ : * Եւ այդ՝ յայ է, որ ձեզ 29
 շնորհեցաւ վասն քրիստոսի , ոչ միայն
 'ի նա հաւատալ այլեւ վս նորա չար-
 չարիլ . * զնոյն պատերազմ ունել՝ զոր 30
 յիսն տեսիք , և այժմ լսէք յինէն :

Գ | : Բ .

Լրդ՝ եթէ միսիթարութիւն ինչ 1
 իցէ 'ի քս , եթէ սիոփութիւն սիրոյ՝

եթէ հաղորդութիւն հոգւոյ , եթէ
 2 Գթութիւն և ողորմութիւն . * Ըէք
 զննդութիւնս իմ, զնոյն խորհիջիք ,
 զնոյն սէր յանձին ունիջիք . համա-
 5 շունչք՝ միախորհուրդք : * մի ինչ բա-
 Գրգութե՛ , և մի ինչ բոս սնապար-
 ծութե՛ . այլ խոնարհութիւն զմեանս
 լաւ համարել առաւել քան զանձինս :
 4 * մի զանձանց և եթ գիտել՝ այլ իւ-
 5 բաքանչիւրոք զննիցիքին : * Օայն խոր-
 հեցի իւրաքանչիւրոք 'ի ձէնջ , որ և
 6 'ի քրիստոս յիսուս . * որ 'ի կերպա-
 րանս այ է , ոչինչ յափշտակութիւն
 համարեցաւ զլինելն հաւատար այ .
 7 * այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպարանս
 ծառայի առեալ , 'ի նմանութի մարդ-
 կան եղեալ և կերպարանօք գտեալ
 8 իբրեւ զմարդ : * խոնարհեցոյց զանձն ,
 լեալ հնազանդ մահու չափ՝ և մահու
 9 խաչի : * Վասն որոյ և ամ զնա առա-
 ւել բարձրացոյց . և շնորհեաց նմա ա-
 նուն՝ որ 'ի վեր է քան զամ անուն :
 10 * Օի յանուն յիսուսի քրիստոսի ամ
 ծունր կրկնեսցի , երկնաւորաց՝ և երկ-
 րաւորաց՝ և սանդարամետականաց :
 11 * և ամ լեզու խոստովան լիցի , թէ
 տէր է յս քս 'ի վառս այ հօր :

ժ. 2

* Այսուհետեւ սիրելիք իմ, որպէս 12
 յամի հնազանդեցարուք, մի միայն ՚ի
 գալստեան իմում, այլ առաւել ևս
 այժմ՝ յորժամ հեռիս եմ ՚ի ձէնջ,
 ահիւ և դողու թք զանձանց փրկու թի
 գործիցէք : * Օ ի ան է՝ որ յաջողէ ՚ի 13
 ձեզ զկամելն և զառնելն վասն հաճու
 թեան : * Օ ամենայն ինչ գործեցէք 14
 առանց տրտնջելոյ և քրթմնջելոյ .
 * զի եղիջիք անբիծք և անարատք՝ որ 15
 դիք ան, անմեղք ՚ի մէջ կամակոր և
 խեղաթիւր ազգին . յորոց միջի երե
 ւելիք իբրեւ լուսաւորք յաշխարհի . 16
 * զբանն կենաց ունել յանձինս՝ ՚ի
 պարծանս ինձ յաւուրն քրիստոսի . զի
 ոչ ընդունայն ինչ ընթացայ՝ և ոչ ըն
 դունայն վաստակեցի : * Այլ թէպէտ 17
 և նուիրիմ ՚ի վերայ սրտարագի և
 սաշտաման հաւատոց ձերոց, խնդամ
 և ուրախակից եմ ամենեցուն ձեր .
 * նոյնպէս և դուք խնդացէք՝ և ուրա 18
 խակից եղերուք ինձ : * Բայց յուսամ
 ՚ի տէր յիսուս, զսիմոթէոս վաղվազա
 կի արձակել առ ձեզ . զի և ինձ սրտի
 դիւր լինիցի, յորժամ գիտիցեմ ինչ
 զձէնջ : * Օ ի ոչ զբք ունիմ համա 20
 շունչ՝ եթէ ընտանեբար հոգայցէ վն

21 ձեր : * Օ ի ամենեքին զանձանց խնդ
 22 ընն, և ոչ զյիսուսի քրիստոսի : * Բայց
 զիորձ նորա գիտէք և դուք, զի իբ
 23ւեւ որդի հօր ծառայեաց ընդ իսյաւ
 * Արդ՝ զսա ակնունիմ
 արձակել՝ որպէս նոյնհետայն զանձնէ
 24 ստուգեցից : * Այլ յուսացեալ եմ ՚ի
 տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ հուպ եկից :
 25 * Բայց լաւ համարեցայ զեպափրոդի
 տոս զեղբայր՝ և զգործակից և զզին
 ուորակից իմ, զձեր առաքեալ, և ըզ
 պաշտօնեայ իմոց պիտոյից՝ առաքել
 26 առ ձեզ : * Բանդի և ինքն իսկ յոյժ
 անձկացեալ է տեսանել զամենեսին
 զձեզ . և հոգայր՝ զի ձեր լուեալ էր
 27 թէ խօթացաւ : * Այլ արդարեւ խօ
 թացաւ մերձ ՚ի մահ, այլ անձ ողոր
 մեցաւ նմա, ոչ նմա միայն, այլեւ ինձ՝
 զի մի տրտմութի ՚ի վերայ տրտմութե
 28 կրիցեմ : * Արդ՝ փութապէս յղեցի
 զնա, զի տեսեալ զնա միւսանգամ ու
 29րախ լինիցիք . և ես առանց տրտմու
 թեան եղէց : * Բնկալ ջիք զնա ՚ի տէր
 ամենայն խնդու թք, և զայնպիսիսն
 30 առ պատուականս ունիջիք . * զի վասն
 գործոյ տեսուն մինչեւ ՚ի մահ մեր
 ձեցաւ, գուն գործեալ ոգւովք չափ .

զի լըցէ դձեր պակասութի իմոյ սպա
վա սաւորութեան :

ԳԼ; Գ.

Այսուհետեւ եղբայրք իմ, ուրախ
 լերուք ՚ի տեր . զնոյն գրել առ ձեզ
 ինձ ոչինչ դանդաղելի է , և ձեզ կարի
 զգուշալի : * Օգոյշ եղերուք ՚ի շնոց
 անտի . զգոյշ եղերուք ՚ի չար մշակաց
 անտի . զգոյշ եղերուք ՚ի կրճատութէ
 անտի : * Օ ի թքիատութի մէք եմք ,
 որ հոգւովն նոյ պաշտեմք , և պարծիւք
 ՚ի քրիստոս յիսուս , և ոչ ՚ի մարմին
 պանծացեալ եմք : * Թէպէտ և ես իսկ
 զնոյն վստահութի ունիմ ՚ի մարմնի ,
 եթէ որ համարիցի այլ ազգ վստահ լի
 նել ՚ի մարմին , առաւել ևս ես . * Թքի
 փատութեամբ ութօրեայ , յաղբէ իս
 րայելի , ՚ի ցեղէ բենիամենի . եբրայեցի
 յեբրայեցւոց . ըստ օրինացն փարի
 սեցի . * ըստ նախանձայոյն լինելոյ
 հալածէի զեկեղեցին . ըստ արդարու
 օրինացն լեալ անարատ : * Այլ որ
 ինչ ինձ շահն եր՝ զայն փեսա համարիմ
 վասն քրիստոսի : * Այլ և համարիմ

իսկ զամ փեսա՝ վե առաւել գիտուէն
 յիսուսի քրիստոսի տեսուն մերոյ : Վե
 որոյ յամենայնէ զրկեցայ՝ և համարիմ
 կղկղանա , զի գքրիստոս շահեցայց ,
 9 * և գտայց ՚ի նմա , իբրեւ ոչ եթէ զիմ
 ինչ արդարութիւն՝ որ յօրինաց ան
 տի է՝ ունիցիմ , այլ զհաւատոյն քնի ,
 10 որ յոյ արդարութիւն է . * հաւատովք
 ճանաչել զնա՝ և զղօրութի յարութե
 նորա՝ և զհաղորդութի չարչարանաց
 նորա , կերպարանակից լինել մահու
 11 նորա . * Թէ որպէս հասից ՚ի մեռե
 12 լայն յարութիւն : * Իբր ոչ եթէ ար
 դէն առեալ իցէ , կամ արդէն կա
 տարեալ իցեմ . զհետ մտեալ եմ թէ
 հասից , մանաւանդ թէ ըմբռնեալ
 13 իսկ իցեմ ՚ի քնէ յնէ : * Եղբարք՝ ես
 ոչ համարիմ զանձն իմ թէ հասեալ
 իցեմ . բայց մի ինչ է՝ զի զառ ՚ի յե
 14 տոյսն մտացեալ է , և ՚ի յառաջա
 15 դէմն նկրտեալ եմ : * ուշ եդեալ
 ընթանամ ՚ի կէտ կոչմանն նոյ ՚ի յե
 16 սուս քրիստոս : * Այսուհետեւ՝ որ
 միանգամ կատարեալքդ էք՝ զայս խոր
 հեցարուք . և եթէ այլ աղբ ինչ խոր
 հիցիք՝ սակայն և զայն անձ ձեզ յայտ
 նեցցէ : * Իայց յոր ժամանեցաքս՝ ըզ

սոյն խորհել՝ և սմին կանոնի միաբան լինել: * Ամանողք ինձ եղիջիք եղբարք՝ 17
 և գիտասջիք զայնպիսիսն, որ այնպէսն գնացեան, որպէս ունիքդ զմեզ ձեզ օրինակ: * Օ ի բազումք գնան՝ զարոց 18
 բազում անգամ ասէի ձեզ. բայց արդ և լարով խի ասեմ, զթնամեաց խաջին քրիստոսի. * որոց կատարածն կու 19
 բուստ է. որոց անորովայնն իւրեանց է, և փառք ամօթն իւրեանց, որք զերկրաւորս և եթ խորհին: * Այլ մեր 20
 առաքինութի յերկինս է, ուստի և փրկչին ակն ունիմք՝ տեսան յիսուսի քրիստոսի. * որ նորոգեսցէ զմարմին 21
 խոնարհութեան մերոյ՝ կերպարանա կից լինել մարմնոյ փառաց իւրոց, ըստ զօրութեն՝ առ ՚ի կարող լինելոյ հնազանդեցուցանել ընդ իւրեւ զամ:

Գ՛: Գ.

Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք և անձկալիք, ուրախութի իմ և սպակ. այսպէս հաստատուն կացէք ՚ի տեր՝ սիրելիք: * Օ եւոզիա աղաչեմ, և զսխնտիք աղաչեմ, զնոյն խորհել ՚ի տեր: * Այս աղաչեմ և զքեզ մը

տերիմ իմ և լծակից, և դու օգնա կան լինիջիր նոցա՝ որք յաւետարանին նահատակեցան ընդիս կղեմաւ հանդերձ՝ և այլովք գործակցօք իմովք. ուրոց անուանքն են ՚ի դպրութե կենաց: 4 * Ուրախ լերուք ՚ի տեր յամ ժամ. դարձեալ ասեմ՝ ուրախ լերուք: 5 * Հեզութիւն ձեր յայտնի լիցի ամ մարդկան. տեր մերձ է: * Սի ինչ հոգայք. այլ ամ աղօթիւք և խնդրուածովք, գոհութեամբ, խնդրուածք 7 ձեր յայտնի լիցին առ ամ: * Եւ խազաղութիւնն այ՝ որ ՚ի վեր է քան զամ միտս, պահեսցէ զսիրտս ձեր և զմիտս ՚ի քրիստոս յիսուս: 8 * Այսուհետեւ եղբարք՝ որ ինչ ճշմարտութեամբ է՝ որ ինչ պարկեշտութեամբ, որ ինչ արդարութեամբ, որ ինչ սրբութեամբ, որ ինչ սիրով, որ ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ քաջութեամբ, որ ինչ գոյութեամբ՝ 9 զայն խորհիջիք: * Օ որ ուսարուքն, և ընկալարուք, և լուայք՝ և տեսէք յիս, զայն արարէք. և ան խազաղութեան եղիցի ընդ ձեզ: * Ուրախ եղէ ես ՚ի տեր յոյժ. զի և դուք զմտաւ 10 ածիք հոգալ ինչ վասն իմ, որպէս և

ԱԿ

հոգայիքն. բայց բարբարէիք իմն է :
 * Եբր ոչ առ կարօտու թեան ինչ ա 11
 սեմ. զի ես ուսայ՝ որովք կարեմ բա-
 ւական լինել : * Վիտեմ նուազել , 12
 գիտեմ առաւելուլ , յամի ամենեւին
 խելամուտ եմ , և յագել և քաղցե-
 նալ , և առաւելուլ և նուազել :
 * Յամի կարող եմ , այնու՝ որ զօրա 15
 ցոցն զիս : * Բայց բարւոք արարէք՝ 14
 զի կցորդ եղերուք ինձ ՚ի նեղութեա : 15
 * Վիտէք և դուք փիլիպեցիք , զի ՚ի
 սկզբան աւետարանին իրեւ ելի ես ՚ի
 մակեդոնիա , և ոչ մի եկեղեցի հա-
 զորդեաց ինձ յաղագս տալայ և առնը-
 ւայ , բայց միայն դուք . * զի և ՚ի թե 16
 սաղմնիկ՝ միանգամ և երկիցս զպէտս
 իմ ետուք բերել : * Եբր ոչ եթէ խնդ- 17
 րեմ զտուրն , այլ խնդրեմ զստուղն
 որ յաճախէ ՚ի բան ձեր : * Այլ իմ 18
 առեալ զամ , և առաւելեալ եմ . ըն-
 կալայ՝ և լի եմ ՚ի ձեռն եպափրո-
 դիտեաց , որ է ՚ի ձէնջ հոտ անուշից՝
 սպասարագ ընդունելի՝ հաճոյ աստու- 19
 ծոյ : * Աւամ իմ լի արասցէ զամ պէ-
 տրս ձեր ըստ իւրում մեծութեանն՝
 փառօք ՚ի քրիստոս յիսուս : * Այլ նոյ 20
 և հօր մերում փառք յաւիտեանս յա-

21 ւիտենից . ամէն : * Ողջոյն տաջիք ամ
 22 սրբոյ՝ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Ողջոյն
 23 տան ձեզ՝ որ ընդիս են եղբարք : * Ող-
 ջոյն տան ձեզ ամենայն սուրբք , մա-
 նաւանդ որ ՚ի տանէ կայսեր են :
 24 * Հորհք տեառն յիսուսի քրիստոսի
 ընդ ոգւոյդ ձերում . ամէն :

Ա՜հ Իիւլիեցիս՝ գրեցաւ ՚ի հռովմէ ՚ի յեռն
 եպափրոդիպեայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԵՔԵԿԱՆՅ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՄՆ

ԳԼ: Ա.

ԱԲ

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքնննայ, և տխմութեոս եղբայր. * առ կողոսացիս սուրբս և հա
2 ւատացեալս եղբարս ՚իքն: * Շնորհք
3 ընդ ձեզ և խաղաղութիւնն յայ հօրե մերմէ՝ (և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ): Գոհանամք զաստուծոյ և ըզ
4 հօրէ տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի, յամ ժամ վասն ձեր աղօթս առ
5 նեմ. * իբրեւ լուսք զհաւատան ձեր՝ որ ՚ի քրիստոս յիսուս տէր մեր, և ըզ
6 սէրն որ ընդ ամ սուրբս ունիք. * վն
7 յուսոյն՝ որ պահի ձեզ յերկինս. զորմէ լուարուք բանիւն ճշմարտութե

6 աւետարանին, * որ եհաս առ ձեզ. որպէս ընդ ամենայն աշխարհ աճէ՝ և
7 պողաբերէ. ոնք և ՚ի ձերում միջի. յօրէ յորմէ լուարուք՝ և ծանեայք ըզ
8 շնորհանն այ ճշմարտութե. * որպէս և ուսարուք յեպափրեայ սիրելոյ ծա
9 ռայակցէ մերմէ, որ է հաւատարիմ վասն ձեր՝ պաշտօնեայ յիսուսի. * որ
10 և պատմեաց մեզ զձեր սէրն հոգւով: * Վասն այնորիկ և մեք յօրէ յորմէ լու
11 աք՝ ոչ դադարեմք վասն ձեր աղօթս առնել՝ և խնդրուածս մատուցանել. զի ընուցուք զգիտութի կամացն նր, ամ իմաստութե և հոգեւոր հանձա
12 րով. * գնալ ձեզ արժանի տեառն յամենայն հաճուէ, յամ գործս բարութեան պողաբերք և աճեցունք գի
13 տութեքն այ. * ամ զօրութեքն զօրացեալք ըստ զօրութե փառաց նորա. յամ համբերութիւն և երկայնամտութե:
14 * Ուրախութե գոհանալ զայ հօրէ՝ ԱԳ որ կոչեացն զձեզ ՚ի մասն վիճակի սրբ
15 բոցն ՚ի լոյս. * որ փրկեացն զմեզ յիշխանութե խաւարի, և փոխեաց ըզ
16 մեզ յարքայութի որդւոյն իւրոյ սիրելոյ: * որով ունիմք զփրկութիւն արեամբն նորա, և զթողութի մեղաց

Գ. Բ.

Կամիմ զի գիտիցէք դուք՝ սրպիսի 1
 ճգնութիւն ունիմ յանձին վասն ձեր՝
 և վասն լաւագիկեցւոցն, և որոց չկէ
 տեսեալ զերեսս իմ մարմնով: * Օ՛ի 2
 մխիթարեցին սիրտք նոցա տեղեկա-
 ցեալք սիրով. և յիմ մեծութիւն
 լրութե իմաստութեան՝ ՚ի գիտու-
 թիւն խորհրդոցն ւնյ (հօր), ՚ի քս յս.
 * յորում ամենայն գանձք իմաստու- 5
 քութե գիտութե ծածկեալ կան: * Այլ
 զայս ասեմ, զի մի որ զձեզ զառան-
 ցուցէ պատիր բանիւք: * Օ՛ի թէ- 5
 պէտ և մարմնով հեռի եմ, այլ հոգ-
 ւով ընդ ձեզ եմ. խնդամ՝ իբրեւ
 տեսանեմ զկարգն ձեր՝ և զհաստա-
 տութի հաւատոցն ձերոց որ ՚ի քս յս:
 * Արդ՝ որպէս ընկալարուք զքս յս 6
 զտէր, նովին գնասջիք. * արմատա- 7
 ցեալք և շինեալք ՚ի նա, և հաստա-
 տալք ՚ի հաւատս, որպէս ուսարուքն՝
 և առաւելեալք ՚ի նմին գոհուութի: 8
 * Օգտջ լերուք՝ մի որ կցէ որ զձեզ
 կողոպտիցէ ճարտարմտութի՝ և սնու-
 տի խաբէութի, որք ըստ մարդկան

աւանդութեան՝ և ըստ տարերց աչ-
 9 խարհիս՝ և սչ ըստ յսի քսի. * զի ՚ի
 նմա բնակէ ամ լրումն ամուսութեանն
 10 մարմնապէս: * Այլ էք դուք նովաւ
 լցեալք, որ է գլուխ ամենայն իշխա-
 11 նութեան և սրտուէ: * որով թլիա-
 տեցարուք հաւատովք զանձեռագործ
 թլիատութին՝ ՚ի մերկանալ զանդամս
 12 մարմնոյ թլիատութին քսի: * Թաղ-
 եալք ընդ նմին ՚ի մկրտութեն, որով
 և ընդ նմին յարեայք հաւատովք՝ ւնյ
 ազդեցութեն, որ յարոց զնա ՚ի մե-
 13 ռերոց: * Այլ զձեզ՝ որ երբեմն մեռ-
 եալն էլք ՚ի մեղս և յանթլիատութե
 մարմնոյ ձերոյ, կենդանացոյց յանձին
 իւրում. շնորհեաց մեզ զիմ յանցանս
 14 մեր. * և ջնջեաց զձեռագիր մերոյ հա-
 կառակութեանն հրամանօքն իւրովք:
 որ կայր մեզ հակառակ՝ եբարձ զայն
 ՚ի միջոյ՝ և բեւեռեաց ընդ խաչափայ-
 15 տին: * Այլ կեաց զիշխանութիւնս և
 զպետութիս. յայտ յանդիման խայտա-
 ռակեաց նշաւակեալ զնոսս յանձին
 16 իւրում ՚ի յարուէ իւրում: * Այլ որ
 այսուհետեւ զձեզ դատեայի՝ ուտե-
 լով կամ ըմպելով, կամ մասամբք սու-
 նից կամ ամսամտիւք կամ շաբաթուք.

* որ են ստոււեւք հանդերձեւոցն . այլ 17
մարմին քրիստոս է : * Մի ոք զձեզ 18
խաբեացէ , որ կամիցի խոնարհուիթք
և կրօնիւք հրեշտակաց , զոր չիցէ տե-
սեալ զրահետ վարել՝ տարապարտ հը-
պարտացեալ ՚ի մտաց մարմնոյ իւրոյ .
* և ոչ ունիցի զգլուխն քն , ուստի 19
ամենայն մարմինն յօղիւք և խաղալեօք
տարաբերեալ և խառնեալ աճէ զա-
ճումն անյ : * Եթէ մեռարուք ընդ քնի 20
՚ի տարերց աշխարհիս՝ զի ևս իբրեւ
զկենդանիս աստէն յաշխարհի կրօնա-
ւորիք : * Մի մերձենար , մի ճաշակեր , 21
մի հուպ լինիր . * որ է ամենայն ինչ 22
՚ի պէտս ապականութե , ըստ պատ-
ուիրանաց և վարդապետութե մարդ-
կան . * որ յիմաստութի իմն համարէ , 23
ինքնակամ կրօնիւք և խոնարհութե՝
և անխայութե մարմնոյ . և ոչ ՚ի պա-
տիւ ինչ լուութեան մարմնոյ :

ԳԼ . Գ .

Եթէ յարերուք ընդ քրիստոսի , ա 1
պա զվերինն խնդրեցէք , ուր քրիստո 2
սըն նստի ընդ ալմե անյ . * զվերինն խոր-
հեցարուք , մի զայս՝ որ յերկրի աստ է :

3 * Քանզի մեռարուք՝ և կենանքն ձեր
4 ծածկեալ են ընդ քրիստոսի յանձ : * Իսկ
5 յորժամ քրիստոս յայտնեսցի՝ կենանքն
ձեր , յայնժամ և դուք ընդ նմա յայտ-
նեսցիք փառօք : * Սպանէք այսուհե-
տեւ զանդամս ձեր զերկրաւորս . ՚ի
6 բաց ընկեցէք զարուակութի զպղծու-
թութիւն զբիժ զցանկութիւն չարեաց
և զագահութիւն՝ որ է կռապաշտու-
թիւն . * վասն որոյ գայ բարկութիւն
անյ ՚ի վերայ որդւոցն անհաւանութե
7 * որովք և դուք երբեմն գնայիք՝ մինչ
8 կենդանիքն էիք ՚ի նոսա : * Արդ՝ ՚ի
բաց թօթափեցէք և դուք զայն անձ ,
9 զբարկութիւն զբրտմտութիւն զչա-
րութիւն զհայհոյութիւն , զխեղկա-
10 տակութիւն՝ ՚ի բերանոց ձերոց : * Մի
ստեք միմեանց . մերկացարուք զհին
11 մարդն գործովքն իւրովք . * և զգեցա-
րուք զնորն նորագեալ ՚ի գիտութիւն
12 ըստ պատկերի արարչին իւրոյ . * ուր
ոչ է հրէայ և ոչ հեթանոս , թլիա-
տութիւն և անթլիատութի , խուժ-
գուժ՝ սկիւթացի՝ ծառայ՝ ազատ .
այլ ամենայն և յամենայնի քրիստոս :
13 * Օ գեցարուք այսուհետեւ իբրեւ
ընտրեալք անյ՝ սուրբք և սիրեցեալք՝

զգուծ զորսրմուծի զբաղցրուծիւն
 զխոնարհուծիւն զհեղուծիւն զեր-
 կայնմուծիւն , * ներել միմեանց , 15
 շնորհել իրերաց . եթէ ուրուք զումե-
 քէ արտունջ ինչ իցէ . որպէս Թժ . քը-
 րիստոսիւ շնորհեաց ձեզ՝ նոյնպէս և
 դուք : * Եւ ՚ի վերայ այսր ամենայնի 14
 զսէրն , որ է զօդ կատարմանն . * և 15
 խաղաղուին քրիստոսի հաստատեցի
 ՚ի սիրտս ձեր , յոր և կոչեցարուքն մի-
 ով մարմնով :

ԱԵ Եւ գոհացողք լինիջիք . * զի բանն 16
 քրիստոսի բնակեացէ ՚ի ձեզ առատա-
 պէս . Թժ իմաստուծեամբ ուսուցա-
 նել և խրատել զմիմեանս . սաղմոսիւք
 և օրհնուծեամբ և երգովք հոգեւո-
 րօք՝ և շնորհօք օրհնել ՚ի սիրտս ձեր
 զԹժ : * Եւ զԹժ զոր և առնիցէք բա- 17
 նիւք և արդեամբք , զամենայն յանուն
 տեառն յիսուսի արասջիք : գոհացողք
 լինիջիք զԹժ և զհօրէ նովաւ : * Կա՛ 18
 նայք՝ հնազանդ լերուք արանց ձերոց ,
 որպէս և վայել է ՚ի տէր : * Եւք՝ սի- 19
 րեցէք զկանայս ձեր , և մի գառնա-
 ցուցանէք զնոսա : * Որդիք՝ հնազանդ
 լերուք ծնողաց ձերոց յամենայնի՝ զի 20
 այն է հաճոյ առաջի տեառն : * հարբ՝ 21

մի զայրացուցանէք զորդիս ձեր , զի
 22 մի տրամեսցին : * Օ՛նայք՝ հնազանդ
 լերուք տերանց ձերոց յԹժ . մի առ ա-
 կանէ ծառայուծեամբ՝ իբրեւ մար-
 դահաճոյք , այլ միամուծեամբ սրը-
 23 տի երկնչել ՚ի տեառնէ : * Օ՛ր ինչ
 առնիցէք՝ սրտի մտօք գործեսջիք իբ-
 րեւ տեառն , և ոչ իբրեւ մարդկան :
 24 * Վիտասջիք՝ զի ՚ի տեառնէ առնու-
 ցուք զհաստուցումն ժառանգուծե
 ձերոց . քանզի տեառն քրիստոսի ծա-
 25 ռայէք : * Իսկ ապիրատն ընկալցի ըստ
 իւրում՝ ապիրատուծեան . զի չիք ախ-
 նառուծիւն առաջի Թժ :

ԳԼ : Դ .

1 Տեա՛րք՝ զերաւունս և զհաւասա-
 րուի ծառայից ձերոց շնորհեցէք . գի-
 տասջիք՝ զի և ձեր տէր գոյ յերկինս :
 2 * Եւ լծից ստէպ կացէք . տքնել ՚ի նը-
 3 մին գոհուծիք : * Եւ լծից արարէք մի-
 անգամայն և վասն մեր , զի Թժ բաց-
 ցէ մեզ գուռն բանին , խօսել զխոր-
 հուրդն քրիստոսի , վասն որոյ և կա-
 4 պեալս կամ . * զի յայտնի արարից զնա
 5 որո՞ք արժան իցէ ինձ խօսել :

12 * Իմաստու չէ զնաս ջիբ առ արտաքինսն,
 զնոյ առեալ զժամանակս : * Եւ բանն 6
 ձեր յիմ ժամ լի շնորհօք տեառն իբ-
 րեւ աղիւ համեմեալ լիցի , գիտել ուի
 արժան իցէ ձեզ իւրաքանչիւրումք
 տալ սլատասխանի : * Եւ որ ինչ զե- 7
 նէն իցէ՝ ցուցցէ ձեզ զամենայն տիւ-
 քիկոս սիրելի եղբայր՝ և հաւատարիմ՝
 սլաշտօնեայ՝ և ծառայակից ՚ի տէր .
 * զոր առաքեցի առ ձեզ դմին իրի , զի 8
 գիտասջիբ վասն մեր . և մխիթարես-
 ցէ զսիրոս ձեր . * անսխմաւ հան- 9
 դերձ եղբարք հաւատարմաւ և սիրե-
 լեաւ՝ որ է ՚ի ձէնջ . զիմ ինչ ցուցցեն
 ձեզ՝ որ ինչ աստ է : * Ողջոյն տայ ձեզ 10
 արխատարքոս գերեկից իմ , և մարկոս
 եղբօրորդի բառնաբայ . վասն որոյ ա-
 ուէք սլատուէր՝ եթէ եկեսցէ առ ձեզ
 ընկալջիբ զնա . * և յիտուս՝ որ անուա- 11
 նեալն է յոստոս , որք են ՚ի թլիատու-
 թենէ անտի : զի դոքա միայն գործա-
 կից եղեն ինձ յարքայութեն այ , որք
 և եղեն իսկ ինձ մխիթարութի : * Ող- 12
 ջոյն տայ ձեզ եսլափրաս՝ որ ՚ի ձէնջ
 ծառայ քրիստոսի յիտուսի է . յամե-
 նայն ժամ սլատերազմեալ վասն ձեր
 յաղօթս , զի կայցէք կատարեալք և

13 ցեալք յիմ կամս այ : * Եւ կայեմ նմա ,
 զի բազում աշխատութի ունի վասն
 ձեր , և վասն լաւողիկեցւոցն , և վե
 14 այնոցիկ՝ որ յերապօղիսն են : * Ողջոյն
 տայ ձեզ զուկաս բժիշկ և սիրելի , և
 15 դեմաս : * Ողջոյն տաջիբ եղբարց՝ որ են
 ՚ի լաւողիկեայ և նիմիայ , և որ առ-
 16 տընին եկեղեցին է նր : * Եւ յորժամ
 ընթեռնուցու առ ձեզ թուղթդ՝ ա-
 րասջիբ զի և ՚ի լաւողիկեցւոց եկե-
 ղեցւոջն ընթերցցի . և զառ ՚ի լաւո-
 դիկեցւոցն՝ զի և դուք ընթեռնու-
 17 ցուք : * Եւ ասասջիբ ցարքիպպաս .
 զգոյշ լեր սպասաւորութեանդ՝ զոր
 ընկալար ՚ի տէր , զի զայդ կատարես-
 18 ցես : * Ողջոյնդ ձեռին իմոյ սօղոսի է .
 յուն լիցին ձեզ կապանքս իմ : Եւ
 նորհք ընդ ձեզ . ամէն :

Եւ իողոսացիս՝ գրեցաւ ՚ի հոռովի ՚ի յեռն
 պիւսիկոսի և ոնեսիմայ :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՈՒԵՔԵԼՈՅ

ԱՌԹԵՍԱՂՈՒԿԵՑԻՍՄ

ԱՌԱՉԻՄ

ԳԼ: Ե.

ԲԿ
 ՊՕՂՈՍ և սիղուանոս և տիմոթէոս՝ 1
 եկեղեցւոյդ թեազոնիկեցւոյ՝ յամ
 հայր մեր և ՚ի տէր յս քս՝ * Շնորհք
 ընդ ձեզ և խաղաղութիւն: Գոհա-
 նամք զայ յամ ժամ վասն ձեր ամե-
 նեցուն՝ յիշատակ առնել յաղօթս մեր
 անդադար: * յիշել զձեր գործն հա-
 ւատոց՝ և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբե-
 րութի յուսոյ տեառն մերոյ յսի քսի՝
 առաջի այ և հօր մերոյ: * Գիտէք
 եղբարք սիրեցեալք յայ՝ զընտրութիւն
 ձեր: * զի աւետարանն մեր ոչ եղև
 առ ձեզ միայն բանիւ, այլ և զօրու-

թեամք՝ և հոգւով սրբով՝ և լուութք
 բաղմաւ. որպէս և գիտէք իսկ թէ
 որպիսիք եղեաք ՚ի միջի ձերում վս
 6 ձեր: * Եւ դուք նմանեալք մեզ՝ և
 տեառն, ընկալայք զբանն ՚ի բաղում
 7 նեղութե՛ն՝ խնդուք հոգւոյն սբյ: * Ըն-
 նել ձեզ օրինակ ամ հաւատացելոց, որ
 8 են ՚ի մակեդոնիս՝ և յաքայիս: * Օ՛ի
 ՚ի ձէնջ հնչեաց բանն այ. ոչ միայն ՚ի
 մակեդոնիս և յաքայիս, այլ յամ
 տեղիս հաւատքն ձեր՝ որ առ ամ են,
 սիրեցան. զի այսուհետեւ ոչինչ է
 9 պիտոյ մեզ և խօսել ինչ: * Օ՛ի նորին
 իսկ պատմեն վասն մեր, թէ որպէս
 եղև մեզ մուտ առ ձեզ, և որպէս
 դարձայք առ ամ ՚ի կռոյ անտի, ծա-
 10 ուպել այ կենդանւոյ և ճշմարտի: * և
 ակն ունել որդւոյ նորա յերկնից, զոր
 յարոյցն ՚ի մեռելոց զս՝ որ փրկելոցն
 է զմեզ ՚ի բարկութենէ անտի՝ որ
 գալոցն է:

ԳԼ: Բ.

1 Դուք ինքնին գիտէք եղբարք ըզ ԲԿ
 մուտն մեր առ ձեզ. զի ոչ ընդունայն
 2 ինչ եղև. * այլ յառաջագոյն չարչա-

րեալք՝ և թշնամանեալք, որպէս և
 դուք իսկ գիտէք. ՚ի մէջ փիլիպեցւոց
 համարձակեցաք անձ մերով պատմել
 ձեզ զաւետարանն այ մեծաւ պատե-
 րազմաւ : * Օ ի մխիթարութիւն մեր 3
 ոչ ՚ի մոլորութիւն է՝ և ոչ ՚ի պղծութիւն
 և ոչ նենգութիւն . * այլ ուր ընտրեցաք 4
 յայ հաւատարիմ լինել աւետարանին,
 նոյնպէս և խօսիմք . ոչ իբրեւ մարդ-
 կան հաճոյ լինել այլ այլ որ քննէն ըզ
 սիրոս մեր : * Օ ի ոչ երբէք բանիւք 5
 ողբանաց եղեաք առ ձեզ, որպէս և
 դուք իսկ գիտէք . և ոչ ՚ի պատճառս
 ազահուութեան, որպէս և անձ վկայէ .
 * և ոչ խնդրէաք փառս ՚ի մարդկանէ, 6
 ոչ ՚ի ձէնջ և ոչ յայլոց : * Կարող էաք
 իբրեւ քնի առաքեալս ծանրանալ, այլ
 եղեաք հեղք ՚ի միջի ձերում. որպէս
 դայեակ մի՛ որ սնուցանիցէ մանկունս . 7
 * նոյնպէս և մեք գթայաք ՚ի ձեզ. հա-
 ճոյ թուէր մեզ տալ ձեզ ոչ միայն զա-
 ւետարանն այլ, այլ և զանձինս մեր . 8
 քանզի սիրելիք մեր եղերուք : * Յի-
 շէք եղբարք՝ զխստախն մեր և զձան .
 զի զոյսդ և զցերեկ գործէաք վասն
 չծանրանալոյ ումեք ՚ի ձէնջ . և քարո- 9
 ղեաք ձեզ զաւետարանն այլ : * Դուք 10

ինքնին վկայէք՝ և անձ, որպէս սրբու-
 թեամբ և արդարութե և ամբժուութիւն
 11 ձեզ հաւատացեցոցէ եղեաք . * որպէս
 և գիտէք իսկ . զի զԼւրաքանչիւրոք ՚ի
 12 ձէնջ իբրեւ հայր զորդիս * մխիթա-
 րէաք և սիրովեաք . և դնէաք վկայու-
 թիւն գնալ ձեզ արժանապէս այլ, որ
 կոչեացն զձեզ յիւր արքայութիւնն
 և ՚ի փառս : 4, 2
 13 * Եւ ասն այնորիկ և մեք գոհանամք
 զայն անպակաս՝ զի առեալ զուր բանին
 այլ առ ՚ի մէնջ ընկալարուք, ոչ իբրեւ
 զբան մարդկան, այլ որով ճշմարտիւ՝
 զբան այլ . որ և յաջողեալ իսկ է ՚ի
 14 ձեզ հաւատացեալոք : * Օ ի դուք
 նմանողք եղերուք եղբարք՝ եկեղե-
 ցեացն այլ՝ որ են ՚ի հրեաստանի ՚ի
 քն յս . զի զնոյն չարչարանս չարչարե-
 ցայք և դուք ՚ի ձերոց ազգականաց,
 15 որպէս և նոքայն ՚ի հրեից . * որք և
 զտէրն յս սպանին՝ և զմարդարեան,
 և զմեզ հալածեցին, և այլ յաջաց ե-
 լին . և ամենայն մարդկան հակառակ
 16 եղեն . * և արգելուին զմեզ խօսել
 հեթանոսաց՝ զի ապրեցին . զի կա-
 տարեացեն զմեզս իւրեանց յամ ժամ.
 քանզի հասեալ է ՚ի վերայ նոյն քար-

կութիւն մինչեւ իսպառ :
 Բ.Ձ * Այլ մեր եղբարք՝ թէպէտ և որք 17
 մնացաք ՚ի ձէնջ առ ժամանակ մի, ե-
 րեսօք՝ և ոչ սրտիւք . առաւել ևս
 փութացաք տեսանել զերեսս ձեր մե-
 ծաւ ցանկուծք : * Վասն այսորիկ կա 18
 մեցայ գալ առ ձեզ ես պօղոս՝ միան-
 գամ և երկիցս, և խափանեաց զմեզ
 սատանայ : * Քանզի նոյ է մեր յոյս 19
 կամ խնդուծի կամ պսակ պարծանաց
 մերոց, եթէ ոչ դուք ՚ի տէր՝ առաջի
 տեառն մերոյ յնի . քնի ՚ի նորա գալըս
 տեանն : * Օ ՚ի դուք էք փառք մեր 20
 և խնդուծիւն :

Գ | : Գ .

Վասն որոյ ոչ և՛ս ունիմք ժոյժ, 1
 զի բարւոք թուեցաւ մեզ միայն մնալ
 յաթէնս : Եւ առաքեցաք զտիմոթէոս 2
 զեղբայր մեր և զգործակից աւետարա-
 նին՝ նոյ և հօրն . քնի, հաստատել ըզ
 ձեզ՝ և մխիթարել վասն հաւատոցն
 Գ.Ձ ձերոց :
 * Օ ՚ի մի տաղտկայցէք ՚ի նեղուծիս 5
 յայստիկ . քանզի դուք ինքնին իսկ
 գիտէք, զի ՚ի սոյն կամք : * Քանզի 4

մինչ առ ձեզն իսկ էար՝ յառաջագոյն
 ասէար ձեզ, թէ նեղուծիք հասա-
 նելոց են ՚ի վերայ մեր . որպէս և ե-
 5 ղեւ իսկ՝ և գիտացիք : * Վ ն այնորիկ
 և ես զի ոչ և՛ս ունէի ժոյժ՝ առա-
 քեցի գիտել զհաւատոսն ձեր . գուցէ
 արդեօք փորձեաց և զձեզ փորձին ,
 6 և ընդունայն լինիցի ջանն մեր : * Բայց
 արդ՝ իբրեւ եկն տիմոթէոս ՚ի ձէնջ
 առ մեզ, և ետ մեզ զաւետիս հաւա-
 տոցն ձերոց և զսիրոյ, զի ունէք ՚ի մը-
 տի զլիշատակս մեր բարեաց յամ ժամ .
 ցանկացեալ էք տեսանել զմեզ՝ ոնյ և
 7 մեր զձեզ . * վասն այնորիկ մխիթա-
 րեցաք ՚ի ձեզ եղբարք՝ ՚ի վերայ նմ
 վշտաց և նեղուծեց ձերոց՝ ՚ի ձեռն
 8 հաւատոցն ձերոց . * զի այժմ կեն-
 դանի եմք՝ եթէ դուք հաստատուն
 9 կայցէք ՚ի տէր : * Օ ՚ի նչ կարեմք գու-
 հուծիւն մատուցանել նոյ վասն ձեր,
 ՚ի վերայ նմ խնդուծէն, զոր խնդամք
 10 վասն ձեր առաջի նոյ մերոյ . * զցայգ
 և զցերեկ առաւել ևս աղաչեմք՝ տե-
 սանել զերեսս ձեր, և հաստատել
 զպակասուծիւն հաւատոցն ձերոց :
 11 * Այլ ինքն նմ և հայր մեր՝ և տէր
 մեր յն . քն՝ ուղղեսցէ զձանապարհս

մեր առ ձեզ : * Եւ զձեզ ինքն տէր 12
բաղմասպատիկս և առաւելս արասցէ
սիրով ընդ միմեանս և առ ամենեսին՝
ոպ և մէք ՚ի ձեզ . * Հաստատել զսիրտս 15
ձեր անարատս ՚ի սրբութի առաջի ան
և հօր մերոյ՝ ՚ի գալստեանն տեառն
մերոյ յսի քսի հանդերձ ամենայն
սրբովք իւրովք :

ՊԼ : Դ .

Լ՛յսուհետեւ եղբարք՝ աղաչեմք 1
զձեզ՝ և մտիթարեմք ՚ի քս յս . զի ոպ
ընկալարուք ՚ի մէնջ , թէ որպէս պարտ
իցէ ձեզ գնալ և հաճոյ լինել ան
որպէս և գնայք իսկ , զի ևս քան
զեւս յաւելուցուք ՚ի նոյն : * Եւ գի
տէք՝ թէ որպիսի պատուիրանս տուաք 2
ձեզ ՚ի տէր յիսուս : * Օ՛ ՚ի այս են
կամք ան , սրբութիւն ձեր . ՚ի բաց լի
նել ձեզ ՚ի սրբանկուէ . * գիտել իւ
րաբանչիւրումեք ՚ի ձէնջ զիւր աման
ստանալ սրբութե և պատուով . * մի ՚ի 3
ցաւս ցանկուէ որպէս և այլ հեթա
նոսք՝ որ ոչ գիտեն զանձ : * Սի զանցա
նել և զրկել յիրիդ յայդմիկ զեղբայր
իւր . քանզի վրէժխնդիր է տէր ՚ի վե

րայ անի այդորիկ . որպէս յառաջագոյն
ասացաք ձեզ , և եդար վկայութի :
7 * Քանզի ոչ կոչեաց զմեզ ան ՚ի սլլը .
8 ճութիւն՝ այլ ՚ի սրբութիւն : * Լ՛յս
սուհետեւ որ անարգէ , ոչ զմարդ ա
նարգէ , այլ զանձ՝ որ և ետ զհոգին
9 սուրբ ՚ի ձեզ : * Լ՛յլ վասն եղբայրսի
րութե՝ չէ ինչ սխտոյ գրել առ ձեզ .
զի դուք ինքնին իսկ անտոյցք էք
10 առ միմեանս սիրելոյ : * Քանզի և առ
նէք իսկ զդոյն յամ եղբարս որ են յամ
կողմանս մակեդոնացոց : Լ՛ղաչեմք
զձեզ եղբարք՝ առաւել ևս առաւել
լուլ և առատանալ . հանգարտել ,
11 * և գործել զիւրաքանչիւր . և գործել
ձեռօք ձերովք , որպէս և պատուիրե
ցաք ձեզ , զի գնայցէք պարկեշտութե
առ արտաքինսն՝ և մի իւրի կարօ
12 տեալք իցէք : * Ոչ կամիմ եղբարք՝ ե
թէ տգէտք իցէք վասն ննջեցեւոցն .
զի մի սրտմիցիք որպէս և այլքն՝ որոյ
13 ոչ գոյ յոյս : * Եթէ հաւատամք՝ եթէ
յիսուս մեռաւ և յարեաւ . նոյնպէս
և աստուած զննջեցեալսն ՚ի ձեռն յի
սուսի ածցէ ընդ նմա : 42
14 * Բայց զայս ասեմք տեառն բանիւ ,
եթէ մեք՝ որ կենդանիքս եմք մնա

ցեալք՝ ՚ի գալատեանն տեառն ոչ ժա-
մանեմք ննջեցելոցն : * Օ ի ինքնին ¹⁵
տէր հրամանաւ , ՚ի ձայն հրեշտակա-
պետի և ՚ի փող ան իջանէ յերկնից . և
մեռեալք ՚ի քս յարիցեն յառաջագոյն :
* Ապա և մեք որ կենդանւոյն մնացել ¹⁶
իցեմք՝ նորօք հանդերձ յափշտակես-
ցուք ամբողջ ընդ առաջ տեառն յու-
դբա . և այնպէս յամ ժամ ընդ տեառն
լինիցիմք : * Այսու հետեւ մխիթարե- ¹⁷
ցէք զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք :

ԳԼ Ե .

9.7 Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց ¹
եղբարք՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ :
* Օ ի դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք , ²
թէ օրն տեառն իբրեւ զգող գիշերի՝
այնպէս հասանէ : * Յորժամ ասիցեն ³
թէ խաղաղութիւն և շինութիւն է ,
յայնժամ յանկարծակի հասցէ նոցա
սատակումն՝ որպէս և երկն յզույ , և ⁴
մի ասրեսցին : * Այլ դուք եղբարք ոչ
էք ՚ի խաւարի՝ թէ օրն ձեր իբրեւ ըզ ⁵
գող ՚ի վերայ հասանիցէ . * զի ամենե-
քին դուք որդիք լուսոյ էք և որդիք
տունջեան . չեմք գիշերոյ՝ չեմք խաւա-

6 րի : * Ապա մի զքնով անկանիցիմք՝ ոտդ
և այլքն , այլ արթունք և զուարթունք
7 եղիցուք : * Օ ի որ ննջենն՝ գիշերի նըն-
ջեն , և որ արբենանն՝ գիշերի արբե-
8 նան : * Այլ մեք զի տունջեան եմք ,
արթունք եղիցուք , և զգեցցուք ըզ
9 զրահսն հաւատոց և զսիրոյ , և գիցուք
զսաղաւարան յուսոյն փրկութեան :
10 * Օ ի ոչ ետ զմեզ աստուած ՚ի բար-
կութիւն , այլ ՚ի փրկութիւն կենդա-
նութեան ՚ի ձեռն տեառն մերոյ յի
11 քսի . * որ մեռաւն վասն մեր . զի եթէ
արթունք իցեմք՝ և եթէ ննջիցեմք ,
12 նովաւ հանդերձ կեցցուք : * Վս որոյ
մխիթարեցէք զմիմեանս , և շինեցէք
զիրեարս՝ որպէս և առնէքդ իսկ :
13 * Այլ չեմք զձեզ եղբարք՝ ճանաչել ^{9.2}
զվաստակաւորս և զվերակացուս ձեր
14 ՚ի տէր , և զխրատիչս ձեր : * Այլ հա-
մարեցարուք զնս արժանիս առաւել
սիրոյ՝ վասն գործոյ նոցա . խաղաղու-
15 թիւն արարէք ընդ միմեանս : * Այլ
չեմք զձեզ եղբարք՝ իրատեցէք զու-
տահակս , մխիթարեցէք զկարճամիտս ,
պատասպարան լերուք տկարաց , երկայ-
16 նամիտ լերուք առ ամենեսեան : * Ըզ
գոյշ լերուք՝ գուցէ որ չարի չար հա-

տուցանելցէ . այլ յամ ժամ զբարեաց
 զհետ երթայք առ միմեանս և առ ա
 մենեսեան : * Յամենայն ժամ ուրախ 16
 լերուք : * Անդադար աղօթս արարէք : 17
 * Յամի գոհացարուք . զի այս են կամք 18
 աստուծոյ . քսիւ յսիւ 'ի ձեզ : * Օհու 19
 գին մի շիջուցանէք : * Օմարդարէու 20
 թիւնս մի արհամարհէք : * Օամենայն 21
 ինչ փորձեցէք , զբարին ընկալարուք :
 * Յամենայն իրաց չարաց 'ի բաց կա 22
 ցէք : * Եւ ինքն ան խաղաղութեան 23
 սուրբս արասցէ զձեզ համօրէնս . և
 բովանդակ ձեր ոգի և շունչ և մար
 մին՝ անարատ 'ի գալուստն տեառն մե
 րոյ յսի սրահեսցի : * Հաւատարիմէ՛ 24
 որ կոչեացն զձեզ , որ և արասցէ զնոյն :
 * Ե՛ղբարք՝ աղօթս արարէք և 'ի մեր վրէ : 25
 * Ողջն տալիք եղբարց ամենեցուն 'ի 26
 համբոյր սրբութե : * Երգ մնեցուցա
 նեմ զձեզ 'ի ար՝ ընթեառնուլ զթուղ
 թրդ առաջի ամենայն եղբարց սրբոց :
 * Հնորհք տեառն մերոյ յիսուսի . քը 28
 ըրիտոսի ընդ ձեզ . ամէն :

Առ Լեւսաղոսիկեցիս առաջին խորհլ՝ գրէ
 յառ յալեանայ :

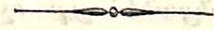

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԵԲԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱԶՈՆԻԿԵՑԻՍՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ Ը

1 ՊՕՂՈՍ և սիղուանոս և տիմոթէ ԴԿ
 ոս՝ եկեղեցւոյդ թեսաղոնիկեցւոյ՝
 2 յամ հայր մեր և 'ի տէր յս . քս : * Հը
 նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութի յայ
 հօրէ մերմէ , և 'ի տեառնէ յիսուսէ
 3 . քրիստոսէ : * Ղոհանալ պարտիմք զայ
 4 յամ ժամ վասն ձեր եղբարք՝ որպէս
 և արժան իսկ է . զի ևս քան զևս ա
 ձեն հաւատքն ձեր , և յաճախէ սէր
 իւրաքանչիւր ամենեցուն ձեր առ մի
 4 մեանս : * Որպէս և մեզ ձեօք պար
 ծել յեկեղեցիսն այ՝ վասն համբերու
 թեան ձերոյ և հաւատոյ յամ հալս

ծանա ձեր և 'ի նեղու թիւնս , որում
 դուքն համբերէք . * յօրինակ արդար 5
 դատաստանին այ . արժանի լինել ձեզ
 արքայու թէն այ , վասն որոյ և զճլգ-
 նու թիդ կրէք . * եթէ պարտ է առա 6
 ջի այ՝ հատուցանել նեղւացն ձերոց
 նեղու թի . * և ձեզ նեղելոցդ հան- 7
 գիստ ընդ մեզ՝ 'ի յայտնուէն տեառն
 մերոյ յի , յերկնից հրեշտակօք զօրու-
 թեան իւրոյ . * 'ի բոց հրոյ առնուլ 8
 զվրէժս յայնցանէ՝ ոյք ոչ ճանաչէն
 զամծ , և որ ոչ հնազանդին աւետարա-
 նին տեառն մերոյ յիսուսի բրիստոսի .
 * ոքք տայցեն վրէժս 'ի սատակումն յա- 9
 ւիտենից՝ յերեսաց տեառն՝ և 'ի փա-
 ռաց զօրու թէ նորա : * յորժամ գայցէ 10
 փառաւոր լինել 'ի մէջ սրբոց իւրոց ,
 և սքանչելի 'ի մէջ ամենայն հաւատա-
 ցելոց . զի հաւատարիմ եղև վկայու-
 թիւնն մեր 'ի վերայ ձեր յաւուր յայն-
 միկ : * Յոր և աղօթս առնեմք վասն 11
 ձեր յամենայն ժամ , զի զձեզ արժա-
 նիս արասցէ կոչմանն ձերում ասու-
 ուած մեր՝ մինչեւ լոցէ զամ հաճու-
 թիւն բարութեան , և զգործս հա-
 ւատոցն զօրութի . * զի փառաւոր 12
 լըցի անուն տեառն մերոյ յիսուսի բը-

բիստոսի 'ի ձեզ՝ և դուք 'ի նմա , ըստ
 շնորհացն աստուծոյ մերոյ և տեառն
 յիսուսի բրիստոսի :

Գ Լ Բ .

1 Մղաչեմ զձեզ եղբարք՝ վասն գա ԴԴ
 լրատեանն տեառն մերոյ յիսուսի բը-
 բիստոսի , և մերոյ ժողովելոյն առ
 2 նա . * մի վաղվաղակի խռովել ձեզ
 'ի մտաց՝ և մի զարհուրել , մի հոգ-
 ւով և մի բանիւ և մի թղթովք՝ իբ-
 րեւ թէ 'ի ձէնջ . որպէս թէ եկեալ
 5 հասեալ իցէ օրն տեառն : * Սի ոք ըզ
 ձեզ խաբեսցէ՝ և մի իւրիք իրօք . զի ե-
 թէ ոչ նախ եկեսցէ ասպտամբու թին ,
 և յայտնեսցի մարդն անօրէնութեան՝
 4 որդին կորստեան , * հակառակորդն
 հպարտացել 'ի վերայ ամի , որ անուա-
 նեալ իցէ ամ , կամ պաշտօն . մինչև
 նստել նմա 'ի տաճարին այ , և ցուցա-
 5 նել զանձն՝ թէ ամ իցէ : * Ոչ յիշէք՝
 զի մինչ առ ձեզն իսկ էի՝ ասէի զայս :
 6 * Եւ արդ դուք ինքնին գիտէք զայն՝
 որ ունին յայտնել նմա յիւրում ժա-
 7 մանակի : * Օ՛ր խորհուրդն անօրէ-
 նուէ արդէն իսկ զօրանայ . բայց յայն-

ժամ մինչ ՚ի միջոյ բարձցի՝ որ պժմդ
 ունի: * Ալ ապա յայտնեացի անօրէնն. 8
 զոր տէր յս սատակեացէ հոգւով բե-
 րանոյ իւրոյ, և խափանեացէ յայտ- 9
 նուք գալտեանն իւրոյ: * Արոյ գա-
 լուսան ըստ աղգեցու թէ սատանայի
 է, ամենայն զօրութի և նշանօք և ա- 10
 րուեստիւք ստովք, * և ամ պատրա-
 նօք անիրաւութեան ՚ի վերայ կորու-
 սելոցն. փոխանակ զի զսէրն ճշմար-
 տութե՛ն ո՛չ ընկալան՝ զի ապրեացին, և
 վասն այնորիկ առաքեացէ նոցա աստ-
 ուած աղգեցու թի՛ մոլորութե՛ն հա- 11
 ւատալ նոցա ստութե՛ն: * Օ ՚ի գա-
 տապարտեացին ամենեքեան՝ որ ո՛չ
 հաւատացին ճշմարտութե՛ն, այլ հա- 12
 ճեցան ընդ անօրէնութիւն: * Ալ մեք
 պարտիմք գոհանալ զայ յամենայն ժամ
 վն ձեր եղբարք սիրեցեալք ՚ի տեառ-
 նէ. զի ընտրեաց զմեզ ան՝ ՚ի սկզբա-
 նէ ՚ի փրկութի՛ սրբութի՛ հոգւոյն՝ և
 հաւատովքն ճշմարտութե՛ն. * յոր և 13
 կոչեացն զձեզ աւետարանաւն մերով
 ՚ի փրկութիւն փառացն տեառն մե-
 րոյ յիսուսի բրիստոսի: * Այսուհետե 14
 եղբարք հաստատուն կացէք՝ և պինդ
 կալարուք զաւանդութիւն՝ զոր ուսա-

րուք, և թէ բանիւ և եթէ թղթով մե-
 15 րով: * Ալ ինքն տէր մեր յիսուս քր-
 իստոս և ան՝ և հայր մեր, որ սիրեացն
 զմեզ՝ և ետ մեզ մխիթարութի յաւի-
 16 տենից՝ և յոյս բարեաց շնորհօք, * մը-
 խիթարեացէ զսիրտս ձեր՝ և հաստա-
 տեացէ յամբանս և ՚ի գործս բարութե՛:

ԳՎ: Գ.

1 Այսուհետեւ եղբարք՝ աղօթս ա- 2Գ
 րարէք ՚ի վերայ մեր, զի բանն տեառն
 ընթանայցէ. և փառաւոր լինիցի յա-
 մենայն տեղիս՝ որպէս և առ ձեզդ.
 2 * զի ապրեացուք յանօրինաց և յանըգ-
 գամաց մարդոց. զի ո՛չ սմենեցուն են
 3 հաւատք: * Ալ հաւատարիմ է տէր,
 որ և հաստատեացէ զձեզ՝ և պահեու-
 4 ցէ ՚ի չարէ անտի: * Վ ստահ եմք ՚ի
 ձեզ տերամք. թէ զոր պատուիրեցարն
 5 ձեզ, և առնէք՝ և առնիցէք: * Ալ
 տէր ուղղեացէ զսիրտս ձեր ՚ի սէրն
 6 ան՝ և ՚ի համբերութիւն քսի: * Պատ-
 ուիրեմ ձեզ եղբարք յանուն տեառն
 մերոյ յսի քսի, խորշեւ ձեզ յամենայն
 եղբօրէ՝ որ ստահակսն գնացէն. և ո՛չ
 ըստ աւանդութե՛ն՝ զոր ընկալարուք

'ի մէնջ = * Օ ի դուք ինքնին գիտէք՝ 7
 Թէ որպէս սրբաւ է ձեզ նմանել մեզ .
 և ոչ երբէք ստահակեցաք առ ձեզ .
 * և ոչ ձրի զուրուք հաց կերայք , այլ 8
 ջանիւ և վաստակով զցայգ և զցերեկ
 գործէաք՝ վասն չծանրանալոյ ումք 'ի
 ձէնջ = * Աջ եթէ չունէաք իշխանուի . 9
 այլ զի զանձինս օրինակ արասցուք ձեզ՝
 նմանողս լինել մեզ = * Քանզի մինչ 10
 դեռ առ ձեզն իսկ էաք՝ զայս պատուի-
 րէաք ձեզ , Թէ որ ոչն կամիցի գոր-
 ծել և կերիցէ մի = * Արդ՝ լսեմք զու 11
 մանց 'ի ձէնջ՝ Թէ ստահակուք գնան .
 գործ ինչ ոչ գործեն , այլ յուրացեալ
 հետաքրքիր շրջին : * Այնպիսեացն 12
 պատուէր տամք՝ և աղաչեմք 'ի տէր
 յիսուս քրիստոս , զի հանդարտութի
 գործեսցեն՝ և զիւրեանց հաց կերի- 15
 ցեն : * Այլ դուք եղբարք՝ մի ձանձրա-
 նայք զբարիս գործել : * Այդա եթէ 14
 ոչ ոք հնազանդեսցի բանիս մերում
 Թղթովդ այդուիկ , դուք նշանակես-
 ջիք զնա , և մի խառնակեսջիք ընդ նմա՝
 զի պատկառեսցէ : * Բայց մի իբրեւ 15
 զթշնամի համարիջիք՝ այլ խրատեսջիք
 իբրեւ զեղբայր : * Այլ ինքն տէր խա- 16
 զաղու-Թե՛ տացէ ձեզ խաղաղութիւն

յմմ ժամ յմմ իրս = Տէր ընդ ամենե-
 17 սին ընդ ձեզ = * Ողջոյնս իմոյ ձեռին
 պողոսի է , որ է նշանակ . յմմ Թուղթս
 18 այսպէս գրեմ՝ * Շնորհք տեառն մե-
 րոյ յսի . քսի ընդ ամենեսին ձեզ . ամէն :

Ա- Բեաւոյնիկեցիս երկրորդ գրեցաւ յա-
 Բենայ :

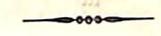

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԱՅԵԼՈՅ

ԱՌՏԻՄՈԹԵՈՍ

ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼ Ե

ԱԿ

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յնի քսի՛ ըստ
 հրամանի փրկչին մերոյ ւն՝ և քսի՛ յնի
 2 յուսոյն մերոյ . * տիմոթեայ որդւոյ
 սիրելւոյ հաւատովք . շնորհք ողոր-
 մութի խաղաղութի յնոյ հօրէ և ՚ի
 տեառնէ մերմէ յնէ քսէ : * Որպէս ա-
 3 ղաչեցի զքեզ կալ յեփեսոս՝ մինչ եր-
 թային ՚ի մակեդոնիա . զի պատուէր
 տացես ոմանց չլինել օտարուսմունս ,
 * և չհայել յառասպելս և ՚ի տոհմա-
 4 թիւս անչափս . որ մանաւանդ խնդիրս
 յուզեն , և ոչ զտնտեսութի ւն հաւա-
 տովք : * Բանզի գլուխ պատուիրանին
 5 սեր է , ՚ի սուրբ սրտէ՛ և ՚ի մտաց բա-

6 րեաց՝ և յանկեղծաւոր հաւատոց :
 7 * Յորոց ոմանք վրիպեցան՝ խոտորեւք
 8 յունայնութի բանից : * Կամին լինել
 վարդապետք օրինաց . ինքեանք ոչ ի
 մանան զինչ խօսին՝ և ոչ վասն որոց
 9 պնդեալն են : * Գիտեմք՝ եթէ բար-
 10 ւոք են օրէնք՝ եթէ ոք զնոսա օրինօքն
 11 կրեսցէ : * Բայց զայս գիտացէ՛ զի ՚ի
 վերայ արդարոց օրէնք ոչ կան , այլ ՚ի
 վերայ անօրինաց և անհնազանդից՝ ամ
 պարշտաց և մեղաւորաց՝ անսրբոց և
 սղծոց , զհայր և զմայր անարգողաց ,
 12 մարդասպանաց , * պռոնկաց արուա-
 գիտաց՝ մարդեղուղաց ստոց ստերգ-
 մանց . և եթէ այլ ինչ իցէ հակառակ
 13 ողջամիտ վարդապետութեանս . * որ
 ըստ աւետարանի փառաց երանելոյն
 14 ւն է , որում եղէ ես հաւատարիմ : Եւ
 15 * Շնորհ ունիմ այնմիկ , որ զօրա-
 ցոյցն զիս ՚ի քս յն ՚ի տէր մեր . զի հա-
 16 ւատարիմ համարեցաւ կարգել ՚ի ըս-
 17 պասաւորութիւնս . * որ յառաջագոյն
 հայնոյիչն էին և հալածիչ և թշուա-
 մանիչ , այլ գտի ողորմութի , զի զայն
 յանգիտութե և յանհաւանութեան
 18 գործէի : * Եւ առաւել եղեն շնորհք
 տեառն մերոյ հաւատովքն և սիրով՝

որ 'ի քս յս : * Հաւատարիմ է բանս՝ 15
 և ամ ընդունելու թէ արժանի է . զի
 քս յս եկն յաշխարհ փրկել զմեղա-
 ւորս , որոց գլուխն ես եմ : * Այլ վս 16
 այնորիկ գտի ողորմութի , զի նախ յիս
 եցոյց յս քս զամ երկայնամոռութիւն՝
 յօրինակ այնոցիկ՝ որ հաւատաւոցն ի-
 ցեն 'ի նա , 'ի կեանսն յաւիտենից :
 * Այլ թագաւորին յաւիտենից՝ ա- 17
 նեղծի և աներեւութի , միոյն այ՝ փառք
 և պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն : * Օյս պատուիրան աւանդեմ 18
 քեզ՝ որդեակ իմ տիմոթէոս , ըստ կան-
 խելոց 'ի քեզ մարգարէութեցն . զի
 դու զինուորիցիս նորօք զգեղեցիկ զին-
 ուորութիւն . * ունիցիս հաւատս սրբ 19
 բովք մտօք , զորումանց մերժեալ յան-
 ձանց իւրեանց՝ նաւակոծեցան 'ի հա-
 ւատս . * որոց սակի են հիմենոս՝ և 20
 աղէքսանդրոս , զորս մատնեցի սատա-
 նայի , զի խրատեսցին չհայհոյել :

ԳԼ Բ .

Եւ արդ՝ աղաչեմ նախ քան զամ՝ 1
 առնել աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղա-
 տանս՝ գոհութիւնս վասն ամենայն

2 մարդկան . * մանաւանդ վասն թագա-
 ւորաց և ամ իշխանաց . զի խաղաղու-
 թեամբ և հանդարտութիւ վարեսցուք
 զկեանս մեր , ամենայն ամս պաշտու-
 3 3 և սրբութիւ : * Օյ այն է բարի և ըն-
 4 դունելի առաջի փրկչին մերոյ այ . * որ
 զամենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն՝
 և 'ի գիտութի ճշմարտութե կեցցեն :
 5 * Օյ մի է ամ , և մի միջնորդ այ և
 6 մարդկան՝ մարդ յս քս . * որ ետ զանձն
 փրկանս ընդ ամենեցուն՝ վկայու-
 7 7 Ժամանակաց իւրոց : * Յոր եղայ ես
 քարոզ և առաքեալ . ճշմարիտ ասեմ
 'ի բրիտոս՝ և ոչ ստեմ , եղէ վարդա-
 պետ հեթանոսաց հաւատովք և ճշ-
 մարտութեամբ :
 8 * Կամիմ՝ զի արք կայցեն յաղօթս ԱԳ
 յամ տեղիս . բառնայցեն զսբ ձեռս
 'ի վեր առանց բարկութեան և երկ-
 9 մտութեան : * Եղնպէս և կանայք 'ի
 զարդ խոնարհութե՝ ակնածութիւ և
 զգաստութիւ զարդարել զանձինս . մի
 'ի հիւսս ոսկեմանս ընդերուղեալս
 մարգարտով , կամ 'ի հանդերձս պա-
 10 ճուճեալս . * այլ ող վայելէ կանանց՝
 զամսպաշտութիւնս յանձնառելոց գոր-
 11 ծովք բարութեան : * Կին մարդ ցա-

ծուռթք ուսցի՝ ամ հնազանդութիւնը =
 * Այլ ուսուցանել կնոջ մարդոց ոչ հըր 12
 բամայեմ, և ոչ ճօխաբան լինել քան
 զայր մարդ. այլ ՚ի լուռութեան կալ =
 * Օ ՚ի ադամ նախ ստեղծաւ և ապա 15
 եւայ = * Այլ ադամ ոչ պատրեցաւ այլ 14
 կինն պատրեցաւ և յանցեաւ. * բայց 15
 կեցցեն վասն որդեծնութեանն՝ եթէ
 կացցէ ՚ի հաւատս և ՚ի սէր և ՚ի սըր-
 բութիւն պարկեշտութեամբ =

ԳԼ: Գ.

Հաւատարիմ է բանս. եթէ որ եւ 1
 պիսկոպոսութեան ցանկայ՝ բարուց գոր- 2
 ծոց ցանկայ = * Պարտ է եպիսկոպոսին
 անարատ լինել, միոյ կնոջ այր, հեղձ 3
 ցած՝ պարկեշտ՝ հիւրասէր՝ ուսուցիչ.
 * մի թշնամանող, մի հարկանող, այլ 5
 հանդարտ. մի կռուող, մի արծաթա- 4
 սէր. * զի իւրում տանն իսկ բարւոք
 վերակացու լեալ իցէ. որդեակս ու- 6
 նիցի, որ ՚ի հնազանդութեան կայցեն
 ամենայն պարկեշտութիւն = * Ապա եւ 5
 թէ որ իւրում տանն վերակացու չը-
 գիտիցէ՝ լինել, զեմբող եկեղեցւոյ նոյն 6
 խնամակալ լինիցի = * Սի մատաղա-

տունկ, զի մի հպարտացեալ ՚ի դա- 7
 տաստանս սատանայի անկանիցի = * Այլ 7
 պարտ է նմա վկայութի բարի և յար-
 տաքնոցն ունել. զի մի ՚ի նախատինս
 անկանիցի՝ և յորդայթս սատանայի =
 8 * Այնպէս և զսարկաւազունս պար-
 կեշտս. մի երկբանս, մի գինեսէրս,
 9 մի զօշաքաղս. * այլ ունիցին զսոր-
 10 հուրդ հաւատոցն սուրբ մտօք = * Այն-
 քեանք նախ փորձեսցին, և ապա ՚ի
 պաշտօնն մատիցեն, զի անարատք իւ-
 11 ցեն = * Այնպէս և կանայք նոյն պար-
 կեշտք. մի չարախօսք, հեղք՝ հաւա-
 12 տարիմք յիմի = * Սարկաւազք լինիցին
 միոյ կնոջ արք, որք որդւոց իւրեանց
 բարւոք վերակացու լեալ իցեն, և
 13 տանց իւրեանց. * զի որ բարւոքն պաշ-
 տիցեն, աշտիճան բարի անձանց իւր-
 եանց շահին, և բազում համարձա-
 կութիւն ՚ի հաւատսն՝ որ ՚ի քս յս = 4, 2
 14 * Օ այս գրեմ առ քեզ՝ զի անու-
 15 նիմ ՚ի մօտոյ գալ = * Ապա թէ յամե-
 ցից՝ զի գիտացես, թէ որպէս պարտ
 իցէ քեզ ՚ի տան նոյն շրջել. որ է եկե-
 ղեցի նոյն կենդանւոյ, սիւն և հաստա-
 16 տութիւն ճշմարտութեան = * Այլ յայտ-
 նի իսկ մեծ է խորհուրդն ամպաշտու-

Թեան . որ երեւեցաւ մարմնով՝ ար-
դարացաւ հոգւով՝ յայտնեցաւ հը-
րեշտակաց՝ քարոզեցաւ ՚ի հեթանոսս՝
հաւատարիմ եղեւ յաշխարհի՝ և վե-
րացաւ փառօք :

Գ Ի : Դ .

Այլ հոգին սուրբ յայտնապէս ա-
տէ . թէ ՚ի ժամանակս յետինս՝ քա-
կեսցին ոմանք ՚ի հաւատոցն . և հա-
յեսցին յայսս մոլորութե , և ՚ի վար-
դապետութիս դիւաց , * կեղծաւո-
րութե ստաբանք , խտրեալք իւրեանց
խղճիւն մտաց . * որ արգելցուցուն յա-
մուսնանալոյ , և մեկնիցեն ՚ի կերակ-
րոց՝ զոր ան հաստատեաց ՚ի վայելել
հաւատացելոց , և ոյք հասեալ իցեն
՚ի ճշմարտութեանն վերայ : * Օ ի ամ
արարածք անձնս , և չիք ինչ խո-
տան . մանաւանդ որ գոհութեամբ
ընդունիցին . * զի սրբի բանիւն անձն
աղօթիւք : * Օ այս խրատ տուեալ եղ-
բարց՝ բարւոք պաշտօնեաց լինիցիս
քրիստոսի յիսուսի , սնանիցիս բանիւք
հաւատոց , և բարւոք վարդապետու-
թեամբն՝ զորոյ գհեան իսկ եղեր : * Այլ

՚ի սիղծ բանից՝ և յառասպելաց պա-
8 աւանց հրաժարեսցիր : Բայց կր-
թեան զանձն քո յանպաշտութի . * զի
մարմնոյ կրթութիւն առ սակաւ ինչ
օգտակար է . իսկ անպաշտութի առ
անձն ինչ օգտակար է . և զաւետիս կե-
նաց ունի՝ զարդիս և զհանդերձելոցն :
9 * Հաւատարիմ է բանս՝ և անձն
10 դունելութեան արժանի է : * Օ ի ՚ի
սոյն իսկ վաստակեմք՝ և նախատինս
յանձն առնումք . զի յուսացեալ եմք
յանձն կենդանի , որ է փրկիչ ամենայն
մարդկան , մանաւանդ հաւատացելոց :
11 * Պատուէր տալիք զայդ՝ և ուսուցա-
12 նիլիք . * զի մի ոք զքո մանկու-
թիւնդ արհամարհիցէ :

Այլ օրինակ լինիլիք հաւատացելոց՝ ԲԿ
բանիւք՝ գնացիւք՝ սիրով հաւատովք
13 սրբութեամբ : * Սինչեւ գամես , միտ
դիր ընթերցուածոց միսթարութե
14 վարդապետութեան : * Սի անփոյթ
առներ զնորհացդ՝ որ ՚ի քեզ են , որ
տուաւ քեզ մարդարեութեամբ ՚ի
15 ձեռնադրութե երկոցութե : * Յայդ
խորհեաց՝ և ՚ի գոյն կանխեսցիր . զի
16 յայտնի լիցի : * Օ գոյչ լինիլիք անձին

և վարդապետու թէ՛ր՝ և ՚ի դմին յա-
մեսջիր : զայդ եթէ առնիցես՝ և զան-
ձըն ասորեցուսցես , և զայնոսիկ՝ որ
քեզն լիցեն :

Գ՛Լ : Ե .

Օճերն մի պատուհասեսցես , այլ 1
մխիթարեսջիր իբրև զհայր , զերիաա-
սարդս իբրև զեղբարս , * զպառաւունս 2
իբրև զմարս , զմանկամարդս իբրև ըզ-
բորս՝ ամ սրբու թի : * Օպրիս պատ- 3
ուէս , որ ստոյգ այրիքն իցեն : * Մպ 4
թէ որ այրի՝ որդիս և թողունս ունի-
ցի , ուսանիցին նախ իւրեանց տանց
բարի առնել և զիոխարէնս հատու-
ցանել ծնողացն . զի այն է բարի՝ և
ընդունելի առաջի անց : * Իսկ որ ճը- 5
մարտիւ այրին իցէ . և մենացել յու-
սացեալ յամ , և կանխեալ յաղօթս և
՚ի խնդրուածս զցայգ և զցերեկ : * Իսկ 6
գիրգ այրին՝ կենդանւոյն մեռեալ է :
* Օպս պատուիրեան՝ զի անարատք ի- 7
ցեն : * Իսկ եթէ որ իւրոց՝ և մանա- 8
ւանդ ընտանեացն խնամ ոչ տանիցի՝
՚ի հաւատոցն ուրացեալ է՝ և չար և ս- 9
քան զանհաւատոսն է : * Այրի ընդ այ-

րիս անուանեսցի , որ չիցէ պակաս ՚ի
վաթանամենից , միոյ առն կին լեալ .
10 * և ՚ի գործս բարիս վկայեալ , եթէ
մանկունս սնուցեալ իցէ , եթէ զհիւ-
րս ընկալեալ իցէ , եթէ զարբոց զու-
տըս լուացել իցէ , եթէ նեղելոց բա-
ւական լեալ իցէ , եթէ զամ գործոց
11 բարեաց զհետ երթեալ իցէ : * Այլ
՚ի մանկամարդաց այրեացն հրաժա-
րեան , զի յորժամ խայտան զբրիստոսիւ՝
12 ամուսնանալ կամին . * իսկ զգատաս-
տանս ընդունին , զի զառաջին հաւատ-
13 սըն արհամարհեցին : * Միանգամայն
և դատարկանձունք ուսանին՝ շրջողք
տանէ ՚ի տուն . և ոչ միայն դատարկք ,
այլ և փասքուսք և հետաքքբիքք . և
14 խօսին՝ որ ինչ ոչ է պիտոյ : * Վամիմ՝
զմանկամարդացդ ամուսնանալ , որդիս
ծնանել , տնարարս լինել , և մի ինչ
պատճառս տալ հակառակորդին՚ի հայ-
15 հոյութեան աղագս : * Օ ի արդէն
իսկ ոմանք խոտորեցան զկնի սատա-
16 նացի : * Եթէ որ հաւատացեալ՝ այրիս
ունիցի՝ բաւական լիցի նոցա , և մի
ճանրասցի եկեցեցւոյն , զի ճշմարիտ
այրեացն բաւական լինիցի :
17 * Որ բարւոք վերակացու լինին ե-

ԲԳ

րիցունք՝ կրկին պատուոյ արժանի ե-
 ղիցին . մանաւանդ որ աշխատիցին բա-
 նիւ և վարդապետութիւնք : * Քանզի աւ 18
 սէ գիր , մի կապեսցես զըսուկ եզին
 կալուոյ . և արժանի է մշակն վար-
 ձու իւրոյ : * Օ երիցուէ չարախօսու- 19
 թիւն մի ընդունիցիս . բայց եթէ եր-
 կուք՝ և երիւք վկայիւք : * Իսկ որ մե- 20
 ղանչենն՝ առաջի ամենեցուն յանդի-
 մանեա՛ , զի և այլքն երկիցեն : * Վ ը- 21
 կայութի դնեմ առաջի նյ և յնի քնի՛
 և ընտրելոց հրեշտակաց , զի զայդ պա-
 հեսցես առանց մտահաճութե . մի
 ինչ առնել աչառանօք : * Չեռս վաղ- 22
 վաղակի յուրուք վերայ մի դնիցես , և
 մի կտորդ լինիցիս մեղաց օտարաց . զան-
 ձըն քո սուրբ պահեսլիր : * Այսու- 23
 հետեւ մի ջուր և եթ ըմպիցես՝ այլ
 սակաւիկ մի և գինի խառնեսլիր վն
 ստամոքսի և ստէպ հիւանդութեց :
 * Լն մարդք՝ որոց մեղքն յայտնի են՝ 24
 և յառաջագոյն հասեալի դատաստան
 և են՝ որոց զինի երթան : * Եյնպէս 25
 և բարի գործքն յայտնի են . և որ
 այլ ազգ ևս ինչ իցեն՝ թաքցել ոչ
 կարեն :

ԳՎ : Օ :

- 1 Որ միանգամ ընդ լծով ծառայու-
 թեան իցեն , զւրաքանչւր տեարս
 պատուի արժանի համարեսցին . զի մի
 անունն նյ և վարդապետութիւն հայ-
- 2 հոյեսցի : * Իսկ որ հաւատացել տեա-
 րըս ունիցին՝ մի արհամարհեսցեն , զի
 եղբարք են . այլ առաւել ծառայես-
 ցեն՝ զի հաւատացեալքն են և սի-
 բունք . որք զբարերարութի յանձինս
 ունիցին : զպս ուսուցանիլիր՝ և միսի-
- 3 թարեսլիր : * Իսկ եթէ որ այլազգ-
 ինչ ուսուցանիցէ , և ոչ անսայցէ ողջ
 մտութե բանից տեառն մերոյ յիսու-
 սի քրիստոսի , և ըստ նձպաշտութե
- 4 վարդապետութե . * այնպիսին հպար-
 տացեալ է , և ոչինչ ոչ գիտէ . այլ
 տապի ՚ի խնդիրս և ՚ի բանս հակա-
 ռակուլթե . լինին նախանձ հեռ հայ-
- 5 հոյութի կարծիք չարեաց , * խարդա-
 խուլք ապականելոց մտաց մարդկան՝
 և օտարացելոց ՚ի ճշմարտութե անտի ,
 որ շահավաճառ համարին զնձպաշ-
 տութիւնն . բայց դու մերժեսլիր
 յայնպիսեացն :

ԲԶ

* Այլ շահավաճառ մեծ անձաշ 6
 տուլթի է՝ բաւականուլթք հանդերձ =
 * Օ ի ոչ բերաք ինչ յաշխարհս և ոչ 7
 տանել ինչ կարասցուք = * Այլ ունիմք 8
 կերակուր և հանդերձս, և այնու շա
 տասցուք = * Իսկ որք կամին մեծանալ 9
 անկանին ՚ի փորձուլթի և յորոգայթ,
 և ՚ի բազում ցանկուլթիս անմիտս և
 վիասակարս, որք ընկզմեն զմարդիկ ՚ի 10
 սատակումն և ՚ի կորուստ = * Օ ի ար
 մատ անձ չարեաց արծաթսիրուլթի է,
 որում ոմանց ցանկացեալ վրիպեցան
 ՚ի հաւատոցն, և զանձինս արկին ընդ
 բազում ցաւուլթք = * Այլ գու ոլ մարդ 11
 անձ փախիր յայնցանէ, և երթ զհետ
 արդարուլթեան զանձաշտուլթէ զհա
 ւատոց զսիրոյ զհամբերուլթէ զհեղու
 թեան = * Այլ մարտիր զբարւոք մարտն 12
 հաւատոց, և բունն հար զկենացն
 յաւիտենականաց՝ յոր կոչեցարն, և
 դաւանեցեր զբարւոք դաւանուլթին
 առաջի բազում վկայից = * Պատուի 13
 բեմքեզ առաջի անձ որ կենդանի առ
 նէ զանձ, և յսիքսի՝ որ վկայեաց ա
 ռաջի սոնտացւոյ սիրատոսի զբարւոք
 դաւանուլթին = * պահելքեզ զպատու 14
 ուիրանն անբիծ՝ անարատ, մինչեւ ՚ի

յայտնուլթի տեառն մերոյ յսիքսի •
 15 * զոր յիւր ժամանակս ցուցցէ երա
 նելին՝ և միայն հզոր, թագաւոր թա
 16 գաւորաց և տէր տերանց • * որ միայն
 ունի զանմահուլթի՝ բնակեալ ՚ի լոյս
 անմատոց • զոր ոչք ետես ՚ի մարդ
 կանէ՝ և ոչ տեսանել կարողէ, որում
 պատիւ և զօրուլթի յաւիտեանս, ա
 17 մէն = * Անձատանց՝ որ են յայսմ աշ
 խարհի՝ պատուէր տալիր՝ մի հպար
 տանալ և մի յուսալ ՚ի մեծուլթի սնու
 տի, այլ յանձ՝ որ տայ մեզ զանձ առա
 18 տապէս ՚ի վայելել, * զբարիս գործել,
 մեծանալ գործուլթ բարուէ, առատս
 19 սիրունս հաղորդս լինել • * գանձել
 անձանց հիմն բարի ՚ի հանդերձեալսն •
 զի բուռն հարկանիցեն զճշմարիտ կե
 20 նացն = * Այլ տիմնութէ՝ պահեա՞ զա
 ւանդն՝ խտտորեալ ՚ի սրճոց և ՚ի նու
 րաձայն բանից և ՚ի հակառակուլթէ
 21 և ՚ի մոլարանուռն գիտուլթենէ • * զոր
 ոմանց յանձն առեալ վրիպեցան ՚ի
 հաւատոց անտի = Ենորհք ընդքեզ
 ամէն =

Այլ փիմնիկոս առաջին լուղի գրեցաւ ՚ի
 լաորիիկայ, որ է մայր քաղաքաց պակաս
 փիանայոց =

Թ ՈՒՂ Թ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՅԵԼՈՅ

ԱՌՏԻՄՈԹԵՈՍ

ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ Ա

94 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօքննեացն անցն որ ի քրիստոս յիսուս : * Տիմոթեայ որդւոյ սիրելւոյ շնորհք ողորմութիւն և խաղաղութիւն յայ հօրէ և ի քրիստոս յիսուսէ տեառնէ մերմէ : * Շնորհ ունիմ անցն զոր պաշտօնն ի նախնեացն մտօք սրբութեալ և քրեալ զին պակաս ունիմ զքեզն յիշատակ յաղօթում . զցայգ և զցերեկ . * Եանկացեալ եմ տեսանել զքեզ , յիշատակեալ զարտասունքս զին լայց ուրախութեալ : * Ղմուաւ ամեալ զանխիղճ հաւատան որ են ի քեզ . որ յառաջագոյն բնակե-

ցաւ ի հանոյ քում լաւողեայ , և ի մօր քում եւնիկեայ , հաստատել եմ
6 Թէ և ի քեզ է : * Վասն որոյ յիշեցուցանեմ քեզ արծարծել զշնորհսն անցն որ են ի քեզ ի ձեռնադրութենէ
7 իմմէ : * Օր ոչ ետ մեզ անցն հօրի վը հատութեալ , այլ զօրութեալ և սիրոյ և
8 զգաստութեալ : * Վի այսուհետեւ ա մօթ համարիցիս զվկայութի տեառն մերոյ և մի զին զկապեալ նորա . այլ կցորդ լեր չարչարանաց աւետարանին
9 ըստ զօրութենն անցն : * Որ փրկեաց ըզ մեզ , և կոչեաց ի կոչումն սուրբ ոչ ըստ գործոց մերոցն այլ ըստ իւրում յառաջագրութեանն և շնորհաց , որ տուաւ մեզ ի քսն յառաջ քան զժամանակսն յաւիտենից :
10 * Իայց յայտնեցաւ այժմիկ յերեւել փրկչին մերոյ յի քսն , որ խափանեաց զմահ և լուսաւոր արար զկեանս և զանեղծութիւն ի ձեռն աւետարանին .
11 * որոյ եղաց ես քարող և առաքեալ և
12 վարդապետ հեթանոսաց : * Վասն որոյ և զայս չարչարանս կրեմ . այլ ոչ ինչ ամօթ համարիմ . քանզի գիտեմ յի հաւատացեալն եմ . և հաստատեալ եմ , թէ կարող է զաւանդն

94

իմ պահել յօրն յայն : * Ունիցիս օրի 15
 նակ ողջմտութեան բանիցն , զորս յի
 նէն լուար՝ հաւատովք և սիրով որ 'ի
 քն յս : * Օքարուք աւանդն պահես 14
 ջիբ՝ 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ 'ի մեզ
 բնակելոյ : * Օայս գիտասջիբ՝ զի մեկ 15
 նեցան 'ի մէնջ ամենեքեան՝ որ էին
 յասիա , որոց սակի են փիգեղոս և
 հերմոգենէս : * Տացէ ամ ողորմութի 16
 տանն անէսիփորայ . զի բազում ան
 գամ հանգոյց զիս , և զկապանս իմ
 ոչ ամօթ համարեցաւ . * այլ իբրեւ 17
 եկն 'ի հռովմ՝ պնդագոյնս խնդրեաց
 զիս՝ և եգիտ : * Տացէ նմա տէր՝ ու 18
 զորմութիւն գտանել 'ի տեառնէ յա
 ւուրն յայնմիկ . և որչափ ինչ միան
 գամ յեփեսոս սպաս կալաւ ինձ , զայն
 դու ինքնին քաջ գիտես :

ԳՂ : Բ .

Այլ դու որդեակ իմ , զօրացիր շե 1
 նորհօքն՝ որ 'ի քն յս : * Այլ զոր լուար 2
 յինէն բազում վկայուք՝ զայն աւան
 դեցես հաւատարիմ մարդոց՝ որք բա
 ւական իցեն և զայլս ուսուցանել :

ԳՁ

* Այլ շտակից լեր իբրեւ զբարւոք զի 5

4 նուոր յիսուսի քրիստոսի : * Ոչ ոք զի
 նուորեալ աստէն ընդ կեանս աշխար
 հիս պատաղի , եթէ զօրավարին հա
 5 ճոյ լինիցի : * Այլ եթէ մարտիկ որ է
 ցէ՝ ոչ պասկի՝ եթէ ոչ ըստ օրինին
 6 մարտիցէ : * Այլ հողագործին աշխա
 տելոյ պարտ է նախ 'ի պողոյն վայե
 7 լել : * Իմա զինչ ասեմս . տացէ քեզ
 8 տէր իմաստութիւն յամի : * Յիշեան
 զքրիստոս յիսուս յարուցեալ 'ի մե
 9 ուելոց 'ի զաւակէ դաւթի՝ ըստ աւե
 տարանիս իմում . * յորում չարչարիմ
 կապանօք չափ իբրև զչարագործ . այլ
 10 բանն այ ոչ եթէ կապեալ իցէ : * Այն
 այնորիկ ամի համբերեմ վասն ընտրե
 11 լոցն , զի և նորա փրկութեանն հա
 սանիցեն որ 'ի քրիստոս յիսուս երկնա
 12ւոր փառօքն հանդերձ : * Հաւատա
 րիմ է բանս . զի եթէ ընդ նմա մե
 13 ուպ՝ ընդ նմին և կեցցուք . * և ե
 թէ համբերեմք , ընդ նմին և թա
 14 գաւորեսցուք . և եթէ ուրանամք՝ և
 նա ուրանայ զմեզ . * և եթէ չհաւա
 տամք , նա հաւատարիմ մնայ , ուրա
 15 նալ զանձն իւր ոչ կարէ : * Օայս յուշ
 արասջիբ վկայութի եդեալ առայլ այ .
 մի բանակուի լինել յօշինչ պէտս 'ի

կործանուամն լսողաց :

ԿԻՐ * Փուլթասլիր զանձն քո ընտիր կա 15
 ցուցանել առաջի անյ , մշակ առանց
 ամօթոյ . ուղիղ համառօտել զքանն
 ճշմարտութեան : * Այլ 'ի պղծոց և 16
 'ի սնտոի խօսից մերժեսլիր , զի առա-
 ւել յառաջ գայցեն յամբարշտուիս .
 * և բանք նոցա իբրեւ զքաղցիկեղ ճա- 17
 րակ գտանեն . որոց սակի են հիմե-
 նոս և փիղեօտոս . * որք վրիպեցան 'ի 18
 ճշմարտութէ , և ասեն՝ եթէ յարուի
 մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է . և կոր- 19
 ծանեն զհաւատս ոմանց : * Այլ հաս-
 տատուն հիմն անյ կայ՝ և ունի զկնիքս
 զայս , եթէ ծանեաւ տէր զայնտսիկ՝
 որ իւրն են . և 'ի բաց լեցի յանիրա-
 ւութենէ ան՝ որ անուանէ զանուն 20
 տեառն : * Այլ 'ի տան մեծի ոչ միայն
 են անօթք ոսկեղէնք և արծաթեղէնք ,
 այլ և փայտեղէնք և խեցեղէնք . են՝
 որ 'ի պատուի են , և են որ յանար-
 գութեան : * Եթէ որ սրբեսցէ զանձն 21
 իւր յայնպիսեաց անտի , եղիցի անօթ
 պատուական՝ սրբեալ և պիտանի
 տեառն իւրում՝ յամ գործս բարուե
 պատրաստել : * Այլ յերիտասարդա- 22
 կան ցանկութեց փախիր , և երթ ըզ

հետ արդարութե՛ զհաւատոց զտիրոյ
 զխաղաղութե՛ զսրբութե՛ , ընդ այնու-
 սիկ՝ որ կարդան զանուն տեառն նք
 23 սրտիւք : * Այլ 'ի յիմար և յանխրատ
 խնդրոց հրաժարեա՛ . գիտասլիր՝ թէ
 24 անտի ծնանին կռիւք : * Բայց ծառայի
 տեառն ոչ է պարտ կռուել , այլ հեղ
 լինել առ ամենեսին՝ ուսուցիչ անու-
 25 խակալ : * Հանդարտութք խրատել
 զհակառակողսն , թերեւս տայէ նոցա
 26 անձ ապաշխարութի 'ի գիտութի ճըշ-
 մարտութեան . * և սթափեսցին յորո-
 գայթից սատանայի , որսացեալք 'ի
 նմանէ 'ի նորա կամս :

Գ | : Գ .

1 Օայս գիտասլիր՝ եթէ յաւուրս ԿԻՐ
 յետինս եկեսցեն ժամանակք չարք .
 2 * զի եղիցին մարդիկ անձնասէրք ար-
 ծաթասէրք հպարտք ամբարտաւանք
 հայհոյիչք՝ անհաւանք ճնողաց , ան-
 3 շնորհք անսուրբք , * աննուէրք ան-
 գութք բանսարկուք անժոյժք վէսք
 4 անբարեսէրք , * մատնիչք յանդգունք
 ամբարհաւաճք , ցանկասէրք մանա-
 5 ւանդ՝ քան անասէրք . * որ ունիցին

զկերպարանս անձաշտուածն, և ՚ի զօրուածն անտի նորա ուրացեալ իցեն. և խորշեսջիր ՚ի նոցանէ : * Քանզի ՚ի նոցանէ են՝ որ մտանեն տանէ ՚ի տուն, և գերեն զկանայս շեղձակուտեալս մեղօք վարեալք ՚ի պէսպէս ցանկուծիւնս . * որ յամ ժամ ուսանին, և երբէք ՚ի գիտուածի ճշմարտութեան ոչ հասանեն : * Այլ որպէս յանէսն և յամբէս հակառակ կացին մովսէսի . նոյնպէս և սոքա հակառակ կան ճշմարտութեն . մարդք սպականեալք մտօք՝ անպիտանք ՚ի հաւատս : * Այլ ոչ երբէք գայցեն յառաջ ՚ի լաւ անդր . քանզի անմտուծի սոցա յայտնի լինիցի ամենեցուն, որպէս և նոցայն իսկ եղև :

* Այլ դու զհետ եկիր վարդապետութեան իմոյ՝ առաջնորդութեան յօժարութե հաւատոց՝ երկայնմտութեան սիրոյ համբերութե, * հալածանաց չարչարանաց . որպիսիք եղեն ինձ յանտիօք և յիկոնիոն և ՚ի լիւստրոս, որպիսի հալածանաց համբերի . և յամենայնէ փրկեաց զիս տէր : * Այլ ամենեքին՝ որ կամիցին անձաշտուածք կեալ ՚ի քս յս, ՚ի հալածանս կացցեն :

13 * Այլ մարդք չարք և կախարդք յառաջ եկեսցեն ՚ի չար անդր . մոլորեալք և մոլորեցուցանիցեն : * Այլ դու հաւտատուն կաց՝ յոր ուսարդ, և հաւատարիմ եղեր . գիտես ուստի ուսար . 15 * զի ՚ի մանկուծենէ զգիրս սուրբս գիտես, որ կարող են իմաստուն առնել զքեզ ՚ի փրկութի՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն որ ՚ի քրիստոս յիսուս : 16 * Ամենայն գիրք անձաշտուածք և օգտտակարք, ՚ի վարդապետութի են՝ և յանդիմանութի և յուղղութի և ՚ի 17 իրատ արդարութե . * զի կատարեալ իցէ մարդն այ յամենայն գործս բարութեան հաստատեալ :

ԳԼ : Գ .

1 Օայս վկայութիւն դնեմ առաջի այ՝ և յսի քսի, որ դատելոց է զկենդանիս և զմեռեալս՝ ՚ի յայտնութե 2 իւրում և յարքայութեան . * և դու քարոզես զբանն, հաս ՚ի վերայ ժամու և տարաժամու, յանդիմանեան սաստեան միթարեան ամենայն երկայնմտութե և վարդապետութե : * Քանզի եկեսցէ ժամանակ զի ողմտու

Թեան վարդապետութեանն ո՛չ ան սայցեն . այլ ըստ իւրաքանչիւր ցանկութեանց կուտեսցեն իւրեանց վարդապետս՝ ըստ մարմաջելոյ լսելեաց իւրեանց . * և ՚ի Ճշմարտութենէ անտի դարձուցանիցեն զսերիս՝ և յառասպելս կործանեսցին : * Այլ դու զուսրթ կաց յամենայնի , ճգնեաց , զգործս աւետարանչի գործեա՛ . զպաշտօնդ քո կատարեալ կա՛ն : * Օ՛ ի ես այսուհետեւ նուիրեալ եմ , և ժամանակ դարձի իմոյ հասեալ կայ : * Օ՛ , բարւոք պատերազմ պատերազմեցայ , զընթացսն կատարեցի , զհաւատսն պահեցի : * Այսուհետեւ կայ մնայ ինձ արդարութեան պսակն , զոր հատուսցէ ինձ տէր յաւուր յայնմիկ արդարն դատաւոր . ո՛չ միայն ինձ , այլ և ամենեցուն՝ որ սիրեցին զյայտութիւն նորա :

28 Փութասջիւր գալ առ իս վաղվաղակի . * զի դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշխարհ , և գնաց ՚ի թեսաղոնիկէ . * կրէսկէս՝ ՚ի գալիլեա . տիտոս ՚ի դաղմատիա . * զուկաս միայն է ընդ իս : Օ՛ մարկոս առեալ ընդ բեզ ածիցես՝ զի է ինձ սիրտանի ՚ի սպասու-

12 ւորութիւն : * Օ՛ տիւրիկոս առաքեցի
 13 յեփեսոս : * Օ՛ փիլոնն թողի ՚ի տրւ վադայ առ կարպոսի : յորժամ գայցես՝ բերջիր և զգիրսն , մանաւանդ զմատեանսն : * Աղէքսանդրոս (դարբին) բազում չարչարանս եցոյց ինձ . հատուսցէ նմա տէր ըստ գործս նորա : * Յորմէ և դու անձնապահ լինիջիր . զի շատ հակառակ եկաց բանից մերոց : * Յառաջնում ատենին ոչոք ինձ ՚ի թիկունս եկաց , այլ ամենեքին թողին զիս . մի համարեսցի նոցա այն : * Այլ տէր օգնեաց ինձ , և զօրացոյց զիս , զի ինեւ քարոզութիւն հաստատեսցի , և լուիցեն ամ հեթանոսք . և ապրեցայ ես ՚ի բերանոյ առիւծուն : * Փրկեսցէ զիս տէր յամ գործոց չարաց , և զերծուսցէ զիս յարքայութի իւր՝ որ յերկինս է . որում փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն : * Ողջն տաջիր պրիսկեայ և ակիւղեայ՝ և ոնէսիփորայ տանն : * Լրեստոս մնաց ՚ի կորնթոս : զորովիմոս թողի ՚ի մելիտոս հիւանդագին : * Փութասջիւր յառաջ քան զձմեռն գալ : Ողջն տան բեզ եւբուղոս և պուրէս և զինոս և կղոգիա՝ և եղբարք ամենեքեան :

* Տէր յիսուս քրիստոս ընդ ոգւոյդ 22
քու՛մ: Հնորհք ընդ քեզ. ամէն:

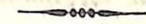
Աստուծոյ երկրորդ լուսն. որ էր եկե-
սացոց եկեղեցոյն եպիսկոպոս առաջին յե-
նարբեալ. գրեցաւ 'ի հռովմէ՛ յորժամ երկ-
րորդ անգամ եկաց յապետի պօղոս առաջի նե-
րոնի կայսեր հոռոմոց:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԱՅԵՆՆՈՅ

ԱՌՏԻՏՈՍ

ԳԻ: Ա.

- 1 ՊՕՂՈՍ ծառայ ւոյ և սուսքեալ յօնի ^{ԿԻՐ}
քնի, ըստ հաւատոց ընտրելոցն ւոյ, և
'ի գիտուի ճշմարտուէ՛ որ ընդ անպաշ-
տուէն է. * յուսով կենացն յաւիտե-
նից, զոր խոստացաւ անսուտն անձ յա-
ռաջ քան զժամանակս յաւիտենից.
- 5 * բայց յայտնեաց իւրովք ժամանակօք
զքանն իւր քարոզուք, որոյ եղէ ես հա-
ւատարիմ ըստ հրամանի փրկչին մերոյ
- 4 ւոյ: * Տիրոսի որդւոյ սիրելւոյ ըստ
հասարակաց հաւատոց, Հնորհք՝ և խա-
ղաղութիւն յոյ հօրէ՛ և 'ի տեառնէ
յիսուսէ քրիստոսէ փրկչէ մերմէ:
- 5 * Վ ասն այնորիկ իսկ թողէ զքեզ 'ի կը-

րեօտէ , զի որ ինչ միանգամ պակաս ի-
 ցէ՝ ուղղեացես , և կացուցես ըստ
 քաղաքաց երիցունս՝ որպէս և ես քեզ
 պատուելիբեցի : * Լթէ որ անարատ իցէ , 6
 միոյ կնոջ այր , որդեակս ունիցի հա-
 ւատացեալս՝ և ոչ յամբաստանութի
 անառակութե , կամ անհնազանդս :
 * Օ ի պարտ է եպիսկոպոսին անարատ 7
 լինել՝ որպէս և այ տնտեսի . մի յան-
 դուգն , մի բարկացող , մի թշնամա-
 նող , մի հարկանող , մի զօշաքաղ . * այլ 8
 հիւրասէր , բարեսէր , ցած , արդար ,
 սուրբ , ժուժկալ . * վերակացու լինել 9
 հաւատարիմ բանին վարդապետուէ ,
 զի կարող իցէ և միխթարել ողջմտութե
 վարդապետուէն , և զհակառակորդսն
 կշտամբել : * Բանզի բազումք են ան- 10
 հնազանդք՝ զըսխօսք և մտախաբք . մա-
 նաւանդ որ ՚ի թլփատուէ անտի են .
 * զորս պարտ է ըմբերանել . որք զամ 11
 տունս կործանեն , և ուսուցանեն զոր
 չէ արժան՝ վասն զօշաքաղութեան :
 * Ասաց ոմն ՚ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ 12
 մարգարէ , կրետացիք հանապաղա-
 սուտք՝ չարաճճիք դատարկապորտք :
 * Լւ ստոյգ է վկայութիս այս . վասն 13
 որոյ կշտամբեացես զնոսա խստագոյնս ,

ԴԸ

14 զի առողջացին ՚ի հաւատս . * և մի
 հայեսցին ՚ի հրէական առասպելս , և
 ՚ի պատուէրս մարդկան զառածելոցն
 15 ՚ի ճշմարտուէ : * Ամենայն ինչ սուրբ
 է սրբոց , բայց պղծոցն և անհաւա-
 տից՝ ոչինչ է սուրբ . այլ պղծեալ են
 16 միտք և խորհուրդք նոցա : * Խոստաւ
 նան գիտել զամ , և գործովք իւրենց
 ուրանան . պիղծք և անհաւանք՝ և
 յամենայն գործս բարեաց անալիտանք :

Գ՛Լ : Բ .

1 Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայելէ
 2 ողջամիտ վարդապետուէդ : * Օերոց
 զգաստ լինել , պարկեշտս՝ ցածունս ,
 ողջամիտս ՚ի հաւատս ՚ի սէր ՚ի համբե-
 3 բուէ ՚ի ժուժկալուէ : * Պառաւանց
 նոյնպէս ՚ի զգաստութեան՝ ՚ի սուրբ
 վայելչութե , մի բանսարկուս՝ մի գի-
 4 նեմոլս , այլ բարեխրատս . * զի զգաս-
 տացուցանիցեն զմանկամարդսն՝ այ-
 5 բասէրս լինել՝ որդեսէրս , * ցածունս
 սուրբս տնարարս բարեգործս , հնա-
 զանդս իւրեանց արանց . զի մի բանն
 այ և վարդապետութին հայհոյեսցի :
 6 * Օ երիտասարդս նոյնպէս աղաչեւջիր՝

ցածունս լինել. * ամենեցուն զանձն 7
 օրինակ կացուցանել՝ գործոց բարու-
 թեան, վարդապետու թիւ զանեղծուի
 ունել, զսրբուի, զպարկեշտուի, * զբանն 8
 ողջմտու թե, անպարսաւ լինել. զի որ
 հակառակորդն իցէ՝ յամօթ լիցի, և մի
 ինչ ունիցի ասել զմէնջ չարուի: * Օ՛ա- 9
 ռայից՝ իւրեանց տերանց հնազանդ լի-
 նել և հաճոյս յամի. մի հակառակողս,
 * մի հատուս. այլ զամ հաւատս ցու- 10
 ցանել բարուք, զի զվարդապետուի
 4. 2 փրկչին մերոյ նոյ զարդարացեն յամի:
 * Քանզի երեւեցաւ շնորհն աստու- 11
 ծոյ փրկիչ ամենայն մարդկան. * որ
 խրատէ զմեզ՝ զի ուրացուք զամբա- 12
 րըշտութիւն և զաշխարհական ցան-
 կու թիս: զգաստութիւ և արդարութիւ
 և անպաշտութի կեցցուք յաշխարհի.
 * և ակնկալուք երանելի յուսոյն՝ և 15
 յայտնուէ փառաց մեծին նոյ՝ և փրկի-
 չին մերոյ յսի քսի. * որ ետ զանձն վն 14
 մեր, զի փրկեսցէ զմեզ յամ անօրէ-
 նութե, և սրբեսցէ իւր ժողովուրդ-
 սեսականն՝ նախանձաւոր գործոց բա-
 րուէ: * Օ՛յնդ խօսեսաց՝ և մխիթարեա՝ 15
 և յանդիմանեա՝ ամ սաստիւք. զի մի
 ոք իցէ որ զբեզ արհամարհիցէ:

ԳԼ. Գ.

1 Եւ յուշ արսաջիր նոցա, իշխանու- 27
 թեանց և պետութեց հնազանդ լի-
 նել և հպատակ կալ. և ամ գործոց
 2 բարութե պատրաստ գտանել: * մի
 զսք հայհոյել՝ անկուիւս լինել՝ հեզս,
 11 զամ ցածու թի առ ամ մարդիկ ցու-
 3 ցանել: * Օ՛ ի էսք երբեմն և մեք
 21 անմիտք անհաւանք՝ մոլորեալք՝ ծա-
 ուայէսք ցանկու թեց և պէսպէս անա-
 ուակութեց. չարութիւ և նախանձու-
 շքէսք, ատեցեալք՝ և զմիմեանս ա-
 4 տէսք: * Իսկ յորժամ քաղցրութի և
 մարդասիրութի փրկչին մերոյ նոյ յայտ-
 5 նեցաւ, * ոչ ՚ի գործոց արդարութե՝
 զոր արարաք մեք, այլ ըստ իւրում ո-
 զորմութեն՝ ասրեցոյց զմեզ ՚ի ձեռն
 6 աւազանին միւսանդամ ծննդեանն, և
 նորոգութիւ հոգւոյն սրբոյ. * զոր ե-
 7 հեղ ՚ի մեզ առատութի, ՚ի ձեռն յսի
 քսի փրկչին մերոյ. * զի արդարացեալք
 շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգաւորք
 յուսով կենացն յաւիտեանականաց:
 8 * Հաւատարիմ է բանս, և ՚ի սոյն կա-
 միմ զբեզ հաստատուն լինել, զի փոյթ

արասցեն գործոց բարեաց վերակացու
 լինել՝ հաւատացեալքն յամ, զի այն
 է բարի և օգտակար մարդկան: * Այլ 9
 զլիմարուէ խնդիրս՝ և զտոհմաթիւս,
 և զհեռ՝ և զօրինական կուսն ՚ի բայ
 մերժեցիր. զի անօգուտք են և մտ
 տիք: * Յառնէ հերձուածողէ՝ յետ 10
 միանգամ և երկիցս խրատելոյ՝ հրա
 ժարեսցիր. * գիտասցիր՝ զի թիւրեալ 11
 է այնպիսին, և մեղանչէ՝ անձամբ զան
 ձըն դատապարտեալ: * Այլ յորժամ 12
 յղեցից առ քեզ զարտեմայ կամ ըզ
 տիւրիկոս, փութասցիր քսլ առ իս ՚ի
 նիկոպօլիս, զի անդ եղի ՚ի մօրի ձմե
 րել: * Այլ զզենոն զօրինական դպիր՝ 15
 և զսպողոս՝ փութով արձակեցցիր, զի
 մի ինչ սակասիցէ նոցա: * Ուսցին և 14
 մերքն ևս՝ բարեաց գործոց վերակա
 ցու լինել ՚ի պէտս կարեւորս. զի մի
 անպտուղք լինիցին: * Ողջն տան քեզ 15
 որ ընդիս են ամենեքին: Ողջն տուր
 սիրելեաց մերոց հաւատովք: Այլ
 նորհք ընդ ձեզ ամենեսին. ամէն:

Այս արիստոս իրեպացոց եկեղեցոյն աստիճան
 ձեռնարբեալ եպիսկոպոս, գրեցաւ ՚ի նիկո
 պօլիս մակեդոնացոց:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԱՅԻՆՆԵՐ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

ԳԼ. Ա.

1 ՊՕՂՈՍ կապեալ յիտուսի քրիստո
 սի, և տիմոթէոս եղբայր, փիլիմոնի
 2 սիրելւոյ՝ և գործակցի մերոց, * և ապ
 փեայ քեռ, և արքիպպեայ զինուո
 րակցի մերոց՝ և առանին եկեղեցւոյդ:
 3 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
 յայ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեսանէ յե
 4 քնէ: * Գոհանամ զայ իմոյ յամ ժամ,
 յիշատակեալ յաղօթս իմ վասն քո,
 5 * իբրեւ լսեմ զքո հաւատսն և զսէր,
 զոր ունիս առ տէր յիտուս՝ և առ ամ
 6 տուրքս: * Օ ՚ի հաղորդութի հաւա
 տոցն քոց արգոյ լինիցի՝ գիտուք ամ
 7 բարուէ, որ ՚ի ձեզ է ՚ի քն յս: * Խն

դու թիւն յոյժ ընկալայ՝ և մխիթարու
 թիւն 'ի վերայ սիրոյն քո . զի գուժք
 սրբոյ քեւ հանգուցեալ են եղբայր :
 * Վ ասն որոյ բազում համարձակու թի 8
 ունիմ 'ի քրիստոս հրաման տալ քեզ
 զարժանն : * Վ ասն սիրոյ՝ մանաւանդ 9
 թէ աղաչեմ իսկ այնպիսի լինել՝ որպէս
 և պօղոս ծերացեալ, արդ և կապեալ
 ևս յիսուսի քրիստոսի : * Վղաչեմ ըզ 10
 քեզ վասն սրբւոյ իմոյ՝ զոր ծնայ 'ի
 կապանս իմ, զոնեսիմոս . * որ երբեմն 11
 անսխտան էր քեզ . բայց արդ քեզ և
 ինձ պիտանի . * զոր յղեցի առ քեզ : 12
 Եւ դու զդս ընկալջիր՝ այսինքն է՝ զիմ
 աղիս : * Օ որ կամէի առ իս արգելուլ, 13
 զի ընդ քո ունիցի ինձ սպաս 'ի կապա-
 նքս աւետարանին : * Իայց առանց քո 14
 կամաց ոչինչ կամեցայ առնել, զի մի
 բարիքդ քո 'ի հարկէ լինիցին՝ այլ կա-
 մաւ : * Եւ թերեւս վն այնորիկ մեկ 15
 նեցաւ առ ժամանակ մի, զի յաւի-
 տեան ունիցիս զդս . * մի ևս իբրեւ 16
 զճառայ՝ այլ 'ի վեր քան զճառայ, իբ-
 րեւ զեղբայր սիրելի . եթէ ինձ այս
 պէս որչափ ևս առաւել քեզ մարմ-
 նով և տերամբ : * Եթէ զիս քեզ հա 17
 զորդ համարիցիս, ընկալ զդս իբրեւ

18 զիս : * Եւ եթէ յանցուցեալ ինչ իցէ՝
 կամ պարտիցի, զայն ինձ համարեաց :
 19 * Ես պօղոս գրեցի իմով ձեռամբ . ես
 հատուցից, զի մի ասիցեմ քեզ թէ և
 20 դու զանձն քո ինձ պարտիս : Եւ եղ-
 բայր՝ ես քո փոխանակ եղէց 'ի տեր .
 21 հանգսն զաղեսդ իմ 'ի քրիստոս : * Յու-
 սացեալ 'ի հնազանդութիդ քո՝ գրե-
 ցի առ քեզ . քանզի գիտեմ թէ ա-
 ռաւել ևս քան զոր ասեմդ՝ առնիցես :
 22 * Սիանդամայն և պատրաստեալք ինձ
 վանս . քանզի յուսամ եթէ աղօթիւք
 23 ձերովք շնորհեցայց ձեզ : * Ողջոյն տայ
 ձեզ եպափրաս գերեկից իմ 'ի քրիս-
 24 տոս յիսուս . * և մարկոս, և արիս-
 տաբքոս, և դեմաս, և զուկաս՝ գոր-
 25 ծակիցք իմ : * Շնորհք տեառն մերոյ
 յիսուսի քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձե-
 րում . ամէն :

Եւ փիլիմոն և առ աստիս պետարս ոնեսիմայ .
 և առ արսիպպաս սարկասագ իողոսայոց եկե-
 ղեցոյն, գրեցաւ 'ի հռովմէ 'ի յեռն ոնեսի-
 մայ ճառագի :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԵՒԵԼՈՅ

ԱՌ ԵՒՐԱՅԵՑԻՍՆ

ԳԼ Ը

ԱԿ
 ԲԱԶՈՒՄ մասամբք և բազում օրինակօք կանխաւ խօսեցաւ ան ընդ հարսն մեր մարգարէիւք . * Ի վախճան աւուրցս այսոցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ որդւոյն՝ զոր եդ ժառանգ անմի . որով և զյաւխտեանն արար : * Որ է լոյս փառաց՝ և նկարագիր էութեան նորս . որ կրէ զանմ բանիւ զօրութեան իւրոյ . սրբութի մեղաց մերոց արարեալ՝ նրս տաւ ընդ աջմէ մեծութեն Ի բարձունս : * ԼՅՆՅԱՓ առաւել եղեւքան զհրեշտակս , որչափ լաւ և ս բան զնոսս անուն ժառանգեաց : * Վանդի ցո՞ երբէք ասաց Ի հրեշտակաց , որդի իմ

1
2
3
4
5

ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ . և դարձեալ թէ ես եղէց նմա Ի հայր , և նա եղիցի ինձ յորդի : * ԼՅԼ յորժամ միւսսանդամ մուծցէ զանդրանիկն յաշխարհ , ասէ . երկիրպագեն նմա անհրեշտակք ան : * ԼՅԼ առ հրեշտակն ասէ . ո՞ արար զհրեշտակս իւր հոգիս , և զպաշտօնեացս իւր բոց հոց : * Իսկ ցորդին ասէ . աթուռ քո ան յաւիտեանս յաւիտենից . գաւազան ուղղութեան՝ գաւազան սրբայութեան քո : * Սիրեցեր զարդարութի և ատեցեր զանօրէնութի . վասն այսորիկ օծ ըզքեզ ան ան քո իւղով ուրախութեան առաւելքան զընկերս քո : * ԼՅԸ դու տէր Ի սկզբանէ զերկիր հաստատեցեր . և գործք ձեռաց բոց երկինք են : * Երբա կորնչին՝ և դու կաս և մնաս . ամենեքեան իբրեւ զձորձս մաշեցին , * և իբրեւ զկերարկուս . գալարեացէս զնոսա իբրեւ զհանդերձ , և գալարեսցին . բայց դու նոյն իսկ ես՝ և ամք քո : * Ո՞չ պակասեն : * Յո՞ երբէք ասաց Ի հրեշտակաց . նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչեւ եդից զթշնամիս քո պատուանդան : * Ո՞չ ասալքէն ամենեքեան հոգիք են հարկաւորք՝ որ առաքին Ի

6
7
8
9
10
11
12
13
14

ստրասաւորուածիւնն վասն այնոցիկ, որ ժառանգելոցն են զփրկուածիւնն :

ԳԼ Բ.

ԵԴ

Վասն այնորիկ պարս է մեղառաւ
 ւել ևս ունինդիր լինել բանիցն ասա
 ցելոց՝ զի մի երբէք նուաղեցուք :
 * Օ ի եթէ որ ՚ի ձեռն հրեշտակաց խօ
 սեցաւ բանն՝ հաստատուն եղել, և
 ամ յանցաւորուի և անհնազանդուի
 ընկալաւ զպատիժ պատուհասի. * մեք
 զիմորդ ասորեսցուք հեղգացեալք յայն
 պիսի փրկուածէ, որ սկիզբն առ խօ
 սելոյ ՚ի տեսանէ. և ՚ի ձեռն այնոցիկ
 որ լուանն՝ ՚ի մեղ հաստատեցաւ, * վը
 կայեալ յայ նշանօք և արուեստիւք և
 պէսպէս զօրուքք, և մասամբք հոգ
 ւոյն սրբոյ ըստ իւրոց կամաց : * Օ ի
 ոչ եթէ հրեշտակաց հնազանդեցոյց
 զհանդերձեալ աշխարհն, վասն որոյ
 մեքս խօսիմք : * Վ կայեաց որ ուրեք
 և ասէ. զի՛նչ է մարդ՝ եթէ յիշեա
 ցես զնա, կամ որդի մարդոյ՝ թէ այց
 արացես նմա : * Փոքր մի խոնարհ ա
 րարեր զնա քան զհրեշտակս. փառօք
 և պատուով պսակեցեր զնա՝ և կացու

1
2
3
4
5
6
7

ցեր զնա ՚ի վերայ ձեռակերտաց քոյ :
 8 * Օ ամենայն ինչ հնազանդ արարեր ՚ի
 ներքոյ ոտից նորա : Վրդ՝ ՚ի հնազան
 դեցուցանելն զամ, ոչինչ եթող ան
 հնազանդ ՚ի նմանէ. բայց այժմ ոչ ևս
 տեսանեմք հնազանդեալ նմա զամե
 9 նայն : * Վ յիջր մի խոնարհելքան
 զհրեշտակս տեսանեմք զյիսուս՝ վասն
 չարչարանաց մահուն. փառօք և պատ
 ուով պսակեալ. զի շնորհօքն այ վասն
 10 ամենեցուն զմահ ճաշակեացէ : * Օ ի
 վայելէր իսկ նմա, վասն որոյ ամ՝ և ու
 րով ամ, բազում որդիս ՚ի փառս ա
 ծել՝ և զառաջնորդ փրկուածէ նոցա
 չարչարանօք կատարել :
 11 * Օ ի որ սրբէն և որ սրբին՝ ՚ի մի
 ոջէ էին ամենեքին. վն որոյ ոչ ամօթ
 համարի եղբարս անուանել զնս, և ա
 12 սել : * Վ ատմեցից զանուն քո եղբարց ի
 մոց. ՚ի մեջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զբեզ :
 13 * Վ դարձել թէ ես եղէց յուսացել ՚ի
 նա : և դարձել. ահաւասիկ ես և ման
 14 կունք իմ, զոր ետ ինձ ամ : * Վրդ՝ ու
 րովհետեւ մանկուք հաղորդեցին ա
 րեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձա
 ւորուածք կցորդ եղել նոցունց. զի
 մահուն իւրով խախանեացէ զայն, որ

վջ

զի շխանու թի մահուն ունէր, այսինքն
 քըն է՝ զսատանայ . * և ապրեցուցէ 15
 զայն ոսիկ, որ մահուն երկիր զիւ հա
 նապաղ կէին վտարանդեալք ՚ի ծառա
 յու թի : * Քանզի ոչ երբէք զհրեշ 16
 տակաց բուռն հարկանէ . այլ զգաւա
 կէն աբրահամու բուռն հարկանէ :
 * Ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ 17
 եղբարց նմանել . զի ողորմած լինիցի,
 և հաւատարիմ քահանայապետ յամա
 կոյս կողմանէ անտի, առ ՚ի քաւելոյ
 զմեղս ժողովրդեանն : * Օ՛ ի որով ին 18
 քըն չարչարեցաւ զփորձ առել, կարող
 է և փորձանաւորայն օգնական լինել :

ԳԻ : Գ .

Ուստի եղբարք սուրբք՝ երկնաւոր 1
 կոչմանն բաժանորդք, նայեցար ուր
 ընդ առաքեալն և ընդ քահանայապետ
 խոստովանութեան մերոյ ընդ յս քս .
 * որ հաւատարիմ է արարչին իւրոյ 2
 որպէս և մովսէս յամ ՚ի տան նորա :
 * Օ՛ ի առաւել և ս փառաց քան զմովս 5
 սէս արժանի եղել . որչափ առաւել
 պատիւ ունիցի քան զտունն՝ սանն
 առնելի : * Օ՛ ի ամ տուն կազմի, յու 4

մէ կազմի . իսկ որ զամենայնն արար ,
 5 ամ է : * Սովսէս հաւատարիմ է յամ
 տան նորա իբրեւ զծառայ՝ առ ՚ի վը
 6 կայու թէ բանիցն ասացելոյ : * Այլ
 քրիստոս իբրեւ որդի ՚ի վերայ տան
 իւրոյ . որոյ տունն մեք իսկ եմք . մի
 այն թէ զհամարձակուի և զպարծանս
 յուսոյն մինչեւ ՚ի վախճան հաստա
 7 տուն ունիցիմք : * Այն որոյ այսպէս
 ասէ հոգին սուրբ . այսօր եթէ ձայնի
 8 նորա լուիցէք, * մի խստացուցանէք
 զսիրտս ձեր իբրեւ ՚ի դառնութեանն
 յաւուրն փորձութեանն յանապատի .
 9 * ուր փորձեցին զիս հարբն ձեր . քըն
 նեցին զիս՝ և տեսին զգործս իմ գբա
 10 ռասուն ամ . * վասն որոյ տաղտկացայ
 ազգաւն այնուիկ, և ասացի . միշտ մո
 լորեալ են սրտիւք . և նոքա ոչ ծան
 11 եան զճանապարհս իմ . * որպէս երդ
 ուայ ՚ի բարկութե իմում՝ թէ մըտ
 ցեն ՚ի հանգիստ իմ :
 12 * Տեսէք եղբարք՝ գուցէ երբէք լի ԵԶ
 նիցի յու մեք ՚ի ձէնջ սիրտ չար անհա
 լատութե՝ ապստամբ լինել յայ կէն
 13 դանւոյ : * Այլ մի թարեցէք զմիմեա
 նրս զօրհանապաղ՝ մինչդեռ այսօրդ
 առաջի կայ . զի մի դք խստացի ՚ի

ձէնչ խաբէու թք մեղաց : * Քանզի ¹⁴
 բաժանորդք եղեալք քնի . միայն թէ
 զսկիզբն հաստատութեն մինչեւ ցը
 վախճան պինդ կալցուք : * Յասեն, ¹⁵
 այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք՝ մի
 խտացուցանէք զսիրտս ձեր իբրեւ
 ՚ի դառնութեն : * Քանզի ոմանք և ¹⁶
 ւան՝ և դառնացուցին , այլ ոչ ամենե
 քեան՝ որ ելեալ էին յեգիպտոսէ ՚ի
 ձեռն մովսէսի : * Յուամէ՞ տաղտկացաւ ¹⁷
 զքառասուն ամն . ոչ ապաքէն ՚ի յան
 ցուցեւոցն . որոց ոսկերքն անկան յա
 նապատի անդ : * Ում երգուաւ ջը ¹⁸
 մտանել ՚ի հանգիստն իւր , եթէ ոչ
 անհաւատիցն : * Եւ տեսանեմք՝ զի ոչ ¹⁹
 կարացին մտանել վն անհաւատուէն :

ԳԼ : Դ .

Երկիցո՛ւք այսուհետեւ , գուցէ ՚ի ¹
 Թողուլ զաւետիսն՝ ՚ի մտանելոյ ՚ի
 հանգիստն նորա՝ գտանիցի որ ՚ի ձէնչ ²
 նուաղեալ : * Քանզի եմք աւետարա
 նեալք որպէս և նոքայն . այլ նոցա ո
 չինչ օգնեաց լուր բանին , չամոքելոցն ³
 ՚ի հնազանդութի հաւատոց : * Այլ ⁵
 մեք մտանեմք ՚ի հանգիստն , որք հա

ւատացարս . որպէս և ասայն՝ թէ ոնչ ¹
 երգուայ ՚ի բարկութե իմում , թէ
 մոցեն ՚ի հանգիստ իմ . թէպէտ և ար
 դիւնքն իսկզբանէ աշխարհի լեալ է
 4 ին : * Քանզի ասէ ուրեք վն աւուրն
 եօթներորդի այսպէս . և հանգեաւ
 5 ւծ յաւուրն եօթներորդի յամ գոր
 6 սն՝ թէ մոցեն ՚ի հանգիստ իմ : * Եւ
 արդ՝ քանզի արդեւան ոմանք մտանել
 ՚ի նա , և որք յառաջագոյն աւետա
 7 տութեանն . * դարձեալ այլ օր սահ
 մանէ՝ զայսօրն ՚ի դաւիթ , և ասէ՝
 յետ այնչափ ժամանակաց , որոչ յա
 8 ռաջագոյնն ասաց , այսօր եթէ ձայնի
 նորա լուիցէք՝ մի խտացուցանէք ըզ
 9 սիրտս ձեր : * Օ ՚ի եթէ զնոսա յես
 ուայ հանգուցեալ էր , ապա վն այ
 10 լոյ աւուր ոչ խօսէր յետ այնորիկ :
 * Արդ ուրեմն նուաղեալ է շաբա
 11 թումն ժողովրդեանն այ : * Օ ՚ի որ ե
 մուտ ՚ի հանգիստն նորա , և նա հան
 գեաւ յիւրոց գործոց անտի . որպէս
 և ւծ յիւրացոյն : ²
 * Փութացո՛ւք այսուհետեւ մտա
 նել յայն հանգիստ . զի մի որ ընդ նո

վին օրինակաւ անհաւատութեն անկանիցի : * Քանզի կենդանի է բանն 12
 Կայ և ազդող և հատու քան զամ սուր երկսայրի , և անցանէ մինչեւ ցորու շումն շնչոյ և ոգւոյ և յօդից և ուղղոց , և քննիչ է մտաց և խորհրդոց սրտից : * Եւ չիք արարած աներևոյթ 13
 յերեսաց նորա . այլ ամ ինչ մերկա պարանոց կայ առաջի աչաց նորա՝ զոր մէ մեր բանքս են : * Ունիմք այսու 14
 հետեւ քահանայապետ մեծ անցեալ ընդ երկինս , զսի զորդին Կայ . պինդ կալուք զխոստովանութիւն : * Քանզի 15
 ոչ եթէ ունիմք քահանայապետ՝ որ չիցէ կարող չարչարակից լինել տկարութե մերոյ . այլ փորձ է ամենայնիւ ըստ նմանութե առանց մեղաց :

24 * Ստիցուք այսուհետեւ համար ձակութիք առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա . զի ընկալուք զոգորմութիւն և գտցուք շնորհս ՚ի դէպ ժամանակի օգնականութեան :

ԳԼ : Ե .

Օ ի ամենայն քահանայապետ ՚ի մարդկանէ առեալ վասն մարդկան կայ

յանձակոյս կողմն անդր . զի մատուցե 2
 պատարագս և զոհս վն մեղաց : * Չափով չարչարակից կարող է լինել տգիտաց և մոլորեւոց . քանզի և ինքն իսկ 3
 տկարութիւք զգածեալ է : * Վասն այնորիկ հարկ է որպէս վասն ժողովրդեանն , նոյնպէս և ընդ անձին մատուցանել պատարագս վասն մեղաց : 4
 * Եւ ոչ եթէ անձամբ որ առնու պատիւ . այլ կոչեցեալն յոյ՝ որպէս և ահարովն : * Նոյնպէս և քս ոչ եթէ անձին ինչ շուք եղ լինել քահանայապետ . այլ որ խօսեցաւն առ նա՝ թէ որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ ըզքեզ : * Արպէս և ՚ի միւսումն ասէ . 7
 դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին մեղքիսեդեկի : * Ար յաւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ աղօթս և պաղատանս առ այն , որ կարողն էր ապրեցուցանել զնա (՚ի մահուանէ) , ու ժգին գոչմամբ և արտասուօք մատուցանէր . և լեւ լի լինէր առ լաւութեանն : * Թէ պէտ և որդի է՝ ուսաւ ՚ի չարչարանաց 8
 անտի զհնազանդութի : * Եւ իբրեւ կատարեցաւ՝ եղեւ ամ հնազանդեւոց իւրոց պատճառք փրկութեն յաւիտենից . * և անուանեցաւ յոյ քահա-

նայապետ յաւիտենից ըստ կարգին
 մեւքիսեդեկի :
 * Վասն որոյ բազումք են մեզ բանք , 11
 և դժուարապատում 'ի մեկնել . բան
 զի խօթամիտք եղերուք ըսելօք : * Փո 12
 խանակ զի պարտ էր ձեզ լինել վար
 դապետս վասն ժամանակին . դարձել
 պիտոյ է ձեզ ուսանել թէ զինչ են
 նշանագիրք իսկզբան բանիցն այ . և
 եղերուք կարօտք կաթին՝ և ոչ հաս
 տատուն կերակրոյ : * Օ ի ամ որ կա 13
 թընկեր է՝ տգէտ է բանին արդարու
 թեան , բանզի տղայ է : * Վ յ կատա 14
 բերցն է հաստատուն կերակուր . ո
 ռոյ վասն 'ի չափան հասանելոյ՝ ճաշա
 կելիքն կիրթ են ընտրու թեան բարւջ
 և չարի :

Գ Լ : Օ .

Վասն որոյ թողեալ զբան սկզբանն 1
 բրիստոսի , 'ի կատարումն եկեացուք .
 մի միւսանգամ արկանել հիմն ապաշ
 խարու թեան՝ 'ի մեռելոտի գործոյ 2
 անտի , և հաւատոյն որ յամ , * և մը
 կրտու թեանցն վարդապետու թեան .
 և ձեռնադրու թեան ձեւաց , և յա

բու թեան մեռելոյ , և դատաստանին
 3 յաւիտենից : * Ն արդ՝ արասցուք
 4 զայն , եթէ ամ հրամայեցէ : * Քան
 զի անհնար է միանգամ մկրտելոցն , որ
 ճաշակեցին յերկնաւոր պարգեւացն ,
 5 և հաղորդք եղեն հոգւոյն սրբոյ , * և
 զգեղեցիկ բանին այ ճաշակս ճաշակե
 6 ջին , և զգորու թիս հանդերձելոյ աչ
 խարհին , * և կործանեսցին , միւսան
 գամ նորոգել յապաշխարու թիւն . և
 վերստին 'ի խաչ հանել անձանց զոր
 դին այ , և դարձեալ խայտառակել :
 7 * Քանզի երկիր՝ որ ըմպիցէ զանձրեւ
 բազում անգամ եկեալ 'ի վերայ նր ,
 և ճնանիցի արդիւնս շայեկանս նոցա՝
 վասն որոյ գործեցին , բնոււնի զորհ
 8 նու թիւն յայ : * Իսկ որ բերէ զփուշ
 և դտատասկ , անպիտան է՝ և մերձ
 յանէծս . և վախճան նորա յայրումն :
 9 * Ի այց հաստատեալ եմ վասն ձերջջ
 սիրելիք՝ 'ի լաւ անդր , և որ լին է փր
 կու թեամբ . զի թէպէտ և այսպէս
 10 խօսիմք . * ոչ եթէ անիրաւ ինչ է ամ՝
 մուանալ զգործս ձեր և զսերն՝ զոր
 ցուցէք յանուն նորա . զի պաշտեք
 11 զսուրբսն և պաշտէք : * Ն և մեք ըզձա
 նամբ՝ զի իւրաքանչիւրօք 'ի ձէնջ բզ

նոյն փոյթ ցուցանիցէ 'ի հաստատու
 թիւն յուսոյն՝ մինչեւ ցվախճան . * զի 12
 մի հիւանդամիտք լինիցիք : Նմանողք
 եղերուք այնոցիկ՝ որ հաւատովքն և
 երկայնմտութք ժառանգեցին զաւե-
 տիսն : * Օ՛ ի աբրահամու խոստացել 15
 զաւետիսն ւնայ , քանզի յայլ ոք 'ի մեծ
 ոչ գոյր երդնուլ . * յանձն իւր երդ- 14
 ուաւ , և ասէ . այո՛ , օրհնելով օրհ-
 նեցից զքեզ , և բազմացուցանելով
 բազմացուցից զքեզ : * Եւ այնոք եր- 15
 կայնամիտ եղեալ՝ եհաս աւետեացն :
 * Ապաքէն մարդիկ՝ որ ինչ 'ի վեր է 16
 քան զինքեանս՝ յայն երդնուն . և ամ
 հակառակութե նոցա վճիռ առ 'ի
 հաստատութի , երդումն է : * Արով 17
 առաւել ևս կամեցեալ ւնայ՝ ցուցանել
 ժառանգաւորաց աւետեացն զհաս-
 տատութի խորհրդոյն իւրոյ , միջնոր- 18
 դեաց երդմամբ : * Օ՛ ի երկու անփո-
 փոխելի իրօքն՝ որովք անհնարին իցէ
 ստել ւնայ , հաստատուն մխիթարութի
 ունիցիմք . որք ապաստան եղեաք բու-
 ուրն հարկանել զհանդերձել յուսոյն .
 * զոր իբրեւ զնարխիս հաստատուն և 19
 անշարժ ունիցիմք անձանց մերոց , որ
 և մտանիցէ 'ի ներքին կողմն վարագու-

20 ըին , * ուր կարապետն մեր յիսուս ե-
 մուտ վասն մեր , ըստ կարգին մեքբի-
 սեդեկի՝ եղև բահանայապետ յաւի-
 տենից :

Գ՛Լ : Լ .

- 1 Քանզի այս մեքբիսեդեկ՝ թագա-
 ւոր էր սաղիմայ . քահանայ ւնայ բարձ-
 րելոյ , որ ել ընդ առաջ աբրահամու՝
 յորժամ դարձեալ գայր 'ի կոտորածէ
- 2 Թագաւորացն՝ և օրհնեաց զնա . * ո-
 ռում և տասանորդս յամէ ետ աբրա-
 համ . նախ թարգմանի թագաւոր ար-
 դարու թեան , սպա թագաւոր սաղե-
 մայ՝ որ է թագաւոր խաղաղութե .
- 3 * անհայր՝ անմայր՝ չհամարեալ յազգս ,
 որոյ ոչ սկիզբն աւուրց և ոչ կատա-
 րած կենաց . նմանեալ որդւոյ ւնայ՝ կայ
- 4 մնայ քահանայ մշտնջենաւոր : * Արդ՝
 տեսէք որպիսի ոք էր սա , որում և
 աբրահամ տասանորդս ետ յաւարէ
- 5 անտի՝ նահապետն : * Եւ որք յորդւոցն
 զեւեաց զքահանայութիւնն առնուն ,
 պատուէր ունին տասանորդել զժողու-
 վուրդն ըստ օրինացն . այսինքն է՝ զեղ-
 բարս իւրեանց , թէպէտ և ելեալ ի-

ցեն յերանացն աբրահամու : * Իսկ չք 6
համարեալն յազգս 'ի նոցանէ՝ տասա
նորդեաց զաբրահամ . և զնա՝ որոյ զա
ւետիան ընկալեալ էր , օրհնեաց : * Օ՛ի 7
առանց ամ հակառակութէ , նուազն
'ի լաւէ անտի օրհնեսցի : * Եւ աստ 8
մարդք մահկանացուք տասանորդս
առնուն . բայց անդ վկայեցաւ՝ Թէ
կենդանի է : և որպէս բանից կարգ է
ասել . * Թէ աբրահամու և զեւի իսկ՝ 9
որ զտասանորդսն առնոյր , տասանոր
դեցաւ : * Օ՛ի դեռեւս յերանս հօր
իւրոյ էր՝ յորժամ ընդ առաջ եղեւ
նմա մեւքիսեդեկ :

է 4 * Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն 'ի ձե 11
ուրն զեւտացւոց քահանայուէն էր ,
քանզի ժողովուրդն յայն օրէնս գրե
ցաւ . զինչ սկիտոյ էր ըստ կարգին մեք
քիսեդեկի այլում քահանայի յառնել ,
և ոչ ասել՝ Թէ ըստ կարգին ահարովի :
* Այլ 'ի փոփոխել քահանայութեն , 12
հարկ էր և օրինացն փոփոխումն լի
նել : * Օ՛ի զորմէ այսպէսն ասի՝ յայլ
մէ ազգէ կալաւ հաղորդութի , յորմէ 13
ոչքք երբէք եղեւ հաղորդ սեղանոյն :
* Արդ յայտ իսկ է , Թէ յազգէ յուրայ 14
ծագեաց տէր մեր . յորմէ ազգէ վասն

քահանայից մովսէս ինչ ոչ ճառեաց :
15 * Եւ ևս առաւել յայտ է՝ Թէ ըստ
նմանութէ մեւքիսեդեկի յառնելոյ է
16 այլ քահանայ . * որ ոչ ըստ մարմնա
ւոր պատուիրանին եղեւ , այլ ըստ զօ
17 բուէ կենացն անվախճանից : * Բանզի
վկայեցաւ , Թէ դու ես քահանայ յա
ւիտեան ըստ կարգին մեւքիսեդեկի :
18 * Արճամարհուի լինէր առաջին պատ
ուիրանին՝ վասն նորին տկարութէ և
19 անշահութէ . * քանզի ոչինչ կատարումն
գործեցին օրէնքն , և մուտ ազնուա
կան յուսոյն՝ որով մերձենամք առ ամ :
20 * Եւ այնչափ , զի ոչ առանց երդման
զի են ոմանք՝ որ առանց երդման են
21 կացեալ քահանայք : * Բայց սա երդ
մամբ 'ի ձեռն այնորիկ՝ որ ասացն 'ի
նա . երդուաւ տէր՝ և ոչ ևս զղջացի ,
22 դու ես քահանայ յաւիտեան : * Եւ
այնչափ լաւագոյն ուխտի եղեւ երաշ
23 խաւոր յիսուս : * Եւ բազում են կա
ցեալ քահանայք՝ վն մահու արգել
24 լինելոյ 'ի մշտնջենաւորել : * Իսկ սա
վասն յաւիտեան կարոյ՝ առանց ան
25 ցանելոյ ունի դքահանայութի : * Ուս
տի և կենդանի առնել համօրէն կա
րող է զմատուցեալս նովաւ առ ամ .

քանզի միշտ կենդանի է լինել բարե-
խօս վասն նոցա :

Ա * Օ ի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ ²⁶
քահանայապետ , սուրբ անմեղ անա-
րատ՝ զատեալ ՚ի մեղաւորաց , և բարձ-
րացեալ քան զերկինս . * որում ոչ ²⁷
հանապազ հարկ է որպէս այլոց քահա-
նայապետիցն , նախ վասն իւրեանց մե-
ղացն պատարագս մատուցանել՝ և ա-
պա վասն ժողովրդեանն : Իսկ սա զայն
միանգամայն կատարեաց , զի զանձն
իւր մատոյց պատարագ : * ( ) րէնքն ²⁸
զմարդիկ կացուցանեն քահանայապե-
տըս զգածեալս տկարութիւնս . իսկ բանն
երգման յետ օրինացն՝ զորդի , որ յա-
ւիտեան կատարեալ է :

ԳՎ : Բ :

Եւ բանից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի ¹
ուենիմք քահանայապետ , որ նստա-
ընդաջմէ մեծութեան աթոռոյն յեր-
կինս , * սրբութեցն պաշտօնեայ՝ և խո-
րանին ճշմարտուէ , զոր տէրն կանգ-
նեաց՝ և ոչ մարդ : * Օ ի ամ քահա-
նայապետ վասն մատուցանելոյ զոհս և
զպատարագս կայ . ուստի հարկ է և

նմա ունել ինչ՝ զոր մատուցանիցէ :
4 * Օ ի եթէ էր յերկրէ , թերևս չէր
իսկ քահանայ . զի գոյին՝ որ մատու-
5 ցանէին ըստ օրինացն պատարագ . * որք
առակաւ և օրինակաւ պաշտէին երկ-
նաւորացն . որպէս և հրամայեցաւ
մովսէսին յորժամ գործեցոց էր զվրան
ժամուէն , տեսլիր՝ ասէ , արասցէս զա-
մենայն ըստ օրինակին՝ որ ցուցաւ քեզ
6 ՚ի լերինն : * Ի այց արդ՝ առատագոյն
ևս պաշտաման եհաս յիսուս , որչափ
լաւագոյն ևս ուխտի է միջնորդ՝ որ
յսուաւել աւետիսն օրինադրեցաւ :
7 * Օ ի եթէ առաջինն անարատ էր , ա-
8 պա երկրորդին տեղի ոչ խնդրէր : * Եւ
աւանիկ բամբասէ զնոսա՝ և ասէ . ա-
հաւասիկ աւուրք եկեսցեն՝ ասէ տր ,
և կատարեցից ՚ի վերայ տանն իսրա-
յէլի և ՚ի վերայ տանն յուդայ՝ ուխտ
9 նոր . * ոչ ըստ ուխտին՝ զոր եդի ընդ-
հարս նոցա՝ յաւուր յորում առի ՚ի
ձեռն՝ հանել զնոսա յերկրէն եգիպ-
տացւոց . և զի նոքա ոչ կային յուխ-
տին իմում , և ես անփոյթ արարի ըզ-
10 նոցանէ , ասէ տէր ամենակալ : * Այլ
այս է ուխտն՝ զոր եդից տանն իսրա-
յէլի յետ աւուրցն այնոցիկ՝ ասէ տր .

տաց զօրէնս իմ՝ ՚ի միտս նց՝ և ՚ի սիրտս
նոցա գրեցից զնոսա, և եղէց նց
ամ, և նք եղիցին ինձ. ՚ի ժողովուրդ =
* Եւ ոչ ևս ուսուցանիցեն իւրաքան 11
չիւր զբաղաբակից իւր, և իւրաքան
չիւր զեղբայր իւր, և ասիցեն թէ
ծանիր զտէր. զի ամենեքին ծանիցեն
զիս ՚ի փոքրիկաց մինչև ՚ի մեծամեծս
նոցա = * Օ ի բաւիչ եղէց անիրաւու 12
թեանց նոցա. և զմեզս նոցա՝ և զա
նօրէնուիս այլ ոչ ևս յիշեցից = * Լրդ՝ 15
ասերովն նոր, հնացոց զառաջինն, և
որ հնանայն և ճերանայ՝ մերձ է յա
ւրականու թիւն =

Գ Լ Թ.

Ունել ունէր և առաջինն իրա
ւունս պաշտաման յայնժամ զաշխարհ
հական սրբութիւն = * Օ ի խորանն ա
ռաջին հանդերձեցաւ այսպէս. յո
րում աշտանակն և սեղանն և հացն
նուիրաց՝ որ սրբութիւն կոչէր = * Եւ
յետ երկրորդ վարագուրին խորանն
որ կոչէր սրբութի սրբութեց. * յո
րում կայր բուրվառն ոսկի, և արկղն
կտակարանաց պատեալ ներքոյ և ար

տաքոյ ոսկուով. յորում սափօրն ոսկի
լի մանանայիւ, և դաւազանն ահա
րովնի՝ որ ծաղկեցաւ, և տախտակք
5 կտակարանայն. * և ՚ի վերայ նորա
քերովքէքն փառաց՝ որ հովանի ու
նէին ՚ի վերայ քաւութեն. վասն որոյ
6 ոչ է այժմ ասել մի ըստ միովէ = * Եւ
այն ամ իբրեւ այնպէս հանդերձեալ
կայր, յառաջին խորանն յամ ժամ մը
տանէին քահանայք զպաշտամունսն
7 կատարել. * բայց յերկրորդն միանգամ
՚ի տարւոջն քահանայապետն. և զայն
ոչ առանց արեան, զոր մատուցանէր
վասն իւր՝ և վասն ժողովրդեանն ան
8 գիտութեան = * Օ այս ցուցեալ հո
գւոյն սրբոյ՝ մինչեւ յայտնեալէր ճա
նասարհի սրբութեցն. քանզի դեռ
առաջին խորանն ունէր զհաստատու
9 թիւն. * որ է առակ ժամանակին, որ
առաջի կայր. յորում պատարագքն և
զոհքն մատչէին, որք ոչ կարէին ըստ
միտս կատարել զպաշտամունսն, բայց
10 միայն կերակրովք և ըմպելիօք, * և
պէսպէս մկրտութեք՝ մարմնոյ արդա
րութիւնքն. որ մինչեւ ՚ի ժամանակս
11 ուղղութեանն ՚ի վերայ կային = * Եւ
բրիստոս եկեալ քահանայապետ հան

դերձեւոցն բարեաց՝ մեծաւն և կա-
տարելովն՝ և անձեռագործ խորանաւ,
այսինքն է՝ որ ոչ յայսց արարածոց,
* և ոչ արեամբ նոխազաց և զուարաւ 12
կաց. այլ իւրով արեամբն եմուտ մի-
անգամ ՚ի սրբուխն՝ յաւխտենականս
գտեալ զփրկութիւնն: * Օ ի եթէ աւ 15
բիւն ցլուցն և նոխազաց՝ և մոխիր
երնջոցն ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր
առ ՚ի մարմնոց սրբութենէ. * սրճափ 14
ևս առաւել արիւնն քնի, որ ՚ի ձեռն
հոգւոյն յաւխտենականի մատոց զան-
ձըն անարատ պատարագ ւնց, սրբեսցէ
զխիղճ մտաց ձերոց ՚ի մեռելոտի գոր-
ծոց անտի՝ պաշտել զսօժ կենդանի:
* Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխտիս է 15
միջնորդ. զի յորժամ մահ լինիցի՝ ՚ի
փրկութի վասն առաջին ուխտին յան-
ցանաց, զաւետիս առցեն հրաւիր-
եալքն ՚ի ժառանգութի յաւխտենից:
* Քանզի ուր կտակ է, հարկ է զմահ 16
ի մէջ բերել զկտակագրին: * Օ ի կը-
տակ յետ մահու հաստատուն է: ա-
պա թէ ոչ զեմորդ իցէ հաստատուն,
մինչ կտակագիրն կենդանի է: * Ուս- 18
տի և ոչ առաջինն առանց արեան նո-
րոգէր: * Քանզի իբրեւ պատմեցաւ 19

սօժ պատուիրանք օրինացն ՚ի մովսեսե
ժողովրդեանն, առեալ զարիւն ցլուցն
և նոխազացն, ջրով և բրդով՝ կարմրով
և զուպայիւ, զկտակարանօքն իսկ և զսօժ
20 ժողովրդեամբն սրկեաց, * և ասէ.
այս է արիւն կտակին՝ զոր պատուի-
21 րեաց ձեզ սօժ: * Եւ զխորանաւն և
զսօժ կահիւ սպասուն նոյնպէս սրբու-
22 կեաց զարիւնն: * Եւ գրեթէ սօժ ինչ
արեամբն սրբէր ըստ օրինացն. և ա-
ռանց հեղման արեան չլինէր թողուի:
23 * Ապա հարկ էր օրինաւորացն այն-
պիսեօքն սրբել. և բուն իսկ երկնա-
ւորացն՝ առաւել եւս պատարագօք
24 քան զնոյնս: * Օ ի ոչ եթէ ՚ի ձեռա-
գործ սրբութիսն եմուտ յս յօրինակս
ճշմարտութեն. այլ ՚ի բուն իսկ յեր-
կինս, յանդիման լինել երեսացն ւնց
25 վասն մեր: * Ոչ զի բազում անգամ
մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝ ուն
քահանայապետն, որ մտանէր ՚ի սրբ-
բութիւնն սրբութեանցն ամի ամի ա-
26 րեամբն օտարաւ. * ապա թէ ոչ պարտ
էր նմա բազում անգամ չարչարել իս-
կրղբանէ աշխարհի. բայց արդ աւա-
սիկ միանգամ ՚ի կատարած յաւխտեանց
յանարգութի մեղաց իւրով պատա-

բազաւն յայանեալ է : * Եւ զոր օրի 27
 նակ կայ մնայ մարդկան միանգամ մե-
 ռանել՝ և յետ այնորիկ դատաստան .
 * նոյնպէս և քս միանգամ մատուցել 28
 պատարագ առ ՚ի բառնալոյ զմեզս բազ-
 մաց . իսկ յերկրորդումն առանց մեղաց
 յայանեսցի այնոցիկ , որ ակն ունիցին
 նմա հաւատովք ՚ի փրկու թիւն :

ԳԼ Ժ .

Բ

Քանզի զսուտեր հանդերձեւոց 1
 բարեացն ունէին օրէնքն , և ոչ զնոյն
 կերպարանս իրացն . ամի ամի զնոյն պա-
 տարագս մատուցանեն ցանգ , որք ոչ
 են կարող զմատուցեալսն կատարել .
 * ապա թէ ոչ դադարէին ՚ի մատու- 2
 ցանելոյ , վասն և ոչ մի ինչ այնուհե-
 տեւ խիղճ մտաց ունելոյ պաշտօնե-
 իցն միանգամ սրբեցելոցն . * այլ ան 5
 դէն ՚ի նմին ՚ի յիշատակս մեղացն կա-
 յին ամի ամի : * Քանզի ոչ կարէր ա- 4
 րիւն նոխազացն և ցլուց բառնալ ըլ
 մեղս : * Վասն որոյ ՚ի մտանել իւրում
 յաշխարհ՝ ասէ . զզոհս և զպատարագս
 ոչ կամեցար , բայց մարմին հաստատե- 6
 ցեր ինձ . * ընդ ողջակէզս և ընդ վս

7 մեղացն ոչ հաճեցար : * Յայնժամ ա-
 սացի թէ ահաւասիկ եկի . ՚ի ճառս
 գրոց գրեալ է վասն իմ , առնել զկամս
 8 քս անձ : * Վերագոյնն ասէ , թէ ընդ
 զոհս՝ և ընդ պատարագս՝ և ընդ ող-
 ջակէզս՝ և ընդ վասն մեղացն ոչ հա-
 9 ճեցար , և ոչ կամեցար՝ որք ըստ օրի-
 10 նացն մատչէին : * Ապա ասէ՝ ահա-
 11 ւասիկ գամ առնել զկամս քս անձ : մեր-
 12 թէ զառաջինն՝ զի զերկրորդն հաստա-
 13 տեսցէ . * որով կամօք և մեք սրբե-
 14 ցաք՝ ՚ի ձեռն պատարագի մարմնոյն
 15 յսի քսի միանգամ : * Եւ ամ քահա-
 նայապետ կայ հանապազորդ ՚ի պաշ-
 տաման , և զնոյն պատարագս մատու-
 16 ցանէ բազում անգամ , որք ոչ երբէք
 17 կարող են բառնալ զմեզս : * Իսկ սա
 18 զմին վասն մեղաց մատոյց պատարագ .
 19 և մշտնջենաւոր նստաւ ընդ աջմէ ան-
 20 * Եւ այսուհետեւ ակն ունի՝ մինչեւ
 21 դիցին թշնամիք իւր ՚ի ներքոյ օտից
 22 իւրոց : * Քանզի միով պատարագաւ
 23 կատարեաց զսրբեալսն ՚ի մշտնջենա-
 24 ւորս : * Եւ վկայէ մեզ և հոգին սք՝
 25 յետ ասելոյն յառաջագոյն . * Եթէ
 26 յետ աւուրցն այնոցիկ , ասէ տեր ,

տաց զօրէնս իմ՝ ՚ի սիրտս նոցա , և ՚ի
 խորհուրդս նց՝ գրեցից զնոսա : * Այլ 17
 ասէ՝ թէ զմեզս նոցա և զանօրէնու իս
 նոցա այլ ոչ ևս յիշեցից : * Իսկ ուր 18
 թողու թիւն է , ոչ ևս պիտոյ է վասն

Վ. 2 մեզաց պատարագ :

* Անիմք այսու հետեւ եղբարք՝ հա 19
 մարձակու թի՛ն ՚ի մուտս սրբութեցն
 արեամբն յնի . * զոր նորոգեաց մեզ 20
 ճանապարհ նորոգ և կենդանի ՚ի ձեռն
 վարագուրին , այսինքն է՝ մարմնոյ իւ
 րոյ . * և քահանայ մեծ ՚ի վերայ տանն 21
 այ . * մատիցո՛ւք ճշմարիտ սրտիւք՝ ք
 բու թիք հաւատոյ , լուսացեալ զսիրտս
 ՚ի խղճէ չարեաց՝ և մկրտեալ զմարմին 25
 ՚ի ջուրն սրբութե՛ն : * Պինգ կալցուք
 զխոստովանութի՛ն անշարժ յուսոյն , զի 24
 հաւատարիմ է որ խոստացաւն : * Եւ
 զգուշացո՛ւք միմեանց յորդորմամբք
 սիրոյ և գործոց բարեաց . * և մի թող 25
 ցուք զժողովն միմեանց , որպէս և սո
 վոր են ոմանք . այլ մխիթարեոցուք , և
 այնչափ ևս առաւել՝ որչափ տեսանի
 ցէք զօրն մերձեալ : * Օ՛ր կամակար 26
 մտօք եթէ յանցանիցեմք յետ ընդու
 ներութե՛ն գիտութե՛ն ճշմարտութե՛ն՝
 այնուհետեւ ոչ ևս պիտոյ է վն մե-

27 զաց պատարագ . * այլ անեղ ակնկա
 լու թիւն դատաստանին , և նախանձ
 հրոյն՝ որ ուտիցէ զհակառակօրդսն :
 28 * Ա՛րհամարհեալ ուրուք զօրէնան մով
 սէսի , առանց ողորմուեց՝ առ երկուք
 29 կամ երիւք վկայիւք մեռանէր : * Իսկ
 ո՛րչափ սաստիկ պատժոց արժանի հա
 մարիցիք զայն , որ զարդին այ առ ոտն
 եհար . և զարիւն նորոյ ուխտին խառ
 նակ համարեցաւ՝ որով և սրբեցաւն , և
 30 զհոգին շնորհաց թշնամանեաց : * Այլ
 գիտեմք զայն՝ որ ասացն . իմ են վրէժ
 խնդրութիւնք , և ես հատուցից՝ ասե
 տեր . և դարձեալ թէ՛ դատի տէր
 31 զժողովուրդ իւր : * Ա՛հ մեծ է անկա
 նել ՚ի ձեռս այ կենդանույ :
 32 * Ա՛րդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջի
 նըս . յորս լուսաւորեալք բազում
 ճգանց և չարչարանաց համբերէք .
 33 * մերթ ՚ի նախատինս և ՚ի նեղութիս
 խայտառակեալք , մերթ կցորդք այն
 պիսեաց վաստակաւորացն լինել :
 34 * Բանդի և ընդ կապեալ չարչարեցա
 րուք , և զլափշտակութի՛ն ընչից ձերոյ
 խնդրութեամբ ընկալարուք . քանզի
 գիտէիք թէ լաւագոյն ևս ստացուածս
 ունիք անձանց յերկինս՝ ուր կանն և

մնան : * Արդ մի մերժէք ՚ի ձէնջ զհա 55
մարձակութի՛ն ձեր , յորում կայ մե-
ծաց վարձուց հասուցումն : * Պիտոյ 56
է ձեզ համբերութի . զի զկամս ւայ ա-
րարեալ հասջիք աւետեացն : * Օ ի 57
փոքր միւս և ս քան որչափ որ դայրցն
իցէ՝ եկեացէ , և ոչ յամեացէ : * Օ ի 58
արդարն իմ ՚ի հաւատոց կեցցէ . և
եթէ յերկմիտս որ իցէ , ոչ հաճեցի
ընդ նա անձն իմ : * Տայց մեք ոչ ե- 59
թէ երկմտութեամբ եմք ՚ի կորուստ .
այլ հաւատովք ՚ի փրկութի հոգւոց :

ԳԼ ԺԵ

Օ ինչ են հաւատք , եթէ ոչ յու 1
սացելոց իրաց հաստատութի , և յան- 2
դիմանութի՛ որոց ոչն երեւին : * Օ ի 3
նովաւ վկայեցան առաջինքն : * Հա- 5
ւատովք իմանամք հաստատեալ զյա-
ւիտեանսն բանիւ ւայ , յաներևութից
զերևելիսս եղեալ : * Հաւատովք լաւ 4
սպտարագս հաբէլ քան զկայէն մա-
տուցանէր ւայ , որով վկայեցաւ իսկ
արդար լինել . զի ՚ի վերայ սպտարա-
գացն եղել նմա վկայութի յայ . զի
թէսկէտ և մեռաւ ՚ի նմին , սակայն

5 տակաւին խօսի : * Հաւատովք ենովք
փոխեցաւ՝ զի մի զմահ ճաշակեցցէ .
և ոչ ուրեք գտանէր , քանզի փոխեաց
զնա ւած . և յառաջ քան զփոխելն նր՝
6 վկայեցաւ հաճոյ լինել ւայ : * Տայց ա-
ռանց հաւատոց անհնար է հաճոյ լի-
նել . այլ հաւատալ արժան է այնմ որ
մերձենայ առ ւած՝ թէ է ւած . և որ
խնդրեն զնա՝ լինի սարգեւատու :
7 * Հաւատովք առեալ հրաման նոյի՛
վասն չեւս երեւելեացն՝ զահի հա-
րեալ կազմեր զտապանն ՚ի փրկութի
տան իւրոյ , որով դատեցաւն զաշ-
խարհ . և հաւատոցն արդարութեան
8 եղել ժառանգաւոր : * Հաւատովք՝
որ աբրահամն կոչեցաւ՝ ունինդիր ե-
ղել ելանել ՚ի տեղին , զոր առնլոց էր
՚ի ժառանգութի . ել գնաց և ոչ գի-
9 տէր յով երթիցէ : * Հաւատովք սան-
դրխտեցաւ յերկրին աւետեաց իբրև
յօտարութե . խորանօք բնակեաց սա-
հակաւ և յակովբաւ հանդերձ ժա-
10 ռանդակցօք նոցին աւետեաց : * Քան-
զի ակն ունէր հիմամբք հաստատելոյ
քաղաքին , որոյ ճարտարապետ և ա-
11 րարիչ ւած է : * Հաւատովք և ինքն
սառա՝ որ ամուլն էր , զըրուի առնը

լոյ զսերմն որդեծնու թէ՛ ընդունէր ,
 և ՚ի տարածամ հասակի ծնանէր . քան
 զի հաւատարիմ համարեցաւ զայն՝ որ
 խոստացաւն : * Ս ասն որոյ և ՚ի միո 12
 ջէն ծնանէին . և այն ՚ի յանցեալ ժա
 մանակի , իբրեւ զաստեղս երկնից բազ
 մու թք , և իբրեւ զաւազ առ ամն
 ծովու առանց թուոյ : * Տ սոտ հաւա 15
 տոց մեռան ամենեքին սոքա , և չեւս
 ընկալեալ զաւետիսն . այլ ՚ի հեռուստ
 տեսին զնոսս՝ և ցնծացան , և խոստո
 վան եղէն՝ եթէ օտարք և պանդուխտք
 են յերկրի : * Օ ի որք զայնպիսիսն խօ 14
 սին , յայտ առնեն՝ եթէ գաւառ իմն
 խնդրեն : * Օ ի եթէ զայն յիշէին՝ 15
 ուստի ելինն , գոյր ժամանակ դառ
 նալոյ անդրէն : * Ն ա աւանիկ այնք 16
 ւականի իմն ցանկացեալ են , այսին
 քրն է՝ երկնաւորին . վասն որոյ ոչ ա
 մօթ համարի ան՝ կոչել նց ան . քան
 զի սրտորաստեաց նոցա քաղաք : * Հ ա 17
 ւատովք մատոց աբրահամ ՚ի փորձու
 թեան իւրում զիսահակ պատարագ .
 և զմիամօրն մատուցանէր , որոյ զա
 ւետիսն ընկալեալ էր . * որում ասա 18
 ցաւն , թէ սահակաւ կոչեսցի բեզ
 զաւակ . * եդ ՚ի մտի իւրում , թէ և 19

ի մեռելոց կարող է յարուցանել ան .
 20 ուստի և յառակս ընկալաւ զնա . * Հ ա
 ւատովք՝ վասն հանդերձելոց իրաց
 օրհնեաց իսահակ զյակովք և զեսաւ :
 21 * Հ աւատովք յակովք ՚ի մեռանել իւ
 րում , զիւրաքանչիւրոք յորդուոցն յով
 սէփու օրհնեաց , և երկիր եպագ ՚ի
 22 ծագ գաւազանի իւրոյ : * Հ աւատովք
 յովսէփ ՚ի վախճանել իւրում յիշ
 եաց զելս որդուոցն իսրայելի , և վասն
 23 ոսկերաց իւրոց նպատուիրեաց : * Հ ա
 ւատովք զմովսէս իբրեւ ծնան , թա
 քուցաւ ամիսս երիս ՚ի հարց իւրոց .
 քանզի տեսին կայտառ զմանուկն , և
 ոչ զանգիտեցին ՚ի հրամանէ թագա
 24 ւորին : * Հ աւատովք մովսէս իբրեւ
 աճեաց՝ ուրացաւ կոչել որդի դստե
 25 ըն փարաւովնի . * լաւ համարեցաւ
 չարչարել ընդ ժողովրդեանն այ , քան
 26 առ ժամանակ մի վայելել ՚ի մեղս : * Վ ա
 րեւոր համարեցաւ զնախատինսն քնի ,
 քան զմեծութի գանձուցն եգիպտա
 ցւոց . զի հայեցեալ ակն ունէր վար
 27 ձուցն հատուցման : * Հ աւատովք թո
 ղոյր զերկիրն եգիպտացւոց , և ոչ եր
 կրնչէր ՚ի ցասմանէ թագաւորին . զի
 զաներեւոյթան իբրեւ զտեսեալ համ

բերուիք համարեցաւ : * Հաւատովք 28
 արար զգատիկն և զհեղումն արեանն .
 զի մի սատակիչ անդրանկացն մերձե-
 նայցէ 'ի նոսա : * Հաւատովք անցին 29
 ընդ ծովն կարմիր՝ իբրեւ ընդ ցամաք
 երկիր . զորոյ զվորձ առեալ եգիպտա-
 ցւոցն՝ ընկղմեցան : * Հաւատովք սա 30
 ըխսւքն երկբովի անկան , շուրջ եկել
 զնոքօք զեօթն օր : * Հաւատովք բա 31
 խաբ սրունիկ ոչ կորեաւ ընդ անհա-
 լատան , որոյ ընկալեալ էր զբրտեանն
 խաղաղութիւն : * Եւ արդ՝ զինչ ևս ա 32
 սացից . զի չէ բաւական ժամանակս
 պատմելոյ վասն գեղեցիկնի բարակայ
 սամիսոյնի յեփթայայ՝ դաւթի և սա 33
 մուէլի և այլոց մարգարէիցն . * որք
 հաւատովք պարտեցին զթագաւորու- 34
 թիւնս . գործեցին զարդարութի . հա-
 սին աւետեաց . իցին զբերանս առիւ-
 ծուց . * շեջուցին զզօրուի հրոյ . առ 35
 բեցան 'ի բերանոյ սրոյ . զօրացան 'ի
 տկարուէ . եղեն զօրաւորք 'ի պատե- 36
 բազմի . առին զբանակս օտարաց : * Ին-
 կալան կանայք 'ի յարութիւն զմեռեալս
 իւրեանց . կէսք կոչկոծեցան՝ և չեւս
 ընկալեալ զփրկութի , զի լաւագոյն
 յարութեն հասանիցեն : * Եւ կէսք 36

զտանջանաց և զգանից զվորձ առին ,
 37 զկապանաց և զբանտից : * Քարկոծե-
 ցան , ողոցեցան , փորձեցան . սպան-
 մամբ սրոյ մեռան . շրջեցան (լեաշկ
 մաշկօք) և մորթովք այծենեօք . կա-
 բուտեալք , նեղեալք , չարչարեալք .
 38 * զորս ոչ արժէ աշխարհս . յանապատի
 մոլորեալք՝ և 'ի լերինս՝ և յայրս՝ և 'ի
 39 փապարս երկրի : * Եւ սոքա ամենեքին
 վկայեալք 'ի հաւատոցն , չեւս ընկա-
 40 լան զաւետիսն : * Աստուծոյ վս մեր
 լաւագոյն համարեալ , զի մի առանց
 մեր կատարեացին :

ԳՂ : ԺԲ .

1 Այսուհետեւ և մեք՝ որ այսչափ
 շուրջ զմեօք մածեալ ունիմք զբազ-
 մութիւն վկայից , զհպարտութի զա-
 մենայն 'ի բաց ընկեացուք՝ և զմեզս
 կարեւորս . համբերութեամբ ընթա-
 ցուք 'ի պատերազմ՝ որ առաջի կայ
 մեզ : * Հայեսցուք 'ի զօրագլուխն հա-
 2 լատոց՝ և 'ի կատարիչն յիսուս . որ փո-
 խանակ ուրախութեն՝ որ նմա առաջի
 կայր , յանձն առ զխաչն , արհամար-
 հեաց զամօթ , նստաւ ընդ աջմէ ակօու

ուրնն անց : * Մի՛ղէ՛ք ածէ՛ք զմտաւ , որ զայս 5
 պիտի համբերու թիւնն 'ի մեղաւորաց
 հակառակու թենէ անտի կրեաց . զի
 մի աշխատ լինիցիք անձամբք ձերովք՝
 և լբանիցիք : * Օ՛ ի չեւ ևս արեամբ 4
 չափ պատերազմեալք հակառակ կա-
 ցէք մեղացն . * և մտացարուք զմխի- 5
 թարու թինն , որ ընդ ձեզ իբրեւ ընդ
 որդեակս խօսի :

9 Որդեակ իմ՝ մի լբանիր 'ի խրատու-
 տեառն . և մի վհատիցիս՝ յանդիմա-
 նեալ 'ի նմանէ : * Օ՛ ի զոր սիրէ տէր՝ 6
 խրատէ , տանջէ զամ որդի՛ զոր ընդու-
 նի : * Ի խրատու համբերու թե կայք , 7
 իբրեւ յորդիս մատուցեալ է 'ի ձեզ
 անձ . որ որդի է՝ զոր ոչ խրատիցէ հայր :
 * Օ՛ ի եթէ առանց խրատու լինիցիք , 8
 որով ամենեքին բաժանորդք եղեն . ա-
 պա խորդք իցէք՝ և ոչ որդիք : * Օ՛ ի 9
 եթէ 'ի մարմնաւոր հարցն մերոց՝ զոր
 ունիմք խրատիչս՝ պատկառեմք , որչափ
 ևս առաւել հնազանդեսցուք հօրն 10
 հողւոց՝ և կեցցուք : * Օ՛ ի սոքա առ-
 սակաւ ժամանակս ըստ կամաց իւ-
 րեանց խրատեն . իսկ նա վասն օգտի ,
 առ 'ի ընդունելոյ զորքու թիւնն նորա :
 * Մ՛ մենայն խրատ առ ժամանակն ոչ 11

ուրախուէ թուի՛ այլ արտմուէ . բայց
 յետոյ պտուղ խաղաղուէ նովաւ կըր-
 թերցն հատուցանէ յարդարու թի՛ =
 12 * Վասն որոյ զձեռս լքեալս՝ և զձուն-
 13 կըս կթոտս հաստատեցէք . * և զա-
 ւիղս ուղիղս արարէք օտից ձերոց . զի
 մի որ կաղն իցէ՝ գլորիցի , այլ մանա-
 14 ւանդ բժշկեսցի : * Օ՛ խաղաղու թեան
 զհետ երթայք ընդ ամենեօսին՝ և ըզ-
 սրբու թե . առանց որոյ ոչոք տեսանի-
 15 ցէ զտէր : * Օ՛ գոյշ լերուք՝ գուցէ որ
 յետնեալ գտանիցի 'ի շնորհացն անց :
 Սի՛ որ արմատ դառնու թե 'ի վեր
 երեւեալ նեղիցէ , և նովաւ բազումք
 16 պղծիցին : * Սի՛ որ պտուհիկ և պիղծ
 իբրեւ զեսաւ . որ ընդ միոյ կերակրոյ
 17 զանդրանկու թիւնն վաճառեսց : * Վի-
 տէք՝ զի թեպէտ և յետոյ կամեցաւ ժա-
 ուանգել զօրհնու խան , խոտան գտաւ ,
 զի սպաշխարուէ տեղի ոչ եգիտ . թե-
 պէտ և արտասուօք խնդրեաց զնա :
 18 * Օ՛ ի ոչ էք մատուցեալ առ լեւառն
 շօշափելի , որ հրովն վառեալ էր՝ և մի-
 գով և մառախղով և խաւարաւ և մը-
 19 թով . * ուր փողն հնչէր և բարբառ
 պատգամացն . ուստի՛ որք լուանն՝ հը-
 րաժարեցին , զի մի կրկնեսցի առ նո-

սա բանն : * Քանզի ոչ հանդարտէին 20
հրամանին . Թէպէտ և դադան մեր
ձենայր 'ի լեառն՝ քարիոճ լինէր : * Եւ 21
այնպէս ահագին էր տեսիլն , զի և
մովսէս ասէր , եթէ զահի հարեալ
եմ և դողամ : * Եւ մատուցեալ էք 22
'ի սիոն լեառն և 'ի քաղաք այ կեն
դանւոյ՝ յերուսաղէմ յերկինս , և 'ի
բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց , * և 25
յեկեղեցիս անդրանկաց գրեւոց յեր
կինս , և առ դատաւորն ամենեցուն
ւծ , և յոգիս արդարոց կատարեցոյ .
* և 'ի նորոց կտակարանաց միջնորդն 24
յիսուս , և 'ի հեղումն արեան նորա՝
որ առաւել խօսի քան զհաբեւին :
* Օգոյշ լերուք գուցէ հրաժարի 25
ցէք յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն . զի եւ
թէ նոքա ոչ կարացին զերծանել հրա
ժարեալք յայնմանէ՝ որ յերկրին հրա
ման տայր . որչափ ևս առաւել մեք ,
եթէ յերկնաւորէն թիկունս դարձու
ցանկեցեմք : * Որոյ ձայնն զերկիր շար 26
ժեաց յայնժամ . և այժմ խոստացեալ
է՝ և ասէ . միւսանգամ շարժեցից ոչ
միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս : * Եւ 27
միւսանգամս յայտ առնէ զշարժեցոցն
իրբեր զեղեցոց փոփոխումն , զի հաս

28 տատուն կացցեն անշարժքն : * Վասն
որոյ Թագաւորութի անշարժ ընկա
լեալ , պինդ կալուք զնորհան , որով
պաշտեմք զւծ հաճութի՝ ահիւ և
29 դողութեամք . * քանզի տծ մեր հուր
ծախիչ է :

ԳՂ ԺԳ

1 Եղբայրսիրութիւն հաստատեցի
2 առ ձեզ : * Օտարսիրութիւն մի մու
ռանայք . զի այնու ոմանք յանգէտս
3 ընկալան զհրեշտակս : * Յուշ լիցին
ձեզ կապեալքն՝ որպէս թէ դուք ընդ
նոսա կապեալ իցէք . և չարչարեալքն ,
որպէս և դուք իսկ մարմնաւոր էք :
4 * Պատուական է ամուսնութի ամե
նելին՝ և սուրբ անկողինք . բայց ըզ
5 շունս և զպոռնիկս դատի տծ : * Իարք
անարձաթասէք լինիցին , բաւական
համարել որչափ ինչ 'ի ձեռս իցէ .
քանզի ինքն իսկ ասաց . ոչ թողից ըզ
6 քեզ՝ և ոչ ընդ վայր հարից . * որպէս
համարձակ լիցուք ասել . տէր է իմ
7 ցէ ինձ մարդ : * Յիշեցէք զառաջ
նորդս ձեր որ խօսեցան ձեզ զբանն

այ . հայեցեալք յեւս գնացից նոցա՝
 նմանողք եղերուք հաւատոցն : * Յս 8
 բրիստոս երեկ և այսօր , նոյն և յա-
 Լիտեանս : * Յուսմունսս պէսպէսս և 9
 յօտարաձայնս մի դանդաջէք . զի լա-
 է շնորհօք հաստատել զսիրտս՝ և ոչ
 կերակրուք . որովք ոչինչ օգտեցան՝
 որ այնպէսն գնացին :

Ե * Ունիմք մեք սեղան , ուստի ոչ ու 10
 նին իշխանութի ճաշակել , որք պաշ-
 տեն զպաշտօն խորանին : * Օ ի որոց 11
 անասնոց մատչէր արիւնն ՚ի սրբուխն
 վասն մեղաց ՚ի ձեռն քահանայապե-
 տին , նոցուն մարմինքն այրէին արտա-
 քոյ բանակին : * Վասն որոյ և յս՝ զի 12
 սրբեսցէ իւրով արեամբն զժողովուր-
 դին , արտաքոյ դրանն չարչարեցաւ :
 * Արդ՝ եկայք ելցո՛ւք առ նա արտա 13
 քոյ բանակին , առեալ յանձն զնախա-
 տինս նորա : * Բանզի ոչ եթէ ունիմք 14
 քաղաք՝ որ աստէն մտալոց իցէ , այլ
 զհանդերձեալսն խնդրեմք : * Արդ՝ ՚ի 15
 ձեռն նորա մատուցցո՛ւք պատարագ
 օրհնութե յամ ժամ այ . այսինքն է՝
 զպտուղ շրթանց խոստովանելոց յա-
 նուն նորա : * Օ բարերարութիւն և 16
 զհաղորդութի մի մոռանայք , զի ընդ

այնպիսի պատարագս հաճի աստուած :
 17 * Ունկնդիր լերուք առաջնորդաց ձե-
 րոց , և հպատակ կացէք նոցա . զի նա-
 քա տքնին վասն ոգւոց ձերոց՝ որպէս
 թէ համարս տալոց իցեն ընդ ձեր . զի
 խնդութեամբ արասցեն զայն՝ և մի
 յոգւոց հանելով . զի այն ոչ յօգուտ
 ձեր է :

18 * Աղօթս արարէք վս մեր . զի հաս ԿԻԲ
 տատեալ գիտեմք եթէ բարուք միտս
 ունիմք . յամի կամիմք բարուք գնացս
 19 յուցանել : * Եւ առաւել աղաչեմ՝
 զի զայն առնիցէք , զի վաղագոյն պա-
 20 տըսպարեցայց ձեզ : * Եւ ան խաղա-
 զութեան՝ որ եհան ՚ի մեռելոց զհո-
 վիւն հօտից զմեճն արեամբ յաւիտե-
 21 նական ուխտին զտէր մեր յս , * հաս-
 տատեսցէ զձեզ ՚ի գործս բարութե՝
 առնել զկամս նր . և արասցէ ՚ի մեզ
 զհաճոյսն առաջի իւր ՚ի ձեռն յսի . քսի .
 որում փառք յաւիտեանս . ամէն :
 22 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ անսալ բա-
 նիս միսիթարութե . բանզի սակաւուք
 23 գրեցի ձեզ : * Եւ ճանաչէք զեղբայրն
 մեր զտիմութեոս զարձակեալն առ ձեզ .
 ընդ որում , եթէ վաղագոյն գայցէ՝
 24 տեսից զձեզ : * Ողջն տալիք ամենայն

առաջնորդաց ձերոց , և ամենայն սրբ-
բոց : Ողջոյն տան ձեզ՝ որ 'ի կողմանս
խտալեացւոց են : * Հնորհք ընդ ամե- 25
նեսին ձեզ . ամէն :

Աստուծոյ յիշատակս՝ Գրեցաւ յիսկուհայ 'ի յեան
փիմոնեայ :

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Կ Ա Թ Ո Ւ Ղ Ի Կ Ե Ը Յ Յ

Յ Ա Կ Ո Վ Բ Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Գ Ի ; Ա .

- 1 **ՅԱԿՈՎԲՈՍ** այ և տեառն յսի քսի ԱՄ
ծառայ . երկոտասան ազգացդ որ 'ի
- 2 սփիւռոս էք՝ ողջոյն : * Ամենայն ուրա-
խու թէ արժանի համարիլիք եղբարք ,
յորժամ 'ի պէսպէս փորձու թեան 'ի
- 3 մէջ անկանիլիք : * Վխտասլիք զի հան-
դէս ձերոց հաւատոցն յօրինեալ գոր-
- 4 ծէ զհամբերութի : * Իսկ համբերու-
թիւնն գործ կատարեալ ունիցի , զի
իցէք ողջանդամք և կատարեալք , և
- 5 ոչ իւրք նուազեալք : * Ապա թէ որ
'ի ձէնը իցէ նուազեալ յիմաստութի ,
խնդրեսցէ յայ , որ տայն ամի առա-
տապէս՝ և ոչ նախատէ . և տացի նը-

մա : * Իայց խնդրեսցէ հաւատովք՝ 6
 և մի երկմտեսցէ , զի որ երկմիտն է՝
 նման է հողմակոծեալ և տատանեալ
 ալեաց ծովու : * Մի ակնկալցի մարդն 7
 այն առնուլ ինչ յայ . * զի այր երկմիտ՝ 8
 առանց հաստատութե է յամ ճանա-
 պարհս իւր : * Պարծեսցի եղբայր խո 9
 նարհ ՚ի բարձրութի իւր , * և որ մե 10
 ծատունն իցէ ՚ի խոնարհութի իւր .
 քանզի իբրեւ զճաղիկ խոտոյ անցցէ .
 * զի ծագեաց արեւ հանդերձ խորշա 11
 կաւ՝ և ցամաքեցոյց զխոտն , և թօ-
 թափեցաւ ծաղիկն նորա , և կորեալ
 վայելչութի երեսաց նորա . նոյնպէս
 և մեծատունն հանդերձ շահիւքն իւ-
 րովք թարշամեսցի : * Արանեալ է այր 12
 որ համբերիցէ փորձանաց . զի եթէ
 ընտիր ևս գտանիցի , առցէ զպսակն
 կենաց՝ զոր խոստացաւն սիրելեաց
 իւրոց :

ԱԵ * Մի ոք որ ՚ի փորձուէ իցէ , ասիցէ՝ 13
 թե յայ փորձիմ . զի ամ անփորձ է չա-
 րեաց . փորձէ նա և ոչ զոր . * իւրա 14
 քանչիւրոք փորձի առ յիւրոցն ցան-
 կութեանց ձգեալ և սրտորեալ : * Այ 15
 սպ այնուհետեւ ցանկութիւնն յը-
 զացեալ՝ զմեղս ճնանի . և մեղքն կա-

16 տարեալ՝ զմահ ճնանին : * Մի խաբիք
 17 եղբարք իմ սիրելիք . * զի ամ տուրք բա-
 րիք՝ և ամ պարգեւք կատարեալք ՚ի
 վերուստ են իլեալ առ ՚ի հօրէն լու-
 սոյ . յորում չիք փոփոխումն՝ և կամ
 18 շրջելոյ ստուեր : * Կամեցեալ ճնաւ
 զմեղ բանիւ ճշմարտութեանն՝ լինել
 մեղ սրտուղ ինչ ստացուածոց նորա :
 19 * Վիտասջիք եղբարք իմ սիրելիք : Այ-
 զիցի ամ մարդ արագ առ ՚ի լսել , և
 ծանր առ ՚ի խօսել , և ծանր առ ՚ի
 20 բարկանալ : * Օ ՚ի բարկութիւն մար-
 դոյ զարդարութիւնն այ ոչ գործէ :
 21 * Արով ՚ի բաց թօթափեալ զամ աղ-
 տեղութիս և զյաւելուածս չարեաց ,
 հեղութիք ընդունիլիք զբանն ընդա-
 բոյս . որ կարողն է կեցուցանել զոգիս
 22 ձեր : * Ա ինիջիք առնելք բանին , և մի
 լսելիք միայն համարեսջիք զանձինս :
 23 * Օ ՚ի թէ ոք լսող միայն իցէ բանին՝
 և ոչ առնելի , նման է նա մարդոյ՝ որ
 պշուցեալ հայիցի ընդ երեսս իւր՝ որ
 24 ճնանիցին ՚ի հայելույ . * զի հայեցեալ
 ետես զինքն՝ և զանց արար , և անդէն
 25 մոռացաւ թէ որսլիսի ոք էր : * Իսկ
 որ յառեալ ՚ի կատարեալ օրէնս աղա-
 սութեանն հայիցի՝ և ՚ի նմին կացցէ ,

նչ եղեւ նա ըսող մտապոլ թեան՝ այլ
 առնելի գործոյն = նա՝ յառնելն իւ-
 բուժ լիցի երանելի = * Եթէ որ կամի 26
 ցի կրօնաւոր լինել՝ և նչ սանձահարի-
 ցէ զլեզու իւր՝ այլ զբազեցուցանիցէ
 զսիրտն իւր , այնպիսւոյն վայրասար է
 կրօնաւորութիւնն = * Կրօնաւորութի 27
 սուրբ և անարատ՝ առ ՚ի յոյ և ՚ի հօ-
 րէ՝ այս է , այցելու լինել որբոց և ա-
 րեաց ՚ի նեղութեան իւրեանց , անա-
 րատ պահել զանձն յաշխարհէ :

ԳԼ Բ.

Եղբարք իմ , մի աչառուք ունի 1
 ցիք զհաւատսն տեառն մերոյ յսի քսի ,
 որ տէրն է փառաց = * Եթէ մտանիցէ 2
 ՚ի ժողովուրդ ձեր այր՝ որ ունիցի մա-
 տանի ոսկի և հանդերձս պայծառս ,
 մտանիցէ անդր և աղքատ որ՝ ՚ի հան-
 դերձս աղտեղիս , * հայիցիք ընդ այն՝ 5
 որ ունիցի զհանդերձսն պայծառս , և
 ասիցէք՝ եթէ դու նիստ աստ պատ-
 ուով , և ցաղքատն ասիցէք՝ եթէ
 յոսն կաց դու այտի , կամ թէ եկ
 նիստ առ պատուանդանիս իմուժ =
 * Ոչ խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցիք 4

5 դատաւորք չարեացն խորհրդոց = * Ը-
 ւարուք ինձ եղբարք իմ սիրելիք , ոչ
 ասպարէն ամ ընտրեաց զաղքատս աչ-
 խարհիս , որ են մեծատունք հաւա-
 տովք , և ժառանգաւորք արքայուէն՝
 6 զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց = * Եւ-
 դուք անարգէք զաղքատս = Ոչ մե-
 ծատունքն յաղթահարեն զձեզ՝ և նու-
 քա քարչեն զձեզ ՚ի դատաստան =
 7 * Ոչ նորա հայհոյեն զբարւոր անունն՝
 8 որ կոչեցեալ է ՚ի վերայ ձեր = * Եւ
 թէ զօրէնան կատարիցէք զարքունա-
 կանս ըստ դրոց , եթէ սիրեսցես զըն-
 կեր քս իբրև զանձն քո , բարւոր առ-
 9 նէք = * Իսկ եթէ աչառիցէք , մեղս
 գործէք՝ յանդիմանեալք յօրինացն իւ-
 10 բեւ օրինադանք = * Որ որ զամենայն
 օրէնան պահիցէ , և միով իւրք ինչ
 11 գիցէ , եղեւ ամ օրինացն պարտա-
 սան = * Օ , ի որ ասացն՝ թէ մի սպա-
 12 նանիցես , ասաց թէ և մի շնայցես .
 զի եթէ սպանանիցես ոչ բայց շնայ-
 13 ցես , եղեր յանցաւոր օրինացն = * Եւ
 պէս խօսեցարուք՝ և այնպէս արարէք ,
 որպէս զի աղատութե օրինօքն իցէք
 13 դատելոց = * Օ , ի անողորմ դատաստան
 լինելոց է այնմ , որ ոչ առնիցէ զու-

ղորմուի. քանզի բարձրագլուխ պար-
 ծի ողորմուի առ դատաստանաւն :
 ԱԵ * Օ ինչ օգուտ իցէ եղբայրք իմ, 14
 եթէ ասիցէ որ հաւատոս ունել՝ և
 գործս ոչ ունիցի. միթէ կարիցէն
 հաւատքն ապրեցուցանել զնա : * Եւ 15
 թէ եղբայր որ կամ քոյր՝ իցեն մերկ
 կամ կարօտել աւուրն կերակրոյ, * ա 16
 սիցէ որ ՚ի ձէնջ ցնտաս. երթայք խա-
 ղաղուք, ջեռարուք և յագեցարուք.
 և տայցէք ոչ նոցա զպէտոս մարմնոյն,
 զինչ օգուտ իցէ : * Սոյնպէս և հա 17
 ւատք եթէ գործս ոչ ունիցին, մե-
 ռեալ են առանձինն : * Այլ թերևս 18
 ասիցէ որ. եթէ դու հաւատոս ունիս՝
 և ես գործս ունիմ. ցոյց ինձ զհա-
 ւատսն քո առանց գործոց, և ես ցու-
 ցից քեզ ՚ի գործոցն իմոց զհաւատոս :
 * Ի ու հաւատաս՝ զի մի է անձ, բար 19
 ւոր առնես. և դեւք հաւատան՝ և
 սարսեն : * Կամիս գիտել ո՞վ մարդ որ 20
 նոտի, զի հաւատք առանց գործոց
 դատարկ են : * Աբրահամ հայր մեր 21
 ոչ ապաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ՝
 հանեալ ՚ի սեղան զորդին իւր զիսա-
 հակ պատարագ : * Տեսանէս՝ զի հա 22
 ւատքն եղեն գործակից գործոց նր.

և ՚ի գործոց անտի հաւատքն կատա-
 23 րեցան : * Եւ կատարեցաւ գիրն՝ որ
 ասէ. հաւատաց արահամ յանձ, և
 համարեցաւ նմա յարդարուի. և կու-
 24 չեցաւ բարեկամ այ : * Տեսանէք՝ զի
 ՚ի գործոց արդարանայ մարդ՝ և ոչ ՚ի
 25 հաւատոց միայն : * Սոյնպէս և բա-
 խաբ պոռնիկ՝ ոչ ապաքէն ՚ի գործոց
 արդարացաւ, ընկալեալ զլքտեսսն՝ և
 26 ընդ այլ ճանապարհարձակեաց : * Օր-
 օրինակ մարմին առանց հոգւոյ մե-
 ռեալ է, սոյնպէս և հաւատք առանց
 գործոց մեռեալ են :

ԳԼ Գ.

1 Մի բազում վարդապետք լինել եղ ԲԿ
 բայրք իմ, գիտասջիք՝ զի մեծ դատաս-
 2 տան ընդ ունելոցեմք. * քանզի բազում
 ինչ յանցանեմք ամենեքեան : Եթէ
 որ բանիւ ոչ յանցանիցէ՝ նա է մարդ
 կատարեալ, որ կարողն է սանձահա-
 3 րել զամ մարմին իւր : * Տես զի ձիոց
 սանձս ՚ի բերան դնեմք՝ առ անսալոյ
 նոցա մեզ, և զամ մարմինս նյն նուա-
 4 ձեմք : * Ահաւասիկ և նաւք որպիսի
 ինչ են, և ՚ի սաստիկ հողմոց վարին.

և փոքր թեւովն շրջին՝ յոր կոյս և միտք
 ուղղչին կամիցին : * Սոյնպէս և լե- 5
 զու փոքր ինչ անդամ է՝ և մեծամեծս
 բարբառի . ահա և սահաւ ինչ հուր
 զնրպիսի անտառս հրդեհէ : * Եւ լե- 6
 զու հուր՝ զարդ անիրաւութե՛, լեզու
 հաստատեալ է յանդամս մեր, որ զամ
 մարմինն ասրականէ, և վառէ հրով
 զանիւ ծննդեան, և բորբոքեալ տու
 չորի՛ ՚ի գեհեհեհի : * Ամենայն բնութի 7
 գազանաց՝ և թռչնոց և սողնոց՝ և որ
 ՚ի ծովու են, հնազանդեալ է՝ և հը-
 նազանդի մարդկեղէն բնուէ : * Իայց 8
 զլեզու մարդկան ոչոք կարէ հնազան-
 դել՝ զչարն և զանկարգ՝ և զլի թու-
 նօք մահաբերին : * Եւ լաւ օրհնեմք 9
 զտէրն և զհայր, և նովաւ անիծանեմք
 զմարդիկ՝ որ ըստ նմանութե՛ այ արա-
 րան : * Ի նմին բերանոյ ելանեն օրհ- 10
 նութիւնք և անէծք : ոչ է պարտ եղ-
 բարք իմ այսմ այսպէս լինել : * Սի 11
 թէ աղբիւր անդատին ՚ի միոյ ականէն
 բղխիցէ՞ քաղցր և դառն : * Սի թէ 12
 մարթ ինչ իցէ եղբարք իմ՝ թղեւոյ
 ձէթ բերել, կամ որթոյ՝ թուղ, և ոչ
 աղտաղտին տեղոյ ջուր քաղցր առնել :
 ԲԲ * Ո՞վ իցէ իմաստուն և հանձարեղ 13

ի ձեղ, ցուցցէ ՚ի բարւոք դնացից
 զչործս իւր հեղու թեամբ իմաստու-
 14 թեանն : * Այլա եթէ նախանձ՝ և
 դառնութիւն և հակառակութիւն
 ունիցիք ՚ի սիրաս ձեր, մի՛ պարծիք
 15 սուս առնել զճշմարտութիւնն : * Ոչ
 է իմաստութիւնս այս իջեալ ՚ի վե-
 բուստ, այլ երկնաւոր՝ շնչաւոր՝ և
 16 դիւական : * Օ՛ ի ուր հեռ և նախանձ,
 անդ է անկարգութի՛ և ամ իրք չարք :
 17 * Իսկ վերին իմաստութիւնն, նախ
 զի սուրբ է՝ աստ խաղաղարար, հեղ՝
 դիւրահաւան՝ լի ողորմութեամբ և
 պողովք բարեաց, անխիղճ, առանց
 18 կեղծաւորութեան : * Պտուղ արդա-
 րութեան խաղաղութե՛ սերմանի այնու-
 ցիկ՝ որ առնեն զխաղաղութիւն :

ԳՎ : Դ .

1 Ուստի՞ պատերազմունք՝ և ուստի՞
 կռիւք ՚ի ձեղ . ոչ յայսպիսի ցանկու-
 թեանց ձերոց՝ որ զօրացեալ են յան-
 2 դամս ձեր : * Ցանկանայք՝ և ոչ ունիք .
 սպանանէք և նախանձիք՝ և ոչ կարէք
 հասանել . պատերազմիք կռուիք՝ և ոչ
 3 ունիք, վասն զի ոչ խնդրէք : * Իսնդրէք՝

և ոչ առնուք, վն զի չարաչար խնդրէք. զի արդէն ՚ի ցանկութիւնս ձեր մաշեսցիք: * Շնացողք՝ ոչ գիտէք՝ զի սէր աշխարհիս այսորիկ թշնամութի է առ ամ. զի որ ոք կամիցի սիրել զաշխարհ՝ թշնամի առնէ զանձն իւր ամ: * Կամ թէ վայրասպարհամարիցիք՝ զոր ասէ գիրն. առ նախանձ ինչ որում փափաքէ հոգին՝ որ բնակեաց ՚ի մեզ, * տալ զառաւել շնորհան: վասն որոյ ասէ. տէր ամբարտաւանից հակառակ կայ, տայ շնորհս խոնարհաց:

ԲԳ. * Նաղանդեցարուք այսուհետեւ ամ, և կացէք հակառակ չարախօսին. և լիցի փախստական առ ՚ի ձէնջ: * Սեր ձեցարուք առ ամ՝ և մերձեցցի առ ձեզ: Սրբեցէք զձեռս մեղաւորք, և ուղիղ արարէք զսիրտս՝ երկմիտք: * Տառապեցարուք՝ սգացարուք և լացէք. ծաղը ձեր ՚ի սուգ դարձցի, և ուրախուի ձեր ՚ի տրտմուի: * Խոնարհեցարուք առաջի տեառն՝ և բարձրացուցէ զձեզ: * Սի բամբասէք զմիմեանս եղբարք. որ բամբասէ զեղբայր՝ կամ դատի զեղբայր իւր, զօրէնսն բամբասէ և զօրէնսն դատի. իսկ եթէ զօրէնսն դատիցիս՝ ոչ առնելի օրինացն ես՝ այլ

12 դատաւոր: * Սի է օրէնագիր և դատաւոր՝ որ կարողն է փրկել և կորուսանել: 15 * դու ս ես՝ որ դատիս զընկերն: Լհաւասիկ են, որ ասեն. այսօր՝ և վաղիւ երթիցուք յայս անուն քաղաք, եղիցուք անդ տարի մի, վաճառեսցուք՝ և 14 շահեսցուք. * ոք ոչ գիտէք զվաղիւն, 15 * որպիսի ինչ են կեանք ձեր. զի իբրեւ զմիրիկ էք, որ առ սակաւ մի երեւեալ և ապա ապականեալ: փոխանակ զի ասէիք՝ եթէ տէր կամեսցի՝ և կեցցուք, 16 արասցուք զայս ինչ՝ կամ զայն: * Լըարդ՝ պարծիք յամբարտաւանութեան ձերում. ամ ինչ այսպիսի սարձանք 17 չարութե են: * Որ ոք գիտիցէ զբարին՝ և ոչ առնիցէ, մեղք են նմա:

ԳՂ Ե.

1 Լըդ՝ այսուհետեւ մեճատուներ ԲԴ լացէք և ողբացէք ՚ի վերայ թշուառութեանցն, որ գալոց են ՚ի վերայ 2 ձեր: * Օ ի մեծութիդ ձեր յոչինչ է, և հանդերձք ձեր կերակուր ցեցոյ: 3 * Լըծաթ ձեր և ոսկի ժանգահար, և ժանգ նոցա լիցի ձեզ ՚ի վկայութի, և կերիցէ զմարմինս ձեր: իբրեւ ըզ

հուր գանձեցէք աւուրցն յեանոց :
 * Ահաւասիկ վարձք մշակաց՝ որ գործ 4
 ծեն զանդս ձեր առ ձեզ են . զրկեալն
 ՚ի ձէնջ աղաղակէ , և բողբք հնձողացն
 եհաս յականջս տեառն զօրութեանց :
 * Փափկացայք ՚ի վերայ երկրի՝ և ըզ 5
 բօսայք . սնուցէք զսիրտս ձեր իբրեւ
 աւուր սպանման : * Օրկեցիք սպանիք 6
 զարգարն , որ ոչ կայր ձեզ հակառակ :
 * Արկայնամիա լերուք եղբարք իմ մին 7
 չեւ ՚ի գարուստն տեառն . ահա մշակ
 երկայնամտեալ սպասէ պատուական
 պողոյն երկրի , մինչեւ աուցէ զկա- 8
 նուխ և զանագան : * Արկայնամտե-
 ցէք և դուք , և հաստատեցէք զսիրտս
 ձեր . զի գարուստն տեառն մերձեալ 9
 է : * Մի տրտմեցուցանէք զմիմեանս
 եղբարք , զի մի դատիցիք . ահաւասիկ
 դատաւորն առ դուրո կայ : * Օրինակ 10
 առէք եղբարք՝ չարչարանաց և երկայն-
 մտուէ զմարգարէսն , որ խօսեցան յա-
 նուն տեառն : * Ահաւասիկ երանեմք 11
 համբերողաց . զհամբերութի յովբայ
 լուարուք՝ և կատարումն տեառն սե-
 սէք . զի բազմագութ է և ողորմած :
 ~~~~~
 ԲԵ * Յառաջքան զամ ինչ եղբարք իմ , 12
 մի երդնուցուք՝ մի յերկինս՝ մի յեր-

կիր՝ մի այլ ինչ երդումն , այլ եղիցի
 ձեր այոն այո , և ոչն՝ ոչ . զի մի ՚ի կեդ 15
 ծաւորութի ինչ անկանիցիք : * Վշտա-
 նայցէ որ ՚ի ձէնջ , յաղօթս կացցէ .
 14 բերկրեցի որ , սաղմոս ասասցէ : * Ալ-
 ւանդանայցէ որ ՚ի ձէնջ՝ կոչեսցէ՛ զե-
 րիցունս եկեղեցւոյն՝ և արասցեն ՚ի
 վերայ նր աղօթս , օձցեն իւղով յա- 15
 նուն տեառն . * և աղօթքն հաւատովք
 փրկեսցեն զաշխատեալն , և յարուցէ
 զնա տէր . և եթէ մեղս ինչ իցէ գոր- 16
 ծեալ՝ թողցի նմա : * Խոստովան եղե-
 րուք միմեանց զմեղս , և աղօթս ա-
 բարէք ՚ի վերայ միմեանց՝ որպէս զի
 բժշկեսցիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են
 աղօթք արդարոց յօգնականութիւն :
 17 * Աղեա մարդ էր իբրեւ զմեղ չարչա-
 րելի . և յաղօթս եկաց՝ և ոչ տեղաց
 18 յերկիր զերիս ամս և զլեց ամիս : * Ալ-
 դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն եր-
 կինք զանձրեւ՝ և բուսոյց երկիր ըզ
 19 պտուղ իւր : * Աղբարք իմ , եթէ որ
 ՚ի ձէնջ մոլորիցի ՚ի ճշմարտուէ ճանա- 20
 պարհէն՝ և դարձուցէ որ զնա . * գի-
 տասցէ , զի որ դարձուցէ զմեղաւորն
 ՚ի մոլորութե ճանապարհէն իւրմէ ,
 փրկեսցէ զոգի իւր ՚ի մահուանէ՝ և
 ծածկեսցէ զբազմութիւն մեղաց :

Թ ՈՒ Ղ Թ

ԿԸԹ ՈՒ Ղ Ի ԿԵԸ Յ Յ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌԱՋԻՆ

Գ Լ Ը

1 ՊԵՏՐՈՍ առաքեալ յ՞նի քնի, ընտ
 2 րերացդ նժդեհից, որ ՚ի ասիւլուս պոն
 3 տացւոց գաղատացւոց և կապադով
 4 կեցւոց և ասիացւոց և բիւթանաց
 5 ւոց, * ըստ կանուխ գիտութեանն այ
 6 հօր. սբբութիւն հոգւոյն, ՚ի հնազան
 7 դութի և ՚ի հեղումն արեանն յ՞նի քնի
 8 շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութի բազ
 9 մասցի: * ( ) Ըհնեալ է աստուած և
 10 հայր տեառն մերոյ յ՞նի քնի, որ ըստ
 11 բազում ողորմութեան իւրում ծնաւ
 12 զմեզ վերստին ՚ի յոյսն կենդանի. ՚ի
 13 ձեռն յարութեան յ՞նի քնի ՚ի մեռելոց,
 14 * յանեղծ և յանարատ և յանթառամ

1 ժառանգութիւնն որ պահեալ է յեր
 2 կինս ՚ի ձեզ. * որ զօրութիւն այ պա
 3 հեալ էիք հաւատովք ՚ի պատրաս
 4 տեալ փրկութիւն, յայտնեալ ՚ի յետին
 5 ժամանակս: * Որով ուրախ լինիջիք՝
 6 որ այժմ սակաւիկ ինչ ըստ պատշաճի
 7 իրացդ տրամեալ էք ՚ի պէտպէս փոր
 8 ձութիւս: * Օ ՚ի հանդէս ձերոց հա
 9 ւատոցն առաւել քան զոսկի կորբս
 10 տական պատուական է. որ հրով փոր
 11 ձեալ գտաւ ՚ի գովութի և ՚ի փառս,
 12 և ՚ի պատիւ ՚ի յայտնութեան յ՞նի քնի:
 13 * Օ որ ոչն տեսիք՝ և սիրեցիք. ընդ որ
 14 այժմ ոչ հայեցեալք՝ բայց հաւատա
 15 ցիք. և ուրախ էք անձառ և փառա
 16 ւորեալ խնդութիւն. * ընկալեալ ըզ
 17 կատարումն հաւատոցն ձերոց զոգ
 18 ւոցն փրկութի: * Վասն որոյ փրկուե
 19 խնդրեցին և քննեցին մարգարէքն.
 20 որք վասն որոյ ՚ի ձեզ լինելոց էին շը
 21 նորհքն՝ մարգարեանային. * քննէին
 22 յորում և յորպիսի ժամանակի գու
 23 շակէր ՚ի նոսա հոգին քնի. որ նախ
 24 զչարչարանացն քնի վիպէր՝ և յետ
 25 այնորիկ՝ զփառացն: * Որոց և յայտ
 26 նեցաւ իսկ. զի ոչ եթէ անձանց, այլ
 27 մեզ մատակարարք լինէին նոցին. որք

այժմ պատմեցան այնորիւք , որ աւե-
տարանեցինն ձեզ հոգւովն սրբով , որ
առաքէրն յերկնից . զոր ցանկային տե-
սանել գոնեայ ընդ աղօս հրեշտակք :
ԲԷ * Որով պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց՝ 15
զուարթացեալք բովանդակսպասեցէք
հասերցնն ձեզ շնորհաց ՚ի յայտնու-
թեանն յիսուսի բրիտոսի , * իբրեւ 14
զորդիս հնազանդութեան . մի կերպա-
րանեալք առաջին ձերովք անգիտու-
թեանն ցանկութեամբք . * այլ ըստ 15
սրբոյն որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք սուրբք
յամ գնացս ձեր լինիլիք : * Վ ասն որոյ 16
գրեալ է , եթէ եղերո՞ւք սուրբ զի ես
սուրբ եմ : * Ն եթէ հայր կոչիցէք 17
զայն , որ առանց ակնառութեան դա-
տի ըստ իւրաքանչիւր գործոյ . սպա-
երկիւղիւ զձերոյն սրանդխտութեան
ժամանակս գնասլիք : * Վիտասլիք , զի 18
ոչ սարականացու արծաթեղինօք՝ և ու-
կեղինօքն փրկեցարուք ՚ի ձերոց ունայ-
նութեան հայրենատուր գնացիցն .
* այլ պատուական արեամբն բրիտո- 19
սի , իբրեւ անբիծ և անարատ գառին :
* Որ յառաջ ծանօթն էր՝ նախ քան զիս 20
կրղբանէ աշխարհի . և երեւեցաւ ՚ի
վախճան ժամանակաց վասն ձեր , * որք 21

նովաւ հաւատացիք յամ՝ որ յարոյց զնա
՚ի մեռելոց , և ետ նմա փառս . զի հա-
22 ւատքն ձեր և յոյս իցեն յամ : * Օ ան-
ձինս ձեր սրբել հնազանդութեամբ
ճշմարտութեանն , յեղբայրսիրութե-
տաւանց կեղծաւորութեան , ՚ի սուրբ
23 սրտէ սիրել սերտիւ զմիմեանս : * Օ ը-
նեալք վերատին ոչ յապականութե-
սերմանէն . այլ յանապականացուէն ,
կենդանի և մշտնջենական բանիւնն այ :
24 * Քանզի ամ մարմին իբրեւ զխոտ է .
և ամ փառք մարդոյ իբրեւ զծաղիկ
խոտոյ . խոտն ցամաքեցաւ՝ և ծաղի-
25 կըն թօթափեցաւ . * և բան տեսառն
մնայ յաւիտեան . այսինքն է բանն , որ
՚ի ձեզ աւետարանեցաւ :

Վ Ի Բ .

1 Իբաց թօթափել այսուհետե զա ԳԿ
մենայն չարութի՛ և զամ նենգութի՛
և զկեղծաւորութիս և զնախանձ , և
2 զամ չարաստութի՛ . * իբրեւ զարդի
ծնեալ մանկունս խօսունս . և անխառ-
դախ կաթինն փափագիցէք , զի նու
3 վաւ աճիցէք ՚ի փրկութի : * Ն եթէ ճա-
4 շակիցէք՝ զի քաղցր է տէր : * Վ որ

մատուցեալ ՚ի վէմն կենդանի, որ թէ-
 պէտ ՚ի մարդկանէ անարգեալ. այլ
 առ ՚ի յոյ ընարեալ և պատուական է.
 * և դուք իբրև զվէմն կենդանիս շե-
 նիք տաճար հոգեւոր յանարատ քա-
 հանայու թի, մատուցանել զհոգևորն
 պատարագս՝ հաճոյս աստուծոյ, ՚ի ձե-
 ուրն յի քսի : * Քանզի կայ իսկ ՚ի գը-
 բի, թէ ահաւասիկ դնեմ ՚ի սիովն
 վէմ ընտիր՝ գլուխ անկեան պատուա-
 կան, և որ ՚ի նա հաւատասցէ՝ մի ա-
 մաչեսցէ : * Չեզ այսուհետեւ հաւա-
 տացելոց է վէմ պատուական. իսկ ան-
 հաւատիցն, վէմ զոր անարգեցին շե-
 նողքն, նա եղև գլուխ անկեան. * և
 վէմ գլորման և վէմ գայթաղու-
 թե, որ գայթաղին ապստամբեալք
 ՚ի բանէն՝ յոր և եդանն : * Այլ դուք
 աղգ էք ընտիր, թագաւորութիւն,
 քահանայութի, աղգ սք, ժողովուրդ
 սեպհական. որպէս զի զձեր առաքի-
 նութիս նուիրիցէք այնմ, որ զձեզ
 ՚ի խաւարէն կոչեսց յիւր սքանչելի
 լյան : * Որք երբեմն չժողովուրդ՝ բայց
 անրդ ժողովուրդ այ. որք չողորմեալք
 այժմ ողորմութիւն գտիք : * Սիրելիք
 աղաչեմ, իբրեւ զպանդուխտս և ըզ

նժդեհըս ՚ի բայ մերժեւլ ՚ի մարմնա-
 ւոր ցանկու թեցն, որ զինուորին ընդ-
 12 դէմ ոգւոյ . * զվարս ձեր ՚ի մեջ հե-
 թանոսաց պարկեշտս ցուցանել. զի ո-
 ըով բամբասիցեն զձեզ իբրեւ զչարա-
 գործս՝ ՚ի բարուր գործոցն ձերոց դի-
 տեալ՝ փառաւոր առնիցեն զաստուած
 յաւուրն այցելութեան :
 15 * Հնազանդ լերուք ամ մարդկեղէն ԳԲ
 ստեղծուածոյ վն տեառն, եթէ թա-
 14 գաւորի՝ իբրեւ առաւել ումեք, * ե-
 թէ դատաւորաց՝ իբրեւ ՚ի նմանէ ա-
 ռաբելոց ՚ի վրէժխնդրութիւն չարա-
 գործաց՝ և ՚ի գովութիւն բարեգոր-
 15 ծացն : * Օ ՚ի այսպէս են կամք այ, բա-
 րեգործացն պապանձեցուցանել զա-
 նըզգամ մարդոյ զանգիտութիւն :
 16 * Իբրեւ զազատս լինել և մի իբրեւ
 պատրուակ չարութեան ունել զազա-
 տութիւնն. այլ իբրեւ այ ծառայք :
 17 * Օ ամենեսեան պատուեցէք. զեղ-
 բայրսիրութիւն սիրեցէք. յոյ երկե-
 րուք. զթագաւորս պատուեցէք :
 18 * Օ առայք հնազանդ լինել յամի եր-
 կիւղիւ տերանց, ոչ միայն բարերա-
 րացն և հեզոյ՝ այլ և կամակորացն :
 19 * Օ ՚ի այս շնորհք յոյ են, եթէ բար-

և որ ինչ մտօք տանիցի որ վշտաց յա
 նիրաւի : * Քանզի զի նչ երախտիք ի 20
 ցեն, եթէ յորժամ մեղանչիցէք՝ տան
 ջիցիք, և համբերիցէք . այլ թէ բա
 րիս գործիցէք՝ չարչարիցիք՝ և համ
 բերիցէք, այն շնորհք յայ են : * Քան 21
 զի ՚ի դոյն իսկ կոչեցարուք . զի և քս
 վասն ձեր մեռաւ, և ձեզ եթող օրի
 նակ՝ զի զհետ երթացէք հետոյ նր .
 * որ ոչն արար մեղս, և ոչ գտաւ նեն 22
 գուժի ՚ի բերան նորա . * որ բամբա 23
 սեալ և ոչ փոխարէն բամբասէր . չար
 չարեալ և ոչ պահէր սպառնալիս .
 բայց իրաւամբք մատնէր դատաւորին :
 * որ զմեր մեղս իւրով մարմնովն վերա 24
 ցոյց ՚ի խաչափայտն . զի լիցուք զեր
 ծեալք ՚ի մեղաց անտի, և իցեմք ար
 դարութեն կենակիցք . որոյ վերօքն
 բժշկեցայք : * Քանզի էիք իբրև զոչ 25
 խարս մոլորեալս . այլ այժմ դարձա
 րուք առ հովիւն և տեսուչ ոգւոյ
 ձերոց :

Գ՛ | : Գ .

ԳԳ Սոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել 1
 արանց իւրեանց . զի եթէ իցեն նոքա

ապտամբք ՚ի բանէ անտի յաղաքս
 կանանց գնացից, և առանց բանին իսկ
 2 շահեացին , * դիտել երկիւղիւ զձեր
 5 պարկեշտ գնացս : * Որոց լինիցի ոչ ար
 տաքուստ հիւսիւք և ոսկեհուռ ծա
 մակալօք՝ կամ պաճուճեալ զգես
 4 տուք զարդ . * այլ ծածուկ սրտին մար
 դըն , անեղծութք հեզութե՝ և հան
 դարտուէ հոգւոյն , որ է առաջի այ
 5 բաղմապատիկ : * Քանզի այսպէս եր
 բեմն և կանայք՝ որ յուսացեալ էին
 յսծ՝ զարդարէին զանձինս հնազան
 6 դել իւրեանց արանց : * Որպէս և սա
 ռայ՝ զի հնազանդ էր արբահամու , և
 տէր իւր կոչէր զնա . որոյ եղերուք
 դուք որդիք = բարեգործք էին , և ոչ
 կասկածէին՝ և ոչ ՚ի միոջէ ինչ երկիւղէ :
 7 * Սոյնպէս և արք իմաստուք բնակես
 ցեն ընդ նոսա . իբրեւ տկար անօթոյ
 առնիցեն պատիւ կանանց՝ իբրեւ ժա
 ռանգակցաց շնորհացն կենաց . զի մի
 8 խափան լինիցին աղօթիցն ձերոց : * Եւ
 դլուխ ամենայնի, զի համամիտք իցէք՝
 համակարիք եղբայրասէրք՝ ազնուա
 9 գուժք խոնարհք : * Սի չար փոխա
 նակ չարի հատուցանել, կամ բամ
 բասանս ընդ բամբասանաց . այլ ըզ

սորին հակառակն՝ օրհնել, զի յայս
խակ կոչեցարուք՝ զի զօրհնու թի՛ ժա-
ԳԴ ունդիցէք :

~ ~ ~ * Օ ի որ կամիցի զկեանս սիրել և 10
տեսանել զաւուրս բարութե, լուե-
ցուսցէ զլեզու իւր ՚ի չարութենէ, և
զըթուէն իւր ՚ի չխօսելոյ զնենդուի :
* Խոտորեացի ՚ի չարէ, և արացէ զբա- 11
րի . խնդրեացէ զխաղաղութի, և եր-
թիցէ զհետ նորա : * Օ ի աչք տեսուն 12
՚ի վերայ արդարոց, և ականջք նի՛ յա-
ղօթս նց . երեսք տեսուն ՚ի վերայ չա-
րագործաց : * Եւ ո՞ իցէ որ չարչարիցէ 13
զձեզ, եթէ դուք բարւոյն նախանձա-
ւորք լինիցիք : * Այլ թէ և չարչարիցիք 14
ևս յաղագս արդարութեան, երանելի
էք . բայց յերկիւղէ նց մի երկնչիցիք
և մի խռովեսցիք : * Այլ զոտեր զնոյն 15
զքս՝ սուրբ առնիջիք ՚ի սիրտս ձեր :
Պատրաստ իցէք տալ պատասխանի ա-
մենայնի որ խնդրիցէ զբանն . որ է վն
յուսոյն ձերոյ : * Այլ հեզութեամբ 16
և երկիւղիւ ունիցիք բարս քաղցունս .
զի որով չարախօսիցեն զձէն՞ յամօթ
լիցին՝ որք բամբասեն զձեր բարոք
գնացս ՚ի քս : * Օ ի լաւ է բարեգոր- 17
ծաց, եթէ կամիցին ըստ այ կամացն

18 չարչարիլ՝ քան չարագործացն . * զի և
քրիստոս միանգամ վն մեղաց ՚ի վերայ
ձեր մեռաւ, արդարն ՚ի վերայ անար-
դարոց . զի զձեզ մերձեցուսցէ առ
սն՝ : թէպէտ և մեռաւ մարմնով, այլ
19 կենդանի է հոգւով : * Որով և ոգւոցն՝
որ էին ՚ի բանտին, երթել բարոզեաց՝
20 * երբեմն աստամբելոցն, յորժամ
ներէր նց այ երկայնմտուին յաւուրս
նոյի, յորս տապանն կազմէր, յոր նուա-
զունք՝ այսինքն ոգիք իբրեւ ութ ապ-
21 ըեցան ՚ի ջրոցն : * Որ և զձեզ ըստ նը-
մին օրինակի կեցուսցէ մկրտութին .
նչ զմարմնոյ աղտն ՚ի բաց ընկենլով՝
այլ զբարւոք մտացն հանդէս առ սն
22 ՚ի ձեռն յարութեն յնի քսի . * որ է
ընդամէ այ՝ երթեալ յերկինս, ՚ի հը
նազանդել նմա հրեշտակաց և իշխա-
նութեանց և զօրութեանց :

ԳԼ Դ .

~ ~ ~ 1 Քրիստոսի չարչարիլն մարմնով վն ԳԵ
մեր, և դուք ՚ի նոյն միտս վառեցա-
րուք . զի որ չարչարի մարմնով՝ դա-
2 դարէ ՚ի մեղաց . * զի մի ևս ըստ մարդ-
կան ցանկութեանց՝ այլ ըստ կամացն

ան կեցցէ դայլ ևս ժամանակն : * Բան 5
 զի բաւական է անցեալ ժամանակն
 լինելոյ կամայն հեթանոսաց , որք գը-
 նային գիշութէք՝ ցանկուածքք գինե-
 հարուծքք անառակուծքք արբեցու-
 թեամբք՝ անօրէն կռապաշտուծքք : 01
 * Որով օտարացեալք՝ ոչ ընդ ձեզ վա 4
 ըին ՚ի նոյն անկարգուծէ զեղխուծի ,
 և հայհոյեն : * Որ տայցեն պատասխա 5
 նի այնմ , որ ՚ի պատրաստին ունի դա-
 տել զկենդանիս և զմեռեալս : * Օ ՚ի 6
 ՚ի սոյն իսկ և մեռելոց խոստացեալէ ,
 զի դատեսցին ըստ մարդկան մարմնով՝
 և կենդանի լինիցին ըստ այ հոգւով :
 * Լ՛մենեցուն վախճան մերձեալ է . 7
 զգաստացարնք այսուհետեւ՝ և լե-
 բնք զուարթուկք յաղօթս : * Նախ 8
 քան զամենայն սէր սէրս ունել ընդ
 միմեանս , զի սէր ծածկէ զբաղմուծի
 մեղաց : * Օտարասէրք լինել ընդ մի 9
 մեանս առանց տրտնջելոյ : * Իւրաքան 10
 չիւրօք որպէս և ընկալաւ շնորհս ինչ՝
 ՚ի միմեանս զնոյն մատակարարել , իբ-
 բեւ զբարեք հազարապետս պէսպէս
 շնորհացն այ : * Լ՛թէ որ խօսեսցի իբ- 11
 բեւ զայ պատգամս . եթէ որ մատա-
 կարարիցէ՝ իբրեւ ՚ի զօրուծենէ՝ զոր

շնորհէ ան . զի յամի փառաւորեսցի
 ան ՚ի ձեռն յնի քնի , որում փառք
 և զօրուծիւն յաւխտեանս ամէն :
 12 * Սիրելիք՝ մի օտարոտի համարել Գ. 2
 զեռանդն ինչ՝ որ ՚ի փորձուծի ձեզ
 լինիցի , որպէս թէ օտար ինչ իբք ձեզ
 13 գիպիցին : * այլ իբրեւ հաղորդեալք
 քնի չարչարանացն՝ ուրանի լինիջիք , զի
 և ՚ի յայտնուծէ փառաց նորա ցըն .
 14 ծացեալք բերկրեսջիք : * Իսկ եթէ
 նախատիցիք ևս վասն անուանն քնի ,
 երանելի էք . զի փառացն՝ և զօրուծէ
 անուն է , և այ հոգին ՚ի վերայ ձեր
 15 հանգուցեալ է : * Սի որ ՚ի ձէնջ չար-
 չարեսցի իբրեւ զսպանող , կամ իբրեւ
 զգող , կամ իբրեւ զչարագործ , կամ
 16 իբրեւ զօտարատեսուչ : * Լ՛պա եթէ
 իբրեւ զբրիստոնեայ՝ մի ինչ ամաչես-
 ցէ . այլ փառաւոր առնիցէ զան ան-
 17 ուամբս այսուիկ : * Օ ՚ի ժամանակ է
 սկիզբն լինելոյ դատաստանին ՚ի տա-
 նէն այ : զի եթէ նախ ՚ի մէնջ , իսկ
 զինչ կատարած այնոցիկ իցէ՝ որ ոչ
 18 հաւանեցան այ աւետարանին : * Լ՛ւ-
 եթէ արդարն հաղիւ կեցցէ , իսկ ամ-
 բարիչուն և մեղաւորն ուր գտանիցի :
 19 * Որպէս զի որ չարչարիցին ըստ այ կա-

մացն , հաւատարիմ հաստէին աւանդեացեն զիւրեանց ոգիս բարերարութեամբք :

ԳԼ Ե .

ԳԵ **Օ** երիցունս այսուհետև աղաչեմ՝ 1
 իբրև երիցակից՝ և վկայ չարչարանացն քսի , որ և հանդերձել փառացն յայտնեցոց հաղորդ . * արածեցէք՝ որ ՚ի ձեզ հօտդ է այ . վերակայու լինել մի իբրեւ ակամայ՝ այլ կամաւ ըստ այ . մի զօշաբաղուք , այլ յօժարուք . * մի իբրև տիրելով վիճակացն , այլ լինել օրինակ հօտին : * Օ ի յերեւել հովուապետին՝ ընդունիջիք զանթառամ փառացրն սրակ : * Սոյնպէս և երիտասարդք հնազանդ լերուք ծերոց : Վմենեբեան ընդ միմեանս զխոնարհութի ունիցիք . զի անամբարտաւանից հակառակ կայ , տայ շնորհս խոնարհաց : * խոնարհեցարուք ընդ հօր ձեռամբն այ . զի զձեզ բարձրացուցէ ՚ի ժամանակի : * Օ ամենայն հոգս ձեր ընկեցէք ՚ի նա , զի նա է՝ որ հոգայ վասն ձեր :

ԴԿ * Արթուն լերուք՝ հսկեցէք , զի ուստին ձեր սատանայ իբրև զառիւծ

դոչէ , շրջի և խնդրէ՝ թէ զ՛ կլանիցէ :
 9 * Որում ՚ի դիմի հարկանիցիք հաստատեալք հաւատովք . գիտասջիք զնոյն անցս չարչարանաց եղբայրութե ձերոյ՝ յաշխարհի յանձինս կատարել :
 10 * Եւ անամենայն շնորհաց՝ որ կոչեաց զձեզ յիւր ՚ի յաւիտենական փառանքսիւ յսիւ , որում փոքր մի եղերուք չարչարակիցք , նա կազդուրեցուցէ կարողացուցէ հաստահիմն արացէ :
 11 * Ամա իշխանութի և փառք յաւիտեանս . ամէն : * Ի ձեռն սիդուխանոսի հաւատարիմ եղբօր , որպէս կարծեմ՝ փոքր ՚ի շատ գրեցի առ ձեզ մխիթարել . և ՚ի վերայ սորին վկայել . զի և այս ճշմարիտ շնորհք այ են՝ յոր հաստատեալ կայցէք : * Ողջոյն տայ ձեզ՝ որ ՚ի բաբելոն ընտրելակից եկեղեցին
 14 է . և մարկոս որդին իմ : * Ողջոյն տաջիք միմեանց ՚ի համբոյր սրբութե : խաղաղութիւն ընդ ձեզ ամենեսին , որ էք ՚ի քս յս . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ԿԸԹՈՒՂԻԿԵԱՅՅ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼ Ը

ԳԲ **Մ**ԱՌՈՂՆ պետրոս ծառայ և ա
 ռաքեալ յնիքսի, որոց հանգիտապա
 տիւ մեզ հասէքդ հաւատոց յարդա
 րութիւնն նայ մերոյ և փրկչին յնիքսի:
 * Հնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութի
 բազմասցի գիտութիւնն նայ և յնիքսի
 տեառն մերոյ: * Որպէս ամ ինչ մեզ
 իւրոյ անձեղէն զօրութիւնն առ ի կեա
 նրս և յանձնաշտութի շնորհեալ. ի
 ձեռն գիտութե այնորիկ, որ կոչեացն
 զմեզ յիւր ի փառսն և ի վայելչութի:
 * Որով մեծամեծքն և պատուական ա
 լետիք պարգեւեալ են մեզ. զի նա
 բիմբք անձեղէն բնութիւնն լինիցիմք

հարորդակիցք, փախուցեալք ի ցան
 կութեց աշխարհիս և յապականուեց:
 5 * Եւ սմին այսմիկ զամ փոյթ ի մեջ
 առեալ ձերովք հաւատովքն մատա
 կարարեսցիք զառաքինութի, և առա
 6 քինութիւնն զգիտութի, * և գիտութիւն
 զժուժկալութի, և ժուժկալութիւնն ըզ
 համբերութի, և համբերութիւնն զանձ
 7 պաշտութի, * և անձպաշտութիւնն զեղբայր
 8 սիրութի, և եղբայրսիրութիւնն զսէր: * Օյս
 սոսիկ ձեր յանձին կալել և ի սոյն յա
 ճախեալ, ոչ դատարկս և անպտուղս
 զձեզ հաստատիցեն ի տեառն մերոյ յնի
 9 քսի գիտութիւնն: * Իսկ յոր ոչն իցեն
 սոքա մերձ, կոյր է և զաչացու. ի մո
 ռացօնս դարձուցեալ զսրբութի առաջ
 10 նոց իւրոցն յանցանաց: * Եւ որոյ եղ
 բարք՝ առաւել փութասցիք՝ զի բա
 րեացն գործովք հաստատուն զձեր կո
 չումնն, և զնորութի պահիցէք: * Օյս
 11 արարեալ ոչ երբէք յանցանիցէք. * զի
 այսպէս առատասպէս շնորհեսցի ձեզ
 մոռտ ի յաւիտեանական արքայութի
 տեառն մերոյ և փրկչին յնիքսի:
 12 * Որով պատրաստիցեմ միշտ ձեզ ԴԳ
 յիշեցուցանել վասն սոցին առաւել
 ևս գիտակացն և հաստատելոցն ե

կեալ հասեալ ճշմարտութեն : * Քան 15
 զի իրաւունս համարիմ մինչդեռ եմ
 'ի մարմնի աստ՝ զարթուցանել զձեզ
 յիշատակօք : * Վիտեմ թէ վաղվա 14
 զակի է լինելոց մերկանալ յինէն մարմ
 նոյս . ուր և տէր մեր յիսուս քրիստոս
 եցոյց ինձ : * Եւ փութամ ճեպիմ 15
 միշտ զձեզ յորդորել . զի և յետ իմոյ
 ելանելոյ յաշխարհէս՝ առնիցէք զիւ
 շատակս այսոցիկ : * Քանզի ոչ եթէ 16
 պաճուճեալ ինչ առասպելաց զհետ
 երթեալ ցուցաք ձեր զտեառն մերոյ
 յսի քսի զգորուին և զգարուստն . այլ
 մեզէն եղեալ ականատեսք նր մեծու
 թեանն : * Քանզի առեալ յոյ և 'ի հօ 17
 րէ զփառս և զպատիւ . եկեալ յայն
 պիսի բարբառոյ 'ի մեծվայելուն փա
 ռաց անտի . եթէ դաս է որդի իմ սիրելի
 ընդ որ ես հաճեցայ : * Եւ զայս բար 18
 բառ մեր իսկ լուաք եկել յերկնից՝ որ
 ընդ նմա իսկ էաք 'ի սք լերինն : * Եւ 19
 ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգա
 րէական . որում եթէ անսայցէք՝ բար
 ւոր առնէք . իբրեւ ճրագի՝ որ տալ
 ցէ լոյս 'ի խաւարչտին տեղւոջ , մին
 չեւ տիւն լուսաւորեցէ , և արու
 սեակն ծագեցցէ 'ի սիրտս ձեր :

20 * Բայց նախ այսմ գիտակ լինիլէք . ԴԴ
 զի ամ մարգարէութի իւրոց գրոց
 21 լուծումն ոչ ունի : * Քանզի ոչ եթէ
 ըստ կամաց մարդկան տուաւ մար
 գարէութի երբէք , այլ 'ի հոգւոյն սք
 կրեալք՝ խօսեցան մարդիկ յաստուծոյ :

Պ Ե Բ .

1 Ի ինէին և սուտ մարգարէք 'ի ժո
 ղովրդեանն՝ որպէս և այժմ 'ի ձեզ լի
 նիցին սուտ վարդապետք . որք սպրւ
 դեալ մուճանեն հերձուածս կորրս
 տեան , և զորս տէրն գնեաց զնոսս
 ուրացեալ՝ աճեն 'ի վերայ անձանց
 2 զարագահասն կորուստ : * Եւ բազումք
 անկեալ երթիցեն զհետ նոցա անա
 ռակութեցն . վասն որոյ ճշմարտու
 3 թեանն ճանապարհ հայհոյիցի : * Եւ
 ագահութեամբ մտացածին բանիւք
 առնիցեն զձեզ վտարանդի : որոց դա
 տասանն 'ի բնէ ոչ դատարկանայ , և
 4 կորուստն նոցա ոչ նիրհեացէ : * Օ
 եթէ 'ի հրեշտակն յանցուցեալս ամ
 ոչ խնայեաց , այլ խաւարին կապանօք
 արկեալ 'ի տարտարոսն՝ ետ պահել 'ի
 5 դատաստան : * Եւ և ոչ 'ի սկզբանն աչ

խարհի խնայեաց . բայց զուժերորդն
 զնոյ՝ զարդարութեանն քարոզ պահեաց
 ՚ի ջրհեղեղէ աշխարհի՝ ամբարըշտեւոցն
 ածեալ : * Եւ գբաղաքս սուրբու
 դովմացւոցն և գոմորացւոց դարձուցեալ
 յաճիւն՝ դատեցաւ , օրինակ սու
 յապա ամբարշտեւոցն կացուցանէր : *
 Եւ զարդարն զըովտ ձանձրացեալ
 յանկարգ գիջութեանն գնացից փրկեաց .
 * քանզի ականատես և ականջալուր
 արդարն բնակեալ ՚ի մէջ նոցա ,
 օր ըստ օրէ զիւր սուրբ օգիսն նոցա
 անօրէն գնացիւքն տանջէր :

ԴԵ * Գիտէ տէր զմեծապաշտօն փրկել ՚ի
 փորձութենէ , և զանիրաւս պահեւ ՚ի տանջանս
 աւուրն դատաստանի . * մանաւանդ՝
 որ զհետ մարմնոց պղծալից ցանկութեանց
 իցեն երթեալ . արհաւմարհողք տէրութեն
 ժպիրհք յանդբ գունք՝ չզանգիտեն
 զփառան հայհոյել : * Ուր հրեշտակք
 զօրութեամբ և կարողութեամբ քան
 զնոսա մեծամեծք՝ չաճեն զնորօք
 ՚ի տեառնէ զհայհոյութեանն
 գատաստան : * Եւ ոսքա իբրեւ
 զանխօս անասունս ըստ բնածին
 բարուցն յեղծումն և յապականութի
 որոց չենն գիտակ , հայհոյեն յապակա

նութեան իւրեանց , և ապականես
 15 ցին՝ * տանջեալք ՚ի վարձուց անիրաւութեան .
 որ ցանկութիւն զաւուրն փափկութիւն
 համարին . բժկանք աւատաւորք՝
 փափկացեալք ՚ի պատիրս իւրեանց .
 լեալ ձեղ խրախձանակիցք : 14 * Եւ ունին
 հանգոյնս պոռնկաց՝ անդարս ՚ի մեղաց ,
 պատրեն զանձինքս յողորդաց .
 որ ունին սիրտ հարեալ զազահութեան ,
 մանկունք անիւ 15 ծից : * Թողեալ զուղորդ
 ճանապարհըն՝ մոլորեցան . զհետ երթեալ
 ճանապարհին բաղամայ բէովրեան՝
 զվարձըս անիրաւութեան սիրեցին . *
 որ կշտամբանս իւրոյ անօրէնութեն
 բւտացաւ զէշն անխօսուն , մարդկեղէն
 բարբառովն բարբառեալ արգել ըզմարդարէին
 զանօրէնութիւն : * Եւ յսպիսիքն են
 աղբիւրք անըդիք և մէգք վարեալք
 ՚ի մրկիէ . որոց աղջամուղբ խաւարին
 յաւիտեան պահեալ կան : 18 * Բանզի
 մեծաբանս սնտտեաց բարբառել
 պատրեն գիջութեամբ ցանկութեամբ
 մարմնոց զայնոսիկ՝ որ ըստոյզն
 փախչիցին յայնցանէ՝ որ ՚ի մութութեանն
 չըջիցին : * նոցա ազատութիւն
 խոստանան , և ինքեանք ա

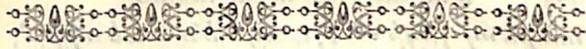
պահանու թեանն ծառայք են . զի ու
 րով իւրիք յաղթիցի որ , նորին և ծա-
 ռայ է : * Օ՛ի եթէ փախուցեալք 'ի 20
 պղծութեանց աշխարհի գիտութի
 տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիս-
 տոսի , և դարձեալ ընդ նոյնս շող-
 եալք պատիցին՝ եղեւ նոցա վախճա-
 նըն չար քան զառաջինն : * Օ՛ի լաւ 21
 էր նոցա՝ եթէ բնաւ իսկ չէր ծանու-
 ցեալ . զարդարութեանն ճանապարհ ,
 քան՝ զի ծանեան՝ և յետս կացին 'ի սբ
 պատուիրանէն՝ որ նոցա աւանդեցաւ :
 * Եկեալ 'ի դէպ նոցա ճշմարիտ առա 22
 կին զգօնութեան , եթէ շուն դառ-
 նայ անդրէն 'ի փոխած իւր , և խող
 լուացեալ՝ ընդ տիղմ թաւալեալ :

ԳՎ : Գ .

72 Օ՛յս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ 1
 գրեմ . որով զարթուցից 'ի յիշատակ 2
 զհաստատուն միտս ձեր . * յիշել ըզ
 յառաջագոյն ասացեալ պատգամս 'ի
 սրբոց մարգարէից և յառաքելոցն ձե-
 րոց , զպատուէրս տեառն և փրկչին :
 * Իայց զայս նախ գիտասջիք , զի յա 3
 ռուրս յետինս եկեացեն արհամար-

հողք՝ այսպնողք , որ ըստ իւրեանց
 4 ցանկութեց գնացեն . * և ասիցեն՝
 ո՛ւր են աւետիք գալստեան նորա . զի
 յորմէհետէ հարբն ննջեցին՝ ամ ինչ
 նոյնպէս կայ մնայ իսկզբանէ արարաւ
 5 ծոց : * Եւ զայն մոռացեալ իցէ նոցա՝
 որ զայսն կամին . եթէ երկինք եղեն
 իսկզբանէ՝ և երկիր 'ի ջրոց , և ջուրք
 6 հաստատեալ բանիւն այ . * վասն որոյ
 երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ ասպակա
 7 նեալ կորեաւ : * Եւ այժմ երկինք և
 երկիր նովին բանիւ գանձեալ են , հրոյ
 պահեալք յորն դատաստանի՝ և կորըս
 8 տեան ամբարիշտ մարդկան : * Եւ այս
 ևս մի լիցի 'ի ձէնջ ծածկեալ սիրելիք ,
 զի մի օր տեառն իբրեւ զհազար ամէ ,
 9 և հազար ամ իբրեւ զմի օր : * Այ յա-
 մեցուսցէ տէր զաւետիսն՝ ո՞պ ոմանք
 յամի համարին , այլ երկայնամիտ լինի
 առ ձեզ . քանզի ո՞չ կամի՝ եթէ որ կո-
 րիցէ , այլ զամենեցուն հասանել յա-
 պաշխարութիւն :
 10 * Եւ եկեսցէ օր տեառն իբրեւ ԴԵ
 զգող . յորում երկինք տագնապաւ
 անցեն , և բնութիք հրով կիղեալ
 լուծցին , և երկիր՝ և որ 'ի նմա գործք
 11 գտանիցին : * Եւ 'ի լուծանել այսպէս

այսր ամենայնի, որպիսի ինչ պարտ իցէ
 ձեզ գտանել. այլ սուրբ և անձապաշտ
 կարգաւ ակն ունել, * և փութալ հա 12
 սանել գալստեան աւուրն տեսան.
 յորում երկինք հրայրեացք լուծանի-
 ցին, և բնութիք հրդեհեալ հալիցին:
 * Նորոյ երկնից՝ և նորոյ երկրի ըստ ա 13
 լետեացն հայեցեալ սպասիցեմք, յորս
 արդարութիւնն բնակէ: * Վասն որոյ 14
 սիրելիք՝ այսոցիկ սպասեալ, փոյթ
 յանձին ունիջիք՝ անբիծք և անարատք
 գտանել նմա ՚ի խաղաղութի. * և ըզ 15
 տեսան երկայնմտութի՛ն՝ փրկութիւն
 համարիջիք: Օր օրինակ և սիրելի
 եղբայրն մեր պօղոս՝ ըստ շնորհեցոյ ի-
 մաստութեն նմա յոյ՝ գրեաց ձեզ.
 * որպէս և յամ իսկ թուղթան խօսի 16
 վասն այսոցիկ. յորս գտանի ինչ ինչ
 դժուարիմաց, զոր անուսմունքն և
 յողորմութիւն կամակորեն. ուր և զամ
 իսկ գիրս առ իւրեանց անձանցն կո-
 բուստ: * Իուք այսուհետեւ սիրելիք 17
 իբրեւ զկանխագէտս զգուշասջիք, զի
 մի անառակ մտրուքն զգածեալք՝ ան-
 կանիջիք յատեաց հաստատուէն: * Լ 18
 ձեցէք շնորհօք և գիտութիւն տեսան
 մերոյ և փրկչին յսի բնի: Նսա փառք՝
 և այժմ, և յորն յաւիտենից. ամէն:

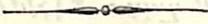

ԹՈՒՂԹ

ԿԼԹՈՒՂԻԿԵԱՅՅ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼ: Ա:

- 1 Որ էրն իսկզբանէ, զորմէ լուարն ^{ԵԿ}
 որում ակննատեսն իսկ եղեաք. ընդ
 որ հայեցաքն, և ձեռք մեր շօշափե-
- 2 ցին ՚ի վերայ բանին կենաց: * Եւ
 կեանքն յայսնեցան, և տեսաք՝ և վը
 կայեմք և պատմեմք ձեզ զյաւիտե-
- 3 րևեցաւ մեզ: * Օր տեսաքն և լուար՝
 պատմեմք և ձեզ, զի և դուք հաղոր-
 դութիւն ունիցիք ընդ մեզ. և մեր
- 4 հաղորդութիւն իցէ ընդ հօր՝ և ընդ
 որդւոյ իւրում յսի բնի: * Եւ զայս
 գրեմք ձեզ, զի ձեր ուրախուին կա-

տարեալ լինի : * Եւ այս ե՛ն աւետիքն՝ 5
 զոր լուսաբ առ ՚ի նմանե՛լ և պատմեմք
 ձեզ . զի ան լոյս է , և խաւար ՚ի նմա
 չկէ և ո՛չ մի : * Եթէ ասիցեմք՝ եթէ 6
 հաղորդութիւն ունիմք ընդ նմա՝ և
 ՚ի խաւարի շրջիցիմք , ստեմք՝ և ոչ
 առնեմք զճճմարտութիւն : * Իսկ եթէ 7
 ընդ լոյս գնայցեմք՝ որպէս և նա լոյս
 է , հաղորդութիւն ունիմք ընդ միմեանս .
 և արիւնն յսի որդւոյ նորա սրբէ բլ
 մեզ յամ մեղաց : * Եթէ ասիցեմք՝ 8
 եթէ մեղս ինչ մեր ո՛չ ունիմք , զան
 ձինս խաբեմք . և ճճմարտութիւն ՚ի մեզ
 ո՛չ գոյ : * Ապա եթէ խոստովան լինի 9
 ցիմք զմեղս մեր , հաւատարիմ է նա՝
 և արդար առ ՚ի թողուլ զմեղս մեր
 և սրբել զմեզ յամ անիրաւութենէ :
 * Եւ եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մե 10
 զաբ , սուտ առնեմք զնա , և բան նր
 ո՛չ է ՚ի մեզ :

Գ Ի Բ .

Որդեակէք իմ , զայս գրեմ ձեզ՝ զի 1
 մի մեղիցէք . և եթէ մեղիցէ ոք , ու
 նիմք բարեխօս առ ան զլիսուս քրիս
 տոս՝ զարդարն՝ և զանարատ : * Եւ նա 2

է քաւութի մեղաց մերոց . և ո՛չ եթէ
 մերոցն միայն՝ այլ և ան աշխարհի :
 * Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաբ
 զնա , եթէ զպատուիրանս նորա պա
 4 հիցեմք : * Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեաբ
 զնա , և զպատուիրանս նր ո՛չ պահիցէ ,
 սուտ է՝ և ճճմարտութիւն ՚ի նմա ո՛չ գոյ :
 * Իսկ որ պահիցէ զբան նր , արդարև
 ՚ի նմա կատարեալ է սէրն ան : այսուիկ
 6 ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա եմք : * Որ ա
 սիցէ ՚ի նմա բնակել , այնպէս պար
 տի գնալ՝ որպէս և նայն գնաց :
 * Սիրելէք՝ ո՛չ եթէ նոր ինչ պատուիւ ԵԳ
 րան գրեմ ձեզ , այլ զհին պատուիրանն՝
 զոր իսկզբանէ ունեիք . և հին պատ
 8 ուիրան՝ բանն է զոր լուսարուբ : * Գար
 ձեալ նոր պատուիրան գրեմ ձեզ՝ որ
 է ճճմարտիւ ՚ի նմա՝ և ՚ի ձեզ . զի
 խաւարն անցանէ , և լոյսն ճճմարիտ
 9 արդէն իսկ երեւի : * Որ ասէ եթէ ՚ի
 լոյսն իցէ՝ և զեղբայր իւր ատիցէ ,
 սուտ է՝ և ՚ի խաւարի է տակաւին :
 * Որ սիրէ զեղբայր իւր , ՚ի լոյս բնակէ՝
 11 և գայթաղութիւն ՚ի նմա չկէ : * Իսկ
 որ ատեայ զեղբայր իւր՝ ՚ի խաւարի
 է , և ընդ խաւար շրջի . և ո՛չ գիտե
 յս երթայ , զի խաւարն կուրացոյց

զաչս նորա: * Ղրեմ ձեզ որդեակք՝ զի 12
 Թողեալ են ձեզ մեզքն ձեր վն անուան
 նորա: * Ղրեմ ձեզ հարբ՝ զի ծանեայք 13
 դուք զայն՝ որ իսկզբանէն է: Ղրեմ
 ձեզ երիտասարդք՝ զի յաղթեցիք դուք
 չարին: * Ղրեցի ձեզ մանկունք՝ զի 14
 ծանեայք դուք զհայրն: Ղրեցի ձեզ
 հարբ՝ զի ծանեայք դուք զայն որ ՚ի
 սկզբանէն է: Ղրեցի ձեզ երիտա-
 սարդք՝ զի էք դուք հզօրացեալք՝ և
 բանն այ ՚ի ձեզ բնակէ, և յաղթեցիք
 դուք չարին: * Սի սիրէք զաշխարհ՝ 15
 և մի որ ինչ յաշխարհի է: * Եթէ որ
 սիրէ զաշխարհ, ոչ է ՚ի նմա սէր հօր,
 զի ամ որ ինչ յաշխարհի է ցանկուի
 է մարմնոյ, և ցանկուի է աչաց, և
 ամբարտաւանուի աստի կենացս. որ
 ոչ է առ ՚ի հօրէ՝ այլ յաշխարհէ աս-
 տի է: * Եւ աշխարհս անցանէ՝ և 17
 ցանկուի նորա. իսկ որ առնէ զկամս
 աստուծոյ՝ մնայ յաւիտեան:

ԵԴ * Որդեակք յետին ժամանակ է, և 18
 որոյ լուարուք՝ եթէ նեռն դալոց է,
 և արդէն իսկ նեռնիք բազումք ե-
 կեալ են, որով մարթեմք իմանալ ե-
 թէ յետին ժամանակ է: * Եւ ՚ի մէնջ 19
 ելին, այլ ոչ էին ՚ի մէնջ. զի եթէ ՚ի

մէնջ էին՝ ապա առ մեզ մնային. այլ
 զի յայտնի լինիցին՝ եթէ ոչ էին ամե-
 20 նեքին նորա ՚ի մէնջ: * Եւ դուք օծու-
 թիւն ունիք առ ՚ի սրբոյն, և գիտէք
 21 ամենեքին: * Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ
 գիտէք զճշմարտութիւն, այլ թէ գի-
 տէք զնա. և թէ՛ զի ամ ստուծի ոչ
 22 է ՚ի ճշմարտութէ անտի: * Իսկ ո՞ իցէ
 սուտ, եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ յս
 չէ՛քսն: նա իսկ է նեռն, որ ուրանայ
 23 զհայր և զորդի: * Եւ մենայն որ ուրանայ
 զորդի, և ոչ զհայր ընդունի, իսկ որ
 խոստովանի զորդի, նա և զհայր ըն-
 24 դունի: * Դուք՝ զոր լուարուքն իսկզբ-
 բանէ՝ ՚ի ձեզ բնակեցէ. զի եթէ ՚ի
 ձեզ բնակեցէ՝ զոր իսկզբանէն լուա-
 րուք, և դուք յորդի և ՚ի հայր բնա-
 25 կեսջիւր: * Եւ այս են աւետիքն՝ զոր
 աւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանս յա-
 ւիտեանականս:

26 * Օայս գրեցի ձեզ, զի մի որ զձեզ եե
 27 մտրեցուցանիցէ: * Եւ դուք օծուին՝
 զոր ընկալարուք ՚ի նմանէ՝ բնակեցէ
 ՚ի ձեզ. և չէ՛ ինչ սկիտոյ՝ թէ որ զձեզ
 ուսուցէ, այլ որպէս զի նորա օծու-
 թիւնն ուսուցանիցէ զձեզ վն ամի.
 և ճշմարիտ է՝ և չէ՛ սուտ. և որպէս

ուսոյցն զձեզ, կայք ՚ի նմա: * Եւ այժմ 28
 որդեակք՝ կացէք ՚ի նմին. զի եթէ
 յայտնեսցի, ունիցիմք համարձակու-
 թիւն, և մի ամաչեսցուք ՚ի նմանէ ՚ի
 գալստեանն նր: * Օ ի եթէ գիտիցէք 29
 եթէ արդար է նա, իմաստիք՝ եթէ
 ամ որ առնէ զարդարութիւն՝ առ ՚ի
 նմանէ է ծնեալ:

ԳԼ: Գ.

Տեսէք՝ որպիսի սէր շնորհեաց մեզ 1
 հայր, զի որդիք ցայ կոչեսցուք և մեք:
 վասն այսորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ ըզ
 մեզ՝ քանզի ոչ ծանեալ զնա:

62 * Սիրելիք՝ այժմ որդիք ցայ եմք, և չև 2
 եւս է յայտ՝ եթէ զինչ լինելոց իցեմք.
 գիտեմք՝ զի յորժամ նա յայտնեսցի՝
 նման նմա լինելոց եմք, զի տեսանե-
 լոց եմք զնա՝ որոյ և էն: * Եւ ամ 3
 որ ունի զայս յոյս յանձին՝ սրբէ զան-
 ձըն իւր՝ որպէս և նայն սք է: * Եւ 4
 մենայն որ զմեզս գործէ, նա և զանո-
 րէնութի առնէ, և ինքն իսկ մեղքն
 անորէնութի է: * Եւ գիտեմք՝ զի նա 5
 յայն սակս յայտնեցաւ՝ զի զմեզս
 բարձցէ, և ՚ի նմա մեղք ոչ են: * Եւ 6

մենայն որ ՚ի նմա է հաստատեալ՝ ոչ
 մեղանչէ. և ամ որ մեղանչէ, ոչ ե-
 7 տես զնա՝ և ոչ ծանեալ զնա: * Սն-
 կունք՝ մի որ զձեզ խաբեսցէ. որ առ-
 նէ զարդարութի, արդար է՝ որպէս
 8 և նայն արդար է: * Եւ որ առնէ ըզ
 մեզ՝ ՚ի սատանայէ է, զի իսկզբանէ
 սատանայ մեղանչէ. վս այսորիկ յայտ-
 նեցաւ որդին ցայ զի լուծցէ զգործս
 9 սատանայի: * Եւ մենայն որ յայ է ծնեալ
 մեզս ոչ առնէ, զի սերմն նորա ՚ի սմա
 մնայ. և ոչ կարէ մեղանչել, զի յայ է
 10 ծնեալ: * Եւ յսուիկ յայտնի են ՚ի մի-
 մեանց որդիք ցայ՝ և որդիք սատանայի:
 * Եւ մենայն որ ոչ առնէ զարդարութի՝ 62
 չէ նա յայ, և որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր.
 11 * զի այս է պատուիրանն՝ զոր լուա-
 րուք իսկզբանէ՝ զի սիրեսցուք զմի-
 12 մեանս: * Ոչ որպէս կայէնն ՚ի չարէ
 անտի էր՝ և սպան զեղբայրն իւր, և
 յոր սակս սպան զնա. զի իւր գործքն
 13 չար էին, և եղբորն բարիք: * Եւ մի
 14 ինչ զարմանայք եղբարք, եթէ աշ-
 իսարհ զձեզ ստեայ: * Սք գիտեմք՝
 զի փոխեցաք ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս,
 քանզի սիրելիք զեղբարս. իսկ որ ոչն
 15 սիրէ, անդէն ՚ի մահուն մնայ: * Եւ

նայն որ ատեսայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է : և գիտէք՝ զի ամենայն մարդասպան ո՛չ ունի կեանս յաւիտենականրս յանձին հաստատեալ : * Այսուիկ 16 գիտացաք զսէրն (այ) . զի նա զանձն իւր եղ վասն մեր . և մէք վասն եղբարց մերոց պարտիմք գնել զանձինս : * Որ ունիցի զկեանս ինչ զաշխարհիս՝ 17 և տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ իւրք՝ և փակիցէ զգութս իւր առ ՚ի նմանէ , զիմրդ սէրն այ ՚ի նմա իցէ բնակեալ :

24 * Որդեակք՝ մի բանիւք և լեզուօք 18 սիրեսցուք , այլ արդեամբք և ճշմարտութեամբ : * Այսուիկ լիցուք ծա 19 նուցեալք՝ եթէ ՚ի ճշմարտուէ անտի իցեմք . և առաջի նորա արասցուք հանդէս սրտից մերոց : * Այլ եթէ սողտա 20 նիցեն զմեզ սիրաք մեր՝ այլ ամ մեծ է քան զսիրտս մեր՝ և գիտէ զամ : * Սիրելք՝ եթէ սիրաք մեր զմեզ ո՛չ 21 սողտանիցեն , համարձակուի ունիմք առ ամ . * և զոր ինչ հայցեմք , առնումք 22 ՚ի նմանէ . զի զպատուիրանս նր պահեմք , և զհաճոյս առաջի նորա առնեմք : * Այս է պատուիրան նորա , 25 զի հաւատասցուք յանուն որդւոյ նր

յնի քնի , և սիրեսցուք զմիմեանս , ոնյ 24 և ետ մեզ պատուէք : * Այլ որ պահէ զպատուիրանս նր , ՚ի նմա է հաստատել և նա ՚ի սմա . և յայսմանէ գիտեմք եթէ բնակէ ՚ի մեզ ՚ի հոգւոյ անտի՝ զոր ետ մեզ :

ԳԼ Դ .

1 Սիրելք՝ մի ամ հոգւոյ հաւա 26 տայք , այլ ընտրեցէք զհոգիան՝ եթէ յայ իցեն . զի բազում սուտ մարդա 2 բէք ելեալ են յաշխարհ : * Այլ մէք այսուիկ ճանաչեմք զհոգին այ : Ամենայն հոգի՝ որ խոստովանի զյիսուս քրիստոս մարմնով եկեալ , յայ է նա . 3 * և ամ հոգի՝ որ ո՛չ խոստովանի զյմ մարմնով եկեալ , չէ նա յայ . և այս նեւ ինն է , զորմէ լուարուք՝ եթէ գա 4 լց է , և արդէն իսկ յաշխարհի է : * Գուք յայ էք որդեակք , և յաղթե 5 ցիք նյ . զի մեծ է որ ՚ի ձեզք է քան զայն որ յաշխարհին է : * Արքայաշխարհէ են , վն այնորիկ յաշխարհէ խօսին , 6 և աշխարհ լտ նոցա : * Սէք յայ եմք , որ զամ ճանաչէ լտ մեզ , և որ չէ յայ՝ ո՛չ լտ մեզ : այսուիկ ճանաչեմք զհոգին ճշմարտուէ և զհոգին խաբէուէ :

29 * Միրելիք՝ սիրեսցուք զմիմեանս , զի 7
 սէր յայ է . և ամ որ սիրէ՝ յայ է 8
 ճնեալ և ճանաչէ զամ : * Եւ որ ոչն 8
 սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զամ , զի ամ սէր է :
 * Եւ զի յայսմ երեւեցաւ սէրն այ՛ի 9
 մեզ , զի զորդին իւր միածին առա-
 քեաց յաշխարհ , զի եղևուցուք նովա-
 կենդանիք : * Յայսմ է սէրն . ոչ զի 10
 մեք սիրեցաք զամ՝ այլ զի նա սիրեաց
 զմեզ , և առաքեաց զորդին իւր ՚ի
 քառութի մեղաց մերոց : * Միրելիք՝ 11
 եթէ ամ այնպէս սիրեաց զմեզ , ապա
 և մեք պարտիմք զմիմեանս սիրել :

30 * Օ ամ ուրուք երբէք չիք տեսեալ . 12
 եթէ սիրեսցուք զմիմեանս՝ ամ ՚ի մեզ
 բնակէ , և սէր նր՛ի մեզ կատարեալ
 է : * Եւ յսուիկ գիտեմք , եթէ մեք ՚ի 13
 նմա բնակեալ եմք՝ և նա ՚ի մեզ , զի
 ՚ի հոգւոյն իւրմէ ետ մեզ : * Եւ մեք 14
 տեսաք՝ և վկայեմք զի հայր առաքեաց
 զորդին իւր փրկիչ աշխարհի : * Որ որ 15
 խոստովանեսցի՛ եթէ յս է որդի այ ,
 ամ ՚ի նմա բնակէ՝ և նա յամ : * Եւ 16
 մեք հաւատացաք , և ծանեաք զսէրն
 այ՝ զոր ունի առ մեզ : Եւ ստուած սէր
 է , և որ կայ ՚ի սէրն՝ բնակեալ է յամ ,
 և ամ ՚ի նմա բնակէ : * Յայսմիկ կա . 17

տարեալ է սէրն նորա ՚ի մեզ . զի հա-
 մարձակութի ունիցիմք յաւուրն դա-
 տաստանի : զի ոմ և նայն է՝ նոյնպէս
 18 և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ : * Եւ
 կիւղ ոչ գոյ ՚ի սէր , այլ սէրն կատա-
 րեալ ՚ի բաց մերժէ զերկիւղն . զի եր-
 կիւղ ընդ տանջանօք է . իսկ որ երկրն
 19 չին , չէ կատարեալ ՚ի սէրն : * Մեք սի-
 րեսցուք զամ , վս զի նա նախ սիրեաց
 20 զմեզ : * Եթէ որ ասիցէ՝ եթէ սիրեմ՝
 զամ , և զեղբայր իւր ատիցէ , սուտ
 է . որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ զոր տե-
 սանէ , զամ զոր ոչն ետես՝ զիմրօք կա-
 21 ռիցէ սիրել : * Եւ զայս պատուէր ու-
 նիմք առ ՚ի նմանէ , զի որ սիրէ զամ՝
 սիրէ նա և զեղբայր իւր :

Գ Լ Ե

1 Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ յս է 22
 քրիստոսն , յայ ճնեալ է . և ամենայն
 որ սիրէ զճնողն , սիրէ և զճնեալն ՚ի
 2 նմանէ : * Եւ յսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ
 սիրեմք զորդին այ , յորժամ զամ սի-
 րեսցուք՝ և զպատուիրանս նորա ա-
 3 րացուք : * Քանզի այս է սէրն այ ,
 եթէ զպատուիրանս նր՛ պահեսցուք .

և պատուիրանք նորա չէն ինչ ծա-
 նունք : * Օ ի ամ որ յայ ծնեալ է՝ 4
 յաղթէ աշխարհի . և այս է յաղթու-
 թիւնն՝ որ յաղթէ աշխարհի , հաւատ-
 քն մեր : * Լ ը իցէ՝ որ յաղթիցէ 5
 աշխարհի . եթէ ոչ՝ որ հաւատացէ՝
 եթէ յս է որդի այ : * Ս է՝ որ եկն 6
 ջրով և հոգւով և արեամբ , յս քս . ոչ
 ջրով միայն , այլ և արեամբ և ջրով . և
 հոգին է՝ որ վկայէ , զի հոգին իսկ է
 ճշմարտուի : (* Օ ի երեք են որ վկայեն 7
 յերկինս . հայր , բանն , և հոգին սբ . և
 երեքինս մի են : * Լ երեք են որ վկայեն 8
 յերկրի . հոգի , ջուր , և արիւն . և
 երեքինն մի են :) * Լ թէ զմարդկան 9
 ինչ վկայութի ունիցիմք՝ ապաքէն այ
 վկայութին մեծ իցէ : Լ յս է վկայուին
 այ , զի վկայեաց ՚ի վր որդւոյն իւրոյ :
 * Որ հաւատայ յորդին այ , ունի յանձին 10
 զվկայութիս զայս . որ ոչ հաւատայ որ-
 դւոյ այ , սուտ առնէ զնա . բանզի ոչ
 հաւատայ վկայուեն՝ զոր վկայեաց ամ
 ՚ի վր որդւոյն իւրոյ : * Լ այս իսկ է 11
 վկայուին , զի կեանս յաւիտենականս
 ետ մեզ ամ . և այս կեանք՝ որ յորդին
 նր են : * Որ ընդունի զորդին , ընդունի 12
 և զկեանս . և որ ոչ ընդունի զորդին այ ,
 և ոչ զկեանս ընդունի :

13 * Օ այս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասցիք ե-
 թէ կեանս յաւիտենականս ունիք . և
 զի հաւատացէք յանուն որդւոյն այ :
 14 * Լ այս է համարձակութի զոր ու-
 նիմք մեք առ նա , զի զոր ինչ հայցես
 ցուք ըստ կամաց նորա , ըսէ մեզ :
 15 * Օ ի եթէ գիտիցեմք՝ եթէ լսէ հայց-
 ուածոցն մերոց . ապա գիտեմք՝ եթէ
 առնումք զհայցուածսն՝ զոր հայցեմք
 16 առ ՚ի նմանէ : * Լ թէ որ տեսցէ զեղ-
 բայր իւր մեղուցեալ մեզս՝ որ ոչ առ
 ՚ի մահ , խնդրեսցէ՝ և տացէ նմա կեա-
 նքս՝ մեղուցելոյն ոչ առ ՚ի մահ : են
 մեզք՝ որ մահուչափ են , ոչ վասն այ-
 17 նորիկ ասեմ եթէ խնդրեսցես : * Լ
 մենայն անիրաւութի՝ մեզք են . և են
 18 մեզք՝ որ մահուչափ են : * Վիտեմք
 եթէ ամ որ յայ է ծնեալ՝ ոչ մեղանչէ .
 այլ որ յայն է ծնեալ՝ պահէ զանձն ,
 19 և չարն առ նա ոչ մերձենայ : * Վի-
 տեմք եթէ յայ եմք , և աշխարհ ամ
 20 ՚ի չարի կայ : * Լ գիտեմք՝ եթէ որ-
 դին այ եկն , և ետ մեզ միտս . զի ծա-
 նիցուք զճշմարիտն . և եմք ՚ի ճշմար-
 տին որդւոյնր յի քսի : զի նա է ճշմա-
 րիտ ամ՝ և կեանք յաւիտենական :
 21 * Որդեակք՝ պահեցէք զանձինս ՚ի կը-
 ուսպաշտութենէ :

Թ ՈՒՂ Թ

ԿԸԹ ՈՒՂ ԻԿԵԸՅՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՐԿՐՈՐԴ

ԷԿ

3 ԵՐԻՑՈՒԷ առ ընտրեալ կիւրիա, 1
 և առ որդեակս իւր զոր ետդ սիրեմ՝
 ճշմարտութիւն . և ոչ եթէ ես միայն ,
 այլ և ամենեքեան ոյք գիտակ են ճրջ-
 մարտութեն . * վն որոյ ճշմարտութեն՝ 2
 որ ՚ի մեզ հաստատեալ է , զի և ընդ
 ձեզ իցէ . և դուք յաւիտենից ընդ-
 մեզ իցէք : * Շնորհք՝ ողորմութի խա- 3
 զազութի յոյ ՚ի հօրէ , և ՚ի տեառնէ
 յսէ քսէ որդւոյն հօր՝ ճշմարտութիւն
 և սիրով եղիցին ընդ ձեզ : * Ուրախ 4
 եղէ յոյժ , զի գտի յորդեկացդ քոց՝
 որ գնան ճշմարտութիւն , ըստ պատ-
 ուիրանին զոր առաք ՚ի հօրէ : * Եւ 5
 այժմ աղաչեմ զքեզ կիւրիա . իբրեւ
 ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմ՝

քեզ , այլ զոր իսկզբանէն ունէաք , զի
 6 սիրեսցուք զմիմեանս : * Եւ այս է սէրն ,
 զի գնասցուք ըստ պատուիրանաց նր .
 և այս է պատուիրանն , զի որոյ լուա-
 րութեն իսկզբանէ՝ ըստ նմին գնասջիք :
 7 * Օ՛ի բազում մոլորեցուցիչք ելին
 յաշխարհ . որ որ ոչ խոստովանի զվն
 քն եկեալ մարմնով , նա մոլորեցուցիչ
 է՝ և նեոն :
 8 * Օ՛ գոյշ լինիջիք անձանց՝ զի մի կու
 բրուսանիցէք՝ զոր վաստակեցէքն , այլ
 զի առնուցուք բովանդակ զվարձս :
 9 * Լ՛մենայն որ յանցանէ՝ և ոչ կայ ՚ի
 վարդապետութեն քնի , զվն ոչ ճանաչէ .
 որ կայ ՚ի վարդապետութեն , նա և զորդի
 10 և զհայր ընդունի : * Եթէ որ գայցէ առ
 ձեզ՝ և զվարդապետութիս զայս ոչ ունի-
 ցի , մի ընդունիցիք զնա ՚ի տուն , և մի
 11 ողջոյն տայցէք նմա : * Եւ որ ասացէ
 նմա ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարեաց գործոյ
 12 նորա : * Եւ զորում ինչ ունէի գրել առ
 ձեզ՝ այլ ոչ կամեցայ քարտիսիւ և դե-
 ղով գրել . զի ակն ունիմ ինձէն իսկ
 դալ առ ձեզ , և բերան ՚ի բերան խօ-
 սել . զի ուրախութիւն մեր իցէ կատա-
 13 րեալ : * Ողջոյն տան քեզ որդիք բեռ քո
 ընտրելոյ : Շնորհք ընդ ձեզ :

ԹՈՒՂԹ

ԿԱԹՈՒՂՈՍԵԱՅՅ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԷԵ

ՅՈՒԴԱՅ յԵՒ քՅԻ ծառայ, և եղ 1
 բայր յակովբայ. հեթանոսաց՝ որ յԵՅ 1
 հօրէ էք սիրեցեալք, և յԵՒ քՅԻ պա 2
 հեալք և ընտրեալք: * Ողորմուի ձեզ՝ 2
 և խաղաղուի և սէր բազմացի: * Սի 3
 բեւեք՝ զԵՄ փոյթ յանձին կալեալ գրեւ 3
 ձեզ վԵ մերոյ հասարակաց փրկուիթէ,
 հարկ յանձին կալայ գրեւ ձեզ և աղա 4
 չեւ զի ճգնիցիք ՚ի վԵ հաւատոցն, որ
 միանգամաւանդեցաւն սրբոց: * Բան 4
 զի սպրդեցին մոխն ոմանք, որ յառա 5
 ջագոյն իսկ կատարեւ էին ՚ի սոյն դա
 տաստան. ամբարիշտք, որ զԵՅ մերոյ
 շնորհսն դարձուցին յանկարգուի. և
 զմի միայն իշխանն և զտէր մեր յԵ քՅ
 ուրացելք: * Յիշեցուցանել ձեզ պ 5

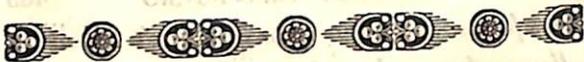
սուհետե կամ է ինձ՝ որ գիտեքդ զԵՄ.
 զի ԵՄ միանգամ զժողովուրդն փրկեաց
 յեգիպտոսէ. երկրորդ անգամ զանհա
 6 ւատսն կորոյս: * Լ, և զհրեշտակա՝ որ ոչ
 պահեցին զիւրեանց իշխանուին, այլ
 թողին զիւրեանց բնակուին, ՚ի դա
 տաստանս մեծի աւուրն՝ մշտնջենաւոր
 7 կապանօք պահեաց ՚ի խաւարի: * Ող
 սողում և գոմնր, և որ շուրջ զնոքօք
 քաղաքքն, որ ըստ նմին օրինակի պոռ
 նրկեցան զհետ ընկերացն մարմնոց,
 կան առաջի օրինակ՝ զյաւիտենական
 8 հրոյն ընկալեալ զդատաստան: * Ըստ
 նմին օրինակի և սոքա իբրև քնով դան
 դաչեալք՝ զմարմին պղծեն, զտէրուին
 9 քամահեն՝ զփառս հայհոյեն: * Ուր մի
 քայել հրեշտակապետ՝ յորժամ բան
 սարկուն սատանայի վիճեալ տայր պա
 տասխանի վԵ մովսիսեան մարմնոյն, ոչ
 ժպրհեցաւ հայհոյուէ դատաստանին
 հանդուրժել. այլ ասէ. սաստեցէ ՚ի
 10 քեզ տէր: * Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն ի
 մանան՝ հայհոյեն: և զայլն ևս՝ զոր
 բնուք իբրև զանխօս անասունս գի
 11 տեն, ՚ի նոսին սոպականեցին: * Վայ
 է նց, զի ըստ ճանապարհին կայենի
 7 պնացին, և ըստ մուրրուէն բաղաամայ

զեղևեցան զհետ վարձուց, և ըստ հա-
կառակու թեանն կորխայ կորեան :

ԵՁ * Սրբա են ատեցեալք շոգմոգք՝ եր 12
 Թեալ զհետ ցանկուեց իւրեանց . 'ի
 սէրս իւրեանց խարդախու թք , լինին
 ընդ ձեզ ուրախակիցք . աներկիրուզ
 զանձինս ճարակեն . ամաք անջրդէք
 հողմակոծեալք , ծառք պողակորոյսք
 անպտուղք կրկնամեռք՝ խլեալք ար-
 մատաքի . * անաստ ալիք ծովու , որ 15
 միշտ փրփրեն զիւրեանց զանձանց զա-
 մօթ . աստեղք մոլարք , որոց վիհ խա-
 ւարին յաւիտենից պահեալ է : * Սար 14
 դարեացաւ վասն նոցա և եօթներորդն
 յադամայ ենովք և ասէ . ահաւասիկ
 եկն տէր բիւրովք սրբովք հրեշտակօք ,
 * առնել գատաստան ըստ ամենայնի , 15
 և յանդիմանել զամենայն ամբարիշտս
 վասն գործոց իւրեանց՝ զոր ամբարըշ-
 տեցին . և վասն ամենայն խիստ բա-
 նից , զոր խօսեցան զնմանէ մեղաւորք
 և ամբարիշտք : * Սրբա են տրսնջողք 16
 և շոգմոգք , երթեալք ըստ իւրեանց
 անձանց ցանկու թեց . և բերանք նոցա
 զամբարտաւանս բարբառին . առնուն
 ակն երեսաց վասն օգտի :

ԵԵ * Բայց դուք սիրելք՝ յիշեցէք ԲԳ 17

կանխասաց բանս զառաքելոցն տեառն
 18 մերոյ յիսուսի քրիստոսի . * զի ասէին
 ձեզ , եթէ 'ի յետին ժամանակս եղև
 ցին մարդք արհամարհողք , երթեալք
 ըստ իւրեանց ամբարշտու թեցն ցան-
 19 կու թեց : * Սրբա են նշաւակեալք շին-
 20 չաւորք , որ զոգին ոչ ունիցին : * Այլ
 մէք սիրելք՝ եղևուք շինել զանձինս
 սրբուքն հաւատոց 'ի հոգին սուրբ .
 21 կացցուք յաղօթս , * պահել զանձինս
 սիրովն այ . ակնուէնել ողորմու թեանն
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի 'ի
 22 կեանսն յաւիտենականս : * Եւ ոմանց
 դատապարտելոց լինիլք կշտամբիչք ,
 23 * և զոմանս ապրեցուցանիլք՝ յափըշ-
 տակեալ 'ի հրոյ . և ոմանց ողորմես-
 ջիք երկիրղև գատել , և զպատմու-
 ճանն որ 'ի մարմնոյն իցէ ազտեղեալ :
 24 * Եւ այնմ , որ կարողն է պահել զձեզ
 անարատս և անբիծս , հաստատել ա-
 ռաջի իւրոց փառացն աներկեան ցրն
 25 ծու թք . * միոյն այ փրկչին մերոյ յի
 քի տեառն մերոյ՝ փառք մեծու թի
 զօրու թիւն և իշխանու թիւն՝ յառաջ
 քան զամ յաւիտեանս , և այժմ և
 յամենայն յաւիտեանս . ամէն :

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԶԻ

ԳԼ Ե.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ յԵՒ քսի, ՚ի ձեռն ու 1
 րոյ ետ անց ցուցանել ծառայից իւրոց՝
 որ ինչ լինելոց է վաղվաղակի. և նը
 շանակեաց առաքելով ՚ի ձեռն հրեշ
 տակի իւրոյ, առ ծառայ իւր յովհանն 2
 նէս: * Որ վկայեաց զվկայութի բանին
 այ, և զվկայութիւն յիսուսի քրիստոս
 սի՛ զոր ետես. և որ էր՝ և որ լինելոցն 3
 էր յետ այնորիկ: * Երանի՛ որ կարդաս
 ցէ կամ լուիցէ զբանս մարգարէու
 թեանս, և պահեսցէ զոր ՚ի սմա գը
 րեալ է. զի ժամանակս մերձեալ է:

* Ի յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիս՝ 4
 որ են յասիայ, շնորհք ընդ ձեզ և

խաղաղութի՛ յայ՛ յէէն՛ և որ էն՛ և որ 5
 գալոցն է, և յեօթն զօրութեց հոգւ
 ւոյն՛ որ է առաջի աթուոյն իւրոյ. * և 6
 ՚ի յիսուսէ քրիստոսէ հաւատարիմ՛
 վկայէն, որ է անդրանիկ ՚ի մեռեալս,
 և իշխան թագաւորութեց երկրի. որ 7
 սիրեաց զմեզ, և ելոյ՛ զկապանս մե
 զաց մերոց արեամբն իւրով. * և ա
 րար զմեզ թագաւորս և քահանայս այ
 և հօր իւրոյ, որում փառք և զօրութի՛
 այժմ՛ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե 8
 նից. ամէն: * Եհաւասիկ գալոց է ընդ
 ամսս. և տեսցեն զնա անձ աչք, և
 տեսցեն զնա ծագք երկրի, և որք խո
 ցեցին զնա ամենեքեան յերկրի. և կո
 ծեսցին ՚ի վերայ նորա. այո՛ ամէն: 9
 * Ես եմ այբ և ես եմ քէ, ասէ տէր
 աննակալ: * Ես յովհաննէս եղբայր
 ձեր և հաւասարակից նեղութեան՛ և
 արքայութե՛ և համբերութե՛ որ ՚ի քս
 յս. եղէ ես ՚ի կղզւոյն որ անուա
 նեալ կոչի պատմոս՛ վս բանին և վս 10
 վկայութեն յիսուսի քրիստոսի: * Եւ
 եղեւ յիս հոգի ՚ի կիւրակէի աւուր,
 և լուայ զձայն զհետ իմ զմեծ իբրեւ
 զձայն փողոյ, որ ասէր ցիս. Ես եմ

ալփա՝ և ուլ . առաջին և վերջին . * զոր 11
 տեսանես՝ գրեա՛ ՚ի գիրս , և տուր տա
 նել յեօթն եկեղեցիս՝ որ յեփեսոս և ՚ի
 զմիւռնիս՝ ՚ի պերգամոնս , և ՚ի թիւ
 աորիս , և ՚ի սարգիկէ , և ՚ի փիղա
 դեղփեա , և ՚ի լաւոդիկէա : * Եւ դար 12
 ձայ տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր ցիս .
 և ՚ի դառնալն իմու՛մ տեսի եօթն ճը
 րագարան ոսկի : * Եւ ՚ի մէջ եօթն ճը 13
 րագարանացն նման որդւոյ մարդոյ ,
 զգեցեալ պատմու՛ճան պճղնաւոր , և
 գօտեւորեալ առ ստեամբքն գօտի ու
 կեղէն . * և գլուխ նորա և հերքն իբրև 14
 զսոր սպիտակ՝ և որպէս զձիւն , և աչք
 նորա որպէս բոց հրոյ . * և ոտք նորա 15
 նմանեալ պղնձոյ ծխելոյ ՚ի մէջ հնոցի
 հրաչէկ . և ձայն նորա իբրեւ զձայն
 ջուրոց բազմաց : * Եւ ունէր յաջոյ ձե 16
 ոինն իւրում աստեղս եօթն , և ՚ի բե
 րանոյ նորա ելանէր սուր երկբերան
 եան . և երեսք նր իբրեւ զարեգակն
 ճառագայթեալ երեւէին : * Եւ իբ 17
 րեւ տեսի զնա՛ անկայ առ ոտս նորա
 իբրեւ զմեռեալ . և եդ ՚ի վերայ իմ
 զաջ իւր՝ և ասէ ցիս . մի երկնչեր , ես
 եմ առաջին , և ես եմ յետին . * և ես 18
 եմ կեանք՝ և ես նոյն որ մեռայ , և եմ

կենդանի այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից . ամէն : և ունիմ զփա
 19 կանս մահու և դժոխոց : * Գրեա՛ զոր
 տեսանես՝ որ էն , և որ յապա՛ և որ
 20 հանդերձեալ է լինել այս . * զխոր
 հուրդ եօթն աստեղացդ՝ զոր տեսերդ
 յաջս իմ , և զեօթն ճրագարանս ու
 կիս . եօթն աստեղքն՝ հրեշտակք եօթն
 եկեղեցեացն են , և ճրագարանքն եօ
 թըն՝ եօթն եկեղեցիքն են :

Գ Լ Բ

1 Եւ հրեշտակ եփեսացւոց եկե
 ղեցւոյն գրեա՛ . այսպէս ասէ կարողն՝
 որ ունի զաստեղս եօթն յաջու ձեռին
 իւրում , և շրջի ՚ի մէջ եօթն աշտա
 2 նակի ոսկւոյ : * Գիտե՛մ զգործս քո և
 զվաստակս քո և զհամբերութիւն քո .
 և զի ոչ բառնաս զչարս , և փորձե
 ցեր՝ որ ասեն զինքեանս առաքեալս՝
 և ոչ են , և հեբբայեցիս՝ և ստեն :
 3 * Եւ համբերեցեր և վշտացար վասն
 4 անուան իմոյ՝ և աշխատեցար : * Եւ
 ասեմ առ քեզ , զի զսէրն քո զառաջին
 5 թողեր : * Յիշեա՛ այժմ ուստի անկա
 րըն՝ և ապաշաւեա՛ , և զառաջին գործ

արն քո արսն . ապա թէ ոչ գամ ես
վաղվաղակի , և շարժեցից զաշտանա-
կըս քո 'ի տեղուջէ իւրմէ՝ եթէ ոչ ա-
պաշխարեսցես : * Արդ՝ զայս արա՛ զի 6
ատեսցես զգործսն նիկողայոսի , զոր
ես ատեամ : * Որ ունի ականջս լսելոյ , 7
լուիցէ՛ զինչ ասէ հոգին սուրբ առ ե-
կեղեցիս . որ յաղթէն , տաց նմա ու-
տել 'ի փայտէն կենաց՝ որ է 'ի մէջ դը-
րախտին օյ : * Եւ առ հրեշտակ ըզ- 8
միււրնացուոց եկեղեցւոյն գրեա՛ . այս
պէս ասէ անսկիզբն և անվախճանն ,
որ եղեւ մեռեալ՝ և կենդանացաւ :
* Տեսի զգործս քո՝ և զնեղուծիւն և 9
զաղբատուծիւն , այլ աղբատուծիւն
քո մեծուծիւն եղիցի . և զհայհոյու-
ծիւնն՝ որ ասէին զինքեանս հրէայս
գոյ՝ և չէին ինչ , այլ ժողով սատանայի :
* Մի երկնչիր՝ վասն որոյ կամիս չարչա- 10
րիւ . ահա հանդերձէ բանսարկուն ար-
կանել 'ի ձէնջ 'ի բանտ , զի փորձի-
ցիք , և ունիք նեղուծի աւուրս տասն .
Ըր հաւատարիմ մինչև 'ի մահ . և տաց
քեզ զպսակն կենաց : * Որ ունի ա- 11
կանջս լսելոյ՝ լուիցէ՛ զինչ հոգին սբ
ասէ առ եկեղեցիս . որ յաղթէ , ոչ
անիրաւի յերկրորդ մահուանէն : * Եւ 12

առ հրեշտակն՝ որ 'ի պերգամոյ եկե-
ղեցին , գրեա՛ . այսպէս ասէ՝ որ ունի
13 զաւուրն երկսայրի սրեալ : * Տեսի ըզ
գործս քո՝ և զի բնակեալ ես ուր ա-
թոռն է սատանայի . և ունիս զանուն
իմ , և ոչ ուրացար զհաւատս իմ յա-
ւուր յորում անթիպաս վկայն իմ հա-
ւատարիմ եղեւ . զի վկայ է իմ հաւա-
տարիմ ամ հաւատացեալ՝ որ սպանաւ
'ի ձէնջ , որ կայք՝ ուր սատանայ է բը-
14 նակեալ : * Եւ ունիմ առ քեզ սա-
կաւ . զի կայ առ քեզ վարդապետուին
բաղամուր՝ որ ուսոյց զբաղակ դնել
գայթազղուծի առաջի որդւոցն իս-
րայէլի , ուտել նոցա զոհեալ՝ և պու-
15 նրկել : * Եւ յսպէս և դու ունիս ըզ
վարդապետուծին նիկողայեցեաց՝ զոր
16 ես ատեամ : * Արդ՝ ապաշխարեա՛ , ա-
պա թէ ոչ գամ վաղվաղակի . և պա-
տերազմեցայց ընդ նոսա սրով բերա-
17 նոյ իմոյ : * Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝
լուիցէ՛ զինչ հոգին ասէ առ եկեղե-
ցիս . որ յաղթէ՝ տաց նմա ուտել 'ի
մանանայէն թաքուցելոյ , և տաց նմա
զգիրն սրբուծէ . և գրեալ անունն նոր
'ի գիրն , զոր ոչնք գիտէ՝ բայց միայն
18 որ աւանուն : * Եւ առ հրեշտակն որ

ի թիւատորոյ եկեղեցին՝ գրեան՝ այսպէս ասէ որդին ւնյ, որոյ աչք իւր են իբրեւ զբոց հրոյ, և ոտք նորա նման պղնձի ծխելոյ: * Տեսի զգործս քո՝ և զսէր և զհաւատ՝ և զպաշտօն քո համբերու թեամբ. զի բազում է վաստակ քո վերջինն քան զառաջինն: * Այլ առ սեմ առ քեզ բազում. զի թողեր ըզկինն զյեզաբէլ. որ ասէր զինքն մարգարէ, և ուսուցանէր մոլորութի՛ ըզծառայս իմ՝ պոռնկել և ուտել զզուհեալ: * Այլ ետու և նոցա ժամանակ առ պաշխարել զպոռնկուին իւրեանց՝ և ոչ ապաշխարեցին: * Ահա ասիկ ես արկանեմ զնա ՚ի հնոց, և զգործակիցս իւր ընդ որս շնացալ՝ ՚ի նեղութիս մեծամեծս, եթէ ոչ ապաշխարեսցեն ՚ի գործոց իւրեանց: * Այլ զորդիս նոց սպանից մահուամբ. և ծանիցեն ւմ եկեղեցիք՝ թէ ես եմ որ յանդիմանեմ զերիկամունս և զսիրտս. և տամ ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրեանց: * Այլ ձեզ ասեմ որք ՚ի թիւատիր էք, և ոչ ունիք զվարդապետութիս զայս. որ ոչ ծանեայք զխորս սատանայի՛ զոր խօսին. ոչ արկից զձեօք ծանրութի: * Այլ զոր ունիք, պահեցէք՝ մինչեւ ես

26 գամ: * Այլ որ յաղթէ՝ և պահէ ըզգործս իմ՝ մինչեւ ցվախճան, տաց նմա
27 իշխանութի՛ն ՚ի վի ազգաց: * Այլ հովուեսցէ զնս՝ գաւազանաւ երկաթեաւ. և իբրեւ զանօթ բրտի փշոցեցէ զնս:
28 * Արպէս և ես ընկալայ ՚ի հօրէ իմմէ, և տաց նոցա զաստղն առաւօտուն:
29 * Ար ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս:

ԳԼ Գ.

1 Այլ առ հրեշտակ սարդիացւոց եկեղեցւոյն գրեան. այսոյ ասէ՝ որ ունի զեօթն հոգին ւնյ՝ և զեօթն աստեղս. տեսի զգործս քո՝ զի անուն կենդանւոց ունիս՝ և մեռեալ ես: * Այլ արթուն՝ և հաստատեան այսուհետեւ՝ զի հանդերձեալ ես մեռանել. քանզի ոչ գտի զգործս քո կատարեալ առաջի աստուծոյ:
2 * Այլ որք յիշեան թէ ոսկ լուարն, և պահեան և ապաշխարեան. ապա թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ որպէս գող. և ոչ դք իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ:
3 * Այլ որք յիշեան թէ ոսկ լուարն, և պահեան և ապաշխարեան. ապա թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ որպէս գող. և ոչ դք իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ:
4 * Այլ որք յիշեան թէ ոսկ լուարն, և պահեան և ապաշխարեան. ապա թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ որպէս գող. և ոչ դք իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ:

որում արժանի եղեն : * Որ յաղթէ՝ 5
այսպէս զգեցցի սպիտակս , և ոչ ջըն-
ջեսցի անուն նորա ՚ի դպրութենէն
կենաց . և խոստովանեցայց զանուն նո-
րա առաջի հօր իմոյ և առաջի հը-
րեշտակաց : * Որ ունի ականջս լսելոյ՝ 6
լուիցէ զինչ ասէ հոգին առ եկեղեցիս :
* Եւ առ հրեշտակն փիղաղեղիեաց ե-
կեղեցւոյն գրեալ . այսո՞ր ասէ սուրբն
ճշմարիտն , որ ունի զփականս դաւթի .
բանայ և ոչ ո՞ր է որ փակէ , և փակէ՝ 7
և ոչ ո՞ր է որ բանայ : * Տեսի զգործս
քո . ահա ետու առաջի քո դուռն բա-
ցեալ , զոր ոչ ո՞ր կարէ փակել . զի սա-
կաւիկ ունիս զօրութի , և սահեցեր
զբանս իմ , և ոչ ուրացար զանուն իմ :
* Եւ հաւաստիկ ես տամ քեզ զժողովն 9
սատանայի , որք ասեն զինքեանս հրե-
այս գո՛ւ և ոչ են , այլ ստեն . արարից
զնոսա՝ զի եկեսցեն՝ և երկիրպագցեն
առաջի ոտից քոց , և ծանիցեն զի ես սի-
րեցի զքեզ : * Օ՛ ի սահեցեր զբան համ 10
բերութի իմոյ , և ես սահեցից զքեզ
՚ի ժամ փորձութե քո . որ հանդեր-
ձեալ է գալ յամ տիեզերս փորձել
զամ բնակեալս յերեսս երկրի : * Եւ 11
գամ վաղվաղակի , կալ զոր ունիսդ՝

12 զի մի որ առցէ զսպակ քո : * Որ յաղթէ՝
արարից զնա սիւն տաճարի այ իմոյ ,
և արտաքս այլ մի ևս ելցէ . և գրեցից
՚ի վերայ նորա զանուն այ իմոյ , և զա-
նուն քաղաքի այ իմոյ՝ զնորն երուսա-
ղէմի , որ իջանելոց է յերկնից այ իմոյ .
13 և անուն նր նոր : * Որ ունի ականջս՝
լուիցէ զինչ ասէ հոգին առ եկեղե-
ցիս : * Եւ առ հրեշտակն լաւ ողիկեայ
եկեղեցւոյն գրեալ . այսպէս ասէ ա-
մէնն՝ վկայն հաւատարիմ և ճշմարիտ ,
15 սկիզբն սկզբան արարածոց այ : * Վի-
տեմ զգործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝ և
ոչ ջերմ . սարս էր քեզ ցուրտ լինել
16 և կամ ջերմ : * Եւ դու գաղջ ես՝ և
ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ , հանդերձեալ
17 ես փախիլ ՚ի բերանոյ իմմէ : * Օ՛ ի ա-
սես . մեծատուն էի և մեծացայ , և ոչ
իւրիք կարօտ եմ . և ոչ գիտես՝ եթէ
դու ես ողորմելի և հեղգ և աղբաւո՛
18 մերկ և կտր : * Եւ քո՝ ես խորհրդակից
եղէց քեզ , առ քնեալ յինէն ոսկի փոր-
ձեալ ՚ի հրոյ՝ զի մեծացիս , և հան-
դերձս սպիտակս՝ զի զգեցցիս , զի մի
երեւեկացի անխայեղութի մերկուե քո .
19 և դիր դեղ յաչս քո՝ զի տեսցես : * Եւ՝
զոր սիրեմ , յանդիմանեմ և խրատեմ .

նախանձեան այժմ , և ապաշխարեան :
 * Լ՛հաւատիկ գամ ես առ դուրս և 20
 բախեմ . եթէ որ լուիցէ ձայնի ի
 մուճ՝ և բանայցէ զգրուանն , մոխց առ
 նա՛ և ընթրիս արարից առ նա , և նա
 ընդ իս : * Որ յաղթէ՛ տաց նմանստեղ 21
 ընդ իս յաթոռ իմ , որպէս և ես յաղ
 թեցի՛ և նստայ յաթոռ հօր իմոյ :
 * Որ ունիցի ականջս՝ լուիցէ՛ զինչ ա. 22
 սէ հոգին առ եկեղեցիս :

ԳԼ : Դ .

Եւ յետ այսր ամի տեսի՛ և ահա 1
 դրուներ երկնից բացեալ էին , և ձայն
 փողոյն առաջնոյ զոր լուայ՝ խօսէր ընդ
 իս և ասէր . Ել այսր՝ և ցուցից քեզ՝
 զինչ լինելոց է յապա ժամանակս : * Եւ 2
 ժամանեալ յիս հոգի , և տեսի աթոռ
 մի՛ զի կայր յերկինս : * Եւ ՚ի վերայ ա. 5
 թոռոյն նստէր նման տեսլեան ականց
 յատուոյ և սարդիոնի : * Եւ քահա. 4
 նայք շուրջ զաթոռովն նմանք տես
 լեան զմրիստի . և շուրջ զաթոռովն ա
 թոռք քսան և չորք , և ՚ի վերայ աթո
 ռոյն նստէին քսան և չորք երիցունք՝
 զգեցեալ հանդերձս սպիտակս , և ՚ի

5 գլուխս իւրեանց պսակս ոսկիս : * Եւ
 յաթոռոյ անտի ելանէին փայլատակ
 մուկք և ձայնք և որոտմուկք , և եօթն
 ղամբարք հրոյ բորբոքելոյ առաջի ա.
 6 թոռոյն , որ են եօթն հոգիքն նոյ : * Եւ
 էր առաջի աթոռոյն ծով ապակեղէն՝
 նման սպիտակութեան սառին , և ՚ի
 մէջ աթոռոյն չորք կենդանիք՝ և լի է.
 7 ին աչօք առաջոյ և յետոյ : * Եւ էր
 կենդանին առաջին նման առիւծու ,
 և երկրորդ կենդանին նման զուարա
 կի , և երրորդ կենդանին ունէր երե
 սրս մարդոյ , և չորրորդ կենդանին նը
 8 ման արծուոյ թռուցելոյ : * Եւ չորից
 կենդանեացն էին միոյ միոյ ՚ի նոցանէ
 վեց թեւք , շուրջանակի և ՚ի ներքոյ լի
 էին աչօք , ոչ հանդէին՝ ոչ զտիւ և ոչ
 զգիշեր՝ ասելով . սուրբ սուրբ սուրբ
 տէր ամ ամենակալ՝ որ էն և ես , և որ
 9 գալոց ես : * Եւ յորժամ տային կեն
 դանիքն փառս և պատիւ և գոհութի
 նստելոյն ՚ի վերայ աթոռոյն՝ կենդան
 10 ոյն յաւիտեանս յաւիտենից , (* ան
 կանէին քսան և չորք երիցունքն առա
 ջի նստելոյն յաթոռն , և երկիր պագա
 նէին կենդանւոյն յաւիտեանս յաւի
 տենից .) և դնէին զպսակս իւրեանց

առաջի աթոռոյն ասելով, * արժանի 11
 էս տէր ամ մեր սուրբ՝ առնուլ փա-
 ռըս և պատիւ և զօրութի, զի դու
 ստեղծեր զամ. և ՚ի կամեւն քո ստեղ-
 ծան՝ և կան հաստատուն :

ԳԼ Ե.

Եւ տեսի ՚ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր 1
 ՚ի վերայ աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներ-
 քոյ և արտաքոյ, և կնքեալ եօթն կրն-
 քով : * Եւ տեսի հրեշտակ մի զօրա- 2
 լոր՝ զի քարոզէր ՚ի ձայն մեծ . ո՛ր է ար-
 ժանի բանալ զգիրքս՝ և լուծանել ըզ-
 կնիք նորա : * Եւ ոչնք կարէր՝ ոչ ՚ի 3
 յերկինս և ոչ յերկիր և ոչ ՚ի ներքոյ
 երկրի՝ բանալ զգիրքն, զի ոչ տեսին
 զնա : * Եւ էս լայի ուժգին՝ զի ոչնք 4
 գտաւ արժանի բանալ զգիրքն և հա-
 յել ՚ի նա : * Եւ մի յերկցանցն ասէ 5
 ցիս . մի լար, ահաւասիկ յաղթեաց
 առիւծն յազգէն յուդայ յարմատոյն
 դաւթի՝ բանալ զգիրքն՝ և լուծանել
 զեօթն կնիքսն նորա : * Եւ տեսի ՚ի 6
 մէջ աթոռոյն և ՚ի մէջ չորից կենդա-
 նեացն՝ և ՚ի մէջ երկցանցն գառն կայր
 զենեալ, որ ունէր եօթն եղջիւրս՝ և

աչս եօթն, որ են եօթն հոգիք այ՝ որ
 7 են առաքեալ ընդ ամ երկիր : * Եւ ե-
 կրն ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նորա՝ որ
 8 նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն : * Եւ յոր-
 ժամ առ զգիրն, չորք կենդանիքն և
 քսան և չորք երկցունքն անկանէին
 առաջի գառինն . և ունէին իւրաքան-
 չիւր քնար՝ և բուրվառ ոսկի լի խըն-
 9 կով, որ է աղօթք սրբոցն : * Եւ օրհ-
 նէին երգս նորս և ասէին . արժանի
 էս առնուլ զգիրդ՝ և բանալ զկնիք
 դորա, զի զենար՝ և գնեցեր զմեզ այ
 արեամբդ քով յամ ազգաց և ՚ի լեզ-
 10 ուաց և ՚ի ժողովոց հեթանոսաց : * Եւ
 արարեր զոսա այ մերոյ թագաւորս և
 քահանայս թագաւորել ՚ի վերայ երկ-
 11 րի : * Եւ տեսի, և լուայ զձայն հը-
 րեշտակաց բազմաց՝ որք կային շուրջ
 զաթոռովն և զչորիւր կենդանեօքն և
 զքահանայիւքն : և էր թիւն նոցա՝
 բիւրք բիւրուց և հազարք հազարաց :
 12 * Եւ տեսի ձայնիւ մեծաւ . արժան է
 գառնդ զենեալ առնուլ զմեծութի և
 և զիմաստութի և զզօրութի և զպա-
 13 տիւ և զփառս և զօրհնութի : * Եւ
 ամ արարածք՝ որ են յերկինս և յերկ-
 րի և ՚ի ծովու և որ ՚ի նոսա՝ լուայ զի

ասէին . որ նստի յաթոռն՝ և գառնն
 օրհնեալ բարձրացեալ և փառաւո
 ղեալ յաւիտեանս յաւիտենից : * Եւ 14
 չորք կենդանիքն ասէին , ամէն . և ե
 ղիցունքն անկանէին առաջի նորա և
 երկիրպագանէին :

Գ Լ Գ .

Եւ տեսի զի եբաց զմին 'ի կնքոցն , 1
 և լուայ 'ի միոյ 'ի չորից կենդանեացն
 իբրեւ զձայն որոտման՝ զի ասէր՝ Թէ
 գամ : * Եւ տեսի՝ և ահա ձի սպիտակ , 2
 և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ ունէր աղե
 ղըն . և տուաւ նմա սրսակ , և եկն յաղ
 Թողն՝ զի յաղթեացէ : * Եւ յորժամ 3
 եբաց զկնիքն երկրորդ , լուայ յերկ
 րորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր , գամ : * Եւ 4
 ելայլ ձի կարմիր . և որ հեծեալն էր
 'ի վերայ նորա՝ տուաւ նմա առնուլ
 զքաղաղուԹի՛ յերկրէ , զի զմիմեանս
 զենցեն . և տուաւ նմա սուր մի մեծ : 5
 * Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երրորդ՝
 լուայ յերրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝
 Թէ գամ . և տեսի՝ և ահա ձի սեաւ , 6
 և որ նստեալն էր 'ի վերայ նորա՝ ու
 նէր կշիռք . 'ի ձեռին իւրում : * Եւ

լուայ ձայն 'ի միջոյ չորից կենդանեացն .
 կապիճ մի ցորեան՝ դենարի միոջ , և
 երեք կապիճ գարի՝ դենարի միոջ . և
 7 ձէթ և գինի մի փասեացես : * Եւ յոր
 ժամ եբաց զկնիքն չորրորդ , լուայ ձայն
 'ի չորրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ Թէ
 8 գամ : * Եւ տեսի՝ և ահա ձի շոռոս ,
 և որ նստէրն 'ի վերայ՝ ունէր զմահ ,
 և դժոխք երթային զհետ նորա . և
 տուաւ նմա իշխանուի չորրորդ մասին
 աշխարհի՝ սատակել սրով և սովով և
 9 մահուամբ՝ և գաղանօք երկրի : * Եւ
 յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ՝ տե
 սի 'ի ներքոյ սեղանոյն զհոգիս ամենայն
 մարդկան զենեալ վասն բանին . այ՝ և
 10 վասն վկայուէ նորա զոր ունէին : * Որք
 ասէին 'ի ձայն մեծ . մինչեւ յերբ տէր
 սբ և ճշմարիտ՝ ոչ գատիս , և խնդրես
 զվրէժ արեան մերոյ 'ի բնակչաց երկրի :
 11 * Եւ տուաւ նոյ արկանելիս սպիտակս ,
 և ասացաւ նոցա զի հանգիցեն փոքր
 մի ժամանակ , մինչեւ լոցին ծառայաւ
 կիցք նոցա և եղբարք նոցա՝ որք հան
 դերձեալ են կատարիլ իբրեւ զնոսա :
 12 * Եւ տեսի յորժամ եբաց զկնիքն վեց
 երորդ՝ եղեւ շարժումն մեծ , և արե
 գակն եղեւ սեաւ իբրեւ զկապերս

այժեայ, և լուսինն բողբոլին եղև
 արևն: * Եւ աստեղք երկնից թօթաւ 15
 փեցան ՚ի յերկիր, որպէս տերև թղեն
 ւոյ զե ուժգին շարժիցի ՚ի հողմոյ:
 * Եւ երկին իբրև զմագաղաթեայ գիրս 14
 դալարէր, և ամ լերինք և կղզեք ՚ի
 տեղւոյ իւրեանց շարժեցան: * Եւ 15
 թագաւորք երկրի և իշխանք՝ հաղա
 րապետք և մեծամեծք և զօրաւորք՝ և
 ամ ծառայք և ամ աղատք թագուցին
 զինքեանս յայրս և ՚ի ծերպս վիմաց:
 * Եւ ասէին լերանց՝ թէ անկերսւք ՚ի 16
 վերայ մեր, և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք
 զմեզ: * Օ ի եկն օր մեծ: բարկու թե 17
 նորա, և ո՛վ կարէ կալ առաջի նորա:

ԳԼ: Լ:

Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշ 1
 տակս՝ զի կային ՚ի չորս անկիւնս երկ
 րի, և ունէին զչորս հողմս երկրի՝ զի
 մի շնչեացէ հողմ ՚ի վերայ երկրի, և
 մի ՚ի ծովու՝ և մի ՚ի ծառս: * Եւ տե 2
 սի այլ հրեշտակ՝ զի ել յարեւելից, և
 ունէր զկնիք այ կենդանւոյ, և աղա
 զակեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս հրեշ
 տակսն՝ որոց առեալ էր իշխանու թի

3 ապականել զերկիր և զծով: * Եւ ա
 սէր, մի վնասէք երկրի՝ մի ծովու՝ մի
 ծառոց, դադարեցէք մինչեւ կնքեցից
 զճառայս այ իմոյ ՚ի ճակատս նոցա:
 4 * Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն՝ հարիւր
 քառասուն և չորք հազար կնքեալք
 5 յաղգէ որդւոցն իսրայէլի: * Յաղգէն
 յուգայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ:
 Յաղգէն ռուբենի՝ երկոտասան հա
 զար կնքեալ: Յաղգէն գադայ՝ եր
 6 կոտասան հազար կնքեալ: * Յաղգէն
 ասերայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ:
 Յաղգէն նեփթաղիմայ՝ երկոտասան
 հազար կնքեալ: Յաղգէն մանասէի՝
 7 երկոտասան հազար կնքեալ: * Յաղ
 գէն շմաւովնի՝ երկոտասան հազար
 կնքեալ: Յաղգէն զեւեայ՝ երկոտա
 սան հազար կնքեալ: Յաղգէն իսա
 քարայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ:
 8 * Յաղգէն զաբուղոնի՝ երկոտասան
 հազար կնքեալ: Յաղգէն յովսեփայ՝
 երկոտասան հազար կնքեալ: Յաղգէն
 բենիամենի՝ երկոտասան հազար կն
 9 քեալ: * Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և
 ահա ժողովուրդ բազում որոց ո՛չ գոյր
 թիւ, յամ հեթանոսաց և յամ աղգաց
 և յամ լեզուաց և յամ ժողովրդոց,

որք կային առաջի աթոռոյն և առաջի
 գառինն՝ արկել զիւրեամբք հանդերձս
 սպիտակս, և արմաւենիս ՚ի ձեռս իւ-
 րեանց : * Մ զազակէին ՚ի ձայն մեծ՝ և 10
 ասէին . փրկու թի՛ ւնյ մերոյ՝ որ նստի
 ՚ի վերայ աթոռոյն, և գառինն : * Ն 11
 ամ հրեշտակք կային շուրջ զաթոռոյն
 և զերիցամբքն և զշորիւք կենդանեօ-
 քն, և անկանէին յերեսս առաջի ա-
 թոռոյն՝ և երկիրպագանէին ւնյ, * ա 12
 սելով . ամէն . օրհնութի և փառք և
 իմաստուի և գոհուի և սրտիւ և զօ-
 րութի և շնորհք տեսուն ւնյ մերոյ՝
 յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն : * Ն 13
 ասէ ցիս մի յերիցանց անտի . սոքա
 որ զգեցեալս են զհանդերձս սպիտակս՝
 ցք են՝ և կամ ուստի գան : * Ն ա 14
 սացի ցնա . տէր՝ դու գիտես : և ասէ
 ցիս . սոքա են՝ որ գան ՚ի վշտաց մե-
 ծաց, և լուացին զարկանելիս իւրեանց՝
 և սպիտակացուցին արեամբ գառինն :
 * Վ ասն այնորիկ են առաջի աթոռոյն 15
 ւնյ՝ և պաշտեն զնա զտիւ և զգիշեր
 ՚ի տաճարի նորա . և որ նստի ՚ի վերայ
 աթոռոյն՝ բնակեալ է ՚ի նոսա : * Ո չ 16
 քաղցիցեն և ոչ ծարաւիցեն, և ոչ որ
 մեղիցէ նոցա՝ ոչ արեգակն և ոչ սօթ :

17 * Ն և գառնն ՚ի միջոյ աթոռոյն իւրոյ
 հովուեացէ զնոսա, և առաջնորդեացէ
 նոցա ՚ի կենաց աղբիւր ջրոյ կենդան-
 ւոյ . քանզի եհատ ամ զամենայն ար-
 տօսր յերեսաց նոցա :

Գ | : Բ :

1 * Ն և յորժամ եբաց զինիքն եօթնե-
 րորդ՝ եղեւ լուութի յերկինս՝ օրպէս
 2 կէս ժամու : * Ն և տեսի հրեշտակս
 եօթն, որ առաջի ւնյ կային, և տուաւ
 3 նոցա եօթն փողս : * Ն և այլ հրեշտակ
 եկն եկաց առ սեղանն, և ունէր խորն
 4 կանոց ոսկի . և տուաւ նմա խուռնկ
 քաղում, զի մատուցէ զազօթս ամ
 5 սրբոց ՚ի վերայ ոսկեղէն սեղանոյ առ ա-
 6 ջի աթոռոյն : * Ն և ել ծուխ խնկոցն
 ազօթք սրբոցն ՚ի ձեռաց հրեշտակացն
 7 առաջի ւնյ : * Ն և ելց հրեշտակն ըզ
 խնկանոցն ՚ի հրոյ սեղանոյն՝ և արկ զնա
 յերկիր . և եղեւ որոտումն և ձայնք և
 8 փայլատակումն և շարժումն մեծ : * Ն և
 եօթն հրեշտակքն որ ունէին եօթն
 9 փողս՝ պատրաստեցին զինքեանս առ ՚ի
 10 հարկանել : * Ն և առաջին հրեշտակն
 եհար զփողն, և եղեւ կարկուտ և

հուր և արիւն խառնեալ և անկաւ
 յերկիր, և զերրորդ մասն երկրի այ-
 րեաց, և զերրորդ մասն ծառոց այ-
 րեաց, և զամ դալար խոտոց այրեաց =
 * Եւ երկրորդ հրեշտակն փողեաց, և
 իբրեւ զլեառն մի մեծ հրդեհեալ ան-
 կաւ 'ի ծով, և եղև երրորդ մասն ծո-
 վու արիւն. * և սատակեցաւ երրորդ
 մասն զուղակաց, և որ ունէր շունչ
 կենդանի՝ ապականեցաւ. (և երրորդ
 մասն նաւուց ընկղմեցաւ:) * Եւ եր-
 րորդ հրեշտակն փողեաց, և անկաւ
 յերկնից ասաղ մի մեծ՝ բորբոքեալ
 իբրեւ զղամբար, և անկաւ յերրորդ
 մասն գետոց և աղբերաց. * և էր ա-
 նուն աստեղն դառնուի, և բազումք
 մեռան 'ի դառնութի ջուրցն = * Եւ
 չորրորդ հրեշտակն փողեաց, և վիրա-
 ւորէր երրորդ մասն արեգական՝ և եր-
 րորդ մասն լուսնի՝ և երրորդ մասն
 աստեղաց. և խաւարէր երրորդ մասն
 նոցա, և երրորդ մասն գիշերոց նոյն-
 պէս: * Եւ տեսի՝ և լուայ ձայն հրեշ
 տակի թռուցելոյ 'ի մէջ երկնից՝ զի
 ասէր 'ի ձայն մեծ, վայ վայ վայ՝ որ
 բնակեալ են յերկրի. յորժամ լինիցի
 ձայն երկցն ևս փողոց, զոր կամիցին
 հրեշտակքն հարկանել =

Գ | : Թ .

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողէր .
 և տեսի զի ասաղ մի անկաւ յերկնից,
 և տուաւ նմա բանալի գբոյն անդրն-
 2 դոց. * և ելանէր ծուխ 'ի գբոյն ուղ
 զծուխ հնոցի մեծի. և խաւարեցաւ
 3 արեգակն և օդք: * Եւ 'ի գբոյն ելա-
 նէր մարախ 'ի յերկիր. և տուաւ նց
 4 իշխանուի իբրեւ զխայթոցս կարծի.
 * և ասացաւ նոցա՝ զի մի մեղիցեն խո-
 տոյ երկրի և մի ամ ծառոց, բայց միայն
 մարդոց երկրայնոյ, որ ոչ ունիցին ըզ
 5 կնիք 'ի վերայ ճակատու իւրեանց: * Եւ
 տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի սպանա-
 նիցեն զնոսա, այլ չարչարեսցեն զնս
 ամիսս հինգ. և չարչարանք նոցա իբ-
 րեւ զխայթոցս կարծի՝ որ հարկանիցէ
 6 զմարդ: * Եւ յաւուրսն յայնսոսիկ խընդ-
 րեսցեն մարդիկ զմահ՝ և մի գտցեն.
 և ցանկան մեռանել և փախիցէ 'ի նո-
 7 ցանէ մահ: * Եւ նմանութի մարա-
 խոյն, նմանութի ձիոյ պատրաստելոյ
 'ի պատերազմ. և 'ի վերայ գլխոց նց
 իբրեւ զպսակ՝ նմանեալ ոսկւոյ. և ե-
 րեսք նոցա իբրեւ զերեսս մարդոյ,

* և հերք նոցա իբրեւ զհերս կնոջ . և 8
ատամունք նոցա իբրեւ զառիւծու :
* Եւ ունէին զբահս իբրեւ զզբահս 9
երկաթի . և ձայն թեւոց նոցա իբրեւ
զձայն կառավար ձիոց բազմաց՝ որ ար-
շաւեն ՚ի սրատերազմ : * Եւ ունին ա- 10
գիս ըստ նմանութի կարճի . և խայ-
թոց յագիս նոցա . և ունէին իշխա-
նուի չարչարել զմարդիկ ամիսս հինգ :
* Եւ ունին թագաւոր ՚ի վր իւրեանց 11
զհրեշտակն դժոխոց . և անուն նորա
բերայեցերէն աղբադոն , որ կոչի ՚ի հայ
բարբառ կորուստ : * Կաւասիկ վայ 12
մի էանց , և վայք երկու գալցց են :
* Եւ վեցերորդ հրեշտակն հարկանէր 13
զփողն . և լուայ ձայն ՚ի չորից կենդա-
նեացն՝ որ էին առաջի սեղանոյն ւնց . * զի 14
ասէր ցհրեշտակն վեցերորդ՝ որ ու-
նէր զփողն . լոյճ զչորս հրեշտակսն զկա-
պեալս ՚ի վերայ գետոյն եփրատայ :
* Եւ լուծան չորս հրեշտակքն՝ պատ- 15
րաստեալք ՚ի ժամ և յօր և յամիս և
՚ի տարի , զի սպանցեն զերրորդ մասն
մարդկան : * Եւ համարք հեծեւոյ զօ- 16
րաց նց՝ բիւրք բիւրուց՝ և հազարք
հազարաց՝ լուայ զթիւ նոցա : * Եւ 17
տեսի ձիս ՚ի տեսլեսնն , և հեծեալս

՚ի նոսա՝ որք ունէին զբահս հրեղէնս ,
և յակինթս հրդեհեալս ծծմբով . և
գլուխք ձիոցն իբրեւ զգլուխս առիւ-
ծուց . և ՚ի բերանոց նոցա հուր ելա-
18 նէր՝ և ծուխ և ծծումբ : * Եւ ՚ի հա-
րուածոցս յայոցանէ մեռաւ երրորդ
մասն մարդկան՝ ՚ի հրոյն և ՚ի ծխոյն
և ՚ի ծծմբոյն , որ ելանէր ՚ի բերանոց
19 նոցա : * Օ ՚ի իշխանութի ՚ի բերանս
է նոցա՝ և յագիս նոցա , և ագիք նց
նմանութի օձի . և ունէին գլուխք՝
20 որով սատակէին զանիրաւս : * Եւ այլք
՚ի մարդկանէ որ ոչ մեռան ՚ի հարուա-
ծոցս յայոցանէ , ոչ ապաշխարեցին և
ոչ դարձան ՚ի գործոց ձեռաց իւրեանց ,
յերկրադառութի գիւաց և կոց յու-
կեղինաց և յարծաթեղինաց՝ և ՚ի սլը-
զննայ և ՚ի բարէ և ՚ի փայտէ , որք ոչ
տեսանել կարեն՝ և ոչ ըսել և ոչ գը-
21 նալ . * և ոչ ապաշխարեցին ՚ի մարգաս-
պանութի՝ և ՚ի դեղատուութի , և ՚ի
պոռնկութի և ՚ի գողութի իւրեանց :

ԳԼ Ժ

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝
զի իջանէր յերկնից , և զգեցեալ էր

ամսյ՝ և ծիածանն ՚ի գլուխն նորա . և երեսքն նորա իբրեւ զարեգակն , և ոտքն նորա որպէս սիւնն հրոյ : * Եւ ունէր 2 ՚ի ձեռին իւրում գրկոյք մի բացեալ . և եգ զոտն իւր զաջ ՚ի վերայ ծովու , և զձախն ՚ի վերայ երկրի : * Եւ աղա 3 զակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ գոչեաց իբրեւ զառիւծ . և յորժամ աղաղակեաց խօսեցան եօթն որոտմունք յիւրեանց ձայնս : * Եւ յորժամ խօսեցան եօթն 4 որոտմունքն՝ կամէի գրել . և լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր , կնքեա՞ զոր խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ և մի գրեր : * Եւ հրեշտակն զոր տեսի , որ 5 եգ զոտն իւր ՚ի վերայ ծովու և զմիւսն ՚ի ցամաքի , համբարձ զձեռն իւր զաջ յերկինս . * և երգուաւ ՚ի կենդանին 6 յաւիտենից՝ որ հաստատեաց զերկինս և որ ՚ի նմա , և զերկիր և որ ՚ի նմա . զի ոչ ևս կայ այլ ժամանակ . * այլ յա 7 ւուրս ձայնի եօթներորդ հրեշտակին յորժամ հարցէ զփողն , կատարեսցի խորհուրդն ան՝ որ աւետարանեցաւ ՚ի ձեռն ծառայից իւրոց մարգարէիցն : * Եւ ձայնն՝ զոր լուայ յերկնից դար 8 ձեալ խօսեցաւ ընդիս՝ և ասէ . երթ առ զգրկոյսն՝ զոր ունի հրեշտակն բա

ցեալ ՚ի ձեռին իւրում , և կայ ՚ի վր 9 ծովու և ցամաքի : * Եւ ես երթեալ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի ՚ի նմանէ . և ասէ ցիս , առ զա՞ և կեր զդոյն , և դառնացի յորովայն քո . այլ ՚ի բե 10 րան քո է քաղցր իբրեւ զմեղր : * Եւ առի զգրկոյսն բացեալ ՚ի հրեշտակէն՝ և կլայ զնա . և էր ՚ի բերան իմ որպէս մեղր . և յորժամ կերայ , դառնացաւ 11 որովայն իմ : * Եւ ասէ ցիս . հասանէ քեզ դարձեալ մարգարէանալ ՚ի ժողովուրդս՝ և ՚ի հեթանոսս և ՚ի լեզուս և ՚ի թագաւորս երկրի :

ԳԼ . ԺԱ .

1 Եւ տուաւ ինձ եղէգն նման գաւազանի . և կայր հրեշտակն՝ և ասէր ցիս . արի և չափեա՞ զտաճարն ան և զսեղանն՝ և զերկրպագուսն որ ՚ի նմա : 2 * Եւ զգաւիթն որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա՝ և մի չափեր . զի տուեալ է զնա հեթանոսաց . և զքաղաքն սուրբ կոխեսցեն ամիսս քառասուն և եր 3 կուս : * Եւ տայ երկուց վիպից ի մոց՝ և մարգարէացիին աւուրս հա զար երկերիւր և վաթսուն՝ զգեցեալ

բուրձ : * Սորա են երկու ձիթենիքն՝ 4
 և երկու ճրագք , որ կան առաջի այ
 յերկրի : * Եւ որք կամիցին վաստել 5
 նոցա , հուր ելցէ 'ի բերանոյ նոցա՝
 և կերիցէ զթնամիս նոցա , և որք կա-
 միցին մեղանչել նոցա՝ այսպէս սա-
 տակեացին : * Սորա ունին իշխանութի 6
 փակել զերկինս՝ զի մի տեղացէ զա-
 լուրս մարգարէութե նոցա . և ու-
 նին իշխանութի 'ի վերայ ջուրց՝ դար-
 ձուցանել զնոսա յարիւն , և հարկա-
 նել զերկիր յամ հարուածս՝ քանիցս
 անգամ և կամիցին : * Եւ յորժամ 7
 կատարեսցեն զամ աւուրս վկայութե
 իւրեանց , յայնժամ գազանն որ ելանէ
 յանդնդոյ՝ տացէ ընդ նոսա սատե-
 րազմ , և յաղթեսցէ նոցա և սպանցէ
 զնոսա : * Եւ դի նոցա անկեալ կայցէ 8
 'ի մէջ հրատարակաց քաղաքին նոցա
 մեծի , որ անուանեալ կոչի ըստ հոգ-
 ւոյն սողոմ և եգիպտոս , ուր և տէրն
 նց խաչեցաւ : * Եւ տեսցեն զնոսա 9
 ամ ցեղք և ժողովուրդք՝ և ամ լե-
 զուք և հեթանոսք , զի դի նոցա ան-
 կեալ կայցէ զերիս աւուրս և կէս . և
 ոչ տացեն թաղել 'ի գերեզմանս զու-
 կերս նց : * Եւ որ բնակեալ են յերկ-

րի ուրախ լինին և խնդան 'ի վերայ
 նոցա , մինչեւ ընծայս և սատարագս
 տանել միմեանց . վասն զի սորա եր-
 կոքին մարգարէքս չարչարեսցեն զըր-
 11 նակիչս երկրի : * Եւ յետ երկց ա-
 լուրց և կիտայ՝ հոգի կենդանի յայ
 մոցէ 'ի նոսա . և յարիցեն կացցեն 'ի
 վերայ ոտից իւրեանց , և ահ և եր-
 կիւղ մեծ անկաւ 'ի վր ամենեցուն՝
 12 որ սպանինն զնոսա : * Եւ լուայ զձայն
 մեծ՝ որ ասէր ցնոսա . վերայքք ելէք
 աստ . և վերացան ելին յերկինս ամ-
 սովք . և տեսին զնոսա թնամիք իւ-
 13 բեանց : * Եւ 'ի ժամուն յայնմիկ շար-
 ժումն մեծ եղել , և տամներորդ մասն
 քաղաքին ընկզմեցաւ , և մեռան 'ի
 շարժմանէն արք եօթն հազար . և յետ
 այնորիկ ահ մեծ եղել յամենեսեան ,
 14 և փառս տային այ երկնաւորի : * Եւ
 հաւաստիկ վայն երկրորդ էանց , և վայն
 15 երրորդ գալոց է վաղվաղակի : * Եւ
 յորժամ եօթներորդ հրեշտակն հար-
 կանէր զփողն , եղել ձայն յերկինս՝ և
 ասէ . եղել թագաւորութիւն ամ
 տիեզերաց տեառն մերայ՝ և յնի քսի
 իւրոյ . և թագաւորեսցէ 'ի վերայ ամի
 16 յաւիտեանս յաւիտենից : * Եւ քսան

և չորս երիցունքն՝ որ նստէին յաթոռս
 իւրեանց առաջի անկանէին ՚ի վր
 երեսաց իւրեանց՝ և երկիր պագանէ-
 ին տեառն անց, և ասէին. * գահանամբ 17
 զքէն տէր անձ ամենակալ, որ էն և էս՝
 և առեր զգորսութի քո մեծ, և թա-
 գաւորեցեր: * Եւ հեթանոսք բար 18
 կացան, և եկն բարկութիւն քո, և
 ժամանակ մեռերցյ՝ զի դատեսցին. և
 տաս վարձս ծառայից քոց մարդարէից,
 և սրբոց երկիրազածաց անուան քոյ՝
 փոքունց և մեծամեծաց, և ապակա-
 նես զապականիչս երկրի: * Եւ բա 19
 ցաւ տաճարն անց որ յերկինս, և երե-
 լեցաւ տապանակն անց ՚ի տաճարն
 իւր. և եղէն փայլատակմունք և ճայք
 և որոտմունք և շարժումն, և կարկուտ
 մեծամեծ:

ԳԼ. ԺԲ.

Եւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս. 1
 կին մի արկեալ զիւրեւ զարեգակն, և
 լուսին ՚ի ներքոյ ոտից նորա. և ՚ի վե-
 րայ գլխոյ նորա պակասատեղաց յեր-
 կոտասանից: * Եւ էր յղի. և ճէք 2
 յերկնէն, և բազում վշտօք մերձ էր

3 ՚ի ծնանել: * Եւ երեւեցաւ այլ նշան
 յերկինս՝ և ահաւասիկ վիշապ մի մեծ
 հրեղէն, որոյ էին գլուխք եօթն և
 եղջուրք տասն. և ՚ի վերայ գլխոյ նորա
 4 եօթն խոյրք: * Եւ տուան նորա քար-
 շէք զերրորդ մասն աստեղաց երկնից,
 և արկ զնոսս յերկիր. և վիշապն կայր
 առաջի կնոջն որ հանդերձեալ էր ծը-
 նանել, զի յորժամ ծնցի կինն զորդի
 5 իւր՝ կլցէ զնա վիշապն: * Եւ ծնաւ կի-
 ննն արու՝ որ հանդերձէ է հովսեւել
 զամ հեթանոսս գաւազանաւ երկա-
 թեաւ. և յափշտակեցաւ որդի նորա
 6 առ անձ, և առ աթոռ նորա: * Եւ
 կինն փախեաւ յանապատ՝ ուր էր տե-
 զի նմա պատրաստեալ յայ, զի կերակ-
 րեսցի անդ աւուրս հազար երկերիւր
 7 և վաթսուն: * Եւ եղեւ պատերազմ
 յերկինս, միքայել և հրեշտակք իւր
 կռուէին ընդ վիշապին. և վիշապն
 8 պատերազմէր զօրօք իւրովք: * Եւ ոչ
 կարացին կալ ընդ դէմ, և տեղի ոչ
 9 գտաւ նց յերկինս: * Եւ անկաւ վիշա-
 պն մեծ՝ օձն առաջին, որ անուանեալ
 կոչի բէեզբուղ և սատանայ, որ մո-
 լորեցոյց զամ տիեզերս երկրի. և հը-
 10 րեշտակք նորա ընդ նմա անկան: * Եւ

լուայ ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր .
 արդ եղեւ զօրութիւն և փրկութիւն և
 արքայութիւն այլ մերոյ , և իշխանութիւն
 օծելոյ նորա . զի անկաւ չարախօսն
 եղբարց մերոց , որ չարախօսէր զնո-
 ցանէ առաջի աստուծոյ զտիւ և զգիւ-
 շեր : * Եւ նորա յաղթեցին նմա աւ 11
 բեամբ գառինն , և բանիւ վկայութե-
 նի . և ոչ հաճեցան ընդ վիշապն մին-
 չեւ ՚ի մահ : * Վ ասն այսորիկ ուրախ 12
 լիցին երկինք՝ և ամ որ բնակեալ են
 ՚ի նմա : Վ այ երկրի և ծովու՝ զի ան-
 կաւ բանսարկուն առ ձեզ , որ ունի
 զցասումն բազում . և կացցէ առ սա-
 կաւ մի ժամանակս : * Եւ յորժամ եւ 13
 տես վիշապն թէ անկաւ յերկիր , ըզ-
 հեա եղեւ կնոջն՝ որ ծնաւ զմանուկն
 արու : * Եւ տուաւ կնոջն երկու թեւք 14
 արծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ յանապատ
 ՚ի տեղի իւր . ուր կերակրէր անդ ժա-
 մանակ և ժամանակս և կէս ժամանա-
 կի՝ յերեսաց օձին : * Եւ եհեղ օձն ՚ի 15
 բերանոյ իւրմէ զհեա կնոջն ջուր՝ զի
 ընկղմեացէ զնա : * Եւ օգնեաց երկիր 16
 կնոջն , և եբաց երկիր զբերան իւր և
 եկուլ զջուրն՝ զոր եհեղ վիշապն ՚ի
 բերանոյ իւրմէ : * Եւ ցասեաւ վիշապ 17

պրն ընդ կնոջն , և գնաց պատերազ-
 մել ընդ այլ զաւակս նորա՝ որք պա-
 հէին զպատուիրանս աստուծոյ , և ու-
 18 նէին զվկայութիւնն յիսուսի : * Եւ
 կաց ՚ի վերայ աւազոյ ծովու :

ԳԼ ԺԳ.

1 Եւ տեսի զի ելանէր ՚ի ծովէն գա-
 ղան , և ունէր գլուխս եօթն՝ և եղ-
 ջիւքս տասն , և ՚ի վերայ եղջերաց նի-
 տասն խոյր , և ՚ի վերայ գլխոյ նորա
 2 անուռն հայհոյութե : * Եւ գազանն զոր
 տեսի՝ նման ընձու , և ոտք նի իբրեւ
 զարջու , և բերան նորա որպէս զառ-
 իւծու . և ետ նմա վիշապն զզօրութի-
 իւր՝ և զաթոռ իւր և զիշխանութի
 3 մեծ : * Եւ մի ՚ի գլխոց նորա վիրա-
 ւորեալ էր ՚ի մահ . և վեր մահուան
 նորա ողջանայր : Եւ զարմացաւ ամ
 երկիր ընդ գազանն , զի ետ նմա վի-
 4 շապն զթագաւորութի իւր : * Եւ եր-
 կիր պագին վիշապին՝ որ ետ զիշխա-
 նութին գազանին , և ասէին . ով կցէ
 նման գազանիս . կամ ով կարիցէ պա-
 5 տերազմել ընդ դա : * Եւ տուաւ նմա
 բերան խօսել զմեծամեծս , և զհայ-

հոյուլթի . և տուաւ նմա ի շխանուլթի զամիսս քառասուն և երկու : * Եւ եւ 6
բաց զբերան իւր հայհոյուլք առ ամ , և հայհոյեաց զանուննորա՝ և զխորանն նորա , և զերկնային խորանն : * (Եւ 7
տուաւ նմա ի շխանուլթի առնել պաւտերազմ ընդ սուրբս՝ և յաղթել նց .)
և տուաւ նմա ի շխանուլթիւն ՚ի վերայ ամ աղբաց և լեզուաց և ժողովոցոց :
* Օ ՚ի երկրպագեացեն նմա ամ որ բը 8
նակեալ են ընդ երեսս երկրի . որոց ոչ են գրեալ անուանք նոցա ՚ի դարբուրուի կենաց գառինն զենլոյ իսկզբանէ աշխարհի : * Այբ ունին ականջս լեւ 9
լոյ՝ լուխցեն : * Օ ՚ի են ոմանք՝ որք ՚ի 10
գերուլթեան վարեցին , և են ոմանք՝ որ անձամբ զանձինս սպանանեն . աստ է համբերուլթի և հաւատ սրբոց : * Եւ 11
տեսի այլ գաղան՝ զի ելանէր յերկրէ , և ունէր եղջիւրս երկու նման գառինն . և խօսէր իբրեւ զվիշապն : * Եւ 12
զի շխանուլթի զամ զառաջնոց գաղանին գործէր առաջի նորա . և առնէր զերկիր և զամ բնակիչս նորա՝ զի երկիր պագանիցեն գաղանին առաջնոց՝ մինչեւ որջասցի վէր մահու նորա : * Եւ 13

առնէր նշանս բազումս , և տայր հոյ իջանել յերկնից յերկիր՝ առաջի մարդ- 14
կան : * Եւ մուրրեցուցանէր զորս բնակեալ են յերկիր՝ նշանօքն որ տուեալ են ՚ի ձեռս նորա՝ առնել առաջի գաղանին : ասենցնա բնակիչք երկրի . արա՛ զպատկեր գաղանին , որ ՚ի վերայ 15
սրոյն եկեաց : * Եւ տուաւ նմա ի շխանուլթի , զի տացէ հոգի պատկերի գաղանին , և զի խօսեսցի պատկերն . և երկիրպագեցեն նմա ամ բնակիչք երկրի . և որ ոչ պագցէ երկիր պատկերի գաղանին , սպանցէ զնա : Եւ աբասցէ զամ՝ փոքունս և զմեծամեծս և զմեծատունս և զազատս և զաղքատս և զծառայս , զի տացէ նոցա գրոջմ յաջու ձեռին՝ և ՚ի վերայ ճակատու 16
նց : * Եւ ոչ ոք կարասցէ գնել և վաճառել՝ եթէ ոչ ունիցի զգրոջմ գրոյն՝ և զանուն գաղանին և զթիւ անուան 17
նորա : * Եւստ է իմաստուլթի . որ ունի միտս՝ համարեսցի զթիւ գաղանին . թիւ եղեալն մարդոյ , և թիւ անուան նորա է այս . վեց հարիւր վաթսուն և վեց :

ԳԼ . ԺԴ .

Եւ տեսի՛ք և ահա գառն կայր ՚ի 1
 վերայ լերինն սիովնի . և ընդ նմա հա
 ըիւր քառասուն և չորս հազարք , որ
 ունէին զանուն նորա՝ և անուն հօր
 նորա գրեալ ՚ի վերայ ճակատուց նց : 2
 * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որպէս զձայն
 ջուրց բազմաց՝ և ձայն որոտման մեծի .
 և լուայ իբրեւ զձայն զքնարահարաց ,
 զի հարկանէին զքնարս իւրեանց : * Եւ 3
 երգէին զերգս նորա առաջի աթոռոյն՝
 և առաջի չորից կենդանեացն՝ և առ
 առաջի երիցանցն . և ոչնք կարէ գիտել
 զերգս նոցա՝ բայց միայն հարիւր քա
 ռասուն և չորս հազարքն , որք ազա
 տեալ են յերկրէ : * Սորա են՝ որք ընդ 4
 կանայս ոչ խառնակեցան , և են կու
 սանք . սորա զինի երթան գառինն՝ ուր
 և երթիցէ . սորա ընտրեցան ՚ի մարդ
 կանէ առաջի նց և գառինն : * Եւ ՚ի 5
 բերան նոցա ոչ գտաւ սուտ զի ան
 բիծք են : * Եւ տեսի այլ հրեշտակ
 թռուցեալ ՚ի մէջ երկնից . և ունէր 6
 աւետիս յաւիտենական՝ աւետարա
 նել ամ ազգաց և լեզուաց՝ որ բնա

7 կեալ են յերկրի : * Եւ ասէր ՚ի ձայն
 մեծ . երկերո՛ւք յայ՝ և տուք փառս
 նմա , զի եկն ժամ դատաստանի նորա .
 և երկիր պագէք արարչին երկնի և
 երկրի և ծովու և աղբերաց ջուրց :
 8 * Եւ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր ըզ
 հետ նորա և ասէր . անկաւ անկաւ
 բաբելոն մեծն՝ ՚ի գինւոյ արբեցուէ՛ն
 ՚ի ցասմանէ՛ , ՚ի պոռնկուէ իւրմէ՛ , որ
 9 արբեցոյց զամ հեթանոսս : * Եւ այլ
 հրեշտակ երրորդ գայր զհետ նոցա՝ և
 ՚ի ձայն մեծ ասէր . ո՛վ որ երկրպա
 գեաց գազանին և պատկերի նորա՝ և
 կամ զգրոջմ նշանի նորա առ ՚ի ճա
 կատ իւր՝ և կամ ՚ի վերայ աջու ձե
 10 ուին իւրոյ , * այնպիսին արբցէ ՚ի բա
 ժակէ ցասմանն այ՝ արկելոյ յանապակէ
 բարկութէ բաժակին . և տանջեսցի
 հրով և ծծմբով առաջի նց և գառինն :
 11 * Եւ ծուխ նոցա ելցէ յաւիտեանս
 յաւիտենից . և ոչ ունին հանգիստ՝
 որք երկիրպագին գազանին ՚ի տուէ և
 ՚ի գիշերի . և որք երկիրպագին պատ
 կերին , և առին զգրոջմ և զանուն նր :
 12 * Եւ համբերութիւն սրբոցն աստ է .
 այս՝ որք պահեն զպատուիրանս նց , և
 13 զհաւատս յնի : * Եւ լուայ ձայն յերկ

նից՝ որ ասէր ցիս . գրեան, երանի մե-
 ռերցն՝ որք ՚ի տէր ննջեցին . այժմիկ
 վաղվաղակի զայս ասէ հոգին, քանզի
 հանգեան յաշխատութենէ իւրեանց .
 բայց միայն գործք իւրեանց չոգան ըզ-
 հետ նոցա : * Եւ տեսի և ահա ամպ 14
 սպիտակ, և ՚ի վերայ ամպոյն նստէր
 նման որդւոյ մարդոյ, և ՚ի գլուխ իւր
 պսակ ոսկի, և ՚ի ձեռին իւրում ու-
 նէր գերանդի սրեալ : * Եւ այլ հրեշ 15
 տակ ելանէր յերկնից, աղաղակէր ՚ի
 ձայն մեծ՝ և ասէր, որ նստիսդ ՚ի վե-
 րայ ամպոյդ՝ առաքեան զգերանդիդ
 քո՝ և հնձեան, զի եկն ժամանակ հրն-
 ձոց, և հասեալ են հունձք երկրի :
 * (Եւ արկ՝ որ նստէր ՚ի վր ամպոյն՝ ըզ 16
 գերանդին իւր յերկիր, և հնձէր զամ
 բնակիչս երկրի :) * Եւ այլ հրեշտակ 17
 ելանէր ՚ի տաճարէն՝ որ յերկինս, և
 ունէր և սա գերանդի սրեալ : * Եւ 18
 այլ հրեշտակ ելանէր ՚ի սեղանոյն՝ որ
 ունէր իշխանութի ՚ի վերայ հրոյ, և
 աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ առ հրեշ-
 տակն՝ որ ունէր զգերանդին սրեալ՝ և
 ասէր, կթեան զողկոյզս յայգւոյ երկրէ,
 զի հասեալ է խաղողդ ՚ի դմա : * Եւ 19
 արկ հրեշտակն զգերանդի իւր յեր-

կիր, և կթէր զխաղող նորա, և ար-
 կանէր ՚ի հնձանն աստուծոյ ՚ի մեծ :
 20 * Եւ կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ քա-
 ղաքին, և ելանէր ՚ի հնձանէն արիւն
 մինչեւ ՚ի սանձս ձիոյն . և երկայնու-
 թիւն նորա հազար և վեց հարիւր
 ասպարէզ :

ԳԼ ԺԵ

1 Եւ տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ
 և սքանչելի . հրեշտակս եօթն՝ որք ու-
 նէին եօթն վէրս զկնի . զի նոքօք կա-
 2 տարէր բարկութի ան : * Եւ տեսի ոմ
 ծովապակեղէն խառնեալ հրով, և որք
 յաղթեցին գաղանին և թուոյ ան
 ուան նորա՝ և պատկերի նորա՝ և դը-
 րոջմի նորա, նոքա կային ՚ի վերայ ծո-
 վուն ասպակեղինի . և ունէին զքնա-
 3 ըրս ան : * Եւ երգէին զերգս մովսե-
 սի առաջի ան, և զերգս գառինն՝ ա-
 սերով . թէ մեծամեծ և սքանչելի են
 գործք քո՝ տէր ան ամենակալ, ար-
 դար՝ և ճշմարիտ են ճանապարհքքո,
 4 թագաւոր ան հեթանոսաց : * Եւ ոմ
 ոք ոչ երկիցէ՝ և փառաւորեսցէ զք
 անուն քո . զի դու միայն սուրբ, և

արժանի երկրպագելոյ . զի ամ հեթա-
 նոսք եկեացեն և երկիրպագցեն ա-
 ռաջի քո տէր՝ յորժամ արդարու թի
 քո յայտնեսցի : * Եւ յետ այսորիկ տե- 5
 սի՝ և բացաւ տաճարն խորանին վիա-
 յու թեան՝ որ էր ՚ի յերկինս : * Եւ ե- 6
 լանէին եօթն հրեշտակք որք ունէին
 եօթն հարուածս , և զգեցեալ էին ՚ի
 տաճարին կտաւս մաքուրս՝ և պայ-
 ծառս . և գօտեւորեալ էին առ ըս-
 տեամբք իւրեանց գօտիս ոսկեղէնս :
 * Եւ ՚ի չորից կենդանեացն տուաւ 7
 եօթն հրեշտակացն՝ եօթն սկաւա-
 ռակս լի ցասմամբն այ կենդանւոյն
 յաւիտեանս յաւիտենից : * Եւ լցաւ 8
 տաճարն ծխով փառացն այ՝ և զօրու-
 թեան նորա . և ոչ ոք կարէ մտանել
 ՚ի տաճարն՝ մինչև կատարեսցին եօթն
 հարուածքն յեօթն հրեշտակացն :

ԳԼ . Ժ.Օ .

Եւ լուայ ձայն մեծ ՚ի տաճարէն՝ 1
 զի ասէր ցեօթն հրեշտակն , երթայք
 հեղէք զեօթն սկաւառակսդ ցասմանն
 այ յերկիր : * Եւ զնաց առաջին հը 2
 րեշտակն՝ և եհեղ զսկաւառակ իւր

յերկիր , և եղեւ հարուածք չարաչար
 ՚ի վերայ մարդկան , որ ունէին զգրոշմ
 գազանին , և երկիրպագին պատկե- 3
 րի նորա : * Եւ երկրորդ հրեշտակն ե-
 հեղ զսկաւառակ իւր ՚ի ծով , և դար-
 ձան ջուրքն յարիւն մեռեալ . և ամ
 շունչ կենդանի որ էր ՚ի ծովու՝ սա- 4
 տակեցաւ : * Եւ երրորդ հրեշտակն
 եհեղ զսկաւառակ իւր ՚ի գետս՝ և
 յաղբերս ջուրց , և եղեւ արիւն : 5
 * Եւ լուայ ՚ի հրեշտակէն՝ զի ասէր .
 արդար է՝ որ էնն և է , և սուրբ ՚ի
 գործս իւր՝ զի այսպէս դատեցաւ . 6
 * վասն զի զարիւն սրբոց՝ և զարիւն
 մարգարէիցն հեղին ամբարիշտք . վո-
 այնորիկ արիւն ետ ըմպել նոցա ըստ 7
 արժանւոյն : * Եւ լուայ ՚ի սեղանոյ
 անտի զի ասէր . այո՛ տէր ամ ամե-
 նակալ , արդար և ճշմարիտ են դա- 8
 տաստանքքո : * Եւ չորրորդ հրեշտակն
 եհեղ ՚ի սկաւառակէ իւրմէ ՚ի վերայ
 9 արեգական : * Եւ տուաւ նմա խոր-
 շակահար առնել զմարդիկ հրով . և
 տապացան մարդիկ ՚ի տապ մեծ , և
 հայհոյեցին զամ՝ որ ունի իշխանուի
 ՚ի վերայ հարուածոցս այսոցիկ , և ոչ 10
 ապաշխարեցին ՚ի փառս այ : * Եւ

հինգերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկա
 ւառակէ իւրմէ 'ի վերայ աթոռոյ գա
 ղանին , և եղև թագաւորութիւնն
 նորա խաւարեալ . և ծամէին զեզրևս
 իւրեանց յախտէ ցաւոցն , * և հայ 11
 հոյեցին զսօժ երկնից 'ի ցաւոյ իւ
 րեանց' և յախտէ դառնութեն , և ոչ
 ապաշխարեցին 'ի գործոց իւրեանց :
 * Եւ վեցերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի 12
 սկաւառակէ իւրմէ 'ի վերայ գետոյն
 մեծի եփրատայ , և ցամաքեցան ջուրք
 նորա՝ զի պատրաստեցի ճանապարհ
 թագաւորի ելիցն արեւու : * Եւ տե 13
 սի՝ զի ելանէր 'ի բերանոյ վիշապին՝
 և 'ի բերանոյ գաղանին՝ և 'ի բերանոյ
 սուտ մարգարէին ոգիք երէք անոքք
 իբրեւ զգորտ : * Քանզի նորա էին ու 14
 գիք գիււականք , որք առնէին զնշանս՝
 և երթային առ թագաւորս ամ երկ
 րի՝ ժողովել զնոսա 'ի պատերազմ , յորն
 մեծ տեառն ամենակալի . քանզի այս
 պէս ասաց տէր . * ահա գամ իբրեւ 15
 զգող , երանի որ իցեն արթունք , և
 պահեսցեն զհանդերձս իւրեանց . զի
 մի մերկ շքեացին , և երեւեսցին ա
 մօթանք իւրեանց : * Եւ ժողովեցից 16
 զնոսա 'ի տեղի մի , որ կոչի եբրայե

17 ցերէն՝ արմաքեդոն : * Եւ եօթնե
 րորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ
 իւրմէ 'ի վերայ օդոյ . և ել ձայն մեծ
 յերկնից՝ և յաթոռոյն՝ ասելով . եղև :
 18 * Եւ եղեն փայլատակմունք և ձայնք և
 որոտմունք . և եղև շարժումն մեծ՝
 որպիսի չիք եղեալ իսկզբանէ՝ յորմէ
 հետէ եղև մարդ 'ի վր երկրի՝ այն
 19 պիսի շարժումն մեծ : * Եւ եղև քա
 ղաքն մեծ յերիս մասն , և քաղաքք
 ազգացն անկան . և բաբելոն մեծ յի
 շեցաւ առաջի աս , տալ նմա զբաժակն
 գինւոյ ցասման բարկութեան նորա :
 20 * Եւ ամ կղզիք փախեան , և լերինք
 21 'ի միջոյ բարձան : * Եւ կարկուտ մեծ
 իբրեւ կշիռ տաղանդոյ միոյ իջանէր
 յերկնից 'ի վերայ մարդկան . և հայ
 հոյեցին մարդիկ զսօժ յերկինս՝ վասն
 հարուածոյ կարկտին , զի մեծ էր հա
 րուածն և սաստիկ :

ԳԼ ԺԷ

1 Եւ եկն մի ոմն յեօթն հրեշտակա
 ցրն՝ որք ունէին զեօթն սկաւառակ
 արն . խօսեցաւ ընդիս՝ և ասէ . Եկ այ
 սրբ և ցուցից քեզ զգառաստանս մեծ

պոռնկին՝ որ նստի ՚ի վր ջուրց բազմաց : * Մեզ որում պոռնկեցան թա 2
 գաւորք երկրի՝ և արբեցան բնակիչք երկրի ՚ի գինւոյ արբեցու թէ պոռնը կու թէ նորա : * Եւ առ տարաւ զիս 3
 յանապատ հողուովն . և տեսի կին մի՝ զի նստէր ՚ի վերայ կարմիր գաղանի , և լի էր անուամբ հայհոյութե . և գազանն զոր տեսի՝ ունէր գլուխս եօ թըն և եղջիւրս տասն : * Եւ կինն ըզ 4
 գեցեալ էր ծիրանիս և կարմիրս , և զարգարեալ ոսկուով և մարգարտով և ակամբք պատուականօք , ունելով բա ժակ ոսկի ՚ի ձեռին իւրում , և լի էր գարշելի և անմաքուր պոռնկութի : * Եւ ՚ի ճակատն նորա գրեալ անուն՝ 5
 խորհրդով . մեծն բաբելոն՝ մայր պոռնրկաց և գարշելեաց երկրի : * Եւ 6
 տեսի զկինն արբեցեալ յարենէ սբց՝ և յարենէ ամ վկայիցն . և զարմացայ՝ տեսեալ զնա՝ զարմացումն մեծ : * Եւ 7
 ասէ ցիս հրեշտակն . ընդէր զարմա ցար , ես ասացից բեզ զխորհուրդս կնոջն , և զգազանին որ բարձեալ ու նի զնա . որ ունի զեօթն գլուխն՝ և զտասն եղջիւր : * Եւ գազանդ զոր 8
 տեսեր՝ որ էր , և չէր , և հանդեր-

ձեալ է ելանել ՚ի գփոխոց՝ և ՚ի կուրուստ երթալ . և զարմացան ամենեքեան՝ որ բնակեալ են ՚ի վերայ երկրի . որոց սչ էր գրեալ անուանք նց ՚ի գիր կենաց խկղբանէ աշխարհի . զոր տեսանէիր զգազանն , զի էր՝ և չէ , և 9
 մերձ է : * Եւստ է իմաստուի՝ որ ունի միտս : և եօթն գլուխն՝ եօթն լերինք են , ուր կինն նստեալ էր ՚ի վերայ նց . և նորին թագաւորք են եօթն . և թա 10
 գաւորք եօթն գոլով , * հինգն անկան , և մին եկաց , և մինն սչ է եկեալ . և յորժամ գայ՝ սակաւիկ մի 11
 ժամանակ ունի : * Եւ գազանն՝ որ էր՝ և չէ՝ և նա ու թերրորդ է . և է յեօ թանց անտի , և ՚ի կորուստ երթալոց 12
 է : * Եւ տասն եղջիւրն՝ զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք են . որոց չեւեւս է առեալ զթագաւորութի , այլ առնուն՝ և կան իշխանք ՚ի մի ժամ . և առնուն նոքա զիշխանութիւն ընդ գազանին : 13
 * Սորա մի կամս ունին , և զզօրութի 14
 և զիշխանութի գազանին տան : * Եւ ընդ գառինն պատերազմին . և գառնըն յաղթէ նոցա . զի տէր է նոցա , և թագաւոր թագաւորաց . և որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են , ընտրեալք՝

և հաւատացեալք : * Լյա ասաց յիս . 15
 և զջուրն զոր տեսեր՝ ուր նստէր պոռ-
 նիկն , ժողովուրդք են , և բաղմուիք
 և ազգք և լեզուք : * Լլւ տասն եղ 16
 ջիւրքն՝ զոր տեսեր գազանին , նորա
 տեսցեն զպոռնիկն՝ և ատեսցեն զնա ,
 և զմարմին նորա կերիցեն՝ և այրես-
 ցեն զնա հրով : * Քանզի անձ եղ ՚ի 17
 սիրտս նոցա առ ՚ի լինել նոցա մի կա-
 մրս , և տալ զթագաւորութիւն գա-
 զանին՝ մինչեւ կատարեսցի բանն ան :
 * Լլւ կինն զոր տեսեր՝ էքաղաքն մեծ , 18
 որ ունի զթագաւորութիւն ՚ի վերայ
 թագաւորութեանց երկրի :

ԳԼ ԺԲ :

Լլւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշ 1
 տակ իջեալ յերկնից՝ որ ունէր ի շա-
 նութիւն մեծ , և երկիր լուսաւորե-
 ցաւ ՚ի փառաց նորա : * Լլւ աղաղա 2
 կեաց ՚ի ձայն մեծ՝ ասելով . անկաւ
 բաբելոն մեծն , որ եղեալ էր բնակու-
 թիւն գիւաց՝ և արգել ամենայն այսոց
 պղծոց , և բանտ պահպանութեան ան-
 ոգւոց անսրբից՝ և ատեսցելոց : * Վ ա 3
 սրն զի ՚ի բարկութի՛ գինւոյ պոռնը-

կութեան նորա արբին ամենայն ազգք
 և թագաւորք երկրի՝ որ ընդ նմա
 պոռնկեցան . և վաճառականք երկրի՝
 ՚ի նորա զորութեն յորանալոյ մեծա-
 4 ցան : * Լլւ լուսյ ձայն յերկնից՝ զի ա-
 սէր . ելէք ՚ի միջոյ դորա ժողովուրդ-
 իմ , զի մի հաղորդ լիցիք մեղաց դորա ,
 և մի զհարուածս դորա ընդունիցիք ,
 5 * զի հասին կցեցան մեղք դոցա մին-
 չեւ յերկինս . և յիշեաց անձ զամբա-
 6 րըշտութիւնս դորա : * Լլւ հատուցա-
 նէ դմա՝ որպէս և հատոյցն մեզ , և
 առցէ դա երկպատիկ ըստ գործոց իւ-
 7 խառնեցէք դմա կրկին : * Լլւ որչափ
 փառաւորեաց զինքն և խայտաց , այն-
 չափ հատուցէք դմա սուգ . զի ՚ի սրը-
 8 ղէց : * Վ անն այնորիկ ՚ի միումաւուր
 եկեսցեն ՚ի վերայ դորա հարուածք՝
 մահ և սուգ և սով և ՚ի հուր այրես-
 9 լըն զդա : * Լլւ լայցեն՝ և կոծեսցին ՚ի
 վերայ դորա թագաւորք երկրի , որք
 ընդ դմա պոռնկեցան և խաղացին . և
 հեծեսցեն յորժամ տեսցեն զձուխ

կիզման տանջանաց դորա : * ՚ Կեռաս 10
 տանէ կայցեն վասն երկիւղի տանջա
 նաց դորա՝ և ասացեն . վայ քաղա
 քիդ մեծի բաբելովն . քաղսք հզօր ,
 զի ՚ի միում ժամու եկին հասին դա
 տաստանք քո : * Եւ վաճառականք 11
 երկրի ողբասցեն և սգասցեն ՚ի վե
 րայ քո , զի բեռն նոցա ոչ ոք դնէ :
 * Եւ շահք որ ՚ի քէն՝ ոչ ևս իցէ՝ ոսկ 12
 ւոյ և արծաթոյ և ականց պատուա
 կանաց՝ և մարգարտոյ և բեհեղոյ և
 ծիրանւոյ և ոսկեթելի և որդան , և
 ամ փայտ խնկոյ՝ և ամենայն անօթ
 փղոսկրեայ , և ամ անօթ ՚ի փայտէ
 պատուականէ և ՚ի սղնձոյ և յերկաթոյ
 և ՚ի կճոյ . * և կինամոմն և ամ խուռնկ 13
 և իւղ և կնդրուկ , և գինի և ձէթ և
 նաշիհ և ցորեան , և ստայուածք ամ ,
 առջառ և ոչխար . և երիվարաց և կա
 ոաց՝ որ վայելէ մարմնոց և ոգւոց
 մարդկան : * Եւ ամ ցանկութի ան 14
 ձին քոյ գնաց ՚ի քէն , և ամ լուսա
 փայլ վայելչութին , պարարտն և գէրն
 և սպիրտակն գնաց ՚ի քէն , և ոչ ևս
 գտցես զայդ : * Եւ ամ շահավաճառք 15
 այսոքիւք մեծացեալք ՚ի քէն ՚ի բաց
 կացցեն վասն երկիւղի տանջանաց քոց

16 լալով՝ և սուգ առնլով : * Եւ ատա
 ցեն . վայ վայ քաղաք մեծ . որ զբե
 ցեալ էիր բեհեղս և ծիրանիս և որ
 դան և ոսկեղօծս՝ և քարինս պատուա
 17 կանս՝ և մարգարիտս . * զի ՚ի միում
 ժամու պակասեցաւ այսչափ մեծու
 թիւնքս . և ամ նաւաւար՝ և ամ որ ՚ի
 տեղիս տեղիս նաւեն , և նաւաղք և
 որք միանգամ ուռկանաւ գործեն՝ ՚ի
 18 հեռաստանէ կայցեն լալով , * և աղա
 ղակեացեն՝ տեսանելով զծուխ կիզման
 նորա , ասելով . ո՞նման է քաղաքիս
 19 այսմիկ մեծի : * Եւ արկցեն հող ՚ի վե
 րայ գլտոց իւրեանց՝ և գուժալով
 ձայնիւ մեծաւ՝ լալով և սգալով ա
 սացեն . վայ վայ քաղաք մեծ , որով
 ամենեքեան մեծանայաք՝ որք ունէպք
 զնաւս ՚ի ծով՝ վասն պատուականու
 թեանքս . զի ՚ի միում ժամու ապա
 20 կանեալ կործանեցար : * Ուրմիս լե
 րուք ՚ի վերայ նորա երկինք՝ և սուրբ
 առաքեալք և մարգարէք . զի դատե
 ցաւ ամ զդատաստան ձեր ՚ի դմանէ :
 21 * Եւ առ հրեշտակն հզօր՝ քար մի իբ
 րեւ զերկան մեծ , և ընկեց ՚ի ծով՝ ա
 սելով . այսպէս յարձակմամբ անկցի
 բաբելովն քաղաք մեծ , և այլ ոչ ևս

գտցի : * Եւ ձայն քնարերգաց և երա 22
 ժշտականաց՝ արուեստականաց և փու
 ղահարաց՝ և թմբկի , այլ ոչ ևս լուխ
 ցի 'ի .բեղ : * Եւ լոյս ճրագի և ձայն 23
 երկանի՝ այլ ոչ ևս երեւեացի 'ի .բեղ ,
 և ձայն փեսայի և ձայն հարսին այլ ոչ
 ևս լուխցի 'ի .բեղ . և ոչ վաճառա
 կանք քո՝ փառաւորք և մեծամեծք
 երկրի , որ զուարճացեալ էին 'ի .բեղ ,
 վասն զի կախարդութիւն գեղատուու
 թեան քո մոլորեցան ամ ազգք : * Եւ 24
 'ի .բեղ ամ արիւն մարգարէից և սըր
 բոց գտաւ , և ամ գրեւոց յերկրին
 կենդանեաց :

Գ | : ԺԹ .

Եւ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ 1
 բազմուէ յերկինս ասելով . ալէլուիա ,
 փրկութիւն և փառք և պատիւ և զօ
 րութիւն ւնյ մերում . * զի ճշմարիտ 2
 և արդար են դատաստանք նորա . զի
 դատեաց զպոռնիկն մեծ 'ի պոռնկու
 թեան իւրում , և խնդրեաց զվէժ
 արեան ծառայից իւրոց 'ի ձեռաց նր :
 * Եւ կրկին անգամ օրհնեցին՝ և ա 3
 սացին , ալէլուիա . և ծուխ նորա ե

4 լանէր յաւիտեանս յաւիտենից : * Եւ
 անկան քսան և չորք երիցունքն՝ և չորք
 կենդանիքն , և երկիրպագին ւնյ՝ որ
 նստէրն յաթուռ փառաց , ասելով , ա
 5 մէն՝ ալէլուիա : * Եւ ձայն յաթուոյն
 ելանէր՝ ասելով . օրհնեցէք զամ մեր
 ամ ծառայք նորա , և որք երկնչիք 'ի
 6 նմանէ՝ փոքունք և մեծամեծք : * Եւ
 լուայ ձայն բազմութե մեծի՝ իբրեւ
 զձայն ջուրց բազմաց , և իբրեւ զձայն
 հզօր սրտման , ասելով դարձեալ . ա
 լէլուիա , վասն զի թագաւորեաց տէր
 7 ամ մեր ամենակալ : * Խնդամք՝ (և ցըն
 ծամք) և տամք փառս նմա , զի եկն
 հարսանիք գառինն , և կինն հարսն նր
 8 պատրաստեաց զինքն : * Եւ սուաւ
 նմա զգենուլ բեհեզս սպիտակս նքս
 և լուսափայլս . որ է բեհեզն արդա
 9 ըութի սրբոյն : * Եւ մի յերիցանցն
 ասէր ցիս . գրեա՛ զայդ , երանելիք են
 ամենեքեան՝ որ կոչեցեալ են յընթրիս
 10 հարսանեաց գառինն : * Եւ ես ան
 կեալ առաջի ոտից նորա , երկիրպագի
 նմա : Եւ ասէ ցիս . անտա՛ մի ան
 կանիր առաջի իմ , քանզի և ես ծա
 ռայակից քո եմ , և եղբարց բոց՝ որք
 ունին զվկայութիւն յսի . քսի . տեառն

այ միայն երկրպագեան . քանզի հաստատուեթք յնի է անսիրդ , և հոգի մարգարէութեդ . զի վկայուեթի յնի է հոգւոյն սրբով , որ 'ի մարգարէան էր : * Եւ տեսի զերկինս բացեալ , և 11 ահա ձի սպիտակ , և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ հաւատարիմ և ճշմարիտ , և արդարութք դատի՝ և պատերազմի : * Եւ աչք նորա բոց հրոյ , և 'ի վերայ 12 գլխոյ նորա պտակս բազումս . և ունէր անուն գրեալ , զոր ոչ ոք գիտէ՝ բաց միայն ինքն : * Եւ արկեալ զիւ 13 բեաւ հանդերձ ներկեալ արեամբ . և կոչէր անուն նորա՝ բան այ : * Եւ զօ 14 րավարք երկնից՝ և զօրք երկնից զհետ երթային նորա ձիովք (սպիտակօք) , զգեցեալ բեհեզս սուրբս և սպիտակըս : * Եւ 'ի բերանոյ նորա ելանէր 15 սուր սրեալ . զի նովաւ հարցէ զազաս . և նա հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ . և նա կոխեսցէ զհնձան գինեոյ՝ ցասման բարկութե այ ամե նակալի : * Եւ ունէր 'ի վերայ պատ 16 մուճանի իւրոյ , և 'ի վերայ անդամոյ իւրոց գիր գրեալ . Թագաւոր Թագաւորաց , և տէր տերանց : * Եւ տեսի 17 սի այլ հրեշտակ՝ որ կայր 'ի վերայ ա-

րեգական , զի աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ ամ հաւուց Թռուցելոց ընդ մեջ երկնից՝ ասելով . եկայք ժողովեցաւ 18 րուք յընթրիս մեծին այ . * և կերիջիք զմարմինս Թագաւորաց , (և զմարմինս հօրաց) , և զմարմինս երիվարաց՝ և ամ հեծելոց 'ի նոսա , և զմարմինս ազատաց և ծառայից՝ մեծի և փոքու : 19 * Եւ տեսի զգազանն՝ և զԹագաւորս երկրի՝ և զզօրս նոցա ժողովեալս առնել պատերազմ ընդ այնմ , որ հեծեալն էր 'ի ձին սպիտակ՝ և ընդ զօրս նորա : 20 * Եւ ըմբռնեցաւ գազանն , և որ ընդ նմա սուտ մարգարէն՝ որ առնէր ըզնչանսն առաջի նորա , և զորս մոլորեցոյց . և ետ առնուլ զգազանին՝ և զերկրպագուս պատկերի նորա . և կենդանւոյն արկին զնոսա 'ի լիճ հրոյ 21 այրեցելոյ ճճըմբով : * Եւ այլքն մեռան 'ի սրոյ հեծելոյն 'ի վերայ ձիոյն . յորոյ բերանոյ ելանէր սուրն . և ամ Թռչունք յագեցան 'ի մարմնոց նոցա :

ԳԼ : Ի .

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի իջանէր յերկնից , և ունէր զփականս զը-

Ժոխոց , և շղթայս մեծ 'ի ձեռին իւ
 րում . * Լ ըմբռնեաց զվիշասպն՝ (զօճն) 2
 զառաջին , որ է բանսարկուն և սա
 տանայ , և կապեաց զնա հազար ամ ,
 * և արկ զնա յանդունդս դժոխոց , և 3
 փակեաց և կնքեաց զնա՝ զի այլ մի ևս
 մուրրեցուսցէ զսգգս , մինչեւ կատա
 րեացի հազար ամն . և յետ այնորիկ
 պարտ է լուծանել նմա սակաւ մի ժա
 մանակ : * Լ լ տեսի աթոռս . և նստան 4
 'ի վերայ նոցա . և դատաւորութիւն
 տուաւ նոցա , ընտրել զհոգիս չարչա
 րելոցն վասն վկայութեանն յիսուսի՝
 և վասն բանին այ . և զորս ոչ երկրբ
 պագին գաղանին , և ոչ առին զգրոջմ՝
 նր 'ի ճակատս իւրեանց՝ և ոչ 'ի վերայ
 աջու ձեռին իւրեանց . և կացին՝ և
 Թագաւորեցին ընդ քնի հազար ամ :
 * Լ լ յետ այսորիկ 'ի մեռելոց ոչ ոք 5
 եկաց , մինչեւ 'ի կատարել հազար ա
 մին : այս է յարութի առաջին : * Լ յա 6
 նի սրբոցն , որք ունին բաժին 'ի յա
 րութեն առաջնում , 'ի վերայ սոցա
 երկրորդ մահն ոչ ունի իշխանութի .
 այլ եղիցին քահանայք այ՝ և տեսան
 յնի քնի . և Թագաւորեացեն ընդ նմա
 հազար ամ : * Լ լ յետ հազար ամին 7

լուծցէ զստանայ՝ և հանցէ 'ի բան
 տէ անտի . ելցէ և մուրրեցուսցէ զազգս
 ամ ընդ չորս կողմանս երկրի . և զգոգ
 և զմագոգ առցէ 'ի ձեռս՝ ժողովել
 նորք զամ զորս 'ի պատերազմ . որս
 8 Թիւ նց իբրեւ զաւազ ծովու : * Լ լ
 ելցեն 'ի լայնութի երկրի , և պատես
 ցեն շուրջ զբանախ սրբոցն , և զքա
 9 զաքին սիրելու : * Լ լ իջցէ հուր յերկ
 նից առ 'ի յայ՝ և կերիցէ զնոսա և ըզ
 զորագլուխն նոցա զստանայ՝ որ մու
 րրեցոց զնոսա . և արկցէ զնս 'ի ծովն
 10 հրոյ և ծծըմբոյ , ուր էր գաղանն՝ * և
 սուտ մարգարէն : և չարչարեսցին ըզ
 11 տիւ և զգիշեր : * Լ լ տեսի աթոռ
 սպիտակ մեծ . և 'ի վերայ նր նստեալ՝
 յորոյ երեսացն երկնչէին և փախչէին
 երկինք և երկիր , և տեղի ոչ գտաւ նց :
 12 * Լ լ տեսի զմեռեալս մեծամեծս և
 զփոքունս , որ կային առաջի աթոռոյն .
 և գրեանք բանային . և այլ գիրք բա
 ցաւ կենաց , և դատեցան մեռեալք
 'ի գրելոցն՝ ըստ գործոց իւրեանց :
 13 * Լ լ ետ ծով զմեռեալս իւր , և մահ
 և դժոխք զիւրեանց մեռեալս . և դա
 տեցան իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւ
 14 րեանց : * Եւս՝ և դժոխք մատնեցան

Ի լիճ հրոյն : (այս է մահն երկրորդ) :
 * Եւ որ ոչ ոք գտաւ ՚ի գիրն կենաց 15
 գրեալ՝ արկաւ ՚ի լիճ հրոյն :

ԳԼ : ԻԱ.

Եւ տեսի երկին նոր՝ և երկիր նոր . 1
 քանզի առաջինն երկինք և երկիր է-
 անց . և ծով ոչ գոյր : * Եւ դքազաքն 2
 սուրբ զնորն երուսաղէմ տեսի՝ զի ի-
 ջանէր յայ՝ և յերկնից , զարդարեալ
 և պատրաստեալ որպէս հարսն առն
 իւրոյ : * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ 3
 ասէր . ահաւասիկ խորանն այ ՚ի մէջ
 մարդկան , և բնակեսցէ ընդ նոսա . և
 նորա ժողովուրդ նմա . և սա ամ նոյ :
 * Եւ ջնջեսցէ զամ արտօսր յաչաց նոյ . 4
 և մահ ոչ ևս գոյ , ոչ սուգ՝ և ոչ ա-
 ղաղակ , ոչ ցաւք՝ և ոչ աշխատանք ոչ
 ևս գոյ , զի առաջինն էանց : * Եւ ա- 5
 սաց ցիս՝ որ նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն .
 ահաւասիկ առնեմ զամ նոր . և ասէ
 ցիս , գրեա՛ . այս բանք ճշմարիտ և
 հաւատարիմք : * Եւ ասէ ցիս . եղէ՛ 6
 ես եմ ալիա և ով , սկիզբն և կառա-
 րած . ես ծարաւելոցն տամ յաղբերէ
 ջրոյ կենաց ձրի : * Որ յաղթէ , ժա 7

առնգեսցէ զայս ամ . և ես եղէց նոյ
 8 ամ , և նորա եղեցին ինձ որդիք : * Եւ
 ծուլացն և անհաւատից՝ սպանողաց
 և պոռնկաց՝ և կախարդաց և կռա-
 պաշտից՝ և դեղատուաց , և ամ ստոյ՝
 ամպարշտաց . որոց բաժինն իւրեանց
 ՚ի լճին այրեցելոյ հրով և ծծմբով .
 9 որ է մահն երկրորդ : * Եւ եկն առ իս-
 մի յեօթն հրեշտակացն , որք ունէին
 զեօթն սկաւառակն լցեալս եօթն
 վախճանաւ կատարածովք , խօսեցաւ
 ընդ իս և ասէ , եկ՛ ցուցից քեզ
 10 զհարսնն և զկին գառինն : * Եւ առ-
 տարաւ զիս ՚ի լեառն մի բարձր և
 մեծ՝ հոգւովն . և եցոյց ինձ դքազա-
 քն մեծ և սուրբ՝ երուսաղէմ . զի
 11 իջեալ էր յերկնից առ ՚ի յայ , * և ու-
 նէր զփառս այ . և էր ՚ի նմա լուսա-
 ւորութի , նմանեալ ականց պատուա-
 կանաց՝ քար յասլիս սառնատեսակ և
 12 կենդանի : * Եւ էին պարիսպք նորա
 մեծ և բարձր , և ունէր դրունս եր-
 կոտասան . և յերկոտասան դրունսն
 երկոտասան հրեշտակս , և անուանք
 իւրաքանչիւրոցն ՚ի վերայ դրանցն գը-
 րեալ էին՝ ըստ երկոտասան ցեղիցն իս-
 13 րայէլի : * Երբեւելից կողմանէ դրունք

երեք, և 'ի հիւօիսոյ կողմանէ դրունք
 երեք, և 'ի հարաւոյ կողմանէ դրունք
 երեք, և յարեւմտից կողմանէ դրունք
 երեք: * Եւ պարիսպ քաղաքին ունէր 14
 հիմունս երկոտասան, և 'ի նոսա եր-
 կոտասան անուանք երկոտասան առա-
 քելոց գառինն: * Եւ որ խօսէրն ընդ 15
 իս, ունէր եղեգն ոսկի 'ի ձեռին իւ-
 րում. զի չափեսցէ զքաղաքն՝ և ըզ-
 դրունս նորա՝ և զպարիսպս նր՝: * Եւ 16
 էր քաղաքն քառակուսի. և որչափ եր-
 կայնութի նորա՝ նոյնչափ և լայնութի
 և բարձրութի հաւասար: և էր չափ
 երկայնութի նորա երկոտասան հազար
 ասպարէզս. և լայնութի նորա և բարձ-
 րութիւն միաչափ կիլօս: * Եւ չա 17
 փեաց զպարիսպն նորա՝ հարիւր և քա-
 ռասուն և չորս ասպարէզս. չափ մար-
 գոյ՝ որ է հրեշտակի: * Եւ էր շինուած 18
 պարսպաց քաղաքին յասպիս. և քաղա-
 քն էր ոսկի մտքուր՝ նման սուրբ և
 սպիտակ ապակեոյ: * Եւ հիմունք քա 19
 ղաքին յամ ականց պատուականաց.
 հիմն առաջին պարսպին յասպիս, երկ-
 րորդն շափիղա, երրորդն պղնձագոյն,
 չորրորդն զմրուխտ, * հինգերորդն է 20
 զէնգնաքար, վեցերորդն սարգիոն,

եօթներորդն ոսկեքար, ութերորդն
 բիւրեղ, իններորդն տպազիոն, տաս-
 ներորդն քրիստալրաստս, մետասանն
 յակինթ, երկոտասանն ամեթովս:
 21 * Եւ էին երկոտասան դրունք յերկո-
 տասան մարգարտաց՝ միաձեւ: և իւ-
 րաքանչիւրոցն դրունք՝ էին մի մի
 դուռն՝ 'ի միոյ միոյ մարգարտէ. և
 ընդարձակութիւն քաղաքին ոսկի մա-
 քուր՝ որպէս զապակի պայծառ: * Եւ 22
 տաճար ոչ տեսի 'ի նմա, քանզի տէր
 անձ ամենակալ տաճար էր 'ի նմա՝ և
 23 գառնն: * Եւ քաղաքին չէին պէտք
 արեգական և լուսնի, զի լուսաւորես-
 ցեն զնա. քանզի փառքն այ լուսաւո-
 րէին զնա յամ ժամ. և ճրագ 'ի նմա
 24 գառնն: * Եւ գնային հեթանոսք 'ի
 լոյս նորա. և թագաւորք երկրի լու-
 25 սաղգեաց լինէին 'ի փառաց նր: * Եւ
 դրունք նորա ոչ փակէին 'ի տուէ և
 'ի գիշերի, այլ բաց կային հանապա-
 զորդ. և գիշեր ոչ ևս լինէր 'ի նմա.
 26 * այլ փառք և պատիւ ազգաց: * Եւ
 27 ոչ մտցէ անդ անձ չարակամ՝ և պիղծ
 և սոռութի, բայց միայն որ գրեալ էն
 'ի դպրութիւն կենաց գառինն:

ԳԼ: ԻԲ.

Եւ եցոյց ինձ մարութիւն գեա կեն 1
 դանի ջրոյ՝ սառնատեսակ, որ ելանէր
 յաթոռոյն ւնց և գառինն: * Եւ գը 2
 նայր ՚ի մէջ հրապարակաց քաղաքին .
 և զեղերբ գետոյն աստի և անտի ծառ
 կենաց՝ որ բերէր պտուղս երկոտա
 սան . ըստ միոյ միոյ ամոց տային ըզ
 պտուղս իւրեանց . և տերեւ ծառոյն
 էր բժշկութի հեթանոսաց: * Եւ նը 3
 զովք անդ ոչ ևս էին . և աթոռն ւնց
 և գառին նորա էր ՚ի նմա . և ծա
 ռայք նորա պաշտէին զնա . * տեսա 4
 նէին զերեսս նորա . և անուն նորա
 գրեալ էր ՚ի ճակատս նոցա: * Եւ գի 5
 շեր ոչ անդ՝ և չէր ինչ անդ պէտք ճը
 րագի և լուսոյ արեգական . վասն զի
 տէր ւնձ լուսաւորէր զնոսա . և թա
 գաւորեցեն յաւիտեանս յաւիտե 6
 նից: Եւ ասէ ցիս . այս բանք հաւա
 տարիմ է և ճշմարիտ . և տէր ւնձ
 մարգարէից սրբոյ՝ առաքեաց զհրեշ
 տակ իւր՝ ծառայիդ իւրում ցուցա
 նել զոր լինելոց է վաղվաղակի: (* Եւ 7
 հա գամ վաղվաղակի) . երանի՛ որ պա

8 հէ զբան մարգարէուէս զայս: * Եւ
 ես յովհաննէս լուայ՝ և տեսի զայս
 ւնձ . և յորժամ լուայ և տեսի, ան
 կայ՝ և երկիրպագի հրեշտակին՝ որ
 9 ցուցանէր ինձ զայս ւնձ: * Եւ ասէ
 ցիս . մի անկանիր առաջի իմ՝ և եր
 կիրպագաներ . քանզի և ես ծառայա
 կից քո եմ և եղբարց քոց՝ որ պահես
 ցեն զբան մարգարէութե՛ գրոցս այ
 10 սորիկ . ւնց երկիրպագ: * Եւ ասէ ցիս
 դարձեալ . մի կնքեր զբանս մարգա
 րէական գրոցս այսմիկ . քանզի ժամա
 11 նակս մերձ է: * Որ ամպարշտելոցն է՝
 ամպարշտեցի, և որ աղտեղանալոցն
 է՝ աղտեղացի, և որ արդարանալոցն
 է՝ արդարացի, և որ սրբելոցն է՝ սրբ
 12 բեցի: * Եւ հա գամ վաղվաղակի՝ և
 վարձք իմ ընդ իս, հատուցանել իւրա
 13 քանչիւր ըստ գործս իւրեանց: * Եւ
 եմ ալիայ և ով, սկիզբն և կատարած,
 14 առաջին և վերջին: * Երանե՛ք եմ որ
 պահեն զպատուիրանս նր. նոքա ունին
 իշխանութիւն ուտել ՚ի փայտէն կե
 նաց՝ և մտանել ընդ դրունս քաղաքին:
 15 * Եւ ելցեն արտաք՝ շունք և դեղա
 տուք և սպանողք և կռապաշտք, և
 16 ամենեքեան որ սիրեն զտուրթի: * Եւ

յն առաքեցի զհրեշտակ իմ վկայել
 զայս ձեզ եկեղեցեացդ. ես արմատ և
 սեռ ՚ի դաւթայ, և ասող պայծառ
 առաւօտին: * Եւ հոգի, և փեսայն՝ որ 17
 դարցն եմ. և որ լէ՛ ասելով թէ եկ,
 և որ ծարաւի իցէ՛ եկեսցէ՛, և որ որ
 կամի առնուլ զնւրն կենաց ձրի:
 * Վ կայեմ և ես ամի՛ որ լէ՛ զբանս 18
 մարգարէութե՛ գրոցս այսմիկ. թէ որ
 յաւելցէ ՚ի սա, յաւելցէ ամ ՚ի վերայ
 նր՝ զեօթն հարուածսն՝ գրեալ ՚ի գիրս
 յայս: * Եւ եթէ որ պակասեցուցէ 19
 ՚ի բանից մարգարէութե՛ գրոցս այս
 միկ՝ պակասեցուցէ և հատցէ ամ ըզ
 բաժին նորա ՚ի ծառոյն կենաց՝ և ՚ի
 քաղաքէն սրբոց՝ որ գրեալ է ՚ի գիրս
 այս: * Եւսաց՝ որ վկայեացն զայս. 20
 գամ ես վաղվաղակի. ամէն: Եկն սէր
 ւն քն: * Շնորհք սեառն մերոյ յնի 21
 քնի ՚ի վերայ ամ սրբոց: Եմէն:

Վ Ա Խ Ճ Ա Ն

1938 թ. հունիսի 19
Հանրապետության
Գործադիր կոմիտեի
1938 թ. հունիսի 19
Գործադիր կոմիտեի
1931 թ. հունիսի 19
Գործադիր կոմիտեի